

**Listautuminen Nasdaq Helsinki Oy:n pörssilistalle
Alustavasti enintään 4 500 000 Uuden Osakkeen Osakeanti
Alustava Hintaväli 7,00–8,20 euroa Tarjottavalta Osakkeelta**

Tämä listalleottoesite (**"Esite"**) on laadittu Suomessa perustetun julkisen osakeyhtiön Oma Säästöpankki Oyj:n (**"OmaSp"** tai **"Yhtiö"**) listautumisannin yhteydessä. Yhtiö tarjoaa merkittäväksi alustavasti enintään 4 500 000 Yhtiön uutta osaketta (**"Uudet Osakkeet"**) merkittäväksi (**"Osakeanti"**). Lisäksi tämän Esitteen liitteessä A luetellut Yhtiön nykyiset osakkeenomistajat (**"Myyjät"**) voivat tarjota ostettavaksi enintään 3 200 000 Yhtiön olemassa olevaa osaketta (**"Myyntiosakkeet"**), ja yhdessä Uusien Osakkeiden kanssa **"Tarjottavat Osakkeet"** (**"Osakemyynti"**), ja yhdessä Osakeannin kanssa **"Listautumisanti"**.

Listautumisanti koostuu (i) yleisöannista yksityishenkilöille ja yhteisöille Suomessa (**"Yleisöanti"**), (ii) henkilöstöannista Yhtiön työsuhteissa merkintäajan päätyttyä oleville työntekijöille sekä Yhtiön hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle (**"Henkilöstöanti"**) ja (iii) private placement -järjestelyistä institutionaalisille sijoittajille Suomessa ja soveltuviin lakien mukaisesti kansainvälisesti (**"Instituutioanti"**).

Listautumisannin pääjärjestäjänä toimii Danske Bank A/S, Suomen sivuliike (**"Danske Bank"** tai **"Pääjärjestäjä"**) ja järjestäjänä toimii Carnegie Investment Bank AB, Suomen sivukonttori (**"Carnegie"** tai **"Järjestäjä"**), ja yhdessä Pääjärjestäjän kanssa **"Järjestäjät"**. Etelä-Karjalan Säästöpankkisäätiö (**"Päämyyjä"**) voi antaa Pääjärjestäjälle lisäosakeoption ostaa 30 päivän ajan Yhtiön osakkeiden (**"Osakkeet"**) kaupankäynnin alkamisesta Nasdaq Helsinki Oy:ssä (**"Helsingin Pörssi"**) enintään 675 000 lisäosaketta (**"Lisäosakkeet"**) jos yhtään Myyntiosaketta ei myydä ja enintään 1 155 000 Lisäosaketta, jos kaikki Myyntiosakkeet myydään, tai hankkia näille ostajia yksinomaan mahdollisten ylikysyntätilanteiden kattamiseksi Listautumisannin yhteydessä (**"Lisäosakeoptio"**).

Listautumisannin merkintäaika alkaa 19.11.2018 kello 10.00 ja päättyy Yleisöannin osalta arviolta 27.11.2018 kello 16.00, Instituutioannin osalta arviolta 29.11.2018 kello 12.00 ja Henkilöstöannin osalta arviolta 27.11.2018 kello 16.00, ellei merkintäaikaa keskeytetä tai pidennetä. Ohjeita merkinnän tekemiseksi sekä Listautumisannin yksityiskohtaiset ehdot ovat tämän Esitteen kohdassa *"Listautumisannin ehdot"*. Tarjottavien Osakkeiden alustava hintaväli on vähintään 7,00 euroa ja enintään 8,20 euroa Tarjottavalta Osakkeelta (**"Alustava Hintaväli"**). Tarjottavien Osakkeiden lopullinen osakekohtainen merkintähinta (**"Lopullinen Merkintähinta"**) voi olla myös Alustavan Hintavälin ylä- tai alapuolella. Henkilöstöannissa tarjotaan ainoastaan Uusia Osakkeita, ja Henkilöstöannin merkintähintaan sovelletaan kohdassa *"Listautumisannin ehdot"* kuvattua alennusta. Lopullinen Merkintähinta julkistetaan pörssitiedotteella arviolta 29.11.2018.

Osakkeet eivät ole olleet kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla tai monenkeskisellä markkinapaikalla ennen Listautumisantia. Yhtiö aikoo jättää listalleottohakemuksen Helsingin Pörssille Osakkeiden listaamiseksi Helsingin Pörssin pörssilistalle kaupankäyntitunnuksella OMASP (**"Listautuminen"**). Kaupankäynnin Osakkeilla odotetaan alkavan Helsingin Pörssin Prelistalla arviolta 30.11.2018 ja Helsingin Pörssin pörssilistalla arviolta 4.12.2018.

Tarjottavia Osakkeita ei tarjota tai myydä suoraan tai välillisesti Yhdysvalloissa tai Yhdysvaltoihin, eikä Tarjottavia Osakkeita ole rekisteröity eikä niitä tulla rekisteröimään Yhdysvaltain arvopaperilain (**"Yhdysvaltain Arvopaperilaki"**) tai minkään Yhdysvaltain osavaltion arvopaperilakien mukaisesti, eikä niitä siten tarjota tai myydä suoraan tai välillisesti Yhdysvalloissa tai Yhdysvaltoihin ilman Yhdysvaltain Arvopaperilain rekisteröintivaatimuksista säädettyä poikkeusta ja soveltuvia Yhdysvaltain osavaltioiden arvopaperilakeja noudattaen. Tarjottavia Osakkeita tarjotaan ja myydään ainoastaan Yhdysvaltojen ulkopuolella noudattaen Yhdysvaltain Arvopaperilain nojalla annettua Regulation S -säännöstä. Katso *"Tärkeitä tietoja Esitteestä"*.

Esitteen jakelu saattaa olla tietyissä maissa rajoitettua. Esitettä ei saa levittää Yhdysvaltoihin, Kanadaan, Uuteen-Seelantiin, Australiaan, Japaniin, Hongkongiin, Singaporeen, Etelä-Afrikkaan tai muuhun sellaiseen maahan, johon sen levittäminen olisi sovellettavien lakien tai määräysten vastaista.

Tarjottaviin Osakkeisiin sijoittamiseen liittyy riskejä. Mahdollisten sijoittajien tulee tutustua Esitteeseen ja erityisesti sen kohtaan *"Riskitekijät"* harkitessaan sijoittamista Tarjottaviin Osakkeisiin.

Pääjärjestäjä

Järjestäjä

TÄRKEITÄ TIETOJA ESITTEESTÄ

Esite on laadittu arvopaperimarkkinalain (746/2012, muutoksineen ”**Arvopaperimarkkinalaki**”), Euroopan komission asetuksen (EY) N:o 809/2004, annettu 29.4.2004 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/71/EY täytäntöönpanosta esitteiden sisältämien tietojen, esitteiden muodon, viittauksina esitettävien tietojen, julkistamisen ja mainonnan osalta (muutoksineen, liitteet I, III ja XXII), valtiovarainministeriön antaman asetuksen arvopaperimarkkinalain 3–5 luvussa tarkoitetusta esitteestä (1019/2012) sekä Finanssivalvonnan määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Esite on laadittu suomen kielellä. Finanssivalvonta on hyväksynyt Esitteen, mutta ei vastaa siinä esitettyjen tietojen oikeellisuudesta. Finanssivalvonnan hyväksymispäätöksen diaarinumero on FIVA 56/02.05.04/2018. Yhtiö on laatinut Esitteestä englanninkielisen sijoitusmuiston (”**Offering Circular -dokumentti**”), joka vastaa suomenkielistä Esitettä tiettyjä, muille kuin Suomessa toimiville sijoittajille tarkoitettuja lisätietoja lukuun ottamatta. Finanssivalvonta ei ole hyväksynyt Offering Circular -dokumenttia. Mikäli suomenkielisen Esitteen ja englanninkielisen Offering Circular -dokumentin välillä on eroavaisuuksia, suomenkielinen Esite on ratkaiseva.

Esitteessä ”OmaSp” ja ”Yhtiö” tai ”Konserni” tarkoittavat Oma Säästöpankki Oyj:tä ja sen tytäryhtiötä yhdessä, ellei asiayhteydestä selvästi ilmene, että ilmaisulla tarkoitetaan vain Oma Säästöpankki Oyj:tä, sen tytäryhtiötä tai liiketoimintaa tai joitakin näistä yhdessä. Viittauksilla Yhtiön osakkeisiin, osakepääomaan tai Yhtiön hallintoon tarkoitetaan kuitenkin Oma Säästöpankki Oyj:n osakkeita, osakepääoma ja hallintoa.

Yhtiö on laatinut Esitteen ainoastaan siinä tarkoituksessa, että mahdolliset sijoittajat voivat harkita Tarjottavien Osakkeiden merkitsemistä sekä mahdollistamaan Yhtiön Osakkeiden listaaminen Helsingin Pörssiin. Mikään Esitteessä ei muodosta Yhtiön tai Järjestäjien lupausta tai vakuutusta tulevaisuudesta eikä Esitettä tule pitää tällaisena lupauksena tai vakuutuksena. Sijoituspäätöstä tehdessään sijoittajien tulee tutustua Esitteessä annettuihin tietoihin ja tukeutua omaan arvioonsa Yhtiöstä ja Listautumisannin ehdoista sekä sijoituspäätöksen eduista ja riskeistä. Sijoittajia kehoitetaan harkintansa mukaan kysymään neuvoa neuvonantajiltaan ennen Tarjottavien Osakkeiden merkitsemistä tai ostamista. Ketään ei ole valtuutettu Listautumisannin yhteydessä antamaan mitään muita kuin Esitteeseen sisältyviä tietoja tai lausuntoja. Mikäli tällaisia tietoja tai lausuntoja annetaan, niitä ei tule katsoa Yhtiön, Myyjien tai Järjestäjien hyväksymiksi. Esitteen luovuttaminen ja siihen perustuvat myynnit tai toimeksiannot eivät merkitse sitä, että Esitteessä esitetyt tiedot pitäisivät paikkansa tulevaisuudessa tai että Yhtiön liiketoiminnassa ei olisi tapahtunut muutoksia Esitteen päivämäärän jälkeen. Mikäli sen jälkeen, kun Finanssivalvonta on hyväksynyt Listalleottoesitteen, mutta ennen Osakkeiden ottamista kaupankäynnin kohteeksi Helsingin Pörssissä, Esitteessä kuitenkin ilmenee virhe tai puute, jolla saattaa olla olennaista merkitystä sijoittajille tai mikäli ilmenee olennaisia uusia tietoja, Yhtiö oikaisee ja täydentää Esitteessä annettuja tietoja Arvopaperimarkkinalain 4 luvun 14 §:n mukaisesti.

Järjestäjät toimivat Listautumisannissa ainoastaan Yhtiön ja Myyjien puolesta, ja Järjestäjien tarjoama suoja koskee ainoastaan Yhtiötä ja Myyjiä. Järjestäjät eivät pidä ketään muuta tahoa (riippumatta siitä, onko tämä Esitteen vastaanottaja tai ei) asiakkaanaan Listautumisannin yhteydessä. Järjestäjät eivät ole vastuussa kenellekään muulle kuin Yhtiölle ja Myyjille antamansa suojan tarjoamisesta, Listautumisantiin liittyvien neuvojen antamisesta tai muusta Esitteessä esitetystä transaktiosta tai järjestelystä.

Lukuun ottamatta niitä velvollisuuksia ja vastuita, joita Järjestäjille voi aiheutua Suomen lain tai jonkun muun sellaisen valtion pakottavan lainsäädännön perusteella, jossa vastuun poissulkeminen olisi laitonta, pätemätöntä tai täytäntöönpanokelvotonta, Järjestäjät eivät vastaa Esitteen sisällöstä tai mistään väitteestä tai oletuksesta, joka on tehty tai jonka on oletettu tehdyn Esitteen perusteella tai liittyen Yhtiöön, Konserniin, Myyjiin, Listautumisantiin tai Tarjottaviin Osakkeisiin. Järjestäjät sanoutuvat irti kaikista rikkomukseen, sopimukseen tai muuhun perustuvasta vahingonkorvausvastuusta (lukuun ottamatta edellä todettua), joka niillä voitaisiin katsoa olevan Esitettä tai tällaista lausuntoa koskien.

Tarjottavia Osakkeita ei saa tarjota tai myydä suoraan tai välillisesti eikä tätä Esitettä tai Osakkeisiin liittyviä muita asiakirjoja tai mainoksia saa levittää tai julkaista valtiossa, joissa tämä rikkoisi voimassa olevaa lainsäädäntöä tai edellyttäisi muun kuin Suomen lain mukaisia toimia. Näin ollen Suomen ulkopuolella asuvat henkilöt eivät välttämättä saa ottaa vastaan Esitettä tai ostaa Tarjottavia Osakkeita. Asianmukaisten tietojen hankkiminen sanotuista rajoituksista tai rajoitusten noudattaminen eivät ole Yhtiön, Myyjien tai Järjestäjien vastuulla. Esite ei muodosta tarjousta tai tarjouspyyntöä ostaa tai merkitä Tarjottavia Osakkeita sellaisessa valtiossa, jossa tarjous tai tarjouspyyntö olisi lainvastainen. Yhtiöllä, Myyjillä ja Järjestäjillä ja niiden edustajilla ei ole minkäänlaisia oikeudellista vastuuta näiden rajoitusten rikkomuksista riippumatta siitä, ovatko tällaiset rajoitukset Tarjottaviin Osakkeisiin sijoittamista harkitsevien tiedossa vai eivät. Yhtiö pidättää itsellään oikeuden yksinomaisen harkintansa mukaan hylätä minkä tahansa merkinnän, jonka se tai sen edustajat perustellusti epäilevät aiheuttavan lain, säännön tai määräyksen rikkomisen tai rikkomuksen.

Listautumisantiin sovelletaan Suomen lakia. Listautumisantia koskevat riidat ratkaistaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa Suomessa.

SISÄLLYSLUETTELO

TÄRKEITÄ TIETOJA ESITTEESTÄ	II
TIIVISTELMÄ	1
RISKITEKIJÄT	20
Yhtiön toimintaympäristöön liittyvät riskit	20
Yhtiön liiketoimintaan liittyvät riskit.....	21
Taloudelliseen asemaan ja rahoitukseen liittyviä riskejä	30
Listautumisantiin, Listautumiseen ja Osakkeisiin liittyviä riskejä	34
ESITTEESSÄ ANNETUISTA TIEDOISTA VASTUULLISET TAHOT	38
Vakuutus Esitteessä annetuista tiedoista	38
HALLITUS, TILINTARKASTAJAT JA NEUVONTANTAJAT	39
ERÄITÄ SEIKKOJA	40
Tulevaisuutta koskevat lausumat.....	40
Ulkopuolisista lähteistä peräisin olevat tiedot	40
Tilinpäätöstietojen ja eräiden muiden tietojen esittäminen	41
Esitteen saatavilla olo	42
Verkkosivuston muut tiedot eivät kuulu Esitteeseen.....	42
Tulevaisuudessa saatavilla olevia tietoja	42
LISTAUTUMISANNIN TAUSTA, SYYT JA VAROJEN KÄYTTÖ	43
Listautumisannin ja Listautumisen syyt.....	43
Hankittavien varojen käyttö	43
PÄÄOMARAKENNE JA VELKAANTUNEISUUS	44
Käyttöpääomaa koskeva lausunto	45
OSINGOT JA OSINGONJAKOPOLITIikka.....	46
TÄRKEITÄ PÄIVÄMÄÄRIÄ.....	47
LISTAUTUMISANNIN EHDOT	48
Listautumisannin yleiset ehdot.....	48
Yleisöantia koskevat erityiset ehdot.....	53
Instituutioantia koskevat erityiset ehdot	56
Henkilöstöantia koskevat erityiset ehdot.....	57
MARKKINA- JA TOIMIALAKATSAUS.....	59
Johdanto.....	59
Yleinen taloudellinen tilanne Suomessa	59
Alueellinen taloudellinen tilanne OmaSp:n tärkeimmillä toiminta-alueilla.....	62
Korkotason kehitys.....	63
Katsaus vähittäispankkimarkkinaan Suomessa.....	63
TIETOA YHTIÖSTÄ JA YHTIÖN LIIKETOIMINNASTA	69
Yleistä yhtiön liiketoiminnasta	69
Keskeiset vahvuudet	69
Liiketoimintastrategia	74
Taloudelliset tavoitteet	76
Yhtiön liiketoiminta, palvelut ja tuotteet.....	77

OmaSp:n yhteistyökumppanit	81
Yhtiön asiakkaat ja palvelukanavat.....	82
Myynti ja asiakaskokemus	84
Jälleenrahoitus ja maksuvalmius	85
Organisaatio ja henkilöstö.....	87
Tutkimus ja kehitystyö.....	90
Oikeudellinen rakenne ja toimintahistoria	90
Immateriaalioikeudet	91
Kiinteistöt ja vuokraoikeudet	91
Merkittävät sopimukset	91
Ympäristöasiat	92
Oikeudenkäynnit ja hallinnolliset menettelyt	92
PANKKITOIMINNAN SÄÄNTELY JA VIRANOMAISVALVONTA	93
Valvontaviranomaiset.....	93
Vakavaraisuus, likviditeetti ja velkaantumisaste	94
Luottolaitosten ja sijoituspalveluyhtiöiden kriisintarkkaisu	96
Talletussuoja	97
Valuuttasääntely.....	97
ERÄITÄ TALOUDELLISIA TIETOJA	98
Konsernin tuloslaskelma	98
Konsernitase	99
Konsernin rahavirtalaskelma.....	100
Tunnusluvut.....	102
LIIKETOIMINNAN TULOS JA TALOUDELLINEN ASEMA	104
Yleiskatsaus	104
Liiketoiminnan tulokseen vaikuttavia tekijöitä	104
30.9.2018 päättyneen yhdeksän kuukauden jakson jälkeiset tapahtumat	108
Tulevaisuuden näkymät	108
Tulosennusteen perusta.....	109
Taloudellisten tietojen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat tekijät.....	109
Tuloslaskelman keskeiset rivit.....	110
Liiketoiminnan tulos 31.12.2017, 31.12.2016 ja 31.12.2015 päättyneiltä tilikausilta sekä 30.9.2018 ja 30.9.2017 päättyneiltä osavuosisjaksoilta	111
Maksuvalmius, vakavaraisuus ja pääoman lähteet	114
Tasetietoja.....	119
Taloudellisten riskien hallinnan kuvaus.....	124
Lähipiiriliiketoimet.....	126
Keskeiset konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet	127
Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät.....	129
IFRS 9 Rahoitusinstrumentit käyttöönotto 1.1.2018	130
Uudet standardit ja tulkinnat.....	131
YHTIÖN HALLINTO, JOHTO JA TILINTARKASTAJAT.....	132
Yleistä Yhtiön hallinnosta	132

Osakkeenomistajien nimitystoimikunta	132
Hallitus ja johtoryhmä	132
Corporate Governance	135
Tietoja hallituksen ja johtoryhmän jäsenistä ja toimitusjohtajasta	135
Eturistiriidat	136
Johdon omistukset	136
Johdon palkkiot sekä kannustin- ja eläkejärjestelyt	136
Tilintarkastajat	138
YHTIÖN OSAKKEET JA OSAKEPÄÄOMA	139
Yleistä Yhtiön osakkeista ja osakepääomasta	139
Muutokset Osakkeiden lukumäärässä ja osakepääomassa	139
Yhtiön osakkeenomistajat	139
Hallitukselle annetut valtuutukset	140
Osakkeenomistajien oikeudet	140
Omat osakkeet	142
Osakkeiden luovutus	143
Lunastusoikeus ja -velvollisuus sekä velvollisuus tehdä julkinen ostotarjous	143
Valuuttakontrolli	143
SUOMEN ARVOPAPERIMARKKINAT	144
Yleistä Suomen arvopaperimarkkinoista	144
Kaupankäynti ja kauppohen selvitys Helsingin Pörssissä	145
Arvo-osuusjärjestelmä	146
VEROTUS SUOMESSA	148
Yleistä verotuksesta	148
Suomessa yleisesti verovelvollisten Henkilöstöantiin osallistuvien työntekijöiden verotus	149
Osinkojen ja vapaan oman pääoman rahastosta tapahtuvan varojenjaon verotus	149
Luovutusvoittojen verotus	152
Suomen varainsiirtoverotus	153
LISTAUTUMISANNIN JÄRJESTÄMINEN	155
Järjestämissopimus	155
Lisäosakeoptio	155
Vakauttaminen	155
Luovutusrajoitukset (Lock-up)	156
Palkkiot ja kulut	156
Listautumisantiin liittyvät intressit	156
Omistuksen laimentuminen	156
Tietoja jakelijoille	157
NÄHTÄVILLÄ PIDETTÄVÄT ASIAKIRJAT	158
ESITTEESEEN VIITTAAMALLA SISÄLLYTETYT ASIAKIRJAT	159
LIITE A – MYYJÄT	A-1
LIITE B – OMA SÄÄSTÖPANKKI OYJ:N YHTIÖJÄRJESTYS	B-1
LIITE C – YHTIÖN TILINTARKASTETTU KONSERNITILINPÄÄTÖS JA EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS 31.12.2017 PÄÄTTYNEELTÄ TILIKAUDELTA JA TILINTARKASTUSKERTOMUS SEKÄ KONSERNIN	

TILINTARKASTAMATON OSAVUOSIKATSAUS 30.9.2018 PÄÄTTYNEELTÄ YHDEKSÄN
KUUKAUDEN JAKSOLTA (JOTA YHTIÖ ON KORJANNUT 15.11.2018) JA RAPORTTI
YLEISLUONTEISESTA TARKASTUKSESTA..... F-1

LIITE D – TILINTARKASTAJAN LAUSUNTO ESITTEESEEN SISÄLTÄVÄSTÄ TULOSENNUSTEESTA ..D-1

TIIVISTELMÄ

Tiivistelmät koostuvat sääntelyn edellyttämistä tiedoista, joita kutsutaan nimellä "osatekijät". Nämä osatekijät on numeroitu jaksoittain A – E (A.1 – E.7).

Tämä tiivistelmä sisältää kaikki ne osatekijät, jotka kyseessä olevasta arvopaperista ja sen liikkeeseenlaskijasta tulee esittää. Osatekijöiden numerointi ei välttämättä ole juokseva, koska kaikkia osatekijöitä ei arvopaperin tai liikkeeseenlaskijan luonteen vuoksi ole esitettävä tässä tiivistelmässä.

Vaikka arvopaperin tai liikkeeseenlaskijan luonne edellyttäisi jonkin osatekijän sisällyttämistä tiivistelmään, on mahdollista, ettei kyseistä osatekijää koskevaa merkityksellistä tietoa ole lainkaan. Tällöin osatekijä kuvataan lyhyesti ja sen yhteydessä mainitaan "ei sovellu".

A – Johdanto ja varoitukset

Osatekijä	Tiedonantovelvollisuus	Tiedonanto
A.1	Varoitus	Tätä tiivistelmää on pidettävä Esitteen johdantona. Sijoittajan tulee perustaa Tarjottavia Osakkeita koskeva sijoituspäätöksensä Esitteeseen kokonaisuutena. Jos tuomioistuimessa pannaan vireille Esitteeseen sisältyviä tietoja koskeva kanne, kantajana toimiva sijoittaja voi jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön mukaan joutua ennen oikeudenkäynnin vireillepanoa vastaamaan Esitteen käännöskustannuksista. Siviilioikeudellista vastuuta sovelletaan henkilöihin, jotka ovat laatineet tiivistelmän, sen käännös mukaan luettuna, mutta vain, jos tiivistelmä on harhaanjohtava, epätarkka tai epä johdonmukainen suhteessa Esitteen muihin osiin tai jos siinä ei anneta yhdessä Esitteen muiden osien kanssa keskeisiä tietoja sijoittajien auttamiseksi, kun he harkitsevat sijoittamista Tarjottaviin Osakkeisiin.
A.2	Suostumus arvopapereiden edelleenmyyntiin tai lopulliseen sijoittamiseen, tarjousaika ja suostumuksen ehdot	Ei sovellu.

B – Liikkeeseenlaskija

Osatekijä	Tiedonantovelvollisuus	Tiedonanto
B.1	Liikkeeseenlaskijan virallinen nimi ja muu liiketoiminnassa käytetty toiminimi	Liikkeeseenlaskijan virallinen nimi on Oma Säästöpankki Oyj (englanniksi Oma Savings Bank Plc ja ruotsiksi Oma Sparbank Abp).
B.2	Liikkeeseenlaskijan kotipaikka ja oikeudellinen muoto, liikkeeseenlaskijaan sovellettava laki ja liikkeeseenlaskijan perustamista	Liikkeeseenlaskijan kotipaikka on Seinäjoki. Oma Säästöpankki Oyj on julkinen osakeyhtiö, joka on perustettu Suomessa ja jonka toimintaan sovelletaan Suomen lakia.
B.3	Liikkeeseenlaskijan tämänhetkisen toiminnan luonne ja päätoimiala	<p>OmaSp on kasvava suomalainen pankki ja taseen loppusummalla mitattuna Suomen suurin säästöpankki. OmaSp palvelee ympäri Suomen 40 konttorissa ja digitaalisten palvelukanavien kautta noin 135 000:ta asiakasta yli 270 asiantuntijan voimin. OmaSp keskittyy pääasiassa vähittäispankkitoimintaan ja tarjoaa asiakkailleen monipuolisia pankkipalveluja sekä oman taseensa kautta, että välittäen yhteistyökumppaneidensa tuotteita. Välitetyt tuotteet käsittävät luotto-, sijoitus- ja lainaturvatuotteita. OmaSp harjoittaa myös kiinnitysluottopankkitoimintaa.</p> <p>OmaSp:n keskeisenä tavoitteena on palvella asiakkaita henkilökohtaisesti ja olla lähellä ja läsnä, sekä digitaalisissa että perinteisissä kanavissa. Yhtiö pyrkii ensiluokkaiseen asiakaskokemukseen henkilökohtaisen palvelun ja helpon saavutettavuuden kautta. Myös Yhtiön toiminnan ja palvelujen kehittäminen tapahtuu asiakaslähtöisesti. Yhtiön henkilöstö on sitoutunutta ja sen urakehitystä pyritään tukemaan monipuolisten tehtävien ja jatkuvan kehittymisen avulla. Merkittävä osa henkilöstöstä omistaa myös Yhtiön osakkeita.</p> <p>OmaSp keskittyy liiketoiminnassaan pankkitoimintaan laajasti ympäri Suomea. Pääosa OmaSp:n asiakkaista on henkilöasiakkaita. Näiden lisäksi OmaSp palvelee yritysasiakkaita, joista suurin osa on pieniä ja keskisuuria yrityksiä. OmaSp tarjoaa asiakkailleen laajan</p>

		<p>pankkipalvelutarjoaman sisältäen päivittäisen pankkiasioinnin, vakuudellisen rahoittamisen, säästämisen ja sijoittamisen palvelut, sekä niihin liittyvät neuvontapalvelut.</p> <p>Yhtiön johto uskoo, että erityisesti seuraavat tekijät ovat Yhtiön keskeisiä vahvuuksia ja antavat sille kilpailuetua:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kannattava kotimainen pankki, joka on osoittanut kykynsä kasvaa ja toimia tehokkaasti • Yhtiö toimii Suomessa, vakaassa ja suotuisassa liiketoimintaympäristössä • Korkealaatuinen täyden palvelun valikoima henkilö- ja yritysasiakkaille • Kattavat digitaaliset palvelut sekä laaja konttoriverkosto mahdollistavat laadukkaan ja tehokkaan palvelutuotannon • Vakaa liiketoimintaprofiili • Vahva jälleerahoituspohja ja likviditeetti • Houkutteleva taloudellinen profiili
B.4a	Liikkeeseenlaskijaan ja sen toimialaan vaikuttaneet merkittävimmät viimeaikaiset suuntauokset	<p>Yhtiön liiketoimintaan vaikuttaa erityisesti Suomen pankkimarkkinoiden sekä yleisen taloudellisen tilanteen kehitys ja makrotaloudelliset seikat. Suomen pankkimarkkinaan puolestaan vaikuttavat merkittävästi muun muassa yleinen talouden kehitys, asuntomarkkinoiden kehitys, vallitsevat korkotasot, pääomamarkkinoiden kehitys sekä muut markkinoilla vaikuttavat trendit.</p> <p>Suomen vähittäispankkimarkkinalla on ollut havaittavissa viime vuosina suuria rakenteellisia muutoksia, joista merkittävimpiä ovat lisääntynyt sääntely, kasvava digitaalisten pankkipalveluiden käyttö, pankkikonttorien määrän väheneminen sekä vaihtoehtoisten rahoituspalvelutarjoajien tulo alalle. Nämä muutokset pankkisektorilla ovat vahvasti kytköksissä toisiinsa sillä esimerkiksi yhtenä merkittävänä mahdollistavana tekijänä vaihtoehtoisten rahoituspalvelutarjoajien tulolle pankkisektorille on ollut asiakkaiden tottuminen digitaalisten pankkipalveluiden käyttämiseen.</p> <p>OmaSp:n keskeinen kilpailijakenttä koostuu Suomessa toimivista kotitalouksille ja yrityksille palveluja tarjoavista pankeista. Viime vuosina Suomen rahoituspalvelumarkkinalle tulleet uudet vaihtoehtoiset palvelutarjoajat eivät ole muuttaneet kilpailuasetelmaa Yhtiön näkökulmasta merkittävästi, sillä OmaSp keskittyy vakuudellisten luottojen myöntämiseen sekä kokonaisvaltaisten pankkipalveluiden tarjoamiseen, joissa markkinan suurimmat toimijat ovat Suomessa toimivat pankit.</p>
B.5	Konsernirakenne	<p>Oma Säästöpankki -konserni muodostuu emoyhtiöstä (Oma Säästöpankki Oyj) ja sen kahdesta tytäryhtiöstä Kiinteistö Oy Lappeenrannan Säästökeskuksesta ja SAV-Rahoitus Oyj:stä. OmaSp:n pankkitoimintaa ja siihen liittyviä liiketoimintoja harjoitetaan Konsernin emoyhtiössä.</p> <p>Seuraavassa taulukossa on esitetty OmaSp:n suoraan tai välillisesti omistamat merkittävät tytäryhtiöt Esitteen päivämääränä, ja jotka on konsolidoitu konsernitilinpäätökseen.</p>
<p>Yhtiö</p> <hr/> <p>Oma Säästöpankki Oyj</p> <hr/> <p>Tytäryhtiöt</p>		<p>Omistusosuus</p> <hr/>
	<p>Kiinteistö Oy Lappeenrannan Säästökeskus</p> <p>SAV-Rahoitus Oyj</p>	<p>100 %</p> <p>50,7 %</p>
B.6	Suurimmat osakkeenomistajat	Yhtiön 14.11.2018 tilannetta osoittavan, Euroclear Finlandin ylläpitämän osakasluettelon mukaan Yhtiöllä on 145 osakkeenomistajaa. Yhtiön kymmenen suurinta osakkeenomistajaa 14.11.2018 on esitetty alla olevassa taulukossa.

Osakkeenomistaja	Osakkeiden lukumäärä	Osuus Osakkeista %	Osuus äänistä % ¹
Etelä-Karjalan Säästöpankkisäätiö.....	11 100 000	44,23	44,25
Parkanon Säästöpankkisäätiö.....	3 400 000	13,55	13,55
Töysän Säästöpankkisäätiö.....	3 000 000	11,95	11,96
Kuortaneen Säästöpankkisäätiö.....	2 000 000	7,97	7,97
Hauhon Säästöpankkisäätiö.....	1 680 000	6,69	6,70
Rengon Säästöpankkisäätiö.....	1 120 000	4,46	4,46
Suodenniemen Säästöpankkisäätiö.....	800 000	3,19	3,19
Pyhäselän Oma osuuskunta.....	758 850	3,02	3,03
Joroisten Oma osuuskunta.....	689 150	2,75	2,75
Pasi Sydänlammi.....	62 750	0,25	0,25
Muut osakkeenomistajat.....	485 950	1,94	1,89
Yhteensä.....	25 096 700	100,00	100,00

1) Yhtiöllä on yksi osakesarja ja jokainen osake tuottaa yhden äänen yhtiökokouksessa. Yhtiön hallussa on esitteen päivämääränä 11 700 osaketta, jotka eivät tuota äänioikeutta yhtiökokouksessa Yhtiön hallussa ollessaan.

B.7	Valikoidut historialliset keskeiset taloudelliset tiedot	<p>Seuraavissa taulukoissa esitetään yhteenveto Konsernin tuloslaskelmasta, taseesta, rahavirtalaskelmasta ja tunnusluvuista 31.12.2017, 31.12.2016 ja 31.12.2015 päättyneiltä tilikausilta sekä 30.9.2018 ja 30.9.2017 päättyneiltä yhdeksän kuukauden jaksoilta. Alla esitetyt tiedot perustuvat Yhtiön tilintarkastamattomaan osavuositarkastukseen 30.9.2018 ja 30.9.2017 päättyneiltä yhdeksän kuukauden jaksoilta sekä tilintarkastettuihin konsernitilinpäätöksiin 31.12.2017 ja 31.12.2016 päättyneiltä tilikausilta ja tilintarkastamattomiin konsernin vertailulukuihin 31.12.2015 päättyneeltä tilikaudelta, jotka on laadittu EU:ssa hyväksytyjä kansainvälisiä IFRS-standardeja (International Financial Reporting Standards) noudattaen. Tietyt seuraavissa taulukoissa esitettävistä vakavaraisuustiedoista ovat peräisin emoyhtiön tilintarkastetuista tilinpäätöksistä 31.12.2017, 31.12.2016 ja 31.12.2015 päättyneiltä tilikausilta. Yhtiön tilintarkastettu tilinpäätös 31.12.2015 päättyneeltä tilikaudelta on laadittu FAS:n mukaan.</p> <p>Yhtiö on alkanut soveltaa IFRS 9 "Rahoitusinstrumentit" ja IFRS 15 "Myyntituotot asiakassopimuksista" -standardeja 1.1.2018 alkaen. Aikaisempien tilikausien vertailutietoja ei oikaista.</p>
-----	--	---

(tuhatta euroa)	1.1. –30.9.		1.1.–31.12.		
	2018 (tilintarkastamaton)	2017	2017 (tilintarkastettu)	2016	2015 (tilintarkastamaton)
Korkotuotot.....	40 961	34 157	46 579	43 938	39 889
Korkokulut.....	-5 036	-5 414	-7 262	-7 391	-8 157
Korkokate.....	35 925	28 744	39 317	36 547	31 733
Palkkiotuotot.....	22 336	18 622	24 814	21 218	17 480
Palkkiokulut.....	-2 963	-2 598	-3 569	-3 509	-2 198
Palkkiotuotot ja -kulut, netto.....	19 374	16 023	21 245	17 709	15 282
Rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot ¹⁾	832	2 905	10 780 ²⁾	2 401 ²⁾	4 371
Liiketoiminnan muut tuotot.....	1 675	2 288	2 748	3 682	2 967
Liiketoiminnan tuotot yhteensä.....	57 806	49 959	74 091	60 339	54 352
Henkilöstökulut.....	-11 322	-9 545	-13 137	-14 085	-11 711
Liiketoiminnan muut kulut.....	-20 414	-18 302	-25 470	-19 381	-18 912
Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.....	-2 061	-1 368	-2 504	-2 065	-1 715
Liiketoiminnan kulut yhteensä.....	-33 797	-29 215	-41 112	-35 531	-32 338
Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot, netto.....	-3 549	-835	-2 600	-4 197	-3 594

Tulos ennen veroja	20 460	19 910	30 379	20 611	18 420
Tuloverot.....	-3 856	-3 869	-6 292	-4 567	-3 642
Tilikauden tulos.....	16 603	16 041	24 087	16 044	14 778
Oma Säästöpankki Oyj:n osakkeenomistajien osuus.....	16 520	16 076	24 208	16 044	14 778
Määräysvallattomien omistajien osuus	83	-36	-120	-	-
Yhteensä.....	16 603	16 041	24 087	16 044	14 778

1) Rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot vastaa vuosien 2015-2017 tilinpäätöksissä erien "Kaupankäynnin nettotuotot" ja "Sijoitustoiminnan nettotuotot" summaa

2) Tilintarkastamaton

Konsernin laaja tuloslaskelma

(tuhatta euroa)	1.1. –30.9.		1.1.–31.12.		
	2018 (tilintarkastamaton)	2017	2017 (tilintarkastettu)	2016	2015 (tilintarkastamaton)
Tilikauden tulos.....	16 603	16 041	24 087	16 044	14 778
Muut laajan tuloksen erät tulos ennen veroja.....	-630	2 732	-4 808	3 911	-2 061
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi.	9	-	-149	-456	36
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleenmäärittelyistä johtuvat voitot ja tappiot.....	9	-	-149	-321	36
Osuus osakkuusyritysten laajan tuloksen eristä	-	-	-	-135	-
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi	-639	2 732	-4 659	4 368	-2 097
Käypään arvoon arvostamisesta.....	-639	2 735	-4 655	4 425	-1 373
Rahavirran suojauksesta	-	-3	-4	-58	-725
Tuloverot	126	-546	962	-809	418
Eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi	-2	-	30	64	-7
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleenmäärittelyistä johtuvat voitot ja tappiot.....	-2	-	30	64	-7
Eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi	128	-546	932	-874	425
Käypään arvoon arvostamisesta.....	128	-547	931	-885	280
Rahavirran suojauksesta	-	1	1	12	145
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen.....	-504	2 187	-3 846	3 102	13 135
Tilikauden laaja tulos.....	16 100	18 227	20 241	19 146	13 135
Emoyhtiön omistajien osuus	16 017	18 263	20 361	19 288	13 135
Määräysvallattomien omistajien osuus	83	-36	-120	-142	-
Yhteensä.....	16 100	18 227	20 241	19 146	13 135

Konsernitase

(tuhatta euroa)	1.1.–30.9.		31.12.		
	2018 (tilintarkastamaton)	2017	2017 (tilintarkastettu)	2016	2015 (tilintarkastamaton)
VARAT					
Käteiset varat ¹⁾	40 025	6 471	280 718	7 728	7 985
Tulosvaikutteisesti käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat.....	-	332	332	576	1 858

Lainat ja saamiset luottolaitoksilta ¹⁾	59 155	53 582	58 394	61 958	139 482
Lainat ja saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 415 624	1 917 531	2 137 868	1 785 417	1 530 264
Johdannaiset.....	1 812	2 132	1 676	2 630	5 369
Sijoitusomaisuus	267 236	271 049	194 253	257 369	215 927
Osuudet pääomamenetelmällä yhdisteltävissä yhtiöissä.....	175	-	-	-	-
Aineettomat hyödykkeet.....	5 288	4 858	6 515	4 315	3 433
Aineelliset hyödykkeet	16 915	16 607	17 348	17 396	17 479
Muut varat.....	34 403	17 804	28 337	12 144	9 239
Laskennallinen verosaaminen ²⁾	1 313	1 067	1 240	1 347	1 416
Tuloverosaaminen ²⁾	-	-	-112	-112	-125
Varat yhteensä	2 841 945	2 291 432	2 726 567	2 150 768	1 932 328
VELAT					
Velat luottolaitoksille	59 629	34 062	35 993	34 257	36 916
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille.....	1 728 865	1 512 107	1 639 304	1 482 828	1 472 793
Johdannaiset.....	2 038	-	2 222	-	-
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	734 698	455 072	736 961	353 050	161 503
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla.....	25 000	12 800	28 000	17 600	24 488
Varaukset ja muut velat	16 772	19 630	22 042	24 623	19 282
Laskennallinen verovelka.....	19 977	19 465	19 119	17 339	14 514
Tuloverovelat	333	602	1 441	-	706
Velat yhteensä.....	2 587 312	2 053 738	2 485 083	1 929 697	1 730 202
OMA PÄÄOMA					
Osakepääoma.....	24 000	24 000	24 000	24 000	24 000
Rahastot	107 688	113 603	110 268	111 417	108 481
Kertyneet voittovarot	122 230	99 228	106 439	84 741	69 645
Oma Säästöpankki Oyj osakkeenomistajien osuus.....	253 919	236 831	240 706	220 158	202 126
Oma Säästöpankki Oyj osakkeenomistajien osuus.....	253 919	236 831	240 706	220 158	202 126
Määräysvallattomien omistajien osuus ..	715	862	778	913	-
Oma pääoma yhteensä.....	254 633	237 693	241 484	221 071	202 126
Velat ja oma pääoma yhteensä.....	2 841 945	2 291 432	2 726 567	2 150 768	1 932 328
<p>1) Oma Säästöpankki avasi TARGET2 -tilin Suomen pankissa syyskuussa 2017. OmaSp:n vähimmäisvarantotalletus siirrettiin Suomen pankkiin lokakuussa 2017. Vuoden 2017 tilinpäätöksessä vähimmäisvarantotalletus luettiin erään "Lainat ja saamiset luottolaitoksilta". 31.12.2017 ajankohdan luku on korjattu takautuvasti 30.9.2018 osavuosikatsauksessa ja siirretty taseen erään "Käteiset varat".</p> <p>2) Katsauskaudella 1.1.2018-30.9.2018 Laskennallinen verosaaminen sisältää myös Tuloverosaamiset, jotka aiemmilla tilikausilla on raportoitu erikseen.</p>					
Konsernin rahavirtalaskelma					
	1.1.-30.9.		31.12.		
(tuhatta euroa)	2018	2017	2017	2016	2015
	(tilintarkastamaton)		(tilintarkastettu)		(tilintarkastamaton)
Liiketoiminnan rahavirta					
Tilikauden tulos.....	16 603	16 041	24 087	16 044	14 778
Käyvän arvon muutokset	-213	-223	69	880	-50
Poistot ja arvonalentumistappiot sijoituskiinteistöistä.....	9	325	317	472	794
Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.....	2 061	1 368	2 504	2 065	1 715
Käyttöomaisuuden myyntivoitot/tappiot.....	402	-57	-57	754	-2
Arvonalentumistappiot	3 549	1 088	2 596	3 610	4 465
Tuloverot.....	3 856	3 869	6 292	4 567	3 642

Arvonalentumistappioiden oikaisu.....	-	-254	4	559	-872
Muut oikaisu.....	-168	-221	-787	-124	-158
Oikaisu tilikauden tulokseen	9 497	5 896	10 938	12 783	9 535
Liiketoiminnan rahavirta ennen saamisten ja velkojen muutoksia.....	26 101	21 936	35 025	28 827	24 314
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)					
Saamistodistukset.....	-69 611	-22 483	-2 882	-47 695	-55 527
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta.....	-	-785	-1 176	3 288	61 826
Lainat ja saamiset asiakkailta	-282 456	-127 549	-349 626	-252 653	-102 753
Johdannaiset ja suojauslaskenta	16	-48	-48	162	-365
Sijoitusomaisuus	-4 134	11 264	60 508	2 255	-12 209
Muut varat.....	-5 992	-5 674	-16 208	-2 667	-1 636
Yhteensä.....	-362 177	-145 275	-309 432	-297 310	-110 664
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)					
Velat luottolaitoksille	23 636	-5 581	1 736	-7 964	24 646
Velat asiakkaille	89 779	30 240	154 509	11 904	28 016
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-2 263	102 022	383 911	191 547	92 883
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla.....	-	-	15 200	-	-
Varaukset ja muut velat	-5 990	-4 993	-2 227	4 532	1 183
Yhteensä.....	105 162	121 689	553 129	200 019	146 728
Maksetut tuloverot.....	-3 960	-1 521	-2 470	-2 848	-1 739
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä.....	-234 875	-3 171	276 252	-71 312	58 638
Investointien rahavirta					
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin.....	-552	-1 561	-5 317	-4 651	-3 422
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	603	767	1 187	3 855	503
Yhteisyritysten hankinta	-175	-	-	-	-
Muiden sijoitusten muutokset.....	-	-	-	5 985	-
Investointien rahavirta yhteensä	-124	-794	-4 130	5 189	-2 919
Rahoitustoiminnan rahavirta					
Velat, joilla huonompi etuoikeus, lisäykset	200	-	-	-	-
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	-3 000	-4 800	-4 800	-6 888	-8 388
Määräysvallattomien omistajien osuuksien hankinta ⁽¹⁾	-45	-76	-76	-	-
Muut oman pääoman erien rahamääräiset lisäykset.....	24	-	2 577	-105	-
Maksetut osingot.....	-2 112	-1 576	-1 576	-1 478	-693
Rahoitustoiminnan rahavirta yhteensä	-4 933	-6 452	-3 875	-8 471	-9 081
Rahavarojen nettomuutos.....	-239 932	-10 418	268 247	-74 594	46 639
Rahavarat raportointikauden alussa	339 111	55 409	55 409	129 902	49 951
Rahavarat raportointikauden lopussa.....	99 180	44 991	323 658	55 409	129 902
Liiketoiminnan luovutuksissa siirtyneet rahavarat.....	-	-	-	-	-33 313
Rahavarat raportointikauden lopussa ilman liiketoiminnan luovutuksessa siirtyneitä varoja	99 180	44 991	323 658	55 409	96 590
Rahavarat muut järjestelyt ⁽²⁾	-	-	15 453	-99	-
Rahavarat muodostuvat seuraavista eristä:					

Käteiset varat ⁽²⁾	40 025	6 471	280 718	7 728	7 985
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta.....	59 155	38 521	58 393	47 681	121 918
Yhteensä	99 180	44 991	339 111	55 409	129 902
Saadut korot	32 317	27 261	39 645	43 118	33 960
Maksetut korot	-1 882	-2 330	-5 941	-8 045	-5 994
Saadut osingot	985	929	966	960	592

1) Vuoden 2017 tilinpäätöksessä julkaistussa rahavirtalaskelmassa esitettiin -76 tuhannen euron erä Investointien rahavirrassa kohdassa Muiden sijoitusten lisäykset. Kyseinen erä on korjattu tässä rahavirtalaskelmassa Rahoituksen rahavirtoihin kohtaan Määräysvallattomien omistajien osuuksien hankinnat.

2) Oma Säästöpankki avasi TARGET2 -tilin Suomen pankissa syyskuussa 2017. OmaSp:n vähimmäisvarantalletus siirrettiin Suomen pankkiin lokakuussa 2017. Vuoden 2017 tilinpäätöksessä vähimmäisvarantalletus luettiin erään "Lainat ja saamiset luottolaitoksilta". 31.12.2017 ajankohdan luku on korjattu takautuvasti 30.9.2018 osavuositarkastuksessa ja siirretty taseen erään "Käteiset varat" Rahavirtalaskelmassa tämä erä huomioidaan kohdassa "Rahavarat muut järjestelyt".

Tunnusluvut

(tuhatta euroa, ellei toisin ilmoiteta)	1.1.–30.9		1.1.–31.12		
	2018	2017	2017	2016	2015
	(tilintarkastamaton, ellei toisin ilmoiteta)				
Liikevaihto.....	65 804	57 972	84 921	71 239	64 707
Korkokate.....	35 925	28 744	39 317 ⁽¹⁾	36 547 ⁽¹⁾	31 733
% liikevaihdosta	54,6 %	49,6 %	46,3 %	51,3 %	49,0 %
Tulos ennen veroja	20 460	19 910	30 379 ⁽¹⁾	20 611 ⁽¹⁾	18 420
% liikevaihdosta	31,1 %	34,3 %	35,8 %	28,9 %	28,5 %
Tilikauden tulos.....	16 603	16 041	24 087 ⁽¹⁾	16 044 ⁽¹⁾	14 778
Liiketoiminnan tuotot yhteensä.....	57 806	49 959	74 091 ⁽¹⁾	60 339 ⁽¹⁾	54 352
Liiketoiminnan kulut yhteensä.....	-33 797	-29 215	-41 112 ⁽¹⁾	-35 531 ⁽¹⁾	-32 338
Kulu/tuotto-suhde.....	58,5 %	58,5 %	55,5 %	58,9 %	59,5 %
Taseen loppusumma	2 841 945	2 291 432	2 726	2 150 768 ⁽¹⁾	1 932 328
Oma pääoma yhteensä.....	254 633	237 693	241 484 ⁽¹⁾	221 071 ⁽¹⁾	202 126
Omat varat yhteensä (TC)	258 272	232 635 ⁽²⁾	247 678 ⁽²⁾⁽³⁾	219 766 ⁽¹⁾⁽²⁾	208 840 ⁽¹⁾⁽²⁾
Kokonaispääoman tuotto, ROA %	0,8 %	1,0 %	1,0 %	0,8 %	0,8 %
Oman pääoman tuotto, ROE %	8,9 %	9,3 %	10,4 %	7,6 %	7,8 %
Omavaraisuusaste.....	9,0 %	10,4 %	8,9 %	10,3 %	10,5 %
Vakavaraisuussuhde, (TC) %	17,5 %	18,8 % ⁽²⁾	18,9 % ⁽²⁾⁽³⁾	19,1 % ⁽¹⁾⁽²⁾	20,2 % ⁽¹⁾⁽²⁾
Ydinpääoma (CET1)	243 981	229 366 ⁽²⁾	229 912 ⁽²⁾⁽³⁾	215 001 ⁽¹⁾⁽²⁾	200 610 ⁽¹⁾⁽²⁾
Ydinpääomasuhde, (CET1) %	16,6 %	18,5 % ⁽²⁾	17,6 % ⁽²⁾⁽³⁾	18,6 % ⁽¹⁾⁽²⁾	19,4 % ⁽¹⁾⁽²⁾
Ensisijainen pääoma (T1)	243 981	229 366 ⁽²⁾	229 912 ⁽²⁾⁽³⁾	215 001 ⁽¹⁾⁽²⁾	200 610 ⁽¹⁾⁽²⁾
Ensisijaisen pääoman suhde, (T1) %..	16,6 %	18,5 % ⁽²⁾	17,6 % ⁽²⁾⁽³⁾	18,6 % ⁽¹⁾⁽²⁾	19,4 % ⁽¹⁾⁽²⁾
Rahoitusvarojen arvonalentumistapit.....	-3 549	-835	-2 600 ⁽¹⁾	-4 197 ⁽¹⁾	-3 594
Riskipainotetut erät yhteensä (RWA) ..	1 473 199	1 237 000 ⁽²⁾	1 309 739 ⁽¹⁾⁽²⁾	1 153 138 ⁽¹⁾⁽²⁾	1 036 219 ⁽¹⁾⁽²⁾
Oikaistu järjestämättömien saatavien osuus lainakannasta	1,14 % ⁽²⁾	1,16 % ⁽²⁾	0,96 % ⁽²⁾	1,06 % ⁽²⁾	1,10 % ⁽²⁾
Henkilöstön määrä tilikauden lopussa.	290	262	270	229	252
Henkilöstön lukumäärä keskimäärin ...	287	266	256	246	-
Maksuvalmiusvaatimus (LCR)	138,6 % ⁽²⁾	107,9 % ⁽²⁾	280,3 % ⁽²⁾	111,3 % ⁽²⁾	-
Osakekohtainen tulos (EPS), EUR	32,92	32,74	49,22	32,68	31,49

1) Tilintarkastettu

2) Emoyhtiön luku

3) Luvut eivät vastaa vuoden 2017 tilinpäätöksessä esitettyjä lukuja, sillä Yhtiö on korjannut ydinpääomaansa ja vakavaraisuuden tunnuslukuja. Henkilöstöannissa merkityt osakkeet eivät sisälly ydinpääomaan.

Tunnuslukujen määritelmät

Tunnusluku		Määritelmä
Liikevaihto	=	Korkotuotot, Palkkiotuotot, Rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot, Liiketoiminnan muut tuotot
Tulos ennen veroja ilman rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuottoa	=	Raportoitu tulos ennen veroja – rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot
Kulu/tuotto-suhde	=	$\frac{\text{Liiketoiminnan kulut yhteensä}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}}$ x100
Oman pääoman tuotto, ROE %	=	$\frac{\text{Liikevoitto/-tappio} - \text{Tuloverot}}{\text{Oma pääoma (kauden alun ja lopun keskiarvo)}}$ x100
Kokonais pääoman tuotto, ROA %	=	$\frac{\text{Liikevoitto/-tappio} - \text{Tuloverot}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (kauden alun ja lopun keskiarvo)}}$ x100
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääoma yhteensä}}{\text{Taseen loppusumma}}$ x100
Vakavaraisuussuhde, (TC) %	=	$\frac{\text{Omat varat yhteensä (TC)}}{\text{Riskipainotetut erät yhteensä (RWA)}}$ x100
Ydinpääomasuhde, (CET1) %	=	$\frac{\text{Ydinpääoma (CET1)}}{\text{Riskipainotetut erät yhteensä (RWA)}}$ x100%
Ensisijaisen pääoman suhde, (T1) %	=	$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (T1)}}{\text{Riskipainotetut erät yhteensä (RWA)}}$ x100%
Maksuvalmiusvaatimus (LCR)	=	Maksuvalmiuspuskurin riittävyys suhteessa nettomääräiseen käteisen ja vakuuksien nettoulosvirtaukseen 30 päivän ajan vakavassa stressitilanteessa
Osakekohtainen tulos (EPS), EUR	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä keskimäärin}}$
Oikaistu järjestämättömien saatavien osuus lainakannasta	=	Järjestämättömät luotot sisältäen luotot joihin liittyviä erääntyneitä maksuja on ollut maksamatta yli 90 päivää tai kun OmaSp:n arvion mukaan on todennäköistä, että velallinen ei maksa saatavaansa maksuvaikeuksien vuoksi. Maksuvaikeuksiksi määritellään velallisen kuolema, konkurssi, velkajärjestely tai velkasaneeraus. Määrässä on mukana saamiin kohdistuvat arvonalentumistappiot. Tunnusluvussa järjestämättömiä luottoja suhteutetaan emoyhtiön koko lainakantaan pois lukien Yhtiön myöntämät korttiluotot
B.8	Valikoidut pro forma muotoisiksi yksilöidyt taloudelliset tiedot	Ei sovellu. Esitteeseen ei sisälly pro forma -taloudellisia tietoja.
B.9	Tulosennuste tai -arvio	<i>Seuraavat tulevaisuudennäköykymät sisältävät tulevaisuutta koskevia lausumia, jotka eivät ole takeita Yhtiön taloudellisesta tuloksesta tulevaisuudessa. Yhtiön toteutunut liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema voivat poiketa olennaisesti tulevaisuutta koskevissa lausumissa esitetystä tai niistä pääteltävissä olevasta johtuen monista tekijöistä, Yhtiö kehottaa sijoittamista harkitsevia olemaan tukeutumatta liikaa näihin tulevaisuutta koskeviin lausumiin.</i> Yhtiö arvioi, että tilikauden 2018 tulos ennen veroja ilman rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuottoja kasvaa edelliseen vuoteen verrattuna. Tilikauden 2017 aikana OmaSp:n tuloksessa korostuivat rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot, joiden vaikutus tulok-

		<p>seen oli 10,8 miljoonaa euroa. Tulos ennen veroja ilman rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuottoja oli 19,6 miljoonaa euroa vuonna 2017.¹</p> <p>Tulosennuste perustuu Yhtiön johdon oletuksiin ja arvioihin Yhtiön asiakkailleen tarjoamien tuotteiden ja palveluiden, asiakkaille myönnettyjen luottojen ja asiakkailta vastaanotettujen talletusten kehityksestä sekä yhtiön korkokatteen, palkkiotuottojen, kulujen ja toimintaympäristön kehityksestä. Keskeisimmät tulosenusteen toteutumiseen vaikuttavat tekijät, joihin Yhtiö voi vaikuttaa ovat myyntiin ja markkinointiin, toimintamalliin ja sen tehokkuuteen, henkilöstöön, uusasiakashankintaan sekä olemassa olevien asiakkuuksien kehittämiseen ja jalostamiseen tehtävät panostukset. Yhtiön vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella ovat markkinoiden yleinen kehitys, yleinen taloustilanne, muutokset korko- ja sijoitusympäristössä, lainsäädännön kehitys ja muutokset toimialan kilpailuasetelmissa sekä toimialaan ja liiketoimintaan liittyvät muut yleiset riskitekijät.</p>
B.10	Kuvaus historiallisia taloudellisia tietoja koskevassa tilintarkastuskertomuksessa mahdollisesti esitettyjen muistutusten luonteesta	Ei sovellu. Tilintarkastuskertomuksiin ei sisälly muistutuksia.
B.11	Liikkeeseenlaskijan käyttöpääoma	Yhtiön arvion mukaan sen käyttöpääoma (eli sen maksuvalmius ja rahoituksen saatavuus) ovat riittävät Yhtiön tällä hetkellä tiedossa oleviin tarpeisiin seuraavien 12 kuukauden ajaksi.

C – Arvopaperit

Osatekijä	Tiedonantovelvollisuus	Tiedonanto
C.1	Tarjottavien ja/tai kaupankäynnin kohteeksi otettavien arvopapereiden tyyppi ja laji	Osakkeet ovat arvo-osuusmuotoisia. Yhtiöllä on yksi osakesarja, jonka ISIN-tunnus on FI4000306733 ja kaupankäyntitunnus OMASP.
C.2	Liikkeeseenlaskun valuutta	Listautumisannin valuutta on euro.
C.3	Liikkeeseen laskettujen osakkeiden lukumäärä / osakekohtainen nimellisarvo	Esitteen päivämääränä Yhtiön osakepääoma oli 24 000 000,00 euroa. Tämän Esitteen päivämääränä Yhtiö on laskenut liikkeeseen 25 096 700 täysin maksettua Osaketta. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa.
C.4	Kuvaus arvopapereihin liittyvistä oikeuksista	<p>Osakkeisiin liittyvät oikeudet määräytyvät kulloinkin voimassa olevan osakeyhtiölain ja muun Suomessa voimassa olevan lainsäädännön mukaan.</p> <p>Osakkeenomistajien merkintätuoikeus</p> <p>Osakeyhtiölain mukaan suomalaisten yhtiöiden osakkeenomistajilla on etuoikeus merkitä yhtiön osakkeita osakeannissa osakeomistustensa suhteessa, ellei antia koskevassa yhtiökokouksen päätöksessä toisin määrätä.</p> <p>Yhtiökokoukset</p> <p>Osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa yhtiön asioissa yhtiökokouksessa. Osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on oikeus osallistua yhtiökokoukseen ja käyttää siellä äänioikeuttaan joko henkilökohtaisesti tai valtuuttamansa asiamiehen välityksellä. Kukin Osake tuottaa yhtiökokouksessa yhden äänen.</p> <p>Yhtiökokouksessa päätökset tehdään yleensä yksinkertaisella äänen enemmistöllä. Kuitenkin eräät päätökset, kuten esimerkiksi yhtiöjärjestyksen muutokset, osakkeenomistajien merkintätuoikeudesta poikkeaminen osakeannin yhteydessä ja eräissä tapauksissa päätökset Yhtiön sulautumisesta tai purkamisesta, edellyttävät vähintään kahden kolmasosan enemmistöä annetuista äänistä sekä yhtiökokouksessa edustetuista osakkeista. Li-</p>

¹ Rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot vastaa vuosien 2015–2017 tilinpäätöksissä erien "Kaupankäynnin nettotuotot" ja "Sijoitus-toiminnan nettotuotot" summaa

		<p>säksi tietyt päätökset, kuten osakkeenomistajien omistusosuudesta poikkeava osakkeiden pakollinen lunastaminen yhtiölle, edellyttävät kaikkien osakkeenomistajien hyväksyntää.</p> <p>Osingot ja muu voitonjako</p> <p>Kaikki Osakkeet, mukaan lukien Listautumisannissa Tarjottavat Osakkeet, tuottavat yhtäläiset oikeudet osinkoon ja muuhun voitonjakoon ja jako-osuuksiin (mukaan lukien Yhtiön varojen jako purkautumistilanteessa) sen jälkeen, kun Osakkeet on merkitty Kaupparekisteriin.</p> <p>Osingonjako tai osingonjakoa koskevan valtuutuksen myöntäminen hallitukselle edellyttää osakkeenomistajien enemmistöpäätöstä yhtiökokouksessa.</p> <p>Osinko ei saa ylittää jakopäätöksen perusteena olevan yhtiön vahvistetun tilinpäätöksen osoittamia jakokelpoisia varoja. Yhtiön taloudellisessa asemassa edellisen tilinpäätöksen laatimisen jälkeen tapahtuneet merkittävät muutokset on otettava huomioon osingonjaosta päätettäessä. Lisäksi osinkoa ei saa jakaa, jos josta päätettäessä tiedetään tai pitäisi tietää, että yhtiö on maksukyvytön tai että osingonjako aiheuttaa yhtiön maksukyvyttömyyden.</p>
C.5	Arvopapereiden vapaata luovutettavuutta koskevat rajoitukset	<p>Esitteen päivämääränä Yhtiön yhtiöjärjestyksessä on lunastuslauseke, joka Yhtiön 9.11.2018 pidetyn ylimääräisen yhtiökokouksen päätöksellä päätettiin poistaa yhtiöjärjestyksestä mahdollisena sille, että Listautumisannissa ensimmäisen kerran annettavat osakkeet ilmoitetaan rekisteröitäväksi. Lausekkeen poistaminen ilmoitetaan rekisteröitäväksi Kaupparekisteriin vasta Listautumisannissa sen toteutuessa annettavien Uusien Osakkeiden rekisteröitäväksi ilmoittamisen kanssa tai välittömästi sitä ennen. Jos Listautumisannissa sen toteutuessa annettavat Uudet Osakkeet ilmoitetaan rekisteröitäväksi useammassa kuin yhdessä erässä, ilmoitetaan yhtiöjärjestyksen lunastuslausekkeen poistaminen rekisteröitäväksi ensimmäisen tällaisen Uusien Osakkeiden rekisteröintiä koskevan ilmoituksen tekemisen yhteydessä tai välittömästi sitä ennen.</p> <p>Tämän Esitteen jakelulle on tiettyjen valtioiden lainsäädännössä saatettu asettaa rajoituksia. Yhtiö ei ole ryhtynyt mihinkään toimenpiteisiin Osakkeiden rekisteröimiseksi tai Osakkeiden tarjoamiseksi yleisölle missään muualla kuin Suomessa. Osatekiässä E.5 on kuvattu Osakkeita koskevat myyntirajoitus-sopimukset.</p>
C.6	Hakemus kaupankäynnin kohteeksi ottamiseksi	<p>Yhtiö jättää Helsingin Pörssille listalleottohakemuksen Osakkeiden listaamiseksi Helsingin Pörssin pörssilistalle. Osakkeiden kaupankäynnin odotetaan alkavan Helsingin Pörssin Prelistalla arviolta 30.11.2018 ja Helsingin Pörssin pörssilistalla arviolta 4.12.2018 kaupankäyntitunnuksella OMASP.</p>
C.7	Osingonjakoperiaatteet	<p>Listautumisen yhteydessä Yhtiön hallitus on vahvistanut osinkopolitiikan, jonka mukaan Yhtiön tavoitteena on maksaa tasaista ja kasvavaa osinkoa, vähintään 20 prosenttia nettotuloksesta. Yhtiön hallitus arvioi jaettavan osingon tai pääomanpalautuksen ja Yhtiön vakavaraisuusvaatimusten ja -tavoitteen edellyttämän omien varojen määrän välisen tasapainon vuosittain ja tekee tämän arvion perusteella esityksen jaettavan osingon tai pääomanpalautuksen määrästä.</p> <p>Kaikki tulevana vuosina mahdollisesti maksettavat osingot ja pääomanpalautukset, niiden määrä ja niiden maksuajankohta riippuvat Yhtiön tulevista tuloksista, taloudellisesta asemasta, rahavirroista, investointitarpeista, vakavaraisuudesta ja muista tekijöistä.</p>

D – Riskit

Osatekijä	Tiedonantovelvollisuus	Tiedonanto
D.1	Keskeiset tiedot tärkeimmistä liiketoimintalaskijalle tai sen toimialalle ominaisista riskeistä	<p>Yhtiön toimintaympäristöön liittyvät riskit:</p> <ul style="list-style-type: none"> Talouden ja pääomamarkkinoiden epävarmuus ja epäsuotuisa kehitys voivat vaikuttaa olennaisen haitallisesti

		<p>Yhtiön liiketoimintaan ja asiakkaisiin, liiketoiminnan tulokseen, taloudelliseen asemaan, maksuvalmiuteen sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suomen asunto- ja kiinteistömarkkinoiden kehitys voi olla erilaista maan eri osissa ja epäsuotuisa kehitys voi vaikuttaa olennaisen haitallisesti Yhtiön liiketoimintaan ja asiakkaisiin, liiketoiminnan tulokseen, taloudelliseen asemaan, maksuvalmiuteen sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon • Yhtiö altistuu systeimiriskille <p>Yhtiön liiketoimintaan liittyvät riskit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yhtiö ei välttämättä kykene toteuttamaan strategiaansa, sovittamaan sitä toimintaympäristön muutoksia vastaavaksi, tai valittu tai toteutettu strategia voi osoittautua virheelliseksi • Finanssiala on tiukasti säännelty toimiala, ja muutokset Yhtiön toimialaa koskevassa lainsäädännössä sekä oikeuskäytännön kehitys saattavat olla Yhtiölle epäedullisia • Sääntelyn noudattamiseen, asiakkaiden ja muiden sidosryhmien vaatimuksiin ja oikeudenkäynteihin liittyvien riskien toteutuminen saattaa vaikuttaa Yhtiön liiketoimintaan olennaisen haitallisesti • Yhtiö voi epäonnistua rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen torjuntaan liittyvien vaatimusten tai pankki- ja sijoituspalveluiden tarjoamiseen liittyvien menettelytapavaatimusten noudattamisessa • Muutokset asiakasmäärissä, palvelujen kysynnässä ja palvelujen hinnoittelussa voivat johtaa Yhtiön korko-, palkkio- tai sijoitustuottojen vähentymiseen • Yhtiö ei välttämättä kykene vastaamaan kiristyvään kilpailuun, kehittämään palvelujaan tai ratkaisujaan kilpailijoita vastaavalla tavalla, tai Yhtiön voi olla pakko tehdä lisää investointeja digitaalisen kehityksen seurauksena • Epäonnistuminen osaavan johdon tai henkilökunnan rekrytoinnissa tai avainhenkilöiden menettäminen voivat vaikuttaa Yhtiön kykyyn harjoittaa liiketoimintaansa tai kasvaa • Mahdollisiin yrityskauppoihin liittyvien riskien toteutuminen voi vaikuttaa Yhtiöön haitallisesti • Operatiiviset riskit ja häiriöt Yhtiön liiketoiminnassa voivat vaikuttaa olennaisen haitallisesti Yhtiöön • Yhtiön toimintaedellytykset ovat riippuvaisia IT-järjestelmien sekä raportointi- ja seurantajärjestelmien keskeytymättömästä toiminnasta ja IT-järjestelmien uudistaminen voi aiheuttaa Yhtiölle merkittäviä kustannuksia • Yhteistyökumppaneiden käyttöön liittyy riskejä, kuten näiden Yhtiölle vahingollinen toiminta tai yhteistyösopimuksiin mahdollisesti liittyvät epävarmuudet • Yhtiön vakuutusturva ei välttämättä kata kaikkia Yhtiön liiketoimintaan liittyviä riskejä • Asiakassopimusten tulkintaan, täytäntöönpanoon ja jatkuvuuteen liittyy riskejä • Yhtiö saattaa epäonnistua tieto- ja kyberturvallisuusriskien tunnistamisessa, riskien resursoinnin hallinnoinnissa ja hallinnassa sekä sääntelyn noudattamisessa • Yhtiö saattaa epäonnistua taloudellisen raportoinnin tehokkaassa sisäisessä valvonnassa ja altistuu riskille siitä, että sen taloudellinen raportointi on epätarkkaa tai harhaanjohtavaa • Epäonnistuminen immateriaalioikeuksien suojaamisessa saattaa vaikuttaa Yhtiöön olennaisen haitallisesti ja Yhtiötä vastaan mahdollisesti nostettavat immateriaalioikeuksien loukkaukanteet saattavat aiheuttaa Yhtiölle kustannuksia ja vahingoittaa Yhtiön liiketoimintaa
--	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> • Yhtiön maine voi vahingoittua, millä saattaa olla epäedullinen vaikutus Yhtiön asiakashankintaan sekä kykyyn rekrytoida ja pitää palveluksessa avainhenkilöstöä • Lakot ja muut työtaistelutoimenpiteet voivat haitata Yhtiön liiketoimintaa <p>Taloudelliseen asemaan ja rahoitukseen liittyviä riskejä:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yhtiön maksuvalmiudessa sekä rahoituksen saatavuudessa tapahtuvilla muutoksilla voi olla haitallinen vaikutus Yhtiölle • Yhtiön sovellettavat vakavaraisuussäännökset voivat kiristyä ja vakavaraisuuteen kohdistuvilla muutoksilla tai viranomaispäätöksillä voi olla haitallinen vaikutus Yhtiölle • Korkoriskien realisoinnissa voi olla haitallinen vaikutus Yhtiölle • Luottoriskien realisoinnissa voi olla haitallinen vaikutus Yhtiölle • Markkinariskien realisoinnissa voi olla haitallinen vaikutus Yhtiölle • Sijoituskohteiden käyvän arvon muutokset voivat vaikuttaa huomattavasti Yhtiön tulokseen ja Yhtiö voi epäonnistua sijoitustoiminnassaan • Jos Yhtiö joutuu kriisintarkkailun kohteeksi, se saattaa johtaa osakkeenomistajien osakkeiden arvon mitätöimiseen joko kokonaan tai osittain • Liikearvon arvon alentumisella voi olla haitallinen vaikutus Yhtiölle • IFRS 9 "Rahoitusinstrumentit" ja IFRS 16 "Vuokrasopimukset" –standardien käyttöönotto sekä tulevat tilinpäätösstandardien muutokset alistavat Yhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteiden ja tilinpäätöksen muutoksiin liittyville riskeille, joilla voi olla vaikutusta Yhtiön raportointiin lukuihin • Veroriskien toteutuminen voi johtaa taloudellisiin menetyksiin, jotka voivat vaikuttaa epäedullisesti Yhtiön liiketoimintaan
D.3	Keskeiset tiedot tärkeimmistä arvopapereille ominaisista riskeistä	<p>Listautumisantiin, Listautumiseen ja Osakkeisiin liittyviä riskejä:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Listautuminen aiheuttaa Yhtiölle lisäkustannuksia ja Yhtiö voi epäonnistua pörssiyhtiöltä vaadittavien toimintojen toteuttamisessa • Osakkeet eivät ole aiemmin olleet kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla, Osakkeiden hinta saattaa heilahdella, Osakkeille ei välttämättä muodostu aktiivista ja likvidiä markkinaa, ja mahdolliset sijoittajat voivat menettää sijoituksensa osin tai kokonaan • Yhtiön osakeomistus on keskittynyttä, ja suurimmilla osakkeenomistajilla on jatkossakin merkittävästi päätösvaltaa • Yhtiö ei välttämättä jaa osinkoa tai maksa pääomanpalautusta tai kykene jakamaan osinkoa tai maksamaan pääomanpalautusta tulevaisuudessa • Tulevat osakeannit tai merkittävien osakemäärien myynnit saattavat alentaa Tarjottavien Osakkeiden arvoa ja laimentaa osakkeenomistajien suhteellista omistusta sekä Osakkeisiin liittyvää äänioikeutta • Hallintarekisteröityjen Osakkeiden haltijat eivät välttämättä kykene käyttämään äänioikeuttaan • Ulkomaiset osakkeenomistajat eivät välttämättä pysty käyttämään merkintäoikeuksiaan • Sijoittajat eivät voi peruuttaa sijoituspäätöstään • Listautumisanti ei välttämättä toteuteta • Sijoittajat, joiden pää- tai viitevaluutta on muu kuin euro, altistuvat Osakkeisiin sijoittaessaan tietyille valuuttariskeille

Osatekijä	Tiedonantovelvollisuus	Tiedonanto
E.1	Liikkeeseenlaskun/tarjoamisen kokonaisnettotuotot ja arvioidut kokonaiskustannukset	<p>Myyjät saavat Osakemyynnistä noin 24,3 miljoonan euron bruttovarat (laskettuna käyttämällä Alustavan Hintavälin keskikohtaa ja olettaen, että Myyjät myyvät enimmäismäärän Osakkeita ja Lisäosakeoptiota ei käytetä). Myyjät maksavat noin 0,7 miljoonaa euroa palkkioita Listautumisannin yhteydessä (laskettuna samojen olettamien mukaan kuin edellisessä virkkeessä).</p> <p>Yhtiö pyrkii keräämään Listautumisannilla noin 34,1 miljoonan euron bruttovarat (laskettu käyttämällä Alustavan Hintavälin keskikohtaa ja olettaen, että kaikki Uudet Osakkeet merkitään) tarjoamalla Uusia Osakkeita merkittäväksi. Yhtiö maksaa Listautumisantiin liittyvinä palkkioina ja kuluina arviolta noin 2,5 miljoonaa euroa, minkä jälkeen Yhtiö saa Listautumisannista noin 31,6 miljoonan euron nettovarot (laskettuna samojen olettamien mukaan kuin edellisessä virkkeessä). Yhtiö maksaa Listautumisantiin liittyvät palkkiot ja kulut olemassa olevilla rahavaroillaan.</p>
E.2a	Syyt tarjoamiseen, tuottojen käyttö ja arvioidut kokonaisnettotuotot	<p><u>Listautumisannin ja Listautumisen syyt</u> Listautumisannin ja Listautumisen tavoitteena on parantaa Yhtiön kykyä jatkaa sen kasvustrategian toteuttamista menestyksellä, sekä parantaa Yhtiön taloudellista ja strategista joustavuutta tarjoamalla Yhtiölle pääsyn osakemarkkinoille. Listautumisanti mahdollistaa Yhtiön omistajapohjan laajentamisen ja sitä kautta Osakkeiden likviditeetin lisääntymisen, sekä tarjoaa uusille osakkeenomistajille mahdollisuuden ottaa osaa Yhtiön kehitykseen. Lisäksi listautumisanti mahdollistaisi Yhtiön osakkeiden käyttämisen vastikkeena mahdollisissa yrityskaupoissa ja henkilöstön palkitsemisessa. Listautumisen tavoitteena on myös parantaa OmaSp:n tunnettuutta, sekä brändinäkyvyyttä asiakkaiden, työntekijöiden ja sijoittajien keskuudessa ja siten parantaa kilpailukykyä.</p> <p><u>Hankittavien varojen käyttö</u> Yhtiön on tarkoitus käyttää Osakeannista saatavat nettovarot pääomarakenteensa vahvistamiseen, mikä luo Yhtiölle paremmat edellytykset edistää sen strategian mukaista kasvua jatkossa.</p> <p><u>Listautumisannin kustannukset</u> Yhtiö maksaa Listautumisantiin liittyvinä palkkioina ja kuluina arviolta noin 2,5 miljoonaa euroa, minkä jälkeen Yhtiö saa Listautumisannista noin 31,6 miljoonan euron nettovarot (laskettu käyttämällä Alustavan Hintavälin keskikohtaa ja olettaen, että kaikki Uudet Osakkeet merkitään). Myyjät maksavat Listautumisantiin liittyvinä palkkioina ja kuluina arviolta noin 0,7 miljoonaa euroa, minkä jälkeen Myyjät saavat Listautumisannista noin 23,6 miljoonan euron nettovarot (laskettu käyttämällä Alustavan Hintavälin keskikohtaa ja olettaen, että Myyjät myyvät enimmäismäärän Osakkeita ja Lisäosakeoptiota ei käytetä).</p>
E.3	Tarjouksen ehdot	<p><u>Listautumisannin yleiset ehdot</u> Yhtiö tarjoaa merkittäväksi alustavasti 4 500 000 kappaletta Yhtiön uusia osakkeita ("Uudet Osakkeet") ("Osakeanti"). Osakeannin lisäksi Etelä-Karjalan Säästöpankkisäätiö ("Päämyyjä") sekä tietyt muut tämänhetkiset osakkeenomistajat ("Muut Myyjät", ja yhdessä Päämyyjän kanssa, "Myyjät") voivat tarjota ostettavaksi enintään 3 200 000 Yhtiön olemassa olevaa osaketta ("Myyntiosakkeet") ("Osakemyynti", ja yhdessä Osakeannin kanssa "Listautumisanti").</p> <p>Listautumisanti koostuu (i) yleisöannista yksityishenkilöille ja yhteisöille Suomessa ("Yleisöanti") ja (ii) instituutioannista institutionaalisille sijoittajille Suomessa ja soveltuviin lakien mukaisesti Yhdysvaltain ulkopuolella kansainvälisesti, ("Instituutioanti") sekä (iii) henkilöstöannista Yhtiön Henkilöstölle (kuten määritelty jäljempänä ("Henkilöstöanti").</p> <p>Listautumisannin ehdot koostuvat Listautumisannin yleisten ehtojen lisäksi Yleisöantia, Instituutioantia ja Henkilöstöantia koskevista erityisistä ehdoista.</p>

		<p><u>Osakeanti</u></p> <p>Yhtiön ylimääräinen yhtiökokous päätti 9.11.2018 valtuuttaa Yhtiön hallituksen päättämään enintään 5 000 000 Uuden Osakkeen liikkeeseenlaskusta. Yhtiön hallitus päätti 15.11.2018 tämän valtuutuksen perusteella alustavasti laskea liikkeeseen enintään 4 500 000 kappaletta Uusia Osakkeita Osakeannissa.</p> <p><u>Osakemyynti</u></p> <p>Myyjät voivat tarjoutua myymään Osakemyynnissä alustavasti enintään 3 200 000 Myyntiosaketta. Myyntiosakkeet vastaavat noin 10,8 prosenttia Osakkeista Osakeannin jälkeen ilman Lisäosakeoptiota ja Lisäosakeoption kanssa noin 14,7 prosenttia, olettaen, että Myyjät myyvät enimmäismäärän Myyntiosakkeita ja, että kaikki Osakeannissa alustavasti tarjotut Uudet Osakkeet merkitään. Mikäli vähemmän kuin kaikki Myyntiosakkeet myydään, kukin Myyjä myy Myyntiosakkeita pro rata –perusteisesti (kuitenkin siten, että Päämyyjän tarjoamat Lisäosakkeet laskeaan pro rata –suhteeseen mukaan).</p> <p><u>Lisäosakeoptio</u></p> <p>Päämyyjän odotetaan antavan vakauttamisjärjestäjänä toimivalle Danske Bankille ("Vakauttamisjärjestäjä") lisäosakeoption, joka oikeuttaisi Vakauttamisjärjestäjän ostamaan enintään 675 000 lisäosaketta ("Lisäosakkeet") jos yhtään Myyntiosaketta ei myydä ja enintään 1 155 000 Lisäosaketta jos kaikki Myyntiosakkeet myydään, yksinomaan mahdollisten ylikysyntätilanteiden kattamiseksi Listautumisannin yhteydessä ("Lisäosakeoptio"). Lisäosakeoptio olisi käytettävissä 30 päivän ajan Osakkeiden kaupankäynnin alkamisesta Helsingin Pörssissä (arviolta 30.11.2018 ja 28.12.2018 välinen ajanjakso ("Vakauttamisaika"). Lisäosakkeet vastaavat kuitenkin aina enintään 15 prosenttia Tarjottavien Osakkeiden yhteismäärästä. Vakauttamisjärjestäjällä on oikeus, muttei velvollisuutta toteuttaa Vakauttamisaikana toimenpiteitä, jotka vakauttavat, ylläpitävät tai muuten vaikuttavat Osakkeiden hintaan. Näiden toimenpiteiden tarkoituksena on tukea Osakkeiden markkinahintaa ja toimenpiteet saattavat nostaa tai ylläpitää Osakkeiden markkinahintaa markkinoilla itsenäisesti määräytyviin hintatasoihin nähden tai estää tai viivyttää Osakkeiden markkinahinnan laskua.</p> <p><u>Järjestämissopimus</u></p> <p>Yhtiön, Päämyyjän ja Järjestäjien odotetaan tekevän järjestämissopimuksen ("Järjestämissopimus") arviolta 29.11.2018. Muut Myyjät eivät tule Järjestämissopimuksen osapuoliksi. Muut Myyjät ovat kuitenkin kukin antaneet osakemyyntisitoumukset, joiden nojalla he ovat sitoutuneet myymään Tarjottavia Osakkeita Listautumisannissa.</p> <p><u>Merkintäaika</u></p> <p>Yleisöannin merkintäaika alkaa 19.11.2018 kello 10.00 ja päättyy 27.11.2018 kello 16.00.</p> <p>Instituutioannin merkintäaika alkaa 19.11.2018 kello 10.00 ja päättyy 29.11.2018 kello 12.00.</p> <p>Henkilöstöannin merkintäaika alkaa 19.11.2018 kello 10.00 ja päättyy 27.11.2018 kello 16.00.</p> <p><u>Merkintähinta</u></p> <p>Tarjottavia Osakkeita tarjotaan Instituutio- ja Yleisöannissa alustavasti vähintään 7,00 euron ja enintään 8,20 euron merkintähintaan Tarjottavalta Osakkeelta ("Alustava Hintaväli").</p> <p>Lopullinen merkintähinta ("Lopullinen Merkintähinta") päätetään institutionaalisten sijoittajien Instituutioannissa antamien merkintätarjousten ("Merkintätarjous") perusteella Yhtiön, Päämyyjän ja Järjestäjien välisissä neuvotteluissa Instituutioannin tarjousajan päätyttyä arviolta 29.11.2018 ("Hinnoittelu").</p> <p><u>Listautumisannin ehdollisuus, toteuttaminen ja julkistaminen</u></p> <p>Yhtiön hallitus päättää Osakeannin toteuttamisesta, Päämyyjä päättää Osakemyynnin toteuttamisesta ja Yhtiön hallitus sekä</p>
--	--	---

		<p>Päämyyjä päättävät yhdessä Tarjottavien Osakkeiden lopullisista määristä, Lopullisesta Merkintähinnasta ja Tarjottavien Osakkeiden allokaatiosta Hinnoittelun yhteydessä arviolta 29.11.2018.</p> <p><u>Merkintäsitoumuksen peruuttaminen</u></p> <p>Yleisöannissa annettua sitoumusta merkitä tai ostaa Tarjottavia Osakkeita tai Henkilöstöannissa annettua sitoumusta merkitä Henkilöstöosakkeita ("Merkintäsitoumus") ei voi muuttaa. Merkintäsitoumus voidaan peruuttaa ainoastaan arvopaperimarkkinain (746/2012, muutoksineen, "Arvopaperimarkkinlaki") edellyttämässä tilanteissa.</p> <p><u>Tarjottavien Osakkeiden kirjaaminen arvo-osuustileille</u></p> <p>Yleisöannissa allokoituiden Tarjottavat Osakkeet kirjataan hyväksytyyn Merkintäsitoumuksen tehneiden sijoittajien arvo-osuustileille arviolta ensimmäisenä pankkipäivänä Hinnoittelun jälkeen, arviolta 30.11.2018. Instituutioannissa sijoittajan tulee olla yhteydessä Listautumisannin Järjestäjiin arvo-osuustilien osalta. Instituutioannissa allokoituiden Tarjottavat Osakkeet ovat valmiina toimitettaviksi maksua vastaan arviolta 4.12.2018 Euroclear Finland Oy:n kautta. Henkilöstöosakkeet kirjataan hyväksytyyn Merkintäsitoumuksen tehneiden sijoittajien arvo-osuustileille arviolta 18.12.2018.</p> <p><u>Omistus- ja osakasoikeudet</u></p> <p>Omistusoikeus Tarjottaviin Osakkeisiin siirtyy, kun Tarjottavat Osakkeet on maksettu, Uudet Osakkeet on rekisteröity Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään kaupparekisteriin ("Kaupparekisteri") ja Tarjottavat Osakkeet on kirjattu sijoittajan arvo-osuustilille. Tarjottavat Osakkeet tuottavat samat oikeudet kuin muut Osakkeet ja ne tuottavat oikeuden osinkoon ja muuhun varojen jakoon sekä muihin Osakkeisiin liittyviin oikeuksiin Yhtiössä omistusoikeuden siirtymisestä lukien.</p> <p><u>Varainsiirtovero ja toimenpidemaksut</u></p> <p>Uusien Osakkeiden liikkeeseen laskemisen tai merkinnän yhteydessä ei peritä varainsiirtoveroa Suomessa. Tilinhoitajat perivät hinnastonsa mukaisen maksun arvo-osuustilin ylläpitämisestä ja osakkeiden säilyttämisestä.</p> <p><u>Oikeus peruuttaa Listautumisanti</u></p> <p>Päämyyjällä on oikeus peruuttaa Osakemyynti ja Yhtiön hallituksella on oikeus peruuttaa Osakeanti milloin tahansa ennen niiden toteuttamisesta päättämistä muun muassa markkinatilanteen, Yhtiön taloudellisen aseman tai Yhtiön liiketoiminnan olennaisen muutoksen johdosta. Jos Päämyyjä päättää peruuttaa Osakemyynnin ja/tai Yhtiön hallitus päättää peruuttaa Osakeannin, maksetut merkintähinnat palautetaan sijoittajille arviolta viiden (5) pankkipäivän kuluessa peruuttamispäätöksestä. Mikäli sijoittajan pankkitili on eri rahalaitoksessa kuin merkintäpaikka, palautettavat varat maksetaan suomalaiselle pankkitilille rahalaitosten välisen maksuliikenteen aikataulun mukaisesti arviolta viimeistään kaksi (2) pankkipäivää myöhemmin.</p> <p><u>Luovutusrajoitukset (lock-up)</u></p> <p>Yhtiön ja Päämyyjän odotetaan sopivan ja Muut Myyjät ovat sopineet, että ne eivät ilman Pääjärjestäjän antamaa etukäteistä kirjallista suostumusta ajanjaksolla, joka päättyy 180 päivän kuluttua Listautumisesta, laske liikkeeseen, tarjoa, panttaa, myy, sitoudu myymään, myy optio-oikeutta osakkeisiin tai oikeutta ostaa, osta mitään optio-oikeutta tai oikeutta myydä, luovuta optio-oikeutta tai warranttia ostaa, lainaa tai muutoin siirrä tai luovuta (tai julkista tällaista toimea) suoraan tai välillisesti omistamiaan Osakkeita tai arvopapereita, jotka oikeuttavat Osakkeisiin tai ovat muunnettavissa tai vaihdettavissa Osakkeiksi, tai tee mitään vaihtosopimusta tai muuta sopimusta, jolla Osakkeiden omistuksen taloudelliset vaikutukset siirtyvät kokonaan tai osittain riippumatta siitä, toteutetaanko tällainen sopimus Osakkeiden tai muiden arvopapereiden toimituksella, käteisellä tai muulla tavalla tai tee Yhtiön yh-</p>
--	--	---

		<p>tiökokoukselle ehdotusta toteuttaa tällaista järjestelyä. Yhtiön luovutusrajoitukset eivät sovellu tässä Esitteessä kuvattuihin palkitsemis- tai kannustinjärjestelmiin ja Muiden Myyjien luovutusrajoituksille on tiettyjä soveltamiskoikkeuksia. Luovutusrajoitus ei koske Listautumisannin toteuttamiseen liittyviä toimenpiteitä. Jos Myyntiosakkeita ei myydä Listautumisannin yhteydessä, Myyjien luovutusrajoituksia ei sovelleta. Yhtiön hallituksen ja johtoryhmän jäsenten odotetaan sopivan Yhtiön ja Myyjien luovutusrajoitussopimusta tietyn poikkeuksen vastaavan luovutusrajoitussopimuksen, joka päättyy 360 päivän kuluttua Listautumisesta.</p> <p><u>Muut seikat</u></p> <p>Osakeantiin liittyvistä muista seikoista ja käytännön toimenpiteistä päättää Yhtiön hallitus. Osakemyyntiin liittyvistä muista seikoista ja käytännön toimenpiteistä päättää Päämyyjä.</p> <p><u>Saatavilla olevat asiakirjat</u></p> <p>Yhtiön viimeisin tilinpäätös, toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus sekä muut osakeyhtiölain (624/2006, muutoksineen) 5 luvun 21 §:n mukaiset asiakirjat ovat merkintäajan saatavilla Yhtiön toimipisteessä osoitteessa Valtakatu 32, 53100 Lappeenranta.</p> <p><u>Sovellettava laki</u></p> <p>Listautumisantiin sovelletaan Suomen lakia. Listautumisannista mahdollisesti aiheutuvat erimielisyydet ratkaistaan toimivaltai- sessa tuomioistuimessa Suomessa.</p> <p><u>Yleisöantia koskevat erityiset ehdot</u></p> <p>Yleisöannissa tarjotaan alustavasti enintään 400 000 Tarjottavaa Osaketta, yksityishenkilöille ja yhteisöille Suomessa. Yleisöantiin voivat osallistua sijoittajat, joiden kotipaikka on Suomessa ja jotka antavat Merkintäsitoumuksensa Suomessa. Yleisöannin Merkintäsitoumuksen tulee koskea vähintään 100 ja enintään 20 000 Tarjottavaa Osaketta. Tarjottavista Osakkeista maksetaan Merkintäsitoumuksesta annettaessa Alustavan Hintavälin enimmäishinta (eli 8,20 euroa Tarjottavalta Osakkeelta) kerrottuna Merkintäsitoumuksen mukaisella Tarjottavien Osakkeiden lukumäärällä. Lopullinen Merkintähinta ei voi ylittää Alustavan Hintavälin enimmäishintaa eli 8,20 euroa Tarjottavalta Osakkeelta. Yhtiö ja Päämyyjä päättävät Yleisöannissa Tarjottavien Osakkeiden allokaatiosta sijoittajille Hinnoittelun jälkeen. Yhtiö ja Päämyyjä päättävät menettelystä mahdollisessa ylikysyntätilanteessa. Merkintäsitoumukset voidaan hyväksyä tai hylätä kokonaan tai osittain. Mikäli Merkintäsitoumus hylätään tai hyväksytään vain osittain ja/tai mikäli Lopullinen Merkintähinta on alempi kuin Merkintäsitoumuksen tekemisen yhteydessä maksettu hinta, maksetun määrän ylimääräinen osa palautetaan Merkintäsitoumuksen antajalle hänen Merkintäsitoumuksessaan ilmoittamalle pankkitilille arviolta viidentenä (5.) pankkipäivänä Hinnoittelun jälkeen eli arviolta 7.12.2018. Mikäli sijoittajan pankkitili on eri rahalaitoksessa kuin merkintäpaikka, palautettavat varat maksetaan pankkitilille rahalaitosten välisen maksuliikenteen aikataulun mukaisesti arviolta viimeistään kaksi (2) pankkipäivää myöhemmin. Yleisöannissa allokoitavat Tarjottavat Osakkeet kirjataan hyväksytyyn Merkintäsitoumuksen tehneiden sijoittajien arvo-osuustileille arviolta ensimmäisenä pankkipäivänä Hinnoittelun jälkeen eli arviolta 30.11.2018.</p> <p>Yleisöannin merkintäpaikkoina toimivat Danske Bankin arvo-osuustiliasiakkaille:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Danske Bankin verkkopankki, pankkitunnuksilla henkilöasiakkaille, osoitteessa www.danskebank.fi; • Danske Bankin yritysten verkkopankki Markets Online -moduulissa Business Online -sopimusasiakkaille; • Danske Bankin Sijoitusasiantuntijakeskus puhelimitse Danske Bankin pankkitunnuksilla ma-pe kello 9.00–20.00 ja la kello 10.00–16.00 numerossa +358 200 2000
--	--	--

		<p>(pvm/mpm). Danske Bankin Sijoitusasiantuntijakeskuksen puhelut nauhoitetaan;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Danske Bankin konttorit Suomessa niiden tavanomaisina aukioloaikoina; sekä • Danske Bankin Private Banking -konttorit Suomessa (vain Danske Bankin Private Banking -asiakkaille). <p>Merkintäsitoumuksen antaminen puhelimitse Danske Bankin Sijoitusasiantuntijakeskuksen tai Danske Bankin verkkopankin kautta edellyttää voimassaolevaa verkkopankkisopimusta Danske Bankin kanssa.</p> <p>Yleisöannin merkintäpaikkoina toimivat OmaSp:n arvo-osuustili-asiakkaille:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kaikki OmaSp:n konttorit niiden tavanomaisina aukioloaikoina. Tiedot OmaSp:n konttoreista saa pankin verkkosivuilta https://www.omasp.fi/fi/konttorisi-yhteystiedot. Tiedon konttoreista sekä lisätietoja saa myös OmaSp:n Asiakaspalvelusta ma—pe klo 8.00—20.00 ja la 10.00—14.00 numerossa +358 20 764 0600. <p>Yleisöannin merkintäpaikkoina muina merkintäpaikkoina toimivat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nordnetin verkkopalvelu osoitteessa www.nordnet.fi/omasp. Merkintä voidaan tehdä verkkopalvelussa Nordnetin sekä Aktian, Danske Bankin, Handelsbankenin, Nordean, Oma Säästöpankin, Osuuspankin, POP Pankin, S-Pankin, Säästöpankin ja Ålandsbankenin verkkopankkitunnuksilla; • Erikseen sovittaessa Yleisöannissa Merkintäsitoumus voidaan antaa myös Nordnet Bank Ab Suomen sivuliikkeen toimipisteessä osoitteessa Yliopistonkatu 5, 00100 Helsinki, arkisin kello 9.30-16.30; • Danske Bankin verkkomerkintä henkilöasiakkaille osoitteessa www.danskebank.fi. Merkintä voidaan tehdä verkkopalvelussa Aktian, Dansken Bankin, S-Pankin, Nordean, Oma Säästöpankin, Osuuspankin ja Ålandsbankenin verkkopankkitunnuksilla; • Danske Bankin konttorit (pois lukien yrityskonttorit) Suomessa niiden tavanomaisina aukioloaikoina. Tiedon merkintäpalveluita tarjoavista konttoreista saa Danske Bankin Sijoitusasiantuntijakeskukselta puhelimitse ma—pe kello 9.00—18.00 ja la kello 10.00—16.00 numerossa + 358 200 20109 (pvm/mpm), sähköpostitse osoitteesta sijoituspalvelut@danskebank.fi tai internetistä osoitteesta www.danskebank.fi. Danske Bankin Sijoitusasiantuntijakeskuksen puhelut nauhoitetaan. . <p>Merkintäsitoumuksen kattamat Tarjottavat Osakkeet on maksettava tililtä, joka on Merkintäsitoumuksen antajan nimissä. Yhteisöt eivät voi antaa Merkintäsitoumuksia Danske Bankin verkkopankissa tai verkkomerkintänä.</p> <p>Alle 18-vuotiaiden tai muutoin edunvalvonnan alaisten henkilöiden tekemät tai heidän puolestaan tehdyt Merkintäsitoumukset on tehtävä heidän laillisten edunvalvojien toimesta ja ne voivat edellyttää Suomen paikallisen holhousviranomaisen hyväksyntää. Edunvalvoja ei voi merkitä Osakkeita ilman paikallisen holhousviranomaisen hyväksyntää, koska Osakkeet eivät Merkintäsitoumusta annettaessa ole kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla.</p> <p><u>Instituutioantia koskevat erityiset ehdot</u></p> <p>Instituutioannissa tarjotaan alustavasti enintään 8 305 000 Tarjottavaa Osaketta institutionaalisille sijoittajille Suomessa ja, soveltuvien lakien mukaisesti, kansainvälisesti Yhdysvaltain ulkopuolella näiden ehtojen mukaisesti. Instituutioantiin voivat osallistua sijoittajat, joiden Merkintätarjous käsittää vähintään 20 001 Tarjottavaa Osaketta. Instituutioannin sijoittajien Merkintätarjouksia ottavat vastaan Listautumisannin Järjestäjät. Yhtiö ja</p>
--	--	--

		<p>Päämyyjä päättävät Instituutioannissa tehtyjen Merkintätarjousten hyväksymisestä Hinnoittelun jälkeen. Yhtiö ja Päämyyjä päättävät menettelystä mahdollisessa ylikysyntätilanteessa. Merkintätarjoukset voidaan hyväksyä tai hylätä kokonaan tai osittain. Instituutioannin sijoittajien tulee maksaa hyväksytyt Merkintätarjouksensa mukaiset Tarjottavat Osakkeet Järjestäjien antamien ohjeiden mukaisesti arviolta 4.12.2018.</p> <p><u>Henkilöstöantia koskevat erityiset ehdot</u></p> <p>Henkilöstöannissa tarjotaan alustavasti enintään 150 000 Henkilöstöosaketta ja mahdollisissa ylikysyntätilanteissa enintään 550 000 ylimääräistä Henkilöstöosaketta Yhtiön merkintäajan päätyessä työsuhteessa oleville työntekijöille Suomessa, Yhtiön hallituksen jäsenille, toimitusjohtajalle ja johtoryhmälle ("Henkilöstö"). Oikeus Henkilöstöosakkeiden merkintään on vain Henkilöstöllä. Yhtiön hallitus päättää Henkilöstöosakkeiden allokaatiosta Hinnoittelun jälkeen. Merkintäsitoumukset voidaan hyväksyä tai hylätä kokonaan tai osittain. Henkilöstöannin merkintäpaikat ovat Danske Bank ja Oma Säästöpankin konttorit. Henkilöstöannissa Merkintäsitoumukset annetaan ja maksut suoritetaan merkintään oikeutetuille annetun erillisen ohjeistuksen mukaisesti. Henkilöstöannissa merkityt Henkilöstöosakkeet rekisteröidään Kaupparekisteriin arviolta 17.12.2018.</p>
E.4	Liikkeeseenlaskuun/tarjoukseen liittyvät olennaiset intressit ja eturistiriidat	<p>Etelä-Karjalan Säästöpankkisäätiö ja tietyt muut Yhtiön osakkeenomistajat myyvät Listautumisannissa Osakkeita.</p> <p>Järjestäjien palkkiot on osittain sidottu Listautumisannista saatavien varojen määrään.</p> <p>Pääjärjestäjä ja sen kanssa samaan konserniin kuuluvat yhteisöt sekä Järjestäjä ovat tarjonneet ja voivat tulevaisuudessa tarjota Yhtiölle investointi- tai muita pankkipalveluita tavanomaisen liiketoimintansa mukaisesti.</p>
E.5	Arvopapereiden myyjät ja myyntirajoitussopimukset	<p>Listautumisannissa osakkeita myyvät seuraavat tahot:</p> <p>Etelä-Karjalan Säästöpankkisäätiö Parkanon Säästöpankkisäätiö Töysän Säästöpankkisäätiö Kuortaneen Säästöpankkisäätiö Hauhon Säästöpankkisäätiö Rengon Säästöpankkisäätiö Suodenniemen Säästöpankkisäätiö Pyhäselän Oma osuuskunta Joroisten Oma osuuskunta</p> <p>Yhtiön ja Päämyyjän odotetaan sopivan ja Muut Myyjät ovat sopineet, että ne eivät ilman Pääjärjestäjän antamaa etukäteistä kirjallista suostumusta ajanjaksolla, joka päättyy 180 päivän kuluttua Listautumisesta, laske liikkeeseen, tarjoa, panttaa, myy, sitoudu myymään, myy optio-oikeutta osakkeisiin tai oikeutta ostaa, osta mitään optio-oikeutta tai oikeutta myydä, luovuta optio-oikeutta tai warranttia ostaa, lainaa tai muutoin siirrä tai luovuta (tai julkista tällaista toimea) suoraan tai välillisesti omistamiaan Osakkeita tai arvopapereita, jotka oikeuttavat Osakkeisiin tai ovat muunnettavissa tai vaihdettavissa Osakkeiksi, tai tee mitään vaihtosopimusta tai muuta sopimusta, jolla Osakkeiden omistuksen taloudelliset vaikutukset siirtyvät kokonaan tai osittain riippumatta siitä, toteutetaanko tällainen sopimus Osakkeiden tai muiden arvopapereiden toimituksella, käteisellä tai muulla tavalla tai tee Yhtiön yhtiökokoukselle ehdotusta toteuttaa tällaista järjestelyä. Yhtiön luovutusrajoitukset eivät sovellu tässä Esitteessä kuvattuihin palkitsemis- tai kannustinjärjestelmiin ja Muiden Myyjien luovutusrajoituksille on tiettyjä soveltamispoikkeuksia. Luovutusrajoitus ei koske Listautumisannin toteuttamiseen liittyviä toimenpiteitä. Jos Myyntiosakkeita ei myydä Listautumisannin yhteydessä, Myyjien luovutusrajoituksia ei sovelleta.</p>

		<p>Yhtiön hallituksen ja johtoryhmän jäsenten odotetaan sopivan Yhtiön ja Myyjien luovutusrajoitussopimusta tietyin poikkeuksin vastaavan luovutusrajoitussopimuksen, joka päättyy 360 päivän kuluessa Listautumisesta.</p> <p>Luovutusrajoitukset koskevat yhteensä noin 72,1 prosenttia Osakkeista Listautumisannin jälkeen ilman Lisäosakeoptiota ja Lisäosakeoption kanssa noin 68,2 prosenttia olettaen, että Myyjät myyvät enimmäismäärän Myyntiosakkeita ja että kaikki Osakeannissa alustavasti tarjotut Uudet Osakkeet merkitään.</p>
E.6	Tarjoamisesta johtuvan välittömän laimentumisenaste ja prosenttiosuus	<p>Uusien Osakkeiden liikkeeseen laskemisen seurauksena Listautumisannissa Osakkeiden määrä voi kasvaa 29 596 700 Osakkeeseen olettaen, että Yhtiö laskee liikkeeseen 4 500 000 Uutta Osaketta, mikä vastaa nykyisille osakkeenomistajille noin 15,2 prosentin laimentumista Osakkeiden lukumäärään ja noin 15,2 prosentin laimentumista osakkeiden tuottamien äänien määrään (laskettu huomioiden Yhtiön hallussa Esitteen päivämääränä olevat 11 700 osaketta, jotka eivät tuota äänioikeutta yhtiökokouksessa ollessaan Yhtiön hallussa).</p>
E.7	Sijoittajilta veloittavat kustannukset	<p>Ei sovellu. Yhtiö ei veloita sijoittajilta suoraan kuluja Listautumisasiin liittyen.</p>

RISKITEKIJÄT

Mahdollisten sijoittajien tulisi tarkastella seuraavia riskitekijöitä huolellisesti muiden Esitteessä esitettyjen tietojen lisäksi.

Mikäli jokin jäljempänä kuvatuista riskitekijöistä toteutuu, saattaa sillä olla haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen ja/tai taloudelliseen asemaan sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon. Mikäli nämä riskit johtaisivat Osakkeiden markkinahinnan laskuun, Tarjottaviin Osakkeisiin sijoittaneet voisivat menettää sijoituksensa kokonaan tai osittain. Kuvaus riskitekijöistä perustuu Esitteen päivämääränä Yhtiön hallituksen ja johdon tiedossa olleisiin ja arvioimiin seikkoihin, minkä vuoksi kuvaus ei ole välttämättä kattava. Myös muilla seikoilla ja epävarmuustekijöillä, joista Yhtiö ei tällä hetkellä ole tietoinen tai joita Yhtiö ei pidä olennaisina, voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen ja/tai taloudelliseen asemaan sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon. Riskitekijöiden esitysjärjestys ei kuvaa riskien toteutumisen todennäköisyyttä tai tärkeysjärjestystä.

Tämä Esite sisältää tulevaisuutta koskevia lausumia, joihin liittyy riskejä ja epävarmuustekijöitä. Yhtiön todellinen tulos voi poiketa olennaisesti siitä, mitä tulevaisuutta koskevissa lausumissa ennakoidaan seuraavassa kuvattavien riskien ja muiden tässä Esitteessä esitettyjen tekijöiden vuoksi.

Yhtiön toimintaympäristöön liittyvät riskit

Talouden ja pääomamarkkinoiden epävarmuus ja epäsuotuisa kehitys voivat vaikuttaa olennaisen haitallisesti Yhtiön liiketoimintaan ja asiakkaisiin, liiketoiminnan tulokseen, taloudelliseen asemaan, maksuvalmiuteen sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon

Viime vuosien aikana yleiset talouden ja pääomamarkkinoiden olosuhteet Euroopassa ja muualla maailmassa ovat vaihdelleet merkittävästi muun muassa tiettyjen Euroopan maiden velkakriisien seurauksena. Vaikka yleiset taloudelliset ja pääomamarkkinoiden olosuhteet ovat viime aikoina parantuneet jonkin verran, tämä ei takaa sitä, ettei vastaava vaihtelu jatkuisi tulevaisuudessa. Yhtiö on erityisen altis makrotalouden olosuhteille Suomessa ja Euroopassa, mutta myös paikalliset talouden ongelmat sellaisilla alueilla, joilla Yhtiöllä on hyvä markkina-asema ja paljon asiakkaita, voivat vaikuttaa haitallisesti Yhtiön liiketoimintaan.

Negatiivinen taloudellinen kehitys, poliittiset päätökset tai työmarkkinoiden nopea supistuminen Yhtiön toimintaympäristössä voivat vaikuttaa Yhtiön asiakkaiden lainanottohalukkuuteen, sijoitushalukkuuteen ja lainanmaksukykyyn negatiivisesti esimerkiksi työttömyyden, maksuvaikeuksien ja/tai muiden talouskehitykselle haitallisten ilmiöiden lisääntymisen myötä.

Huolet geopoliittisista jännitteistä muun muassa Lähi-idässä, Pohjois-Koreassa ja Itä-Ukrainassa, joidenkin EU-maiden velkakriisit sekä poliittinen kehitys ja sen kauppapoliittiset vaikutukset, kuten Yhdistyneen kuningaskunnan suunniteltu eroaminen EU:sta ("Brexit") ja eri maiden hallinnon päätökset tulleista ja vastaavista tariffeista ovat vaikuttaneet ja tulevat todennäköisesti vaikuttamaan jatkossakin maailmantalouden olosuhteisiin. Vaikka monen Euroopan maan talous on viime aikoina kohentunut ja luottamus talouteen on noussut, on tästä huolimatta olemassa riski siitä, että euroalueen talousolosuhteet heikkenevät tai poliittinen ilmapiiri muuttuu. Näiden tai muiden geopoliittisten jännitteiden tai poliittisen kehityksen seurauksena markkinoiden epävarmuus ja volatilitteetti voivat kasvaa.

Markkinaolosuhteiden kehityksen ennakointi on vaikeaa, koska siihen vaikuttavat pääomamarkkinoiden makrotason muutokset ja monet muut tekijät. Näitä tekijöitä ovat muun muassa osake-, velkakirja- ja johdannaismarkkinat, sekä eri hallinto- ja sääntelyviranomaisten ja keskuspankkien toimet, joihin Yhtiö ei voi vaikuttaa. Epävarmuus globaaleilla markkinoilla jatkuu, eikä ole poissuljettua, että maailmantalous saattaa vajota uudestaan taantumaan tai jopa lamaan, joka voisi olla viime vuosien matalasuhdanteita syvämpi ja pitkäkestoisempi.

Yleisellä taloudellisella kehityksellä ja toimintaympäristön muutoksilla voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan. Talouskasvun hidastuminen, taantuma tai mikä tahansa epäedullinen talouden kehityskulku erityisesti Suomessa tai Euroopassa voi vaikuttaa Yhtiön liiketoimintaan lukuisilla eri tavoilla. Lisäksi Yhtiön liiketoiminnan sopeuttaminen pitkäaikaiseen talouden taantumaan tai stagnaatioon voi epäonnistua. Rahoituksen saatavuuden heikentyminen, yritysten sekä yksityishenkilöiden lainanotto-, säästämis- ja sijoitushalukkuuden uupuminen tai rahoituksen hinnan nousu voi myös vaikuttaa negatiivisesti Yhtiön palveluiden ja tuotteiden kysyntään. Minkä tahansa edellä mainitun riskin toteutumisella voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkyymiin sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon.

Suomen asunto- ja kiinteistömarkkinoiden kehitys voi olla erilaista maan eri osissa ja epäsuotuisa kehitys voi vaikuttaa olennaisen haitallisesti Yhtiön liiketoimintaan ja asiakkaisiin, liiketoiminnan tulokseen, taloudelliseen asemaan, maksuvalmiuteen sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon

Suomen asunto- ja kiinteistömarkkinoiden kehitys on keskeisessä asemassa Yhtiön liiketoiminnan kannalta, sillä merkittävä osa Yhtiön myöntämistä luotoista on annettu yksityishenkilöiden sekä yhteisöjen asunto- ja kiinteistöhankintoja varten ja Yhtiön myöntämien lainojen vakuutena on usein asuntoja ja kiinteistöjä. Yhtiöllä on perinteisesti ollut hyvä markkina-asema maakunnissa tietyillä maantieteellisillä alueilla, joille merkittävä osa sen lainakannasta ja sen myöntämien lainojen vakuutena olevista kiinteistöistä on keskittynyt ja Yhtiö on näin ollen osittain riippuvainen näiden maantieteellisten alueiden paikallisesta kehityksestä. Asunto- ja kiinteistömarkkinat voivat näillä alueilla olla alttiita paikalliseen talouskehitykseen liittyville riskeille, jotka eivät välttämättä korreloi koko Suomen asunto- ja kiinteistömarkkinoiden kehityksen kanssa. Mikäli Suomen asunto- ja kiinteistömarkkinoiden kehitys heikkenee joko valtakunnallisesti tai tietyllä Yhtiölle keskeisellä paikkakunnalla, voisi tällä olla (heikentymisen syystä riippumatta) olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkymiin sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon.

Yhtiö altistuu systeemiriskille

Koska kansalliset finanssi- ja pääomamarkkinat ovat tiukasti yhteen kytkettyjä maailmanlaajuisiin finanssi- ja pääomamarkkinoihin, Yhtiö altistuu niin sanotulle systeemiriskille. Systeemiriskillä tarkoitetaan tilannetta, jossa esimerkiksi kotimaisen tai ulkomaisen pankin tai rahoituslaitoksen maksuhäiriöt, taloudelliset vaikeudet tai muu taloudellinen epävarmuus voivat johtaa likviditeettiongelmiin, tappioihin tai muihin finanssialan toimijoihin kohdistuviin negatiivisiin taloudellisiin seurauksiin. Mikäli esimerkiksi yksittäinen rahoituslaitos Suomessa tai ulkomailla joutuu taloudellisiin vaikeuksiin tai altistuu muille taloudellisille häiriötekijöille tällä voi olla haitallinen seurannaisvaikutus muihin rahoituslaitoksiin lainojen, kaupankäynnin tai muiden rahoituslaitosten välisten yhteyksien myötä.

Systeemiriskillä voi toteutuessaan olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkymiin sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon.

Yhtiön liiketoimintaan liittyvät riskit

Yhtiö ei välttämättä kykene toteuttamaan strategiaansa, sovittamaan sitä toimintaympäristön muutoksia vastaavaksi, tai valittu tai toteutettu strategia voi osoittautua virheelliseksi

Yhtiön strategian onnistunut toteutus riippuu useista tekijöistä, joista jotkin ovat ainakin osittain Yhtiön vaikutusvallan ulottumattomissa. Yhtiö ei välttämättä kykene toteuttamaan strategiaansa menestyksekkäästi ja saavuttamaan taloudellisia tavoitteitansa esimerkiksi markkinatilanteen tai Yhtiön johtamisen epäonnistumisen vuoksi. Ei myöskään ole takeita siitä, että Yhtiön valitsema strategia on oikea.

Yhtiön strategia koostuu seuraavista kulmakivistä: (i) erinomaisen asiakaskokemuksen vaaliminen; (ii) liiketoiminnan kannattavan kasvun aktiivinen hakeminen erinomaisella asiakaspalvelulla sekä hyvällä palvelun saatavuudella; (iii) korkean kannattavuuden vaaliminen huolehtimalla asiakassuhteiden kannattavuudesta, keskittymällä tehokkaaseen toimintaan sekä pitämällä jälleenrahoituksen kustannukset matalina suhteessa antolainauksen korkotasoon, ja; (iv) riskien aktiivinen hallinta pyrkimyksenä pitää vakavaraisuus jatkuvasti korkealla tasolla. Yhtiö pyrkii entisestään parantamaan laatuaan ja asiakaskokemusta sekä tuomaan asiakkailleen jatkuvasti uusia, innovatiivisia palveluita ja ratkaisuja. Yhtiön menestys perustuu ennen kaikkea ammattitaitoiseen henkilöstöön sekä osaamisen ja palveluiden jatkuvaan kehittämiseen. Keskeisenä osana Yhtiön strategiaa on ylläpitää hyvä palveluiden saatavuus sen kaikille asiakkaille ja Yhtiöllä on laaja konttoriverkosto, joka ulottuu myös suurimpien kasvukeskusten ulkopuolelle. Historiallisesti Yhtiön päämarkkina-alueet ovat olleet Etelä-Karjalan, Etelä-Pohjanmaan, Etelä-Savon, Hämeen, Kymenlaakson, Pirkanmaan, Pohjois-Karjalan ja Satakunnan alueet, joten Yhtiön konttoriverkosto kyseisillä alueilla on laaja. Toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten kuten urbanisaation myötä Yhtiön tarjoamien palvelujen ja tuotteiden kysyntä saattaa muuttua Yhtiön liiketoiminnan kannalta historiallisesti tärkeillä alueilla, esimerkiksi suurimpiin kaupunkeihin suuntautuvan muuttoliikkeen vuoksi. Yhtiö on aikaisemmin reagoinut liiketoimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin esimerkiksi sulkemalla tai yhdistelemällä konttoreita vuonna 2016 sekä avaamalla uusia konttoreita kasvukeskuksiin. Lisätietoa Yhtiön strategiasta annetaan kohdassa "*Tietoa Yhtiöstä ja Yhtiön liiketoiminnasta – Liiketoimintastrategia*".

Jos Yhtiö ei kykene onnistuneesti implementoimaan strategiaansa tai valittu strategia osoittautuu virheelliseksi, voi sillä olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkymiin sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon.

Finanssiala on tiukasti säännelty toimiala, ja muutokset Yhtiön toimialaa koskevassa lainsäädännössä sekä oikeuskäytännön kehitys saattavat olla Yhtiölle epäedullisia

Yhtiö toimii säännellyllä ja valvotulla toimialalla. Pankkitoimintaa ja finanssialan palvelujen tarjoamista säännellään tiukasti, ja oikeudellisen toimintaympäristön ennustettavuus on Yhtiölle tärkeää. Ei ole takeita siitä, että viranomaisten Yhtiölle myöntämää toimilupaa tai muita lupia ei kumota tai niiden sisältöä muuteta Yhtiön liiketoiminnan kannalta epäedullisella tavalla tai, että viranomaiset myöntävät Yhtiölle sen tulevaisuudessa mahdollisesti tarvitsemat luvat.

Epäsuotuisat lainsäädännölliset muutokset sekä oikeuskäytännön tai viranomaisten ennakoimattomat tulkinnat voivat vaikeuttaa Yhtiön mahdollisuuksia harjoittaa liiketoimintaansa. Mahdolliset muutokset Yhtiön kannalta olennaisessa finanssialan sääntelyssä (kuten luottolaitostoimintaan ja luottolaitosten vakavaraisuuteen ja maksuvalmiuteen liittyvässä sääntelyssä), tilintarkastukseen liittyvässä sääntelyssä, viranomaistoimenpiteissä ja viranomaisten asettamissa vaatimuksissa sekä tapa, jolla kyseisiä lakeja, säädöksiä ja toimenpiteitä pannaan täytäntöön tai tulkitaan, sekä uusien lakien ja määräysten soveltaminen ja täytäntöönpano ovat Yhtiön vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella. Luottolaitostoimintaa koskevat uudet säädökset tai viranomaistulkinnat voisivat johtaa esimerkiksi hallinnollisiin lisäkustannuksiin. Sääntelymuutoksista voi aiheutua myös uudistustarpeita Yhtiön IT-järjestelmiin, esimerkiksi jos raportointivaatimukset muuttuvat. Mikäli vakavaraisuutta ja maksuvalmiutta koskeva sääntely kiristyy, Yhtiölle saattaisi syntyä lisäkustannuksia esimerkiksi korkeamman vakavaraisuuden tai suuremman likviditeettipuskurin ylläpitämisestä.

Ei ole varmuutta, että Yhtiö onnistuu sopeuttamaan liiketoimintaansa tai strategiaansa sääntely-ympäristössä tai sen tulkinnassa tapahtuvien muutosten johdosta tai tiettyyn statukseen tai lupaan liittyvien etujen menetyksen vuoksi. Mikäli Yhtiö ei pysty tehokkaasti hallitsemaan sääntelyyn liittyviä riskejä tai reagoimaan tuleviin muutoksiin, voi seurauksena olla lisääntyneitä kustannuksia, sakkoja, hallinnollisia seuraamuksia, muita Yhtiön maineelle haitallisia seuraamuksia, toiminnan keskeyttäminen tai äärimmäisessä tapauksessa toimilupien muuttaminen tai peruuttaminen. Edellä mainituilla ja muilla valvonta- ja sääntelyjärjestelmään liittyvillä riskeillä voi toteutuessaan olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkymiin sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon.

Sääntelyn noudattamiseen, asiakkaiden ja muiden sidosryhmien vaatimuksiin ja oikeudenkäynteihin liittyvien riskien toteutuminen saattaa vaikuttaa Yhtiön liiketoimintaan olennaisen haitallisesti

Yhtiön ja sen työntekijöiden on noudatettava monia erilaisia sekä EU:n että kansallisen tason lakeja, määräyksiä ja asetuksia, kuten luottolaitostoimintaa koskevaa sääntelyä, sijoituspalveluiden ja maksupalveluiden tarjoamista koskevaa sääntelyä, tietosuoja-, työvoima- ja kilpailumääräyksiä sekä yhtiö- ja arvopaperimarkkinaoikeudellisia lakeja, määräyksiä ja asetuksia, kirjanpito- ja verolakeja ja asiakkaan tunnistamiseen sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyviä lakeja. Yhtiön on muutettava tarvittaessa toimintatapojaan mahdollisen uuden lainsäädännön mukaisiksi. Esimerkkinä uuden lainsäädännön asettamista vaatimuksista voidaan mainita 25.5.2018 sovellettavaksi tulleen EU:n tietosuoja-asetuksen (General Data Protection Regulation, (EU) 2016/679) entistä korostuneempi velvollisuus merkittävien sakkujen uhalla huolehtia esimerkiksi henkilötietojen asianmukaisesta käsittelystä sekä kerättyjen asiakastietojen luovuttamisesta asiakkaalle tämän niin vaatiessa. Koska EU:n tietosuoja-asetus vastikään on astunut voimaan, ei vielä ole muodostunut varmuutta siitä, miten aktiivisesti ja millä tulkinnoilla viranomaiset tulevat valvomaan kyseisen asetuksen noudattamista.

Yhtiön liiketoimintaa ohjaavat sen omat hyvän liiketavan periaatteet, joita täydentävät erilaiset sisäiset menettelysäännöt, periaatteet ja toimintaohjeet, jotka Yhtiö itse määrittelee. On olemassa riski siitä, että Yhtiön työntekijät saattavat laiminlyödä lainsäädäntöä tai määräyksiä taikka lupien ja viranomaishyväksyntöjen ehtoja tai Yhtiön sisäisiä toimintaohjeita. Yhtiölle saattaa myös siirtyä vastuuta jo tapahtuneista tai jatkuvista laiminlyönneistä tai rikkomuksista yrityskauppojen ja -järjestelyiden kautta.

Yhtiön tarjoamat palvelut ja tuotteet on suunniteltu laadultaan asiakkaiden odotuksia vastaaviksi sekä myös sovellettavien lakien ja määräysten mukaisiksi. Ei kuitenkaan ole takeita siitä, että Yhtiön tarjoamat tuotteet ja palvelut vastaavat kaikkia edellä mainittuja odotuksia, säännöksiä tai vaatimuksia kaikissa olosuhteissa. Yhtiön asiakkaiden, vastapuolten tai viranomaistahojen Yhtiötä vastaan esittämät vaateet voivat johtaa oikeu-

denkäynteihin liittyen esimerkiksi sopimusvastuuseen, työnantajavastuisiin, arvopaperimarkkinaoikeudelliseen vastuuseen taikka rikosepäilyihin. Yhtiö voi myös muista syistä joutua osapuoleksi tai kohteeksi oikeudenkäynneissä taikka välimies-, hallinto-, viranomais-, tai muissa vastaavissa menettelyissä. Tällaisten oikeudenkäyntien lopputulos saattaa olla Yhtiön asettaminen vahingonkorvausvastuuseen, yhteisvastuulliseen korvausvelvollisuuteen kolmannen puolesta tai sakkojen määrääminen. Edellä mainitut prosessit ja menettelyt tai niiden uhka voivat myös aiheuttaa muita kustannuksia ja vastuita, vaatia Yhtiön johdon aikaa, aiheuttaa Yhtiön liiketoimintaan vaikuttavaa epätietoisuutta sekä myös muulla tavalla vaikuttaa haitallisesti Yhtiön liiketoimintaan. Tällaiset oikeudenkäynnit voisivat myös vaikuttaa kielteisesti Yhtiön maineeseen nykyisten ja potentiaalisten asiakkaiden ja vastapuolten keskuudessa, minkä johdosta Yhtiö saattaisi menettää asiakkaita. Lisäksi Yhtiölle saattaa koitua olennaisen haitallisia seuraamuksia, jos sopimusvelvoitteet eivät ole aiotulla tavalla täytäntöönpanokelpoisia tai jos ne pannaan täytäntöön Yhtiölle haitallisella tavalla. Lisätietoa Yhtiön vireillä olevista oikeudenkäynneistä annetaan kohdassa *“Tietoa yhtiöstä ja yhtiön liiketoiminnasta – Oikeudenkäynnit ja hallinnolliset menettelyt”*. Yhtiön työntekijöiden sisäisten tai ulkoisten määräysten rikkomisella voi myös olla suora olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiöön, jos Yhtiölle määrätään rikkomuksen vuoksi yhteisösakkoja.

Jos Yhtiö ei kykene vastaamaan asiakkaiden odotuksiin tai sääntelyn asettamiin vaatimuksiin, tämä saattaa muun muassa heikentää Yhtiön myyntiä ja mainetta tai johtaa vahingonkorvausvastuuseen tai muihin seuraamuksiin. Yhtiö saattaa joutua sopeuttamaan toimintaansa, mikäli siihen kohdistuu oikeudenkäyntejä, jotka johtavat Yhtiön sakko- tai vahingonkorvausvastuuseen tai joiden seurauksena Yhtiölle asetetaan erityisiä velvoitteita. Edellä mainittujen seikkojen toteutumisella voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen, maineeseen ja tulevaisuudennäkymiin sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon.

Yhtiö voi epäonnistua rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen torjuntaan liittyvien vaatimusten tai pankki- ja sijoituspalveluiden tarjoamiseen liittyvien menettelytapavaatimusten noudattamisessa

Yhtiön liiketoimintaan liittyvät olennaisena osana rahanpesun ja terrorismin torjuntaa koskevan lainsäädännön noudattaminen. Yhtiön lakisääteisiin velvollisuuksiin kuuluu muun muassa asiakkaan tunnistaminen ja tunteminen sekä epäilyttävien tai poikkeavien liiketoimien tunnistaminen. Yhtiön on varmistuttava asiakkaan oikeasta henkilöllisyydestä sekä tunnettava asiakkaansa toimintaa ja taustoja niin laajasti kuin asiakassuhde edellyttää. Rahanpesun ja terrorismin torjuntaa koskevan lainsäädännön noudattamisen lisäksi Yhtiön on myös noudatettava kulloinkin soveltuvaa pakotesääntelyä. Yhtiön on pystyttävä tunnistamaan pakotteiden kohteina olevia tahoja ja mahdollisesti kieltäytyä liiketoimista tällaisten tahojen kanssa tai jäädyttää pakotteiden kohteina olevien tahojen varoja. Vaikka Yhtiö pyrkii selvittämään asiakkaan tiedot ja seuraamaan tämän liiketoimintaa, on mahdollista, että Yhtiö ei tunnista epäilyttäviä tai kiellettyjä liiketoimia lainkaan tai oikea-aikaisesti, minkä lisäksi on myös mahdollista, että asiakkaat antavat itsestään tai liiketoimistaan vääriä tai puutteellisia tietoja.

Sijoitustuotteiden ja -palveluiden tarjoamisessa Yhtiön on noudatettava sijoituspalvelulain asettamia menettelytapavaatimuksia. Ennen sijoitustuotteen tai -palvelun tarjoamista Yhtiön on muun muassa luokiteltava asiakas lain edellyttämällä tavalla sekä hankittava asiakkaasta laissa tarkemmin määritellyt tiedot, joiden perusteella Yhtiö arvioi tarjoamiensa palveluiden ja tuotteiden asianmukaisuuden ja soveltuvuuden asiakkaalle. Yhtiön on myös varmistettava, että sijoituspalveluiden tietojen kirjaaminen ja tietojen säilytysjärjestelyt on suunniteltu siten, että Yhtiö pystyy jälkikäteen selvittämään ja varmentamaan menettelytapasääntöjen noudattamisen ja vastaamaan mahdollisiin asiakkaiden vaatimuksiin tilanteissa, joissa sijoituspalvelun tarjoamisesta esitetään asiakasvalituksia tai korvausvaatimuksia. Pankkipalveluiden tarjoamisessa Yhtiön on puolestaan noudatettava muun muassa luottolaitoslain ja kuluttajansuojalain asettamia menettelytapavelvoitteita. Pankki- ja sijoituspalvelutoimintaan liittyy myös merkittävä määrä muita velvollisuuksia kuin välittömästi asiakassuhdetta koskevia menettelytapavelvollisuuksia, kuten esimerkiksi erilaiset kansainväliseen veroraportointiin ja tietojen vaihtoon liittyvät velvollisuudet. Vaikka Yhtiö pyrkii aina noudattamaan kaikkia pankki- ja sijoituspalveluiden tarjoamiseen liittyviä menettelytapavelvoitteita sekä muita velvoitteita, on mahdollista, että Yhtiö epäonnistuu sitä koskevien lakisääteisten velvoitteiden noudattamisessa, minkä lisäksi on myös mahdollista, että asiakas antaa itsestään vääriä tai puutteellisia tietoja.

Virheet asiakkaan tunnistamisessa ja tuntemisessa, sijoituspalveluita ja pankkipalveluita koskevien menettelytapasääntösten noudattamisessa sekä muiden Yhtiön toimintaa koskevien velvoitteiden noudattamisessa voivat aiheuttaa Yhtiölle suoria menetyksiä seuraamusten ja korvausvelvollisuuden muodossa ja epäsuoria menetyksiä maineriskin muodossa. Edellä mainittujen seikkojen toteutumisella voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkymiin sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon.

Muutokset asiakasmäärissä, palvelujen kysynnässä ja palvelujen hinnoittelussa voivat johtaa Yhtiön korko-, palkkio- tai sijoitustuottojen vähentymiseen

Yhtiö tarjoaa asiakkailleen muun muassa talletustilejä, luottoja, maksuliikennepalveluita sekä sijoituspalveluita. Yhtiö myös sijoittaa yleisöltä keräämiään varoja. Jos nykyiset asiakkaat vähentävät talletustili-, luotto-, maksuliikenne- ja sijoituspalvelujen tai muiden palvelujen kysyntää tai jos uusien asiakkaiden hankinta tulevaisuudessa vaikeutuu, tämä vähentäisi sijoitustoiminnan tuottoja, muita palkkiotuottoja tai luotoista saatavia tuottoja jolloin Yhtiön toiminnan tuotot alenisivat. On myös mahdollista, että lisääntyvän kilpailun johdosta Yhtiö joutuu alentamaan luottojensa korkomarginaaleja tai nostamaan talletuksista maksettavia korkoja sekä mahdollisesti alentamaan palveluiden tarjoamiseen liittyviä palkkioitaan. Myös korkomarkkinoiden tai pankki- ja sijoituspalvelusääntelyn muutokset voivat alentaa Yhtiön korko-, palkkio- ja sijoitustuottoja. Vaikka Yhtiön saamat bruttotuotot kasvaisivat tai pysyisivät nykyisellä tasolla, voivat Yhtiön nettotuotot vähentyä useasta eri syystä. Esimerkiksi jäljempänä kohdassa ”*Taloudelliseen asemaan ja rahoitukseen liittyviä riskejä*” kuvatun korkoriskin realisoituminen tai muu sellainen Yhtiön hankkiman rahoituksen tai muiden kustannusten nousu, jota Yhtiö ei voi siirtää asiakkaiden maksettavaksi, saattaa heikentää Yhtiön nettotuottoja vaikka bruttotuotot kasvaisivat tai pysyisivät nykyisellä tasolla.

Edellä mainittujen seikkojen toteutumisella voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkymiin sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon.

Yhtiö ei välttämättä kykene vastaamaan kiristyvään kilpailuun, kehittämään palvelujaan tai ratkaisujaan kilpailijoita vastaavalla tavalla, tai Yhtiön voi olla pakko tehdä lisää investointeja digitaalisen kehityksen seurauksena

Kilpailu pankkipalveluiden markkinoilla on Suomessa kovaa, ja Yhtiö kilpailee useiden suurten yhtiöiden kanssa sekä osittain myös uusia maksu-, rahoitus- ja sijoituspalveluita (kuten esimerkiksi vertaislaina- ja joukkorahoituspalvelut) tarjoavien yhtiöiden kanssa samasta asiakaskunnasta. Nykyiset tai uudet kilpailijat voivat laajentua yhdelle tai useammalle Yhtiön keskeiselle markkinalle tai ne voivat pyrkiä kasvattamaan markkinaosuuttaan aggressiivisilla hinnoittelustrategioilla tai muutoin. Mikäli kilpailu kiristyy merkittävässä määrin, Yhtiön tuotot tai sen tarjoamien palveluiden kysyntä voivat laskea, vaikuttaen siten haitallisesti Yhtiön liiketoiminnan kannattavuuteen.

Yhtiön markkina-asema riippuu myös sekä palvelujen, ratkaisujen ja prosessien jatkuvasta kehittämisestä, että pitkäaikaisista asiakassuhteista. Yhtiön tuleva kasvu ja menestys ovat riippuvaisia sen jatkuvasta kyvystä tunnistaa muutokset kuluttajien, sijoittajien ja julkisen sektorin käyttäytymisessä ja kysynnässä, vastata tällaisiin muutoksiin, kehittää sisäisiä prosessejaan, tehostaa toimintaansa, vähentää kustannuksiaan sekä tuoda markkinoille uusia ja parempia palveluja tai ratkaisuja oikea-aikaisesti kaikissa keskeisissä liiketoiminnoissa käyttämällä olemassa olevia tai uusia prosesseja tai palveluita. Yhtiön tuleva kasvu ja menestys riippuvat niin ikään sen jatkuvasta kyvystä tarjota ja markkinoida palveluja ja ratkaisuja muuttuvilla markkinoilla. Mikäli nykyiset kilpailijat tai alan mahdolliset uudet toimijat onnistuvat kehittämään prosesseja tai tarjoamiaan palveluja ja ratkaisuja innovatiivisella tai kilpailuetua tuottavalla tavalla, eikä Yhtiö pysty vastaamaan tähän, tällä voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen. Olennaisen haitallinen vaikutus voi olla myös sillä, jos kilpailijat pystyvät hyödyntämään esimerkiksi digitalisaation tuomia mahdollisuuksia Yhtiötä paremmin.

Ei myöskään voi olla varmuutta sitä, että Yhtiö onnistuu vastaamaan asiakkaidensa tarpeisiin ja kehittämään uusia palveluja tai ratkaisuja asiakkaita tyydyttävällä tavalla. Yhtiö ei välttämättä saa takaisin uusien palvelujen tai ratkaisujen kehittämiseen tekemiään investointeja eikä sillä välttämättä ole riittävästi resursseja hyödyntää esimerkiksi digitalisaatiota tuottavuuden parantamiseksi. Yhtiön epäonnistuminen kilpailussa kilpailijoiden kanssa, kehittyvän digitalisaation hyödyntämisessä, asiakkaiden käyttäytymisen riittävässä ennakoimisessa ja liiketoimintansa kehittämisessä ja toiminnan tehostamisessa saattaa vaikuttaa olennaisen haitallisesti Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen, maineeseen ja tulevaisuudennäkymiin.

Minkä tahansa edellä kuvatun riskin toteutumisella voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkymiin sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon.

Epäonnistuminen osaavan johdon tai henkilökunnan rekrytoinnissa tai avainhenkilöiden menettäminen voivat vaikuttaa Yhtiön kykyyn harjoittaa liiketoimintaansa tai kasvaa

Yhtiön menestys riippuu muun ohessa ylimmästä johdosta ja muusta henkilöstöstä sekä Yhtiön kyvystä palkata, kehittää, kouluttaa, motivoida ja pitää palveluksessaan osaavaa henkilökuntaa. Erityisesti niillä markkina-alueilla, joilla Yhtiö ei ole yleisesti tunnettu työnantaja, Yhtiöllä saattaa olla vaikeuksia osaavan henkilöstön houkuttelemisessa keskeisiin johtotehtäviin sekä riski avainhenkilöiden menettämisestä kilpailijoille. Myös finanssialan sääntelystä aiheutuvat luottolaitosten johdon kokoonpanoa ja toimintaa koskevat vaatimukset sekä rajoitukset luottolaitosten palkitsemisjärjestelmille voivat vaikeuttaa sopivan tai osaavan henkilöstön houkuttelemista keskeisiin johtotehtäviin. Yhtiön mahdolliset vaikeudet osaavan henkilökunnan houkuttelemisessa tai avainhenkilöiden menettäminen voivat vaikuttaa liiketoiminnan kannattavuuteen. Tämän lisäksi Yhtiö ei välttämättä pysty kehittämään prosessejaan tai palvelujaan, jos ammattitaitoista henkilökuntaa ei ole riittävästi saatavilla. Soveltuvaa kokemusta omaavan ja osaavan henkilökunnan puute avaintehtävissä saattaa myös lisätä vastuurskejä ja vaikuttaa Yhtiön kykyyn kasvaa.

Henkilöstön palkkaamiseen sekä ylimmän johdon ja avainhenkilöiden palveluksessa pitämiseen liittyvien riskien toteutuminen saattaa johtaa korkeampiin toimintakustannuksiin, asiakkuuksien tai voittojen menetyksiin, tietotaidon menettämiseen, maineen heikentymiseen ja mahdollisiin vastuisiin. Edellä mainittujen seikkojen toteutumisella voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkymiin sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon.

Mahdollisiin yrityskauppoihin liittyvien riskien toteutuminen voi vaikuttaa Yhtiöön haitallisesti

Yhtiö pyrkii kasvamaan orgaanisesti, minkä lisäksi Yhtiö voi tehdä yritysostoja tai muita yritysjärjestelyjä liiketoimintansa kehittämiseksi. Yrityskauppoihin saattaa liittyä niiden luonteeseen tai arvoon liittyviä velvoitteita ja riskejä. Yrityskaupan kohteen liiketoimintaan, rahoitukseen, integrointiongelmiin, markkinoihin ja makrotalouden syihin liittyvät tekijät ja muut tekijät saattavat vaikuttaa olennaisen haitallisesti Yhtiön liiketoimintaan ja rahoitusasemaan.

Mikäli Yhtiö hakee ostokohteita, ei ole varmuutta siitä, että Yhtiö löytäisi sopivia kohteita ja kykenisi toteuttamaan suunnitellun yrityskaupan. Mikäli Yhtiö taas pyrkii myymään osia liiketoiminnastaan, on olemassa riski, ettei ostajaa löydetä, ettei tarvittavaa sääntely- tai kilpailuviranomaisten hyväksyntää saada kohtuullisin ehdoin tai lainkaan, tai että tällaisilla kaupoilla on odottamattomia kielteisiä vaikutuksia Yhtiön muuhun toimintaan.

Ei myöskään ole takeita siitä, että Yhtiö kykenee viemään suunnitellun yrityskaupan päätökseen toivotussa aikataulussa, toivottuun hintaan ja toivotuin kaupallisin ehdoin tai lainkaan, että aiempien tai tulevien yritysostojen integrointi ja synergiat tai aiempien tai tulevien yritysmyyntien maksu- tai muut ehdot toteutuvat suunnitelmien mukaan, että yrityskaupan vastapuoli täyttää yrityskaupan perusteella syntyneet velvoitteensa Yhtiölle, tai että yritysjärjestelyistä ei aiheudu Yhtiön antamien tai sille annettujen vakuutusten rikkomisesta johtuvia olennaisen haitallisia seuraamuksia.

Jos yrityskaupat eivät toteudu suunnitellusti tai aiotussa aikataulussa tai lainkaan, tai jotkut muut edellä esitetyistä yrityskauppoista koskevista riskeistä toteutuvat, tämä saattaa heikentää tai viivästyttää yrityskaupalta toivottuja hyötyjä tai estää ne kokonaan. Edellä mainittujen seikkojen toteutumisella voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkymiin sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon.

Operatiiviset riskit ja häiriöt Yhtiön liiketoiminnassa voivat vaikuttaa olennaisen haitallisesti Yhtiöön

Operatiiviset riskit Yhtiön toiminnassa liittyvät sisäisten prosessien tai järjestelmien toimivuuteen, Yhtiön IT-järjestelmien toimivuuteen sekä Yhtiön kykyyn pitää asiantuntevat työntekijät palveluksessaan. Lisäksi Yhtiö altistuu ulkoisen toimintaympäristön tuomille operatiivisille riskeille kuten esimerkiksi mahdollisille maksuliikennehäiriöille. Operatiiviset riskit ja niihin liittyvät tappiot voivat johtua puutteellisista sisäisistä prosesseista ja yhtenäisistä menettelytavoista Yhtiön sisällä, työntekijöiden tai alihankkijoiden tekemistä virheistä, taikka informaatiojärjestelmien tai ulkoisten järjestelmien häiriöistä sekä *force majeure* -tyyppisistä tilanteista.

Yhtiö on ulkoistanut IT- ja tietoliikennejärjestelmiensä ylläpidon alihankkijoille lähes kokonaan. IT- ja tietoliikennejärjestelmiin liittyviä riskejä on kuvattu tarkemmin kohdassa ” – *Yhtiön toimintaedellytykset ovat riippuvaisia IT-järjestelmien sekä raportointi- ja seurantajärjestelmien keskeytymättömästä toiminnasta*”. Tämän lisäksi Yhtiön liiketoiminta on riippuvainen muista alihankkijaketjun ja alihankkijoiden ylläpitämien palveluiden keskeytymättömästä toiminnasta, kuten esimerkiksi maksuliikenteeseen ja korttimaksuihin liittyvät palvelut.

Myös compliance-riski on osa Yhtiön operatiivisia riskejä. Compliance-riskillä tarkoitetaan ulkoisen sääntelyn, sisäisten menettelytapojen ja asiakassuhteessa asianmukaisten menettelytapojen ja eettisten periaatteiden noudattamatta jättämisestä aiheutuvaa riskiä. Riskin toteutuminen voi taloudellisen menetyksen lisäksi aiheuttaa myös muita seuraamuksia (esimerkiksi yhteisösakko, erilliset veloitteiden rikkomisesta seuraavat rikemaksut ja seuraamusmaksut, viranomaisen antamat varoitukset ja huomautukset). Compliance-riskin toteutumisen seurauksena voi olla myös maineen tai luottamuksen heikkeneminen tai menettäminen. Yhtiö pyrkii noudattamaan riskienhallintaa koskevia yhteisiä periaatteita, minkä lisäksi tehokkaiden menetelmien kehittämiseen ja henkilökunnan koulutukseen on varattu huomattavasti voimavaroja sekä niin sanottujen valvontayksiköiden toimintaan on kiinnitetty erityistä huomiota (riippumattomat sisäinen tarkastus, riskienhallinta ja compliance -toiminnot). Tästä huolimatta ei voi olla täydellistä varmuutta siitä, että nämä toimenpiteet olisivat riittäviä operatiivisten riskien hallinnassa.

Yhtiö on toteuttanut toimenpiteitä operatiivisten riskien hallitsemiseksi ja niistä mahdollisesti aiheutuvien tappioiden lieventämiseksi, ja Yhtiön odotetaan toteuttavan tällaisia toimenpiteitä myös tulevaisuudessa. Ei kuitenkaan voi olla varmuutta siitä, että tällaisilla toimenpiteillä pystytään hallitsemaan kaikkia Yhtiötä uhkaavia operatiivisia riskejä. Mikäli jokin edellä mainituista riskeistä tai jokin muu operatiivinen riski toteutuu, voi sillä olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen, maineeseen ja tulevaisuudennäkymiin sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon.

Yhtiön toimintaedellytykset ovat riippuvaisia IT-järjestelmien sekä raportointi- ja seurantajärjestelmien keskeyttämättömästä toiminnasta ja IT-järjestelmien uudistaminen voi aiheuttaa Yhtiölle merkittäviä kustannuksia

Yhtiö on ulkoistanut IT-palvelunsa alihankkijoille lähes kokonaisuudessaan. Näin ollen Yhtiö on riippuvainen alihankkijoiden ylläpitämistä IT-järjestelmistä sekä tietoliikenneyhteyksistä. IT-järjestelmillä sekä tietoliikenneyhteyksillä on huomattava merkitys Yhtiön liiketoiminnalle. Yhtiö turvautuu laajasti IT-järjestelmiin sekä tietoliikenneyhteyksiin työntekijöiden ja asiakkaiden välisissä vuorovaikutustilanteissa ja jokapäiväisessä liiketoiminnassaan muun muassa pankkitoiminnassa, varainhoidossa, riskienhallinnassa sekä liiketoimintojen seurannassa. Lisäksi Yhtiö käyttää IT-järjestelmiä ja tietoliikenneyhteyksiä transaktioiden käsittelyssä, rekisterien ylläpidossa, asiakashallinnossa, yhteenvedossa ja toiminnan tuloksen raportoinnissa, hallinnollisten, oikeudellisten ja verotukseen liittyvien vaatimusten noudattamisessa ja muissa Yhtiön liiketoiminnan hallintaan liittyvissä prosesseissa. Yhtiön tietojärjestelmien toiminta voi keskeytyä lukuisista syistä, kuten esimerkiksi käynnissä olevien IT-järjestelmien ja palveluntarjonnan kehittämisprojektien, kolmansien palveluntuottajien, sähkökatkosten, tietoturvaloukkausten tai suuronnettomuuksien, kuten tulipalojen ja luonnonmullistusten, sekä Yhtiön omien työntekijöiden tai alihankkijoiden työntekijöiden tekemien käyttövirheiden vuoksi. Tietojärjestelmien toiminnan olennaiset keskeytykset tai vakavat virheet voivat haitata ja heikentää merkittävästi Yhtiön liiketoimintaa, liiketoiminnan tulosta ja taloudellista asemaa.

Yhtiön kyky tarjota palveluitaan on myös riippuvainen sen kyvystä säilyttää, hakea, prosessoida ja hallinnoida Yhtiön toiminnan jatkuvuuden kannalta välttämättömiä tietokantoja sekä laajentaa ja päivittää sen tiedonkäsittelymenetelmiä. Säilytetyn tiedon tuhoutumisella tai katoamisella, konevialla tai tietokoneiden tai sovellusten toimintahäiriöillä, tietoliikenteen vioilla tai tulipaloilla, sähkökatkoksilla tai muilla häiriöillä voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, liiketoiminnan jatkuvuuteen, liiketoiminnan tulokseen ja/tai taloudelliseen asemaan. Vaikka Yhtiöllä on menetelmät toimintojen palauttamiseksi ja vakuutukset tällaisten tapahtumien varalta sekä niistä johtuvien riskien suojaamiseksi, ei voi olla varmuutta siitä, että vakuutukset tai tällaiset palvelut tulevat olemaan saatavissa, ne kattavat kaikki tappiot tai korvaavat asiakkaiden menettämisestä aiheutuneet kulut siltä ajalta, kun Yhtiö ei kykene tarjoamaan palveluitaan.

Yhtiön käyttämiä järjestelmiä on kehitetty ja päivitetty viime vuosien aikana, ja Yhtiö pyrkii jatkamaan järjestelmien kehittämistä myös tulevaisuudessa. Järjestelmien kehittämisellä ja päivittämisellä pyritään parantamaan niiden toimintavarmuutta ja tuotetun informaation tarkkuutta. Tehdyt ja tulevaisuudessa mahdollisesti tehtävät päivitykset voivat kuitenkin käytännössä lisätä lyhytaikaisesti järjestelmien käyttöön liittyviä epävarmuustekijöitä. Laajamittaiset IT-palveluita koskevat uudistushankkeet, kuten mahdollinen peruspankkijärjestelmän uudistaminen, ovat myös luonteeltaan kalliita, joten näiden mahdollinen toteuttaminen tulevaisuudessa voi aiheuttaa Yhtiölle merkittäviä kustannuksia. Laajamittaisten IT-palvelujen uudistushankkeiden kustannusarvot voivat myös ylittyä ja niiden aikataulu voi venyä. Yhtiö ja muut Samlinkin omistajat ovat selvittäneet vaihtoehtoja Samlinkin kehittämän peruspankkijärjestelmän uudistamiseksi. Mahdollinen uudistushanke on edelleen suunnittelu- ja neuvotteluvaiheessa eikä päätöksiä toistaiseksi ole tehty uudistushankkeen toteuttamisesta tai sen aikataulusta. Mahdollisesti toteutettavan uudistuksen yksityiskohdat ovat tämän Esitteen päivämääränä auki, eikä Yhtiöllä vielä ole yksityiskohtaista tietoa hankkeen toteutusaikataulusta, kustannusten lopullisesta

määrästä ja jaosta tai mahdollisten säästöjen suuruusluokasta ja esitetyt arviot voivat muuttua. Katso tarkemmin ”Tietoa Yhtiöstä ja Yhtiön liiketoiminnasta – Organisaatio ja henkilöstö – IT-järjestelmät”. On myös mahdollista, että Yhtiö, Samlink ja Samlinkin muut omistajat eivät pääse Yhtiötä tyydyttävään lopputulokseen uudistushankkeen toteuttamisesta jolloin Yhtiö saattaa joutua hankkimaan IT-palvelunsa muualta. Tällöin Yhtiön IT-palvelujen kustannukset saattavat olla merkittävästi ennakoitua suuremmat.

Myös lainsäädännölliset muutokset taikka viranomaisten ohjeet tai tulkinnat saattavat velvoittaa Yhtiön päivittämään IT- ja tietoliikennejärjestelmiään, tekemään investointeja käytössä olevien järjestelmien kehittämiseksi tai korvaamiseksi tai muutoin lisätä Yhtiön kustannuksia IT-infrastruktuurinsa suhteen. Tämänkaltaiset päivitykset, investoinnit ja/tai hankkeet voivat aiheuttaa katkoja Yhtiön IT- ja tietoliikennejärjestelmissä ja investoinnit voivat tapahtua muiden liiketoiminnan kannalta tärkeiden hankkeiden kustannuksella. Vaikeudet IT-järjestelmien ja tietojenkäsittelyn ylläpidossa, päivityksessä, integroinnissa tai ulkoistuksessa sekä ongelmat palveluiden ja datan laadussa tai tietoturvassa voivat haitata Yhtiön liiketoimintaa ja hallintoa.

Edellä mainitut Yhtiön ja kolmansien tahojen IT-järjestelmiin tai tietoliikenneyhteyksiin liittyvät puutteet, häiriöt tai viat voivat aiheuttaa merkittäviä haittoja Yhtiön asiakkaille. Yhtiö voi olla estynyt tekemään esimerkiksi rahavarojen siirtoja tai lakimääräisiä ilmoituksia viranomaisille sovittuina aikoina tai virheettömästi. Näiden johdosta Yhtiölle tai Yhtiön asiakkaille voi aiheutua merkittäviä taloudellisia menetyksiä ja Yhtiön maine voi näiden johdosta kärsiä.

Kaikilla edellä mainituilla riskeillä voi toteutuessaan olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen, maineeseen ja tulevaisuudennäkymiin sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon.

Yhteistyökumppaneiden käyttöön liittyy riskejä, kuten näiden Yhtiölle vahingollinen toiminta tai yhteistyösopimukseen mahdollisesti liittyvät epävarmuudet

Yhtiö käyttää liiketoiminnassaan useita yhteistyökumppaneita. Yhtiö voi olla vastuussa myös alihankkijoidensa mahdollisista virheistä ja näistä johtuvista vahingoista. Vaikka Yhtiö pyrkii suojautumaan yhteistyökumppaneidensa ja alihankkijoidensa virheiltä sopimusjärjestelyin, nämä vahingot saattavat jäädä lopullisesti Yhtiön vastattaviksi. Yhteistyökumppaneiden ja alihankkijoiden mahdollisista virheistä saattaa siten aiheutua Yhtiölle vahingonkorvausvastuu ja maineriski, jotka voivat vaikuttaa olennaisen haitallisesti Yhtiön liiketoimintaan.

Yhtiön ja sen yhteistyökumppaneiden välillä solmittuihin sopimuksiin liittyy myös riskejä, joiden realisointuminen voi vaikuttaa haitallisesti Yhtiön liiketoimintaan. Yhtiö käyttää yhteistyökumppaneiden tarjoamia palveluita muun muassa taloushallinnossa ja erilaisten raportointivieltoitteiden täyttämässä. Yhtiö myy ja markkinoi myös yhteistyökumppaneidensa vakuutus- ja sijoitustuotteita, jotka täydentävät Yhtiön palvelutarjoomaa ja joiden tarjoamisesta asiakkailleen Yhtiö saa palkkioita. Mikäli yhteistyökumppanin kanssa solmittu sopimus päättyy tai se irtisanotaan, tai jos Yhtiö ei saa jatkettua sen liiketoiminnan kannalta merkittävien yhteistyökumppaneiden kanssa solmittuja sopimuksia Yhtiölle hyväksyttävien ehtojen, voi se muun muassa johtaa Yhtiön kustannusten nousuun tai kokonaan estää Yhtiön kyvyn tarjota tiettyjä palveluita tai suorittaa sen liiketoiminnan kannalta keskeisiä prosesseja.

Yhteistyökumppaneiden käyttöön liittyvien riskien toteutumisella voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkymiin sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon.

Yhtiön vakuutusturva ei välttämättä kata kaikkia Yhtiön liiketoimintaan liittyviä riskejä

Yhtiö on vakuuttanut liiketoimintansa tavanomaisilla omaisuus-, keskeytys- ja vastuuvakuutuksilla. Yhtiön käsityksen mukaan Yhtiön vakuutusturva on riittävä ja vastaa alan normaalia käytäntöä. On kuitenkin mahdollista, että nämä vakuutukset eivät kata riittävästi kaikkia riskejä ja onnettomuuksia tai ole muutoin riittävän kattavia kaikissa tilanteissa. Vakuutusyhtiöt voivat muun muassa kokonaan tai osittain evätä Yhtiön korvausvaatimukset tai on mahdollista, että ne eivät viime kädessä pysty täyttämään velvoitteitaan vakuutusosopimukseen edellyttämällä tavalla. Vakuutuskorvauksiin saattaa kuulua omavastuuosuus, ja koska on mahdollista, että vahinkojen korvaaminen edellyttää useiden vakuutuskorvausvaatimusten esittämistä, saattaa omavastuuosuuksien määrä olla huomattava. Vaikka Yhtiön vakuutusturva kattaisi välittömät vahingot, on mahdollista, että välilliset vahingot eivät välttämättä kuulu vakuutusturvan piiriin.

Sellaisten vahinkojen maksaminen, joita vakuutus ei kata, tai vakuutusmaksujen korotus voivat aiheuttaa Yhtiölle maksuvelvollisuuksia, joilla voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen

asemaan, liiketoiminnan tulokseen, maineeseen ja tulevaisuudennäkymiin sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon.

Asiakassopimusten tulkintaan, täytäntöönpanoon ja jatkuvuuteen liittyy riskejä

Yhtiön liiketoiminnassa on mahdollista, että palveluita tai tuotteita tarjottaessa tapahtuu virheitä taikka muita asiakkaiden tyytymättömyyteen johtaneita tapahtumia, joiden seurauksena asiakas ei enää jatkossa ole valmis ostamaan Yhtiön tuotteita tai palveluita. Palveluiden hankkimisen päättymisen taustalla voi myös olla asiakkaan palvelutarpeen loppuminen tai tämän liiketoiminnan vähentymisen aiheuttama heikentynyt taloudellinen asema. Yhtiö pyrkii aina täyttämään asiakassopimustensa mukaiset velvoitteet. On kuitenkin mahdollista, että Yhtiö epäonnistuu velvoitteidensa täyttämässä tavalla, joka johtaa mahdollisiin erimielisyyksiin ja/tai korvausvaatimuksiin asiakkailta. Yhtiölle voi myös aiheutua merkittäviä kustannuksia tilanteessa, jossa se joutuu puolustautumaan siihen kohdistuvia vaatimuksia vastaan, vaikka tällaiset vaatimukset olisivatkin perusteettomia.

Edellä mainituilla seikoilla voi toteutuessaan olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen, maineeseen ja tulevaisuudennäkymiin sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon.

Yhtiö saattaa epäonnistua tieto- ja kyberturvallisuusriskien tunnistamisessa, riskien resursoinnin hallinnomisessa ja hallinnassa sekä sääntelyn noudattamisessa

Tieto- ja kyberturvallisuusriskit Yhtiön toiminnassa liittyvät tietoturvapoiikkeamien havainnointiin, kyberturvallisuuden riittävään resursointiin ja IT-, tietoverkko- ja pilvipalvelujen aiheuttamiin keskeytyksiin liiketoiminnassa. Lisäksi muun muassa 25.5.2018 voimaan astuneeseen EU:n tietosuojasetukseen liittyy tieto- ja kyberturvallisuusvaatimuksia. Yhtiön tarjoamien palveluiden luonteesta johtuen Yhtiö kerää, käyttää, tallentaa ja käsittelee suuren määrän luottamuksellisia henkilötietoja asiakkaista sekä näiden varallisuudesta. Asiakkaan tietojen luvaton käyttö, julkistaminen, katoaminen tai väärinkäyttö voi johtaa siihen, että Yhtiö rikkoo tietosuojalainsäädäntöä sekä muuta lainsäädäntöä. Lisäksi tällaisten hyökkäysten tai toimien takia asiakkaat saattavat luopua Yhtiön palveluiden tai tuotteiden käytöstä, Yhtiö voi joutua tekemään korjaavia toimenpiteitä ja Yhtiön maine voi kärsiä. Yhtiö voi myös joutua viranomaisten tutkittavaksi, saada sakkoja tai joutua oikeudenkäyntiin ja joutua maksamaan vahingonkorvauksia. Yhtiön voi myös olla tarpeen tehdä huomattavia investointeja puuttuakseen tällaisiin tapahtumiin.

Tieto- ja kyberturvallisuusriskit ja niihin liittyvät kustannukset voivat johtua puutteellisista sisäisistä prosesseista ja epäyhtenäisistä menettelytavoista Yhtiön sisällä, työntekijöiden tekemistä virheistä tai väärinkäytöksistä, kyvyttömyydestä havaita tietoturvapoiikkeamia ja vastata niihin tehokkaasti, teknisten (esimerkiksi pilvipalveluiden) tietoturvakontrollien riittämättömyydestä, Yhtiön sisäisten ohjeiden puutteellisuudesta, laitevioista taikka informaatiojärjestelmien tai ulkoisten järjestelmien häiriöistä, palvelunestohyökkäyksistä tai kyberrikollisuudesta. Yhtiön täytyy näin ollen jatkuvasti valvoa ja kehittää omia tietoteknisiä yhteyksiään ja tietojärjestelmiään estääkseen mahdollisimman tehokkaasti järjestelmiensä luvattoman käytön, väärinkäytön, työntekijän virheestä tai aseman väärinkäytöstä johtuvien rikkomusten, teknisten häiriöiden, tietokonevirusten, hakkerien hyökkäysten, matojen, kalasteluyritysten ja muiden vastaavien hyökkäysten, jotka on suunniteltu verkon turvallisuuden kiertämiseksi, aiheuttamaa riskiä. Yhtiö ei myöskään välttämättä pysty varmistamaan, että sen sisäiset valvontakäytännöt ja -menettelyt suojaavat sitä sen oman henkilöstön tai sen alihankkijoiden, asiakkaiden ja yhteistyökumppaniverkoston henkilöstön vilpilliseltä toiminnalta tai luottamuksellisten tietojen tai aseman väärinkäytöltä.

Ei voi olla varmuutta siitä, ettei toiminnan keskeytyksiä tai tietoturvan loukkauksia tapahtuisi tulevaisuudessa. Jos tällaisia hyökkäyksiä, toimia tai inhimillisiä virheitä tapahtuu, niiden seurauksena on mahdollista, että Yhtiön asiakkaiden tietoja käytetään luvattomasti, tai ne voivat vaarantaa Yhtiön tietojärjestelmät ja mahdollistaa niihin tallennettujen Yhtiön tai sen asiakkaiden tietojen käytön, julkistamisen, katoamisen tai varastamisen. Yhtiön, sen asiakkaiden tai sen yhteistyökumppaneiden luottamuksellinen tieto saattaa joutua väärin käsiin myös esimerkiksi Yhtiön toimitiloihin murtautumisen seurauksena. Asiakas- ja henkilötietojen, liikesalaisuuk-sien ja muiden vastaavien tietojen paljastuminen ulkopuolisille ja tietojen mahdollinen väärinkäyttö saattaa altistaa Yhtiön muun muassa vahingonkorvausvaateille, sakoille ja oikeudenkäynneille, sekä maineriskille.

Yhtiöllä on käytössään toimenpiteet riskien hallitsemiseksi ja niistä mahdollisesti aiheutuvien kustannusten vähentämiseksi, ja Yhtiön odotetaan toimivan vastaavasti jatkossa. Tästä huolimatta ei voi olla varmuutta siitä, että tällaisilla toimenpiteillä pystytään hallitsemaan kaikkia Yhtiötä uhkaavia tieto- ja kyberturvallisuusriskejä.

Mikäli jokin edellä mainituista riskeistä tai jokin muu tieto- ja kyberturvallisuusriski toteutuu, voi sillä olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkyymiin sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon.

Yhtiö saattaa epäonnistua taloudellisen raportoinnin tehokkaassa sisäisessä valvonnassa ja altistuu riskille siitä, että sen taloudellinen raportointi on epätarkkaa tai harhaanjohtavaa

Yhtiö tarvitsee tehokasta sisäistä valvontaa tuottaakseen luotettavia taloudellisia tietoja. Yhtiöllä on sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmät sekä taloudelliseen raportointiin liittyviä ohjeita ja kontrolleja. Jos Yhtiö tästä huolimatta epäonnistuu taloudellista raportointia koskevan tehokkaan sisäisen valvonnan ylläpitämisessä tai tarvittavien uusien valvontamenettelyjen käyttöönotossa tai integroinnissa, tällä voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön kykyyn tuottaa ja tarjota johdolle oikea-aikaista, luotettavaa, tarkkaa ja ajantasaista taloudellista tietoa liiketoiminnan kehityksestä. Nämä seikat voisivat johtaa johdon vääriin päätöksiin ja toimenpiteisiin sekä viranomaisten määräämiin seuraamuksiin. Epätarkka tai harhaanjohtava taloudellinen raportointi voi myös saada sijoittajat ja muut kolmannet osapuolet menettämään luottamuksensa Yhtiön raportointiin taloudellisiin tietoihin tai johtaa arvopaperimarkkinaoikeudellisiin seuraamuksiin ja vahingonkorvausvastuuseen Yhtiön markkinoille julkistaman tiedon virheellisyyden tai puutteellisuuden johdosta. Yhtiön taloudellisessa raportoinnissa on aikaisemmin ilmennyt vähämerkityksellisiä epätarkkuuksia ja virheitä, jotka Yhtiö on korjannut. Ei ole varmuutta siitä, että epätarkkuuksia tai virheitä ei jatkossa ilmenisi. Minkä tahansa yllä mainitun riskin toteutuminen voi vaikuttaa olennaisesti Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen, maineeseen ja tulevaisuudennäkyymiin sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon.

Epäonnistuminen immateriaalioikeuksien suojaamisessa saattaa vaikuttaa Yhtiöön olennaisen haitallisesti ja Yhtiötä vastaan mahdollisesti nostettavat immateriaalioikeuksien loukkaukset saattavat aiheuttaa Yhtiölle kustannuksia ja vahingoittaa Yhtiön liiketoimintaa

Yhtiö omistaa oikeudet sen liiketoiminnassaan käyttämiin domain-nimiin ja tavaramerkkeihin, ja Yhtiö pyrkii suojaamaan näitä oikeuksia aktiivisesti mahdollisia loukkauksia vastaan.

On mahdollista, että liiketoimintaa harjoitettaessa tai muuten Yhtiön toimintaan liittyen kehitetään muita Yhtiölle tärkeitä immateriaalioikeuksia, kuten tavaramerkkejä, ohjelmistoja tai menetelmiä, joita Yhtiö pyrkii suojaamaan. Ei kuitenkaan ole varmuutta siitä, että Yhtiön tekemät suojaamistoimenpiteet osoittautuvat kaikissa tilanteissa riittäviksi. Immateriaalioikeuksien suojaamisen, vakiinnuttamisen ja/tai hallinnan epäonnistuminen voi vaikuttaa haitallisesti Yhtiön liiketoimintaan, tulokseen ja taloudelliseen asemaan.

Yhtiötä vastaan voidaan myös kohdistaa immateriaalioikeuksien loukkauksia. Yhtiöön kohdistuvaan loukkauksenteeseen vastaaminen voisi aiheuttaa Yhtiölle merkittäviä kustannuksia, vaikka kanne todettaisiinkin myöhemmin perusteettomaksi, ja se voisi myös viedä resursseja muulta liiketoiminnalta. Loukkauksentekoa koskevassa oikeudenkäynnissä annettava Yhtiölle tai sen asiakkaille epäedullinen tuomio voisi aiheuttaa mitattavia vahingonkorvauksia ja sisältää kieltotuomion tai muun tuomioistuimen määräämän rajoituksen, joka voisi estää Yhtiötä tarjoamasta tiettyjä palveluja tai käyttämästä tiettyjä nimiä liiketoiminnassaan.

Mikäli Yhtiö ei pysty suojaamaan immateriaalioikeuksiaan, pitämään lisenssisopimuksia voimassa, tai mikäli Yhtiö joutuu immateriaalioikeuksien loukkauksenteiden tai niihin liittyvien vahingonkorvauskanteiden kohteeksi, voi sillä olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen, maineeseen ja tulevaisuudennäkyymiin sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon.

Yhtiön maine voi vahingoittua, millä saattaa olla epäedullinen vaikutus Yhtiön asiakashankintaan sekä kykyyn rekrytoida ja pitää palveluksessa avainhenkilöstöä

Olemassa olevien asiakkaiden antamat referenssit ja suositukset sekä Yhtiön maine yleensä ovat keskeisessä asemassa niin asiakashankinnassa kuin myös kilpailtaessa ammattitaitoisesta työvoimasta. Yhtiön kyky pitää nykyiset asiakkaat uskollisina ja houkuttaa uusia asiakkaita sekä ammattitaitoista työvoimaa saattaa heikentyä, jos Yhtiön maine vahingoittuu. Maineriskiä saattavat aiheuttaa muun muassa epäonnistumiset liiketoiminnan laajentamisessa, yritysostoissa, epäonnistunut sijoitustoiminta, tyytymättömät asiakkaat, mahdolliset viranomaisseuraamukset ja oikeudenkäynnit, työntekijöiden virheet ja epäeettinen käyttäytyminen, epäonnistuminen laadukkaana palvelun tuottamisessa sekä lakien, sääntöjen ja määräysten noudattamisessa, epäonnistunut yhteistyö sopimuskumppaneiden kanssa, tietoturvarikkomukset, yhteistyökumppaneiden virheellinen toi-

minta sekä vastaavat seikat. Maineriskillä voi olla toteutuessaan olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen sekä tulevaisuudennäkymiin ja Tarjottavien Osakkeiden arvoon.

Lakot- ja muut työtaistelutoimenpiteet voivat haitata Yhtiön liiketoimintaa

Yhtiöön voidaan kohdistaa lakkoja ja muita työtaistelutoimenpiteitä, jotka voivat aiheuttaa liiketoiminnan keskeytymisen ja joilla siten voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan. Johtoa lukuun ottamatta Yhtiön työntekijät kuuluvat voimassa olevan yleissitovan Rahoitusalan työehtosopimuksen piiriin. Työnantaja-osapuolta edustavat järjestöt eivät välttämättä pysty neuvottelemaan uusia tyydyttäviä työehtosopimuksia aiempien työehtosopimusten voimassaolon päättyessä. Yhtiötä koskevat nykyiset työehtosopimukset eivät myöskään välttämättä estä lakkoja tai työnseisauksia. Myös Yhtiön asiakkaisiin, palveluntarjoajiin tai yhteistyökumppaneihin kohdistuvat lakot tai muut työtaistelutoimenpiteet voivat haitata Yhtiön liiketoimintaa.

Edellä mainittujen riskien toteutumisella voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkymiin sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon.

Taloudelliseen asemaan ja rahoitukseen liittyviä riskejä

Yhtiön maksuvalmiudessa sekä rahoituksen saatavuudessa tapahtuvilla muutoksilla voi olla haitallinen vaikutus Yhtiölle

Likviditeettiriski, eli maksuvalmiusriski, on erittäin keskeinen riski pankkitoiminnassa. Likviditeettiriski liittyy Yhtiön jälleensuorituksen saatavuuteen ja/tai hintaan sekä Yhtiön taseessa olevien likvidien varojen arvoon ja määrään suhteessa Yhtiön maksuvelvoitteisiin. Yhtiön kyky täyttää maksuvelvoitteensa niiden erääntyessä ja täyttämään sitoumuksensa luotonantajana sekä Yhtiön kyky rahoittaa uudelleen sen erääntyvät velat riippuvat rahoituksen saatavuudesta kilpailukykyiseen hintaan. Yhtiön maksuvalmiusasema voi kärsiä olosuhteista, joihin Yhtiö ei voi vaikuttaa, kuten markkinahäiriöistä, rahoitusmarkkinoita koskevan luottamuksen heikkenemisestä, likvidien varojen kuten valtiolainojen arvon alenemisesta, markkinaosapuolten vakavaraisuuteen liittyvästä epävarmuudesta ja spekulatiosta, luottokelpoisuusluokitusten alenemisestä, kolmansiiin osapuoliin vaikuttavista toiminnallisista ongelmista tai eri markkinaosapuolten mahdollisista suoritusvaikeuksista.

Liiketoimintaan sitoutuneesta pääomasta pääosan muodostavat pääomamarkkinatuotteet ja antolainaus. Lisäksi selvitys- ja johdannaistoiminnan vakuudet sitovat pääomia. Varainhankinnasta suurin osuus on alle vuoden mittaista ja koostuu pääosin Yhtiön asiakkaiden tekemistä talletuksista ja Yhtiön liikkeeseen laskemista sijoitustodistuksista. Pitkäaikainen vieraan pääoman mukainen varainhankinta koostuu lähtökohtaisesti Yhtiön liikkeeseen laskemista joukkovelkakirjalainoista, sekä Euroopan investointipankilta saadusta rahoituksesta ja muusta velkarahoituksesta. Keskeinen likviditeettiriski on, että Yhtiöön varojaan tallettaneet sijoittajat nostavat talletukset äkillisesti pois Yhtiöstä. Yhtiö voi joutua tilanteeseen, että se ei pysty realisoimaan taseensa sijoituksia kattaakseen tallettajien nostamia varoja. Yhtiöllä voi myös olla vaikeuksia hankkia pitkäaikaista rahoitusta tai pitkäaikaisen rahoituksen hinta voi nousta.

Yhtiössä pyritään jatkuvasti arvioimaan ja seuraamaan liiketoiminnan vaatimaa rahoituksen määrää, jotta Yhtiöllä olisi riittävästi likvidejä varoja toiminnan rahoittamiseksi sekä erääntyvien lainojen ja talletusten takaisinmaksuun. On kuitenkin mahdollista, että Yhtiö epäonnistuu maksuvalmiutensa ylläpitämisessä. Ongelmat rahoituksen saatavuudessa ja tarjolla olevan rahoituksen ehdoissa tapahtuvat muutokset voivat edellä mainittujen seikkojen lisäksi vaikuttaa negatiivisesti Yhtiön mahdollisuuksiin investoida liiketoiminnan kehittämiseen ja kasvattamiseen tulevaisuudessa.

Yhtiöllä on tällä hetkellä liikkeeseenlaskijana luottoluokitus kansainväliseltä luottoluokittajalta. Myös Yhtiön kiinnitysluottopankkitoimintaan liittyvällä katetulla joukkolainaohjelmalla on luottoluokitus ja ohjelman alla tapahtuvat yksittäiset liikkeeseenlaskut tai Yhtiön mahdollisesti toteuttamat muut joukkolainojen liikkeeseenlaskut voivat saada luottoluokituksen. Ei ole mitään takeita siitä, että Yhtiö pystyy tulevaisuudessa säilyttämään luottoluokituksensa ennallaan joko Yhtiöön liittyvistä syistä tai siitä, että luottoluokittajat voivat muuttaa soveltamia kriteerejä. Jos Yhtiön tai sen liikkeeseen laskemien joukkolainojen luottoluokitus laskisi, Yhtiön varainhankinnan kustannukset voisivat nousta, sen kyky toteuttaa uusia liikkeeseenlaskuja voisi heikentyä, tai Yhtiöön voisi kohdistua vaatimuksia esimerkiksi johdannaissopimusten lisävakuuksien tai muun rahoituksen ehtojen osalta.

Mikäli Yhtiö ei saa rahoitusta kilpailukyisin ehdoin tai lainkaan tai sen maksuvalmius kärsii, voi sillä olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkyymiin sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon.

Yhtiöön sovellettavat vakavaraisuussäännökset voivat kiristyä ja vakavaraisuuteen kohdistuvilla muutoksilla tai viranomaispäätöksillä voi olla haitallinen vaikutus Yhtiölle

Yhtiön tulee kulloinkin soveltuvien säännösten mukaisesti täyttää sen toimintaa koskevat vakavaraisuusvaatimukset sekä riskien ja vakavaraisuuden hallintaa koskevat vaatimukset. Vakavaraisuuden hallintaprosessin tavoitteena on arvioida, että Yhtiön pääoman määrä ja laatu ovat riittävät suhteessa Yhtiön toiminnan luonteeseen, laajuuteen ja monimuotoisuuteen sekä riittävät kattamaan liiketoiminnan ja toimintaympäristön kaikki riskit. Yhtiön pääomarakenne ja vakavaraisuus saattavat vaikuttaa Yhtiön luottoluokitukseen ja sitä kautta omalta osaltaan vaikuttaa haitallisesti Yhtiön varainhankinnan saatavuuteen ja kustannuksiin. Riittämätön vakavaraisuus saattaisi rajoittaa rahoituksen saatavuutta tai kasvattaa sen kustannuksia, Yhtiön kasvua ja sen mahdollisuuksia toteuttaa strategiaansa. Yhtiöön sovellettavien vakavaraisuusvaatimusten alittuminen voi aiheuttaa Yhtiölle myös velvollisuuden kartuttaa Yhtiön omia varoja rajoittamalla voitonjakoa. Yhtiöön sovellettavat vakavaraisuussäännökset tai niiden tulkinnat, mukaan lukien esimerkiksi Finanssivalvonnan makrovaikautuspäätökset, sekä niissä tapahtuvat muutokset voivat tulevaisuudessa kiristää Yhtiöön kohdistuvia vakavaraisuusvaatimuksia. Finanssivalvonta on esimerkiksi lehdistötiedotteessaan 26.9.2018 ilmoittanut arvioivansa tarvetta luottolaitosten vakavaraisuuslaskennassa käytettävien taloyhtiölainojen riskipainojen vähimmäistason korottamiselle taloyhtiölainoihin liittyvien riskien rajoittamiseksi. Finanssivalvonta voi myös asettaa harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen pankeille, ja 29.6.2018 antamallaan päätöksellä Finanssivalvonnan johtokunta on asettanut 1. heinäkuuta 2019 voimaantulevan vaatimuksen järjestelmäriskipuskurista, joka on Yhtiön osalta 1,0 prosenttia, ja yleisesti luottolaitoksesta riippuen 1,0 – 3,0 prosenttia.

Sääntelystä johtuvien mahdollisten lisävaatimusten lisäksi muun muassa merkittävät ja odottamattomat tappiot voisivat johtaa tilanteeseen, jossa Yhtiö ei kykenisi ylläpitämään haluamaansa pääomarakennetta. Negatiiviset muutokset vakavaraisuudessa, kuten omien varojen pieneneminen tai Yhtiön kokonaisriskin lisääntyminen esimerkiksi antolainauksen määrien kasvun tai Yhtiön myöntämien lainojen riskitason nousun myötä voivat vaikuttaa haitallisesti Yhtiön vakavaraisuuteen ja Yhtiön varainhankinnan saatavuuteen ja hintaan. Edellä mainittujen riskien toteutumisella voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkyymiin sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon.

Korkoriskin realisoitumisella voi olla haitallinen vaikutus Yhtiölle

Koska Yhtiön harjoittaa pankkitoimintaa, on Yhtiöllä olennainen korkoriski, jonka realisoituminen voi vaikuttaa haitallisesti Yhtiön tulokseen ja vakavaraisuuteen. Korkoriskiä syntyy rahoitustaseesta, joka koostuu anto- ja ottolainauksesta, markkinaehtoisesta jälleenrahoituksesta sekä sijoitus- ja likviditeettisalkusta. Korkoriski aiheutuu saatavien ja velkojen toisistaan poikkeavista korkoperusteista sekä eriaikaisista korontarkistus- tai erääntymisajankohdista, joiden johdosta Yhtiön korkomenot voivat kasvaa liian suuriksi Yhtiön korkotuloihin verrattuna. Vaikka Yhtiö pyrkii muun muassa johdannaissopimuksin ja kiinteähintaisella jälleenrahoituksella suojautumaan korkoriskiltä ei ole varmuutta siitä, että korkoriskin mahdollisella realisoitumisella ei olisi olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkyymiin sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon.

Luottoriskien realisoitumisella voi olla haitallinen vaikutus Yhtiölle

Yhtiön yksi keskeinen riski on luottoriski, eli tilanne, jossa Yhtiön velallinen tai muu vastapuoli ei vastaa sitoumuksestaan. Sijoitusten luottoriskien vastapuolina voivat olla muut pankit, yksityishenkilöt, yritykset, julkisyhteisöt sekä muut korkoinstrumentteja liikkeeseen laskevat ja talletuksia vastaanottavat tahot. Sijoitukset voivat olla keskittyneitä yksittäisiin vastapuoliin, mikä voi kasvattaa yksittäisten vastapuolien vastapuoliriskejä. Luottoriskejä voi realisoitua sekä sijoitusten luottoriskien muutosten kautta, että varsinaisten luottoriskitapahutumien kuten asiakkaiden maksulaiminlyöntien tai konkurssien kautta. Yhtiön luottoriski muodostuu myös asiakkailta perittävistä palkkioista, likvidien varojen talletuksista ja muista palkkiosaatavista.

Muita olennaisia luottoriskejä syntyy luotonannossa. Vaikka Yhtiön luotonannon luottotappiot ovat historiallisesti olleet Yhtiölle vähäisiä, se ei ole tae siitä, ettei merkittäviä luottotappioita voisi syntyä tulevaisuudessa. Esimerkiksi mahdollinen korkotasojen nousu tulevaisuudessa voi johtaa Yhtiön asiakkaiden maksukyvyttömyyteen ja täten lisätä Yhtiön luotonannon luottotappioita. Luottoriskien realisoituminen voi heikentää Yhtiön vakavaraisuutta tai muita sen luottolaitostoimiluvan ja -toiminnan säädetyjä edellytyksiä ja näin rajoittaa tai

estää Yhtiön toiminnan harjoittamisen kokonaan tai väliaikaisesti. Luottoriskin realisoitumisella voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkömiin sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon.

Markkinariskien realisoitumisella voi olla haitallinen vaikutus Yhtiölle

Markkinariskeillä tarkoitetaan riskiä siitä, että taseen ja sen ulkopuolisten erien markkina-arvojen muutoksista aiheutuu tulostenvaihtelua. Markkina-arvot muuttuvat muun muassa korkojen, valuuttakurssien ja osakekurssien sekä niiden vaihteluiden myötä. Yhtiön tavoitteena arvopaperisijoittamisessa on tuottaa kilpailukykyistä tuottoa sijoitetulle pääomalle suhteessa voitto-riski tunnuslukuihin. Yhtiön sijoitukset kohdistuvat pääosin talletuksiin muissa luottolaitoksissa, saamistodistuksiin, osakkeisiin ja osuuksiin sekä kiinteistöihin.

Sijoituksiin liittyvä markkinariski riippuu kyseisen sijoituskohteen markkinatilanteesta ja mahdollisuuksista irtautua sijoituksesta onnistuneesti. Epälikvidien sijoitusten osalta ei ole varmuutta siitä, että sijoitusta realisoitaessa niistä saadaan käypä arvo, etenkin jos vallitseva markkinatilanne ei ole suotuista sijoituskohteen myynnille. Sijoituskohteista irtautuminen voi ajoittua hetkeen, jolloin sijoituksia joudutaan realisoimaan kirjanpitoarvoa merkittävästi alhaisempaan käypään arvoon, tai voi olla, että sijoituskohteiden myynti ei onnistu talouden tilanteen tai rahoitusmarkkinoiden epävakauden johdosta lainkaan.

Markkinoiden heilahtelulla ja markkinariskien realisoitumisella voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkömiin sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon.

Sijoituskohteiden käyvän arvon muutokset voivat vaikuttaa huomattavasti Yhtiön tulokseen ja Yhtiö voi epäonnistua sijoitustoiminnassaan

Yhtiön tekemät sijoitukset arvostetaan Yhtiön tilinpäätöksessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa.

Käypien arvojen muutoksilla voi olla merkittävä vaikutus Yhtiön tulokseen. Jos sijoituskohteelle ei ole saatavissa noteerattua markkinahintaa, sijoituskohteiden käypien arvojen ja niiden kehityksen ennustaminen on erittäin vaikeaa ja perustuu arvostushetken markkinatilanteeseen ja oletuksille sijoituskohteen tulevasta kehityksestä, jotka voivat olla vääriä ja jotka eivät toteudu lainkaan tai odotetusti. Näin ollen käyvät arvot voivat vaihdella huomattavasti, millä on huomattava vaikutus Yhtiön liiketoiminnan tulokseen. Lisäksi on huomattava, että sijoituksen toteutunut tuotto voi poiketa merkittävästi sen tietyllä hetkellä tehdystä arvostuksesta ja Yhtiö voi epäonnistua sijoitustoiminnassaan.

Yhtiön sijoitusten käyvän arvon muutokset saattavat aiheuttaa huomattavia muutoksia Yhtiön tuloksessa raportointikausien välillä. Lisäksi Yhtiö saattaa epäonnistua sijoitustoiminnassaan ja Yhtiön tekemän sijoituksen toteutunut tuotto voi poiketa merkittävästi sijoitushetkellä tehdystä tuotto-odotuksesta. Edellä mainittujen riskien toteutumisella voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkömiin sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon.

Jos Yhtiö joutuu kriisinratkaisumenettelyn kohteeksi, se saattaa johtaa osakkeenomistajien osakkeiden arvon mitätöimiseen joko kokonaan tai osittain

Mikäli Yhtiö ajautuu vakaviin taloudellisiin vaikeuksiin, Rahoitusvakausvirasto tai muu toimivaltainen kriisinratkaisuviranomainen voi luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain (1194/2014) mukaisesti laissa säädettyjen edellytysten täytyessä asettaa Yhtiön kriisihallintoon, jolloin osakkeenomistajat vastaavat aina ensisijaisesti Yhtiön tappiosta ja osakkeenomistajien osakkeet voidaan jopa mitätöidä kokonaan. Yhtiöön saatetaan kriisinratkaisussa soveltaa myös muita laissa määriteltyjä kriisinratkaisukeinoja, joita ovat muun muassa osakkeiden lunastaminen niiden omistajilta ja edelleen luovuttaminen taikka Yhtiön varojen ja velkojen edelleen luovuttaminen, ja Yhtiön toiminnan lopettaminen laissa tarkoitetun liiketoiminnan luovutuksen, väliaikaisen laitoksen tai omaisuudenhoitoyhtiön kautta. Tarjottaviin Osakkeisiin liittyy riski siitä, että Yhtiön vakavien taloudellisten vaikeuksien johdosta mahdollisesti aloitettavassa kriisinratkaisumenettelyssä osakkeenomistajat voivat menettää osakkeen arvon kokonaan tai niiden arvo saattaa alentua merkittävästi. Näiden riskien toteutumisella voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkömiin sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon.

Liikearvon arvonalentumisella voi olla haitallinen vaikutus Yhtiölle

Yhtiö on aikaisemmin hankkinut rahoitusalan yhtiöitä, joiden hankintojen seurauksena Yhtiön taseeseen on kirjattu liikearvoa. Yhtiön taseessa oli 30.9.2018 liikearvoa 954 tuhatta euroa. Liikearvon suhde Yhtiön omaan pääomaan oli 0,4 prosenttia. Vaikka Yhtiön taseessa oleva liikearvon määrä ei tällä hetkellä ole merkittävä, voi Yhtiö tulevaisuudessa toteuttaa yrityskauppoja tai muita järjestelyitä joiden myötä liikearvon määrä saattaa kasvaa Yhtiön kannalta merkittäväksi. Yhtiö testaa liikearvon alentumista vuosittain tai tätä useammin, jos arvonalentumisesta on viitteitä. Minkä tahansa arvonalentumistestaukseen kuuluvan muuttujan epäedullisen kehityksen seurauksena Yhtiön ennusteita voidaan joutua tarkistamaan aiempaa heikommiksi, mikä saattaa johtaa liikearvon alaskirjaukseen. Mahdollisilla alaskirjauksilla voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkymiin sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon.

IFRS 9 "Rahoitusinstrumentit" ja IFRS 16 "Vuokrasopimukset" -standardien käyttöönotto sekä tulevat tilinpäätösstandardien muutokset alistavat Yhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteiden ja tilinpäätöksen muutoksiin liittyville riskeille, joilla voi olla vaikutusta Yhtiön raportointiin lukuihin

EU:ssa käyttöön otetut kansainväliset tilinpäätösstandardit ("**IFRS**") koostuvat International Accounting Standards Boardin ("**IASB**") julkaisemista IFRS ja IAS -standardeista sekä IFRIC tulkinnoista. Yhtiö laatii konsernitilinpäätöksensä IFRS:n mukaisesti. Yhtiö on alkanut soveltaa IFRS 9 "Rahoitusinstrumentit" ja IFRS 15 "Myyntituotot asiakassopimuksista" -standardeja 1.1.2018 alkaen. Aikaisempien tilikausien vertailutietoja ei oikaista. Yhtiö aikoo soveltaa IFRS 16 "Vuokrasopimukset" -standardia 1.1.2019 alkaen.

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti vaatii Yhtiön johdolta tiettyjä arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat tilinpäätöksessä esitettyjen erien määrään ja liitteinä annettuihin tietoihin. Johdon keskeiset arviot koskevat tulevaisuutta ja raportointipäivän keskeisiä epävarmuustekijöitä. Ne liittyvät keskeisesti muun muassa käyvän arvon arviointiin, rahoitusvarojen, lainojen ja muiden saamisten sekä aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumisiin. Vaikka arviot perustuvat johdon tämänhetkiseen parhaaseen näkemykseen, on mahdollista, että toteumat poikkeavat tilinpäätöksessä käytetyistä arvioista.

IFRS 9 "Rahoitusinstrumentit" -standardissa käsitellään rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelua, arvostamista ja kirjaamista pois taseesta sekä uudistetaan suojauslaskentaa koskevia sääntöjä ja tuodaan rahoitusvaroille uusi arvonalentumismalli. 31.12.2018 päättyvä tilikausi on ensimmäinen tilikausi, jolloin uutta standardia sovelletaan, minkä vuoksi soveltamiseen liittyvät arviointimallit ja prosessit voivat vielä kehittyä ja standardin lopulliset vaikutukset Yhtiöön voivat täsmentyä. Erityisesti odotetun luottotappion menetelmän soveltaminen on uusi seikka, joka voi lisätä tuloksen vaihtelua eri katsauskausilla. Yhtiö on kuvannut IFRS 9 -standardin käyttöönoton vaikutuksia vuoden 2017 tilinpäätöksessä, 30.6.2018 puolivuositarkastuksessa sekä 30.9.2018 päättyneen katsauskauden osavuositarkastuksessa sekä Esitteen kohdassa "*Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema – IFRS 9 Rahoitusinstrumentit käyttöönotto 1.1.2018*".

IFRS 16 "Vuokrasopimukset" -standardi vaikuttaa operatiivisten vuokra- ja leasingisopimusten kirjanpitoikäsitelyyn. Standardi korvaa IAS 17 standardin ja IFRIC 4 "Miten määritellään, sisältääkö järjestely vuokrasopimuksen" -tulkinnan. IFRS 16 -standardi edellyttää vuokralle ottajilta vuokrasopimusten merkitsemistä taseeseen vuokranmaksuvelvoitteena sekä siihen liittyvänä omaisuuseränä. Taseeseen merkitseminen muistuttaa paljon IAS 17:n mukaista rahoitusleasingin kirjanpitoikäsitelyä. Taseeseen merkitsemisestä on kaksi helppotusta, jotka koskevat lyhytaikaisia enintään 12 kuukautta kestäviä vuokrasopimuksia sekä arvoltaan enintään noin USD 5 000 olevia hyödykkeitä. Vuokralle antajien kirjanpitoikäsitely tulee säilymään suurelta osin nykyisen IAS 17:n mukaisena. Standardin vaikutuksia arvioidaan vielä Yhtiössä.

Muilla julkistetuilla standardimuutoksilla ja tulkinnoilla ei ole merkittävää vaikutusta Yhtiön konsernitilinpäätökseen.

IASB voi tulevaisuudessa julkaista uusia tai muutettuja standardeja ja tulkintoja, jotka eivät vielä ole tulleet voimaan ja joita Yhtiö ei ole vielä soveltanut konsernitilinpäätöksessään. Uusien IFRS-standardien myötä Yhtiö saattaa joutua muuttamaan tilinpäätöksen laadintaperiaatteitaan, kirjanpidon järjestelmiään, muuttamaan liiketoiminnan toimintatapaa vastaamaan uusia tilinpäätösstandardeja tai oikaisemaan julkaisemiaan konsernitilinpäätöksiä. Mahdollisilla tulevilla muutoksilla voi olla vaikutus muun muassa raportoituihin kannattavuuteen, kykyyn maksaa osinkoa, taloudelliseen asemaan ja tunnuslukuihin. Näillä muutoksilla voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkymiin sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon.

Veroriskien toteutuminen voi johtaa taloudellisiin menetyksiin, jotka voivat vaikuttaa epäedullisesti Yhtiön liiketoimintaan

Yhtiön liiketoimintaan liittyy runsaasti vero-oikeudellista lainsäädäntöä ja valvontaa. Vaikka Yhtiö pyrkii noudattamaan kaikkea vero-oikeudellista sääntelyä ja hyödyntää tarvittaessa ulkopuolisia veroasiantuntijoita varmistamaan liiketoimintansa lainmukaisuuden, ei voi olla varmuutta siitä, että kaikki veroriskit ovat havaittavissa ja vältettävissä. Muutokset Yhtiöön sovellettavassa rahoitusmarkkinoiden sääntelyssä ja olennaisessa kansallisessa tai kansainvälisessä verosääntelyssä tai verotuskäytännössä (kuten arvonlisäveron vähennys-oikeutta ja korkovähennysoikeutta koskevassa sääntelyssä) sekä tapa, jolla kyseisiä lakeja, säädöksiä ja toimenpiteitä pannaan täytäntöön tai tulkitaan, sekä uusien lakien ja määräysten soveltaminen ja täytäntöönpano, voivat vaikuttaa merkittävästi Yhtiön liiketoimintaan.

Yhtiö ei välttämättä kykene reagoimaan uuteen lainsäädäntöön, muutoksiin voimassaolevan lain tulkinnassa tai muihin viranomaisten määräyksiin asianmukaisesti ja/tai oikea-aikaisesti. Veroriskit liittyvät myös verokantojen tai verolainsäädännön muutoksiin tai virheellisiin tulkintoihin. On näin ollen myös mahdollista, että Yhtiö tulkitsee joitain verosääntelyn sääntöjä tai periaatteita väärin. Lisäksi veroviranomaiset voivat arvioida Yhtiön liiketoiminnallisia päätöksiä uudelleen esimerkiksi verotarkastuksen yhteydessä, mikä voi johtaa velvollisuuksien maksua lisää veroja ja/tai sanktionomaisia maksuja. Lisääntynyt vero-oikeudellinen lainsäädäntö tai muutokset voimassa olevan lainsäädännön tulkinnassa sekä veroviranomaisten määräykset tai tarkastukset voivat nostaa Yhtiön hallinnollisia sekä muita kustannuksia Yhtiön muiden investointien kustannuksella. Vero-oikeuden lainsäädännölliset muutokset tai uudet tulkinnat voivat myös vaikuttaa Yhtiön asiakkaisiin negatiivisesti esimerkiksi pääoman kertymisen heikentymisen tai sijoitushalukkuuden vähenemisen myötä.

Kaikki yllä mainitut mahdolliset vero-oikeudelliset muutokset ja riskit voivat toteutuessaan vaikuttaa olennaisen haitallisesti Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkymiin sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon.

Listautumisantiin, Listautumiseen ja Osakkeisiin liittyviä riskejä

Listautuminen aiheuttaa Yhtiölle lisäkustannuksia ja Yhtiö voi epäonnistua pörssiyhtiöltä vaadittavien toimintojen toteuttamisessa

Yhtiön suunniteltu listautuminen Helsingin Pörssin pörssilistalle tuo mukanaan uusia ja vaativampia velvollisuuksia, mukaan lukien pörssiyhtiöiden tiedottamis- ja corporate governance -vaatimukset. Listautumisesta aiheutuu Yhtiölle kertaluonteisten kustannusten lisäksi hallinnollisia lisäkustannuksia. On mahdollista, että uusien ja vaativampien toimintojen ja prosessien toteuttaminen ja henkilökunnan sopeuttaminen vaativat enemmän resursseja kuin on suunniteltu, eikä kyseisiä tehtäviä kyetä toteuttamaan samanlaatuisina kuin aiemmin tai kyseiset toiminnot keskeytyvät. Yhtiön täytyy myös kohdentaa ja lisätä henkilöstöä ja muita resursseja näihin tarkoituksiin.

Vaikka Yhtiö uskoo täyttävänsä pörssiyhtiöltä vaadittavat järjestelmät ja toiminnot, on mahdollista, että Yhtiö epäonnistuu pörssiyhtiöltä vaadittavien toimintojen toteuttamisessa ja järjestämisessä tai näiden toimintojen ylläpitämisessä. Jos Yhtiö epäonnistuu pörssiyhtiöltä vaadittavien toimintojen toteuttamisessa ja järjestämisessä, voi olla, että Helsingin Pörssi ei sen vuoksi hyväksy Yhtiön listalleottohakemusta.

Vaativat tiedotusaikataulut ja riippuvaisuus tietojärjestelmistä ja avaintyöntekijöistä voivat asettaa haasteita taloudellisen ja muun tiedon oikeellisuuden sekä kyseisten tietojen oikea-aikaisen julkaisemisen osalta. Mikäli Yhtiön julkaisemat tiedot osoittautuvat virheellisiksi, harhaanjohtaviksi tai muutoin sovellettavien lakien, sääntöjen ja määräysten vastaisiksi, Yhtiö voi menettää sijoittajiensa ja muiden sidosryhmiensä luottamuksen ja Yhtiölle saatetaan määrätä seuraamuksia.

Vaikka Yhtiö on jo nyt Finanssivalvonnan valvoma luottolaitos sekä listattujen joukkovelkakirjalainojen liikkeeseenlaskija ja täten kattavien säännösten, sääntöjen ja velvollisuuksien kohteena, on suunniteltu listautuminen omiaan aiheuttamaan Yhtiölle lisäkustannuksia ja vaatimuksia. Kohonneilla kustannuksilla tai muiden edellä mainittujen riskien toteutumisella voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkymiin sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon.

Osakkeet eivät ole aiemmin olleet kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla, Osakkeiden hinta saattaa heilahdella, Osakkeille ei välttämättä muodostu aktiivista ja likvidiä markkinaa, ja mahdolliset sijoittajat voivat menettää sijoituksensa osin tai kokonaan

Yhtiön Osakkeilla ei ole ennen niiden ottamista kaupankäynnin kohteeksi käyty kauppaa säännellyllä markkinalla tai monenkeskisellä markkinapaikalla, eikä ole varmuutta siitä, että Listautumisannin jälkeen Osakkeille syntyy aktiiviset ja likvidit markkinat. Lisäksi Tarjottavat Osakkeet eivät ole julkisen tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena merkintä-aikana, eikä Listautumisannissa merkittävät Tarjottavia Osakkeita voi myydä ennen merkintäajan päättymistä ja kaupankäynnin alkamista Helsingin Pörssissä. Listautumisen toteutuessa, osa Yhtiön Osakkeista on rajatun aikaa luovutusrajoitusten (lock-up) piirissä Esitteen kohdassa ”*Listautumisannin järjestäminen – Luovutusrajoitukset (Lock-up)*” esitetyin tavoin, mikä osaltaan heikentää Osakkeiden likviditeettiä.

Osakkeiden listaamisen jälkeinen markkinahinta saattaa vaihdella merkittävästikin johtuen erilaisista tekijöistä, kuten esimerkiksi Yhtiön kyvystä saavuttaa liiketoimintatavoitteensa. Yhtiö ei pysty ennakoimaan tai arvioimaan hintavaihtelua. Lisäksi kansainväliset osakemarkkinat ovat ajoittain kohdanneet merkittäviä hinta- ja volyyminvaihteluita yksittäisten yritysten liiketoiminnan kehityksestä tai tulevaisuudennäkymistä riippumatta. Myös yleisen markkinatilanteen tai saman tyyppisten arvopapereiden markkinoiden heikkenemisellä voi olla olennaisen epäedullinen vaikutus Osakkeiden arvoon, markkinoihin ja likviditeettiin.

Osakkeiden hinta ja likviditeetti osakemarkkinoilla saattavat ajoittain vaihdella huomattavasti Yhtiön liiketoiminnan kehityksestä tai tulevaisuuden näkymistä riippumatta. Lisäksi Yhtiön liiketoiminnan tulos ja tulevaisuudennäkymät voivat joskus alittaa osakemarkkinoiden, markkina-analyyttikkojen ja sijoittajien odotukset. Yhtiö ei pysty ennakoimaan tai arvioimaan mainittua hintavaihtelua, ja Tarjottavien Osakkeiden markkinahinta voi nousta yli tai laskea alle Merkintähinnan. Minkä tahansa mainitun tekijän toteutumisella voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkymiin sekä Tarjottavien Osakkeiden arvoon.

Yhtiön osakeomistus on keskittynyttä, ja suurimmilla osakkeenomistajilla on jatkossakin merkittävästi päätösvaltaa

Jos Listautumisanti toteutetaan suunnitellusti, Myyjillä, jotka koostuvat Yhtiön yhdeksästä suurimmasta osakkeenomistajasta, olisi noin 68,2 prosenttia Yhtiön kaikista Osakkeista ja noin 68,3 äänistä heti Listautumisannin toteuttamisen jälkeen (laskettu olettaen, että kaikki Tarjottavat Osakkeet myydään ja että Lisäosakeoptio käytetään). Jos Listautumisannin yhteydessä ei myydä Myyntiosakkeita, Yhtiön tämänhetkisillä yhdeksällä suurimmalla osakkeenomistajalla olisi noin 80,7 prosenttia Yhtiön kaikista Osakkeista ja noin 80,7 prosenttia äänistä heti Listautumisannin toteuttamisen jälkeen (laskettu olettaen, että kaikki Uudet Osakkeet merkitään ja että Lisäosakeoptio käytetään). Yhtiöön voi Listautumisen toteutuessa tulla myös muita yksittäisiä merkittäviä osakkeenomistajia.

Yhtiön suurimpien osakkeenomistajien intressit eivät välttämättä ole yhteneviä muiden osakkeenomistajien intressien kanssa. Yhtiön yhtiökokouksissa päätettäviä merkittäviä asioita ovat muun muassa tilinpäätösten hyväksyminen, vastuuvapauden myöntäminen Yhtiön johdolle, jakokelpoisten varojen jakamisesta ja osinkojen maksamista päättämisen sekä hallituksen jäsenten ja tilintarkastajien valitseminen. Intressien mahdollisilla eroavaisuuksilla voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön muiden osakkeenomistajien asemaan. Edelleen omistuksen keskittyneisyys voi estää määräysvallan vaihtumisen Yhtiössä tai viivästyttää sitä ja vaikuttaa haitallisesti Osakkeiden markkinahintaan ja likviditeettiin.

Yhtiö ei välttämättä jaa osinkoa tai maksa pääomanpalautusta tai kykene jakamaan osinkoa tai maksamaan pääomanpalautusta tulevaisuudessa

Osakeyhtiölain (624/2006) (**”Osakeyhtiölaki”**) ja Suomessa vallitsevan käytännön mukaan suomalaisten yhtiöiden osakkeille maksetaan osinkoa yleensä kerran vuodessa yhtiökokouksen hyväksytyä yhtiön tilinpäätöksen ja päätettyä mahdollisesta osingonjaosta yhtiön hallituksen osingonjakoehdotuksen perusteella. Yhtiön osinkopolitiikkaa on kuvattu tarkemmin kohdassa *”Osingot ja osingonjakopolitiikka”*.

Yhtiön hallitus arvioi jaettavan osingon tai pääomanpalautuksen ja Yhtiön kasvuun sijoitettavien varojen määrän välisen tasapainon vuosittain ja tekee tämän arvion perusteella esityksen jaettavan osingon tai pääomanpalautuksen määrästä, joka voi yksittäisenä vuonna poiketa merkittävästi osinkopolitiikan mukaisesta tavoite-tasosta. Siten ei voi olla varmuutta siitä, että Yhtiö maksaa tulevaisuudessa osinkoa tai pääomanpalautusta Yhtiön liikkeeseen laskemille Osakkeille. Mahdollisesti maksettavan osingon tai pääomanpalautuksen määrää

ei myöskään voida taata. Mahdollisen tulevaisuudessa jaettavan osingon tai pääomanpalautuksen määrä riippuu Yhtiön tulevasta tuloksesta, taloudellisesta asemasta, kassavirrasta, pääomavaatimuksista, investointitarpeista ja muista tekijöistä.

Tulevat osakeannit tai merkittävien osakemäärien myynnit saattavat alentaa Tarjottavien Osakkeiden arvoa ja laimentaa osakkeenomistajien suhteellista omistusta sekä Osakkeisiin liittyvää äänioikeutta

Yhtiön merkittävä uusien Osakkeiden liikkeeseenlasku tai sen osakkeenomistajien merkittävä Osakkeiden myynti taikka käsitys siitä, että tällaisia liikkeeseenlaskuja tai myyntejä saattaa tapahtua tulevaisuudessa, voivat vaikuttaa haitallisesti Osakkeiden markkina-arvoon ja Yhtiön kykyyn hankkia tulevaisuudessa varoja osakeantien avulla. Lisäksi, jos osakkeenomistajat päättävät olla käyttämättä merkintäoikeuksiaan mahdollisissa tulevissa merkintäoikeusanneissa, tai mikäli Yhtiö toteuttaa suunnattuja osakeanteja, osakkeenomistajien suhteellinen omistus ja Osakkeisiin liittyvien äänioikeuksien kokonaisuus voi laimentua.

Hallintarekisteröityjen Osakkeiden haltijat eivät välttämättä kykene käyttämään äänioikeuttaan

Hallintarekisteröityjen Osakkeiden haltijat eivät välttämättä voi käyttää äänioikeuttaan, ellei heidän omistustaan ole väliaikaisesti rekisteröity heidän nimiinsä Euroclear Finlandissa ennen Yhtiön yhtiökokousta. Yhtiö ei voi taata, että sen hallintarekisteröityjen Osakkeiden haltijat vastaanottavat yhtiökokouksun ajoissa ohjeistukseen heidän tilinhoitajiansa joko väliaikaisesti rekisteröimään heidän Osakkeensa tai muutoin käyttämään heidän äänioikeuttaan omistajien haluamalla tavalla. Katso ”Suomen arvopaperimarkkinat – Arvo-osuusjärjestelmä”.

Ulkomaiset osakkeenomistajat eivät välttämättä pysty käyttämään merkintäetuoikeuksiaan

Suomen lainsäädännön mukaan osakkeenomistajilla on heidän omistuksensa suhteessa tiettyjä merkintäetuoikeuksia laskettaessa liikkeeseen uusia osakkeita tai uusien osakkeiden merkintään oikeuttavia arvopapereita. Ulkomaiset osakkeenomistajat eivät kuitenkaan välttämättä voi käyttää merkintäetuoikeuksiaan kotimaassaan voimassa olevien lakien ja määräysten vuoksi. Tämä voi laimentaa näiden osakkeenomistajien omistusosuutta Yhtiössä. Lisäksi jos sellaisten osakkeenomistajien, jotka eivät pysty käyttämään merkintäoikeuksiaan, määrä on suuri, ja jos tällaisten osakkeenomistajien merkintäoikeudet myydään markkinoilla, tämä voi vaikuttaa epäedullisesti merkintäoikeuksien hintaan. Ulkomaisen osakkeenomistajan oikeutta saada osakeanteja ja muita tärkeitä liiketoimia koskevia tietoja saatetaan myös rajoittaa kyseisen maan lainsäädännön perusteella. Katso lisätietoja osakkeenomistajien oikeuksista kohdasta ”Yhtiön osakkeet ja osakepääoma – Osakkeenomistajien oikeudet”.

Sijoittajat eivät voi peruuttaa sijoituspäätöstään

Listautumisannissa tehdyt merkinnät ovat sitovia, eikä niitä voi peruuttaa, mitätöidä tai muuttaa paitsi kohdassa ”Listautumisannin ehdo” mainituissa poikkeustapauksissa. Tarjottavat Osakkeet maksetaan merkinnän yhteydessä, ellei Listautumisannin ehdoista muuta johdu. Näin ollen sijoittajien on tehtävä sijoituspäätöksensä ennen kuin Listautumisannin lopullinen tulos on tiedossa. Lisäksi on huomioitava, että Tarjottavat Osakkeet siirretään sijoittajille vasta sen jälkeen, kun merkintäaika on päättynyt. Tarjottavista Osakkeista ei välttämättä voi luopua ennen kuin ne on kirjattu merkitsijän arvo-osuustilille.

Listautumisantia ei välttämättä toteuteta

Mikäli kaikkia Uusia Osakkeita ei merkitä Listautumisannissa, Listautumisantia ei toteuteta. Lisäksi Yhtiön hallituksella ja Päämyyjällä on oikeus peruuttaa Listautumisanti milloin tahansa ennen niiden toteuttamisesta päättämistä muun muassa markkinatilanteen, Yhtiön taloudellisen aseman tai Yhtiön liiketoiminnan olennaisen muutoksen johdosta.

Listautumisannin toteuttaminen on myös ehdollinen järjestämissopimuksen allekirjoittamiselle. Listautumisantia koskevaan järjestämissopimukseen sisältyy tiettyjä tavanomaisia ehtoja, mukaan lukien tiettyjen Yhtiön ja Myyjien antamien sopimusvakuutusten täsmällisyys ja oikeellisuus. Mikäli yksi tai useampi järjestämissopimuksen ehdoista ei täyty, järjestämissopimusta ei välttämättä tehdä tai se voidaan irtisanoa, minkä seurauksena Listautumisantia ei toteuteta. Katso lisätietoja järjestämissopimuksesta kohdasta ”Listautumisannin järjestäminen”.

Sijoittajat, joiden pää- tai viitevaluutta on muu kuin euro, altistuvat Osakkeisiin sijoittaessaan tietyille valuuttariskeille

Helsingin Pörssissä Osakkeet hinnoitellaan ja niillä käydään kauppaa euroina, ja Osakkeille mahdollisesti tulevaisuudessa jaettavat osingot ovat euromääräisiä. Euron kurssin vaihtelut vaikuttavat näin ollen mahdollisesti maksettavien osinkojen arvoon ja muun jaettavan vapaan pääoman, kuten pääoman palautuksen, arvoon, mikäli sijoittajan pää- tai viitevaluutta ei ole euro. Lisäksi jos Osakkeiden markkinahinta esitetään muussa valuutassa, esitetty markkinahinta vaihtelee osittain valuuttakurssien vaihtelusta johtuen. Tämä voi vaikuttaa Osakkeiden ja Osakkeille mahdollisesti maksettavien osinkojen arvoon, mikäli sijoittajan pää- tai viitevaluutta ei ole euro. Lisäksi tällaisille sijoittajille voi aiheutua ylimääräisiä transaktiokuluja eurojen muuntamisesta muuksi valuutaksi.

ESITTEESSÄ ANNETUISTA TIEDOISTA VASTUULLISET TAHOT

Yhtiö

Oma Säästöpankki Oyj
Valtakatu 32
53100 Lappeenranta

Myyjät

Katso Liite A

Vakuutus Esitteessä annetuista tiedoista

Yhtiö vastaa Esitteeseen sisällyvistä tiedoista. Yhtiö vakuuttaa varmistaneensa riittävän huolellisesti, että sen parhaan ymmärryksen mukaan Esitteessä esitetyt tiedot vastaavat tosiseikkoja eikä tiedoista ole jätetty pois mitään asiaan todennäköisesti vaikuttavaa.

Myyjät vastaavat Esitteeseen sisällyvistä Myyjiä ja niiden osakkeenomistusta koskevista tiedoista. Myyjät vakuuttavat varmistaneensa riittävän huolellisesti, että niiden parhaan ymmärryksensä mukaan Esitteen Myyjiä koskevat tiedot vastaavat tosiseikkoja eikä tiedoista ole jätetty pois mitään asiaan todennäköisesti vaikuttavaa.

HALLITUS, TILINTARKASTAJAT JA NEUVONTANTAJAT

Yhtiön hallituksen jäsenet

Nimi	Asema
Jarmo Partanen	Hallituksen puheenjohtaja
Jyrki Mäkynen	Hallituksen varapuheenjohtaja
Aila Hemminki	Hallituksen jäsen
Aki Jaskari	Hallituksen jäsen
Timo Kokkala	Hallituksen jäsen
Heli Korpinen	Hallituksen jäsen
Jarmo Salmi	Hallituksen jäsen

Hallituksen jäsenten työosoite on Pohjoisranta 4 A 25 00170 Helsinki.

Pääjärjestäjä

Danske Bank A/S, Suomen sivuliike
Televisiokatu 1
00075 Helsinki

Järjestäjä

Carnegie Investment Bank AB, Suomen
sivukonttori
Eteläesplanadi 22 A
00130 Helsinki

Yhtiön oikeudellinen neuvonantaja

Borenius Asianajotoimisto Oy
Eteläesplanadi 2
00130 Helsinki

Järjestäjien oikeudellinen neuvonantaja

Asianajotoimisto Castrén & Snellman Oy
Eteläesplanadi 14
00130 Helsinki

Yhtiön tilintarkastaja

KHT Juha-Pekka Mylén
KPMG Oy Ab
Töölönlahdenkatu 3 A
00100 Helsinki

ERÄITÄ SEIKKOJA

Tulevaisuutta koskevat lausumat

Esitteessä esitetään tulevaisuutta koskevia lausumia, jotka kuvaavat muun muassa Yhtiön johdon nykyisiä näkemyksiä ja odotuksia Yhtiön tuloksesta, taloudellisesta asemasta, liiketoimintastrategiasta sekä tulevaa toimintaa ja päämääriä koskevista suunnitelmista ja tavoitteista. Tällaisia lausumia on esitetty Esitteen jaksossa *"Tiivistelmä"*, *"Riskitekijät"*, *"Tietoa Yhtiöstä ja Yhtiön liiketoiminnasta"*, *"Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema"* sekä muualla Esitteessä.

Tulevaisuutta koskevat lausumat liittyvät sekä Yhtiöön, kuten eräät Yhtiön itselleen asettamat taloudelliset tavoitteet, että niihin toimialoihin, joilla se toimii. Lausumat, joissa käytetään ilmauksia "pyrkä", "ennakoida", "olettaa", "uskoa" "tulla", "jatkuu", "voida", "arvioida", "odottaa" "aikoa", "saattaa", "suunnitella", "ennustaa", "ta-voitella", "tähdätä", "tahtoa", tai muita vastaavia ilmaisuja ilmentävät tulevaisuutta koskevia lausumia.

Kaikki Esitteessä olevat tulevaisuutta koskevat lausumat kuvastavat Yhtiön johdon nykyisiä näkemyksiä tulevasta tapahtumista, ja niihin liittyy riskejä, epävarmuustekijöitä ja oletuksia, jotka koskevat Yhtiön liiketoimintaa, liiketoiminnan tulosta, taloudellista asemaa, kasvustrategiaa ja maksuvalmiutta. Tällaisia riskejä ja epävarmuustekijöitä on kuvattu muun muassa kohdassa *"Riskitekijät"*, joka tulee lukea yhdessä muiden tämän Esitteen sisältämien varoitavien lausumien kanssa. Nämä tulevaisuutta koskevat lausumat koskevat ainoastaan Esitteen päiväyksen mukaista tilannetta ja Yhtiön todellinen liiketoiminta, liiketoiminnan tulos, taloudellinen asema ja maksuvalmius voivat poiketa olennaisesti siitä, mitä on kuvattu tulevaisuutta koskevissa lausumissa. Lisäksi vaikka Yhtiön liiketoiminnan tulos, taloudellinen tilanne ja maksuvalmius sekä kehitys niillä toimialoilla, joilla Yhtiö toimii, olisivat yhdenmukaiset tämän Esitteen tulevaisuutta koskevien lausumien kanssa, mainitut tulokset tai kehitys eivät välttämättä anna viitteitä tulevien kausien tuloksista tai kehityksestä.

Ellei sovellettavien säännösten (mukaan lukien Arvopaperimarkkinalaki) asettamista velvollisuuksista muuta johdu, Yhtiö ei päivitä tai arvioi Esitteeseen sisältyviä tulevaisuutta koskevia lausumia uusien tietojen, tulevaisuuden tapahtumien tai muiden seikkojen perusteella. Tässä kappaleessa esitetyt huomiot koskevat kaikkia myöhempiä Yhtiöön tai Yhtiön puolesta toimiviin henkilöihin liittyviä kirjallisia ja suullisia tulevaisuutta koskevia lausumia kokonaisuudessaan. Sijoitusta harkitsevien sijoittajien tulee ennen sijoituspäätöksen tekemistä ottaa erityisesti huomioon Esitteessä mainitut tekijät, joiden johdosta Yhtiön todellinen liiketoiminta, liiketoiminnan tulos, taloudellinen asema ja maksuvalmius voivat poiketa ennakoidusta.

Ulkopuolisista lähteistä peräisin olevat tiedot

Tämä Esite sisältää tilastoja ja muita tietoja markkinoista, markkinoiden koosta, markkinaosuuksista, markkina-asemista sekä muita Yhtiön liiketoimintaan ja markkinoihin liittyviä toimialatietoja. Mikäli Esitteen sisältämä tieto on peräisin ulkopuolisesta lähteestä, kyseinen lähde on yksilöity. Tällaiset Esitteeseen sisältyvät ulkopuolisista lähteistä peräisin olevat tiedot on toistettu Esitteessä asianmukaisesti, ja siltä osin kuin Yhtiö tietää ja on pystynyt kyseisen kolmannen julkistamien tietojen perusteella varmistamaan, tiedoista ei ole jätetty pois seikkoja, jotka tekisivät toistetuista tiedoista harhaanjohtavia tai epätarkkoja.

Yhtiöllä ei kuitenkaan ole pääsyä kaikkiin kolmansien osapuolten julkistamien tietojen taustalla oleviin tietoihin, olettamiin ja oletuksiin eikä kolmansien osapuolten tuottamiin tietolähteisiin sisältyviin tilastotietoihin ja taloudellisiin indikaattoreihin, eikä Yhtiö pysty vahvistamaan tietojen paikkansapitävyyttä. Lisäksi markkinatutkimukset perustuvat usein tietoihin ja oletuksiin, jotka saattavat olla epätarkkoja tai epäasianmukaisia, ja niissä käytetyt menetelmät ovat luonteeltaan tulevaisuutta koskevia ja spekulatiivisia. Siksi markkinatutkimusten perustana olevien oletusten ja lähtökohtien muutoksilla voi olla merkittävä vaikutus analyysiin ja tehtyihin johtopäätöksiin.

Tässä Esitteessä esitetyt Yhtiön markkina-asemaa ja muita sen markkina-alueella toimivia yhtiöitä koskevat lausumat perustuvat yksinomaan Yhtiön käsityksiin, sisäisiin selvityksiin ja arvioihin sekä sen tilaamiin raportteihin ja tutkimuksiin, joiden Yhtiö katsoo olevan luotettavia. Yhtiö ei voi kuitenkaan taata, että mikään näistä lausumista on täsmällinen tai on täsmällinen kuvaus Yhtiön markkina-asemasta, eikä Yhtiön sisäisiä selvityksiä tai tietoja ole vahvistettu sellaisten ulkopuolisten lähteiden avulla, jotka ovat riippumattomia Yhtiön tilaamista lähteistä.

Mikäli erikseen ei ole toisin mainittu, Esitteessä esitetyt luvut Osakkeiden lukumäärästä ja niiden tuottamasta äänimäärästä sekä osakepääomasta on laskettu Kaupparekisteriin Esitteen päivämäärään mennessä Yhtiöstä rekisteröityjen tietojen perusteella.

Tilinpäätöstietojen ja eräiden muiden tietojen esittäminen

Tietyt tähän Esitteeseen sisällytetyistä taloudellisista tiedoista ovat peräisin Yhtiön tilintarkastetuista konsernitilinpäätöksistä 31.12.2017 ja 31.12.2016 päättyneiltä tilikausilta, emoyhtiön tilintarkastetusta tilinpäätöksestä 31.12.2015 päättyneeltä tilikausilta sekä Yhtiön tilintarkastamattomasta osavuositarkastuksesta 30.9.2018 päättyneeltä yhdeksän kuukauden jaksolta mukaan lukien vertailutiedot 30.9.2017 päättyneeltä yhdeksän kuukauden jaksolta. Tietyt tähän Esitteeseen sisällytetyt vakavaraisuustiedot ovat peräisin emoyhtiön tilintarkastetuista tilinpäätöksistä 31.12.2017, 31.12.2016 ja 31.12.2015 päättyneiltä tilikausilta. Yhtiön tilintarkastetut konsernitilinpäätökset 31.12.2017 ja 31.12.2016, tilintarkastamattomat vertailutiedot 31.12.2015 päättyneeltä tilikaudelta sekä tilintarkastamaton osavuositarkastus 30.9.2018 päättyneeltä yhdeksän kuukauden jaksolta vertailutietoineen, on laadittu EU:ssa käyttöön otettujen kansainvälisten tilinpäätösstandardien ("**IFRS**") mukaisesti. Yhtiön tilintarkastettu tilinpäätös 31.12.2015 päättyneeltä tilikaudelta on laadittu Suomen kirjanpitolain ja -asetuksen ja muiden tilinpäätösten laatimista koskevien säännösten mukaisesti (Finnish Accounting Standards, "**FAS**"). Esitteeseen suoraan tai viittaamalla sisällytetyt Yhtiön tilintarkastetut konsernitilinpäätökset ja emoyhtiön tilinpäätökset 31.12.2017 ja 31.12.2016 päättyneiltä tilikausilta on tilintarkastanut KHT Juha-Pekka Mylén ja Yhtiön tilintarkastetun tilinpäätöksen 31.12.2015 päättyneeltä tilikaudelta on tilintarkastanut tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy KHT Tatu Huhtalan toimiessa päävastuullisena tilintarkastajana. Yhtiön varsinainen yhtiökokous valitsi 14.4.2018 uudelleen Yhtiön tilintarkastajaksi KHT Juha-Pekka Mylénin ja varatilintarkastajaksi tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab:n.

Yhtiön riippumattomana tilintarkastajana KHT Juha-Pekka Mylén on antanut raportin yleisluonteisesta tarkastuksesta koskien 30.9.2018 päättyneeltä yhdeksän kuukauden jaksolta laadittua osavuositarkastusta vertailutietoineen, soveltaen kansainvälistä yleisluonteista tarkastusta koskevaa standardia. Kyseistä osavuositarkastusta ei ole tilintarkastettu. Näin ollen kyseisessä raportissa esitettyjen tietojen luotettavuutta arvioitaessa tulee huomioida sovellettujen tarkastustoimenpiteiden rajoitettu luonne.

Yhtiön IFRS-standardeihin siirtymispäivä oli 1.1.2016. Ennen 1.1.2016 Yhtiö laati tilinpäätöksensä kirjanpitolain (1336/1997, muutoksineen), kirjanpitoasetuksen (1339/1997, muutoksineen) ja työ- ja elinkeinoministeriön yhteydessä toimivan kirjanpitolautakunnan ohjeiden ja lausuntojen (yhdessä "**FAS**") mukaisesti. Yhtiö ei ole laatinut konsernitilinpäätöstä ennen 31.12.2016 päättynyttä tilikautta. OmaSp:n tytäryhtiöt jätettiin yhdistelemättä OmaSp:n vuoden 2015 tilinpäätökseen, sillä ne määriteltiin luottolaitoslain 12 luvun 10 §:ssä tarkoitetuiksi pieniksi tytäryhtiöiksi. Lisätietoja IFRS-standardien ja FAS:n mukaan laadittujen Yhtiön tilinpäätösten välisistä merkittävimmistä eroista on esitetty tähän Esitteeseen sisällytetyin 31.12.2016 päättyneen tilintarkastetun konsernitilinpäätöksen liitetiedossa K36.

Vaihtoehtoiset tunnusluvut

Yhtiö esittää tässä Esitteessä tiettyjä historiallista taloudellista tulosta, taloudellista asemaa tai rahavirtoja kuvaavia vaihtoehtoisia tunnuslukuja, jotka eivät ole Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (European Securities and Markets Authority "**ESMA**") antaman ohjeen "Vaihtoehtoiset tunnusluvut" mukaan IFRS-standardissa määriteltäviä tai nimettyjä tunnuslukuja ("**Vaihtoehtoiset Tunnusluvut**"). Näitä Vaihtoehtoisia Tunnuslukuja ovat:

- Liikevaihto
- Tulos ennen veroja ilman rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuottoa
- Kulu/tuotto-suhde
- Kokonaispääoman tuotto, ROA %
- Oman pääoman tuotto, ROE %
- Omavaraisuusaste
- Oikaistu järjestämättömien saatavien osuus lainakannasta

Vaihtoehtoisten Tunnuslukujen tarkat määritelmät ovat kerrottu kohdassa "*Eräitä taloudellisia tietoja – Tunnusluvut*".

Yhtiö esittää Vaihtoehtoisia Tunnuslukuja lisätietona IFRS:n mukaisesti laadituissa Konsernin tuloslaskelmissa, konsernitaseissa ja Konsernin rahavirtalaskelmissa esitetyille tunnusluvuille. Yhtiön näkemyksen mukaan Vaihtoehtoiset Tunnusluvut antavat merkityksellistä ja hyödyllistä Yhtiötä koskevaa lisätietoa johdolle, sijoittajille, arvopaperimarkkina-analyytikoille ja muille tahoille Yhtiön toiminnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta ja rahavirroista.

Liikevaihto esitetään vaihtoehtoisena tunnuslukuna, koska se kuvaa Yhtiön liiketoiminnan kokonaistuottoja sekä liiketoiminnan volyyymia ja sen kehitystä. Tulos ennen veroja ilman rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuottoa kuvaa Yhtiön ydinliiketoiminnan vertailukelpoista kehitystä poistamalla sijoitustuottojen vaikutuksen tuloksesta. Kulu/tuotto-suhde, kokonaispääoman tuotto ja oman pääoman tuotto esitetään täydentävinä tunnuslukuina, koska Yhtiön näkemyksen mukaan ne ovat hyödyllisiä tunnuslukuja OmaSp:n toiminnan kannattavuudesta. Omavaraisuusaste antaa hyödyllistä tietoa yhtiön vakavaraisuudesta, oman pääoman riittävydestä ja maksuvalmiudesta. Yhtiön näkemyksen mukaan oikaistu järjestämättömien saatavien osuus lainakannasta kuvaa Yhtiön lainakannan laadun kehitystä. Yhtiön laskentatapa oikaistujen järjestämättömien saamisten osalta eroaa Finanssivalvonnan käyttämästä laskentatavasta, koska Yhtiön omassa raportoinnissa ei kyetä huomioimaan ns. cross-default ehtoa, jonka taas Finanssivalvonta huomioi omassa laskelmissaan.

Vaihtoehtoisia Tunnuslukuja ei tulisi tarkastella erillään IFRS:n mukaisista tunnusluvuista tai IFRS:n mukaisesti määritellyjä tunnuslukuja korvaavina tunnuslukuina. Kaikki yhtiöt eivät laske Vaihtoehtoisia Tunnuslukuja yhdenmukaisella tavalla, ja siksi tässä Esitteessä olevat Vaihtoehtoiset Tunnusluvut eivät välttämättä ole vertailukelpoisia muiden yhtiöiden esittämien samannimisten tunnuslukujen kanssa.

Yhtiön esittämät Vaihtoehtoiset Tunnusluvut ovat tilintarkastamattomia.

Pyöritykset

Esitteessä esitetyt luvut, mukaan lukien taloudelliset tiedot, on pyöristetty. Siten Esitteen taulukoiden sarakkeiden tai rivien lukujen summa ei aina vastaa tarkalleen sarakkeen tai rivin loppusummana esitettyä lukua. Lisäksi tietyt prosenttiluvut on laskettu tarkoilla luvuilla ennen pyöristystä, eivätkä ne siten välttämättä vastaa prosenttilukuja, joihin olisi päästy, mikäli lukujen laskenta olisi perustunut pyöristettyihin lukuihin.

Esitteen saatavilla olo

Esite on saatavilla sähköisenä Yhtiön internet-osoitteesta www.omasp.fi/sijoittajat Listautumisanti -alisivulla sekä Pääjärjestäjän internet-osoitteesta www.danskebank.com/listautuminen viimeistään 19.11.2018 alkaen ja painettuna versiona normaalina toimistoaikana kaikista Yhtiön toimipisteistä, Pääjärjestäjän konttoreista sekä Helsingin Pörssin vastaanotosta, osoitteesta Fabianinkatu 14, 00100 Helsinki arviolta 19.11.2018 alkaen.

Verkkosivuston muut tiedot eivät kuulu Esitteeseen

Esite sekä Esitteeseen mahdollisesti tehtävät täydennykset, jotka tulevat osaksi Esitettä, sekä Esitteeseen viittaamalla sisällytetyt asiakirjat julkaistaan Yhtiön verkkosivustolla. Yhtiön verkkosivustolla tai millä tahansa muulla sivustolla esitetyt muut tiedot eivät ole osa Esitettä eikä sijoitusta Tarjottaviin Osakkeisiin harkitsevien tule perustaa päätöstään Tarjottaviin Osakkeisiin sijoittamisesta tällaisiin tietoihin.

Tulevaisuudessa saatavilla olevia tietoja

Yhtiö on vuodesta 2016 lähtien julkistanut vuosikertomuksensa, joka sisältää tilintarkastetun konsernitalinpäätöksen viimeksi päättyneeltä tilikaudelta sekä puolivuosisikatsauksen, joka sisältää tilintarkastamattoman konserniosavuosisikatsauksen viimeksi päättyneeltä kuuden kuukauden jaksolta (30.6.). Jatkossa Yhtiön tarkoituksena on vuosittain julkistaa osavuosisikatsaukset, jotka sisältävät konsernin tilintarkastamattoman osavuosisikatsauksen ensimmäiseltä, toiselta ja kolmannelta vuosineljännekseltä. Kaikki vuosikertomukset, osavuosisikatsaukset ja pörssitiedotteet julkaistaan suomeksi ja englanniksi.

LISTAUTUMISANNIN TAUSTA, SYYT JA VAROJEN KÄYTTÖ

Listautumisannin ja Listautumisen syyt

Listautumisannin ja Listautumisen tavoitteena on parantaa Yhtiön kykyä jatkaa sen kasvustrategian toteuttamista menestyksekkäästi, sekä parantaa Yhtiön taloudellista ja strategista joustavuutta tarjoamalla Yhtiölle pääsyn osakemarkkinoille. Listautumisanti mahdollistaa Yhtiön omistajapohjan laajentamisen ja sitä kautta Osakkeiden likviditeetin lisääntymisen, sekä tarjoaa uusille osakkeenomistajille mahdollisuuden ottaa osaa Yhtiön kehitykseen. Lisäksi listautumisanti mahdollistaisi Yhtiön osakkeiden käyttämisen vastikkeena mahdollisissa yrityskaupoissa ja henkilöstön palkitsemisessa. Listautumisen tavoitteena on myös parantaa OmaSp:n tunnettua, sekä brändinäkyvyyttä asiakkaiden, työntekijöiden ja sijoittajien keskuudessa ja siten parantaa kilpailukykyä.

Hankittavien varojen käyttö

Myyjät saavat Osakemyynnistä noin 24,3 miljoonan euron bruttovarat (laskettuna käyttämällä Alustavan Hintavälin keskikohtaa ja olettaen, että Myyjät myyvät enimmäismäärän Osakkeita ja Lisäosakeoptiota ei käytetä). Myyjät maksavat noin 0,7 miljoonaa euroa palkkioita Listautumisannin yhteydessä (laskettuna samojen olettamien mukaan kuin edellisessä virkkeessä).

Yhtiö pyrkii keräämään Listautumisannilla noin 34,1 miljoonan euron bruttovarat (laskettu käyttämällä Alustavan Hintavälin keskikohtaa ja olettaen, että kaikki Uudet Osakkeet merkitään) tarjoamalla Uusia Osakkeita merkittäväksi. Yhtiö maksaa Listautumisantiin liittyvinä palkkioina ja kuluina arviolta noin 2,5 miljoonaa euroa, minkä jälkeen Yhtiö saa Listautumisannista noin 31,6 miljoonan euron nettovarot. Yhtiö maksaa Listautumisantiin liittyvät palkkiot ja kulut olemassa olevilla rahavaroillaan.

Yhtiön on tarkoitus käyttää Osakeannista saatavat nettovarot pääomarakenteensa vahvistamiseen, mikä luo Yhtiölle paremmat edellytykset edistää sen strategian mukaista kasvua jatkossa.

PÄÄOMARAKENNE JA VELKAANTUNEISUUS

Seuraavassa taulukossa esitetään Yhtiön pääomarakenne ja velkaantuneisuus 30.9.2018 (i) perustuen Yhtiön tilintarkastamattomiin taloudellisiin IFRS-tietoihin 30.9.2018 päättyneeltä yhdeksän kuukauden jaksolta sekä (ii) oikaistuna Osakeannista saatavilla arvioituilla 31,6 miljoonan euron nettovaroilla olettaen, että Listautumisannissa Tarjottavat Osakkeet merkitään täysimääräisesti ja olettaen, että oikaisuina esitetyt tapahtumat olisivat tapahtuneet 30.9.2018. Taulukkoa lukiessa tulee huomioida, ettei Osakeannin tuottojen toteutuminen ole varmaa. Taulukkoa tulee lukea yhdessä Esitteen kohtien ”*Eräitä taloudellisia tietoja*”, ”*Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema*” sekä tähän Esitteeseen säilytettyjen Yhtiön tilintarkastettujen tilinpäätösten ja niiden liitetietojen kanssa.

(tuhatta euroa)	30.9.2018	30.9.2018
	Toteutunut	Oikaistu
PÄÄOMARAKENNE		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Vakuudellinen	0	0
Vakuudeton	2 026 176	2 026 176
Toissijainen	-	-
Yhteensä	2 026 176	2 026 176
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Vakuudellinen	347 883	347 883
Vakuudeton	188 253	188 253
Toissijainen	25 000	25 000
Yhteensä	561 136	561 136
Vieras pääoma yhteensä	2 587 312	2 587 312
Oma pääoma		
Osakepääoma	24 000	24 000
Rahastot yhteensä	107 688	139 407 ^(1,2)
Edellisten tilikausien voitto/tappio	105 710	105 710
Katsauskauden voitto (tappio)	16 520	16 520
Yhteensä	253 919	285 637
Oma Säästöpankki Oyj:n osakkeenomistajien osuus	253 919	285 637
Määräysvallattomien omistajien osuus	715	715
Oma pääoma yhteensä	254 633	286 352
Oma pääoma ja vieras pääoma yhteensä	2 841 945	2 873 664
NETTOVELKAANTUNEISUUS		
Käteiset varat⁽³⁾	22 498	54 094^(1,2)
Rahoitusarvopaperit	297 928	297 928
Likviditeetti (A)	320 426	352 022
Lyhytaikaiset rahoitussaamiset (B)	386 660	386 660
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma (C)	2 010 103	2 010 103
Velat rahoituslaitoksille	19 654	19 654
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 990 449	1 990 449
Muut velat	0	0

Lyhytaikainen nettovelkaantuneisuus (D=C-B-A)	1 303 017	1 271 421
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma (G)	540 127	540 127
Velat rahoituslaitoksille.....	39 975	39 975
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille.....	-	-
Muut pitkäaikaiset korolliset velat.....	500 152	500 152
Nettovelkaantuneisuus (D+G)	1 843 144	1 811 548

1) Yhtiö pyrkii keräämään Osakeannilla 34,1 miljoonan euron bruttovarat (laskettu käyttämällä Alustavan Hintavälin keskiarvoa ja olettaen, että kaikki Uudet Osakkeet merkitään). Bruttovarat parantavat yhtiön pääomarakennetta kasvattamalla Yhtiön oman pääoman sijoitetun vapaan pääoman rahaston määrää.

2) Osakeantiin ja Listautumiseen liittyvät arvioidut kulut ovat yhteensä 2,5 miljoonaa euroa, joista 0,1 miljoonaa euroa on syntynyt ja kirjattu kuluksi 30.9.2018 päättyneellä vuosineljänneksellä. Osakeannista saatavia sijoitetun vapaan pääoman rahastoon kirjattavia bruttovaroja on oikaistu Osakeantiin liittyvillä arvioiduilla kuluilla 2,4 miljoonaa euroa. Käteisiä varoja on oikaistu yhteensä maksamattomilla transaktiokuluilla 2,5 miljoonaa euroa. Käteisvarojen oikaisu sisältää 30.9.2018 ostoveloissa olleet 123 tuhannen euron transaktiokulut, jotka on kirjattu 30.9.2018 päättyneelle katsauskaudelle.

3) Käteiset varat ilman vähimmäisvarantalletusta.

Taseen ulkopuoliset vastuut on kuvattu kohdassa ”*Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema – Tasetietoja – Taseen ulkopuoliset sitoumukset*”.

Yhtiön käyttöpääoman ja likviditeetin hallinta on kuvattu kohdassa ”*Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema – Maksuvalmius, vakavaraisuus ja pääomarakenne*”.

Edellä kuvattujen tapahtumien lisäksi Yhtiön pääomarakenteessa ja velkaantuneisuudessa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia 30.9.2018 jälkeen.

Käyttöpääomaa koskeva lausunto

Yhtiön arvion mukaan sen käyttöpääoma (eli sen maksuvalmius ja rahoituksen saatavuus) ovat riittävät Yhtiön tällä hetkellä tiedossa oleviin tarpeisiin seuraavien 12 kuukauden ajaksi.

OSINGOT JA OSINGONJAKOPOLITIikka

Listautumisen yhteydessä Yhtiön hallitus on vahvistanut osinkopolitiikan, jonka mukaan Yhtiön tavoitteena on maksaa tasaista ja kasvavaa osinkoa, vähintään 20 prosenttia nettotuloksesta. Yhtiön hallitus arvioi jaettavan osingon tai pääomanpalautuksen ja Yhtiön vakavaraisuusvaatimusten ja -tavoitteen edellyttämän omien varojen määrän välisen tasapainon vuosittain ja tekee tämän arvion perusteella esityksen jaettavan osingon tai pääomanpalautuksen määrästä.

Kaikki tulevana vuosina mahdollisesti maksettavat osingot ja pääomanpalautukset, niiden määrä ja niiden maksuajankohta riippuvat Yhtiön tulevasta tuloksista, taloudellisesta asemasta, rahavirroista, investointitarpeista, vakavaraisuudesta ja muista tekijöistä.

Yhdenkään vuoden osalta ei voi olla varmuutta, että päätetään maksaa osinkoa tai pääomanpalautusta. Mikäli päätetään maksaa osinkoa tai pääomanpalautusta, ei voi olla varmuutta siitä, että osingon tai pääomanpalautuksen määrä on edellä kuvatun mukainen. Yhtiön tietyiltä tilikaudelta maksumat osingot tai pääomanpalautukset eivät ole indikaatio kyseisen tilikauden jälkeisiltä tilikausilta maksettavista osingoista tai pääomanpalautuksista. Jos osinkoa tai pääomanpalautusta jaetaan, kaikki Osakkeet oikeuttavat samaan varojenjakoon.

Osakeyhtiölain mukaan osinkoa voidaan maksaa ja vapaata omaa pääomaa muutoin jakaa yhtiökokouksen vahvistettua yhtiön tilinpäätöksen. Yhtiökokous päättää osinkojen jakamisesta hallituksen esityksen perusteella. Yhtiökokous voi myös valtuuttaa hallituksen päättämään osingonmaksusta ja muusta vapaan pääoman jakamisesta. Osingon tai vapaan oman pääoman muun jakamisen määrä ei voi ylittää yhtiökokouksen päättämää määrää. Osingonjako tai vapaan oman pääoman muu jakaminen sekä jakoa koskevan valtuutuksen myöntäminen hallitukselle edellyttää osakkeenomistajien enemmistöpäätöstä yhtiökokouksessa.

Osingon tai muun vapaan oman pääoman jakamisen määrä on rajoitettu osingonjaon tai muun vapaan pääoman jakamista koskevan päätöksen perusteena olevan yhtiön tilinpäätöksen osoittamien jakokelpoisten varojen määrään, edellyttäen että tilinpäätöksen laatimisen jälkeen yhtiön taloudellisessa asemassa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Varoja ei saa jakaa osinkona tai muilla vapaan oman pääoman jakotavoilla, jos jaosta päätettäessä tiedetään tai pitäisi tietää yhtiön olevan maksukyvytön tai jaon aiheuttavan maksukyvyttömyyden. Lisäksi luottolaitoslaissa on asetettu rajoituksia luottolaitoksen voittovarojen käytölle. Jos luottolaitoksen, kuten Yhtiön, omien varojen tai konsolidoitujen omien varojen määrä alittaa EU:n vakavaraisuusasetuksessa asetetun pääomavaatimuksen, luottolaitos ei saa jakaa voittoa tai muuta tuottoa omalle pääomalle, ellei Finanssivalvonta erityisestä syystä määrääjäksi myönnä poikkeusta kiellosta. Osingonjakoon liittyviä rajoituksia kuvataan kohdassa ”Yhtiön osakkeet ja osakepääoma – Osakkeenomistajien oikeudet”.

Yhtiön maksumat osingot 31.12.2017, 31.12.2016 ja 31.12.2015 päättyneiltä tilikausilta on esitetty alla olevassa taulukossa oikaistuna Esitteen päivämäärän mukaisella osakemäärällä:

	31.12.2017 päättyneeltä tilikaudelta maksettu osinko	31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta maksettu osinko	31.12.2015 päättyneeltä tilikaudelta maksettu osinko
Euroa			
Osinko/osake ¹	0,08	0,06	0,06
Osinko tilikaudelta yhteensä	2 112 342,24	1 575 981,60	1 478 400,00

1) Osakekohtaista osinkoa on oikaistu ylimääräisen yhtiökokouksen 9.11.2018 tekemän Osakkeiden jakamista koskevan päätöksen vaikutuksen huomioon ottamiseksi. Osakkeiden jakamisessa eli osakkeiden lukumäärän lisäämisessä maksuttomalla osakeannilla osakkeenomistajat saivat 49 uutta osaketta kutakin omistamaansa osaketta kohden. Oikaistut tiedot ovat tilintarkastamattomia ja oikaistu osakekohtainen osinko on laskettu Yhtiön Esitteen päivämääränä olevien osakkeiden määrällä, eli 25 085 000 osakkeella. Yhtiöllä on Esitteen päivämääränä hallussaan 11 700 omaa osaketta.

TÄRKEITÄ PÄIVÄMÄÄRIÄ

Listautumisannin merkintäaika alkaa	19.11.2018
Listautumisanti voidaan keskeyttää aikaisintaan	26.11.2018
Yleisöannin ja Henkilöstöannin merkintäajat päättyvät, arviolta	27.11.2018
Instituutioannin merkintäaika päättyy, arviolta	29.11.2018
Listautumisannin tulos julkistetaan, arviolta	29.11.2018
Yleisöannissa annetut Tarjottavat Osakkeet kirjataan sijoittajien arvosuustileille, arviolta	30.11.2018
Osakkeiden, pois lukien Henkilöstöosakkeet, kaupankäynti Helsingin Pörssin Prelistalla alkaa, arviolta	30.11.2018
Instituutioannissa annetut Osakkeet ovat valmiina toimitettavaksi maksua vastaan Euroclear Finlandin kautta, arviolta	4.12.2018
Osakkeiden, pois lukien Henkilöstöosakkeet, kaupankäynti Helsingin Pörssin pörssilistalla alkaa, arviolta	4.12.2018
Henkilöstöannissa annetut Tarjottavat Osakkeet kirjataan sijoittajien arvosuustileille, arviolta	18.12.2018
Henkilöstöosakkeiden kaupankäynti Helsingin Pörssin pörssilistalla alkaa, arviolta	18.12.2018

LISTAUTUMISANNIN EHDOT

Jäljempänä termillä ”merkintä” tarkoitetaan sijoittajan antamaa tarjousta tai sitoumusta merkitä tai ostaa Tarjottavia Osakkeita (kuten määritelty jäljempänä) Listautumisannissa (kuten määritelty jäljempänä), ja sijoittajille voidaan allokoida joko Uusia Osakkeita (kuten määritelty jäljempänä) tai Myyntiosakkeita (kuten määritelty jäljempänä). Vastaavasti termit ”merkitsijä”, ”merkintäaika”, ”merkintäpaikka”, ”merkintähinta”, ”ostotarjous” ja ”merkintäsitoumus” (ja muut vastaavat termit) viittaavat sekä Osakeantiin (kuten määritelty jäljempänä) että Osakemyyntiin (kuten määritelty jäljempänä).

Listautumisannin yleiset ehdot

Listautumisanti

Oma Säästöpankki Oyj, Suomessa perustettu julkinen osakeyhtiö (**”OmaSp”** tai **”Yhtiö”**) tarjoaa merkittäväksi alustavasti 4 500 000 kappaletta Yhtiön uusia osakkeita (**”Uudet Osakkeet”**) (**”Osakeanti”**). Osakeannin lisäksi Etelä-Karjalan Säästöpankkisäätiö (**”Päämyyjä”**) sekä Esitteen liitteessä A luetellut muut myyjät (**”Muut Myyjät”**), ja yhdessä Päämyyjän kanssa, **”Myyjät”**) voivat tarjota ostettavaksi enintään 3 200 000 Yhtiön olemassa olevaa osaketta (**”Myyntiosakkeet”**) (**”Osakemyynti”**), ja yhdessä Osakeannin kanssa **”Listautumisanti”**). Jollei asiayhteydestä muuta johdu, Uusiin Osakkeisiin, Myyntiosakkeisiin ja Henkilöstöosakkeisiin (kuten määritelty jäljempänä) viitataan yhteisesti termillä **”Tarjottavat Osakkeet”**.

Listautumisanti koostuu (i) yleisöannista yksityishenkilöille ja yhteisöille Suomessa (**”Yleisöanti”**) ja (ii) instituutioannista institutionaalisille sijoittajille Suomessa ja soveltuvien lakien mukaisesti Yhdysvaltain ulkopuolella kansainvälisesti, (**”Instituutioanti”**) sekä (iii) henkilöstöannista Yhtiön Henkilöstölle (kuten määritelty jäljempänä) (**”Henkilöstöanti”**). Tarjottavat Osakkeet vastaavat enintään noin 15,2 prosenttia Yhtiön kaikista osakkeista (**”Osakkeet”**) Osakeannin jälkeen ilman Lisäosakeoptiota (määritelty jäljempänä) (noin 17,5 prosenttia olettaen, että Lisäosakeoptio käytetään kokonaan) olettaen, että Myyjät eivät myy lainkaan Myyntiosakkeita ja että Yhtiö laskee liikkeeseen 4 500 000 Uutta Osaketta. Tarjottavat Osakkeet vastaavat enintään noin 26,0 prosenttia Yhtiön kaikista Osakkeista Osakeannin jälkeen ilman Lisäosakeoptiota (noin 29,9 prosenttia olettaen, että Lisäosakeoptio käytetään kokonaan), että Myyjät myyvät enimmäismäärän Myyntiosakkeita ja, että kaikki Osakeannissa alustavasti tarjotut Uudet Osakkeet merkitään.

Tarjottavia Osakkeita tarjotaan Instituutioannissa Yhdysvaltojen ulkopuolella institutionaalisille sijoittajille siten, että se täyttää Yhdysvaltain arvopaperilain (U.S. Securities Act of 1933) (**”Yhdysvaltain Arvopaperilaki”**) nojalla annetun Regulation S -säännösten ”offshore transaction” -määritelmän, ja muutoin kyseisen säännösten mukaisesti. Osakkeita (mukaan lukien Tarjottavat Osakkeet) ei ole rekisteröity eikä niitä tulla rekisteröimään Yhdysvaltain Arvopaperilain nojalla tai minkään Yhdysvaltain osavaltion arvopaperilain mukaisesti, eikä niitä siten tarjota tai myydä suoraan tai välillisesti Yhdysvalloissa tai Yhdysvaltoihin (kuten Regulation S -säännöksessä on määritelty).

Danske Bank A/S, Suomen sivuliike (**”Danske Bank”**) toimii Listautumisannin pääjärjestäjänä (**”Pääjärjestäjä”**). Carnegie Investment Bank AB, Suomen sivukonttori (**”Carnegie”**) toimii Listautumisannin järjestäjänä (**”Järjestäjä”**), ja yhdessä Danske Bankin kanssa **”Järjestäjät”**). Listautumisannin merkintäpaikkana Yleisöannissa toimivat Danske Bank, OmaSp ja Nordnet Bank AB Suomen sivuliike (**”Nordnet”**), Instituutioannissa Danske Bank ja Carnegie ja Henkilöstöannissa Danske Bank ja OmaSp.

Listautumisannin ehdot koostuvat Listautumisannin yleisten ehtojen lisäksi Yleisöantia, Instituutioantia ja Henkilöstöantia koskevista erityisistä ehdoista.

Osakeanti

Yhtiön ylimääräinen yhtiökokous päätti 9.11.2018 valtuuttaa Yhtiön hallituksen päättämään enintään 5 000 000 Uuden Osakkeen liikkeeseenlaskusta. Yhtiön hallitus päätti 15.11.2018 tämän valtuutuksen perusteella alustavasti laskea liikkeeseen enintään 4 500 000 kappaletta Uusia Osakkeita Osakeannissa. Näin liikkeeseen laskettujen Uusien Osakkeiden lukumäärä vastaisi noin 15,2 prosenttia Osakkeista Osakeannin jälkeen. Yhtiö tarjoaa Henkilöstöannissa merkittäväksi alustavasti enintään 150 000 Uutta Osaketta ja mahdollisissa Henkilöstöannin ylikysyntätilanteissa enintään 550 000 ylimääräistä Uutta Osaketta (**”Henkilöstöosakkeet”**).

Uudet Osakkeet tarjotaan osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta poiketen sen mahdollistamiseksi, että Osakkeet voidaan ottaa kaupankäynnin kohteeksi Nasdaq Helsinki Oy:n (**”Helsingin Pörssi”**) pörssilistalle

(**"Listautuminen"**). Hyväksytystä Uuden Osakkeen merkinnästä Yhtiölle suoritettu maksu merkitään kokonaisuudessaan Yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon, minkä johdosta Yhtiön osakepääoma ei nouse Osakeannin yhteydessä. Osakeannin seurauksena Osakkeiden lukumäärä voi nousta enintään 29 596 700 Osakkeeseen (olettaen, että kaikki Osakeannissa alustavasti tarjotut Uudet Osakkeet merkitään).

Osakemyynti

Myyjät voivat tarjoutua myymään Osakemyynnissä alustavasti enintään 3 200 000 Myyntiosaketta. Myyntiosakkeet vastaavat noin 10,8 prosenttia Osakkeista Osakeannin jälkeen ilman Lisäosakeoptiota ja Lisäosakeoption kanssa noin 14,7 prosenttia, olettaen, että Myyjät myyvät enimmäismäärän Myyntiosakkeita ja, että kaikki Osakeannissa alustavasti tarjotut Uudet Osakkeet merkitään. Mikäli vähemmän kuin kaikki Myyntiosakkeet myydään, kukin Myyjä myy Myyntiosakkeita pro rata –perusteisesti (kuitenkin siten, että Päämyyjän tarjoamat Lisäosakkeet lasketaan pro rata –suhteeseen mukaan).

Lisäosakeoptio

Päämyyjän odotetaan antavan vakauttamisjärjestäjänä toimivalle Danske Bankille (**"Vakauttamisjärjestäjä"**) lisäosakeoption, joka oikeuttaisi Vakauttamisjärjestäjän ostamaan enintään 675 000 lisäosaketta (**"Lisäosakkeet"**) jos yhtään Myyntiosaketta ei myydä ja enintään 1 155 000 Lisäosaketta jos kaikki Myyntiosakkeet myydään, yksinomaan mahdollisten ylikysyntätilanteiden kattamiseksi Listautumisannin yhteydessä (**"Lisäosakeoptio"**). Lisäosakeoptio olisi käytettävissä 30 päivän ajan Osakkeiden kaupankäynnin alkamisesta Helsingin Pörssissä (arviolta 30.11.2018 ja 28.12.2018 välinen ajanjakso (**"Vakauttamisaika"**)). Lisäosakkeet vastaisivat noin 3,9 prosenttia Osakkeista Osakeannin jälkeen olettaen, että kaikki Osakeannissa alustavasti tarjotut Uudet Osakkeet merkitään. Lisäosakkeet vastaavat kuitenkin aina enintään 15 prosenttia Tarjottavien Osakkeiden yhteismäärästä.

Vakuttaminen

Vakauttamisjärjestäjällä on oikeus, muttei velvollisuutta toteuttaa Vakauttamisaikana toimenpiteitä, jotka vaikuttavat, ylläpitävät tai muuten vaikuttavat Osakkeiden hintaan. Vakauttamisjärjestäjä voi allokoida Tarjottavien Osakkeiden kokonaismäärää suuremman määrän Osakkeita, jolloin syntyy lyhyt positio. Lyhyt positio on katettu, mikäli se ei ylitä Lisäosakkeiden määrää. Vakauttamisjärjestäjä voi sulkea katetun lyhyen position käyttämällä Lisäosakeoption ja/tai ostamalla Osakkeita markkinoilta. Määritettäessä sitä, miten katettu lyhyt positio suljetaan, Vakauttamisjärjestäjä voi ottaa huomioon muun muassa Osakkeiden markkinahinnan verrattuna Lopulliseen Merkintähintaan. Listautumisannin yhteydessä Vakauttamisjärjestäjä voi myös ostaa Osakkeita markkinoilta tai tehdä niitä koskevia ostotarjouksia Osakkeiden markkinahinnan vakauttamiseksi. Näiden toimenpiteiden tarkoituksena on tukea Osakkeiden markkinahintaa ja toimenpiteet saattavat nostaa tai ylläpitää Osakkeiden markkinahintaa markkinoilla itsenäisesti määräytyviin hintatasoihin nähden tai estää tai viivyttää Osakkeiden markkinahinnan laskua. Vakauttamistoimenpiteitä ei kuitenkaan saa toteuttaa Lopullista Merkintähintaa korkeampaan hintaan. Vakauttamisjärjestäjällä ei ole velvollisuutta toteuttaa edellä kuvattuja toimenpiteitä ja se voi keskeyttää toimenpiteiden toteuttamisen milloin tahansa. Vakauttamisjärjestäjä tai Yhtiö Vakauttamisjärjestäjän puolesta julkistaa lainsäädännön tai muiden sovellettavien säännösten edellyttämät tiedot vakauttamisesta Vakauttamisajan kuluessa sekä Vakauttamisajan päätyttyä. Vakauttamistoimenpiteitä voidaan toteuttaa Helsingin Pörssissä Vakauttamisaikana.

Vakauttamistoimenpiteissä noudatetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 596/2014 markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/123/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta (**"Markkinoiden Väärinkäyttöasetus"**) ja komission delegoitua asetusta (EU) 2016/1052 Markkinoiden Väärinkäyttöasetuksen täydentämisestä takaisinosto-ohjelmiin ja vakauttamistoimenpiteisiin sovellettavia edellytyksiä koskevilla teknisillä sääntelystandardeilla.

Vakauttamisjärjestäjän ja Päämyyjän odotetaan tekevän vakauttamiseen liittyvän Lisäosakeoptiota koskevan osakelainaus sopimuksen Listautumisen yhteydessä. Osakelainaus sopimuksen mukaan Vakauttamisjärjestäjä voisi ottaa Lisäosakkeiden enimmäismäärää vastaavan määrän Osakkeita lainaksi kattaakseen mahdolliset ylikysyntätilanteet Listautumisannin yhteydessä. Mikäli Vakauttamisjärjestäjä lainaa Osakkeita osakelainaus sopimuksen mukaisesti, sen on palautettava yhtä suuri määrä Osakkeita Päämyyjälle. Katso lisätietoja kohdasta *"Listautumisannin järjestäminen"*.

Järjestämissopimus

Yhtiön, Päämyyjän ja Järjestäjien odotetaan tekevän järjestämissopimuksen ("**Järjestämissopimus**") arviolta 29.11.2018. Muut Myyjät eivät ole tule Järjestämissopimuksen osapuoliksi. Muut Myyjät ovat kuitenkin kukin antaneet osakemyyntisitoumukset, joiden nojalla he ovat sitoutuneet myymään Tarjottavia Osakkeita Listautumisannissa. Katso lisätietoja kohdasta "*Listautumisannin järjestäminen*".

Merkintäaika

Yleisöannin merkintäaika alkaa 19.11.2018 kello 10.00 ja päättyy 27.11.2018 kello 16.00.

Instituutioannin merkintäaika alkaa 19.11.2018 kello 10.00 ja päättyy 29.11.2018 kello 12.00.

Henkilöstöannin merkintäaika alkaa 19.11.2018 kello 10.00 ja päättyy 27.11.2018 kello 16.00.

Yhtiön hallituksella ja Päämyyjällä on ylikysyntätilanteessa yhdessä oikeus Yleisö- ja Instituutioannin keskeyttämiseen yhteisellä päätöksellä aikaisintaan 26.11.2018 kello 16.00. Yhtiön hallitus voi harkintansa mukaan päättää Henkilöstöannin keskeyttämisestä aikaisintaan 26.11.2018 klo 16.00. Yleisö-, Instituutio- ja Henkilöstöannit voidaan keskeyttää tai olla keskeyttämättä toisistaan riippumatta. Keskeyttämisestä julkistetaan viipymättä pörssitiedote.

Yhtiön hallituksella ja Päämyyjällä on oikeus pidentää Yleisö- ja Instituutioannin merkintäaikoja. Yhtiön hallituksella on oikeus pidentää Henkilöstöannin merkintäaika. Mahdollinen merkintäajan pidennys julkistetaan pörssitiedotteella, josta ilmenee merkintäajan uusi päättymisajankohta. Instituutio-, Yleisö- ja Henkilöstöannin merkintäajat päättyvät kuitenkin viimeistään 27.11.2018 kello 16.00. Yhtiön hallitus ja Päämyyjä voivat pidentää tai olla pidentämättä Instituutio-, Yleisö- tai Henkilöstöannin merkintäaikoja toisistaan riippumatta. Merkintäajan pidentämistä koskeva pörssitiedote on julkistettava viimeistään Instituutio-, Yleisö- ja Henkilöstöannin merkintäaikojen yllä esitettyinä arvioituina päättymispäivinä.

Merkintähinta

Tarjottavia Osakkeita tarjotaan Instituutio- ja Yleisöannissa alustavasti vähintään 7,00 euron ja enintään 8,20 euron merkintähintaan Tarjottavalta Osakkeelta ("**Alustava Hintaväli**"). Alustavaa Hintaväliä voidaan muuttaa merkintäajan kuluessa. Mahdollisesta muutoksesta ilmoitetaan pörssitiedotteella. Mikäli Alustavan Hintavälin yläraja nousee tai alaraja laskee muutoksen seurauksena, Yhtiön Listautumisannin yhteydessä julkaisemaa Esitettä täydennetään ja täydennys julkistetaan pörssitiedotteella. Lopullinen Merkintähinta voi olla Alustavan Hintavälin ylä- tai alapuolella.

Lopullinen merkintähinta ("**Lopullinen Merkintähinta**") päätetään institutionaalisten sijoittajien Instituutioannissa antamien merkintätarjousten ("**Merkintätarjous**") perusteella Yhtiön, Päämyyjän ja Järjestäjien välisissä neuvotteluissa Instituutioannin tarjousajan päätyttyä arviolta 29.11.2018 ("**Hinnoittelu**"). Lopullinen Merkintähinta ei kuitenkaan Yleisöannissa voi olla korkeampi kuin Alustavan Hintavälin enimmäishinta eli 8,20 euroa Tarjottavalta Osakkeelta. Henkilöstöannin osakekohtainen merkintähinta on 10 prosenttia alempi kuin Yleisöannin Lopullinen Merkintähinta eli Henkilöstöannin Lopullinen Merkintähinta (kuten määritelty jäljempänä) on enintään 7,38 euroa Henkilöstöosakkeelta. Lopullinen Merkintähinta voi olla määrältään erisuuruinen Yleisö- ja Instituutioanneissa vain siinä tapauksessa, että Instituutioannin Lopullinen Merkintähinta on suurempi kuin Alustavan Hintavälin enimmäishinta. Lopullinen Merkintähinta ja Henkilöstöannin Lopullinen Merkintähinta julkistetaan pörssitiedotteella välittömästi Hinnoittelun jälkeen ja ne ovat saatavilla Yhtiön verkkosivustolla osoitteessa www.omasp.fi/sijoittajat Listautumisanti -alasisivulla pörssitiedotteen julkistamisen jälkeen sekä Yleisö- ja Henkilöstöannin merkintäpaikoissa viimeistään Hinnoittelua seuraavana pankkipäivänä, eli arviolta 30.11.2018.

Listautumisannin ehdollisuus, toteuttaminen ja julkistaminen

Yhtiön hallitus ja Päämyyjä päättävät yhdessä Listautumisannin toteuttamisesta, Tarjottavien Osakkeiden lopullisista määristä, Lopullisesta Merkintähinnasta ja Tarjottavien Osakkeiden allokaatiosta Hinnoittelun yhteydessä arviolta 29.11.2018. Edellä mainitut tiedot julkistetaan pörssitiedotteella välittömästi Hinnoittelun jälkeen ja ne ovat saatavilla Yhtiön verkkosivustolla osoitteessa www.omasp.fi/sijoittajat Listautumisanti -alasisivulla pörssitiedotteen julkistamisen jälkeen sekä Yleisö- ja Henkilöstöannin merkintäpaikoissa viimeistään Hinnoittelua seuraavana pankkipäivänä, eli arviolta 30.11.2018. Mikäli kaikkia Uusia Osakkeita ei merkitä, Listautumisanti ei toteuteta. Listautumisannin toteuttaminen on ehdollinen Järjestämissopimuksen allekirjoittamiselle.

Merkintäsitoumuksen peruuttaminen

Yleisöannissa annettua sitoumusta merkitä tai ostaa Tarjottavia Osakkeita tai Henkilöstöannissa annettua sitoumusta merkitä Henkilöstöosakkeita ("**Merkintäsitoumus**") ei voi muuttaa. Merkintäsitoumus voidaan peruuttaa ainoastaan arvopaperimarkkinalain (746/2012, muutoksineen, "**Arvopaperimarkkinalaki**") edellyttämässä tilanteissa.

Arvopaperimarkkinalain edellyttämä peruuttamisoikeus

Mikäli Esitettä täydennetään tai oikaistaan olennaisen virheen tai puutteen taikka olennaisen uuden tiedon johdosta, joka on käynyt ilmi sen jälkeen kun Finanssivalvonta on hyväksynyt Esitteen, mutta ennen kaupan käynnin alkamista Tarjottavilla Osakkeilla Helsingin Pörssin Prelistalla, Merkintäsitoumuksen ennen Esitteen täydentämistä tai oikaisua antaneilla sijoittajilla on oikeus Arvopaperimarkkinalain mukaisesti peruuttaa Merkintäsitoumuksensa vähintään kahden (2) pankkipäivän kuluessa siitä, kun Esitteen täydennys tai oikaisu on julkaistu. Peruuttamisoikeuden käyttämisen edellytyksenä lisäksi on, että täydennykseen tai oikaisuun johtanut virhe, puute tai olennainen uusi tieto on käynyt ilmi ennen Tarjottavien Osakkeiden toimittamista sijoittajille. Mahdollisen Merkintäsitoumuksen peruutuksen tulee koskea yksittäisen sijoittajan antamien Merkintäsitoumusten kattamaa osakemäärää kokonaisuudessaan. Mikäli Esitettä täydennetään, täydennys julkistetaan pörssitiedotteella, jolla julkistetaan myös tiedot sijoittajien Merkintäsitoumuksen peruuttamisoikeudesta.

Menettely Merkintäsitoumusta peruutettaessa

Merkintäsitoumuksen peruuttaminen tulee ilmoittaa peruuttamiselle asetetun määräajan kuluessa kirjallisesti sille merkintäpaikalle, jossa alkuperäinen Merkintäsitoumus on annettu, seuraavin poikkeuksin:

- Puhelimitse Danske Bankin Sijoitusasiantuntijakeskuksessa annettu Merkintäsitoumus voidaan peruuttaa puhelimitse Danske Bankin pankkitunnuksilla.
- Danske Bankin verkkopankin, yritysten verkkopankin tai verkkomerkinnän kautta annetun Merkintäsitoumuksen voi peruuttaa henkilökohtaisesti tai valtuutetun välityksellä käymällä Danske Bankin konttoreissa (pois lukien yritysconttorit) tai soittamalla Danske Bankin Sijoitusasiantuntijakeskukseen ja käyttämällä Danske Bankin pankkitunnuksia.
- Henkilöstöannissa Merkintäsitoumuksen peruuttamisesta on ilmoitettava kirjallisesti merkintäpaikalle.

OmaSp:n konttorissa annetun merkintäsitoumuksen peruuttaminen tulee ilmoittaa peruuttamiselle asetetun määräajan kuluessa kirjallisesti sille merkintäpaikalle, jossa merkintäsitoumus on annettu, joko henkilökohtaisesti tai valtuutetun välityksellä.

Esitteen täydentämistilanteessa Nordnetin kautta merkinneiden tulee lähettää kirjallinen peruutuspyyntö sähköpostilla asetetun määräajan kuluessa osoitteeseen operations.fi@nordnet.fi tai toimittaa peruutuspyyntö toimipaikalle seuraavin poikkeuksin: Nordnetin omien asiakkaiden Nordnetin internetpalvelun kautta annetun Merkintäsitoumuksen voi peruuttaa valtuutetun välityksellä tai Nordnetin internetpalvelun kautta hyväksymällä erillisen Merkintäsitoumuksen peruutuksen käyttäen Nordnetin pankkitunnuksia.

Mahdollisen Merkintäsitoumuksen peruuttamisen tulee koskea Merkintäsitoumusta kokonaisuudessaan. Peruuttamiseen oikeuttavan ajanjakson päätyttyä peruuttamisoikeutta ei enää ole. Mikäli Merkintäsitoumus peruutetaan, merkintäpaikka palauttaa Tarjottavista Osakkeista maksetun määrän Merkintäsitoumuksessa ilmoitetulle pankkitilille. Varat palautetaan mahdollisimman pian Merkintäsitoumuksen peruuttamisen jälkeen, arviolta viiden (5) pankkipäivän kuluessa merkintäpaikalle annetusta peruuttamisilmoituksesta. Mikäli sijoittajan pankkitili on eri rahalaitoksessa kuin merkintäpaikka, palautettavat varat maksetaan sijoittajan suomalaiselle pankkitilille rahalaitosten välisen maksuliikenteen aikataulun mukaisesti arviolta viimeistään kaksi (2) pankkipäivää myöhemmin. Niille Nordnetin arvo-osuustiliasiakkaille, jotka ovat antaneet Merkintäsitoumuksensa Nordnetin kautta, palautettava määrä maksetaan vain Nordnetin käteistilille. Palautettaville varoille ei makseta korkoa.

Tarjottavien Osakkeiden kirjaaminen arvo-osuustileille

Merkintäsitoumuksen antaneella sijoittajalla on oltava arvo-osuustili suomalaisessa tai Suomessa toimivassa tilinhoitajassa. Sijoittajien on ilmoitettava arvo-osuustilinsä tiedot Merkintäsitoumuksessaan. Yleisöannissa allokoidut Tarjottavat Osakkeet kirjataan hyväksytyyn Merkintäsitoumuksen tehneiden sijoittajien arvo-osuustileille arviolta ensimmäisenä pankkipäivänä Hinnoittelun jälkeen, arviolta 30.11.2018. Instituutioannissa sijoittajan tulee olla yhteydessä Listautumisannin Järjestäjiin arvo-osuustilien osalta. Instituutioannissa allokoidut Tarjottavat Osakkeet ovat valmiina toimitettaviksi maksua vastaan arviolta 4.12.2018 Euroclear Finland Oy:n kautta. Henkilöstöosakkeet kirjataan hyväksytyyn Merkintäsitoumuksen tehneiden sijoittajien arvo-osuustileille arviolta 18.12.2018.

Omistus- ja osakasoikeudet

Omistusoikeus Tarjottaviin Osakkeisiin siirtyy, kun Tarjottavat Osakkeet on maksettu, Uudet Osakkeet on rekisteröity Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään kaupparekisteriin ("Kaupparekisteri") ja Tarjottavat Osakkeet on kirjattu sijoittajan arvo-osuustilille. Tarjottavat Osakkeet tuottavat samat oikeudet kuin muut Osakkeet ja ne tuottavat oikeuden osinkoon ja muuhun varojen jakoon sekä muihin Osakkeisiin liittyviin oikeuksiin Yhtiössä omistusoikeuden siirtymisestä lukien.

Varainsiirtovero ja toimenpidemaksut

Uusien Osakkeiden liikkeeseen laskemisen tai merkinnän yhteydessä ei peritä varainsiirtoveroa Suomessa. Tilinhoitajat perivät hinnastonsa mukaisen maksun arvo-osuustilin ylläpitämisestä ja osakkeiden säilyttämisestä. Myyntiosakkeet myydään kun kaupankäynti Osakkeilla alkaa Helsingin Pörssin Prelistalla, eikä näistä kaupoista odoteta maksettavan varainsiirtoveroa Suomessa. Mikäli varainsiirtovero tulisi perittäväksi, Myyjät maksavat Myyntiosakkeidensa kaupoista perittävän varainsiirtoveron.

Kaupankäynti Osakkeilla

Ennen Listautumisannin toteutusta Osakkeet eivät ole olleet kaupankäynnin kohteena millään säännellyllä markkinalla tai monenkeskisellä markkinapaikalla. Yhtiö aikoo jättää listalleottohakemuksen Helsingin Pörs-sille Osakkeiden listaamiseksi Helsingin Pörssin pörssilistalle. Osakkeiden kaupankäynnin odotetaan alkavan Helsingin Pörssin Prelistalla arviolta 30.11.2018 ja Helsingin Pörssin pörssilistalla arviolta 4.12.2018. Kaupankäynnin Henkilöstöosakkeilla odotetaan alkavan Helsingin Pörssin pörssilistalla arviolta 18.12.2018. Osakkeiden kaupankäyntitunnus on OMASP ja ISIN-tunnus FI40000306733.

Kaupankäynnin alkaessa Prelistalla arviolta 30.11.2018 Listautumisannissa liikkeeseen laskettuja tai myytyjä Osakkeita ei välttämättä ole kaikilta osin vielä siirretty sijoittajien arvo-osuustileille. Mikäli sijoittaja haluaa myydä Listautumisannissa ostamiaan tai merkitsemiään Osakkeita Prelistalla, tulee sijoittajan varmistua ennen toimeksiannon antamista siitä, että sijoittajan arvo-osuustilillä on toimeksiannon toteutumisen hetkellä myynnin tarkoittama määrä Osakkeita.

Oikeus peruuttaa Listautumisanti

Yhtiön hallituksella ja Päämyyjällä on oikeus peruuttaa Listautumisanti milloin tahansa ennen sen toteuttamisesta päättämistä muun muassa markkinatilanteen, Yhtiön taloudellisen aseman tai Yhtiön liiketoiminnan olennaisen muutoksen johdosta. Jos Listautumisanti päätetään peruuttaa, maksetut merkintähinnat palautetaan sijoittajille arviolta viiden (5) pankkipäivän kuluessa peruuttamispäätöksestä. Mikäli sijoittajan pankkitili on eri rahalaitoksessa kuin merkintäpaikka, palautettavat varat maksetaan suomalaiselle pankkitilille rahalaitosten välisen maksuliikenteen aikataulun mukaisesti arviolta viimeistään kaksi (2) pankkipäivää myöhemmin. Niille Nordnetin arvo-osuustiliasiakkaille, jotka ovat antaneet Merkintäsitoumuksensa Nordnetin kautta, palautettava määrä maksetaan vain Nordnetin käteistilille. Palautettaville varoille ei makseta korkoa.

Luovutusrajoitukset (lock-up)

Yhtiön ja Päämyyjän odotetaan sopivan ja Muut Myyjät ovat sopineet, että ne eivät ilman Pääjärjestäjän antamaa etukäteistä kirjallista suostumusta ajanjaksolla, joka päättyy 180 päivän kuluttua Listautumisesta, laske liikkeeseen, tarjoa, panttaa, myy, sitoudu myymään, myy optio-oikeutta osakkeisiin tai oikeutta ostaa, osta mitään optio-oikeutta tai oikeutta myydä, luovuta optio-oikeutta tai warranttia ostaa, lainaa tai muutoin siirrä tai

luovuta (tai julkista tällaista toimea) suoraan tai välillisesti omistamiaan Osakkeita tai arvopapereita, jotka oikeuttavat Osakkeisiin tai ovat muunnettavissa tai vaihdettavissa Osakkeiksi, tai tee mitään vaihtosopimusta tai muuta sopimusta, jolla Osakkeiden omistuksen taloudelliset vaikutukset siirtyvät kokonaan tai osittain riippumatta siitä, toteutetaanko tällainen sopimus Osakkeiden tai muiden arvopaperien toimituksella, käteisellä tai muulla tavalla tai tee Yhtiön yhtiökokoukselle ehdotusta toteuttaa tällaista järjestelyä. Yhtiön luovutusrajoitukset eivät sovellu tässä Esitteessä kuvattuihin palkitsemis- tai kannustinjärjestelmiin ja Muiden Myyjien luovutusrajoituksille on tiettyjä soveltamiskoikkeuksia. Luovutusrajoitus ei koske Listautumisannin toteuttamiseen liittyviä toimenpiteitä. Jos Myyntiosakkeita ei myydä Listautumisannin yhteydessä, Myyjien luovutusrajoituksia ei sovelleta.

Yhtiön hallituksen ja johtoryhmän jäsenten odotetaan sopivan Yhtiön ja Myyjien luovutusrajoitussopimusta tiettyin poikkeuksin vastaavan luovutusrajoitussopimuksen, joka päättyy 360 päivän kuluttua Listautumisesta.

Luovutusrajoitukset koskevat yhteensä noin 72,1 prosenttia Osakkeista Listautumisannin jälkeen ilman Lisäosakeoptiota ja Lisäosakeoption kanssa noin 68,2 prosenttia olettaen, että Myyjät myyvät enimmäismäärän Myyntiosakkeita ja, että kaikki Osakeannissa alustavasti tarjotut Uudet Osakkeet merkitään. Olettaen, että Myyjät eivät myy Myyntiosakkeita, luovutusrajoitukset koskisivat noin 37,5 prosenttia Osakkeista Listautumisannin jälkeen ilman Lisäosakeoptiota ja Lisäosakeoption kanssa noin 35,2 prosenttia olettaen, että kaikki Osakeannissa alustavasti tarjotut Uudet Osakkeet merkitään.

Henkilöstöantiin osallistuvien luovutusrajoituksia on kuvattu jäljempänä kohdassa ”– *Osallistumisoikeus Henkilöstöantiin*”.

Muut seikat

Osakeantiin liittyvistä muista seikoista ja käytännön toimenpiteistä päättää Yhtiön hallitus. Osakemyyntiin liittyvistä muista seikoista ja käytännön toimenpiteistä päättää Päämyyjä.

Saatavilla olevat asiakirjat

Yhtiön viimeisin tilinpäätös, toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus sekä muut osakeyhtiölain (624/2006, muutoksineen) 5 luvun 21 §:n mukaiset asiakirjat ovat merkintäajan saatavilla Yhtiön toimipisteessä osoitteessa Valtakatu 32, 53100 Lappeenranta.

Sovellettava laki

Listautumisantiin sovelletaan Suomen lakia. Listautumisannista mahdollisesti aiheutuvat erimielisyydet ratkaistaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa Suomessa.

Yleisöantia koskevat erityiset ehdot

Yleistä

Yleisöannissa tarjotaan alustavasti enintään 400 000 Tarjottavaa Osaketta, yksityishenkilöille ja yhteisöille Suomessa. Yhtiö ja Päämyyjä voivat kysynnästä riippuen rajoituksetta siirtää Tarjottavia Osakkeita alustavasta osakemäärästä poiketen Instituutio-, Yleisö- ja Henkilöstöannin välillä. Yleisöannissa Tarjottavien Osakkeiden vähimmäismäärä on kuitenkin 400 000 Tarjottavaa Osaketta tai, jos Yleisöannissa annettujen Merkintäsitoumusten kattama osakemäärä on tätä vähemmän, Yleisöannissa annettujen Merkintäsitoumusten kattama Tarjottavien Osakkeiden kokonaismäärä.

Merkintäpaikalla on oikeus hylätä Merkintäsitoumus kokonaan tai osittain, jos se ei ole näiden ehtojen mukainen tai se on muuten puutteellinen.

Osallistumisoikeus sekä Merkintäsitoumusten vähimmäis- ja enimmäismäärä

Yleisöantiin voivat osallistua sijoittajat, joiden kotipaikka on Suomessa ja jotka antavat Merkintäsitoumuksensa Suomessa. Yleisöannin Merkintäsitoumuksen tulee koskea vähintään 100 ja enintään 20 000 Tarjottavaa Osaketta. Kukin sijoittaja voi antaa vain yhden Merkintäsitoumuksen Yleisöannissa. Mikäli sijoittaja antaa Yleisöannissa Merkintäsitoumuksen useammassa merkintäpaikassa, vain ensimmäinen Merkintäsitoumus otetaan huomioon Tarjottavia Osakkeita allokoitaessa.

Merkintäpaikat ja Merkintäsitoumuksen antaminen

Merkintäsitoumus katsotaan annetuksi, kun sijoittaja on jättänyt merkintäpaikkaan allekirjoitetun sitoumuslomakkeen merkintäpaikan ohjeiden mukaisesti tai vahvistanut Merkintäsitoumuksensa pankkitunnuksillaan merkintäpaikan ohjeiden mukaisesti, sekä maksanut kyseisen Merkintäsitoumuksen mukaisen merkinnän. Verkkomerkintänä jätetty Merkintäsitoumus katsotaan tehdyksi, kun sijoittaja on tehnyt Merkintäsitoumuksen verkkomerkinnän ehtojen mukaisesti. Merkintäsitoumusta tehtäessä on otettava huomioon mahdolliset merkintäpaikan antamat tarkemmat ohjeet.

Merkintäsitoumuksen peruuttaminen on mahdollista vain edellä kohdassa ”– *Listautumisannin yleiset ehdot – Merkintäsitoumuksen peruuttaminen*” yksilöidyllä tavalla ja mainituissa tilanteissa.

Yleisöannin merkintäpaikkoina toimivat Danske Bankin arvo-osuustiliasiakkaille:

- Danske Bankin verkkopankki, pankkitunnuksilla henkilöasiakkaille, osoitteessa www.danskebank.fi;
- Danske Bankin yritysten verkkopankki Markets Online -moduulissa Business Online -sopimusasiakkaille;
- Danske Bankin Sijoitusasiantuntijakeskus puhelimitse Danske Bankin pankkitunnuksilla ma–pe kello 9.00–20.00 ja la kello 10.00–16.00 numerossa +358 200 2000 (pvm/mpm). Danske Bankin Sijoitusasiantuntijakeskuksen puhelut nauhoitetaan;
- Danske Bankin konttorit Suomessa niiden tavanomaisina aukioloaikoina; sekä
- Danske Bankin Private Banking -konttorit Suomessa (vain Danske Bankin Private Banking -asiakkaille).

Merkintäsitoumuksen antaminen puhelimitse Danske Bankin Sijoitusasiantuntijakeskuksen tai Danske Bankin verkkopankin kautta edellyttää voimassaolevaa verkkopankkisopimusta Danske Bankin kanssa.

Yleisöannin merkintäpaikkoina toimivat OmaSp:n arvo-osuustiliasiakkaille:

- Kaikki OmaSp:n konttorit niiden tavanomaisina aukioloaikoina. Tiedot OmaSp:n konttoreista saa pankin verkkosivuilta www.omasp.fi/fi/konttorisi-yhteystiedot. Tiedon konttoreista sekä lisätietoja saa myös OmaSp:n Asiakaspalvelusta ma–pe klo 8.00–20.00 ja la 10.00–14.00 numerossa +358 20 764 0600.

Yleisöannin muina merkintäpaikkoina toimivat:

- Nordnetin verkkopalvelu osoitteessa www.nordnet.fi/omasp. Merkintä voidaan tehdä verkkopalvelussa Nordnetin sekä Aktian, Danske Bankin, Handelsbankenin, Nordean, Oma Säästöpankin, Osuuspankin, POP Pankin, S-Pankin, Säästöpankin ja Ålandsbankenin verkkopankkitunnuksilla;
- Erikseen sovittaessa Yleisöannissa Merkintäsitoumus voidaan antaa myös Nordnet Bank Ab Suomen sivuliikkeen toimipisteessä osoitteessa Yliopistonkatu 5, 00100 Helsinki, arkisin kello 9.30-16.30;
- Danske Bankin verkkomerkintä henkilöasiakkaille osoitteessa www.danskebank.fi. Merkintä voidaan tehdä verkkopalvelussa Aktian, Dansken Bankin, S-Pankin, Nordean, Oma Säästöpankin, Säästöpankin, Osuuspankin ja Ålandsbankenin verkkopankkitunnuksilla; sekä
- Danske Bankin konttorit (pois lukien yrityskonttorit) Suomessa niiden tavanomaisina aukioloaikoina. Tiedon merkintäpalveluita tarjoavista konttoreista saa Danske Bankin Sijoitusasiantuntijakeskukselta puhelimitse ma–pe kello 9.00–18.00 ja la kello 10.00–16.00 numerossa + 358 200 20109 (pvm/mpm), sähköpostitse osoitteesta sijoituspalvelut@danskebank.fi tai internetistä osoitteesta www.danskebank.fi. Danske Bankin Sijoitusasiantuntijakeskuksen puhelut nauhoitetaan.

Merkintäsitoumuksen kattamat Tarjottavat Osakkeet on maksettava tililtä, joka on Merkintäsitoumuksen antajan nimissä. Yhteisöt eivät voi antaa Merkintäsitoumuksia Danske Bankin verkkopankissa tai verkkomerkin­tänä.

Nordnetin verkkopalvelun kautta voi antaa Merkintäsitoumuksen myös yhteisön puolesta. Kuolinpesät tai edunvalvonnassa olevat, jotka eivät ole Nordnetin omia asiakkaita, eivät voi antaa Merkintäsitoumuksia Nordnetin verkkopalvelun kautta, vaan niiden tulee antaa Merkintäsitoumuksia Nordnetin toimipisteessä.

Alle 18-vuotiaiden tai muutoin edunvalvonnan alaisten henkilöiden tekemät tai heidän puolestaan tehdyt Merkintäsitoumukset on tehtävä heidän laillisten edunvalvojien toimesta ja ne voivat edellyttää Suomen paikallisen holhousviranomaisen hyväksyntää. Edunvalvoja ei voi merkitä Osakkeita ilman paikallisen holhousviranomaisen hyväksyntää, koska Osakkeet eivät Merkintäsitoumuksista annettaessa ole kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla.

Tarjottavien Osakkeiden maksu

Tarjottavista Osakkeista maksetaan Merkintäsitoumuksista annettaessa Alustavan Hintavälin enimmäishinta (eli 8,20 euroa Tarjottavalta Osakkeelta) kerrottuna Merkintäsitoumuksen mukaisella Tarjottavien Osakkeiden lukumäärällä. Lopullinen Merkintähinta ei voi ylittää Alustavan Hintavälin enimmäishintaa eli 8,20 euroa Tarjottavalta Osakkeelta.

Danske Bankin konttoreissa, Danske Bankin Private Banking -konttoreissa tai Danske Bankin Sijoitusasian­tuntijakeskuksen kautta tehdyn Merkintäsitoumuksen osalta maksu veloitetaan suoraan sijoittajan Danske Bankissa olevalta pankkitililtä tai se voidaan maksaa tilisiirtona. Danske Bankin verkkopankin tai Danske Bankin yritysten verkkopankin kautta tehtyä Merkintäsitoumuksista vastaava tiliveloitus tapahtuu, kun sijoittaja vahvistaa Merkintäsitoumuksen pankkitunnuksillaan. Danske Bankin verkkomerkin­nän kautta annettu Merkintäsitoumus tulee maksaa verkkomerkin­nän ehtojen ja ohjeiden mukaisesti välittömästi Merkintäsitoumuksen tekemisen jälkeen.

OmaSp:n konttoreissa tehdyn Merkintäsitoumuksen osalta maksu veloitetaan merkintää tehtäessä sijoittajan OmaSp:ssä olevalta pankkitililtä.

Nordnetin verkkopalvelun kautta tehtyä Merkintäsitoumuksista vastaava tiliveloitus veloitetaan Nordnetin omilta asiakkailta Nordnetissä olevalta käteistililtä ja muiden pankkien asiakkailta sijoittajan toisessa pankissa olevalta tililtä, kun sijoittaja vahvistaa Merkintäsitoumuksen pankkitunnuksillaan.

Sitoumuksen hyväksyminen ja allokaatio

Yhtiö ja Päämyyjä päättävät Yleisöannissa Tarjottavien Osakkeiden allokaatiosta sijoittajille Hinnoittelun jälkeen. Yhtiö ja Päämyyjä päättävät menettelystä mahdollisessa ylikysyntätilanteessa. Merkintäsitoumukset voidaan hyväksyä tai hylätä kokonaan tai osittain. Yhtiö ja Päämyyjä pyrkivät hyväksymään merkintäsijoitusten Merkintäsitoumukset 100 Tarjottavaan Osakkeeseen saakka kokonaan. Tämän määrän ylittävältä osalta Yhtiö ja Päämyyjä pyrkivät allokoimaan Tarjottavia Osakkeita Merkintäsitoumuksien täyttämättä olevien määrien keskinäisessä suhteessa. Kaikille Yleisöantiin osallistuneille sijoittajille lähetetään vahvistusilmoitus Merkintäsitoumuksien hyväksymisestä ja Tarjottavien Osakkeiden allokaatiosta niin pian kuin mahdollista ja arviolta viimeistään 12.12.2018.

Ne Nordnetin arvo-osuustiliasiakkaat, jotka ovat antaneet Merkintäsitoumuksensa Nordnetin kautta, näkevät Merkintäsitoumuksensa sekä Tarjottavien Osakkeiden jakamisen Nordnetin internetpalvelun tapahtumasi­vulla.

Maksetun määrän palauttaminen

Mikäli Merkintäsitoumus hylätään tai hyväksytään vain osittain ja/tai mikäli Lopullinen Merkintähinta on alempi kuin Merkintäsitoumuksen tekemisen yhteydessä maksettu hinta, maksetun määrän ylimääräinen osa palautetaan Merkintäsitoumuksen antajalle hänen Merkintäsitoumuksessaan ilmoittamalle pankkitilille arviolta viidentenä (5.) pankkipäivänä Hinnoittelun jälkeen eli arviolta 7.12.2018. Mikäli sijoittajan pankkitili on eri rahalaitoksessa kuin merkintäpaikka, palautettavat varat maksetaan pankkitilille rahalaitosten välisen maksuliikenteen aikataulun mukaisesti arviolta viimeistään kaksi (2) pankkipäivää myöhemmin. Niille Nordnetin arvo-

osuustiliasiakkaille, jotka ovat antaneet Merkintäsitoumuksensa Nordnetin kautta, palautettava määrä maksetaan vain Nordnetin käteistilille. Palautettaville varoille ei makseta korkoa. Katso edellä myös ”– *Listautumisannin yleiset ehdot – Merkintäsitoumuksen peruuttaminen*”.

Tarjottavien Osakkeiden kirjaaminen arvo-osuustileille

Yleisöannissa Merkintäsitoumuksen antavalla sijoittajalla on oltava arvo-osuustili suomalaisessa tai Suomessa toimivassa tilinhoitajassa, ja hänen on ilmoitettava arvo-osuustilinsä tiedot Merkintäsitoumuksessaan. Euroclear Finlandin tilinhoitajan, Asiakastilipalveluiden, kautta ei ole 21.6.2017 alkaen mahdollista säilyttää ja käsitellä uusia arvo-osuuslajeja. Näin ollen Euroclear Finlandin arvo-osuustiliasiakkaiden tulee avata arvo-osuustili toisessa suomalaisessa tilinhoitajassa voidakseen merkitä osakkeita Yleisöannissa. Yleisöannissa allokoitua Tarjottavia Osakkeita kirjataan hyväksytyin Merkintäsitoumuksen tehneiden sijoittajien arvo-osuustileille arviolta ensimmäisenä pankkipäivänä Hinnoittelun jälkeen eli arviolta 30.11.2018.

Instituutioantia koskevat erityiset ehdot

Yleistä

Instituutioannissa tarjotaan alustavasti enintään 8 305 000 Tarjottavaa Osaketta institutionaalisille sijoittajille Suomessa ja, soveltuvien lakien mukaisesti, kansainvälisesti Yhdysvaltain ulkopuolella näiden ehtojen mukaisesti. Yhtiö ja Päämyyjä voivat kysynnästä riippuen rajoituksetta siirtää Tarjottavia Osakkeita alustavasta osakemäärästä poiketen Instituutio-, Yleisö- ja Henkilöstöannin välillä. Yleisöannin Tarjottavien Osakkeiden vähimmäismäärä on kuitenkin 400 000 Tarjottavaa Osaketta tai, jos Yleisöannissa annettujen Merkintäsitoumusten kattama osakemäärä on tätä vähemmän, Yleisöannissa annettujen Merkintäsitoumusten kattama Tarjottavien Osakkeiden kokonaismäärä.

Tarjottavia Osakkeita tarjotaan Instituutioannissa Yhdysvaltojen ulkopuolella institutionaalisille sijoittajille siten, että se täyttää Yhdysvaltain Arvopaperilain nojalla annetun Regulation S -säännöksen ”offshore transaction” -määritelmän ja myös muilta osin kyseisen säännösten mukaisesti. Osakkeita (mukaan lukien Tarjottavat Osakkeet) ei ole rekisteröity eikä niitä tulla rekisteröimään Yhdysvaltain Arvopaperilain nojalla tai minkään Yhdysvaltojen osavaltion arvopaperilain mukaisesti, eikä niitä siten tarjota tai myydä suoraan tai välillisesti Yhdysvalloissa tai Yhdysvaltoihin (kuten Regulation S -säännöksessä on määritelty). Lisätietoja Tarjottavien Osakkeiden tarjoamista koskevista rajoituksista on kohdassa ”*Tärkeitä Tietoja Esitteestä*”.

Järjestäjillä on oikeus hylätä Merkintätarjous kokonaan tai osittain jos se ei ole näiden ehtojen mukainen tai se on muuten puutteellinen.

Osallistumisoikeus ja merkintäpaikka

Instituutioantiin voivat osallistua sijoittajat, joiden Merkintätarjous käsittää vähintään 20 001 Tarjottavaa Osaketta.

Instituutioannin sijoittajien Merkintätarjouksia ottavat vastaan Listautumisannin Järjestäjät.

Merkintätarjousten hyväksyminen ja allokaatio

Yhtiö ja Päämyyjä päättävät Instituutioannissa tehtyjen Merkintätarjousten hyväksymisestä Hinnoittelun jälkeen. Yhtiö ja Päämyyjä päättävät menettelystä mahdollisessa ylikysyntätilanteessa. Merkintätarjoukset voidaan hyväksyä tai hylätä kokonaan tai osittain. Instituutioannissa hyväksytyistä Merkintätarjouksista toimitetaan vahvistusilmoitus allokaation jälkeen niin pian kuin on käytännöllistä.

Tarjottavien Osakkeiden maksaminen

Instituutioannin sijoittajien tulee maksaa hyväksytyin Merkintätarjouksensa mukaiset Tarjottavat Osakkeet Järjestäjien antamien ohjeiden mukaisesti arviolta 4.12.2018. Järjestäjillä on arvopaperinvälittäjän huolellisuusvelvollisuuden mukainen oikeus tarvittaessa vaatia Merkintätarjouksen vastaanottamisen yhteydessä tai ennen Merkintätarjouksen hyväksymistä sijoittajalta selvitystä sen kyvystä maksaa Merkintätarjousta vastaavat Tarjottavat Osakkeet tai vaatia Merkintätarjouksen tarkoittamien Tarjottavien Osakkeiden maksua suoritettavaksi etukäteen. Maksettava määrä on tällöin Alustavan Hintavälin enimmäishinta eli 8,20 euroa kerrottuna

Merkintätarjouksen mukaisella Tarjottavien Osakkeiden lukumäärällä. Lopullinen Merkintähinta voi alittaa tai ylittää Alustavan Hintavälin. Mikäli Alustavaa Hintaväliä korotetaan, sovelletaan tämän jälkeen annettuihin tarjouksiin uuden hintavälin mukaista osakekohtaista enimmäishintaa. Mahdolliset maksujen palautukset tapahtuvat arviolta viidentenä (5.) pankkipäivänä Hinnoittelun jälkeen eli arviolta 7.12.2018. Palautettaville varoille ei makseta korkoa.

Henkilöstöantia koskevat erityiset ehdot

Yleistä

Henkilöstöannissa tarjotaan alustavasti enintään 150 000 Henkilöstöosaketta ja mahdollisissa ylikysyntätilanteissa enintään 550 000 ylimääräistä Henkilöstöosaketta Yhtiön merkintäajan päättyessä työsuhteessa olleille työntekijöille Suomessa, Yhtiön hallituksen jäsenille, toimitusjohtajalle ja johtoryhmän jäsenille ("**Henkilöstö**").

Yhtiö voi kysynnästä riippuen rajoituksetta siirtää Tarjottavia Osakkeita alustavasta osakemäärästä poiketen Instituutio-, ja Yleisö- ja Henkilöstöannin välillä. Edellä esitetystä huolimatta Yleisöannin Tarjottavien Osakkeiden vähimmäismäärä on kuitenkin 400 000 Tarjottavaa Osaketta tai, jos Yleisöannissa annettujen Merkintäsitoumusten kattama osakemäärä on tätä vähemmän, Yleisöannissa annettujen Merkintäsitoumusten kattama Tarjottavien Osakkeiden kokonaismäärä.

Osallistumisoikeus Henkilöstöantiin

Oikeus Henkilöstöosakkeiden merkintään on vain Henkilöstöllä.

Henkilöstöantiin osallistumisen edellytyksenä on sitoutuminen luovutusrajoituksen noudattamiseen. Luovutusrajoituksen mukaisesti Henkilöstöantiin osallistuvat eivät ilman Pääjärjestäjän kirjallista suostumusta (jota Pääjärjestäjä ei saa kohtuuttomasti evätä) ajanjaksolla, joka päättyy 360 päivää Listautumisen jälkeen eli 25.11.2019, myy, myy lyhyeksi, tai muutoin luovuta suoraan tai välillisesti Henkilöstöosakkeita tai Henkilöstöosakkeiden omistamiseen oikeuttavia optio-oikeuksia tai warrantteja tai muita Henkilöstöosakkeiksi muutettavia tai vaihdettavia arvopapereita, jotka he omistavat tai ovat hankkineet Henkilöstöannissa tai joiden luovuttamiseen heillä on valtuudet. Henkilöstöantiin osallistuvat henkilöt hyväksyvät merkinnän tehdessään sen, että heitä sitoo ilman erillisiä toimenpiteitä edellä mainittu luovutusrajoitus, ja että se kirjataan Yhtiön toimeksiantosta merkitsijän arvo-osuustilille.

Oikeus osallistua Henkilöstöantiin on henkilökohtainen eikä se ole siirrettävissä. Merkintään oikeutettu voi kuitenkin tehdä merkinnän valtuutetun välityksellä. Henkilöstöantiin osallistuva voi halutessaan osallistua myös Yleisöantiin siihen soveltuvien ehtojen mukaisesti.

Henkilöstöannissa annettavan Merkintäsitoumuksen tulee käsittää vähintään 100 Henkilöstöosaketta.

Henkilöstöannin Lopullinen Merkintähinta sekä Henkilöstöosakkeiden allokaatio

Lopullinen merkintähinta Henkilöstöannissa on 10 prosenttia alhaisempi kuin Yleisöannin Lopullinen Merkintähinta, alustavasti enintään 7,38 euroa ("**Henkilöstöannin Lopullinen Merkintähinta**"). Henkilöstöannin Lopullinen Merkintähinta voi olla alhaisempi kuin Alustavan Hintavälin alaraja. Lopullinen Merkintähinta sekä Henkilöstöannin Lopullinen Merkintähinta julkistetaan pörssitiedotteella välittömästi Hinnoittelun jälkeen ja ne ovat saatavilla Henkilöstöannin merkintäpaikoissa viimeistään Hinnoittelua seuraavana pankkipäivänä eli arviolta 30.11.2018.

Yhtiön hallitus päättää Henkilöstöosakkeiden allokaatiosta Hinnoittelun jälkeen. Yhtiön hallitus päättää menettelystä mahdollisessa ylikysyntätilanteessa ja käyttää tarvittaessa oikeuttaan laskea liikkeeseen enintään 550 000 ylimääräistä Henkilöstöosaketta. Merkintäsitoumukset voidaan hyväksyä tai hylätä kokonaan tai osittain. Hallitus pyrkii hyväksymään Merkintäsitoumukset kokonaan 100 Henkilöstöosakkeeseen saakka ja allokoi tämän määrän ylittävältä osalta Henkilöstöosakkeita Merkintäsitoumusten täyttämättä olevien määrien keskinäisessä suhteessa. Henkilöstöantiin osallistuneille sijoittajille lähetetään vahvistusilmoitus Merkintäsitoumusten hyväksymisestä ja Tarjottavien Osakkeiden allokaatiosta niin pian kuin mahdollista ja arviolta viimeistään 12.12.2018.

Merkintäpaikat, Merkintäsitoumuksen antaminen, Henkilöstöosakkeiden maksaminen ja rekisteröinti

Henkilöstöannin merkintäpaikat ovat Danske Bank ja Oma Säästöpankin konttorit. Henkilöstöannissa Merkintäsitoumukset annetaan ja maksut suoritetaan merkintään oikeutetuille annetun erillisen ohjeistuksen mukaisesti.

Yhtiöllä tai Danske Bankilla on oikeus hylätä Merkintäsitoumus osittain tai kokonaan, jos se ei ole näiden ehtojen mukainen tai se on muuten puutteellinen.

Henkilöstöannissa merkityt Henkilöstöosakkeet rekisteröidään Kaupparekisteriin arviolta 17.12.2018.

Henkilöstöosakkeiden kirjaaminen arvo-osuustileille

Henkilöstöannissa Merkintäsitoumuksen antavalla sijoittajalla on oltava arvo-osuustili suomalaisessa tai Suomessa toimivassa tilinhoitajassa ja hänen on ilmoitettava arvo-osuustilinsä tiedot Merkintäsitoumuksessaan. Euroclear Finlandin tilinhoitajan, Asiakastilipalveluiden, kautta ei ole 21.6.2017 alkaen mahdollista säilyttää ja käsitellä uusia arvo-osuuslajeja. Näin ollen Euroclear Finlandin arvo-osuustiliasiakkaiden tulee avata arvo-osuustili toisessa suomalaisessa tilinhoitajassa voidakseen merkitä osakkeita Henkilöstöannissa. Henkilöstöannissa allokoitujen ja maksetujen Henkilöstöosakkeiden kirjataan sijoittajien arvo-osuustileille arviolta 18.12.2018.

MARKKINA- JA TOIMIALAKATSAUS

Jäljempänä esitetty kuvaus sisältää markkina- ja toimialatietoa, joka perustuu ulkopuolisista lähteistä saatuun tietoon ja Yhtiön johdon arvioihin. Mikäli kyseinen tieto on peräisin ulkopuolisesta lähteestä, kyseinen lähde on yksilöity. Jäljempänä esitetty kuvaus sisältää myös arvioita Yhtiön markkina- asemasta, joita ei saa julkisista lähteistä. Nämä arviot perustuvat Yhtiön saatavilla oleviin ei-julkisiin lähteisiin ja johdon tietämykseen kyseessä olevista toimialoista ja markkinoista. Lisätietoja markkina- ja toimialatietojen lähteistä, katso "Eräitä seikkoja – Ulkopuolisista lähteistä peräisin olevat tiedot".

Johdanto

OmaSp keskittyy liiketoiminnassaan pankkitoimintaan laajasti ympäri Suomea. Pääosa OmaSp:n asiakkaista on henkilöasiakkaita. Näiden lisäksi OmaSp palvelee yritysasiakkaita, joista suurin osa on pieniä ja keskisuuria yrityksiä. OmaSp tarjoaa asiakkailleen laajan pankkipalvelutarjoaman sisältäen päivittäisen pankkiasioinnin, vakuudellisen rahoittamisen, säästämisen ja sijoittamisen palvelut, sekä niihin liittyvät neuvontapalvelut. Yhtiön liiketoimintaan vaikuttaa erityisesti Suomen pankkimarkkinoiden sekä yleisen taloudellisen tilanteen kehitys ja makrotaloudelliset seikat. Suomen pankkimarkkinaan puolestaan vaikuttavat merkittävästi muun muassa yleinen talouden kehitys, asuntomarkkinoiden kehitys, vallitsevat korkotasot, pääomamarkkinoiden kehitys sekä muut markkinoilla vaikuttavat trendit.

Yleinen taloudellinen tilanne Suomessa

Taulukko 1: Suomen talouden keskeisiä indikaattoreita

Indikaattori	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018E	2019E	2020E
Bruttokansantuote asukasta kohti (EUR) ²	39 745	39 263	38 847	38 772	39 625	40 638	41 695	42 529	43 167
Bruttokansantuotteen reaali-kasvu ³	-1,4 %	-0,8 %	-0,6 %	0,1 %	2,5 %	2,8 %	2,9 %	2,2 %	1,7 %
Kuluttajahintainflaatio ⁴	2,8 %	1,5 %	1,0 %	-0,2 %	0,4 %	0,7 %	0,8 %	1,1 %	1,7 %
Työttömyysaste ⁵	7,7 %	8,2 %	8,7 %	9,4 %	8,8 %	8,6 %	8,0 %	7,7 %	7,5 %

Suomen talous kääntyi bruttokansantuotteen reaalikasvulla mitattuna kasvuun vuonna 2015, jonka jälkeen kasvu kiihtyi seuraavina vuosina ollen 2,8 prosenttia vuonna 2017. Talouden kasvun odotetaan jatkuvan vahvana Suomessa myös vuosina 2018–2020 vaikkakin kasvuvauhdin arvioidaan hidastuvan hieman vuoden 2017 kasvuun verrattuna. Viime vuosina Suomen talous on kasvanut laaja-alaisesti viennin, investointien ja yksityisen kulutuksen kasvun vauhdittamana. Osasyynä vuosien 2016–2017 voimakkaalle kasvulle on myös se, että kokonaistuotannon taso on ollut palautumassa pitkää, vuonna 2008 alkanutta, taantumaa edeltävälle tasolle.⁶ Vasta vuonna 2018 bruttokansantuotteen tason odotetaan ylittävän finanssikriisiä ja sitä seurannutta taantumaa edeltäneen vuoden 2008 tason. Vuosina 2018–2020 Suomen talouden odotetaan kasvavan viennin vahvan kysynnän, parantuneen kustannuskilpailukyvyyn, kotitalouksien tulojen kasvun ja suotuisien rahoitusolojen tukemana, vaikkakin kasvun ennakoidaan palautuvan maltillisemmalle tasolle.⁷ Korkeasuhdanne on kasvattanut pankkimarkkinoiden kannalta tärkeää kotitalouksien reaalista ostovoimaa, sekä ansiotason nousun, että työllisyystilanteen paranemisen ansiosta. Ostovoiman kasvun ohella yksityistä kulutusta on pitänyt lähiaikoina yllä kuluttajien vahva luottamus omaan ja Suomen talouteen.

² Lähteet: historialuvut: Tilastokeskus: Suomi lukuina –sivusto: Kansantalous (haettu 24.10.2018), ennusteet: IMF World Economic Outlook October 2018 (haettu 24.10.2018), vuoden 2017 hinnoin

³ Lähteet: historialuvut: Tilastokeskus: Suomi lukuina –sivusto: Kansantalous (haettu 24.10.2018), ennusteet: Suomen Pankki: Euro & talous 3/2018 (19.6.2018)

⁴ Lähteet: historialuvut: Tilastokeskus: Suomi lukuina –sivusto: Hinnat ja kustannukset (haettu 24.10.2018), ennusteet: Suomen Pankki: Euro & talous 3/2018 (19.6.2018)

⁵ Lähteet: historialuvut: Tilastokeskus: Suomi lukuina –sivusto: Työmarkkinat (haettu 24.10.2018), ennusteet: Suomen Pankki: Euro & talous 3/2018 (19.6.2018)

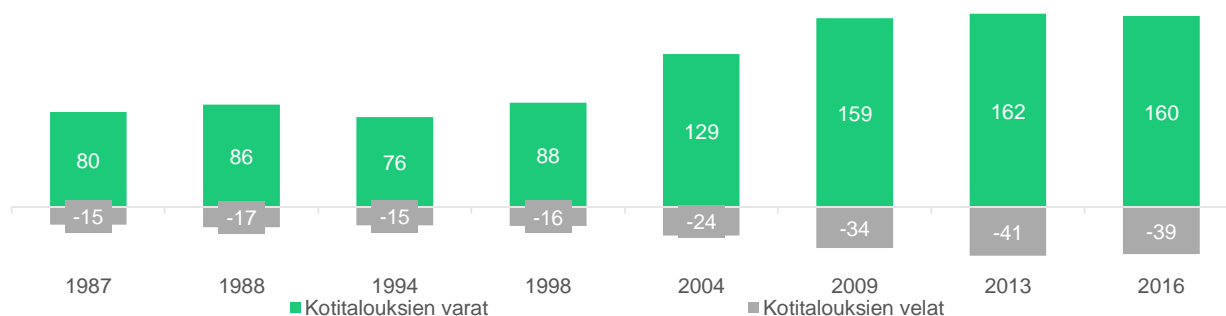
⁶ Lähteet: Suomen Pankki, Heinäkuun 2018 talouskatsaus (13.7.2018)

⁷ Lähteet: Suomen Pankki, Euro & Talous 3/2018, Suomen talouden ennuste (19.6.2018)

Työttömyysaste oli Suomessa nousussa vuosina 2012–2015, ollen korkeimmillaan 9,4 prosenttia vuonna 2015. Vuosina 2016–2017 työttömyys kääntyi selvään laskuun vahvan talouskasvun myötä. Työttömyysasteen ennakoitaan laskevan myös vuosina 2018–2020, yhteensä 1,1 prosenttiyksiköllä. Työttömyyden laskua ja työllisyyden kasvua hidastavat kuitenkin korkea rakenteellinen työttömyys, sekä kohtaanto-ongelmat työmarkkinoilla, eli muun muassa erot työn kysynnän ja tarjonnan koulutus- sekä osaamistasoissa.⁸ Lisäksi talouskasvun toimialarakenne vaikuttaa työttömyyden laskun hidastumiseen, sillä vuosina 2018–2020 talouskasvun ennustetaan painottuvan viime vuosia enemmän teollisuuden toimialoille, joilla työvoiman käyttö on suhteessa vähäisempää verrattuna esimerkiksi palvelualoihin.

Yhtiön johto näkee Suomen tällä hetkellä suotuisaksi ympäristöksi harjoittaa pankkitoimintaa. Talouden lähi-vuosien kehityksen lisäksi myös muut makrotaloudelliset seikat ovat Suomessa suotuisia pankkitoiminnan näkökulmasta. Eurooppalaisessa vertailukehyksessä Suomen valtion velkaantuminen oli vuoden 2017 lopussa suhteellisen matala, 61,4 prosenttia bruttokansantuotteesta, selvästi alle EU:n⁹ keskiarvon 83,2 prosenttia. Osittain matalan velkaantumistasteen myötä Suomen maariski on matala mitattuna valtion 10 vuoden velkakirjalainojen luottoriskinvaihtosopimusten hintaerolla, joka oli 30.8.2018 Suomessa 24,1 peruspistettä, kun se EU:n valtioilla oli keskimäärin 93,0 peruspistettä.¹⁰ Suomi on myös eurooppalaisessa viitekehysessä suhteellisen vauras maa mitattuna bruttokansantuotteella henkilöä kohti, joka oli Suomessa vuonna 2017 35,7 tuhatta euroa, eli selvästi yli EU:n keskiarvon 27,7 tuhatta euroa.¹¹ Vauraus on Suomessa myös tasaisesti jakautunutta ja tuloerot matalia: vuonna 2017 Suomen Gini-kerroin oli 25,3, EU:n keskiarvon ollessa 30,3.¹²

Kuva 1: Kotitalouksien varat ja velat Suomessa (tuhatta euroa, mediaani)

Lähde: Tilastokeskus: Kotitalouksien varat, velat ja tulot viitehenkilön ikäryhmän mukaan (haettu 24.10.2018)

Suomalaisten kotitalouksien lainavelat olivat vuoden 2017 lopussa yhteensä 148 miljardia euroa, joista suurimman osan muodostivat asuntolainat, joita oli yhteensä 96 miljardia euroa.¹³ Kokonaisuudessaan suomalaisilla kotitalouksilla oli vuoden 2017 lopussa rahoitusvelkoja yhteensä 161 miljardia euroa. Rahoitusvelkojen lisäksi suomalaisilla kotitalouksilla oli vuoden 2017 lopussa rahoitusvarallisuutta yhteensä 307 miljardia euroa. Rahoitusvarallisuuden lisäksi kotitalouksilla on reaali-varallisuutta, esimerkiksi kiinteistövarallisuutta, joka muodostaa kotitalouksille rahoitusvarallisuutta suuremman varallisuuserän.¹⁴

⁸ Lähde: Suomen Pankki, Euro & Talous 3/2018 (19.6.2018)

⁹ EU-28 johon kuuluvat Itävalta, Belgia, Bulgaria, Kroatia, Kypros, Tšekki, Tanska, Viro, Suomi, Ranska, Saksa, Kreikka, Unkari, Irlanti, Italia, Latvia, Liettua, Luxembourg, Malta, Alankomaat, Puola, Portugal, Romania, Slovakia, Slovenia, Espanja, Ruotsi ja Yhdistynyt Kuningaskunta. Tätä määritelmää on käytetty koko esitteessä ellei toisin mainita.

¹⁰ Lähde: Bloomberg: haettu EU-valtioiden luottoriskinvaihtosopimusten hintaero (haettu 30.8.2018)

¹¹ Lähde: Eurostat: General and regional statistics, vuoden 2010 hinnoin (haettu 24.10.2018)

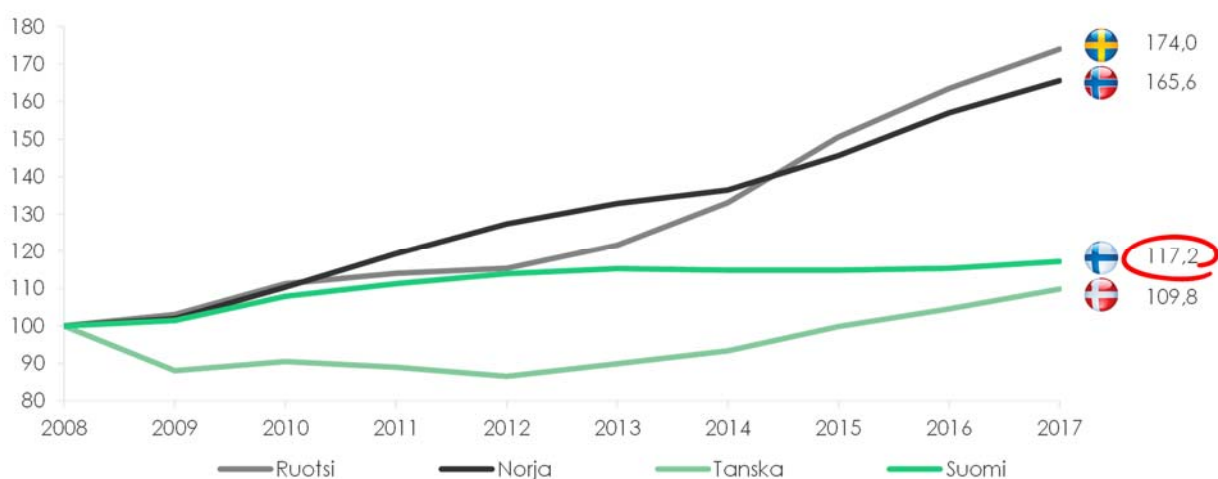
¹² Lähde: Eurostat: EU-SILC tutkimus: vertailukelpoisten käytettävissä olevien tulojen Gini-kerroin (haettu 24.10.2018)

¹³ Lähde: Finanssiala ry Pankkivuosi 2017 (17.8.2018)

¹⁴ Lähde: Finanssiala ry Pankkivuosi 2017 (17.8.2018)

Suomessa kotitalouksien velat suhteessa varoihin ovat kasvaneet hieman tarkastelujaksolla 1987–2016. Kotitalouksien velkojen suhde varoihin oli 18 prosenttia vuonna 1987 ja 25 prosenttia vuonna 2016. Vaikka kotitalouksien velkaisuus on viime vuosina kasvanut, on kokonaisuudessaan suomalaisten kotitalouksien velkaantuminen kuitenkin verrattain terveellä pohjalla, sillä kotitalouksien velkaisuusaste suhteessa käytettävissä oleviin tuloihin sekä järjestämättömien saatavien osuus lainoista ovat suhteellisen alhaiset. Kotitalouksien velkojen suhde käytettävissä oleviin tuloihin oli Suomessa 116 prosenttia vuonna 2017 ja hieman yli EU-maiden keskiarvon, joka oli 103 prosenttia. Suomen EU-maiden keskiarvoa korkeampaa kotitalouksien velkaantumisastetta selittää muiden muassa omistusasumisen yleisyys, mikä lisää kotitalouksien keskimääräistä velkamäärää suhteessa käytettävissä oleviin tuloihin. Suomessa omistusasunnossa asui 73,2 prosenttia väestöstä vuonna 2017, kun taas monessa Keski-Euroopan maassa suhdeluku oli alhaisempi, esimerkiksi Saksassa 51,7 prosenttia vuonna 2017¹⁵. Muihin Pohjoismaihin verrattaessa suomalaisten kotitalouksien velkaisuusaste on matalalla tasolla tarkasteltaessa velkojen suhdetta käytettävissä oleviin tuloihin. Vuonna 2017 vastaavat suhdeluvut Ruotsissa ja Tanskassa olivat 163 prosenttia ja 241 prosenttia.¹⁶ Järjestämättömien saatavien osuus lainakannasta Suomessa vuonna 2017 oli 1,4 prosenttia, mikä on selvästi alle EU-maiden keskiarvon 3,7 prosenttia¹⁷. Myös Pohjoismaihin verrattuna järjestämättömien saatavien osuus lainakannasta oli hyvällä tasolla, Ruotsissa vastaava luku vuonna 2017 oli 1,1 prosenttia ja Tanskassa 2,5 prosenttia.

Kuva 2: Asuntojen hintakehitys Pohjoismaissa, indeksoitu arvo, EUR (2008 = 100)

Lähde: Eurostat (haettu 26.10.2018)

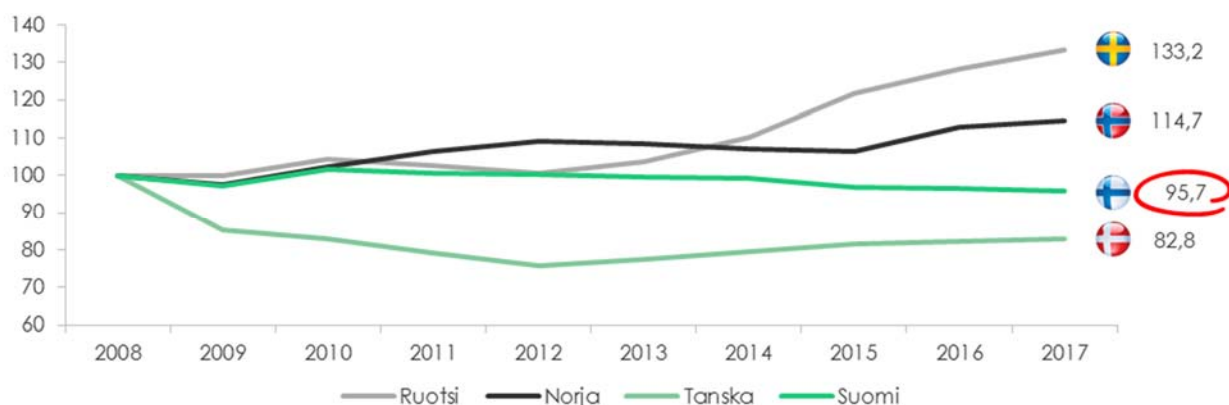
Kuten kuvassa 2 esitetään, asuntojen hintakehitys on ollut Suomessa verrattain tasaista, selvästi tasaisempaa verrattuna Ruotsiin ja Norjaan. Vuosina 2012–2017 asuntojen vuotuinen hintakehitys on Suomessa liikkunut -0,3 prosentin ja 2,4 prosentin välissä. Asuntojen hintojen nousua ovat ajaneet muun muassa kuluttajien kasvanut ostovoima ja luottamus talouteen, sekä matala korkotaso. Vaikka asuntojen hinnat ovat nousseet Suomessa viimeisen kymmenen vuoden aikana, ovat keskimääräiset hinnat kuluttajien käytettäviin tuloihin nähden laskeneet samalla aikavälillä. Osittain tämän ansiosta suomalaisten kotitalouksien keskimääräisten asuntolainojen koko suhteessa niiden käytettävissä oleviin tuloihin ei ole kasvanut. Viime vuosien asuntojen hintojen vakaa kehitys sekä hintakehitys suhteessa käytettävissä oleviin tuloihin ja yleiseen taloudelliseen kehitykseen antavat Yhtiön johdon arvion mukaan viitteitä siitä, että riski nopeisiin ja merkittäviin asuntojen hintojen laskuihin on Suomessa maltillinen.

¹⁵ Lähde: Finanssiala ry, Pankkivuosi 2017 (17.8.2018)

¹⁶ Lähde: Eurostat (haettu 24.10.2018). Lainat sisältävät kotitalouden kokonaislainat, käytettävissä olevat tulot on määriteltynä bruttomääräisinä käytettävissä olevina vuosituloina, joihin on lisätty nettomuutos eläkevaroissa, joihin kotitalous on oikeutettu.

¹⁷ Lähde: Maailmanpankki: World Development Indicators (haettu 24.10.2018)

Kuva 3: Asuntojen hinta suhteessa käytettävissä oleviin tuloihin Pohjoismaissa, indeksoitu arvo, EUR (2008 = 100)

Lähde: OECD Data: Housing (Asuntojen hinta ja käytettävissä olevat tulot, jotka ovat määriteltynä bruttomääräisinä käytettävissä olevina vuosituloina, joihin on lisätty nettomuutos eläkevarjoissa, joihin kotitalous on oikeutettu, haettu 5.9.2018)

Alueellinen taloudellinen tilanne OmaSp:n tärkeimmillä toiminta-alueilla

Taulukko 2: Alueellinen taloudellinen tilanne OmaSp:n tärkeimmillä toiminta-alueilla

	Osuus OmaSp laina-portfoliosta	Väestö, 2017	Ennustettu väestönkasvu 2017-2030	BKT asukasta kohden 2016, '000 euroa	Kiinteistöjen keskihinta, €/m ² , viim. 12kk 8/2018	Velkojen suhde käytettävissä oleviin tuloihin 2016
Etelä-Pohjanmaa	30 %	190 910	+0,1 %	26,6	2 823 (Seinäjoki)	120,5 %
Pirkanmaa	13 %	512 081	+6,5 %	30,7	3 862 (Tampere)	113,2 %
Etelä-Karjala	12 %	129 865	-2,3 %	31,4	2 047 (Lappeenranta)	94,7 %
Uusimaa	8 %	1 655 624	+10,6 %	44,4	5 786 (Helsinki)	121,1 %
Kymenlaakso	8 %	175 511	-3,4 %	29,7	1 387 (Kotka)	90,1 %
Suomi yhteensä		5 513 130	+4,3 %	33,8	2 766	113,0 %

Lähde: Velkojen suhde käytettävissä oleviin tuloihin: Tilastokeskus, Velkaantumistilasto (haettu 24.9.2018), Väestö: Tilastokeskus, väestötilasto (haettu 29.9.2018), Väestönkasvu: Tilastokeskus, Väestöennuste 2015 iän ja sukupuolen mukaan alueittain 2015-2040; BKT asukasta kohden: Kuntaliitto, Kuntatalouden tilastot (haettu 29.9.2018); Kiinteistöjen keskihinta: Etuovi.com, Asuntomarkkinat ja asuntojen hinnat Suomessa (haettu 29.9.2018), Osuus laina-portfoliosta: OmaSp

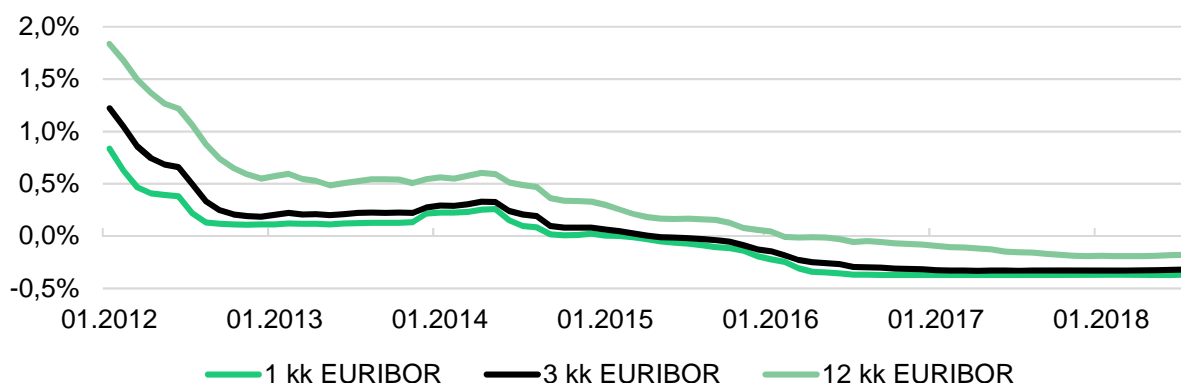
Kuten Taulukossa 2 on kuvattu, taloudellinen tilanne ja asuntojen hintojen kehitys vaihtelee Suomessa alueittain paikoin merkittävästikin. Kaupungistumiskehityksen myötä suuremmissa kaupungeissa väestönkasvu ja bruttokansantuote asukasta kohden ovat korkeampia kuin pienemmillä paikkakunnilla. Muun muassa korkeammasta väestönkasvusta johtuvan korkeamman asuntojen kysynnän johdosta asuntojen hinnat ovat korkeampia suuremmissa kaupungeissa ja kasvukeskuksissa, ja osittain siitä johtuen ihmisten velkaantuneisuus suhteessa käytettävissä oleviin tuloihin on myös suurempaa näillä alueilla. Muuttotappioalueilla kuten Etelä-Karjalassa ja Kymenlaaksossa bruttokansantuote asukasta kohden ja asuntojen keskihinnat ovat usein matalampia suhteessa muihin alueisiin. Näillä alueilla ihmisten velkaantuneisuus suhteessa käytettäviin tuloihin on kuitenkin myös muita alueita alhaisempaa. Edellä mainituista syistä johtuen Yhtiön johto näkee, että eri maantieteellisillä alueilla on omat mahdollisuudet ja riskinsä pankkitoiminnan näkökulmasta. Kasvukeskuksissa väkiluvun kasvun myötä Yhtiö odottaa pitkällä aikavälillä asuntojen kysynnän kasvavan ja hintatason pysyvän vakaana, mutta toisaalta näillä alueilla ihmisten velkaantuneisuus on korkeampaa ja siten sietokyky taloudellisille shokeille on matalampi. Muuttotappioalueilla puolestaan Yhtiön johto näkee, että asuntojen hintakehitys voi mahdollisesti olla vähemmän vakaata, mutta toisaalta matalan suhteellisen velkaantuneisuuden vuoksi sietokyky taloudellisille shokeille on parempi.

Korkotason kehitys

Yleinen korkotaso on pysynyt Euroopassa ja Suomessa matalana Euroopan keskuspankin (EKP) elvyttävän rahapolitiikan seurauksena viimeisten vuosien ajan. EKP on pitänyt maaliskuusta 2016 lähtien perusrahoitusoperaatioiden koron (ohjauskoron) 0 prosentissa ja talletuskoron -0,4 prosentissa. Keskuspankin elvyttävä rahapolitiikka on myös sisältänyt epätavanomaisiin rahapolitiittisiin toimiin lukeutuvan omaisuuserien osto-ohjelman.¹⁸ Ohjelman tavoitteena on edistää EKP:n hintavakaustavoitteen saavuttamista ja estää hitaan inflaation kauden pitkittymistä. EKP:n matalien ohjaus- ja talletuskorkojen myötä myös markkinakorot ovat laskeneet historiallisen alhaiselle tasolle. Esimerkiksi yleisesti seurattujen yhden, kuuden ja 12 kuukauden euribor-viitekorkojen korot ovat olleet negatiivisia vuosina 2016–2018.

EKP:n neuvosto kommunikoi viimeisimmän korkokokouksensa lehdistötiedotteessaan 25.10.2018, että se odottaa ohjauskorkojen pysyvän nykyisellä tasolla ainakin vuoden 2019 kesän ajan. Lisäksi neuvosto onertonut pitävänsä ohjauskoron nykyisellä tasollaan niin kauan, kunnes inflaatio palautuu kestävästi lähemmäs hieman alle kahden prosentin keskipitkän aikavälin tavoitetasoa. Viimeisimmässä korkokokouksen lehdistötiedotteessa EKP:n neuvosto ilmoitti myös jatkavansa 15 miljardin euron suuruisia kuukausittaisia ostoja joulukuun 2018 loppuun saakka. EKP:n neuvosto ennakoii, että mikäli tulevat tiedot vahvistavat sen keskipitkän aikavälin inflaatio-odotukset, se lopettaa ostot.

Kuva 4: Korkotason kehitys euroalueella

Lähde: Suomen Pankki, Tilastot: Korot (haettu 24.10.2018)

Katsaus vähittäispankkimarkkinaan Suomessa

Markkinoiden koko ja kehitys

Taulukko 3: Suomessa toimivien rahalaitosten lainat ja talletukset¹⁹

Miljardia euroa	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Lainakannan kokonaismäärä	193	206	214	217	220	225
Lainat kotitalouksille	115	117	119	122	125	128
Kotitalouksien asuntolainat	86	88	90	92	94	96
Lainat yrityksille	63	67	68	73	76	79
Talletuskanta	135	142	145	148	150	157

Lähde: Suomen Pankki, Tilastot: Rahalaitosten tase ja korot (haettu 24.10.2018)

Suomessa toimivien rahalaitosten euromääräiset lainat yleisölle olivat vuoden 2017 lopussa yhteensä 225 miljardia euroa. Lainat kotitalouksille muodostavat suurimman osan, eli noin 57 prosenttia, Suomen vähittäis-

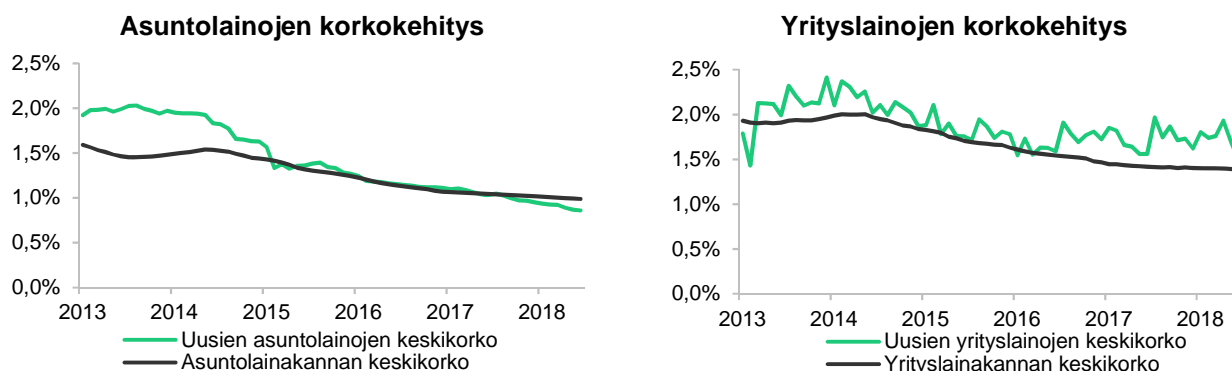
¹⁸ Suomen Pankki Euro & Talous 3/2018 (19.6.2018)

¹⁹ Suomen rahalaitosten euromääräiset lainat euroalueen yleisölle ja talletukset euroalueen yleisöltä

pankkimarkkinan lainakannasta vuonna 2017. Yrityslainat olivat seuraavaksi suurin lainaryhmä noin 35 prosentin osuudella vuonna 2017. Lopun lainakannasta muodostavat lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksille, sekä julkisyhteisöille. Kuten taulukossa 3 kuvataan, lainakannan kehityksen perusteella arvioituna Suomen vähittäispankkimarkkina on kasvanut tasaisesti koko tarkastelujakson ajan, vuosien 2012–2017 keskimäärin ollessa 3,1 prosenttia. Henkilöasiakaslainakanta on kasvanut vuosina 2012–2017 keskimäärin vuosittain noin 2,2 prosenttia ja yhteensä 13 miljardilla eurolla, kun taas yrityslainakanta on kasvanut samalla aikavälillä keskimäärin vuosittain noin 4,6 prosenttia ja yhteensä 16 miljardilla eurolla. Yhtenä merkittävänä selittävä tekijänä yrityslainakannan nopeaan kasvuun on ollut rakentamisen korkea määrä, mikä on heijastunut asuntoyhteisöjen lainakannan (yhtiölainojen) kasvuna yrityslainakantaan, kun taas muu yrityslainakanta on kasvanut selvästi hitaammin.²⁰ Lainakannan kasvua vuosina 2012–2017 ovat Suomessa vauhdittaneet Yhtiön näkemyksen mukaan Suomen yleisen taloudellisen tilanteen suotuisa kehitys ja erityisesti kasvanut yksityinen kulutus, yritysten lisääntynyt investointiaktiivisuus, vakaa asuntojen hintakehitys sekä matala korkotas.

Vähittäispankkimarkkinan talletuskanta on kasvanut lähes samaa tahtia lainakannan kanssa, vuosien 2012–2017 keskimäärin ollessa noin 3,0 prosenttia. Talletuskannan jakautuminen eri asiakassektorien kesken eroaa lainakannan jakautumisesta siltä osin, että yritykset muodostavat talletuskannasta vain 23 prosenttia vuonna 2017 kun taas henkilöasiakkaiden osuus talletuskannasta oli 56,0 prosenttia.

Kuva 5: Asunto- ja yrityslainojen korkokehitys Suomessa (%)

Lähde: Suomen Pankki, Tilastot: Rahalaitosten tase ja korot (haettu 24.10.2018)

Asuntolainojen korot ovat olleet tasaisesti laskussa vuosina 2013–2018, mihin ovat vaikuttaneet laskeneet viitekorot sekä laskeneet lainamarginaalit erityisesti pääkaupunkiseudulla ja muissa suurissa kaupungeissa, joissa lainamarkkinan kilpailu on kiristynyt. Vähemmän kilpailuilla alueilla isoimpien kaupunkien ulkopuolella lainamarginaalit ovat Yhtiön näkemyksen mukaan pysyneet toistaiseksi merkittävästi korkeammalla tasolla. Vuodesta 2015 lähtien asuntolainakannan keskimääräinen korko on ollut verrattain samalla tasolla kuin uusien asuntolainojen keskimääräinen korko ja ne olivat kesäkuussa 2018 keskimäärin 0,99 prosenttia, uusien lainasopimusten keskiarvon ollessa 0,86 prosenttia. Myös yrityslainakannan keskimääräinen korko on laskenut vuodesta 2014 lähtien mutta hitaammin verrattuna asuntolainakannan korkoihin verrattuna. Uusien yrityslainojen keskimääräinen korko myös vaihtelee kausittain merkittävästi enemmän kuin uusien asuntolainojen. Yhtiön näkemyksen mukaan tähän trendiin vaikuttavia tekijöitä ovat muun muassa, että yrityslainoissa käytetään asuntolainoja useammin alarajoja lainakorolle, yrityslainoissa vakuuksien määrä vaihtelee asuntolainoja enemmän ja kansainvälinen korkokehitys vaikuttaa yrityslainojen korkoihin enemmän.²¹ Yhtiön näkemyksenä on, että korkojen ja marginaalien laskusta huolimatta suomalaiset pankit ovat pystyneet pitämään toimintansa suhteellisen hyvin kannattavana tehostamalla toimintojaan muun muassa digitalisaation avulla.

Trendit ja viimeaikaiset muutokset

Suomen vähittäispankkimarkkinalla on ollut havaittavissa viime vuosina suuria rakenteellisia muutoksia, joista merkittävimpiä ovat lisääntynyt sääntely, kasvava digitaalisten pankkipalveluiden käyttö, pankkikonttorien määrän väheneminen sekä vaihtoehtoisten rahoituspalvelutarjoajien tulo alalle. Nämä muutokset pankkisek-

²⁰ Lähde: Finanssiala ry, Pankkivuosi 2017 (17.8.2018)

²¹ Lähteet: Suomen Pankki, Tilastot: Rahalaitosten tase ja korot (haettu 24.10.2018), OmaSp

torilla ovat vahvasti kytköksissä toisiinsa, sillä esimerkiksi yhtenä merkittävänä mahdollistavana tekijänä vaihtoehtoisten rahoituspalvelutarjoajien tulolle pankkisektorille on ollut asiakkaiden tottuminen digitaalisten pankkipalveluiden käyttämiseen.

Lisääntynyt sääntely

Lisääntynyt sääntely on johtunut osittain Euroopan unionin tiiviimmän yhdistymisen sekä rahoitusmarkkinoiden kansainvälistymisen aikaansaamalle tarpeesta finanssialan sääntelyn harmonisoinnille Euroopan tasolla. Tämä on johtanut esimerkiksi Euroopan finanssivalvontajärjestelmän luomiseen, jossa pankkitoimintaa valvovat Euroopan pankkiviranomainen (EBA) ja muun muassa sijoittajansuojan parantamiseen sekä rahoitusmarkkinoiden vakauden edistämiseen pyrkivä Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen (ESMA). Toisena merkittävänä syynä kasvaneelle finanssialan sääntelylle on rahoitusmarkkinoiden monimutkaistuminen uudelaisten tuotteiden ja palvelukanavien myötä. Esimerkiksi digitaalisten pankkipalveluiden käyttäminen on lisääntynyt merkittävästi, mikä on lisännyt haasteita muun muassa asiakkaan tunnistamisessa etäpalveluissa sekä asiakasdatan tallentamisessa ja siten tuonut mukanaan näihin liittyvää sääntelyä.

Taulukko 4: Eräitä keskeisiä Suomen pankkimarkkinaan vaikuttavia sääntelyhankkeita

	Tilanne
<u>EU-tason sääntelyhankkeita</u>	
MiFID II ja MiFIR ²²	Voimassa, direktiivi implementoitu kansalliseen lainsäädäntöön
PSD 2 ²³	Implementoitu kansalliseen lainsäädäntöön ja tullut voimaan 2018, siirtymäaika syksyyn 2019 asti
IFRS 9 ²⁴	Voimassa
EU:n tietosuoja-asetus (GDPR)	Voimassa
Basel IV ²⁵	Voimaantuloaikaa ei ole päätetty
<u>Suomen kansallisen tason sääntely</u>	
Rakenteellinen lisäpääomavaatimus ²⁶	Tulee voimaan 1.7.2019
Kiristynyt asuntolainojen enimmäisluototussuhde ²⁷	Voimassa heinäkuusta 2018 lähtien
Finanssiteknologian sääntely	Finanssivalvonta ja valtiovarainministeriö ovat korostaneet tarvetta sääntelymuutoksille ²⁸

Yhtiön näkemyksen mukaan suomalaisen pankkimarkkinaan vaikuttavia sääntelyhankkeiden tuomia tekijöitä ovat erityisesti pankkien vakavaraisuuteen ja lainanantoon vaikuttavat säädökset sekä maksupalveludirektiivin uudistuksen myötä avautuvat mahdollisuudet. Pankeilta vaadittavat vakavaraisuuspuskurit ovat nousseet viimeisen kymmenen vuoden aikana ja tulevat entisestään nousemaan 1.7.2019 alkaen, kun Finanssivalvonnan luottolaitoksille asettama rakenteellinen lisäpääomavaatimus eli järjestelmäriskipuskuri tulee voimaan. Vakavaraisuusvaatimukset vaihtelevat pankkien koon ja järjestelmäriskin mukaan ja siten voivat vaikuttaa kilpailutilanteeseen. Vakavaraisuusvaatimukset vaikuttavat pankkien kykyyn kasvaa, sillä antolainauksen kasvaessa pankkien tulee kasvattaa myös oman pääoman määrää. Myös asuntolainojen enimmäismäärää rajoittava

²² Rahoitusvälineiden markkinat –direktiivi (MiFID II) ja –asetus (MiFIR), jotka vaikuttavat laajasti sijoituspalvelujen tarjoamiseen

²³ EU:n toinen maksupalveludirektiivi

²⁴ EU:ssa käyttöön otettujen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) standardi 9, Rahoitusinstrumentit

²⁵ Kansainvälisen järjestelypankin (Bank for International Settlements, BIS) yhteydessä toimivan Baselin pankkivalvontakomitean sääntelykokonaisuus, jonka käyttöönotosta EU:ssa säädetään myöhemmin annettavilla asetuksilla, direktiiveillä ja/tai muulla EU-sääntelyllä sekä soveltuvin osin implementoinnilla kansalliseen lainsäädäntöön

²⁶ Luottolaitoslakiin perustuva Finanssivalvonnan johtokunnan päätös rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävästä lisäpääomavaatimuksesta (järjestelmäriskipuskuri), 29.6.2018

²⁷ Finanssivalvonnan johtokunnan enimmäisluototussuhteen kiristämistä koskeva päätös 19.3.2018

²⁸ Valtiovarainministeriö (FinTech-toimintasuunnitelma Euroopan rahoitusalan kilpailukyvyyn ja innovatiivisuuden parantamiseksi, VM2018-00220)

enimmäisluototussuhde, eli niin sanottu lainakatto, voi vaikuttaa asuntolainojen kysyntään. Yhtiön näkemyksen mukaan kiristynyt enimmäisluototussuhde ei vaikuta merkittävästi OmaSp:n toimintaan, sillä yhtiön myöntämässä asuntolainoissa enimmäisluototussuhde on pääsääntöisesti selvästi alle Finanssivalvonnan asettaman 85 prosentin rajan. Finanssivalvonnan asettama raja oli 90 prosenttia 1.1.2018 asti.

Pankkimarkkinaa vaikuttaa myös vuoden 2018 alussa voimaan tullut ns. EU:n toinen maksupalveludirektiivi (PSD2) ja sen tuomat muutokset kansalliseen lainsäädäntöön, jonka myötä pankkien on avattava asiakkaiden maksutilien rajapinnat ulkopuolisille palvelutarjoajille siirtymäaikaan eli syksyyn 2019 mennessä. Käytännössä direktiivin myötä kolmannet osapuolet voivat alkaa tarjota esimerkiksi maksutoimeksiantojen käynnistyspalveluita, tilitietopalveluita sekä korttipohjaisia maksuvälineitä. Mahdollisten uusien maksupalveluja tarjoavien tahojen tuleminen markkinoille voi muuttaa kilpailutilannetta maksupalvelumarkkinalla, sekä avata pankeille uusia mahdollisuuksia palveluidensa kehittämiseen. MiFID II ja MiFIR –hankkeet vaikuttivat merkittävästi sijoituspalvelujen tarjoamiseen ja toimijat joutuivat mm. arvioimaan prosessejaan ja muokkaamaan järjestelmiään uutta sääntelyä vastaavaksi. IFRS 9 vaikuttaa siihen, miten pankkien taseessa olevat rahoitusinstrumentit arvostetaan ja standardin odotetaan lisäävän lyhyen aikavälin tulosvolatiliteettia johtuen odotetun luottotappion laskennasta ja vaikutuksesta pankkien tulokseen. EU:n tietosuojasetuksen voimaantulo on asettanut kaikille asiakastietoja käsitteleville yrityksille lisävelvollisuuksia ja tietosuojasääntelyn rikkomuksista määrättävät seuraamukset voivat olla merkittäviä.

Yhtiön näkemyksen mukaan lisääntyvä ja muuttuva sääntely vaikeuttaa erityisesti hyvin pienten pankkien, sekä toisaalta monimutkaisen juridisen rakenteen omaavien pankkien toimintaa. Finanssiteknologian sääntelykysymykset liittyvät erityisesti siihen, miten ja missä määrin toimialalle tulevien ns. fintech-toimijoiden on sovellettava pankkeihin ja sijoituspalveluyrityksiin sovellettavaa lainsäädäntöä. Lisäksi Yhtiön näkemyksen mukaan muutokset sääntelyssä vaikuttavat OmaSp:n toimintaan suhteellisen vähän, sillä se hyötyy liiketoiminnan riittävän suuresta koosta sekä yksinkertaisesta juridisesta rakenteesta. Edellä kuvattujen sääntelyhankkeiden lisäksi pankkien toimintaan ja pankkimarkkinaa vaikuttavat myös monet muut voimassa olevat säädökset ja sääntelyhankkeet. Katso myös Esitteen jakso ”Pankkitoiminnan sääntely ja viranomaisvalvonta”.

Kasvava digitaalisten palveluiden käyttö

Digitaalisten pankkipalveluiden rooli ja käyttö ovat kasvaneet merkittävästi viimeisen kymmenen vuoden aikana. Finanssiala ry:n kyselytutkimuksen mukaan lainahakemuksen tekeminen oli vuonna 2017 jo selvästi yleisempää digitaalisesti kuin pankin konttorin kautta. Lisäksi viime vuosina erityisesti mobiililaitteilla käytettävät pankkipalvelut ovat kasvattaneet voimakkaasti suosiotaan. Vuonna 2017 jo puolet suomalaisista käytti matkapuhelinta tai tablet-laitetta pääasiallisena tai toissijaisena verkkopankin käyttölaitteena, kun keväällä 2014 niin teki noin joka neljäs. Verkkopalveluita ja mobiilipalveluita käytetään etenkin päivittäispankkiasioiden hoitamiseen. Esimerkiksi laskujen maksamiseen verkkopankki on pääkanava 90 prosentille suomalaisista. Verkkopankin käyttäjistä puolestaan mobiilipankki on pääkanava 23 prosentille.²⁹ Digitaalisten palveluiden tuottaminen vaatii pankilta usein vähemmän henkilö- ja muita resursseja kuin saman palvelun tuottaminen fyysisessä toimipisteessä. Siten digitaalisten palveluiden käytön lisääntyminen parantaa pankkialan toimintojen tehokkuutta ja pankkien kannattavuutta. Pankkipalvelujen digitalisaatio on positiivinen trendi myös asiakkaille, sillä sen myötä asiakkaan palvelun saatavuus voi parantua, kun palvelun saatavuus ei ole pelkästään sidottu maantieteelliseen sijaintiin tai pankin aukioloaikoihin.

Pankkikonttorien kokonaismäärän vähentyminen markkinalla

Digitaalisten pankkipalveluiden käytön lisääntyminen on vahvasti kytköksissä myös Suomen pankkimarkkinalla tapahtuvaan pankkikonttorien määrän vähenemiseen, sillä digitaaliset palvelut korvaavat usein fyysisissä konttoreissa tapahtuvaa palvelua. Henkilöasiakkaita palvelevien pankkikonttorien määrä on vähentynyt reilusta 1 500:sta vuonna 2010 alle tuhanteen vuonna 2017. Pankkikonttorien lakkauttamisen lisäksi myös niiden palveluvalikoimaa on saatettu supistaa, esimerkiksi henkilöasiakaskonttoreista noin 15 prosenttia ei tarjoa käteispalveluja enää lainkaan ja noin 30 prosenttia on supistanut tarjottavien käteispalvelujen määrää.³⁰

Lisääntyvästä digitalisaatiosta huolimatta 75 prosenttia suomalaisista haluaa edelleen käyttää pankkipalveluita myös konttorissa.³¹ Lisäksi uusasiakashankinta ja lisäpalvelujen myynti tapahtuu suurelta osin vielä konttorei-

²⁹ Finanssiala, Säästäminen, luotonkäyttö ja maksutavat 2017 (8.6.2017)

³⁰ Lähde: Finanssivalvonta, Selvitys peruspankipalveluiden saatavuudesta ja hinnoittelusta 2017 (19.9.2017)

³¹ Finanssiala, Säästäminen, luotonkäyttö ja maksutavat 2017 (8.6.2017)

den kautta. Yhtiön näkemyksenä on, että eri pankkien päätökset konttorien sijainnista perustuvat kunkin pankin omiin strategisiin valintoihin, sisältäen arvion kullakin maantieteellisellä alueella vallitsevasta kilpailutilanteesta ja pankin valitsemasta tavasta tarjota eri palvelut asiakkaille.

Vaihtoehtoisten rahoituspalvelutarjoajien tulo alalle

Pankkimarkkinoilla tapahtuneet muutokset, sekä asiakkaiden muuttuneet vaatimukset ovat myös avanneet tilaa vaihtoehtoisille rahoituspalveluiden tarjoajille. Markkinoille on tullut esimerkiksi pelkkiin digitaalisiin kanaviin tukeutuvia kulutusluottoja, varainhoitopalveluita sekä pankkipalveluiden kilpailutuspalveluita tarjoavia yrityksiä. Monet uudet vaihtoehtoisten rahoituspalvelujen tarjoajat ovat keskittyneet yhteen tai muutamaan palveluun, kuten esimerkiksi korkeakorkoisia ja nopeasti saatavia kulutusluottoja myöntävät ”pikavippiyhtiöt”. Viime vuosina markkinoille on alkanut tulla myös kokonaisvaltaisempia rahoituspalveluita tarjoavia yhtiöitä, jotka eivät tarjoa perinteisiä konttoripalveluita ollenkaan vaan perustuvat puhtaasti digitaalisiin ja muihin etäyhteydellä tapahtuviin palvelukanaviin. Fyysisen pankkiverkoston merkityksen pieneneminen on myös vauhdittanut luoton tarjoamista entistä enemmän ulkomailta Suomeen. Vaihtoehtoiset pankki- ja rahoituspalveluiden tarjoajat eivät kuitenkaan ole juurikaan astuneet perinteisten pankkien tärkeimmille palvelualueille, vakuudellisiin luottoihin ja maksuliikennepalveluihin. Yhtiön johdon näkemyksen mukaan vaihtoehtoisten rahoituspalvelutarjoajien tulo alalle on avannut uusia yhteistyömahdollisuuksia esimerkiksi vakuudettoman yritysrahoituksen osalta, mutta ei ole merkittävästi vaikuttanut kilpailutilanteeseen.

Kilpailutilanne

OmaSp:n keskeinen kilpailijakenttä koostuu Suomessa toimivista kotitalouksille ja yrityksille palveluja tarjoavista pankeista. Viime vuosina Suomen rahoituspalvelumarkkinalle tulleet uudet vaihtoehtoiset palvelutarjoajat eivät ole muuttaneet kilpailuasetelmaa Yhtiön näkökulmasta merkittävästi, sillä OmaSp keskittyy vakuudellisten luottojen myöntämiseen sekä kokonaisvaltaisten pankkipalveluiden tarjoamiseen, joissa markkinan suurimmat toimijat ovat Suomessa toimivat pankit.

Taulukko 5: Tietoja Suomen vähittäispankkimarkkinan toimijoista

Yhtiö	Asuntolainat kotitalouksille, 2017, EUR mrd.	Kotitalouksille myönnettyjen asuntolainojen kasvu 2015–2017 ¹⁾	Kulu-tuottosuhte (2015–2017 ka.) ³⁾	Konttorien määrä, 9/2018, kpl
<u>Isot maanlaajuiset toimijat</u>				
OP Ryhmä	37,7	2,5 %	55 %	442
Nordea ²⁾	28,4	1,2 %	42 %	161
Danske Bank	10,9	0,6 %	61 %	42
<u>Keskikokoiset maanlaajuiset toimijat (kotitalouksille myönnettyjen asuntolainojen kasvun mukaisessa järjestyksessä)</u>				
OmaSp	1,0	12,3 %	58 %	40
Säästöpankkiryhmä	4,9	11,3 %	64 %	146
POP Pankki -ryhmä	1,9	6,9 %	73 %	85
Ålandsbanken	1,4	2,4 %	78 %	10
Handelsbanken	2,8	-0,4 %	54 %	45
Aktia	4,0	-5,8 %	69 %	45
S-Pankki	2,1	Ei saatavilla	85 %	12

1) Keskimääräinen vuotuinen kasvu (laskukaava: $(2017 \text{ luku} / 2015 \text{ luku})^{(1/2)} - 1$)

2) Nordean luvut sisältävät Nordea Bank AB (publ), Suomen sivuliikkeen, Nordea Kiinnitysluottopankki Oyj:n ja Nordea Rahoitus Suomi Oy:n 25. syyskuuta 2018. Kulu-tuottosuhteen luvut Nordea Bank AB (publ), Suomen sivuliikkeelle vuosien 2015–2016 keskiarvo

3) Vuonna 2017 OmaSp:n tuloksessa korostuivat 10,8 miljoonan euron rahoitusvarojen- ja velkojen nettotuotot. Rahoitusvarojen ja velkojen nettotuotot vastaa vuosien 2015–2017 tilinpäätöksissä erien "Kaupankäynnin nettotuotot" ja "Sijoitustoiminnan nettotuotot" summaa.

Lähde: OmaSp (OmaSp:n luvut), Suomen Pankki (16.4.2018) (2017 luvut muille kuin OmaSp:lle), Finanssialan vuositilasto (9.6.2016) (2015 luvut muille kuin OmaSp:lle), Finanssivalvonta (kulu-tuottosuhte)

Yhtiölle relevantti markkina on Suomen pankkimarkkina, jossa kilpailukenttä on jakautunut suuriin maanlaajuisesti toimiviin pankkeihin sekä toisaalta keskisuuriin laajalla alueella Suomessa toimiviin pankkeihin. Viime vuosina kilpailutilanteeseen on vaikuttanut erityisesti suurempien toimijoiden keskittyminen isompiin kaupunkiin sekä konttoriverkoston voimakas supistaminen. Yhtiön johdon käsityksen mukaan suuremmat pankit ovat myös paikoitellen vähentäneet huomattavasti fokusta palveluiden tarjoamiseen pienille ja keskisuurille yritysille, mikä puolestaan on avannut kasvumahdollisuuksia pienemmille ja ketterille pankeille. Viime vuosien aikana monet keskisuuret pankit kuten OmaSp ovatkin kasvaneet merkittävästi nopeammin kuin isommat pankit ja siten niiden merkitys Suomen pankkimarkkinalla on kasvanut. Vuosien 2015 ja 2017 välillä OmaSp kasvoi keskimäärin 12,3 prosenttia vuodessa kotitalouksille myönnettyillä asuntolainoilla mitaten, mikä oli taulukossa 5 esitetyn vertailujoukon nopein kasvu ja merkittävästi nopeampaa kuin esimerkiksi kolmen isoimman pankkitoimijan kasvu Suomessa. OmaSp on myös kulu-tuottosuhteella mitattuna kannattavampi kuin valtaosa muista toimijoista.

Suuremmissa kaupungeissa OmaSp kilpailee Yhtiön johdon näkemyksen mukaan käytännössä kaikkien Suomessa toimivien pankkien kanssa. Suuremmissa kaupungeissa hintakilpailu on kovempaa ja lainamarginaalien kilpailuttaminen on yleistä, minkä takia keskimääräiset hintatasot ovat myös suhteessa matalampia. Pienemmissä kaupungeissa kilpailu on yleensä vähemmän tiukkaa ja toimijoita vähemmän. Sen myötä pienemmissä kaupungeissa myös hintatasot ovat yhtiön johdon näkemyksen mukaan suuria kaupunkeja korkeammalla tasolla. OmaSp ei kilpaile asiakkaista hinnoilla, vaan palveluvalikoiman laajuudella, asiakaspalvelun laadulla ja saavutettavuudella, mitkä ovat asiakkaille hintojen lisäksi olennaisia kriteereitä pankin valinnassa. Yhtiön näkemyksen mukaan suurimmissa kaupungeissa yhtiön tärkein kilpailuetu on sen tarjoama henkilökohtainen ja osaava asiakaspalvelu sekä hyvä saavutettavuus. Pienemmissä kaupungeissa yhtiön kilpailuvalti on sen paikallinen fyysinen läsnäolo ja paikallistuntemus.

TIETOA YHTIÖSTÄ JA YHTIÖN LIIKETOIMINNASTA

Yleistä yhtiön liiketoiminnasta

OmaSp on kasvava suomalainen pankki ja taseen loppusummalla mitattuna Suomen suurin säästöpankki. OmaSp palvelee ympäri Suomen 40 konttorissa ja digitaalisten palvelukanavien kautta noin 135 000:ta asiakasta yli 270 asiantuntijan voimin. OmaSp keskittyy pääasiassa vähittäispankkitoimintaan ja tarjoaa asiakkailleen monipuolisia pankkipalveluja sekä oman taseensa kautta, että välittäen yhteistyökumppaneidensa tuotteita. Välitetyt tuotteet käsittävät luotto-, sijoitus- ja lainaturvatuotteita. OmaSp harjoittaa myös kiinnitysluotto-pankkitoimintaa.

OmaSp:n keskeisenä ajatuksena on palvella asiakkaita henkilökohtaisesti ja olla lähellä ja läsnä, sekä digitaalisissa että perinteisissä kanavissa. Yhtiö pyrkii ensiluokkaiseen asiakaskokemukseen henkilökohtaisen palvelun ja helpon saavutettavuuden kautta. Myös Yhtiön toiminnan ja palvelujen kehittäminen tapahtuu asiakaslähtöisesti. Yhtiön henkilöstö on sitoutunutta, ja sen urakehitystä pyritään tukemaan monipuolisten tehtävien ja jatkuvan kehittymisen avulla. Merkittävä osa henkilöstöstä omistaa myös Yhtiön osakkeita.

OmaSp:n toiminta on laajentunut viime vuosien aikana. Liiketoiminnan tuotot ja taseen loppusumma ovat kasvaneet vuosina 2015–2017. Liiketoiminnan tuotot yhteensä olivat 54 352 tuhatta euroa vuonna 2015, 60 339 tuhatta euroa vuonna 2016 ja 74 091 tuhatta euroa vuonna 2017. Taseen loppusumma oli puolestaan 1 932 328 tuhatta euroa vuonna 2015, 2 150 768 tuhatta euroa vuonna 2016 ja 2 726 567 tuhatta euroa vuonna 2017. Myös tilikauden tulos on kasvanut tasaisesti, ollen 14 778 tuhatta euroa vuonna 2015, 16 044 tuhatta euroa vuonna 2016 ja 24 087 tuhatta euroa vuonna 2017. Vuonna 2017 Yhtiön tuloksen kasvuun vaikuttivat myös sellaiset kertaluonteiset myyntivoitot, joiden myötä rahoitusvarojen ja –velkojen nettotuotot olivat aikaisempien vuosien tasoa selvästi korkeammat.³² Kertaluonteisia myyntivoittoja sekä muita Yhtiön taloudellisten tietojen vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä on kuvattu tarkemmin Esitteen kohdassa ”*Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema – Taloudellisten tietojen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät*”.

Seuraavassa taulukossa on esitetty Konsernin taloudellisia tunnuslukuja taulukossa mainittuina ajanjaksoina:

(tuhatta euroa)	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.		
	2018	2017	2017	2016	2015
	(tilintarkastamaton, ellei toisin ole ilmoitettu)				
Liiketoiminnan tuotot yhteensä.....	57 806	49 959	74 091 ⁽¹⁾	60 339 ⁽¹⁾	54 352
Tulos ennen veroja.....	20 460	19 910	30 379 ⁽¹⁾	20 611 ⁽¹⁾	18 420
- josta rahoitusvarojen ja –velkojen netto- tuotot ⁽³⁾	832	2 905	10 780	2 401	4 371
Tilikauden tulos	16 603	16 041	24 087 ⁽¹⁾	16 044 ⁽¹⁾	14 778
Kulu-tuottosuhde.....	58,5 %	58,5 %	55,5 %	58,9 %	59,5 %
Taseen loppusumma.....	2 841 945	2 291 432	2 726 567 ⁽¹⁾	2 150 768 ⁽¹⁾	1 932 328
Oma pääoma yhteensä.....	254 633	237 693	241 484 ⁽¹⁾	221 071 ⁽¹⁾	202 126
Kokonaispääoman tuotto, ROA %	0,8 %	1,0 %	1,0 %	0,8 %	0,8 %
Oman pääoman tuotto, ROE %	8,9 %	9,3 %	10,4 %	7,6 %	7,8 %
Ydinpääomasuhde, (CET1) %	16,6 %	18,5 % ⁽²⁾	17,6 % ^(2/4)	18,6 % ^(1/2)	19,4 % ^(1/2)

1) Tilintarkastettu

2) Emoyhtiön luku

3) Rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot vastaa vuosien 2015–2017 tilinpäätöksissä erien ”Kaupankäynnin nettotuotot” ja ”Sijoitustoiminnan nettotuotot” summaa

4) Luvut eivät vastaa vuoden 2017 tilinpäätöksessä esitettyjä lukuja, sillä Yhtiö on korjannut ydinpääomaa ja vakavaraisuuden tunnuslukuja. Henkilöstöannissa merkityt osakkeet eivät sisälly ydinpääomaan.

Keskeiset vahvuudet

Yhtiön johto uskoo, että erityisesti seuraavat tekijät ovat Yhtiön keskeisiä vahvuuksia ja antavat sille kilpailuetua:

³² Rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot vastaa vuosien 2015–2017 tilinpäätöksissä erien ”Kaupankäynnin nettotuotot” ja ”Sijoitustoiminnan nettotuotot” summaa

Kannattava kotimainen pankki, joka on osoittanut kykynsä kasvaa ja toimia tehokkaasti

OmaSp on kasvattanut kokonaistuottojaan ja tasettaan voimakkaasti tarjoamalla strategiansa mukaisesti asiakkaille hyvin saavutettavaa ja korkeatasoista palvelua. Tästä osoituksena OmaSp:n taseen loppusumma kasvoi vuosien 2015 ja 2017 välillä keskimäärin 18,8³³ prosenttia vuosittain, kun suomalaisista kilpailijapankeista koostuva verrokkiryhmä³⁴ kasvoi keskimäärin 7,3 prosenttia samalla ajanjaksolla vuosittain³⁵. OmaSp:n kasvu on ollut pääsääntöisesti orgaanista mutta myös onnistuneet yritysjärjestelyt ovat vaikuttaneet kasvuun positiivisesti. Kannattavuuden keskeinen osatekijä on tehokas toimintamalli ja organisaatio, jotka ovat mahdollistaneet alhaisen kulu-tuottosuhteen. Vuosina 2015–2017 OmaSp:n kulu-tuottosuhte oli keskimäärin 58,0 prosenttia, kun verrokkiryhmän kulu-tuottosuhte samalla aikajaksolla oli 71,1 prosenttia.³⁶ Toiminnan tehokkuus, maksukykyisiin hyvää palvelua arvostaviin asiakassegmentteihin keskittyminen ja onnistuneen riskienhallinnan myötä alhaisina säilyneet luottotappiot ovat myös myötävaikuttaneet hyvään kannattavuuteen. Yhtiön kokonaispääoman tuotto (ROA) oli vuosina 2015–2017 keskimäärin 0,87 prosenttia, kun verrokkiryhmän vastaava luku oli 0,50 prosenttia.³⁷ Vuonna 2017 Yhtiön kannattavuuteen vaikuttivat myös sellaiset kertaluonteiset myyntivoitot, joiden myötä Yhtiön rahoitusvarojen ja –velkojen nettotuotot³⁸ olivat aikaisempien vuosien tasoa korkeammat. Kertaluonteisia myyntivoittoja sekä muita Yhtiön taloudellisten tietojen vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä on kuvattu tarkemmin Esitteen kohdassa ”*Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema – Taloudellisten tietojen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat seikat*”.

Yhtiö toimii Suomessa, vakaassa ja suotuisassa liiketoimintaympäristössä

OmaSp:n liiketoimintaympäristö Suomessa on Yhtiön johdon näkemyksen mukaan houkutteleva, johtuen muun muassa Suomen talouden tämänhetkisistä positiivisista näkymistä, vakaasta asuntomarkkinasta sekä kotitalouksien kohtuullisesta velkaantumisasteesta. Suomen bruttokansantuote (BKT) kääntyi vuodesta 2015 lähtien voimakkaaseen kasvuun, nousten 2,5 prosenttia vuonna 2016 ja 2,8 prosenttia vuonna 2017. BKT:n kasvun ennakoidaan jatkuvan ja olevan keskimäärin 1,8 prosenttia vuodessa myös vuosina 2018–2020³⁹. Tärkeimpiä syitä kasvun taustalla ovat muun muassa viennin vahva kysyntä, kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen kasvu, parantunut kustannuskilpailukyky sekä suotuisat rahoitusolot⁴⁰. Suomen talouden kasvu on näkynyt myös työttömyysasteessa, joka on laskenut vuoden 2015 9,4 prosentin tasosta 8,6 prosenttiin vuoden 2017 loppuun mennessä. Työttömyysasteen odotetaan laskevan 7,5 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä⁴¹.

Yhtiön johdon näkemyksen mukaan liiketoimintaympäristö on Suomessa myös kotitalouksien velkaantumisen ja asuntojen hintojen osalta vakaa. Asuntojen hinnat ovat kehittyneet Suomessa tasaisesti kasvaen 1,8 prosenttia vuodessa aikavälillä 2008–2017⁴² ja asuntojen hinnat suhteessa kotitalouksien käytettävissä oleviin tuloihin ovat laskeneet samalla ajanjaksolla keskimäärin 0,5 prosenttia⁴³. Kansainvälinen valuuttarahasto IMF on arvioinut vuonna 2016, että asuntojen hinnat ovat Suomessa terveellä tasolla ja todennäköisyys suurille ja äkillisille asuntohintojen laskuille on ollut rajallinen⁴⁴. Yhtiön johdon näkemyksen mukaan Suomen asuntomarkkinoiden kehityksessä ei ole tapahtunut sellaisia olennaisia muutoksia, joiden vuoksi kehitys ei voisi jatkua vakaana jatkossakin. Vaikka kotitalouksien velkaantuminen taloyhtiölainojen kautta on lisääntynyt, Yhtiön näkemyksen mukaan taloyhtiölainat ovat edelleen pieni osa kotitalouksien veloista.

³³ Keskimääräisen vuosikasvun laskukaava: $(2017 \text{ luku} / 2015 \text{ luku})^{(1/2)} - 1$

³⁴ Verrokkiryhmä sisältää Aktian, Oma Säästöpankin, POP-Pankit, S-Pankin, Säästöpankkiiliton ja Ålandsbankenin

³⁵ Lähde: OmaSp (OmaSp:n luvut), Finanssivalvonta: Tilastot (verrokkiryhmän luvut poislukien OmaSp:n luvut) (haettu 24.10.2018)

³⁶ Lähde: OmaSp (OmaSp:n luvut), Finanssivalvonta: Tilastot (verrokkiryhmän luvut poislukien OmaSp:n luvut) (haettu 24.10.2018)

³⁷ Lähde: OmaSp (OmaSp:n luvut), Finanssivalvonta: Tilastot (verrokkiryhmän luvut poislukien OmaSp:n luvut) (haettu 24.10.2018)

³⁸ Rahoitusvarojen ja –velkojen nettotuotot vastaa vuosien 2015–2017 tilinpäätöksissä erien ”Kaupankäynnin nettotuotot” ja ”Sijoitustoiminnan nettotuotot” summaa

³⁹ Lähde: IMF: World Economic Outlook October 2018 (haettu 24.10.2018)

⁴⁰ Lähde: Suomen Pankki, Heinäkuun 2018 Talouskatsaus (13.7.2018)

⁴¹ Lähde: Historiallinen data: Tilastokeskus (haettu 24.10.2018), ennusteet: Suomen Pankki: Euro & talous 3/2018 (19.6.2018)

⁴² Lähde: Eurostat: House price index (haettu 24.10.2018)

⁴³ Lähde: OECD Data: Housing (Asuntojen hinta ja käytettävissä olevat tulot, jotka ovat määriteltynä bruttomääräisinä käytettävissä olevina vuosituloina, joihin on lisätty nettomuutos eläkevaroissa, joihin kotitalous on oikeutettu, haettu 5.9.2018)

⁴⁴ Lähde: IMF Country Report No. 16/369: Finland, Selected Issues (4.11.2016)

Kotitalouksien velkaantumistaso on viime vuosina kasvanut hieman mitattaessa velkojen suhdetta varoihin⁴⁵. Verrattaessa velkaantumistasetta suhteessa käytettävissä oleviin tuloihin suomalaisten kotitalouksien velkaantumistaso on kuitenkin verrattain matalalla tasolla verrattuna esimerkiksi Ruotsiin ja Tanskaan.⁴⁶ Myös järjestämättömien saatavien osuus lainakannasta on Suomessa matalalla tasolla ja alle sekä euromaiden keskiarvon että Ruotsin ja Tanskan keskiarvon.⁴⁷ Suomen pankkimarkkinan tilannetta on tarkemmin kuvattu osiossa ”*Markkina- ja toimialakatsaus*”.

Korkealaatuinen täyden palvelun valikoima henkilö- ja yritysasiakkaille

OmaSp tarjoaa noin 135,000 asiakkaalleen täyden pankkipalveluiden valikoiman. OmaSp:n tarjoama yksityisasiakkaille kattaa päivittäispankkipalvelut, erilaiset rahoitusratkaisut, säästämisen palvelut, varainhoidon palvelut, vakuutukset sekä perintö- ja perheoikeudelliset asiat. Yritysasiakkaiden palveluvalikoima kattaa maksuliikennepalvelut ja muut yritysten päivittäispankkipalvelut, rahoituspalvelut, yrityseläkevakuutukset, sijoituspalvelut sekä lainopilliset ja muut neuvonantopalvelut. OmaSp on täydentänyt omaa palvelutarjontaansa yhteistyöyritysten tuottamilla palveluilla, mikä mahdollistaa täyden palveluvalikoiman tarjoamisen. Esimerkiksi varainhoidon palveluiden osalta OmaSp tekee yhteistyötä Sp-Rahastoyhtiön ja Sp-Henkivakuutuksen kanssa ja Yhtiöllä on lukuisia muita pitkäaikaisia yhteistyökumppaneita. Kokonaisvaltainen palveluvalikoima mahdollistaa asiakkaiden vaativimpienkin vaatimusten täyttämisen. OmaSp haluaa kaikissa asiakassuhteissaan tarjota asiakkaalleen parhaan mahdollisen palvelun ja korkealaatuisen asiakaskokemuksen.

OmaSp:n asiakaskunnasta noin 20 prosenttia on yritysasiakkaita ja loput noin 80 prosenttia yksityisasiakkaita. Lainakannasta yksityisasiakkaat muodostivat 58,3 prosenttia ja yritysasiakkaat 41,7 prosenttia syyskuun 2018 lopussa. Yksityisasiakkaiden osalta Yhtiö on keskittynyt asiakkaisiin, jotka haluavat pankilta täyden palvelun palveluvalikoiman sekä arvostavat hyvää asiakaspalvelua ja palveluiden hyvää saatavuutta. Yritysasiakkaista valtaosa on Yhtiön hyvin tuntemia pk-yrityksiä.

Kattavat digitaaliset palvelut sekä laaja konttoriverkosto mahdollistavat laadukkaan ja tehokkaan palvelutuotannon

OmaSp palvelee asiakkaitaan kattavien digitaalisten palvelukanavien ja 40 konttorin kautta kattavasti koko Suomessa.

OmaSp:n digitaaliset palvelukanavat parantavat asiakaskokemusta varmistamalla, että palvelut ovat asiakkaiden saavutettavissa milloin ja missä he haluavat. Yhtiön tavoitteena on, että Yhtiön tarjoama palvelu pysyy henkilökohtaisena myös digitaalisissa palvelukanavissa. Esimerkiksi verkkotapaamisten avulla Yhtiö voi tavata asiakkaitaan kasvokkain internetin välityksellä ja tarjota henkilökohtaisempaa palvelua kuin pelkän puhelinyhteyden välityksellä. Lisäksi digitaalisilla palveluilla on tärkeä rooli Yhtiön toiminnan tehokkuuden parantamisessa, sillä ne automatisoivat palvelutuotantoa, mikä säästää kuluja vaarantamatta asiakaspalvelun tasoa. Digitaalisten palveluiden tärkeys heijastuu OmaSp:n jatkuvassa digitaalisten palveluiden kehittämistoiminnassa. Viime vuosien aikana OmaSp on lisännyt monia keskeisiä palveluja valikoimaansa. Vuonna 2015 OmaSp julkaisi OmaMobiili -palvelun ja vuonna 2018 digitaaliset palvelukanavat laajentuivat entisestään OmaKonttori- sekä OmaVahvistus -mobiilisovelluksien myötä. Yhdessä sähköiset allekirjoitukset mahdollistavan OmaAllekirjoituksen kanssa, tarjoavat nämä palvelut asiakkaalle mahdollisuuden laajan pankkipalveluiden valikoiman käyttämiseen puhtaasti digitaalisessa palvelukanavassa.

Yhtiö optimoi jatkuvasti omaa konttoriverkostoaan saavuttaakseen mahdollisimman hyvän palvelukanavan asiakkaille ja samalla maksimoidakseen asiakaspalvelun tuotannon sekä myynnin tehokkuuden. Tärkeimpiä kriteereitä konttorien sijainneille ovat alueellinen riittävä kysyntä hyvälle ja paikalliselle asiakaspalvelulle, alueen positiivinen demografinen ja taloudellinen tilanne, sekä asiakkaiden hyvä saavutettavuus ja brändin näkyvyys. Hyvän demografisen ja taloudellisen tilanteen varmistamiseksi Yhtiön konttorit sijaitsevat valtaosin kasvukeskuksissa, joiden väestömäärä kasvaa ja joissa on paljon pienten ja keskisuurten yritysten toimintaa. Pie-nemmillä paikkakunnilla OmaSp:n konttorit toimivat usein myyntihenkilöstön tukikohtina. OmaSp seuraa systemaattisesti ja tiiviisti konttoreidensa ja konttorihenkilökuntansa tehokkuutta esimerkiksi myyntitavoitteiden, kannattavuuden ja asiakastytyvyyden kautta. Jokaisella konttorilla on oma tuloslaskelma ja tase, joista

⁴⁵ Lähde: Tilastokeskus: Kotitalouksien varat, velat ja tulot viitehenkilön ikäryhmän mukaan (haettu 24.10.2018)

⁴⁶ Lähde: Eurostat (haettu 24.10.2018). Lainat sisältävät kotitalouden kokonaislainat, käytettävissä olevat tulot on määriteltynä bruttomääräisinä käytettävissä olevina vuosituloina, joihin on lisätty nettomuutos eläkevaroissa, joihin kotitalous on oikeutettu.

⁴⁷ Lähde: Maailmanpankki: World Development Indicators (haettu 24.10.2018)

konttorijohtajat vastaavat. Yhtiön jokaisella konttorilla on oltava positiivinen tulevaisuuden näkymä sekä hyvä kannattavuus.

OmaSp tarjoaa asiakkaille useita vaihtoehtoja, jotka mahdollistavat joustavan palvelujen saatavuuden asiakkaille. Useimpien kaupunkien konttorit ovat auki viikolla myös iltaisin. Henkilökohtaista palvelua tarjotaan digitaalisten kanavien kautta esimerkiksi OmaKonttori- ja OmaMobiili -sovellusten chat- ja videoyhteyksien kautta. Asiakastapaamisia järjestetään enenevässä määrin asiakkaiden luona. Asiakkaat voivat myös itse valita, keeneen asiakasneuvojaan he kulloinkin haluavat olla yhteydessä.

Vakaa liiketoimintaprofiili

OmaSp keskittyy vakaaseen vähittäispankkitoimintaan Suomessa, tavoitteenaan pitää yksittäiset asiakas- ja sijoitusriskikeskittymät rajattuina, sekä organisaatorakenne yksinkertaisena ja läpinäkyvänä. Yhtiö on määritellyt tarkat riskienhallinnan prosessit, riskinoton rajat sekä ohjeistukset määriteltyjen asetettujen rajojen sisällä pysymiseksi.

OmaSp pitää yllä tiukkaa luottopolitiikkaa. Jokaiselle asiakkaalle määritellään sisäinen luottoluokitus ja yhtiön lainakannasta suurin osa on sisäisesti AAA-A luottoluokiteltujen⁴⁸ asiakkaiden lainoja. OmaSp:n luottoriskiä rajoittavat lisäksi vakuudellisten lainojen suuri osuus lainakannasta, yksittäisten asiakkaiden rajattu paino kokonaisvastuista sekä maantieteellinen hajautus. Syyskuun 2018 lopussa 98,6 prosenttia Yhtiön lainakannasta oli vakuudellisia lainoja.⁴⁹ Esimerkiksi Yhtiön maatalousasiakkaiden lainoissa on keskimäärin hyvin kattavat ja korkealaatuiset vakuudet, joiden osalta luottotappioriskit ovat Yhtiön johdon näkemyksen mukaan matalat. Yhtiö pitää myöntämässään lainoissa myös matalat lainoitusteet (LTV) luottotappioiden minimoimiseksi.

Yhtiön toimintaan liittyvät riskit ovat laajasti hajautuneet sekä asiakaskunnan että maantieteellisten sijaintien näkökulmasta. Kesäkuun 2018 lopussa Yhtiön lainakannasta 71,4 prosenttia oli asiakkailla, joiden kokonaisvastuu pankille olivat alle 400 tuhatta euroa ja tuhat suurinta asiakasta kattoivat 33,5 prosenttia lainakannasta. Ainoastaan pienellä määrällä asiakkaita oli yli viiden miljoonan euron vastuut pankille.⁵⁰ Ottaen huomioon Yhtiön hajautuneen asiakaskunnan ja vakuudellisten lainojen korkean osuuden, Yhtiölle muodostuu yksittäisistä asiakkaista verrattain rajattuja riskejä. Yhtiön myöntämien asuntolainojen keskimääräinen koko on noin 62,7 tuhatta euroa. Yhtiön lainakanta on myös maantieteellisesti suhteellisen hajautunut rajoittaen talouden paikallisten shokkien vaikutusta Yhtiöön. Yhtiö toimii monissa kasvukeskuksissa, joissa talouden näkymät ovat suotuisat ja asuntomarkkina vilkasta. Asuntojen hinnat ja kotitalouksien suhteellinen velkaantuminen ovat näillä alueilla korkeampia suhteessa muuhun Suomeen. Toisaalta Yhtiö toimii myös monilla pienemmällä paikkakunnilla, joissa talouden näkymät ovat keskimääräistä vähemmän suotuisia. Näillä paikkakunnilla asuntojen hinnat ovat kuitenkin yleisesti ottaen muuta Suomea alhaisemmat ja kotitalouksien velkaantuminen on matalaa, matalta luottoriskien toteutumisen todennäköisyyttä näillä paikkakunnilla.⁵¹ Pienillä paikkakunnilla lainamarginaalit ovat myös suurimpia kasvukeskuksia korkeammat.

Yhtiön vakaa liiketoimintaprofiili, systemaattinen riskienhallinta ja laadukas lainakanta ovat johtaneet historiallisesti mataliin ja Suomen pankkisektorin keskiarvoa matalampiin järjestämättömiin saamisiin vuosina 2015–2017 Finanssivalvonnan tilastojen mukaan. OmaSp:llä järjestämättömien saatavien osuus lainakannasta vuonna 2015 oli 1,3 prosenttia, kun se koko Suomen pankkisektorilla oli keskimäärin 1,4 prosenttia ja koko euroalueen pankkisektorilla keskimäärin 4,9 prosenttia. OmaSp:llä järjestämättömien saatavien osuus lainakannasta vuonna 2016 oli 1,2 prosenttia, kun se Suomen koko pankkisektorilla oli keskimäärin 1,4 prosenttia ja koko euroalueen pankkisektorilla keskimäärin 3,7 prosenttia. OmaSp:llä järjestämättömien saatavien osuus

⁴⁸ Yhtiö luokittelee sekä henkilö- että yritysasiakkaansa luottoluokkiin AAA (korkein luottoluokka) – D (matalin luottoluokka tai luokitteluamaton). Yhtiö käyttää sisäiseen luottoluokitukseen omaa ja julkisesti saatavilla olevaa asiakasdataa, jonka perusteella Yhtiö tekee itsenäisen luottoluokituksen asiakkaasta.

⁴⁹ Lainakannan jakautuminen vakuudellisiin ja vakuudettomiin luottoihin emoyhtiön luvuilla

⁵⁰ Lainakannan jakauma asiakkaiden kokonaisvastuun koon mukaan emoyhtiön luvuilla

⁵¹ Lähteet: Kuntaliitto, Kuntatalouden tilastot (haettu 29.9.2018); Tilastokeskus, Velkaantumistilasto (haettu 24.9.2018); Etuovi.com, Asuntomarkkinat ja asuntojen hinnat Suomessa (haettu 29.9.2018)

lainakannasta vuonna 2017 oli 1,2 prosenttia, kun se Suomen koko pankkisektorilla oli keskimäärin 1,4 prosenttia ja koko euroalueen pankkisektorilla keskimäärin 3,4 prosenttia. OmaSp:n oman raportoinnin mukaan oikaistu järjestämättömien luottojen osuus lainakannasta oli 1,0 prosenttia vuonna 2017.⁵²

Vahva jälleerahoitus pohja ja likviditeetti

OmaSp:llä on vahva jälleerahoitus pohja, joka on kasvanut vakaasti sekä talletuskannan että markkinaehtoisien vieraan pääoman rahoituksen lisääntymisen myötä. Ajanjaksolla 2015–Q3 2018 jälleerahoitus pohja on kasvanut keskimäärin 16,0 prosenttia vuodessa⁵³, ja oli 2,5 miljardia euroa syyskuussa 2018⁵⁴. Yhtiön jälleerahoitus pohja koostuu pääosin talletuksista⁵⁵, jotka kattoivat syyskuussa 2018 67,8 prosenttia koko jälleerahoitus pohjasta. Talletuskanta on laajalti hajautunut eri asiakasryhmien ja asiakkaiden välillä. Suurin osa talletuksista on asiakkaiden käyttötileillä. Talletuskannan hajautuminen vähentää riskiä suurille yhtäaikaistulle talletusten nostoille, mikä saattaisi vaikeuttaa Yhtiön likviditeetin hallintaa.

OmaSp on lisäksi vuodesta 2013 lähtien laskenut liikkeelle kuusi joukkovelkakirjalainaa, joilla Yhtiön on pystynyt hajauttamaan jälleerahoitus pohjaansa ja pidentämään rahoituskantansa maturiteettia, mikä tuo Yhtiölle enemmän liikkumavaraa riskienhallinnan suhteessa. Tämän Esitteen päivämääränä joukkovelkakirjalainoista kolme on edelleen liikkeellä. Joukkovelkakirjalainoilla tulee Yhtiön näkemyksen mukaan olemaan jatkossakin tärkeä asema Yhtiön jälleerahoituksen järjestämisessä. Yhtiö on johdonmukaisesti lisännyt liikkeellelaskettujen joukkovelkakirjalainojen kokoa lisätäkseen markkinaehtoisen velkarahoituksen osuutta rahoituskannastaan. Viimeisin Yhtiön liikkeelle laskema joukkovelkakirjalaina oli joulukuussa 2017 liikkeeseen laskettu 250 miljoonan euron katettu joukkovelkakirjalaina, jonka kokoa Yhtiö kasvatti kesäkuussa 2018 350 miljoonaan euroon. Varainhankinnan toteuttaminen katettujen joukkovelkakirjalainojen liikkeeseenlaskuilla mahdollistaa Yhtiön johdon arvion mukaan Yhtiön varainhankinnan kustannuksien alenemisen tulevaisuudessa. Lisäksi OmaSp käyttää sijoitustodistuksia ja debentureja hajauttamaan rahoituskantaansa ja lisäämään jälleerahoitus mahdollisuuksia. Talletusten ja markkinaehtoisen velkarahoituksen lisäksi Yhtiöllä on Suomen Pankissa TARGET2-tili, joka mahdollistaa keskuspankkirahoituksen käyttämisen lyhyt- ja pitkäaikaisen likviditeetin hallintaan. Yhtiö ei ole syyskuuhun 2018 mennessä käyttänyt keskuspankkirahoitusta. Yhtiö on myös hankkinut pitkäaikaista rahoitusta Euroopan Investointipankilta sekä Pohjoismaiden Investointipankilta (NIB).

OmaSp:llä on korkea likviditeetti, jota Yhtiö ylläpitää sijoittamalla varoja lähinnä likvideihin rahastoihin ja sijoituksiin. Yhtiö pyrkii minimoimaan likviditeettiportfolion ylläpitämisestä aiheutuvat kustannukset pitämällä keskuspankissa pidettävän käteismääränsä pienenä, jotta likvideille varoille saataisiin mahdollisimman hyvää tuottoa. Yhtiö on osana likviditeetti- ja markkinariskistrategiaansa asettanut maksuvalmiusvaatimusta kuvaavan LCR:n sisäiseksi alarajaksi 125 prosenttia, EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisen vaatimuksen ollessa 100 prosenttia kesäkuussa 2018.

Muun muassa laajentuneen jälleerahoitus pohjan ja onnistuneen riskien hallinnan myötä OmaSp on onnistunut laskemaan rahoituskustannuksiaan. Korkokulut suhteessa jälleerahoitus pohjaan ovat laskeneet tasaisesti tarkastelujaksolla, ollen 0,48 prosenttia vuonna 2015 ja 0,26 prosenttia 1.1.–30.9.2018⁵⁶ ⁵⁷. Rahoituskustannusten laskuun ovat vaikuttaneet myös yleisen korkotason myötä laskeneet talletuskorot, katetun joukkolainan liikkeeseenlasku suhteellisen matalalla korkokustannuksella sekä S&P:ltä saadun BBB+ -luottoluokituksen tuoma tuki rahoituksen hankinnassa.

⁵² Kaikki kappaleessa esitetyt OmaSp:n ja Suomen pankkisektorin luvut perustuvat Finanssivalvonnan ilmoittamiin lukuihin lukuun ottamatta erikseen mainittua OmaSp:n oman raportoinnin lukua vuodelle 2017, joka perustuu Yhtiön omaan raportointiin. Yhtiön laskentatapa oikaistujen järjestämättömien saamisten osalta eroaa Finanssivalvonnan käyttämästä laskentatavasta. Yhtiön omassa raportoinnissa ei kyetä huomioimaan ns. *cross-default* ehtoa, minkä taas Finanssivalvonta huomioi omassa laskelmissaan.

⁵³ Keskimääräisen vuosikasvun laskukaava: $(Q3\ 2018\ luku / 2015\ luku)^{(1/2,75)} - 1$

⁵⁴ Jälleerahoitus pohja sisältää velat luottolaitoksille, velat yleisölle ja julkisyhteisöille, yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat ja velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

⁵⁵ Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

⁵⁶ Korkokulut suhteessa jälleerahoitus pohjaan laskettu seuraavasti: $\text{periodin korkokulut} / (\text{periodin lopun Velat luottolaitoksille} + \text{Velat yleisölle ja julkisyhteisöille} + \text{Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat} + \text{Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla})$. 1.1.-30.9.2018 korkokulut on annualisoitu seuraavasti: $1.1.-30.9.2018 / 3 * 4$

⁵⁷ Jälleerahoitus pohja sisältää velat luottolaitoksille, velat yleisölle ja julkisyhteisöille, yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat ja velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

Houkutteleva taloudellinen profiili

OmaSp:n historiallinen taloudellinen kehitys on ollut vahvaa. Historialliseen taloudelliseen kehitykseen vaikuttaneita osatekijöitä ovat muun muassa positiivinen liiketoiminnan tuottojen, tuloksen ja kannattavuuden kehitys sekä vahva vakavaraisuus. Yhtiön liiketoiminnan tuotot ovat kasvaneet vuosien 2015–2017 aikana keskimäärin 17 prosenttia vuodessa⁵⁸. Kasvu on suurilta osin ollut orgaanista, mutta Joroisten Osuuspankin ja Pyhäselän Osuuspankin liittyminen osaksi OmaSp:tä vaikuttivat myös osaltaan liiketoiminnan tuottojen kasvuun vuosien 2015 ja 2016 välillä. Vuosien 2015–2017 kasvuun sisältyy myös sellaisia sijoitustoiminnan tuottoja, joita Yhtiön johto ei odota kertyvän tulevina vuosina. Rahoitusvarojen ja –velkojen nettotuotot korostuivat vuonna 2017, jolloin OmaSp valmistautui IFRS 9 -standardin käyttöönottoon ja sen yhteydessä realisoi suuren osan omanpääoman ehtoista sijoituksistaan vähentääkseen markkinahintojen vaihtelun vaikutusta Yhtiön liiketoiminnan tulokseen tulevaisuudessa.⁵⁹ Vuonna 2017 OmaSp:lle syntyneistä 10,8 miljoonan euron rahoitusvarojen ja –velkojen nettotuotoista merkittävä osa liittyi edellä mainittuun sijoitusten realisointiin. Yhtiön liiketoiminnan tuotot kasvoivat 1.1.–30.9.2018 15,7 prosenttia vuoden 2017 vertailuajanjaksoon nähden. 1.1.–30.9.2018 Yhtiön korkokate kasvoi 25,0 prosenttia ja palkkiotuotot ja –kulut, netto kasvoi 20,9 prosenttia vuoden 2017 vertailuajanjaksoon nähden. Rahoitusvarojen ja velkojen nettotuotot olivat alhaisemmat kuin vertailukaudella 2017 johtuen sijoitusportfolion uudelleen allokoinnista vuoden 2017 lopussa.⁶⁰

Yhtiön tulos on kasvanut vuosina 2015–2017, jolloin tilikauden tulos on kasvanut keskimäärin 28 prosenttia vuodessa⁶¹ ja samalla kokonaispääoman tuotto (ROA) on noussut 0,8 prosentista 1,0 prosenttiin. Tuloksen ja kannattavuuden paraneminen on johtunut kustannustehokkaasta organisaatiosta ja toiminnasta, maksukykyisiin hyvää palvelua arvostaviin asiakassegmentteihin keskittymisestä, alhaisista luottotappioista sekä kertaluonteisista myyntivoitoista. Suurimpana tekijänä alhaisille luottotappioille on ollut tarkka luotonantopolitiikka sekä keskittyminen hyvän maksukykyyn omaamiin asiakkaisiin. Vuonna 2017 Yhtiön tuloksen kasvuun vaikuttivat myös sellaiset kertaluonteiset myyntivoitot, joiden myötä rahoitusvarojen ja –velkojen nettotuotot olivat aikaisempien vuosien tasoa selvästi korkeammat.⁶² Kertaluonteisia myyntivoittoja sekä muita Yhtiön taloudellisten tietojen vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä on kuvattu tarkemmin Esitteen kohdassa ”*Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema – Taloudellisten tietojen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät*”.

Vahvan kasvu- ja kannattavuusprofiiliin lisäksi OmaSp:n merkittävä vahvuus on Yhtiön vahva vakavaraisuus, mikä lisää Yhtiön tappiosietokykyä ja antaa liikkumavaraa kasvuun ja osingonmaksulle. Vahva vakavaraisuus- asema on tärkeä tekijä myös luottoluokituksen osalta ja se vaikuttaa jälleenrahoituksen hinnoitteluun. Syyskuun 2018 lopussa Yhtiön vakavaraisuussuhde (TC) oli 17,5 prosenttia, mikä oli merkittävästi yli sääntelyn vaatiman 10,5 prosentin.

Lisätietoja taloudellisista tunnusluvuista ja Yhtiön liiketoiminnan tuloksesta on esitetty Esitteen kohdassa ”*Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema*”.

Liiketoimintastrategia

OmaSp:n strategian avainkohdat ovat seuraavat:

Erinomaisen asiakaskokemuksen vaaliminen

OmaSp:n tavoite on olla tyytyväisten asiakkaiden pankki, joka on asiakkailleen lähellä ja läsnä, sekä tarjoaa paikkakunnan parasta palvelua. Tähän tavoitteeseen sisältyy, että Yhtiö tavoittelee toimialan korkeinta asiakastyytyväisyyttä sen tärkeimmissä asiakasryhmissä eli perheiden ja pk-yritysten keskuudessa, sekä tarjoaa parhaan asiakaskokemuksen asiakkailleen. OmaSp pitää asiakaskokemuksen korkealla keskittymällä keskeisiin asiakkaiden tarpeiden mukaan kehitettyihin ja heille lisäarvoa tuottaviin pankkipalveluihin, reagoimalla nopeasti asiakkaiden muuttuviin tarpeisiin tuntemalla asiakkaansa hyvin, sekä olemalla hyvin saavutettavissa

⁵⁸ Keskimääräisen vuosikasvun laskukaava: $(2017 \text{ luku} / 2015 \text{ luku})^{(1/2)} - 1$

⁵⁹ Rahoitusvarojen ja –velkojen nettotuotot vastaa vuosien 2015–2017 tilinpäätöksissä erien ”Kaupankäynnin nettotuotot” ja ”Sijoitustoiminnan nettotuotot” summaa

⁶⁰ Rahoitusvarojen ja –velkojen nettotuotot vastaa vuosien 2015–2017 tilinpäätöksissä erien ”Kaupankäynnin nettotuotot” ja ”Sijoitustoiminnan nettotuotot” summaa

⁶¹ Keskimääräisen vuosikasvun laskukaava: $(2017 \text{ luku} / 2015 \text{ luku})^{(1/2)} - 1$

⁶² Rahoitusvarojen ja –velkojen nettotuotot vastaa vuosien 2015–2017 tilinpäätöksissä erien ”Kaupankäynnin nettotuotot” ja ”Sijoitustoiminnan nettotuotot” summaa

edistyskellisten digitaalisten palvelukanavien ja laajan konttoriverkoston kautta. Yhtiö on asiakkailleen myös luotettava pankkikumppani, joka hoitaa asiakkaidensa ja omat raha-asiansa tarkasti, pitkäjänteisesti ja luotettavasti.

Viime vuosina OmaSp on onnistunut hyvin korkean asiakastyytyväisyyden saavuttamisessa. OmaSp:n joulukuussa 2017 teettämässä Parasta palvelua -asiakastyytyväisyyskyselyssä asiakkaiden tyytyväisyys asteikolla 1-5 oli kokonaisuutena 4,3. Samassa kyselyssä Yhtiön asiakkaiden tyytyväisyys omaan kontaktihenkilöä kohtaan oli 4,8 ja asiakkaiden näkemys siitä, miten hyvin heidän asiansa kokonaisuutena hoidetaan kuntoon oli 4,3. Lisäksi Yhtiön asiakkaiden suositteluaste (Net Promoter Score, "NPS") OmaSp:tä kohtaan oli 42, eli erinomainen.⁶³

Liiketoiminnan kannattavan kasvun aktiivinen hakeminen erinomaisella asiakaspalvelulla ja hyvällä palvelun saavutettavuudella

OmaSp uskoo erinomaisen asiakaspalvelun vauhdittavan Yhtiön kasvua. OmaSp keskittyy hintakilpailun sijaan erinomaiseen asiakaspalveluun, sekä palveluiden hyvään ja nopeaan saavutettavuuteen. OmaSp pyrkii erinomaiseen asiakaspalveluun, sekä hyvään palveluiden saavutettavuuteen olemalla lähellä ja läsnä, sekä digitaalisissa että fyysisissä palvelukanavissa. Tätä varten Yhtiö pyrkii jatkuvasti tuntemaan asiakkaidensa tarpeet hyvin ja kehittämään palveluitaan ja palvelukanaviaan vastaamaan tarpeiden muutoksia. Yhtiön johto näkee strategian tuovan kasvumahdollisuuksia erityisesti suuremmissa kaupungeissa, joissa suuri osa kilpailijoista keskittyy Yhtiön johdon näkemyksen mukaan enemmän hintakilpailuun hyvän asiakaskokemuksen kustannuksella. Pienemmällä paikkakunnilla Yhtiön kilpailijat ovat vähentäneet läsnäoloaan. Yhtiön näkemyksen mukaan monilla näistä paikkakunnista riittää kuitenkin vahvaa kysyntää paikalliselle palvelulle. Tämä luo kasvumahdollisuuksia OmaSp:lle, sillä Yhtiön johdon näkemyksen mukaan sen vahvuuksia ovat hyvä paikallistuntemus ja korkea palveluiden saavutettavuus.

Yhtiön koko organisaatio tekee aktiivista uusasiakashankintaa kasvun edistämiseksi ja pyrkii proaktiivisesti tuomaan esille hyvän ja osaavan asiakaspalvelun edut. OmaSp pyrkii ammattitaitoisella palvelullaan luomaan asiakkaalle arvoa pitkällä aikavälillä, sillä tämä on Yhtiön johdon näkemyksen mukaan asiakkaalle houkuttelevampaa kuin mahdolliset, jopa hetkelliset, alhaisemmat hinnat pankilta, jonka palveluiden laatu ja saavutettavuus eivät kilpaile OmaSp:n asiakaslähtöisen palvelutason kanssa. Korkea asiakastyytyväisyys parantaa Yhtiön mahdollisuuksia lisämyyntiin, sekä parantaa asiakkaiden lojaliteettia vähentäen asiakasvaihtuvuutta. Korkea suositteluaste puolestaan parantaa uusasiakashankinnan mahdollisuuksia tyytyväisten asiakkaiden suositellessa OmaSp:tä myös muille.

Korkean kannattavuuden vaaliminen huolehtimalla asiakassuhteiden kannattavuudesta, keskittymällä tehokkaaseen toimintaan, sekä pitämällä jälleenerahituksen kustannukset matalina

OmaSp:n strategisena tavoitteena on tavoitella kasvua vain, mikäli kasvu pystytään toteuttamaan kannattavasti ja ottamatta liiallisia riskejä. Hyvään asiakaskokemukseen keskittyminen auttaa Yhtiötä hyvän kannattavuuden säilyttämisessä, sillä hyvä asiakaskokemus mahdollistaa korkeamman hinnoittelun sekä asiakkaiden voittamisen ryhtymättä hintakilpailuun. Suuren osan yhtiön kuluista muodostaa toiminnan jälleenerahitus. Korkean kannattavuuden vaalimiseen vaikuttaa siten myös Yhtiön tehokas riskienhallinta sekä korkea vakavaraisuus ja maksukyky, jotka mahdollistavat matalan jälleenerahituksen hinnan suhteessa antolainauksen korkotasoon. Kilpailukykyisten lainanannon hintatason ja jälleenerahituksen kustannuksen lisäksi Yhtiö pyrkii tuottamaan palveluita mahdollisimman tehokkaasti. Tätä varten Yhtiö jatkuvasti seuraa ja optimoi jakelukanavansa toimintaa sekä konttori- että työntekijätasolla. Tästä esimerkkinä Yhtiö sulki tai yhdisti toiseen konttoriin yhteensä 12 konttoria vuonna 2016. Yhtiön jokaisella konttorilla on oltava hyvä kannattavuus sekä positiiviset tulevaisuuden näkymät. Lisäksi Yhtiö investoi vahvasti digitaaliseen kanavaan automatisoidakseen asiakaspalvelua ja sitä kautta pyrkii parantamaan kannattavuuttaan. Palvelukanavien lisäksi Yhtiö pyrkii pitämään hallinto-organisaation tehokkaana ja matalana ja näin pitämään hallinnon kulut matalina.

Riskien aktiivinen hallinta sekä pyrkimys pitää vakavaraisuus korkealla tasolla jatkuvasti

OmaSp:n riskien pitäminen matalana perustuu pääosin kolmeen päätekijään: 1) Yhtiö toimii vakailta vähittäispankkimarkkinan osa-alueilla Suomessa, 2) Yhtiö pitää asiakas- ja sijoitusriskikeskittymät matalina, sekä 3) Yhtiö pitää organisaatorakenteen yksinkertaisena ja läpinäkyvänä. Yhtiön asiakaskunnan ja liiketoiminnan maantieteellinen hajautuneisuus madaltaa Yhtiön alttiutta paikallisten talousolosuhteiden muutoksille. Yhtiö

⁶³ Oma Säästöpankki Parasta palvelua -tutkimus 2017

pitää luottoriskinsä matalina harjoittamalla tiukkaa luottopolitiikkaa, sekä keskittymällä vakuudellisiin lainoihin luotonmyönnössä. Yksinkertainen ja läpinäkyvä organisaatorakenne edesauttaa myös riskienhallintaa, toiminnan valvomista ja tarvittaessa reagointia havaittuihin puutteisiin.

Yhtiöllä on systemaattiset prosessit toimintaan liittyvien riskien hallintaan. Riskienhallinnasta on vastuussa OmaSp:n koko organisaatio, minkä lisäksi Yhtiön eri osilla on erikoistuneita riskienhallinnan tehtäviä. Hallitus määrittää rajat riskien ottamiselle sekä hyväksyy riskien seurannan tavat ja järjestelmät. Yhtiön johtoryhmä vastaa riskien arvioinnista ja seurannasta osana operatiivista toimintaa. Johto seuraa riskejä päivittäin perustuen hallituksen hyväksymiin ohjeisiin. Kaikki työntekijät vastaavat osana omaa päivittäistä työtään riskien seurannasta sekä epäilyttävän toiminnan raportoinnista. Kaikille työntekijöille on yhtenäiset ja selkeät ohjeet siitä, miten eri tilanteissa tulee toimia. Lisäksi OmaSp:llä on erilliset itsenäiset riskienhallinta-, compliance- ja sisäisen tarkastuksen toiminnot, jotka muun muassa edistävät tervettä riskienottokulttuuria, valvovat riskienhallintaa, sekä pitävät huolen, että Yhtiön hallituksella ja johdolla on ajantasainen ja oikea kuva Yhtiön kannattavuudesta, tehokkuudesta ja operatiivisista riskeistä.

Luottoriskien hallinta on Yhtiölle erittäin tärkeää. Hyvän luottopolitiikan ylläpitäminen onkin keskeinen osa Yhtiön riskienhallintaa, minkä vuoksi OmaSp on määritellyt tarkkaan yhtenäisen luottopolitiikan, jota noudatetaan kaikessa luotonannossa. Luottopäätökset pyritään tekemään konttoreissa mahdollisimman lähellä asiakasta, sillä paikallisella henkilöstöllä on hyvä paikallistuntemus ja parhaat tiedot asiakkaista. Luottoriskeihin vaikuttaa merkittävästi myös Yhtiön asiakaskannan laatu. OmaSp on historiallisesti keskittynyt ja tulee jatkossakin keskittymään vakuudellisten lainojen myöntämiseen taloudellisesti terveille asiakkaille. Jokaiselle asiakkaalle määritetään sisäinen luottoluokitus, jonka on oltava laina-asiakkaille vähintään B yksityishenkilöiden osalta ja A yritysasiakkaiden osalta. Yhtiön lainanannossa lähtökohtana on aina asiakkaan vakaa maksukyky ja hyvä luottokelpoisuus. Keskittymällä henkilöasiakkaisiin, sekä pieniin ja keskisuuriin yritysasiakkaisiin Yhtiö pystyy pitämään yksittäisiin asiakkaisiin liittyvät riskikeskittymät pieninä.

Tärkeänä osana Yhtiön riskienhallintaa on myös vakavaraisuuden hallinta. OmaSp:n pitkän aikavälin taloudellisenä tavoitteena on pitää vakavaraisuutta kuvaava ydinpääomasuhde (CET1) vähintään 16 prosentissa eli huomattavasti yli viranomaisvaatimuksen. Korkea vakavaraisuus luo puskureita yllättäviä negatiivisia shokkeja varten, mutta mahdollistaa Yhtiölle myös korkean kasvun tavoittelun ja osingonmaksun omistajille. Lisäksi korkea vakavaraisuus auttaa Yhtiötä pitämään luottoluokituksensa hyvällä tasolla mikä lähtökohtaisesti alentaa Yhtiön jälleenrahoituksen hintaa. Vakavaraisuuden lisäksi yhtiö pitää yllä korkeaa maksuvalmiutta eli likviditeettiä. Yhtiö on osana likviditeetti- ja markkinariskistrategiaansa asettanut maksuvalmiusvaatimusta kuvaavan LCR:n sisäiseksi alarajaksi 125 prosenttia, EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisen vaatimuksen ollessa 100 prosenttia kesäkuussa 2018.

Taloudelliset tavoitteet

OmaSp:n hallitus on hyväksynyt seuraavat taloudelliset tavoitteet Listautumisen yhteydessä. Nämä taloudelliset tavoitteet sisältävät tulevaisuutta koskevia lausumia, jotka eivät ole takeita tulevasta taloudellisesta suorituskyvystä, ja Yhtiön todellinen liiketoiminnan tulos voi poiketa merkittävästi tulevaisuuteen suuntautuneiden lausumien yhteydessä ilmaistusta. Monet, kuten kohdissa ”Eräitä seikkoja – Tulevaisuutta koskevat lausumat”, ”Riskitekijät” ja ”Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema – Tulokseen vaikuttavia tekijöitä” mainitut, tekijät voivat vaikuttaa Yhtiön tulokseen. Kaikki tässä mainitut taloudelliset tavoitteet ovat vain tavoitteita, eikä niitä siten tule pitää ennusteina, arvioina tai laskelmina Yhtiön tulevasta suorituskyvystä. Alla esitetyt tavoitteet voivat myös muuttua ajan myötä Yhtiön harkinnan mukaan.

Yhtiön pitkän aikavälin (3–5 vuotta) taloudellisina tavoitteina Esitteen päivämääränä ovat:

Kasvu: 10-15 prosentin vuotuinen liiketoiminnan kokonaistuottojen kasvu nykyisissä vallitsevissa markkinaolosuhteissa

Kannattavuus: Kulu-tuotto -suhde alle 55 prosenttia

Oman pääoman tuotto (ROE): Oman pääoman tuotto (ROE) yli 10 prosenttia pitkällä tähtäimellä

Vakavaraisuus: Ydinpääomasuhde (CET1) vähintään 16 prosenttia

Listautumisen yhteydessä Yhtiön hallitus on vahvistanut osinkopolitiikan, jonka mukaan Yhtiön tavoitteena on maksaa tasaista ja kasvavaa osinkoa. Yhtiö pyrkii maksamaan osinkona vuosittain vähintään 20 prosenttia edellisen vuoden nettotuloksesta. Katso tarkemmin ”Osingot ja Osingonjakopolitiikka”.

OmaSp:n taloudelliset tavoitteet perustuvat lukuisille olettamille koskien muun muassa Suomen talouden yleistä kehitystä ja OmaSp:n liiketoiminnan kehitystä. Nämä OmaSp:n taloudellisten tavoitteiden perustana olevat oletamat voivat osoittautua virheellisiksi, ja OmaSp:n liiketoiminnan tulokset voivat poiketa olennaisesti taloudellisista tavoitteista näiden ja muiden kohdissa ”*Eräitä seikkoja – Tulevaisuutta koskevat lausumat*”, ”*Riskitekijät*” ja ”*Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema – Tulokseen vaikuttavia tekijöitä*” mainituista seikoista johtuen. Vakavaraisuutta koskevien viranomaisvaatimusten muutosten, markkinaolosuhteiden sekä OmaSp:n taloudellisen kehityksen johdosta OmaSp:n voi olla tarkoituksenmukaista muuttaa vakavaraisuutta koskevaa tavoitettaan tulevaisuudessa, esimerkiksi jos OmaSp päättää erilaisten vakavaraisuuteen vaikuttavien instrumenttien liikkeeseenlaskuista tai jos luottoluokittajien vaatimukset yhtiön suhteen muuttuvat Listautumisen tai Yhtiön koon kasvun myötä. OmaSp:n kykyyn saavuttaa taloudelliset tavoitteet liittyy epävarmuutta ja ennakoimattomia kuluja, joista osa on OmaSp:n vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella, eikä voida taata sitä, että tavoitteet saavutetaan tai ettei OmaSp:n taloudellinen asema poikkea olennaisesti edellä esitetyistä taloudellisista tavoitteista.

Tietoja Yhtiön taloudellisesta tuloksesta ja tunnusluvuista vuosilta 2015–2017 sekä osavuosilta 1.1.–30.9.2017 ja 1.1.–30.9.2018 on esitetty Esitteen kohdassa ”*Eräitä taloudellisia tietoja*”.

Yhtiön liiketoiminta, palvelut ja tuotteet

OmaSp tarjoaa asiakkailleen monipuolisia pankkipalveluja oman taseensa kautta, osittain omistamiensa yhtiöiden kautta ja välittäen yhteistyökumppaneidensa tuotteita. Yhtiön palvelutarjoaman keskiössä ovat henkilö- sekä yritysasiakkaille suunnatut laadukkaat päivittäispankkipalvelut sekä luotonanto, joiden lisäksi Yhtiö tarjoaa henkilö- ja yritysasiakkaille laajan kirjon erilaisia rahoittamisen, säästämisen ja sijoittamisen palveluita. Yhtiö tarjoaa myös juridisia neuvonantopalveluita henkilöasiakkailleen perhe- ja perintöoikeudellisissa asioissa sekä yrityksille esimerkiksi yritysten perustamiseen, verotukseen ja sukupolvenvaihdoksiin liittyvissä juridisissa kysymyksissä.

Yhtiön tarjoamat palvelut

Henkilöasiakkaat	Yritysasiakkaat
Päivittäispankkipalvelut	Päivittäispankkipalvelut
Varainhoito	Varainhoito
Rahoitus	Rahoitus
Säästäminen	Säästäminen
Lainaturva	Neuvonantopalvelut
Perhe- ja perintöoikeudellisen neuvontapalvelut	

OmaSp tarjoaa palveluitaan ja tuotteitaan noin 135 000 asiakkaalleen digitaalisten palvelukanavien sekä 40 fyysisen konttorin kautta. OmaSp haluaa olla lähellä ja läsnä asiakkaitaan riippumatta asiakkaan sijainnista tai palvelutarpeesta. Tavoitteensa saavuttamiseksi OmaSp tarjoaa asiakkailleen kattavat digitaaliset palvelut, joita asiakkaat voivat hyödyntää ajasta ja paikasta riippumatta, kattavan konttoriverkoston ja asiakkaiden luokse tarpeen mukaan liikkuvat asiakaspalvelun ammattilaiset.

Alla on kuvattu tarkemmin Yhtiön liiketoimintaa sekä sen tarjoamia tuotteita ja palveluita.

Lainat, rahoitus sekä luotonanto

OmaSp tarjoaa henkilö- ja yritysasiakkailleen useita erilaisia lainoja elämän ja yrityksen elinkaaren eri tarpeisiin, keskittyen vakuudellisiin lainoihin. Yksityishenkilöille Yhtiö tarjoaa muun muassa asuntolainoja, autolainoja, remonttilainoja, opintolainoja sekä lainoja arjen muihin yllättäviinkin tarpeisiin.

Yrityksille OmaSp tarjoaa kattavat rahoituspalvelut asiakasyrityksen liiketoiminnan rahoittamiseksi. Yhtiön tarjoama perinteinen yrityslaina sopii muun muassa yrityksen investointien rahoittamiseen. Mahdolliset yritysasiakkaan sopimuskumppanin edellyttämät vakuudet erilaisiin toimituksiin, urakkasopimuksiin ja kauppahinnan maksuihin voidaan tarvittaessa hoitaa OmaSp:n tarjoamalla pankkitakauksella. OmaSp tarjoaa yritysasiakkailleen myös luotollista yritystilää, jonka avulla yritysasiakas voi varmistaa maksuvalmiuden lyhytaikaisissa ja kausiluonteisissa rahoitustarpeissa.

OmaSp:n tarjoamiin yritysten rahoituspalveluihin monipuolisuutta tuo OmaSp:n yhteistyökumppani Finnvera. Finnvera edistää kotimaisten yritysten kansainvälistymistä ja toimii muun muassa rahoittajien myöntämien lainojen takaajana. OmaSp:n ja Finnveran yhteistyön myötä Yhtiön yritysasiakkaat voivat käyttää Finnveran ta-

kauksia luoton vakuusjärjestelyissä. Lisäksi OmaSp allekirjoitti tammikuussa 2017 kaksivuotisen takaussopimuksen Euroopan investointipankin (EIP) kanssa. Sopimus kattaa 50 miljoonan euron yritysluotot, joita Yhtiö voi myöntää määrätyn kriteerein kasvuhakuisille PK-yrityksille. Lisäksi EIP ja Yhtiö allekirjoittivat 20 miljoonan euron lainasopimuksen 1.6.2018 jonka kohderyhmänä ovat pienet ja keskisuuret yritykset. OmaSp toimii yhteistyössä myös Pohjoismaiden Investointipankin (NIB) kanssa. NIB:n kanssa vuonna 2015 sovitun 20 miljoonan euron lainafasiliteetin puitteissa OmaSp voi myöntää rahoitusta PK-yritysten hankkeisiin, jotka ovat linjassa NIB:n tavoitteiden kanssa, eli hankkeet kehittävät jäsenmaiden kilpailukykyä tai parantavat ympäristön tilaa. Yhtiö allekirjoitti 18.10.2018 NIB:n kanssa uuden 35 miljoonan euron lainan vastaavin ehdoin.

Yhtiö on allekirjoittanut myös syyskuussa 2018 Euroopan investointirahaston (EIR) kanssa EaSI -takaussopimuksen (Mikrofinance), jolla pyritään parantamaan työllisyyttä ja sosiaalista innovointia. EaSI –takaussopimus sisältää kaksi erillistä takausohjelmaa, joista toinen on mikroyrityksille suunnattu takausohjelma ja toinen sosiaalisille yrityksille suunnattu takausohjelma. OmaSp voi myöntää edellä mainituille yrityksille lainan ja liittyy siihen EIR:n 80 prosentin takauksen. OmaSp voi myöntää EaSI -sopimuksen puitteissa yhteensä 50 miljoonan euron edestä lainoja.

OmaSp toimii itsenäisenä Visa-korttien liikkeeseenlaskijana ja Yhtiön asiakkaat voivat rahoitustarpeissaan turvautua myös Yhtiön tarjoamaan korttiluottoon. OmaSp rahoittaa Visa-korttiluotot omasta taseestaan.

Edellä esitettyjä OmaSp:n tarjoamia rahoituspalveluja täydentävät lisäksi erilaiset yhteistyökumppaneiden tuotteet joita OmaSp välittää asiakkailleen, kuten erilaiset lainaturvavakuutukset ja täytetäkaukset. Katso tarkemmin jäljempänä kohta ”– OmaSp:n yhteistyökumppanit”.

OmaSp:n luotonanto on kasvanut asiakaskunnan kasvun myötä. OmaSp:n luotonannon kokonaismäärä tilikauden 2017 lopussa oli 2 137,9 miljoonaa euroa (1 785,4 miljoonaa tilikauden 2016 lopussa). Luotonanto sisältää OmaSp:n taseessa olevat luotot, 2 078,4 miljoonaa euroa (1 728,7 miljoonaa tilikauden 2016 lopussa) ja käytetyt tililuotot ja luottokorttisaamiset, 58,9 miljoonaa euroa (55,9 miljoonaa euroa tilikauden 2016 lopussa) sekä valtion varoista välitetyt lainat, 0,5 miljoonaa euroa (0,8 miljoonaa euroa tilikauden 2016 lopussa). OmaSp:n luotonannon kokonaismäärää ja kehitystä on kuvattu alla.

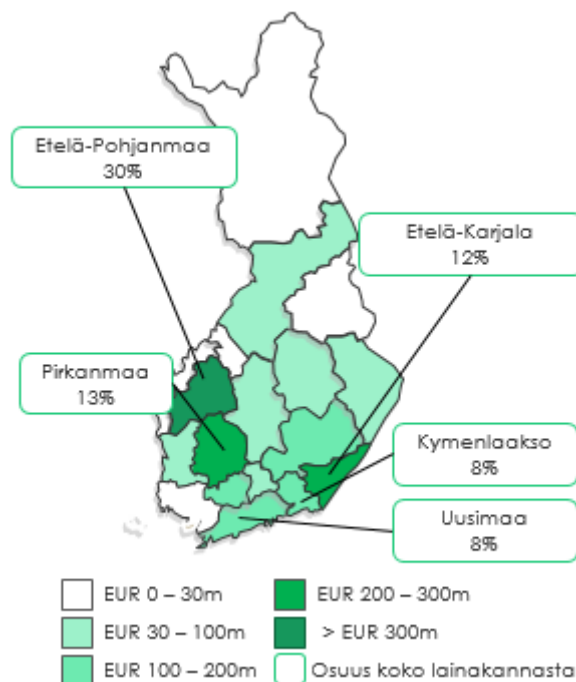
(tuhatta euroa)	30.9.		31.12.		
	2018	2017	2017	2016	2015
	(tilintarkastamaton, ellei toisin ole ilmoitettu)				
Lainat ja saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä.....	2 415 624	1 917 531	2 137 868 ¹⁾	1 785 417 ¹⁾	1 530 264

1)Tilintarkastettu

Lainakannasta yksityisasiakkaat muodostavat 30.9.2018 noin 58 prosenttia ja yritysasiakkaat noin 42 prosenttia. Yrityksille myönnettyt lainat jakautuvat toimialoittain seuraavasti: Kiinteistöala noin 38 prosenttia, maa-, metsä- ja kalatalous noin 24 prosenttia, kaupan ala noin 8 prosenttia, rakennusala noin 6 prosenttia teollisuus noin 5 prosenttia, rahoitus- ja vakuutusala noin 2 prosenttia ja muut alat yhteensä noin 17 prosenttia.⁶⁴

OmaSp:n myöntämät lainat ovat jakautuneet maantieteellisesti usealle eri alueelle Suomessa, jonka vuoksi OmaSp:n johto arvioi, että sen lainaportfolio on hyvin hajautettu maantieteellisesti. OmaSp merkittävimmät konttorit lainakannan määrällä mitattuna ovat Seinäjoen, Lappeenrannan, Hyllykallion, Kankaanpään ja Hämeenlinnan konttorit. Alla on kuvattu OmaSp:n myöntämien lainojen maantieteellistä jakaumaa Suomessa.

⁶⁴ Lainakannan jakauma asiakastyypin ja toimialan mukaan emoyhtiön luvuilla

Noin 30 prosenttia myönnettyistä lainoista on myönnetty asiakkaille, joiden sijainti on Etelä-Pohjanmaalla, noin 13 prosenttia myönnettyistä lainoista on myönnetty asiakkaille joiden sijainti on Pirkanmaalla, noin 12 prosenttia myönnettyistä lainoista on myönnetty asiakkaille joiden sijainti on Etelä-Karjalassa, noin 8 prosenttia myönnettyistä lainoista on myönnetty asiakkaille joiden sijainti on Uudellamaalla ja noin 8 prosenttia myönnettyistä lainoista on myönnetty asiakkaille joiden sijainti on Kymenlaaksossa. Loput yhtiön myöntämistä lainoista ovat myönnetty pääasiallisesti Pohjois-Pohjanmaan, Pohjois-Savon, Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan, Päijät-Hämeen, Keski-Suomen, Kanta-Hämeen sekä Satakunnan alueille.⁶⁵

Yhtiö on onnistunut tasaisesti kasvattamaan henkilöasiakkailleen sekä yritysasiakkailleen myöntämiensä lainojen kokonaisvolyymiä viime vuosina. Henkilöasiakkaiden ja yritysasiakkaiden lainosta koostuvia lainakan-toja ja niiden kehittymistä on kuvattu alla.

(miljoonaa euroa)	30.9.	31.12.	
	2018	2017	2016
Henkilöasiakkaiden lainakanta kauden lopussa..	1 400	1 279	1 179
Yritysasiakkaiden lainakanta kauden lopussa.....	978,2	828,5	580,0

(tilintarkastamaton)⁶⁶

Luottopäätökset perustuvat asiakkaan luottokelpoisuuteen ja maksukykyyn sekä muiden luoton myöntämiskriteereiden kuten vakuusvaatimusten täyttymiseen. Osana luotonantoprosessia ja riskien hallintaa OmaSp arvioi sisäisesti asiakkaidensa luottokelpoisuutta. Suuri osa henkilöasiakkaille ja yritysasiakkaille myönnettyistä lainoista on myönnetty korkeimpiin luottoluokkiin kuuluville asiakkaille. Tarkasteltuna 30.6.2018 tilanteessa, henkilöasiakkaiden lainoista noin 61,5 prosenttia Yhtiö on arvioinut luottoluokkaan AAA-A, noin 27,2 prosenttia luottoluokkaan B, noin 7,6 prosenttia luottoluokkaan C ja noin 3,7 prosenttia luottoluokkaan D. Yritysasiakkaiden sekä talonyhtiöiden lainoista noin 4,7 prosenttia Yhtiö on arvioinut luokkaan AAA, noin 37,7 prosenttia luottoluokkaan AA+, noin 9,3 prosenttia luottoluokkaan AA, noin 19,3 prosenttia luottoluokkaan A+, noin 16,8 prosenttia luottoluokkaan A, noin 4,9 prosenttia luottoluokkaan B, noin 6,4 prosenttia luottoluokkaan C ja noin 1,0 prosenttia luottoluokkaan D tai luokittelematon.⁶⁷

⁶⁵ Lainakannan maantieteellinen jakauma emoyhtiön luvuilla

⁶⁶ Lainakannan asiakasryhmäkohtainen jakauma emoyhtiön luvuilla

⁶⁷ Lainakannan jakauma asiakkaan sisäisen luottoluokituksen mukaan emoyhtiön luvuilla

Tilit ja talletukset

OmaSp tarjoaa henkilö- sekä yritysasiakkailleen erilaisia tilipalveluita asiakkaiden eri tarpeisiin. Yhtiö tarjoaa henkilöasiakkailleen muun muassa käyttötilejä, säästötilejä, ASP-tilejä sekä vuokravakuustilejä. Yritysasiakkailleen Yhtiö tarjoaa yritystilejä.

Asiakkaiden tileille tekemät talletukset ovat keskeisessä roolissa Yhtiön varainhankinnan kannalta ja valtaosa Yhtiön varainhankinnasta muodostuukin yleisöltä vastaanotetuista talletuksista. Talletusten määrään kehitystä on kuvattu seuraavassa taulukossa:

(tuhatta euroa)	30.9.		31.12.		
	2018	2017	2017	2016	2015
	(tilintarkastamaton, ellei toisin ole ilmoitettu)				
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille.....	1 728 865	1 512 107	1 639 304 ⁽¹⁾	1 482 828 ⁽¹⁾	1 472 793

1)Tilintarkastettu

Yhtiön varainhankintaa kuvataan tarkemmin jäljempänä kohdassa ”–Varainhankinta ja maksuvalmius”.

Korttiliiketoiminta

OmaSp tarjoaa henkilö- sekä yritysasiakkailleen monipuolisia maksamiseen liittyviä palveluita. OmaSp:ltä löytyy maksukortti lähes jokaisen käyttäjän tarpeisiin. OmaSp:n korteilla voi maksaa liikkeissä ja verkkokaupoissa, sekä nostaa käteistä automaateista Suomessa ja ulkomailla. OmaSp:n korteilla voi tehdä käteisnostoja ostojen yhteydessä K-ruokakaupoissa ja R-kioskeissa. OmaSp tarjoaa korteissaan myös lähimaksuominaisuutta.

OmaSp toimii itsenäisenä Visa-korttien liikkeeseenlaskijana ja Yhtiön asiakkaat voivat rahoitustarpeissaan turvautua myös Yhtiön tarjoamaan korttiluottoon. OmaSp rahoittaa Visa-korttiluotot omasta taseestaan.

Yritysasiakkaan tiliin voidaan liittää Visa Business Debit automaatti- ja maksukortti, jolla asiakasyritykset voivat perinteisen tilisiirron ja verkkopankissa tapahtuvan maksamisen lisäksi hoitaa maksunsa ja verkko-ostoksena.

Maksupalvelut

OmaSp tarjoaa henkilö- sekä yritysasiakkailleen monipuoliset päivittäisasiain palvelut. OmaSp tarjoaa asiakkailleen suurimmassa osassa konttoreitaan kassapalvelut. Kassapalveluilla käsitetään muun muassa erilaiset pankissa toteutettavat maksamisen palvelut ja käteisen rahan käsittely henkilö- ja yritysasiakkaille. OmaSp tarjoaa asiakkailleen palvelut myös ulkomaanmaksuliikenteeseen. Erilaisten maksukorttien lisäksi OmaSp tarjoaa asiakkailleen maksupalveluita, joiden avulla asiakkaat voivat maksaa laskujaan itse joko verkkopankissa omalla tietokoneellaan tai mobiilisti käyttäen OmaSp:n OmaMobiili-mobiiliverkkopankkia. Asiakas voi lisäksi maksaa ostoksiaan verkkomaksuna niissä verkkokaupoissa, joissa on käytössä OmaSp:n maksupainike. Vastavuoroisesti, jos OmaSp:n asiakasyrityksellä on verkossa asioivia asiakkaita, voi asiakasyritys ottaa käyttöön OmaSp:n tarjoaman verkkomaksupainikkeen internet-sivuilleen, jonka avulla yritysasiakas voi vastaanottaa asiakkailtaan maksuja.

Säästämisen ja sijoittamisen palvelut

OmaSp tarjoaa erilaisia säästämisen ja sijoittamisen palveluita henkilö- ja yritysasiakkailleen itse, sekä yhteistyökumppaneidensa kanssa. Yhtiö tarjoaa tai välittää asiakkailleen muun muassa säästövakuutuksia, varainhoitovakuutuksia, eläkesäästämistä, ASP-tilejä, osakekorisidonnaisia OmaTuotto -talletuksia ja määräaikaistalletuksia, kapitalisaatiosopimuksia, osakkeita sekä rahastoja.

Yhtiö ei tuota kaikkia sijoittamisen ja säästämisen palveluitaan itse, vaan välittää osittain omistamiensa yhtiöidensä sekä yhteistyökumppaniensa tuotteita, jotka täydentävät Yhtiön palvelutarjoamaa. Yhtiö välittää muun muassa Sp-Rahastoyhtiö Oy:n rahastotuotteita ja Sp-Henkivakuutus Oy:n vakuutus tuotteita. Arvopaperipalveluissa OmaSp:n välittäjänä toimii FIM sekä Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj tilinhoitajayhteisönä. Asiakkaan suuntaan palvelu kuitenkin näkyy täysin OmaSp:n tarjoamana.

OmaSp:n välittämien rahasto- ja vakuutussäästöjen kokonaismäärää on kuvattu alla.

(miljoonaa euroa)	30.9.		31.12.		
	2018	2017	2017	2016	2015
	(tilintarkastamaton)				
Asiakkailla ajanjakson lopussa olevat OmaSp:n välittämät rahasto- ja vakuutussäästöt	292,1	267,2	278,9	258,6	216,5

OmaSp tarjoaa henkilöasiakkailleen seuraavia säästämisen ja sijoittamisen palveluita: säästötalletustili, sijoitustalletus, OmaTuottoTalletus, asuntosäästö-palkkiotili, sijoitusrahastot, säästövakuutus, varainhoitovakuutus sekä osakkeet ja muut arvo-osuudet. Yritysassiakkailleen OmaSp tarjoaa seuraavia säästämisen ja sijoittamisen palveluita: säästötalletustili, sijoitustalletus, OmaTuottoTalletus, sijoitusrahastot, kapitalisaatiosopimus, varainhoitokapitalisaatio, ryhmäläkevakuutus sekä osakkeet ja muut arvo-osuudet.

OmaSp on lisäksi laskenut marraskuussa 2017 liikkeeseen debentuurilainan, joka merkittiin koko määrästä ja oli 15 miljoonan euron suuruinen. Laina tarjottiin asiakkaiden merkittäväksi OmaSp:n konttorien kautta.

Trade Finance -tuotteet

Yritysassiakkailleen OmaSp tarjoaa ulkomaan kaupan tueksi Trade Finance -tuotteita. Vuonna 2017 käynnistetyn palvelun ratkaisut asiakkaille tuotetaan yhteistyössä Danske Bankin kanssa siten, että OmaSp välittää asiakkailleen oman brändinsä alla Danske Bankin Trade Finance -tuotteita. OmaSp saa Danske Bankilta palkkion OmaSp:n kautta välitetyistä Trade Finance -tuotteista.

OmaSp:n yhteistyökumppanit

Osaa perinteistä pankkitoimintaa ja Yhtiön ydinliiketoimintaa täydentävistä palveluista OmaSp tarjoaa yhteistyössä yhteistyökumppaneiden kanssa. OmaSp omistaa osittain yhteistyökumppaneistaan Sp-Rahastoyhtiö Oy:n (7,4 prosentin omistusosuus) ja Sp-Henkivakuutus Oy:n (18,8 prosentin omistusosuus). Muissa alla kuvatuissa yhteistyökumppaneissa OmaSp:llä ei ole omistusta.

Sp-Rahastoyhtiö ja Sp-Henkivakuutus Oy

OmaSp välittää Sp-Rahastoyhtiö Oy:n rahastoja ja Sp-Henkivakuutus Oy:n vakuutustuotteita. OmaSp saa tekemästään myynnistä korvauksena osan myytyjen tuotteiden merkintä- ja lunastuspalkkioista sekä hallinnointipalkkioista. Asiakkailla oli 30.9.2018 noin 292,1 miljoonan euron edestä OmaSp:n välittämiä Sp-Rahastoyhtiö Oy:n ja Sp-Henkivakuutus Oy:n rahasto- ja vakuutussäästöjä. Yhteistyö Sp-Rahastoyhtiön ja Sp-Henkivakuutuksen kanssa takaa OmaSp:lle mahdollisuudet tarjota asiakkailleen kattavan kirjjon pankkipalveluita täydentäviä säästämisen ja sijoittamisen palveluita, lainaturva- sekä henkivakuutustuotteita. Tarjoamalla palvelut yhteistyökumppaneiden kanssa, OmaSp voi keskittyä pääasialliseen liiketoimintaansa, eli vähittäispankkitoiminnan harjoittamiseen ja kehittämiseen.

Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oy

OmaSp:n keskusluottolaitospalvelut tarjoaa Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oy ("Säästöpankkien Keskuspankki"). Säästöpankkien Keskuspankki tarjoaa OmaSp:lle maksujenvälityspalvelut sisältäen maksujärjestelmien osallistumisen (SEPA-maksut ja Säästöpankkien sisäinen maksuliikenne SML-palvelut), selvitysjärjestelmän käytön, SEPA-suoraveloituspalvelun sekä ulkomaanmaksujen välityspalvelun. OmaSp:llä on Säästöpankkien Keskuspankin kanssa sopimus pankin maksuliiketilistä. OmaSp hankkii Säästöpankkien Keskuspankilta asiakasmaksujen välitykseen liittyvät palvelut. OmaSp hallinnoi ja vastaa itse maksuliiketilin likviditeetistä ja siihen liittyvistä toiminnoista. OmaSp:llä on oma likviditeetinhallinta ja treasury-toiminto. OmaSp:llä on lisäksi oma TARGET2 tili, jota se hallinnoi itsenäisesti.

Säästöpankkien Keskuspankki toimii lisäksi OmaSp:n tilinhoitajayhteisönä.

Muut yhteistyökumppanit

Muita OmaSp:n kannalta tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat muun muassa Finnvera ja Euroopan Investointirahasto, jotka takaavat tiettyjä OmaSp:n myöntämiä yrityslainoja; NIB ja EIP, jotka tarjoavat Yhtiölle rahoitusta välitettäväksi eteenpäin PK-yrityksille; sekä Vakuutusosakeyhtiö Garantia ja AXA Partners, jotka tarjoavat OmaSp:n yksityisasiakkaille lainatakauksia ja lainaturvavakuutuksia. Keväällä 2018 OmaSp käynnisti myös yhteistyön Fundu Oy:n kanssa. Yhteistyön tavoitteena on tarjota OmaSp:n yritysasiakkaille entistä monipuolisempia ja tehokkaampia rahoitusvaihtoehtoja.

Yhtiön asiakkaat ja palvelukanavat

Yleistä

OmaSp:n keskeisiä asiakasryhmiä ovat henkilöasiakkaat ja pienet- ja keskiuuret yritykset. Yhtiön asiakasmäärä on viime aikoina kehittynyt suotuisasti, minkä lisäksi S-pankilta hankittujen toimintojen yhteydessä OmaSp:lle siirtyi vuoden 2017 lopulla noin 9 100 uutta asiakasta. Yhtiön asiakasmäärän kehitystä on kuvattu seuraavassa taulukossa.

(kappaletta)	31.12.		
	2017	2016	2015
Asiakasmäärä ajanjakson lopussa	n. 135 000	n. 125 000	n. 125 600

Henkilöasiakkaat

Noin 80 prosenttia OmaSp:n asiakkaista on henkilöasiakkaita. OmaSp:n kohdeasiakkaita henkilöasiakkaissa ovat täyden palvelun pankkipalveluita haluavat asiakkaat, jotka arvostavat hyvää sekä helposti saatavilla olevaa asiakaspalvelua.

Suurimmalla osalla henkilöasiakkaista on käytössään vähintään kolme Yhtiön tarjoamaa palvelua. Yhtiö on täten onnistunut hankkimaan suuren määrän täyden palvelun asiakkaita, joiden Yhtiö arvioi olevan lojaalimpia kuin sellaiset asiakkaat, joilla on käytössään vain yksi tai kaksi Yhtiön tarjoamaa palvelua. Kesäkuun 2018 lopussa. Yhtiön asiakkaista noin 24,9 prosentilla oli käytössään vähintään viisi Yhtiön tarjoamaa palvelua, noin 35,4 prosentilla oli käytössään kolme tai neljä Yhtiön tarjoamaa palvelua ja 39,7 prosentilla Yhtiön asiakkaista oli käytössään vähemmän kuin kolme Yhtiön tarjoamaa palvelua.

OmaSp on onnistunut kasvattamaan tasaisesti henkilöasiakkaiden lainoista koostuvaa lainakantaansa. Yhtiön henkilöasiakkaiden lainoista koostuvan lainakannan kehitystä on kuvattu tarkemmin kohdassa ”Yhtiön liiketoiminta, palvelut ja tuotteet”. Joroisten Osuuspankin ja Pyhäselän Paikallisosuuspankin liiketoimintojen siirtymisen Yhtiölle syksyllä 2015 edesauttoi myös Yhtiön henkilöasiakkaiden määrän ja henkilöasiakkaiden lainakannan kasvattamista. Järjestelyn tuloksena OmaSp:lle siirtyi yhteensä talletuksia noin 150 miljoonaa euroa ja luottoja noin 124 miljoonaa euroa, joista valtaosa olivat henkilöasiakkaiden talletuksia ja luottoja.

Yhtiön johdon näkemyksen mukaan kasvu on saavutettu erinomaisen asiakaspalvelun sekä aktiivisten myyntiponnisteluiden kautta. Kasvu on ollut erityisen vahvaa asuntolainoissa. OmaSp uskoo erinomaisen asiakaspalvelun vauhdittavan Yhtiön kasvua isommissa kaupungeissa, joissa suuri osa kilpailijoista keskittyy Yhtiön johdon näkemyksen mukaan enemmän hintakilpailuun hyvän asiakaskokemuksen kustannuksella. OmaSp keskittyy hintakilpailun sijaan erinomaiseen asiakaspalveluun sekä palveluiden saavutettavuuteen, jotka Yhtiön johdon näkemyksen mukaan ovat asioita, joita monet asiakkaat arvostavat. Hyvään asiakaskokemukseen keskittyminen auttaa Yhtiötä hyvän kannattavuuden säilyttämisessä, sillä hyvä asiakaskokemus mahdollistaa korkeamman hinnoittelun sekä asiakkaiden voittamisen ryhtymättä hintakilpailuun. Esimerkiksi kesäkuussa 2018 OmaSp:n myöntämien uusien asuntolainojen keskiporko oli 1,21 prosenttia, kun koko Suomessa keskiarvo Suomen Pankin tilastojen mukaan oli 0,86 prosenttia. OmaSp:n myöntämien uusien asuntolainojen korkeampi keskiporko johtuu Yhtiön johdon näkemyksen mukaan useista eri tekijöistä. Yhtiö uskoo sen asiakkaiden arvostavan Yhtiön tarjoamaa erinomaista, henkilökohtaista, paikallista palvelua ja asiakkaiden tarpeisiin vastaavia käsittelyaikoja. OmaSp ei pyri osallistumaan kovaan hintakilpailuun asiakashankinnassa. Kaikkiin OmaSp:n myöntämiin luottoihin sovelletaan vastuullista luotonantopolitiikkaa, eikä korkeampi keskiporko täten ole seurausta kilpailijoita vapaammasta luotonantopolitiikasta tai riskinotosta luotonannossa. Lisäksi suhteellisen suuri osuus OmaSp:n myöntämistä luotoista myönnetään suurimpien kaupunkien ulkopuolella, missä hintakilpailu ei Yhtiön johdon näkemyksen mukaan ole yhtä kovaa.

Noin 58,3 prosenttia Yhtiön myöntämien lainojen kokonaismäärästä oli myönnetty henkilöasiakkaille syyskuun 2018 lopussa.⁶⁸

Yritysassiakkaat ja muut yhteisöt

Noin 20 prosenttia Yhtiön asiakkaista on yritysasiakkaita tai muita yhteisöjä. Yritysassiakkaissa Yhtiön kohdeasiakkaita ovat täyden palvelun pankkipalveluita haluavat, vakaan liiketoimintamallin omaavat yritykset,

⁶⁸ Lainakannan asiakasryhmäkohtainen jakauma emoyhtiön luvuilla

jotka OmaSp tuntee hyvin. Suurin osa Yhtiön yritysasiakkaista on PK-yrityksiä. Yhtiön strategiaan kuuluu keskeisenä seikkana sellaisten PK-yritysten hankkiminen ja palveleminen, joiden liiketoiminnan Yhtiö on arvioinut taloudellisesti terveeksi ja vakaaksi.

Yhtiö on onnistunut kasvattamaan merkittävästi yritysasiakkaiden lainoista koostuvaa lainakantaansa. Yhtiön yritysasiakkaiden lainoista koostuvan lainakannan kehitystä on kuvattu tarkemmin edellä kohdassa ”*Yhtiön liiketoiminta, palvelut ja tuotteet*”.

Yritysasiakkaiden lainoista koostuvasta lainakannan kasvusta noin 140 miljoonan euron osuus perustuu joulukuun 2017 alussa toteutuneeseen S-Pankin PK-yritys- sekä maa- ja metsätalousliiketoiminnan hankintaan.

41,7 prosenttia Yhtiön myöntämien lainojen kokonaismäärästä oli myönnetty yritysasiakkaille syyskuun 2018 lopussa.⁶⁹

Yhtiön palvelukanavat

Yhtiön keskeisenä tavoitteena on palvella asiakkaitaan henkilökohtaisesti ja olla lähellä ja läsnä sekä digitaalisissa että perinteisissä palvelukanavissa. Historiallisesti OmaSp:n päämarkkina-alueet ovat olleet Etelä-Karjalan, Etelä-Pohjanmaan, Etelä-Savon, Hämeen, Kymenlaakson, Pirkanmaan, Pohjois-Karjalan ja Satakunnan alueet, joten konttoriverkosto oli aikaisemmin keskittynyt kyseisille alueille. Yhtiö on viime vuosien aikana laajentanut toimintaansa koko Suomessa ja haluaa vahvistaa markkina-asemaansa ja lisätä asiakasmääriänsä maanlaajuisesti.

Digitaaliset palvelukanavat

Koko maan tehokkaan palvelemisen takaamiseksi Yhtiö on tehnyt panostuksia digitaalisten palveluiden kehittämiseen sekä konttoriverkostonsa optimointiin. Yhtiöllä on kattavat digitaaliset palvelut, joiden avulla Yhtiö pystyy palvelemaan asiakkaitaan ajasta ja paikasta riippumatta.

Yhtiön digitaalisten palveluiden keskiössä on monipuolinen verkkopankki, jossa henkilö- ja yritysasiakkaat voivat hoitaa maksamiseen, tileihin ja kortteihin, lainoihin sekä varallisuudenhoitoon liittyviä asioita silloin kun asiakkaalle parhaiten sopii. OmaSp tarjoaa asiakkailleen myös OmaMobiili -mobiiliverkkopankin, jonka avulla asiakas voi hoitaa päivittäisiä pankkiasioitaan omalla älypuhelimellaan tai tabletilla. Yhtiö tarjoaa myös tunnistuspalvelut sekä sähköisen allekirjoittamisen palvelun, joiden avulla asiakkaat voivat tunnistautua eri verkkopalveluissa ja joiden avulla yritykset voivat tunnistaa asiakkaitaan. Sähköisen OmaAllekirjoitus-palvelun avulla asiakkaat voivat allekirjoittaa OmaSp:n kanssa tekemiään sopimuksia sähköisesti ja täten avata uusia palveluita.

OmaSp kehittää jatkuvasti digitaalisia palvelukanaviaan asiakaskokemuksen parantamiseksi sekä palvelutuotannon optimoimiseksi. OmaSp otti muun muassa käyttöön ensimmäiset videoneuvottelut asiakkaidensa kanssa keväällä 2017 samalla, kun Yhtiö toi uudistetun, alun perin vuonna 2015 lanseeratun, OmaMobiili-mobiilisovelluksen keväällä 2017 asiakkaidensa käytettäväksi. Digitaalisten palvelukanavien kehitys on ollut yksi keskeisiä kehityskohteita myös vuoden 2018 aikana. OmaSp toi kesällä 2018 asiakkaidensa pilottikäyttöön OmaKonttori-mobiilisovelluksen, jonka avulla asiakkaat voivat pankkiasioiden hoitamisen lisäksi käydä neuvotteluita valitsemansa pankkitoimihenkilön kanssa mobiililaitteellaan. OmaKonttori-sovellus on pilotointivaiheen jälkeen tarkoitus lanseerata myös muiden kuin Yhtiön asiakkaiden käyttöön. Tällöin potentiaaliset uudet asiakkaat voisivat tavata Yhtiön pankkitoimihenkilöitä digitaalisesti OmaKonttorissa. Muita vuoden 2018 aikana käyttöön otettuja uusia palveluita ovat sähköinen tunnuslukusovellus OmaVahvistus, joka mahdollistaa kirjautumisen OmaSp:n digitaalisiin palveluihin ilman paperista tunnuslukulistaa, sekä sähköisen allekirjoittamisen palvelut, jonka avulla asiakas voi etänä allekirjoittaa pankkiasiointiinsa liittyvää dokumentaatiota. Vuosien 2018 ja 2019 aikana OmaSp:n tavoitteena on entisestään parantaa mobiilimaksamisen palveluitaan sekä jatkaa mobiilipankin kehittämistä sisältämään kaikki verkkopankin toiminnallisuudet ja mahdollistamaan entistä paremman ja joustavamman asiakaskokemuksen asiakkailleen.

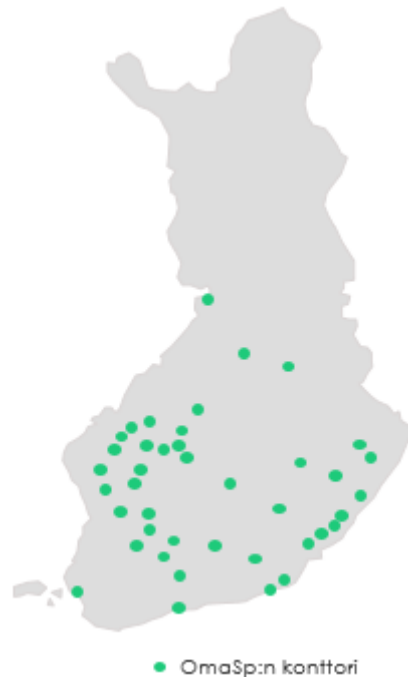
Konttoriverkosto

Digitaalisten palvelujen lisäksi Yhtiöllä on laaja ja kattava konttoriverkosto, jota se pyrkii optimoimaan mahdollisimman tehokkaaksi. Osana toimintansa uudelleen organisointia Yhtiö on loppuvuonna 2016 ja kesän 2017

---

⁶⁹ Lainakannan asiakasryhmäkohtainen jakauma emoyhtiön luvuilla

aikana yhdistellyt pienempiä konttoreita ja palvelupisteitä lähiseudun yksiköihin konttoreiden kannattavuuden parantamiseksi samalla, kun uusia konttoreita on avattu kasvukeskuksiin paikoille, joissa Yhtiö uskoo konttoreiden saavuttavan hyvän kannattavuuden ja korkean asiakasvirran. Viime aikoina OmaSp on avannut konttoreita muun muassa Lahteen ja Jyväskylään. Loppuvuoden 2018 aikana OmaSp on avannut konttorin Ouluun ja avaa konttorin Helsingin ydinkeskustaan ja arviolta tammikuussa 2019 avataan laajennettu Turun konttori.

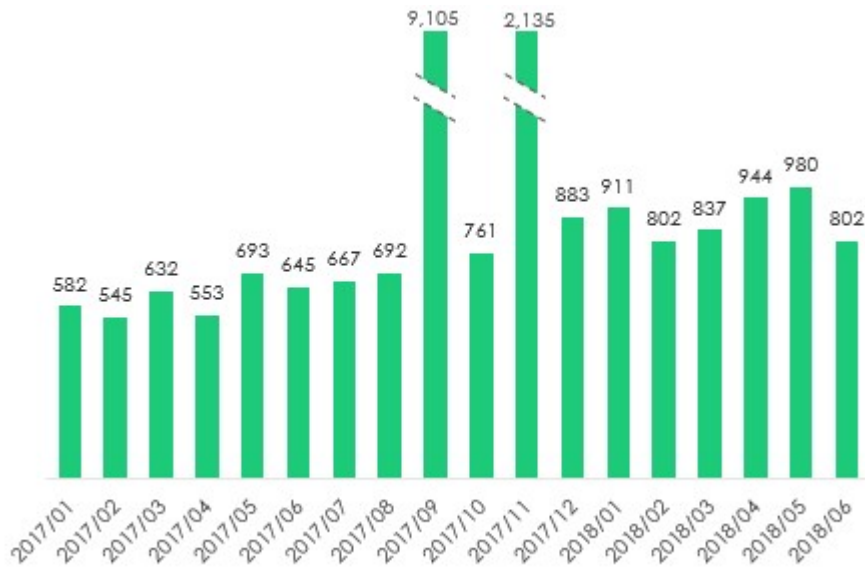

OmaSp:llä on vähintään yksi konttori seuraavilla paikkakunnilla: Akaa, Alajärvi, Alavus, Espoo, Haapajärvi, Hamina, Hammaslahti, Hauho, Helsinki, Häijää, Hämeenlinna, Iisalmi, Ilmajoki, Imatra, Jalasjärvi, Joensuu, Joroinen, Joutseno, Jyväskylä, Kankaanpää, Kauhajoki, Kihniö, Kotka, Kouvola, Kuortane, Kurikka, Lahti, Lappeenranta, Lempäälä, Mikkeli, Parikkala, Parkano, Riihimäki, Savonlinna, Seinäjoki, Tampere, Turku, Tuuri, Ähtäri.

OmaSp:n tavoitteena on olla ihmisläheinen pankki ja erottautua kilpailijoistaan henkilökohtaisella palvelulla. Esimerkkinä monipuolisesta henkilökohtaisesta palvelusta ja asiakkaan lähelle tulemisesta on, että OmaSp:n voi myös järjestää kotikäyntejä sellaisille asiakkailleen, jotka eivät syystä tai toisesta pysty hoitamaan pankkiasioitaan sähköisesti tai lähimmässä konttorissa.

Myynti ja asiakaskokemus

OmaSp käyttää markkinoinnissaan useita markkinointi- ja jakelukanavia, kuten internetiä, sosiaalisia medioita, konttoreitaan ja palvelupisteitään, televisiota, radiota sekä printtimainontaa. Uusia potentiaalisia asiakkaita Yhtiö kartoittaa markkinointi- ja mainoskampanjoilla, Yhtiön nykyisten asiakkaiden antamin suosituksin, osallistumalla paikallisiin tapahtumiin, ylläpitämällä ja rakentamalla suhteita kiinteistönvälitysverkostoihin, sekä oleamalla läsnä paikallisissa yhteisöissä. OmaSp toimii muun muassa yhteistyössä eri kiinteistönvälittäjien kanssa tehdäkseen asuntokaupprosessista mahdollisimman helppoa ja nopeaa asiakkaalle. Uusmyyntitilanteessa Yhtiö pyrkii aina itse olemaan aktiivinen osapuoli ja tarjoamaan palveluitaan mahdollisimman tehokkaasti potentiaalisille asiakkaille. Yhtiön tavoitteena myyntitilanteissa on onnistua konkretisoimaan potentiaalisille asiakkaille, miten asiakkaat voivat hyötyä hyvästä ja henkilökohtaisesta palvelusta sekä vaurastumisesta pitkällä aikavälillä sen sijaan, että he pelkästään hakisivat halvinta hintaa asiakaskokemuksen ja laadukkaan ja asian-tuntevan asiakaspalvelun kustannuksella. OmaSp:n kilpailuvaltti kilpailijoihinsa nähden onkin Yhtiön johdon näkemyksen mukaan laadukas ja henkilökohtainen palvelu digitaalisissa palvelukanavissa ja konttoreissa, eikä Yhtiön strategiana siten ole kilpailla halvimmilla hinnoilla. Yhtiön johto uskoo, että tyytyväiset ja laadukasta sekä henkilökohtaista palvelua saavat asiakkaat jäävät Yhtiön asiakkaiksi pitkäksi aikaa ja käyttävät ajan myötä yhä enemmän ja laajemmin Yhtiön palveluita. Yhtiö onkin onnistunut hankkimaan uusia asiakkaita kasvavaan ja tasaiseen tahtiin vuosina 2017 ja 2018. Alla on kuvattu OmaSp:n uusien asiakkaiden määrää kuukausittain vuodesta 2017 lähtien. Syyskuun 2017 ja lokakuun 2017 huomattavasti suuremmat uusien asiakkaiden määrät johtuvat S-Pankin PK-yritys- sekä maa- ja metsätalousliiketoiminnan hankinnasta, jolloin S-Pankin asiakkaita siirtyi OmaSp:lle.

OmaSp:n tavoitteena on olla tyytyväisten asiakkaiden pankki ja kaikki Yhtiön tarjoamat palvelut ovat luotu, ja niitä jatkokehitetään, pitämällä asiakkaan tarpeet kehitystyön keskiössä. Yhtiön tavoitteena on, että kaikki sen tarjoamat palvelut vastaisivat asiakkaiden odotuksia sekä parhaassa tapauksessa ylittäisivät ne. OmaSp:n johto haluaa, että asiakkaat tuntevat Yhtiön olevan lähellä ja läsnä asiakkaan arjessa. Lähellä ja läsnä oleminen edellyttää, että Yhtiöllä on vahva paikallistuntemus ja saavutettavuus toiminta-alueillaan. Kaikilla Yhtiön asiakkaila on oma henkilökohtainen yhteishenkilö, johon asiakkaat voivat ottaa yhteyttä kaikkien Yhtiön tarjoamien palvelukanavien kautta.

Asiakastyytyväisyys on OmaSp:lle tärkeää ja Yhtiö onkin onnistunut pitämään asiakastyytyväisyyden korkealla tasolla. OmaSp mittaa asiakastyytyväisyyttä vuosittain tehtävällä Parasta palvelua -tutkimuksella. Tutkimuksessa OmaSp:n asiakkaat vastaavat internet kyselyssä asiakastyytyväisyyttä mittaaviin kysymyksiin. Viimeksi joulukuussa 2017 tehdyssä Parasta palvelua -tutkimuksessa OmaSp sai asiakkailtaan arvosanan 4,3/5 yleisestä asiakastyytyväisyydestä, 4,1/5 asiakkaiden tyytyväisyydestä heidän paikalliseen pankkikonttoriinsa ja 4,8/5 asiakkaiden tyytyväisyydestä heidän omaan yhteishenkilöönensä OmaSp:ssä. Yhtiön asiakkaiden suositeluaste (NPS) OmaSp:tä kohtaan oli 42, eli erinomainen. Tutkimuksen toteutti Balentor Oy aikavälillä 24.11.–15.12.2017 ja siihen vastasi yhteensä 7 676 henkilöä. Valtaosalle vastaajista, noin 88 prosentille, OmaSp oli pääasiallinen pankki.

Tärkeänä seikkana asiakastyytyväisyyden vaalimisessa on palvelun korkea saavutettavuus. Yhtiö pyrkii siihen, että sen palveluiden saavutettavuus olisi toimialan huippua. Tätä varten Yhtiö tarjoaa asiakkailleen palvelua myös normaalien toimistoaikojen ulkopuolella. OmaSp pitää suurinta osaa konttoreistaan auki viikolla myös iltaisin ajanvarauksella ja OmaSp:n henkilöstö voi tarvittaessa tavata asiakkaita myös asiakkaiden kotona tai muualla asiakkaalle sopivassa paikassa. Lisäksi asiakkaat saavat henkilökohtaista palvelua myös Yhtiön digitaalisten palvelukanavien kautta. OmaKonttori-mobiilisovelluksessa ja OmaMobiili-mobiiliverkkopankissa asiakkaat voivat olla chatin ja videoneuvottelujen kautta yhteydessä pankkiin.

OmaSp pyrkii ylläpitämään lämmintä, yhtenäistä ja ihmisläheistä imagoa ja brändiviestiä markkinoinnissaan ja asiakaskontakteissa. OmaSp:n tavoitteena on kaikessa markkinoinnissaan ja viestinnässään käyttää selkeää ja ymmärrettävää viestintätapaa, joka on yhtenäinen ja helposti tunnistettavissa. OmaSp:n logo ja tunnistettavissa oleva vihreä värimaailma ovat esillä Yhtiön tarjoamissa maksukorteissa, verkkopalvelussa ja mainonnassa.

Jällelrahoitus ja maksuvalmius

OmaSp:n jällelrahoitus pohja koostui 30.9.2018 yleisöltä vastaanotetuista talletuksista (velat yleisölle ja julkisyhteisöille, 67,8 prosenttia jällelrahoitus pohjasta), muilta luottolaitoksilta saaduista veloista (velat luottolaitoksille, 2,3 prosenttia jällelrahoitus pohjasta) joukkovelkakirjarahoituksesta ja sijoitustodistuksista (yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, 28,8 prosenttia jällelrahoitus pohjasta), sekä toissijaisista veloista (velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla, 1,0 prosenttia jällelrahoitus pohjasta). Yhtiön jällelrahoitus pohja on laajentunut samanaikaisesti, kun Yhtiön rahoituskustannukset suhteessa jällelrahoitus pohjaan ovat laskeneet. Yhtiön jällelrahoitus pohjan kasvua ja suhteellista korkokulujen laskua on kuvattu alla.

(miljoonaa euroa)	1.1.–30.9.2018	1.1.–31.12.		
	2018	2017	2016	2015
	(tilintarkastamaton, ellei toisin ole ilmoitettu)			
Jälleenrahoituspohja ⁷⁰	2 548,2	2 440,3	1 887,7	1 695,7
Korkokulut suhteessa jälleenrahoituspohjaan ⁷¹	0,26 %	0,30 %	0,39 %	0,48 %

Yhtiön varainhankinnan kivijalka on yleisöltä vastaanotetut talletukset. Yhtiön liikkeeseenlaskemat joukkovelkakirjalainat ja sijoitustodistukset ovat kuitenkin laajentaneet Yhtiön jälleenrahoituspohjaa selvästi. Yhtiö on onnistunut viime vuosina kasvattamaan pitkäaikaisen, yli 12 kuukauden, rahoituksen osuutta jälleenrahoituspohjastaan. Yhtiön tavoitteena on jatkossa kasvattaa pitkäaikaisen rahoituksen osuutta yhä suuremmaksi muun muassa laskemalla liikkeeseen joukkovelkakirjoja.

Yhtiö on onnistunut kasvattamaan vastaanottamiensa talletusten määrää vuodesta 2015. Vuoden 2015 lopussa Yhtiön vastaanottamien talletusten määrä (velat yleisölle ja julkisyhteisöille) oli yhteensä 1,47 miljardia euroa, vuonna 2016 yhteensä 1,48 miljardia euroa, vuonna 2017 yhteensä 1,64 miljardia euroa ja 30.9.2018 yhteensä 1,73 miljardia euroa. Yhtiön johdon arvion mukaan kasvu on johtunut pääasiassa asiakasmäärien kasvusta. Talletuksille maksettu keskimääräinen korkoprosentti on laskenut vuodesta 2015 lähtien. joulukuussa 2015 OmaSp maksoi talletuksille korkoa keskimäärin 0,32 prosenttia, kesäkuussa 2016 keskimäärin 0,25 prosenttia, joulukuussa 2016 keskimäärin 0,18 prosenttia, kesäkuussa 2017 keskimäärin 0,16 prosenttia, joulukuussa 2017 keskimäärin 0,14 prosenttia ja kesäkuussa 2018 keskimäärin 0,12 prosenttia. Yhtiön johto arvioi, että keskimääräinen talletuksille maksettava korko on laskenut johtuen vanhojen korkeakorkoisten määräraikaistalletusten erääntymisestä sekä yleisen korkotason laskusta. Lisäksi Yhtiön laajentunut ja monipuolistunut jälleenrahoituspohja on vähentänyt riippuvuutta talletuksista ja mahdollistanut alhaisempien talletuskorkojen maksamisen. Kesäkuussa 2018 noin 74 prosenttia OmaSp:n yleisöltä vastaanottamien talletusten kokonaismäärästä oli vastaanotettu henkilöasiakkailta, noin 22 prosenttia oli vastaanotettu yritysasiakkailta ja 4 prosenttia oli vastaanotettu rahoituslaitoksilta. OmaSp:n yleisöltä vastaanottamista talletuksista suurin osa on alle 50 tuhannen euron kokoisia per asiakas. Noin 5 prosenttia talletuksista on kokonaismäärältään yli 5 miljoonan euron kokoisia per asiakas, noin 5 prosenttia on 1-5 miljoonan euron kokoisia per asiakas, noin 15 prosenttia on 150 tuhannen-1 miljoonan euron kokoisia per asiakas, noin 29 prosenttia on 50 tuhannen-150 tuhannen euron kokoisia per asiakas ja 46 prosenttia on alle 50 tuhannen euron kokoisia per asiakas.

OmaSp on ollut aktiivinen joukkovelkakirjalainamarkkinalla vuodesta 2013 lähtien. OmaSp on laskenut liikkeeseen kuusi joukkovelkakirjalainaa. Joukkovelkakirjalainojen avulla OmaSp on pystynyt hajauttamaan jälleenrahoituspohjaansa ja pidentämään rahoituskantansa maturiteettia. Esitteen päivämääränä joukkovelkakirjalainoista kolme on edelleen liikkeellä.

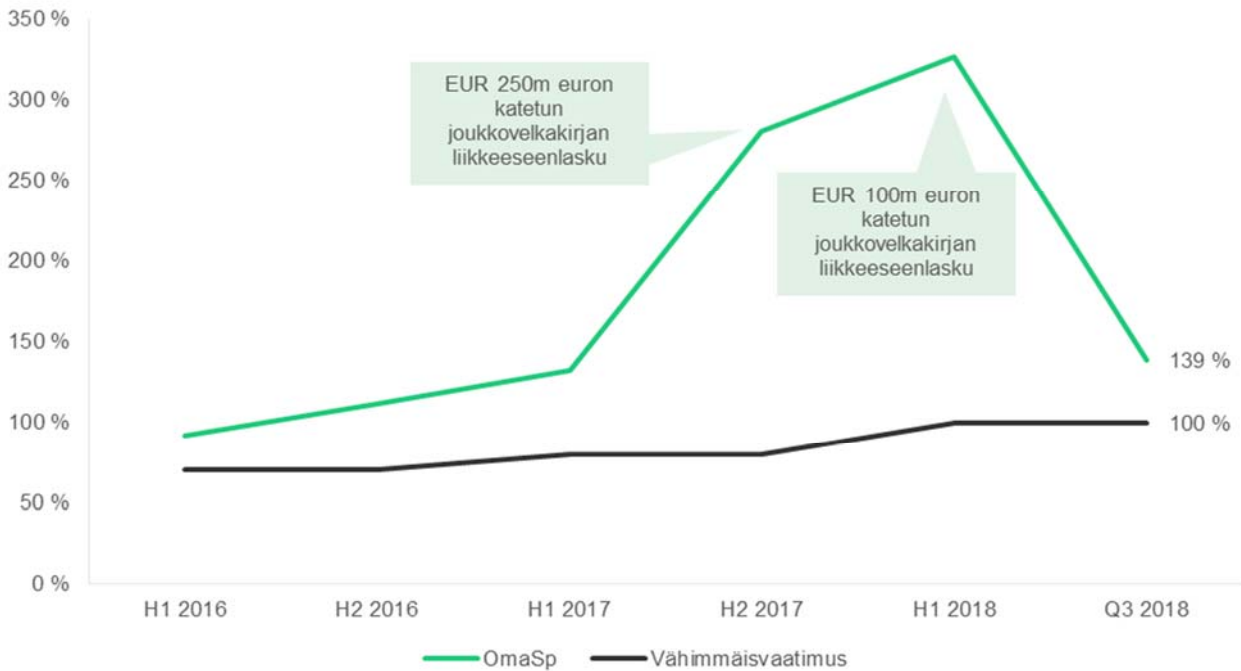
OmaSp hyödyntää varainhankinnassaan myös sijoitustodistuksia. Sijoitustodistukset tuovat joustavuutta OmaSp:n jälleenrahoitukseen ja Yhtiö käyttää niitä erityisesti lyhytaikaisen rahoituksen tarpeisiin sekä likviditeetin hallintaan.

OmaSp:llä on vahva maksuvalmius. EU:n vakavaraisuusasetuksen mukainen maksuvalmiusvaatimus (LCR) on 100 prosenttia, mutta osana likviditeetti- ja markkinariskistrategiaansa OmaSp on sisäisesti asettanut maksuvalmiusvaatimuksen alarajaksi 125 prosenttia. OmaSp:n maksuvalmius parantunut entisestään viime vuosina ja OmaSp ylittää EU:n vakavaraisuusasetuksen vaatimukset Esitteen päivämääränä selvästi. Yhtiön maksuvalmiuden kehitystä on kuvattu alla.

⁷⁰ Jälleenrahoituspohja sisältää velat luottolaitoksille, velat yleisölle ja julkisyhteisöille, yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat ja velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

⁷¹ Korkokulut suhteessa jälleenrahoituspohjaan laskettu seuraavasti: periodin korkokulut / periodin lopun jälleenrahoituspohja. 1.1.-30.9.2018 korkokulut on annualisoitu seuraavasti: 1.1.-30.9.2018 / 3 * 4

Maksuvalmiusvaatimus (LCR)

Yhtiön maksuvalmiutta ja sen kehitystä sekä sille asetettua maksuvalmiusvaatimusta on kuvattu tarkemmin Esitteen kohdassa ”*Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema*”.

Kiinnitysluottopankkitoiminta

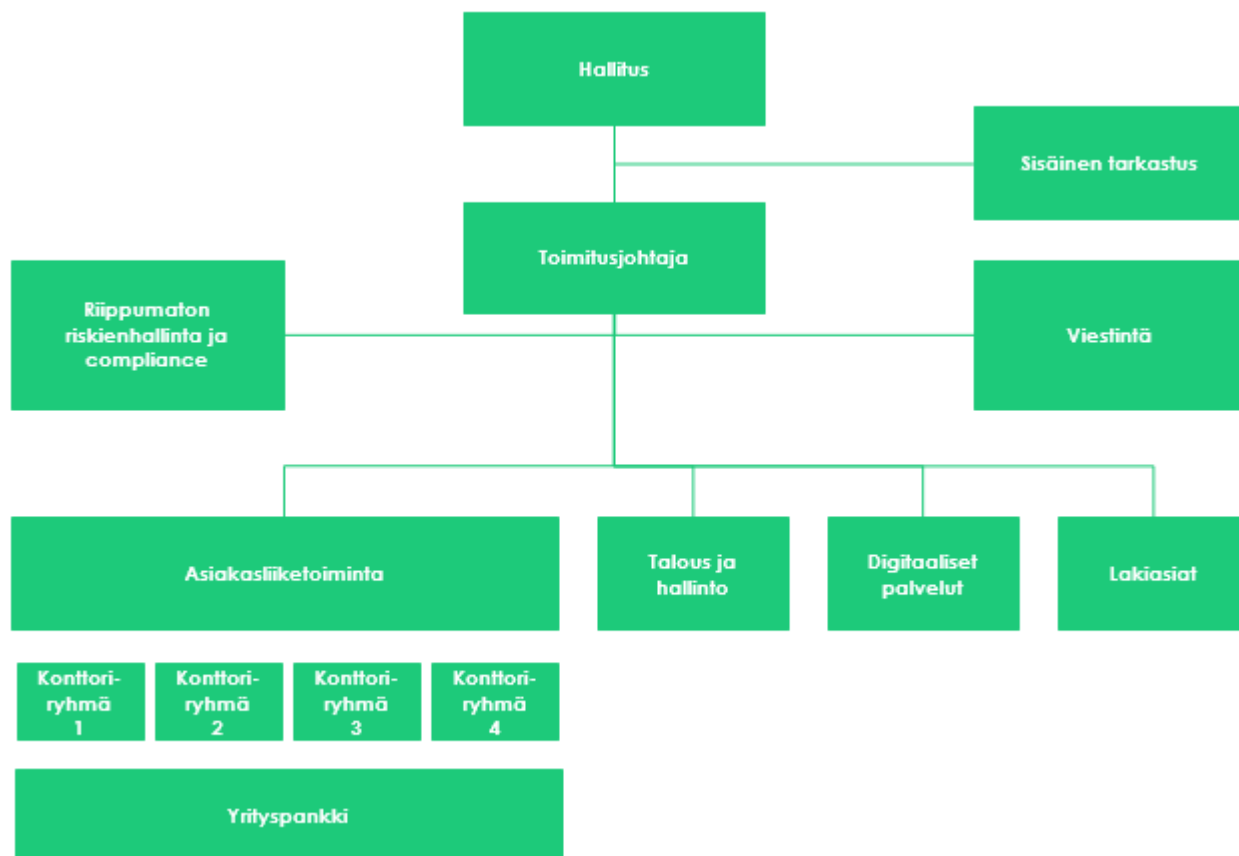
OmaSp sai Finanssivalvonnalta luvan kiinnitysluottopankkitoiminnan käynnistämiseen 14.9.2017. Kiinnitysluottopankki toimii osana OmaSp:n pankkiliiketoimintaa. Kiinnitysluottopankkitoiminta on liiketoimintaa, jossa lasketaan liikkeeseen katettuja joukkovelkakirjalainoja. Katettujen joukkovelkakirjalainojen vakuutena toimivat OmaSp:n myöntämät asuntolainat. Kiinnitysluottopankkitoiminnan avulla OmaSp on monipuolistanut varainhankintaansa. Standard & Poor’s (S&P Global Ratings Europe Limited, S&P Globalin divisioona) vahvisti heinäkuussa 2017 OmaSp:n pitkäaikaiselle varainhankinnalle luottoluokituksen BBB+ sekä lyhytaikaiselle varainhankinnalle luottoluokituksen A-2. Osana kiinnitysluottopankkitoiminnan aloittamista OmaSp haki pääsyn Euroopan keskuspankin (EKP) rahapolitiikan suoraksi vastapuoleksi ja TARGET2-järjestelmän osapuoleksi, mikä mahdollistaa keskuspankkirahoituksen käyttämisen lyhyt- ja pitkäaikaisen likviditeetin hallintaan. OmaSp:n TARGET2-tili Suomen Pankissa avattiin syyskuussa 2017. OmaSp ei ole tämän Esitteen päivämäärään mennessä käyttänyt keskuspankkirahoitusta.

OmaSp perusti 1 500 miljoonan euron suuruisen katettujen joukkolainojen ohjelman marraskuussa 2017. Ohjelman puitteissa OmaSp laski liikkeeseen joulukuussa 2017 yhteensä 250 miljoonan euron suuruisen katetun joukkolainan ja lainan määrää korotettiin 100 miljoonalla eurolla kesäkuussa 2018. Standard & Poor’s myönsi 12.12.2017 joukkovelkakirjalainalle luottoluokituksen AAA.

S&P Global Ratings Europe Limited on perustettu Euroopan talousalueella ja se on tämän Esitteen päivämääränä rekisteröity EU:n asetuksen 1060/2009 (ns. ”Luottoluokitusasetus”) mukaisesti Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (ESMA) rekisteriin (<http://www.esma.europa.eu/page/list-registered-and-certified-CRAs>).

Organisaatio ja henkilöstö

Yhtiön organisaatio on kuvattu seuraavassa kaaviossa:

Alla olevassa taulukossa on esitetty Konsernin henkilöstön lukumäärä keskimäärin tilikausina 2017 ja 2016 sekä emoyhtiö Oma Säästöpankki Oyj:n henkilöstön lukumäärä tilikauden 2015 lopussa. Konsernin henkilöstön lukumäärä ajalla 1.1.-30.9.2018 oli keskimäärin 287 henkilöä.

(henkilöä)	31.12.		
	2017	2016	2015
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö.....	206	208	207
Vakinainen osa-aikainen henkilöstö.....	12	6	10
Määräaikainen henkilöstö.....	38	32	35
Yhteensä.....	256	246	252

OmaSp:n henkilöstön lukumäärä ei ole merkittävästi kasvanut Yhtiön vahvasta taloudellisesta kasvusta huolimatta. Yhtiö pyrkii siihen, että jokaisella työntekijällä on selkeä rooli organisaatiossa sekä riittävästi vastuuta ja työtehtäviä. Yhtiön henkilöstö on yleisesti hyvin tyytyväistä ja sitoutunutta Yhtiöön ja noin 70 prosenttia Yhtiön työntekijöistä on myös Yhtiön osakkeenomistajia. Yhtiön toteuttamassa henkilöstötutkimuksessa henkilöstön yleinen tyytyväisyys oli 4,4/5 joulukuussa 2017.

IT-järjestelmät

OmaSp:n tärkein yksittäinen IT-järjestelmä on Oy Samlink Ab:n ("**Samlink**") tuottama peruspankkijärjestelmä, jonka ympärille OmaSp:n IT-infrastruktuuri on rakennettu. Samlink tuottaa tämän Esitteen päivämääränä OmaSp:lle kaikki keskeiset vähittäispankkijärjestelmät. Samlinkin palvelut kattavat kaikki OmaSp:n ydinliiketoimintaan läheisesti liittyvät IT-ratkaisut ja -järjestelmät. Palvelut mahdollistavat henkilö- ja yritysasiakkaiden palvelemisen niin konttorissa kuin verkossa. Samlinkilta OmaSp saa asiakastietoihin, lainaamisen, maksamisen, sijoittamisen ja säästämisen palvelut sekä debit-korttipalvelut. Samlinkin järjestelmäratkaisut ovat myös keskeisessä roolissa OmaSp:n taloushallintopalveluiden osalta ja ne muodostavat perustan muun muassa kirjanpito-, sijoitussalkun seuranta- ja raportointi-, viranomaisraportointi-, palkanlaskenta- ja riskienhallinnan tukiratkaisuille.

Samlink on Säästöpankin, Aktian, Handelsbankenin, POP Pankin, sekä eräiden muiden toimijoiden, kuten Postin, omistama IT-yhtiö, joka tuottaa omistajilleen IT-palveluita. OmaSp omistaa Samlinkista 15,5 prosenttia. Samlinkin toiminta-ajatuksena on parantaa omistajapankkien kilpailukykyä ja luoda synergioita IT-järjestelmien kehittämissä, jakamalla IT-kehityksestä aiheutuvia kuluja omistajien kesken, vähentäen yksittäisen omistajan, kuten OmaSp:n IT-järjestelmien kehittämisestä aiheutuvia kuluja.

OmaSp ja osa Samlinkin muista omistajista ovat selvittäneet vaihtoehtoja Samlinkin kehittämisen peruspankki-järjestelmän uudistamiseksi. OmaSp on kartoittanut uudistuksen tarvetta ja toteuttamisvaihtoehtoja parantaakseen OmaSp:n kilpailukykyä ja alentaakseen Yhtiön IT-kuluja. Yhtiön käyttämien Samlinkin palvelujen vuosikustannus Yhtiölle on tällä hetkellä noin 12 miljoonaa euroa. Mahdollinen uudistushanke on edelleen suunnittelu- ja neuvotteluvaiheessa eikä päätöksiä toistaiseksi ole tehty uudistushankkeen toteuttamisesta tai sen aikataulusta. Yhtiö on kuitenkin tunnistanut potentiaaliset päävaihtoehdot uudistushankkeen toteuttamiselle. Tämän Esitteen päivämääränä on vielä vaikea ennakoita mahdollisen uudistushankkeen aikataulua, sillä neuvotteluissa on mukana useita osapuolia ja käynnissä oleva suunnittelu- ja neuvotteluvaihe on jo ollut vireillä noin kolme vuotta. Huomioiden suunnittelu- ja neuvotteluvaiheeseen käytetty aika on kuitenkin mahdollista, että päätös saatetaan tehdä nopealla aikataululla olettaen, että kaikki osapuolet sekä Yhtiö tulevat yhteisymmärrykseen muun muassa uudistuksen toteuttamistavasta, aikataulusta ja kustannuksista. Toteutuessaan uudistushanke olisi merkittävä hanke, jonka kustannukset Yhtiön osalta olisivat suuruusluokaltaan noin 20-30 miljoonaa euroa. Toisaalta Yhtiö arvioi, että investoinnin kokonaiskustannuksen vastapainoksi syntyisi säästöjä sekä suoraan että välillisesti, jonka seurauksena Yhtiön kokonaiskulutaso ei muuttuisi merkittävästi. Uudistuksen kustannuksia on Esitteen päivämäärän tietojen mukaan tarkoitus jakaa hankkeeseen osallistuvien pankkien kesken ja OmaSp aktivoisi investoinnin kustannukset taseeseensa ja poistoja tehtäisiin vähintään 10 vuotta. Mahdollisesti toteutettavan uudistuksen yksityiskohdat ovat kuitenkin tämän Esitteen päivämääränä auki, eikä Yhtiöllä vielä ole yksityiskohtaista tietoa hankkeen toteutusaikataulusta, kustannuksen lopullisesta määrästä ja jaosta tai mahdollisten säästöjen suuruusluokasta ja esitetyt arviot voivat muuttua. Yhtiön tavoitteena kuitenkin on kattaa kaikki, tai vähintään suuri osa, mahdollisen uudistushankkeen kuluista säästöinä ja muilla mahdollisen uudistuksen yhteydessä syntyvillä tuloilla.

Riskienhallinta ja compliance

OmaSp:n hallitus on vahvistanut Yhtiölle ohjeet liiketoiminnoista riippumattomien riskienhallinta ja valvontatoimintojen järjestämisestä. Yhtiössä on järjestetty seuraavat liiketoiminnoista riippumattomat toiminnot varmistamaan tehokas ja kattava riskienhallinta ja sisäinen valvonta:

- Riskienhallinnan arviointitoiminto (risk control function)
- Säännösten noudattamisen varmistamisesta vastaava toiminto (compliance function)
- Sisäisen tarkastuksen toiminto (internal audit function)
- Luottoriskin arviointitoiminto

Yhtiön riskienhallinnan tehtävänä on varmistaa, että Yhtiön merkittävät riskit tunnistetaan, arvioidaan ja mitataan ja että riskejä seurataan ja hallitaan osana päivittäistä liiketoimintojen johtamista. Yhtiön riskejä arvioidaan säännöllisesti ja Yhtiön hallitus arvioi säännöllisesti yhtiön riskienhallintastrategiaa, riskinkantokykyä, sekä suhtautumista riskinottoon. Riskejä pyritään hallitsemaan riskikartoituksilla sekä ja kartoitusten perusteella tehtävillä toimenpiteillä, systemaattisella seurannalla sekä toimintaympäristön ja markkinan analysoinnilla. Erityisenä riskienhallinnan osa-alueena Yhtiössä on luottoriskien hallinta ja Yhtiöllä on erillinen luottoriskin arviointitoiminto. Luottoriskin arviointitoiminto vastaa siitä, että Yhtiöllä on hallituksen hyväksymät luottoriskistrategia sekä luottoriskin hallinnan periaatteet. Toiminto seuraa ja arvioi Yhtiön luottoriskiä hyödyntämällä Yhtiön hallitukselle tuotettavaa raportointia Yhtiön lainakannan rakenteesta ja laadusta, suurista asiakasvastoista sekä erityisiä luottoriskiraportteja.

Edellä mainittujen arviointitoimintojen lisäksi Yhtiöllä on erillinen compliance-toiminto, jonka vastuulla on valvoa ja varmistaa, että Yhtiö noudattaa toiminnassaan kulloinkin sovellettavaa lainsäädäntöä. Compliance-toiminto valvoo ja varmistaa myös, että Yhtiössä noudatetaan sisäisiä ohjeistuksia ja toimintatapoja. Yhtiöllä on myös sisäisen tarkastuksen toiminto, jonka tehtävänä on tarkastaa Yhtiön sisäisen valvonnan riittävyyttä, toimivuutta ja tehokkuutta. Yhtiön riskienhallinta-, luottoriskien hallinta-, compliance-, sekä sisäisen tarkastuksen toiminnot raportoivat Yhtiön hallitukselle. Yhtiön taloudellisten riskien hallintaa on kuvattu tarkemmin kohdassa ”*Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema –Taloudellisten riskien hallinnan kuvaus*”.

Tutkimus ja kehitystyö

OmaSp ei pääsääntöisesti harjoita toiminnassaan merkittävää tutkimus- ja kehitystyötä.

OmaSp:n panostaa henkilöstönsä osaamisen ja kyvykkyyden kehittämiseen. OmaSp on käynnistänyt OmaSp Master -koulutusohjelman Yhtiön esimiehille ja asiantuntijoille. Koulutusta järjestetään yhteistyössä Tampereen yliopiston Johtamiskorkeakoulun tutkimus- ja koulutuskeskus Synergosin kanssa. OmaSp järjestää myös koko henkilöstölle tarkoitettuja koulutusviikkoja, joiden tarkoituksena on kehittää henkilöstön ammattitaitoa.

Yhtiö on myös tehnyt panostuksia digitaalisten palveluidensa kehittämiseen. OmaSp kehittää digitaalisia palveluitaan yhdessä sovelluskehityksen toteuttamisesta vastaavien yhteistyökumppaneidensa kanssa.

Oikeudellinen rakenne ja toimintahistoria

Yleisiä tietoja

Yhtiön nimi on Oma Säästöpankki Oyj (englanniksi Oma Savings Bank Plc ja ruotsiksi Oma Sparbank Abp) ja sen kotipaikka on Seinäjoki, Suomi. Yhtiö on Suomen lainsäädännön mukaisesti toimiva julkinen osakeyhtiö. Yhtiön postiosoite on Valtakatu 32, 53100 Lappeenranta ja puhelinnumero on 0207640600. Yhtiön y-tunnus on 2231936-2. Yhtiö on rekisteröity Kaupparekisteriin 31.12.2008 ja Yhtiö on harjoittanut liiketoimintaa Oma Säästöpankki -nimellä vuodesta 2009 lähtien. Yhtiöllä on luottolaitostoimilupa sekä lupa harjoittaa kiinnitys- luottopankkitoimintaa.

Yhtiöjärjestyksen 2 §:n mukaan Yhtiö harjoittaa luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua talletuspankkitoimintaa. Yhtiö harjoittaa kiinnitysluottopankkitoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua kiinnitysluottopankkitoimintaa. Yhtiö voi laskea liikkeelle katettuja joukkolainoja. Lisäksi Yhtiö tarjoaa sijoituspalvelulain mukaisia sijoituspalveluita. Yhtiön erityistarkoituksena on säästäväisyyden edistäminen. Yhtiötä valvoo ja tarkastaa Finanssivalvonta.

Oikeudellinen rakenne

Oma Säästöpankki -konserni muodostuu emoyhtiöstä (Oma Säästöpankki Oyj) ja sen kahdesta tytäryhtiöstä Kiinteistö Oy Lappeenrannan Säästökeskuksesta ja SAV-Rahoitus Oyj:stä. OmaSp:n pankkitoimintaa ja siihen liittyviä liiketoimintoja harjoitetaan Konsernin emoyhtiössä.

Kiinteistö Oy Lappeenrannan Säästökeskuksen kotipaikka on Lappeenranta ja sen toimialana on vuokrasopimuksen nojalla hallita Lappeenrannan kaupungin II Keskuksen kaupunginosassa korttelissa n:o 5 pinta-alaltaan n. 1 915 m²:n suuruista tonttia n:o 18 sekä omistaa ja hallita tontilla sijaitsevaa liike- ja toimistorakennusta, jossa Yhtiön pääkonttori sijaitsee.

SAV-Rahoitus Oyj:n kotipaikka on Helsinki ja sen toimialana on rahoituspalveluiden tarjoaminen. SAV-Rahoitus Oyj harjoittaa vakuutusedustuksesta annetun lain mukaista vakuutusasiamestointia. SAV-Rahoitus Oyj:n toiminta on täysin erillistä OmaSp:n liiketoiminnasta. Lisäksi yhtiön toimialana on ajoneuvokaupan erityis- ja asiantuntijapalveluiden tuottaminen; osamaksusopimukset, niiden laatiminen ja siirtäminen sekä kauppa; rekisteröintipalvelut; likviditeettipalvelut; vakuuksien antaminen ja välittäminen; ajoneuvojen maahan-tuonti ja kauppa; ajoneuvoihin ja liikenteeseen liittyvien tuotteiden ja palvelujen kauppa ja välitys, sekä näihin liittyvät tietotekniset palvelut. Yhtiön omistusosuus SAV-Rahoitus Oyj:ssä on Yhtiön näkökulmasta finanssisi-joitus, josta voidaan tarvittaessa luopua. SAV-Rahoitus Oyj:n henkilöstön lukumäärä 30.9.2018 oli 6.

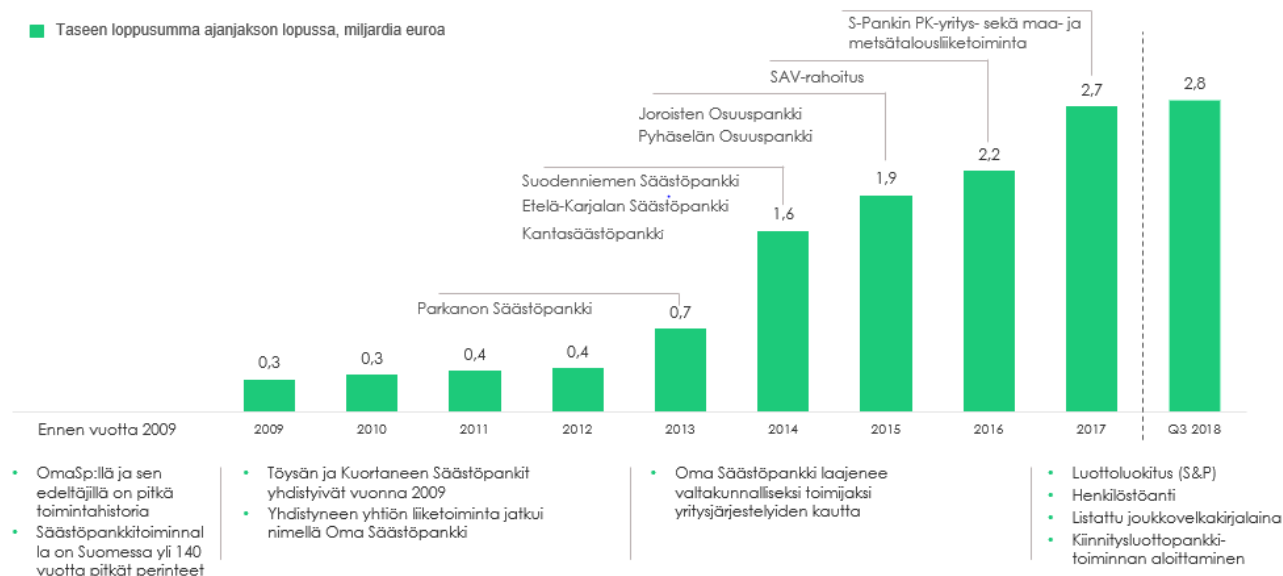
Seuraavassa taulukossa on esitetty OmaSp:n suoraan tai välillisesti omistamat merkittävät tytäryhtiöt Esitteen päivämääränä, ja jotka on konsolidoitu konsernitilinpäätökseen.

Yhtiö	Omistusosuus
Oma Säästöpankki Oyj	
Tytäryhtiöt	
Kiinteistö Oy Lappeenrannan Säästökeskus	100 %
SAV-Rahoitus Oyj	50,7 %

Toimintahistoria

Säästöpankkitoiminnalla on Suomessa pitkät, 1800-luvun alkupuolelle ulottuvat perinteet. OmaSp:n historia alkaa Lappeenrannan Säästöpankista joka perustettiin vuonna 1875.

Yhtiö muodostui, kun Töysän ja Kuortaneen Säästöpankit yhdistyivät vuonna 2009 ja jatkoivat liiketoimintaansa Oma Säästöpankki nimellä. Parkanon Säästöpankki liittyi Yhtiöön vuonna 2013. Kantasäästöpankki, Suodenniemen Säästöpankki ja Etelä-Karjalan Säästöpankki liittyivät mukaan vuonna 2014. Syksyllä 2015 Joroisten Osuuspankin ja Pyhäselän Paikallisosuuspankin liiketoiminnat siirtyivät Yhtiölle. Yhtiö hankki vuonna 2016 noin 48,0 prosentin osuuden SAV-Rahoitus Oyj:stä ja 30.9.2018 Yhtiön omistusosuus on 50,7 prosenttia. SAV Rahoitus Oyj on konsolidoitu OmaSp:n konsernitilinpäätökseen hankintavuodesta 2016 lähtien. Vuonna 2017 Yhtiö osti S-Pankin PK-yritys- sekä maa- ja metsätalousliiketoiminnan. Yhtiön toimintahistoriaa sekä taseen loppusumman kehittymistä on kuvattu alla.

Immateriaalioikeudet

Yhtiö omistaa oikeudet yhteistyökumppaneidensa kanssa kehittämiinsä mobiilisovelluksiin, joista keskeisimmät ovat OmaKonttori ja OmaMobiili. Yhtiö on hankkinut palveluidensa tarjoamiseksi verkkotunnuksen www.omasp.fi.

Kiinteistöt ja vuokraoikeudet

OmaSp:llä on käytössään yhteensä 49 toimitilaa. Toimitiloista 25 on vuokrattu ja OmaSp omistaa loput 24 toimitilaa. OmaSp omistaa Lappeenrannassa sijaitsevan pääkonttorinsa sekä konttoreiden Tuuri, Hyllykallio, Kuortane, Ilmajoki, Parkano, Kihniö, Kankaanpää, Kurikka, Hämeenlinna, Hauho, Riihimäki, Joutseno, Vuoksenniska, Imatrankoski, Hamina, Kouvola ja Parikkala tilat. Näiden lisäksi Yhtiö omistaa kuusi muuta käytössään olevaa toimitilaa, joihin kuuluu muun muassa Hämeenlinnassa sijaitseva hallintokonttori ja Helsingissä Pohjoisrannassa oleva työskentelytila.

OmaSp omistaa myös sijoituskiinteistöjä, joita se ei käytä toimitiloina omassa liiketoiminnassaan ja joita se pyrkii vuokraamaan eteenpäin.

Merkittävät sopimukset

Yhtiö ei ole alla mainittujen sopimusten lisäksi solminut olennaisia tavanomaiseen liiketoimintaansa kuuluvia sopimuksia Esitteen julkistamista edeltävien kolmen tilikauden tai vuoden 2018 aikana taikka tavanomaiseen liiketoimintaansa kuuluvia sopimuksia, joiden perusteella Yhtiöllä olisi merkittäviä velvoitteita tai oikeuksia Esitteen päivämääränä.

OmaSp on solminut Samlinkin kanssa sopimuksen tiettyjen OmaSp:n kannalta merkittävien IT-palveluiden ulkoistamisesta Samlinkille. OmaSp pitää sen liiketoiminnan kannalta merkityksellisenä Samlinkille ulkoistettua OmaSp:n käyttämää peruspankkijärjestelmää. Samlink tuottaa OmaSp:lle kaikki keskeiset vähittäispankkijärjestelmät, jotka toimivat tietojärjestelmäalustana mahdollistaen Yhtiön liiketoiminnan. Samlinkin palvelut kattavat kaikki OmaSp:n ydinliiketoimintaan läheisesti liittyvät IT-ratkaisut ja -järjestelmät. Yhtiön ja Samlinkin välisen sopimuksen molemminpuolinen irtisanomisaika on 24 kuukautta. Katso tarkemmin kohta ”*Organisaatio ja henkilöstö – IT-järjestelmät*”.

Esitteen päivämääränä Yhtiö ja tietyt Yhtiön osakkeenomistajat ovat Yhtiötä koskevan osakassopimuksen osapuolia. Osakassopimus sisältää tavanomaisia Yhtiön hallintoa, osakkeiden siirtoa sekä muita osapuolten oikeuksia ja velvollisuuksia koskevia määräyksiä. Osakassopimus päättyy, mikäli Listautumisanti toteutuu.

Ympäristöasiat

OmaSp:n toimintaan ei liity merkittäviä ympäristönäkökohtia.

Oikeudenkäynnit ja hallinnolliset menettelyt

Yhtiö ei ole Esitteen päiväystä edeltävien 12 kuukauden aikana ollut osallisena oikeudenkäynneissä, väli-miesmenettelyissä tai hallintomenettelyissä, joilla voi olla tai on ollut viimeisen 12 kuukauden aikana merkittävä vaikutus Yhtiön tai sen tytäryhtiöiden taloudelliseen asemaan tai kannattavuuteen, eikä Yhtiö ole tietoinen tällaisten menettelyjen vireillä olosta tai alkamisen uhasta.

PANKKITOIMINNAN SÄÄNTELY JA VIRANOMAISVALVONTA

OmaSp on luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014, muutoksineen, jäljempänä ”**LLL**”) mukainen luottolaitos, jonka toiminta on sekä kansallisen että EU-tasoisien sääntelyn ja valvonnan kohteena. OmaSp:llä on toiminnalleen Rahoitustarkastuksen (nykyinen Finanssivalvonta) myöntämä toimilupa, joka on myönnetty myöntämishetkellä voimassaolleen lainsäädännön mukaisesti. Nykyisin toimiluvat luottolaitoksille myöntää Finanssivalvonnalle toimitetusta hakemuksesta Euroopan Keskuspankki (”**EKP**”), siten kuin valvontatehtävät on Euroopan Unionin neuvoston asetuksella (EU) 1024/2013 siirretty EKP:lle. Luottolaitostoiminnan lisäksi OmaSp:n toimilupa kattaa myös oikeuden harjoittaa sijoituspalvelulain (747/2012, muutoksineen) tarkoittamaa sijoituspalveluiden tarjoamista ja sijoitustoimintaa. Lisäksi OmaSp:llä on Finanssivalvonnan lupa harjoittaa kiinnitysluottopankkitoimintaa kiinnitysluottopankkilain (688/2010, muutoksineen) mukaisesti.

Seuraavassa esitetään yhteenveto keskeisimmästä luottolaitoksiin kohdistuvasta viranomaisten (mukaan lukien eurooppalaiset viranomaiset kuten EKP) valvonnasta ja sääntelystä.

Valvontaviranomaiset

Finanssivalvonta ja EKP

Finanssivalvonta vastaa Suomen finanssimarkkinoiden valvonnasta, mukaan lukien luottolaitosten valvonta. Finanssivalvonnan toiminnan tavoitteena on finanssimarkkinoiden vakauden edellyttämä luottolaitosten ja muiden valvottavien vakaa toiminta, vakuutettujen etujen turvaaminen sekä yleinen luottamus finanssimarkkinoiden toimintaan. Finanssivalvonnan valvonnan piiriin kuuluu luottolaitosten lisäksi myös muita rahoitusalan toimijoita kuten vakuutusyhtiöt, sijoituspalveluyritykset, maksulaitokset, rahastoyhtiöt ja vaihtoehtorahastojen hoitajat sekä arvopaperipörssi ja arvopaperikeskus.

Finanssivalvonnan keskeisiä valvontatehtäviä ovat vakavaraisuusvalvonta, riskien valvonta, markkina- ja nettelytapavalvonta, makrovakausvalvonta sekä henki- ja vahinkovakuutusyritysten vakavaraisuussääntely ja valvonta. Luottolaitosten osalta valvontaa toteutetaan esimerkiksi analysoimalla raportteja, jotka koskevat muun muassa vakavaraisuutta, suuria asiakasriskejä ja tilinpäätöksiä sekä tekemällä tarkastuksia paikan päällä, jotta voidaan varmistua kunkin luottolaitoksen toimintojen noudattavan suomalaisia lakeja ja sääntelyä. Valvontatehtävän lisäksi Finanssivalvonta antaa sitovia määräyksiä sekä yleisiä ohjeita yhtiöille, jotka toimivat suomalaisilla rahoitusmarkkinoilla. Suomessa ns. luottolaitosdirektiivi (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/36/EU, ”**CRD**”) on implementoitu LLL:n ja Finanssivalvonnan antamien määräysten ja ohjeiden kautta, ja Finanssivalvonta on ensisijaisesti vastuussa CRD:n mukaisten pääomavaatimusten päättämisestä ja soveltamisesta Suomessa, minkä johdosta Finanssivalvonnalla on keskeinen rooli sekä yksittäisten luottolaitosten toiminnan että kotimaisen makrovakauden valvonnassa.

Monien EU-maiden, mukaan lukien Suomi, valvontaympäristössä tapahtui merkittävä muutos, kun EU:n yhteinen pankkivalvontajärjestelmä (single supervisory mechanism, ”**SSM**”) aloitti toimintansa Euroopassa marraskuussa 2014. SSM on rahoitusmarkkinoiden valvontajärjestelmä, joka koostuu EKP:sta ja jäsenvaltioiden toimivaltaisista kansallisista viranomaisista. SSM perustuu neuvoston asetukseen ((EU) N:o 1024/2013), jossa määritellään EKP:n valvontavaltuudet. SSM:n puitteissa EKP valvoo suoraan merkittäviä luottolaitoksia ja sillä on epäsuora rooli vähemmän merkittävien luottolaitosten valvonnassa, joita valvotaan edelleen kansallisten valvojien toimesta yhteistyössä EKP:n kanssa. Kansallisilla valvojilla on edelleen tärkeä rooli EKP:n päätösten valmistelussa ja täytäntöönpanossa. Valvonnan käytäntöjen yhdenmukaisuuden ja tehokkuuden lisäämiseksi Euroopan Pankkiviranomainen (European Banking Authority, ”**EBA**”) kehittää edelleen yhteistä sääntökirjaa, jota sovelletaan kaikissa jäsenvaltioissa. Se myös varmistaa, että säännöllisiä stressitestejä järjestetään eurooppalaisten pankkien kestävyuden arvioimiseksi. OmaSp ei ole EKP:n suoran valvonnan kohteena.

Suomen Pankki

Suomen Pankki on Suomen keskuspankki. Suomen Pankki kuuluu myös eurojärjestelmään, joka on euroalueen rahaviranomainen, ja joka vastaa euroalueen rahapolitiikasta ja muista keskuspankkien tehtävistä sekä euron käytön hallinnoimisesta. Sekä eurojärjestelmän että Suomen Pankin tärkein tavoite on hintavakaus, jolla tarkoitetaan kuluttajahintojen maltillista nousua. Tämä tarkoittaa, että Suomen Pankilla on tehtäviä sekä Suomeen että eurojärjestelmään liittyen. Rahapolitiikan lisäksi Suomen Pankin tärkeimpiä tehtäviä on huolehtia osaltaan rahahuollosta ja setelien liikkeeseen laskemisesta, valuuttavarannon hallussapidosta ja hoidosta, maksu- ja muun rahoitusjärjestelmän luotettavuudesta, tehokkuudesta ja kehittämisestä sekä tarpeellisten tilastojen laatimisesta ja julkaisemisesta.

Euroopan Keskuspankkijärjestelmä ("EKPJ") koostuu eurojärjestelmään osallistuvista kansallisista keskuspankeista ja niiden jäsenvaltioiden keskuspankeista, jotka eivät ole vielä ottaneet käyttöön yhteisvaluuttaa. Näitä jäsenvaltioita ovat tämän Esitteen päivämäärällä Bulgaria, Kroatia, Puola, Romania, Ruotsi, Tšekin tasavalta, Tanska, Unkari ja Yhdistynyt Kuningaskunta.

EKP vastaa siitä, että eurojärjestelmän tehtävät hoidetaan joko sen omilla toimilla tai kansallisten keskuspankkien kautta. Euroalueen kansalliset keskuspankit hoitavat tehtäviä, jotka kuuluvat EKPJ:lle tai eurojärjestelmälle. Kansalliset keskuspankit vaikuttavat muun muassa erilaisten komiteoiden välityksellä. Kansallisilla keskuspankeilla on lisäksi kansallisia velvollisuuksia eurojärjestelmän ulkopuolella, mukaan lukien vastuut liittyen taloudelliseen vakauteen ja vakavaraisuuden valvontaan.

Euroopan yhteisön perustamissopimus antaa eurojärjestelmälle täyden itsenäisyyden sen tehtävien hoitamiseksi. EKP, eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit ja niiden päätöksentekuelimet eivät saa hakea tai noudattaa ulkopuolisen elimen antamia ohjeita.

Eurojärjestelmän tärkein tavoite on hintavakauden ylläpitäminen. Sen tarkoituksena on myös tukea EU:n yleistä talouspolitiikkaa edellyttäen, että se ei ole ristiriidassa hintavakauden ylläpitämisen liittyvien tavoitteiden kanssa.

Vakavaraisuus, likviditeetti ja velkaantumisaste

Maailmanlaajuinen talouskriisi 2000-luvun ensimmäisen vuosikymmenen lopussa paljasti sääntelyyn ja valvontaan liittyviä puutteita koskien muun muassa luottolaitosten vakavaraisuuden ja likviditeetin hallintaa. Monet luottolaitokset myös heikentyivät liiallisen velkaantumisasteen johdosta. Näiden tapahtumien ja olemassa olevan sääntelykehikon uudelleenarvioinnin seurauksena tehtiin monia aloitteita, joilla tavoiteltiin luottolaitoksia koskevan sääntelyn tiukentamista etenkin niiden luottolaitosten osalta, joiden katsottiin olevan rahoitusjärjestelmän kannalta tärkeitä.

Eräs merkityksellisimmistä kriisiä seuranneista sääntelyaloitteista oli Basel III, joka oli Baselin pankkivalvontakomitean kokonaisvaltainen uudistusehdotus koskien kansainvälisesti toimivien pankkien pääoma- ja likviditeettikehikkoa. Basel III -kehikko on tuotu osaksi EU:n sääntelyä CRD IV -sääntelykokonaisuudella, joka sisältää CRD:n ja EU:n vakavaraisuusasetuksen ((EU) N:o 575/2013, Capital Requirements Regulation, "CRR") (CRD ja CRR yhdessä "CRD IV"). CRD IV hyväksyttiin kesäkuussa 2013. CRR on suoraan sovellettavaa oikeutta kaikissa EU:n jäsenvaltioissa ilman implementointia kansallisella lailla. Sitä vastoin jäsenvaltioiden tuli implementoida CRD kansallisella lainsäädännöllä. Suomalainen lainsäädäntö, jolla implementoitiin CRD, astui voimaan vuonna 2014.

Euroopan komissio on julkaissut ehdotuksensa CRR:n ja CRD:n muuttamiseksi, jotta saataisiin implementoitua eräitä puuttuvia sääntelyuudistuksia, jotka panttiin alulle finanssikriisin seurauksena, ja jotta eurooppalaista sääntelykehikkoa yhdenmukaistettaisiin viimeaikaisten kansainvälisten standardien kanssa. Tämän Esitteen päivämäärällä tarkkaa aikataulua komission ehdotuksissa esitetyille sääntelymuutoksille ei ole vahvistettu, mutta muutoksien odotetaan astuvan voimaan aikaisintaan vuonna 2019 siten, että eräitä sääntelyn osia implementoidaan vasta myöhemmin. Keskeisimpiä komission ehdotukseen sisältyviä muutoksia on käsitelty alla.

CRD IV:n implementointi Suomessa

CRD IV –sääntelykokonaisuus muodostuu sekä suoraan sovellettavasta asetuksesta (CRR) että kansallista implementointia vaativasta direktiivistä (CRD). Suoraan sovellettava vakavaraisuusasetus CRR astui voimaan Suomessa 1. tammikuuta 2014 ja luottolaitosdirektiivi CRD:n vaatimukset implementoitiin kotimaiseen lainsäädäntöön uuden LLL:n kautta, joka astui voimaan 15.8.2014 ja kumosi aiemman luottolaitostoiminnasta annetun lain. Suomalaisia luottolaitoksia koskevat pääoma- ja likviditeettivaatimukset määräytyvät siten sekä suoraan sovellettavan vakavaraisuusasetuksen (CRR) että LLL:n mukaisesti. Lisäksi Finanssivalvonta on antanut vakavaraisuusasetuksen kansalliseen täytäntöönpanoon liittyviä kansallisia määräyksiä ja ohjeita koskien muun muassa pääomavaatimusten ja suurten asiakasriskien laskentaa. Nämä määräykset ja ohjeet sisältävät muun muassa Finanssivalvonnan ohjeet useiden suomalaisten pääomainstrumenttien kategorisoinnille ydinpääomaksi (CET1), ensisijaiseksi lisäpääomaksi ja toissijaiseksi pääomaksi vakavaraisuusasetuksen ja luottolaitoslain asettamien varallisuusvaatimusten täyttämiseksi.

Vakavaraisuusasetuksesta johtuen luottolaitosten ydinpääoman minimivaatimus on vähintään 4,5 prosenttia ensisijaisen lisäpääoman minimivaatimus (AT1) vähintään 1,5 prosenttia, ja toissijaisen pääoman minimivaatimus (AT2) vähintään 2,0 prosenttia (kukin suhteutettuna kokonaisriskin määrään). Näin ollen ensisijaisen

pääoman (T1) minimivaatimus on yhteensä vähintään 6,0 prosenttia ja kokonaispääoman minimivaatimus 8,0 prosenttia. Lisäksi LLL määrää ylimääräisiä pääomavaatimuksia sisältäen yleisen pääomapuskurin, laitoskohtaisen vastasyklisen pääomapuskurin ja mahdollisesti soveltuvan puskurin maailmanlaajuisen järjestelmän kannalta tärkeille laitoksille. Suomalaisella luottolaitoksella tulee olla ylimääräinen ydinpääomasta (CET1) koostuva 2,5 prosentin yleinen pääomapuskuri (kiinteä lisäpääomavaatimus). Finanssivalvonta on lisäksi valtuutettu määrittämään vastasyklisen puskurin nolasta prosentista 2,5 prosenttiin riippuen makrotaloudellisesta analyysistä, vaikkakin tällaisia puskureita ei ole tämän Esitteen päivämäärällä vielä määrätty. Vastasyklinen puskurin (mikäli sellaista käytetään tulevaisuudessa) tulee niin ikään koostua ydinpääomasta (CET1). Lisäksi luottolaitosdirektiivin 133 artiklan mukainen vaatimus ylläpitää järjestelmäriskipuskuria on implementoitu Suomen lakiin muuttamalla luottolaitoslakia. Tästä johtuen Finanssivalvonta voi vaatia yhdestä prosentista viiteen prosenttiin järjestelmäriskipuskuria suomalaisille luottolaitoksille 1. tammikuuta 2019 alkaen. Yli kolmen prosentin puskurivaatimuksen asettaminen edellyttää Euroopan komission hyväksynnän. Finanssivalvonnan johtokunta on 29.6.2018 antamalla päätöksellään⁷² asettanut 1. heinäkuuta 2019 voimaantulevan vaatimuksen järjestelmäriskipuskurista, joka on luottolaitoksesta riippuen 1,0 – 3,0 prosenttia.

Tämän Esitteen päivämääränä OmaSp:hen soveltuva 10,5 prosentin omien varojen vähimmäisvaatimus koostuu 4,5 prosentin ydinpääomavaatimuksesta (CET1), ylimääräisestä ydinpääomasta (CET1) koostuvasta 2,5 prosentin kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta, ensisijaisen lisäpääoman (AT1) vähintään 1,5 prosentin minimivaatimuksesta sekä toissijaisen pääoman (AT2) vähintään 2,0 prosentin minimivaatimuksesta. OmaSp:hen sovellettava järjestelmäriskipuskuri 1. heinäkuuta 2019 alkaen on 1,0 prosenttia, jolloin OmaSp:n omien varojen vähimmäisvaatimus nousee 11,5 prosenttiin.

CRD IV

CRD IV sisältää useita pääomaa ja likviditeettiä koskevia vaatimuksia, joita on kuvattu edellä. Ydinpääomaksi (CET1) hyväksytään vain rajallinen määrä instrumentteja ja suurimman osan ydinpääomasta tulee olla kantaosakkeita ja jakamattomia voittovaroja. Ensisijaiseen lisäpääomaan ja toissijaiseen pääomaan hyväksyttäviin instrumentteihin sovelletaan tiukkoja vaatimuksia. Kaikkiin muihin kuin ydinpääomainstrumentteihin voidaan soveltaa alaskirjaus- tai konversiovaltuuksia, jotka perustuvat EU:n elvytys- ja kriisinratkaisudirektiiviin (2014/59/EU, "BRRD"). Lisäksi kaikkien pankkien liikkeeseen laskemien muiden kuin ydinpääomainstrumenttien tulee sisältää sopimusehto, joka mahdollistaa kyseisten instrumenttien alaskirjauksen tai konversion ydinpääomaksi erityisessä tilanteessa. Instrumentit, jotka eivät täytä ensisijaisen lisäpääoman tai kokonaispääoman vaatimuksia, tullaan vaiheittain poistamaan käytöstä vuoteen 2022 mennessä tai aiemmin kansallisten toimivaltaisten viranomaisten määrittelemänä ajankohtana.

CRD IV toi mukanaan myös ydinpääomasta (CET1) koostuvat pääomapuskurit: yleisen pääomapuskurin, laitoskohtaisen vastasyklisen pääomapuskurin ja puskurit järjestelmän kannalta tärkeille laitoksille. Muiden kuin yleisen pääomapuskurin koko on tarkoitus olla vaihteleva syklisten ja rakenteellisten riskien mukaisesti. Puskurit voivat vaihdella ajan myötä samoin kuin eri laitosten välillä. Yleinen pääomapuskuri on pysyvä 2,5 prosentin lisäys laitoksen kokonaisriskin määrään. Vastasyklinen puskuri vaihtelee 0,0 prosentin ja 2,5 prosentin välillä, mutta sitä voidaan lisätä tietyissä tilanteissa. Järjestelmäriskin puskuri voidaan asettaa jopa 5,0 prosenttiin tietyissä tilanteissa. Järjestelmän kannalta tärkeiden laitosten puskuri on asetettu 1,0 prosentin ja 3,5 prosentin väliin (suhteessa maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta tärkeisiin laitoksiin) ja enintään 2,0 prosenttiin (suhteessa muihin järjestelmän kannalta tärkeisiin laitoksiin). Pääomapuskurivaatimuksia rikottaessa laitoksien toimintaa rajoitetaan esimerkiksi osingonmaksun osalta. Vakavampia sanktioita, kuten toimiluvan peruuttamista, ei kuitenkaan voida soveltaa tällaisissa tilanteissa.

Lisäksi, osana CRD IV:tä lisättiin kaksi uutta likviditeettivaatimusta: maksuvalmiusvaatimus (liquidity coverage ratio, "LCR") ja pysyvän varainhankinnan vaatimus (net stable funding ratio, "NSFR"). Maksuvalmiusvaatimus pyrkii varmistamaan, että pankki säilyttää asianmukaisen määrän rasiitteettomia, korkealuokkaisia varoja, jotka voidaan muuttaa käteiseksi pankin 30 päivän likviditeettitarpeeseen vastaamiseksi akuutissa likviditeettihäiriötilanteessa. Pysyvän varainhankinnan vaatimus säätelee minimin hyväksyttävälle pysyvälle varainhankinnalle perustuen luottolaitoksen varojen ja toimintojen likviditeetin luonteeseen keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Nämä standardit pyrkivät asettamaan likviditeetin minimimäärän kansainvälisesti aktiivisille pankeille. Yksityiskohtaiset LCR-säännöt tulivat voimaan 1. lokakuuta 2015 seuraavalla kolmen vuoden siirtymäajalla: 60 prosenttia vuonna 2015, 70 prosenttia vuonna 2016, 80 prosenttia vuonna 2017 ja 100 prosenttia vuonna 2018. NSFR-sääntöjen osalta käytettiin ensin tarkkailujaksoa. Komission ehdotukset sisältävät sitovan NSFR-vaatimuksen ja edellyttävät rahoituslaitoksia riittävään pysyvään varainhankintaan, jotta ne riittävät yhden vuoden

⁷² Finanssivalvonnan johtokunnan päätös rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävästä lisäpääomavaatimuksesta (järjestelmäriskipuskuri), 29.6.2018

ajanjaksolle normaaleissa ja epätavallisissa olosuhteissa. Ehdotetut NSFR:n muutokset yhdenmukaistavat NSFR:n hallintoa, sääntöjenmukaisuutta ja valvontaa yhdessä LCR-vaatimusten kanssa.

CRD IV sisältää myös velkaantuneisuusasteen, joka on määritelty ensisijaisena lisäpääomana jaettuna eiriskipainotetuilla varoilla. Velkaantuneisuusaste ei tällä hetkellä ole sitova vaatimus, vaan sitä koskee raportointi- ja tiedonantovelvollisuus. Komission ehdotukset sisältävät myös sitovan vaatimuksen 3,0 prosentin velkaantuneisuusasteesta, joka on harmonisoitu kansainvälisen BCBS-standardin kanssa. Potentiaalista korkeampaa vaatimustasoa maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta tärkeille laitoksille siirrettiin, kunnes BCBS on päättänyt asiasta. Uudistettu versio velkaantuneisuusasteen laskentaperusteista, jotka yhdenmukaistivat vakavaraisuusasetuksen vastaavan Basel-sääntelyn kanssa, tuli voimaan tammikuussa 2015.

Pääoma- ja likviditeettivaatimusten lisäksi CRD IV sisältää useita muita määräyksiä koskien muun muassa hyvää hallinnointitapaa, palkitsemista ja sanktioita.

Luottolaitosten ja sijoituspalveluyhtiöiden kriisinratkaisu

Joulukuussa 2014 EU hyväksyi elvytys- ja kriisinratkaisudirektiivi BRRD:n. Suurin osa BRRD:n edellyttämistä toimista implementoitiin kansallisella lailla ollen voimassa 1. tammikuuta 2015 alkaen ja niin sanotun sijoittajavastuun (bail-in) tultua voimaan viimeistään 1. tammikuuta 2016.

Elvytys- ja kriisinratkaisudirektiivi on implementoitu Suomessa lailla luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta (1194/2014, muutoksineen) ja lailla rahoitusvakausviranomaisesta (1195/2014, muutoksineen). Jälkimmäinen sääntelee rahoitusvakausvirastoa, joka on Suomen kansallinen kriisinratkaisuviranomainen. Molemmat lait astuivat voimaan 1. tammikuuta 2015.

Rahoitusvakausvirasto vastaa Suomen kansallisena kriisinratkaisuviranomaisena luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisun suunnittelusta sekä päätöksenteosta taloudellisiin vaikeuksiin joutuneiden laitosten toiminnan uudelleen järjestelemiseksi. Rahoitusvakausvirasto toimii osana EU:n yhteistä kriisinratkaisumekanismia. Virasto osallistuu EU:n kriisinratkaisuneuvoston työhön ja tekee tiivistä yhteistyötä kriisinratkaisuneuvoston kanssa kriisinratkaisua koskevissa asioissa.

Lisäksi Rahoitusvakausvirasto toimii Suomen kansallisena talletussuojasta vastaavana viranomaisena. Virasto hoitaa talletussuojajärjestelmälle kuuluvia tehtäviä, kerää talletussuojamaksut ja päättää talletussuojarahaston maksuvelvollisuudesta. Rahoitusvakausvirasto hallinnoi valtion talouden ulkopuolista rahoitusvakausrahastoa, joka koostuu vakausmaksuina kartutettavasta kriisinratkaisurahastosta ja talletussuojamaksuina kartutettavasta talletussuojarahastosta.

BRRD:n tavoitteena on antaa viranomaisille mahdollisuus ryhtyä toimiin taloudellisen vakauden säilyttämiseksi. Valvontaviranomaisille direktiivillä myönnetty oikeudet voidaan yleisesti jakaa ennaltaehkäiseviin valtuuksiin, aikaisen väliintulon valtuuksiin ja lopettamisvaltuuksiin. Viimesijaisena keinona viranomaiset voivat ottaa vaikeuksiin joutuneen pankin haltuunsa ja muun muassa siirtää pankin omistuksen yksityiselle ostajalle tai julkiselle toimijalle (niin kutsuttu "*bridge institution*") ennen yksityisen sektorin järjestelyä. Jotta voidaan varmistaa, että tappiot tulevat pankin osakkeenomistajien ja velkojien vastuulle, direktiivi antaa viranomaisille laajat valtuudet alaskirjata osakepääomaa sekä alaskirjata tai konvertoida vierasta pääomaa omaksi pääomaksi. Tähän mekanismiin viitataan termillä sijoittajavastuu. Suurin osa vaikeuksissa olevan pankin velasta voidaan alistaa bail-in -toimenpiteille, lukuun ottamatta joitakin erityisiä poikkeuksia, kuten talletuksia ja vakuudellisia vastuita. Varmistaakseen riittävän suuren puskurin tappioiden ja uudelleenpääomittamisten kattamiseksi, direktiivi määrittelee minimivaatimukset soveltuville vastuulle (omien varojen ja alentamiskelpoisten velkojen vähimmäismäärä, *minimum requirement for own funds and eligible liabilities*, "MREL"). Heinäkuussa 2015 EBA julkaisi viimeisimmän luonnoksen teknisistä standardeista, joissa kuvataan Euroopan komission toukokuussa 2016 hyväksymien MREL-minimivaatimusten laskemista.

BRRD:iä on täydennetty suoraan sovellettavalla asetuksella (EU) No. 806/2014 ("**SRM**"), jossa on esitelty yhteinen kriisinratkaisumekanismi. Tällä SRM-asetuksella perustettiin yhteinen kriisinratkaisuneuvosto (single resolution board, "**SRB**"), jolla on valtuuksia SRM-asetuksen soveltamisalaan kuuluviin instituutioihin korvaten siten kansalliset viranomaiset. Tämä tarkoittaa, että EKP:n suorassa valvonnassa olevien luottolaitosten BRRD:n tarkoittamana kansallisena viranomaisena toimii SRB, joka myös valmistelee ja hyväksyy kriisinhaltiasuunnitelman toimijoille, jotka kuuluvat sen toimivaltuuksien piiriin.

Osana yhteistä kriisinratkaisumekanismia perustettiin yhteinen kriisinratkaisurahasto (single resolution fund, "**SRF**"). SRF aloitti toimintansa 1. tammikuuta 2016. SRF on pankkisektorin järjestämä varallisuuskertymä,

joka perustettiin varmistamaan, että keskipitkää rahoitusta on tarjolla luottolaitosten uudelleenjärjestelyihin. SRB voi käyttää SRF:n rahoitusta ainoastaan kriisinratkaisutoimien tehokkaaseen täytäntöönpanoon ja yhteisen kriisinratkaisumekanismin mukaisien toimivaltuuksien käyttämiseen sekä toimien kriisinratkaisun tavoitteiden ja periaatteiden mukaisesti. EU:n tai jäsenvaltioiden budjetteja ei voida käyttää SRF:n kulujen tai tappioiden kattamiseksi. Pankkien tulee antaa vuosittaisia vakauseräyksiä SRF:lle. Yhteinen kriisinratkaisumekanismi asettaa säännöt yksittäisten pankkien SRF:lle antamien avustuksien laskemiseksi. Suomessa Rahoitusvakauseräyksen vastaa suomalaisten pankkien antamien avustusten keräämisestä ja siirtämisestä SRF:lle.

OmaSp:lle relevantti kriisinratkaisuviranomainen on Suomen rahoitusvakauseräyksen vastaa. Rahoitusvakauseräyksen vastaa on vahvistanut OmaSp:n kriisinratkaisusuunnitelman 19.12.2017. Rahoitusvakauseräyksen vastaa ei ole asettanut OmaSp:lle ns. MREL-vaatimusta eli laitoskohtaisesti ja konsolidoidulla tasolla jatkuvasti vaadittavaa omien varojen ja alentamiskelpoisten velkojen vähimmäismäärää.

Talletussuoja

Talletussuoja Suomessa

Osana BRRD:n edellyttämiä uudistuksia suomalaiseen lainsäädäntöön (mukaan lukien lakiin rahoitusvakauseräyksen vastaa) tehtiin muutoksia etusijajärjestyksen luomiseksi talletuksille ja sellaisten talletusten vakuudettomille osille, jotka ovat oikeutettuja suomalaiseen talletussuojaan ja tietyissä tilanteissa talletuksille ETA:n ulkopuolisissa ETA-pankkien sivuliikkeissä. Lisäksi EU:n talletussuojadirektiivin (2014/49/EU) implementointi Suomessa lisäsi talletussuojan piiriin kuuluvien talletusten määrää ja laatua kattaen yritysten talletukset (ellei tallettaja ole julkinen toimielin tai rahoituslaitos) ja tietyt tilapäiset suuret talletukset. Kaikki tällaiset talletukset ovat insolvenssitilanteessa etusijalla suhteessa muihin vakuudettomiin pankin velkoihin. Talletussuojan piiriin kuuluvat talletukset ovat lisäksi poissuljettuna sijoittajavastuujärjestelmän piiristä.

Talletussuojarahastosta saatava maksimikorvaus yhden pankin yhdelle asiakkaalle on 100.000 euroa. Jos asiakkaan talletukset ylittävät 100.000 euron rajan yhdessä pankissa, ylimenevää osuutta ei korvata talletussuojan kautta. Laskettaessa korvauksen määrää otetaan huomioon kaikki samaan pankkiin tehdyt talletukset. Asiakkaan mahdollisia velkoja samassa pankissa ei oteta huomioon korvausta laskettaessa.

Talletussuoja kattaa yksityishenkilöiden, yhdistysten ja yritysten tekemät talletukset. Yhteisen tilin haltijat ovat kukin oikeutettu 100.000 euron täyteen suojaan. Talletussuoja ei koske henkilöitä, joilla on ainoastaan käyttöoikeus tiliin. Pesän talletukset katsotaan yksityishenkilöiden tekemäksi talletukseksi, jotka on suojattu 100.000 euroon asti. Talletussuoja ei kata esimerkiksi varoja tileillä, joita käytetään sijoituspalveluiden oston, sillä tällaiset tilit kuuluvat sijoituspalvelulain mukaisesti sijoittajien korvauseräyksen vastaa.

Talletuspankin joutuessa pysyviin maksuvaikeuksiin Rahoitusvakauseräyksen vastaa on päätettävä viiden arkipäivän kuluessa, tuleeko talletussuojarahaston korvaus kyseeseen. Enimmäismaksuaika on 20 arkipäivää 31. joulukuuta 2018 asti, 15 arkipäivää 31. joulukuuta 2019 asti ja seitsemän arkipäivää sen jälkeen.

Valuuttasäätely

Suomessa ei ole voimassaolevia valuuttavaihtorajoituksia. Valmiuslaki (1552/2011) antaa kuitenkin valtioneuvostolle, Suomen Pankille ja Finanssivalvonnalle erityisvaltuuksia, esimerkiksi oikeuden rajoittaa pääoman siirtymistä pois maasta. Tällaisiin erityistilanteisiin kuuluvat muun muassa Suomeen kohdistuva aseellinen tai siihen vakavuudeltaan rinnastettava hyökkäys, erityisen vakava suuronnettomuus ja sen välitön jälkitila, vaikutuksiltaan erityisen vakavaa suuronnettomuutta vastaava hyvin laajalle levinnyt vaarallinen tartuntatauti tai muu vastaava tilanne, joka vaikuttaa Suomen väestöön tai taloudelliseen perustaan. Valmiuslaki sisältää erityisiä säännöksiä koskien rahoitusmarkkinoita. Erityisvaltuudet antavat toimivaltaisille viranomaisille myös mahdollisuuden velvoittaa Suomen ulkopuolella olevien varojen palauttaminen Suomeen sekä edellyttää Suomen Pankin myöntämää lupaa arvopapereiden, käteisen tai saamistodistusten siirrolle maahan tai pois maasta. Lisäksi suomalaisen luottolaitoksen ollessa vaikeuksissa, Rahoitusvakauseräyksen vastaa voi yhteistyössä Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin kanssa määrätä lain talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä (1509/2001) mukaisesti pankin niin kutsuttuun keskeytysmenettelyyn, jossa pankin toiminnot jäädytetään enintään kuudeksi kuukaudeksi. Keskeytysmenettelyn aikana pankki ei voi hyväksyä talletuksia tai maksaa muita kuin tiettyjä velkoja. Pankki voi pyytää Finanssivalvonnan ja rahoitusvakauseräyksen vastaa lupaa tiettyjen toimintojen jatkamiseksi, mutta on todennäköistä, että tällaista lupaa ei myönnetä, jos tämä johtaisi nettokasavirtojen siirtymiseen pankin tai sen Suomen toimintojen ulkopuolelle.

ERÄITÄ TALOUDELLISIA TIETOJA

Seuraavissa taulukoissa esitetään yhteenveto Konsernin tuloslaskelmasta, taseesta, rahavirtalaskelmasta ja tunnusluvuista 31.12.2017, 31.12.2016 ja 31.12.2015 päättyneiltä tilikausilta sekä 30.9.2018 ja 30.9.2017 päättyneiltä yhdeksän kuukauden jaksoilta. Alla esitetyt tiedot perustuvat Yhtiön tilintarkastamattomaan osavuositarkastukseen 30.9.2018 ja 30.9.2017 päättyneiltä yhdeksän kuukauden jaksoilta sekä tilintarkastettuihin konsernitilinpäätöksiin 31.12.2017 ja 31.12.2016 päättyneiltä tilikausilta ja tilintarkastamattomiin konsernin vertailulukuihin 31.12.2015 päättyneeltä tilikaudelta, jotka on laadittu EU:ssa hyväksytyjä kansainvälisiä IFRS-standardeja (International Financial Reporting Standards) noudattaen. Yhtiön tilintarkastettu tilinpäätös 31.12.2015 päättyneeltä tilikaudelta on laadittu FAS:n mukaan. Tiedot tähän Esitteeseen sisällytetyt vakava-raisuustiedot ovat peräisin emoyhtiön tilintarkastetuista tilinpäätöksistä 31.12.2017, 31.12.2016 ja 31.12.2015 päättyneiltä tilikausilta.

Tätä yhteenvettoa tulisi tarkastella yhdessä kohdan ”*Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema*” sekä Esitteeseen suoraan tai viittaamalla sisällytettyjen Yhtiön tilintarkastettujen konsernitilinpäätösten ja vuoden 2015 emoyhtiön tilinpäätöksen kanssa.

Konsernin tuloslaskelma

(tuhatta euroa)	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.		
	2018 (tilintarkastamaton)	2017	2017 (tilintarkastettu)	2016	2015 (tilintarkastamaton)
Korkotuotot.....	40 961	34 157	46 579	43 938	39 889
Korkokulut.....	-5 036	-5 414	-7 262	-7 391	-8 157
Korkokate	35 925	28 744	39 317	36 547	31 733
Palkkiotuotot	22 336	18 622	24 814	21 218	17 480
Palkkiokulut.....	-2 963	-2 598	-3 569	-3 509	-2 198
Palkkiotuotot ja -kulut, netto.....	19 374	16 023	21 245	17 709	15 282
Rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot ¹⁾	832	2 905	10 780 ²⁾	2 401 ²⁾	4 371
Liiketoiminnan muut tuotot	1 675	2 288	2 748	3 682	2 967
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	57 806	49 959	74 091	60 339	54 352
Henkilöstökulut.....	-11 322	-9 545	-13 137	-14 085	-11 711
Liiketoiminnan muut kulut.....	-20 414	-18 302	-25 470	-19 381	-18 912
Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-2 061	-1 368	-2 504	-2 065	-1 715
Liiketoiminnan kulut yhteensä.....	-33 797	-29 215	-41 112	-35 531	-32 338
Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot, netto	-3 549	-835	-2 600	-4 197	-3 594
Tulos ennen veroja	20 460	19 910	30 379	20 611	18 420
Tuloverot	-3 856	-3 869	-6 292	-4 567	-3 642
Tilikauden tulos.....	16 603	16 041	24 087	16 044	14 778
Oma Säästöpankki Oyj:n osakkeenomistajien osuus.....	16 520	16 076	24 208	16 044	14 778
Määräysvallattomien omistajien osuus.....	83	-36	-120	-	-
Yhteensä	16 603	16 041	24 087	16 044	14 778

1) Rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot vastaa vuosien 2015-2017 tilinpäätöksissä erien ”Kaupankäynnin nettotuotot” ja ”Sijoitustoiminnan nettotuotot” summaa

2) Tilintarkastamaton

Konsernin laaja tuloslaskelma

(tuhatta euroa)	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.		
	2018	2017	2017	2016	2015
	(tilintarkastamaton)		(tilintarkastettu)		(tilintarkastamaton)
Tilikauden tulos	16 603	16 041	24 087	16 044	14 778
Muut laajan tuloksen erät tulos ennen veroja	-630	2 732	-4 808	3 911	-2 061
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi.....	9	-	-149	-456	36
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleenmäärittelyistä johtuvat voitot ja tappiot.....	9	-	-149	-321	36
Osuus osakkuusyritysten laajan tuloksen eristä	-	-	-	-135	-
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi	-639	2 732	-4 659	4 368	-2 097
Käypään arvoon arvostamisesta.....	-639	2 735	-4 655	4 425	-1 373
Rahavirran suojauksesta.....	-	-3	-4	-58	-725
Tuloverot	126	-546	962	-809	418
Eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi	-2	-	30	64	-7
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleenmäärittelyistä johtuvat voitot ja tappiot	-2	-	30	64	-7
Eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi	128	-546	932	-874	425
Käypään arvoon arvostamisesta.....	128	-547	931	-885	280
Rahavirran suojauksesta.....	-	1	1	12	145
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	-504	2 187	-3 846	3 102	13 135
Tilikauden laaja tulos	16 100	18 227	20 241	19 146	13 135
Emoyhtiön omistajien osuus	16 017	18 263	20 361	19 288	13 135
Määräysvallattomien omistajien osuus.....	83	-36	-120	-142	-
Yhteensä	16 100	18 227	20 241	19 146	13 135

Konsernitase

(tuhatta euroa)	1.1.–30.9.		31.12.		
	2018	2017	2017	2016	2015
	(tilintarkastamaton)		(tilintarkastettu)		(tilintarkastamaton)
VARAT					
Käteiset varat ¹⁾	40 025	6 471	280 718	7 728	7 985
Tulosvaikutteisesti käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat.....	-	332	332	576	1 858
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta ¹⁾	59 155	53 582	58 394	61 958	139 482
Lainat ja saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 415 624	1 917 531	2 137 868	1 785 417	1 530 264
Johdannaiset.....	1 812	2 132	1 676	2 630	5 369
Sijoitusomaisuus	267 236	271 049	194 253	257 369	215 927
Osuudet pääomamenetelmällä yhdisteltävissä yhtiöissä.....	175	-	-	-	-
Aineettomat hyödykkeet.....	5 288	4 858	6 515	4 315	3 433
Aineelliset hyödykkeet.....	16 915	16 607	17 348	17 396	17 479
Muut varat	34 403	17 804	28 337	12 144	9 239
Laskennallinen verosaaminen ²⁾	1 313	1 067	1 240	1 347	1 416
Tuloverosaaminen ²⁾	-	-	-112	-112	-125
Varat yhteensä	2 841 945	2 291 432	2 726 567	2 150 768	1 932 328

VELAT

Velat luottolaitoksille.....	59 629	34 062	35 993	34 257	36 916
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille.....	1 728 865	1 512 107	1 639 304	1 482 828	1 472 793
Johdannaiset.....	2 038	-	2 222	-	-
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	734 698	455 072	736 961	353 050	161 503
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla.....	25 000	12 800	28 000	17 600	24 488
Varaukset ja muut velat.....	16 772	19 630	22 042	24 623	19 282
Laskennallinen verovelka.....	19 977	19 465	19 119	17 339	14 514
Tuloverovelat	333	602	1 441	-	706
Velat yhteensä.....	2 587 312	2 053 738	2 485 083	1 929 697	1 730 202
OMA PÄÄOMA					
Osakepääoma.....	24 000	24 000	24 000	24 000	24 000
Rahastot.....	107 688	113 603	110 268	111 417	108 481
Kertyneet voittovarot	122 230	99 228	106 439	84 741	69 645
Oma Säästöpankki Oyj osakkeenomistajien osuus	253 919	236 831	240 706	220 158	202 126
Oma Säästöpankki Oyj osakkeenomistajien osuus	253 919	236 831	240 706	220 158	202 126
Määräysvallattomien omistajien osuus.....	715	862	778	913	-
Oma pääoma yhteensä	254 633	237 693	241 484	221 071	202 126
Velat ja oma pääoma yhteensä	2 841 945	2 291 432	2 726 567	2 150 768	1 932 328

1) Oma Säästöpankki avasi TARGET2 -tilin Suomen pankissa syyskuussa 2017. OmaSp:n vähimmäisvarantotalletus siirrettiin Suomen pankkiin lokakuussa 2017. Vuoden 2017 tilinpäätöksessä vähimmäisvarantotalletus luettiin erään "Lainat ja saamiset luottolaitoksilta". 31.12.2017 ajankohdan luku on korjattu takautuvasti 30.9.2018 osavuositarkastuksessa ja siirretty taseen erään "Käteiset varat".
2) Katsauskaudella 1.1.2018-30.9.2018 Laskennallinen verosaaminen sisältää myös Tuloverosaamiset, jotka aiemmillä tilikausilla on raportoitu erikseen.

Konsernin rahavirtalaskelma

(tuhatta euroa)	1.1.–30.9.		31.12.		
	2018 (tilintarkastamaton)	2017	2017 (tilintarkastettu)	2016	2015 (tilintarkastamaton)
Liiketoiminnan rahavirta					
Tilikauden tulos.....	16 603	16 041	24 087	16 044	14 778
Käyvän arvon muutokset.....	-213	-223	69	880	-50
Poistot ja arvonalentumistappiot sijoituskiinteistöistä.....	9	325	317	472	794
Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.....	2 061	1 368	2 504	2 065	1 715
Käyttöomaisuuden myyntivoitot/tappiot.....	402	-57	-57	754	-2
Arvonalentumistappiot.....	3 549	1 088	2 596	3 610	4 465
Tuloverot	3 856	3 869	6 292	4 567	3 642
Arvonalentumistappioiden oikaisut.....	0	-254	4	559	-872
Muut oikaisut.....	-168	-221	-787	-124	-158
Oikaisut tilikauden tulokseen.....	9 497	5 896	10 938	12 783	9 535
Liiketoiminnan rahavirta ennen saamisten ja velkojen muutoksia.....	26 101	21 936	35 025	28 827	24 314
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)					
Saamistodistukset.....	-69 611	-22 483	-2 882	-47 695	-55 527
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta.....	-	-785	-1 176	3 288	61 826
Lainat ja saamiset asiakkailta	-282 456	-127 549	-349 626	-252 653	-102 753
Johdannaiset suojauslaskennassa.....	16	-48	-48	162	-365
Sijoitusomaisuus	-4 134	11 264	60 508	2 255	-12 209
Muut varat	-5 992	-5 674	-16 208	-2 667	-1 636

Yhteensä	-362 177	-145 275	-309 432	-297 310	-110 664
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)					
Velat luottolaitoksille.....	23 636	-5 581	1 736	-7 964	24 646
Velat asiakkaille	89 779	30 240	154 509	11 904	28 016
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-2 263	102 022	383 911	191 547	92 883
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-	-	15 200	-	-
Varaukset ja muut velat.....	-5 990	-4 993	-2 227	4 532	1 183
Yhteensä	105 162	121 689	553 129	200 019	146 728
Maksetut tuloverot.....	-3 960	-1 521	-2 470	-2 848	-1 739
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	-234 875	-3 171	276 252	-71 312	58 638
Investointien rahavirta					
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-552	-1 561	-5 317	-4 651	-3 422
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot.....	603	767	1 187	3 855	503
Yhteisyritysten hankinta	-175	-	-	-	-
Muiden sijoitusten muutokset.....	-	-	-	5 985	-
Investointien rahavirta yhteensä	-124	-794	-4 130	5 189	-2 919
Rahoitustoiminnan rahavirta					
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, lisäykset	200	-	-	-	-
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	-3 000	-4 800	-4 800	-6 888	-8 388
Määräysvallattomien omistajien osuuksien hankinta ⁽¹⁾	-45	-76	-76	-	-
Muut oman pääoman erien rahamääräinen muutos	24	-	2 577	-105	-
Maksetut osingot.....	-2 112	-1 576	-1 576	-1 478	-693
Rahoitustoiminnan rahavirta yhteensä	-4 933	-6 452	-3 875	-8 471	-9 081
Rahavarojen nettomuutos	-239 932	-10 418	268 247	-74 594	46 639
Rahavarat raportointikauden alussa	339 111	55 409	55 409	129 902	49 951
Rahavarat raportointikauden lopussa	99 180	44 991	323 658	55 409	129 902
Liiketoiminnan luovutuksissa siirtyneet rahavarat.....	-	-	-	-	-33 313
Rahavarat raportointikauden lopussa ilman liiketoiminnan luovutuksessa siirtyneitä varoja	99 180	44 991	323 658	55 409	96 590
Rahavarat muut järjestelyt ⁽²⁾	-	-	15 453	-99	-
Rahavarat muodostuvat seuraavista eristä:					
Käteiset varat ⁽²⁾	40 025	6 471	280 718	7 728	7 985
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta.....	59 155	38 521	58 393	47 681	121 918
Yhteensä	99 180	44 991	339 111	55 409	129 902
Saadut korot	32 217	27 261	39 645	43 118	33 960
Maksetut korot	-1 882	-2 330	-5 941	-8 045	-5 994
Saadut osingot	985	929	966	960	592

1) Vuoden 2017 tilinpäätöksessä julkaistussa rahavirtalaskelmassa esitettiin -76 tuhannen euron erä Investointien rahavirrassa kohdassa Muiden sijoitusten lisäykset. Kyseinen erä on korjattu tässä rahavirtalaskelmassa Rahoituksen rahavirtoihin kohtaan Määräysvallattomien omistajien osuuksien hankinnat.

2) Oma Säästöpankki avasi TARGET2 –tilin Suomen pankissa syyskuussa 2017. OmaSp:n vähimmäisvarantotalletus siirrettiin Suomen pankkiin lokakuussa 2017. Vuoden 2017 tilinpäätöksessä vähimmäisvarantotalletus luettiin erään "Lainat ja saamiset luottolaitoksilta".

31.12.2017 ajankohdan luku on korjattu takautuvasti 30.9.2018 osavuositarkastuksessa ja siirretty taseen erään "Käteiset varat" Rahavirtalaskelmassa tämä erä huomioidaan kohdassa "Rahavarat muut järjestelyt".

Tunnusluvut

Yhtiö seuraa useita tunnuslukuja, joita se käyttää liiketoimintansa mittaamiseen. Tunnuslukuihin sisältyy IFRS-standardeihin perustuvia tunnuslukuja ja Vaihtoehtoisia Tunnuslukuja. Lisätietoja Vaihtoehtoisista Tunnusluvuista on myös kohdassa "Eräitä seikkoja – Tilinpäätöstietojen ja eräiden muiden tietojen esittäminen – Vaihtoehtoiset tunnusluvut". Seuraavassa taulukossa esitetään Yhtiön tunnuslukutiedot 31.12.2017, 31.12.2016 ja 31.12.2015 päättyneiltä tilikausilta sekä 30.9.2018 ja 30.9.2017 päättyneiltä yhdeksän kuukauden jaksoilta.

(tuhatta euroa, ellei toisin ilmoiteta)	1.1.–30.9		1.1.–31.12		
	2018	2017	2017	2016	2015
			(tilintarkastamaton, ellei toisin ilmoiteta)		
Liikevaihto	65 804	57 972	84 921	71 239	64 707
Korkokate	35 925	28 744	39 317 ⁽¹⁾	36 547 ⁽¹⁾	31 733
% liikevaihdosta	54,6 %	49,6 %	46,3 %	51,3 %	49,0 %
Tulos ennen veroja	20 460	19 910	30 379 ⁽¹⁾	20 611 ⁽¹⁾	18 420
% liikevaihdosta	31,1 %	34,3 %	35,8 %	28,9 %	28,5 %
Tilikauden tulos	16 603	16 041	24 087 ⁽¹⁾	16 044 ⁽¹⁾	14 778
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	57 806	49 959	74 091 ⁽¹⁾	60 339 ⁽¹⁾	54 352
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-33 797	-29 215	-41 112 ⁽¹⁾	-35 531 ⁽¹⁾	-32 338
Kulu/tuotto-suhde	58,5 %	58,5%	55,5 %	58,9 %	59,5 %
Taseen loppusumma	2 841 945	2 291 432	2 726 567 ⁽¹⁾	2 150 768 ⁽¹⁾	1 932 328
Oma pääoma yhteensä	254 633	237 693	241 484 ⁽¹⁾	221 071 ⁽¹⁾	202 126
Omat varat yhteensä (TC)	258 272	232 635 ⁽²⁾	247 678 ⁽²⁾⁽³⁾	219 766 ⁽¹⁾⁽²⁾	208 840 ⁽¹⁾⁽²⁾
Kokonaispääoman tuotto, ROA %	0,8 %	1,0 %	1,0 %	0,8 %	0,8 %
Oman pääoman tuotto, ROE %	8,9 %	9,3 %	10,4 %	7,6 %	7,8 %
Omavaraisuusaste	9,0 %	10,4 %	8,9 %	10,3 %	10,5 %
Vakavaraisuussuhde, (TC) %	17,5 %	18,8 % ⁽²⁾	18,9 % ⁽²⁾⁽³⁾	19,1 % ⁽¹⁾⁽²⁾	20,2 % ⁽¹⁾⁽²⁾
Ydinpääoma (CET1)	243 981	229 366 ⁽²⁾	229 912 ⁽²⁾⁽³⁾	215 001 ⁽¹⁾⁽²⁾	200 610 ⁽¹⁾⁽²⁾
Ydinpääomasuhde, (CET1) %	16,6 %	18,5 % ⁽²⁾	17,6 % ⁽²⁾⁽³⁾	18,6 % ⁽¹⁾⁽²⁾	19,4 % ⁽¹⁾⁽²⁾
Ensisijainen pääoma (T1)	243 981	229 366 ⁽²⁾	229 912 ⁽²⁾⁽³⁾	215 001 ⁽¹⁾⁽²⁾	200 610 ⁽¹⁾⁽²⁾
Ensisijaisen pääoman suhde, (T1) %....	16,6 %	18,5 % ⁽²⁾	17,6 % ⁽²⁾⁽³⁾	18,6 % ⁽¹⁾⁽²⁾	19,4 % ⁽¹⁾⁽²⁾
Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot	- 3 549	-835	-2 600 ⁽¹⁾	-4 197 ⁽¹⁾	-3 594
Riskipainotetut erät yhteensä (RWA)	1 473 199	1 237 000 ⁽²⁾	1 309 739 ⁽¹⁾⁽²⁾	1 153 138 ⁽¹⁾⁽²⁾	1 036 219 ⁽¹⁾⁽²⁾
Oikaistu järjestämättömien saatavien osuus lainakannasta	1,14 % ⁽²⁾	1,16 % ⁽²⁾	0,96 % ⁽²⁾	1,06 % ⁽²⁾	1,10 % ⁽²⁾
Henkilöstön määrä tilikauden lopussa...	290	262	270	229	252
Henkilöstön lukumäärä keskimäärin.....	287	266	256	246	-
Maksuvalmiusvaatimus (LCR)	138,6 % ⁽²⁾	107,9 % ⁽²⁾	280,3 % ⁽²⁾	111,3 % ⁽²⁾	-
Osakekohtainen tulos (EPS), EUR.....	32,92	32,74	49,22	32,68	31,49

1) Tilintarkastettu

2) Emoyhtiön luku

3) Luvut eivät vastaa vuoden 2017 tilinpäätöksessä esitettyjä lukuja, sillä Yhtiö on korjannut ydinpääomaa ja vakavaraisuuden tunnuslukuja. Henkilöstöannissa merkityt osakkeet eivät sisälly ydinpääomaan.

Tunnuslukujen määritelmät

Tunnusluku	Määritelmä
Liikevaihto	= Korkotuotot, Palkkiotuotot, Rahoitusvarojen ja –velkojen nettotuotot, Liiketoiminnan muut tuotot
Tulos ennen veroja ilman rahoitusvarojen ja –velkojen nettotuottoa	= Raportoitu tulos ennen veroja – Rahoitusvarojen ja –velkojen nettotuotot
Kulu/tuotto-suhde	= $\frac{\text{Liiketoiminnan kulut yhteensä}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}}$ x100
Oman pääoman tuotto, ROE %	= $\frac{\text{Liikevoitto/-tappio} - \text{Tuloverot}}{\text{Oman pääoma}}$ x100

Oma pääoma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Kokonais pääoman tuotto, ROA %	=	$\frac{\text{Liikevoitto/-tappio} - \text{Tuloverot}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}}$	x100
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääoma yhteensä}}{\text{Taseen loppusumma}}$	x100
Vakavaraisuussuhde, (TC) %	=	$\frac{\text{Omat varat yhteensä (TC)}}{\text{Riskipainotetut erät yhteensä (RWA)}}$	x100
Ydinpääomasuhde, (CET1) %	=	$\frac{\text{Ydinpääoma (CET1)}}{\text{Riskipainotetut erät yhteensä (RWA)}}$	x100
Ensisijaisen pääoman suhde, (T1) %	=	$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (T1)}}{\text{Riskipainotetut erät yhteensä (RWA)}}$	x100
Maksuvalmiusvaatimus (LCR)	=	Maksuvalmiuspuskurin riittävyys suhteessa nettomääräiseen käteisen ja vakuuksien nettoulosvirtaukseen 30 päivän ajan vakavassa stressitilanteessa	
Osakekohtainen tulos (EPS), EUR	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä keskimäärin}}$	

Oikaistu järjestämättömien saatavien osuus lainakannasta

Järjestämättömät luotot sisältäen luotot joihin liittyviä eräänntyneitä maksuja on ollut maksamatta yli 90 päivää tai kun OmaSp:n arvion mukaan on todennäköistä, että velallinen ei maksa saatavaansa maksuvaikeuksien vuoksi. Maksuvaikeuksiksi määritellään velallisen kuolema, konkurssi, velkajärjestely tai velkasaneeraus. Määrässä on mukana saamisiin kohdistuvat arvonalentumistappiot. Tunnusluvussa järjestämättömiä luottoja suhteutetaan emoyhtiön koko lainakantaan pois lukien Yhtiön myöntämät korttiluotot. Yhtiön laskentatapa oikaistujen järjestämättömien saamisten osalta eroaa Finanssivalvonnan käyttämästä laskentatavasta, koska Yhtiön omassa raportoinnissa ei kyetä huomioimaan ns. cross-default ehtoa, jonka taas Finanssivalvonta huomioi omassa laskelmissaan.

Eräiden vaihtoehtoisten tunnuslukujen täsmäyttäminen

Seuraavassa taulukossa esitetään tiettyjen vaihtoehtoisten tunnuslukujen täsmäytykset esitetyiltä kausilta.

Tulos ennen veroja ilman rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuottoa

(tuhatta euroa, ellei toisin ilmoiteta)	1.1.–30.9		1.1.–31.12		
	2018	2017	2017	2016	2015
	(tilintarkastamaton, ellei toisin ilmoiteta)				
Raportoitu tulos ennen veroja	20 460	19 910	30 379⁽²⁾	20 611⁽²⁾	18 420
Rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot ¹⁾	832	2 905	10 780	2 401	4 371
Tulos ennen veroja ilman rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuottoa	19 627	17 005	19 599	18 210	14 049

1) Rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot vastaa vuosien 2015–2017 tilinpäätöksissä erien "Kaupankäynnin nettotuotot" ja "Sijoitustoiminnan nettotuotot" summaa

2) Tilintarkastettu

LIIKETOIMINNAN TULOS JA TALOUDELLINEN ASEMA

Seuraava katsaus koskien Yhtiön liiketoiminnan tulosta ja taloudellista asemaa tulee lukea yhdessä kohtien ”Eräitä seikkoja – Tilinpäätöstietojen ja eräiden muiden tietojen esittäminen”, ”Pääomarakenne ja velkaantuneisuus” ja ”Eräitä taloudellisia tietoja” sekä Esitteeseen suoraan tai viittaamalla sisällytettyjen 31.12.2017 ja 31.12.2016 päättyneiltä tilikausilta laadittujen Yhtiön tilintarkastettujen konsernitilinpäätösten, 31.12.2015 päättyneeltä tilikaudelta laaditun emoyhtiön tilintarkastetun tilinpäätöksen sekä 30.9.2018 päättyneeltä yhdeksän kuukauden jaksolta laaditun Yhtiön tilintarkastamattoman osavuositarkastuksen, sisältäen vertailutietoina esitetyt tilintarkastamattomat konsernin taloudelliset tiedot 30.9.2017 päättyneeltä yhdeksän kuukauden jaksolta, kanssa. Tietyt tähän Esitteeseen sisällytetyt vakavaraisuustiedot ovat peräisin emoyhtiön tilintarkastetuista tilinpäätöksistä 31.12.2017, 31.12.2016 ja 31.12.2015 päättyneiltä tilikausilta. Yhtiön tilintarkastetut konsernitilinpäätökset 31.12.2017 ja 31.12.2016 sekä tilintarkastamattoman osavuositarkastus 30.9.2018 päättyneeltä yhdeksän kuukauden jaksolta vertailutietoineen, on laadittu EU:ssa käyttöön otettujen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (”IFRS”) mukaisesti. Konsernitilinpäätös 31.12.2016 sisältää myös tilintarkastamattomat IFRS-muotoiset vertailutiedot 31.12.2015 päättyneeltä tilikaudelta. Yhtiön tilintarkastettu tilinpäätös 31.12.2015 päättyneeltä tilikaudelta on laadittu Suomen kirjanpitolain ja -asetuksen ja muiden tilinpäätösten laatimista koskevien säännösten mukaisesti (Finnish Accounting Standards, ”FAS”).

Tämä katsaus sisältää tulevaisuutta koskevia lausumia, joihin väistämättä liittyy riskejä ja epävarmuutta. To-teutuvat tulokset voivat poiketa olennaisesti näissä tulevaisuutta koskevissa lausunnoissa esitetystä. Katso ”Riskitekijät” ja ”Eräitä seikkoja – Tulevaisuutta koskevat lausumat”.

Yleiskatsaus

OmaSp on kasvava suomalainen pankki ja taseen loppusummalla mitattuna Suomen suurin säästöpankki ja se palvelee ympäri maata noin 135 000 asiakasta. Yhtiön suurimman asiakasryhmän muodostavat yksityisasiakkaat, joiden osuus Yhtiön lainakannasta on noin 60 prosenttia. Yhtiöllä on kokonaisvaltainen palveluvalikoima sekä henkilö- että yritysasiakkaille ja kattavat palvelukanavat digitaalisten kanavien sekä kattavan konttoriverkoston myötä. Yhtiö keskittyy vähittäispankkitoimintaan kuten lainaamisen, päivittäisasiain, säästämisen ja sijoittamisen palveluihin. Lisäksi Yhtiön tuote- ja palveluvalikoimaa täydentävät Yhtiön yhteistyökumppaneiden tuottamat tuotteet ja palvelut.

Liiketoiminnan tulokseen vaikuttavia tekijöitä

Yhtiön liiketoiminnan tulokseen ovat vaikuttaneet ja vaikuttavat jatkossa monet sisäiset ja ulkoiset tekijät, joista moniin se ei voi vaikuttaa. Yhtiön tuloksen tulevaa kehitystä on vaikea ennustaa, eikä sen aikaisempi kehitys välttämättä anna viitteitä sen tulevasta kehityksestä. Alla on kuvattu tiettyjä keskeisiä tekijöitä, jotka ovat vaikuttaneet tai ovat voineet vaikuttaa Yhtiön liiketoiminnan tulokseen, ja jotka voivat vaikuttaa liiketoimintaan tulevaisuudessa.

Yleinen taloudellinen kehitys ja markkinoiden kehitys

OmaSp keskittyy liiketoiminnassaan pankkitoimintaan Suomessa. Keskeisiä asiakasryhmiä Yhtiölle ovat henkilöasiakkaat sekä pienet ja keskisuuret yritykset. Yhtiön kohdeasiakkaiden kyky suoriutua velvoitteistaan, Yhtiön tarjoamien palveluiden kysyntä sekä Yhtiön liiketoiminnan kannattavuusaste ovat suoraan riippuvaisia sekä Suomen että kansainvälisen yleisen makrotaloudellisen tilan sekä pääomamarkkinoiden yleisestä kehityksestä. Myös paikalliset muutokset taloudellisessa kehityksessä sellaisilla alueilla joilla Yhtiöllä on vahva markkina-asema voivat vaikuttaa Yhtiön liiketoiminnan tulokseen. Yhtiön johto arvioi muun muassa BKT:n kehityksellä, työllisyys- ja työttömyysasteella, kuluttajaluottamuksella ja inflaatiotasolla olevan epäsuora vaikutus Yhtiön taloudelliseen tilanteeseen ja tulokseen. Myönteinen talouskehitys Yhtiön keskeisillä markkina-alueilla viime vuosien aikana on Yhtiön johdon arvion mukaan vaikuttanut positiivisesti Yhtiön liiketoimintaan. Talouden tilanteessa tapahtuvat negatiiviset muutokset kuten BKT:n kasvun hidastuminen tai lasku saattavat puolestaan johtaa esimerkiksi työttömyysasteen kasvuun ja asiakkaiden maksuvaikeuksien tai maksukyvyttömyyden lisääntymiseen, mikä voi puolestaan vaikuttaa haitallisesti Yhtiön asiakkaiden kykyyn suoriutua velvoitteistaan ja vähentää rahoituspalveluiden kysyntää ja siten vaikuttaa Yhtiön liiketoimintaan ja taloudelliseen asemaan negatiivisesti. Yleinen taloudellinen kehitys voi vaikuttaa Yhtiön lainakannan kehitykseen ja korkotasoisiin. Korkotason muutokset vaikuttavat puolestaan korkokatteeseen, mutta myös taseen varojen ja velkojen markkina-arvoihin.

Erityisesti seuraavat tekijät vaikuttavat ja voivat myös tulevaisuudessa vaikuttaa Yhtiön lainakannan kasvuun, lainakannan riskisyyteen sekä talletus- ja lainakorkojen tasoihin:

- Kuluttajien ja yritysten tulevaisuuden odotusten vaikutus niiden kulutus- ja investointipäätöksiin ja siten vaikutus kotitalouksien ja yritysten lainanottotarpeeseen ja -halukkuuteen;
- Yhtiön asiakkaiden lainanhoitokyky johtuen esimerkiksi asiakkaiden taloudellisen tilanteen muuttumisesta;
- Asiakkaiden maksukyvyttömyyden aiheuttamat luottotappiot Yhtiölle;
- Yhtiölle asetetut pääomavaatimukset ovat riippuvaisia Yhtiön lainakannasta, lainakannan riskipainoista, tehdyistä arvioista sekä sen asiakkaiden luottokelpoisuudesta. Heikomman luottokelpoisuuden omaavat asiakkaat nostavat riskipainotteisten varojen määrää ja siten Yhtiön pääomavaatimuksia johtuen Yhtiön kohonneesta riskitasosta. Muutokset Yhtiön asiakkaiden luottokelpoisuudessa voivat vaikuttaa Yhtiön pääomavaatimuksiin tai rajoittaa Yhtiön mahdollisuuksia kasvattaa antolainausta;
- Keskuspankkien rahapolitiikan muutokset, sekä muut korkotasoihin vaikuttavat tekijät, jotka vaikuttavat Yhtiön korkokatteeseen.

Muutokset lainsäädännössä, viranomaistulkinnossa sekä Yhtiötä sitovissa määräyksissä ja ohjeissa

Yhtiö toimii säännellyllä ja valvotulla toimialalla, jolla sääntely on muuttunut ja lisääntynyt merkittävästi viime vuosien aikana. Muutokset Yhtiön kannalta olennaisessa sääntelyssä tai alan yrityksille suunnatuissa määräyksissä ja toimintaohjeissa ovat Yhtiön vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella ja muutoksiin sopeutuminen saattaa aiheuttaa Yhtiölle merkittäviä kustannuksia sekä kasvattaa Yhtiön kustannuksia ja hallinnollista taakkaa ja siten heikentää Yhtiön tehokkuutta ja tulosta. Muutokset toimialan sääntelyssä, viranomaisten uudet tulkinnat tai muutokset Yhtiötä sitovissa määräyksissä ja ohjeissa saattavat edellyttää Yhtiötä muuttamaan sen liiketoimintastrategiaa, tuotteiden ja palvelujen ehtoja tai hinnoittelua, rekrytoimaan uutta henkilöstöä erityisesti riskienhallinta- ja compliance-toimintoihin sekä mukauttamaan liiketoimintojaan ja menettelytapojaan vastaamaan muuttunutta sääntelyä. Lisääntyvä sääntely ja säännösten mahdollinen tiukentuminen saattavat vaikuttaa merkittäväällä tavalla Yhtiön liiketoiminnan harjoittamiseen tai vähentää tuotteita ja kasvattaa kustannuksia myös tulevaisuudessa. Lisäksi muuttuneet sääntelyvaatimukset saattavat vaikuttaa Yhtiön tarjottavien tuotteiden ja palveluiden valikoimaan, kykyyn houkutelua uusia asiakkaita tai Yhtiön vakavaraisuusvaatimukseen, millä voi olla vaikutus Yhtiön tulokseen ja taloudelliseen asemaan. Esimerkkeinä viimeaikaisista lisääntyneen sääntelyn tuomista hankkeista, jotka ovat lisänneet Yhtiön tieto- ja muita hallintokustannuksia voidaan mainita MiFID II, IFRS 9 sekä EU:n tietosuojasetus (GDPR). Viranomaisten määräykset voivat vaikuttaa myös OmaSp:n asiakkaiden luotonottohalukkuuteen tai rajoittaa sitä lainasummaa, jonka Yhtiö voi myöntää asiakkaalle. Esimerkkinä tästä voidaan mainita Finanssivalvonnan määräykset asuntolainojen luottosuhteista, jotka velvoittavat pankkialan toimijoita luotonmyöntämisessä ja vastavuoroisesti asettavat vaatimuksia lainaa hakeville henkilöille koskien oman rahoituksen osuutta.

Asunto- ja kiinteistömarkkinoiden kehitys

Valtaosassa Yhtiön myöntämistä luotoista on asuntovakuus, joten Suomen asunto- ja kiinteistömarkkinoiden kehitys sekä paikallisesti että maanlaajuisesti on keskeisessä asemassa Yhtiön liiketoiminnan kannalta. Lainojen vakuutena olevan asunto- ja kiinteistökannan vakuusarvojen aleneminen voi asiakkaan maksukyvyttömyystilanteessa ja sitä mahdollisesti seuraavassa vakuuden realisointitilanteessa johtaa Yhtiön luottotappioihin. Lisäksi asuntojen ja kiinteistöjen hintojen kehitys voi vaikuttaa kuluttajien yleiseen taloudelliseen tilanteeseen ja siten kulutukseen, säästöihin ja lainanottohalukkuuteen. Asunto- ja kiinteistömarkkinoiden viime vuosien positiivinen ja vakaa kehitys on Yhtiön johdon näkemyksen mukaan vaikuttanut positiivisesti Yhtiön liiketoimintaan muun muassa antolainauksen kasvun myötä, mutta kasvu voi hidastua tai kääntyä negatiiviseksi tulevaisuudessa. Asunto- ja kiinteistömarkkinoiden kehitys vaikuttaa olennaisella tavalla asuntolainojen kysyntään ja näin ollen myös Yhtiön liiketoimintaan ja liiketoiminnan tulokseen. Paikalliset ja maanlaajuiset muutokset asunto- ja kiinteistömarkkinoiden kehityksessä ovat vaikuttaneet ja voivat tulevaisuudessa vaikuttaa Yhtiön liiketoiminnan tulokseen.

Riippuvuus markkinatilanteeseen soveltuvan strategian valinnasta ja henkilöstökulujen hallitseminen

Yhtiö pyrkii entisestään vahvistamaan markkina-asemaansa toiminta-alueillaan ja mukauttamaan liiketoimintansa kohdemarkkinoiden kehitykseen varmistaakseen taloudellisen kannattavuuden ja kasvun. Yhtiö hakee kasvua niillä liiketoiminnan osa-alueilla, joilla se kulloinkin on mahdollista, ottaen huomioon Yhtiön toiminnan kannattavuuteen ja riskienhallintaan liittyvät tavoitteet. Yhtiö pyrkii olemaan lähellä ja läsnä ja täten erottautua

kilpailijoista asiakaskokemuksella ja -palvelulla. Lisäksi Yhtiö kiinnittää erityistä huomiota kustannustehokkuuteen sekä kokonaisvaltaiseen riskienhallintaan. OmaSp:n liiketoiminnan menestys riippuu vahvasti sen kyvystä tuottaa markkinatilanteeseen soveltuvia tuotteita ja palveluita kilpailukykyisellä tavalla sekä kyvystä tarjota asiakkailleen erinomaista asiakaspalvelua. Yhtiön liiketoiminnan menestys on näin ollen riippuvainen toimintaympäristön kehitykseen nähden sopivan strategian valinnasta sekä Yhtiön kyvystä tuottaa palvelut tavalla, joka varmistaa tuotteiden ja palveluiden kysynnän. Yhtiön valinnat toteutettavan strategian suhteen ovat vaikuttaneet ja tulevat myös tulevaisuudessa vaikuttamaan Yhtiön liiketoiminnan tulokseen.

Yhtiön menestys ja kasvustrategian toteuttaminen riippuvat osaltaan keskeisesti siitä, kuinka hyvin Yhtiö pystyy hyödyntämään kevyttä ja tehokasta organisaatiotaan asiakkaidensa palvelussa lisäämättä henkilöstö- tai muita kuluja kohtuuttomasti. Yhtiön henkilöstökulut kasvoivat vuodesta 2015 vuoteen 2016, mutta laskivat vuodesta 2016 vuoteen 2017. Muutokset johtuivat Yhtiön sisäisistä strategisista toimenpiteistä. Yhtiö haluaa varmistaa, että sen toteuttamat strategiset muutokset eivät tapahdu Yhtiön tarjoaman hyvän asiakaslähtöisen toimintatavan ja asiakaspalvelun kustannuksella. Yhtiön on kuitenkin samalla varmistettava, että toteutetut strategiset muutokset eivät johda lopputulokseen, jossa Yhtiö ei hyödynnä sen sisäisiä resursseja ja organisaatiota tarkoituksenmukaisella ja tehokkaalla tavalla. Yhtiön kyky hallita henkilöstökustannuksia on vaikuttanut ja tulee tulevaisuudessakin vaikuttamaan Yhtiön liiketoimintaan ja tulokseen.

Kilpailutilanteen muuttuminen

Suomen finanssialalla on useita isoja ja kilpailukykyisiä toimijoita joiden kanssa Yhtiö kilpailee asiakkaista. Myös uusia toimijoita on odotettavissa perinteisten pankkitoimijoiden rinnalle, ja tämä luo uutta kilpailua asiakassuhteista. Kilpailu Yhtiön kohdemarkkinoilla voi kiristyä, mikäli Yhtiön kilpailijat pyrkivät entistä vahvemmin tarjoamaan palveluitaan Yhtiön asiakkaille tai potentiaalisille asiakkaille. Vastavuoroisesti on mahdollista, että Yhtiö pystyy hyödyntämään asemaansa kilpailijan vetäytyessä joltain Yhtiön toiminta-alueelta, esimerkiksi konttorin sulkemisen myötä. Kilpailutilanteen muuttuessa menestyminen edellyttää muun muassa investointeja sekä henkilöstöön että tietotekniisiin järjestelmiin. Muuttuva kilpailutilanne saattaa myös vaikeuttaa uusien asiakkaiden hankintaa, sekä esimerkiksi mahdollisen hintakilpailun myötä vaikuttaa hintoihin, joita Yhtiö voi veloittaa nykyisiltä sekä tulevilta asiakkailtaan. Yhtiön tavoitteena on ensisijaisesti kilpailla asiakkaista asiakaslähtöisellä palvelumallillaan, joka tarjoaa asiakkaille parhaan mahdollisen asiakaskokemuksen. Vaikka Yhtiön tavoitteena ei ole kilpailla pelkällä hinnalla, voivat kilpailijoiden mahdollisesti julkaisemat houkuttelevammat tai halvemmat tuotteet kuitenkin pakottaa Yhtiön reagoimaan hintakilpailuun, jotta se ei menettäisi markkinaosuuttaan joillakin tai kaikilla liiketoiminta-alueillaan. Yhtiön kyky tuoda markkinoille palveluita, jotka ovat parempia tai jotka hyväksytään markkinoilla laajemmin kuin sen kilpailijoiden palvelut voi vaikuttaa Yhtiön tulokseen. Vaikka Yhtiön johto uskoo, että Yhtiöllä on valitsemassaan markkinasegmentissä vahva asema, sekä kestäviä kilpailuetuja pohjautuen muun muassa hyvään asiakaspalveluun ja pitkäaikaisiin asiakassuhteisiin, ei voi olla varmuutta, että Yhtiö säilyttää asemansa tai parantaa sitä myös tulevaisuudessa Yhtiön kilpailutilanteeseen vaikuttavista syistä johtuen. Kilpailu Suomen finanssialalla on vaikuttanut ja voi myös tulevaisuudessa vaikuttaa Yhtiön tulokseen ja taloudelliseen asemaan.

Sijoitustoiminnassa sekä markkinariskien hallinnassa onnistuminen

Yhtiön omistamiin arvopaperisijoituksiin liittyy jatkuvasti korkojen ja markkinahintojen muutoksista johtuvaa markkinariskiä eli arvopapereiden kurssimuutosten aiheuttamaa tulosvaikutusta. Yhtiö pyrkii hallitsemaan riskiä sijoitustarkoitukseen hankittujen arvopapereiden hajauttamisella, sekä tekemällä valittuja vähäriskisiä sijoituksia, kuten esimerkiksi EU-valtioiden joukkovelkakirjalainat joilla on matala volatiliiteetti, ja minimoimalla osakesijoituksia. Yhtiöllä ei ole merkittäviä sijoituksia muissa valuutoissa kuin euro, eikä tästä johtuen merkittävässä määrin altistu valuuttariskille.

Yhtiö on aiemmin saanut sijoitussalkun ja sijoitusstrategian allokaatiomuutosten johdosta merkittäviä kertaluonteisia tuottoja. Valmistautuessaan IFRS 9 -standardin käyttöönottoon, Yhtiö myi vuonna 2017 suuren osan silloisista osake- ja osakerahastosijoituksistaan vähentääkseen sijoitusten vaikutusta Yhtiön liiketoiminnan tulokseen tulevaisuudessa. Kyseiset myyntivoitot vaikuttivat positiivisesti tilikauden 2017 tulokseen, eikä samankaltaisia kertaluonteisia myyntivoittoja välttämättä ole odotettavissa tulevaisuudessa.

Markkinariskien ja sijoitustoiminnan hallinnassa onnistuminen tai epäonnistuminen on vaikuttanut ja voi vaikuttaa Yhtiön liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan tulevaisuudessa.

Luottoriskien hallinnassa onnistuminen

Merkittävä osa Yhtiön toiminnasta muodostuu henkilö- ja yritysasiakkaiden vähittäispankkitoiminnasta ja Yhtiön kyky arvioida asiakkaidensa luottokelpoisuutta, maksukykyä sekä vakuuksien riittävyttä on siten Yhtiön riskienhallinnalle ja taloudelliselle tulokselle on erittäin tärkeää. Yhtiön onnistumisella tai epäonnistumisella luottoriskien hallinnassa on suora vaikutus Yhtiön liiketoiminnan tulokseen. Historiallisesti OmaSp on pystynyt hallitsemaan luottoriskejään tehokkaasti ja OmaSp:n järjestämättömät saamiset olivat 30.9.2018 1,14 prosenttia emoyhtiön lainakannasta ja rahoitusvarojen arvonalentumistappiota, netto ajalla 1.1.-30.9.2018 oli 0,05 prosenttia Yhtiön lainakannasta. IFRS 9 -standardin käyttöönoton myötä Yhtiö on ottanut käyttöön uuden arvonalentumismallin, jossa kunkin lainan odotettu luottotappio arvioidaan kuukausittain. Muutoksen seurauksena odotetun luottotappion määrä tulee Yhtiön johdon arvion mukaan kasvamaan ja aiheuttaa myös aikaisempaa enemmän volatiliteettia tuloslaskelmaan niiden rahoitusinstrumenttien osalta, jotka ovat IFRS 9:n arvonalentumismallin piirissä (*katso myös ” – IFRS 9 Rahoitusinstrumentit ”*). Epäonnistuminen luottoriskien arvioinnissa voi aiheuttaa luottotappioita asiakkaiden lainanhoitokyvyn heikentyessä tai vakuuksien arvojen laskeutumisessa ja luottoriskien hallinta on vaikuttanut ja tulee jatkossakin vaikuttamaan Yhtiön liiketoiminnan tulokseen.

Korkotasojen vaihtelu sekä varainhankinnan kustannus

Yhtiön varainhankinnan kustannukset vaikuttavat Yhtiön korkokatteeseen ja siten Yhtiön liiketoiminnan tulokseen. Vähittäispankkitoiminnalle tyypilliseen tapaan saatavien ja velkojen toisistaan poikkeavat korkotasot ja –ehdot vaikuttavat Yhtiön tulokseen ja vakavaraisuuteen. Korkotason lisäksi korkoriskiä aiheutuu muun muassa eriävistä korontarkistus- ja erääntymisajankohdista saatavien ja velkojen välillä. Johtuen Yhtiön suuresta lainakannan, talletusten ja muun rahoituksen määrästä, suurilla korkojen muutoksilla voi olla merkittävä vaikutus Yhtiön tulokseen ja vakavaraisuuteen. Tästä johtuen Yhtiö pyrkii hallitsemaan korkoriskiään muun muassa johdannaissopimuksilla sekä mahdollisuuksien mukaan tasapainottamalla saatavien ja velkojen korkoperusteita. Antolainauksessa Yhtiö on myös aiemmin käyttänyt korkolattioita, jotka puolestaan osittain rajoittavat korkolaskun vaikutuksia. Yhtiön johdon arvion mukaan keskeisten viitekorkojen, erityisesti Euriborin muutoksilla ei lähivuosina ennakoita olevan merkittävää negatiivista vaikutusta Yhtiön liiketoiminnan tulokseen, sillä Yhtiön jälleensuoritus on pääsääntöisesti kiinteäkorkoista ja suuressa osassa asiakkaille myönnettyistä lainoista on korkolattiat estämässä korkojen putoamista liian mataliksi tai negatiivisiksi. Tämänhetkisestä negatiivisesta Euribor-viitekorosta huolimatta Yhtiön myöntämistä uusista asuntolainoista asiakkaalta peritään vähintään marginaali. Euribor-viitekoron kohtuullinen nousu saattaisi vaikuttaa Yhtiön asiakkaiden lainanottohalukkuuteen, mutta lisäksi puolestaan Yhtiön saamia korkotuloja. Korkokatoilla Yhtiön asiakkaat voivat puolestaan suojautua korkojen nousulta. Korkoriskiltä suojautumiseksi hankituista korkojohdannaisista voi aiheutua Yhtiölle voittoja tai tappioita, jotka saattavat vaikuttaa Yhtiön liiketoiminnan tulokseen.

OmaSp mittaa avoimen korkoriskin määrää korkoherkkyydellä, joka huomioi korkoshokkien vaikutuksen korkokatteeseen tulevina vuosina. Alla on kuvattu OmaSp:n korkoherkkyyttä 1 prosentin korkomuutoksille per 31.12.2017.

Korkoherkkyyksianalyysi

1 % muutos korkokäyrään (tuhatta euroa)

	31.12.2017		31.12.2016	
	-1 % muutos	+1 % muutos	-1 % muutos	+1 % muutos
Muutos 1–12 kk.....	-1 163	6 113	-3 962	5 191
Muutos 13–24 kk.....	-1 906	13 902	-5 412	9 574

Yhtiö on laskenut myös liikkeeseen joukkovelkakirjalainoja, joiden liikkeeseen laskeminen on vaikuttanut Yhtiön varainhankinnan kustannuksiin. Kiinnitysluottopankkitoiminnan aloittamisesta syntyi Yhtiölle kustannuksia, mutta varainhankinnan toteuttaminen katettujen joukkolainojen liikkeeseenlaskuilla mahdollistaa Yhtiön johdon arvion mukaan Yhtiön varainhankinnan kustannuksien alenemisen tulevaisuudessa.

Korkotasojen vaihtelu ja korkoriskien hallintaan liittyvät toimenpiteet sekä varainhankinnan kustannus ovat vaikuttaneet ja voivat tulevaisuudessa vaikuttaa Yhtiön liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan.

Likviditeetin hallinta

Yhtiöstä ulos tulevien ja sisään menevien rahavirtojen ennakoimattomuuden takia Yhtiö altistuu myös likviditeettiriskille eli mahdolliselle kyvyttömyydelle vastata sitoumuksistaan. Likviditeettiriskiksi voidaan määritellä myös tarvittavan jälleensuorituksen määrän hallitsematon nousu, jos rahoitusta joudutaan hakemaan lyhyellä varoitusajalla. Yhtiö hallitsee likviditeettiriskiään esimerkiksi pitämällä riittäviä likvidejä varoja maksuvalmiuden

takaamiseksi. Yhtiö pyrkii myös pidentämään jälleenerahoituksen maturiteettia ja ylläpitää laajaa rahoituspohjaa. Likviditeettiriskin jatkuva hallinta ja sen realisoitumisen välttäminen on vaikuttanut ja voi tulevaisuudessa vaikuttaa Yhtiön liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan. Vuonna 2017 kiinnitysluottopankkitoiminnan käynnistämisen yhteydessä Yhtiö haki pääsyn suoraksi rahapolitiikan vastapuoleksi eurojärjestelmässä Suomen Pankin kautta sekä EU-maiden keskuspankkien ja liikepankkien keskinäisten maksutoimeksiantojen välittämiseen käytettävän TARGET2-järjestelmän osapuoleksi.

Yrityskaupat ja muut yritysjärjestelyt

OmaSp on toimintahistoriansa aikana tehnyt useita yritys- sekä liiketoimintakauppoja, joita on kuvattu tarkemmin kohdassa ”Tietoa Yhtiöstä ja Yhtiön liiketoiminnasta – Oikeudellinen rakenne ja toimintahistoria”. Viimeisin Yhtiön tekemä merkittävä yritysjärjestely on S-Pankki Oy:n PK-yritys sekä maa- ja metsätalousliiketoiminnan hankkiminen OmaSp:lle vuonna 2017. Järjestelyn seurauksena OmaSp:lle siirtyi noin 140 miljoonan euron lainakanta sekä yli 90 miljoonaa euroa talletuksia. Yhtiö hankki vuonna 2016 noin 48,0 prosentin osuuden SAV-Rahoitus Oyj:stä ja 30.9.2018 Yhtiön omistusosuus SAV Rahoitus Oyj:ssä on noin 50,7 prosenttia. Vuonna 2015 Yhtiö osti Joroisten Osuuspankin sekä Pyhäselän Paikallisosuuspankin liiketoiminnat, minkä yhteydessä Joroisten Oma Osuuskunta ja Pyhäselän Oma Osuuskunta liittyivät OmaSp:n omistajien joukkoon. Edellä mainitut yritysjärjestelyt sekä muut tulevaisuudessa mahdollisesti tehtävät yrityskaupat saattavat vaikuttaa Yhtiön liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan.

Muutokset jakelukanavissa

OmaSp:n jakelukanavat ovat uudistuneet merkittävästi vuoden 2017 aikana. Osana OmaSp:n toiminnan uudelleen organisointia pieniä yksiköitä yhdistettiin lähiseudun yksiköihin loppuvuoden 2016 ja kesän 2017 aikana. Yhtiön strategian mukaisesti sen läsnäolo kasvukeskuksissa sekä digitaalisten palveluiden kehittäminen ovat keskeisiä tekijöitä liiketoiminnan menestyksen ja laajentamisen kannalta. Osana liiketoimintansa laajentamista Yhtiö on avannut uusia konttoreita ja uusien konttoreiden avaaminen voi myös jatkossa olla ajankohdasta. Yhtiön liiketoiminnan kannalta on tärkeää, että Yhtiö pystyy mitoittamaan konttoriverkostonsa koon oikein. Liian laaja konttoriverkosto aiheuttaa Yhtiölle ylimääräisiä kuluja. Yhtiöllä on kuitenkin oltava tarpeeksi laaja konttoriverkosto, jotta se pystyisi täyttämään palvelulupauksensa ja palvelemaan asiakkaitaan mahdollisimman laadukkaasti. Myös digitaaliset palvelut ovat keskeisessä asemassa Yhtiön strategian toteuttamisen ja laadukkaan palvelun tarjoamisen kannalta. Yhtiö kehittää jatkuvasti digitaalisia palvelujaan mahdollistaakseen asiakkailleen mahdollisimman helppokäyttöisen ja laadukkaan asiakaskokemuksen päivittäisten pankkiasioiden hoitamisessa. Yhtiön jakelukanavien jatkuva kehittäminen ovat Yhtiön johdon arvion mukaan vaikuttanut ja tulee tulevaisuudessa vaikuttamaan Yhtiön liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan.

30.9.2018 päättyneen yhdeksän kuukauden jakson jälkeiset tapahtumat

Alla mainittuja tapahtumia lukuun ottamatta Yhtiön taloudellisessa tai liiketoiminnallisessa asemassa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia 30.9.2018 jälkeen.

OmaSp ja Pohjoismaiden Investointipankki (NIB) allekirjoittivat 18.10.2018 sopimuksen 35 miljoonan euron lainaohjelmasta pienten ja keskisuurten yritysten, pienten midcap-yritysten sekä ympäristöprojektien rahoittamiseen. Ohjelman laina-aika on seitsemän vuotta. Kyseessä on OmaSp:n ja NIB:n toinen yhdessä järjestämä lainaohjelma. Lehdistötiedote lainaohjelmasta julkistettiin 18.10.2018.

OmaSp on julkistanut avaavansa uudet yksiköt Helsinkiin ja Ouluun loppuvuoden 2018 aikana sekä Turkuun uuden laajennetun yksikön alkuvuoden 2019 aikana.

Ulkopuolelta tulevien vaatimusten vuoksi OmaSp purki tilinumerosarjojen päällekkäisyyksiä lokakuun loppupuolella. Projekti oli mittava toteutustyö ja iso muutos OmaSp:n asiakkaille. Tilinumeroiden yhtenäistämisen myötä OmaSp pystyy kehittämään palvelujaan tulevaisuudessa entistä paremmin.

Tulevaisuuden näkymät

Tämä kohta ”– Tulevaisuudennäkymät” sisältää tulevaisuutta koskevia lausumia, jotka eivät ole takeita Yhtiön taloudellisesta tuloksesta tulevaisuudessa. Yhtiön toteutunut liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema voivat poiketa olennaisesti tulevaisuutta koskevissa lausumissa esitetystä tai niistä pääteltävissä olevasta johtuen monista tekijöistä, joita kuvataan muun muassa kohdissa ”Eräitä seikkoja – Tulevaisuutta koskevat lausumat”, ”Eräitä seikkoja – Tilinpäätöstietojen ja eräiden muiden tietojen esittäminen”, ”Riskitekijät” ja ”– Tulokseen

vaikuttavia tekijöitä”. Yhtiö kehottaa sijoittamista harkitsevia olemaan tukeutumatta liikaa näihin tulevaisuutta koskeviin lausumiin.

Yhtiö arvioi, että tilikauden 2018 tulos ennen veroja ilman rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuottoja kasvaa edelliseen vuoteen verrattuna. Tilikauden 2017 aikana OmaSp:n tuloksessa korostuivat rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot, joiden vaikutus tulokseen oli 10,8 miljoonaa euroa. Tulos ennen veroja ilman rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuottoja oli 19,6 miljoonaa euroa vuonna 2017.⁷³

Tulosennusteen perusta

Tulosennuste perustuu Yhtiön johdon oletuksiin ja arvioihin Yhtiön asiakkailleen tarjoamien tuotteiden ja palveluiden, asiakkaille myönnettyjen luottojen ja asiakkailta vastaanotettujen talletusten kehityksestä sekä yhtiön korkokatteen, palkkiotuottojen, kulujen ja toimintaympäristön kehityksestä. Keskeisimmät tulosennusteen toteutumiseen vaikuttavat tekijät, joihin Yhtiö voi vaikuttaa ovat myyntiin ja markkinointiin, toimintamalliin ja sen tehokkuuteen, henkilöstöön, uusasiakashankintaan sekä olemassa olevien asiakkuuksien kehittämiseen ja jalostamiseen tehtävät panostukset. Yhtiön vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella ovat markkinoiden yleinen kehitys, yleinen taloustilanne, muutokset korko- ja sijoitusympäristössä, lainsäädännön kehitys ja muutokset toimialan kilpailuasetelmissä sekä toimialaan ja liiketoimintaan liittyvät muut yleiset riskitekijät.

Tilintarkastajan lausunto tulosennusteesta on tämän Esitteen liitteenä D.

Taloudellisten tietojen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat tekijät

Merkittävät kertaluonteiset erät

Valmistautuessaan IFRS 9 -standardin käyttöönottoon OmaSp myi vuonna 2017 suurimman osan omanpääoman ehtoista sijoituksistaan vähentääkseen sijoitusten vaikutusta Yhtiön liiketoiminnan tulokseen tulevaisuudessa. Myyntien seurauksena Yhtiölle syntyi kertaluonteisia myyntivoittoja, joiden myötä rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot olivat aikaisempien vuosien tasoa korkeammat vuonna 2017, eli 10,8 miljoonaa euroa, kun vuosina 2015 ja 2016 rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot olivat 4,4 miljoonaa euroa ja 2,4 miljoonaa euroa.⁷⁴ Samassa yhteydessä Yhtiön sijoitusportfoliota uudelleenallokoitiin ja sijoituksia painotettiin entistä enemmän velkakirjalainoihin. Tämän vuoksi Yhtiö odottaa tulevaisuudessa sijoitusportfolion tuottojen olevan matalammat ja vähemmän volatiilit.

Yhtiö käynnisti syyskuussa 2016 mittavan koko organisaatiota koskevan toiminnan uudelleen organisoinnin jonka yhteydessä henkilöstön tehtäväkuvia sekä toimenkuvia muutettiin ja 12 pienempää konttoria yhdistettiin lähistön suurempiin konttoreihin. Järjestelyjen seurauksena suoritettujen henkilöstövähennykset saavutettiin määrärajojen työsuhteiden päättymisen, eläköitymisen, sisäisten siirtojen ja Yhtiön tarjoamien tukipakettien kautta. Tukipakettien muodostama kertaerä vuonna 2016 oli noin 1,5 miljoonaa euroa.

Yhtiö myi omistuksensa Visa Europessa vuonna 2016 Visa Inc.:lle osana Visan organisaatiojärjestelyjä. Myyntien seurauksena OmaSp:lle syntyi 2,1 miljoonan euron lisäys myyntivoittoon. OmaSp sai osan myyntihinnasta Visa Inc.:in osakkeina.

Yritysjärjestelyt

OmaSp hankki S-Pankki Oy:n PK-yritys sekä maa- ja metsätalousliiketoiminnan joulukuussa 2017. Yrityskaupan seurauksena OmaSp:lle siirtyi noin 140 miljoonan euron lainakanta sekä yli 90 miljoonaa euroa talletuksia. Yhtiö hankki vuonna 2016 noin 48,0 prosentin osuuden SAV-Rahoitus Oyj:stä ja 30.9.2018 Yhtiön omistusosuus SAV-Rahoitus Oyj:ssä on noin 50,7 prosenttia. Osakassopimukseen perustuen OmaSp on käyttänyt SAV-Rahoitus Oyj:ssä määräysvaltaa, joten SAV-Rahoitus Oyj on yhdistelty konserniin tytäryrityksenä vuodesta 2016 lukien. Vuonna 2015 OmaSp osti Joroisten Osuuspankin sekä Pyhäselän Paikallisosuuspankin liiketoiminnat, minkä yhteydessä Joroisten Oma Osuuspankki ja Pyhäselän Oma Osuuspankki liittyivät OmaSp:n omistajien joukkoon. Yrityskaupat ovat aiheuttaneet OmaSp:lle IT-integraatioon liitännäisiä kuluja vuosina 2015–2018.

⁷³ Rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot vastaa vuosien 2015–2017 tilinpäätöksissä erien ”Kaupankäynnin nettotuotot” ja ”Sijoitus-toiminnan nettotuotot” summaa

⁷⁴ Rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot vastaa vuosien 2015–2017 tilinpäätöksissä erien ”Kaupankäynnin nettotuotot” ja ”Sijoitus-toiminnan nettotuotot” summaa

Tuloslaskelman keskeiset rivit

Seuraavassa esitetään yhteenveto OmaSp:n laajan tuloslaskelman tärkeimmistä eristä.

Korkokate

Korkokatteen korkotuotot koostuvat saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöltä, saamistodistuksista sekä johdannaisista kirjatuista korkotuotoista. Muut korkotuotot koostuvat pääasiassa lainojen viivästyskoroista.

Korkokulujen merkittävimmät erät ovat korot veloista yleisölle ja julkisyhteisöille sekä yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista.

Palkkiotuotot ja -kulut, netto

Palkkiotuotot koostuvat pääosin luotonannosta, korttiliiketoiminnasta, maksuliikenteestä, rahastoista, vakuutuksista, lainopillisista tehtävistä ja välitetystä toiminnasta saaduista palkkioista. Muihin palkkiotuottoihin lasketaan muun muassa arvopapereiden säilytyspalkkiot, palkkiot ulkomaan toiminnoista ja muiden palvelutehtävien palkkiot.

Palkkiokuluerät koostuvat puolestaan pääosin kortti- ja maksuliikenteeseen sekä arvopapereihin liittyvistä kuluista. Muut palkkiokulut koostuvat muun muassa arvopaperikaupankäynnin kuluista, arvonlisäverollisista muista palkkiokuluista sekä viranomaiskuluista.

Rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot

Rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot koostuvat käypään arvoon tuloslaskelman kautta arvostettavista rahoitusvaroista ja -veloista, käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavista rahoitusvaroista ja -veloista, sijoituskiinteistöjen nettotuotoista, valuuttatoiminnan ja suojauslaskennan nettotuotoista sekä kaupankäynnin nettotuotoista.⁷⁵

Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muista tuotoista merkittävimmät erät koostuvat vuokratuotoista oman käytön kiinteistöistä sekä pankkitoiminnan muista tuotoista. Pankkitoiminnan muihin tuottoihin lasketaan asiakkailta saadut muut palkkiotuotot.

Henkilöstökulut

Henkilöstökulut pitävät sisällään palkat ja palkkiot, eläkkeet sekä henkilöstösivukulut.

Liiketoiminnan muut kulut

Liiketoiminnan muiden kulujen merkittävimmät erät koostuvat tietohallintakuluista, markkinointikuluista, toimistokuluista, oman käytön kiinteistöjen kuluista sekä yhteyskuluista.

Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä pitävät sisällään muun muassa poistot ja arvonalentumistappiot rakennuksista, omassa käytössä olevista kiinteistöistä, koneista ja kalustosta sekä aineettomista hyödykkeistä (kuten sovelluskehityksestä). Arvonalentumistappiot liikearvosta otetaan myös huomioon tässä yhteydessä.

---

⁷⁵ Rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot vastaa vuosien 2015–2017 tilinpäätöksissä erien "Kaupankäynnin nettotuotot" ja "Sijoitus-toiminnan nettotuotot" summaa

Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot

Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot koostuvat IFRS 9:n mukaisesti saamisista asiakkailta, taseen ulkopuolisista eristä sekä vieraan pääoman ehtoista sijoituksista kirjatuista odotettavissa olevista luottotappioista ja niiden peruutuksista. Lisäksi erään sisältyy lopulliset luottotappiot ja niiden palautukset.

Tulos ennen veroja

Konsernin verot koostuvat tilikaudelle kirjatuista tuloveroista sekä laskennallisten verojen tilikauden aikaisesta muutoksesta. Verot kirjataan tulosvaikutteisesti, paitsi milloin ne liittyvät suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin tai muihin laajan tuloksen eriin. Tällöin verot kirjataan kyseisiin eriin. Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta voimassaolevan verokannan perusteella. Veroa oikaistaan mahdollisilla edellisiiin tilikausiin liittyvillä veroilla.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos muodostuu, kun tuloksesta ennen veroja vähennetään verot.

Liiketoiminnan tulos 31.12.2017, 31.12.2016 ja 31.12.2015 päättyneiltä tilikausilta sekä 30.9.2018 ja 30.9.2017 päättyneiltä osavuosisjaksoilta

Yleiskatsaus

Seuraavassa katsauksessa on esitetty yhteenveto OmaSp:n liiketoiminnan tuloksesta 30.9.2018 ja 30.9.2017 päättyneiltä yhdeksän kuukauden jaksoilta sekä 31.12.2017, 31.12.2016 ja 31.12.2015 päättyneiltä tilikausilta.

Seuraavassa taulukossa esitetään Konsernin tuloslaskelman tärkeimmät erät ilmoitetuilta ajanjaksoilta.

(tuhatta euroa)	1-9/2018 (IFRS)	1-9/2017 (IFRS)	1.1.-31.12. (IFRS)		
			2017	2016	2015
	(tilintarkastamaton)		(tilintarkastettu)		(tilintarkastamaton)
Korkokate	35 925	28 744	39 317	36 547	31 733
Palkkiotuotot ja -kulut netto	19 374	16 023	21 245	17 709	15 282
Rahoitusvarojen ja velkojen nettotuotot ¹⁾	832	2 905	10 780	2 401	4 371
Liiketoiminnan muut tuotot	1 675	2 288	2 748	3 682	2 967
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	57 806	49 959	74 091	60 339	54 352
Henkilöstökulut	-11 322	-9 545	-13 137	-14 085	-11 711
Liiketoiminnan muut kulut	-20 414	-18 302	-25 470	-19 381	-18 912
Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisesta ja aineettomista hyödykkeistä	-2 061	-1 368	-2 504	-2 065	-1 715
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-33 797	-29 215	-41 112	-35 531	-32 338
Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot, netto	-3 549	-835	-2 600	-4 197	-3 594
Tulos ennen veroja	20 460	19 910	30 379	20 611	18 420
Tuloverot	-3 856	-3 869	-6 292	-4 567	-3 642
Tilikauden tulos	16 603	16 041	24 087	16 044	14 778

1) Rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot vastaa vuosien 2015–2017 tilinpäätöksissä erien "Kaupankäynnin nettotuotot" ja "Sijoitustoiminnan nettotuotot" summaa

Korkokate

Konsernin korkokate oli 39 317 tuhatta euroa 31.12.2017 päättyneellä tilikaudella, 36 547 tuhatta euroa 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella ja 31 733 tuhatta euroa 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella. Korkokate kasvoi 31.12.2017 päättyneellä tilikaudella 2 770 tuhatta euroa eli 7,58 prosenttia verrattuna 31.12.2016 päättyneeseen tilikauteen, jolloin korkokate kasvoi 4 814 tuhatta euroa eli 15,17 prosenttia verrattuna 31.12.2015 päättyneeseen tilikauteen.

Konsernin korkokatteen kasvuun tarkastelukauden aikana ovat vaikuttaneet luotonannon orgaaninen kasvu, korkokulujen lasku tarkastelukauden aikana sekä yritysjärjestelyiden kautta Yhtiölle siirtyneet lainat ja saamiset asiakkailta.

30.9.2018 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla korkokate oli 35 925 tuhatta euroa ja 30.9.2017 päättyneellä jaksolla 28 744 tuhatta euroa. Kasvua oli 24,98 prosenttia.

Korkokate kasvoi tarkastelukaudella luotonannon kasvun ja kasvaneiden korkotuottojen johdosta. Korkokulut laskivat 30.9.2018 päättyneellä jaksolla hieman verrattuna vertailukauteen.

Palkkiotuotot ja -kulut, netto

Konsernin nettopalkkiotuotot ja -kulut olivat 21 245 tuhatta euroa 31.12.2017 päättyneellä tilikaudella, 17 709 tuhatta euroa 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella ja 15 282 tuhatta euroa 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella. Palkkiotuotot ja -kulut kasvoivat 31.12.2017 päättyneellä tilikaudella 3 536 tuhatta euroa eli 19,97 prosenttia verrattuna 31.12.2016 päättyneeseen tilikauteen, jolloin nettopalkkiotuotot kasvoivat 2 427 tuhatta euroa eli 15,88 prosenttia verrattuna 31.12.2015 päättyneeseen tilikauteen.

Nettopalkkiotuottojen kasvuun tarkastelukauden aikana on vaikuttanut luotonannosta saatujen palkkioiden kasvu sekä erityisesti kortti- ja maksuliiketoiminnan palkkiotuottojen kasvu.

30.9.2018 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla nettopalkkiotuotot ja -kulut olivat 19 374 tuhatta euroa ja 30.9.2017 päättyneellä jaksolla 16 023 tuhatta euroa. Palkkiotuotot kasvoivat 30.9.2018 päättyneellä jaksolla edelliskauteen verrattuna 3 351 tuhatta euroa. Kasvuun vaikuttivat luotonannon ja korttiliiketoiminnan palkkiotuottojen kasvu. Tarkastelukaudella palkkiokulut pysyivät lähes samalla tasolla kuin vertailukaudella.

Rahoitusvarojen ja –velkojen nettotuotot

30.9.2018 päättyneeltä yhdeksän kuukauden jaksolta rahoitusvarojen ja –velkojen nettotuotot olivat 832 tuhatta euroa ja 30.9.2017 päättyneeltä kaudelta 2 905 tuhatta euroa. Laskua oli 2 073 tuhatta euroa eli 71,4 prosenttia. Laskua selittää vuoden 2017 loppupuolella sijoitusstrategian allokaatiomuutosten johdosta toteutetut omanpääoman ehtoisten sijoitusten myynnit.

Aikaisempina kausina tuloslaskelmalla on esitetty erillisinä erinä kaupankäynnin nettotuotot ja sijoitustoiminnan nettotuotot.

Konsernin kaupankäynnin nettotuotot olivat -211 tuhatta euroa 31.12.2017 päättyneellä tilikaudella, 134 tuhatta euroa 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella ja 53 tuhatta euroa 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella. Kaupankäynnin nettotuotot laskivat 31.12.2017 päättyneellä tilikaudella 345 tuhatta euroa verrattuna 31.12.2016 päättyneeseen tilikauteen, jolloin kaupankäynnin nettotuotot kasvoivat 81 tuhatta euroa eli 152,83 prosenttia verrattuna 31.12.2015 päättyneeseen tilikauteen.

Kaupankäynnin nettotuottojen muutoksiin tarkastelukauden aikana on vaikuttanut muun muassa Yhtiön hallussa olleiden saamistodistuksien ja suojaavien johdannaisten käypien arvojen muutokset sekä ulkomaanrahan määräisten arvopapereiden valuuttakurssien muutokset.

Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muut tuotot olivat 2 748 tuhatta euroa 31.12.2017 päättyneellä tilikaudella 3 682 tuhatta euroa 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella ja 2 967 tuhatta euroa 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella. Liiketoiminnan muut tuotot laskivat 31.12.2017 päättyneellä tilikaudella 934 tuhatta euroa eli 25,37 prosenttia verrattuna 31.12.2016 päättyneeseen tilikauteen, jolloin liiketoiminnan muut tuotot kasvoivat 715 tuhatta euroa eli 24,1 prosenttia verrattuna 31.12.2015 päättyneeseen tilikauteen.

Liiketoiminnan muut tuotot sisälsivät kertaluontoisena eränä vuonna 2016 Visa-osakkeiden kaupasta saadun myyntivoiton noin 2,1 miljoonaa euroa.

30.9.2018 päättyneellä jaksolla liiketoiminnan muut tuotot olivat 1 675 tuhatta euroa ja 30.9.2017 päättyneellä jaksolla 2 288 tuhatta euroa.

Henkilöstökulut

Konsernin henkilöstökulut olivat 13 137 tuhatta euroa 31.12.2017 päättyneellä tilikaudella, 14 085 tuhatta euroa 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella ja 11 711 tuhatta euroa 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella. Henkilöstökulut laskivat 31.12.2017 päättyneellä tilikaudella 948 tuhatta euroa eli 6,73 prosenttia verrattuna 31.12.2016 päättyneeseen tilikauteen, jolloin henkilöstökulut kasvoivat 2 374 tuhatta euroa eli 20,27 prosenttia verrattuna 31.12.2015 päättyneeseen tilikauteen.

Henkilöstökulujen muutoksiin tarkastelukaudella ovat vaikuttaneet uusien pankkikonttoreiden avaamiset uusille paikkakunnille, rekrytoinnit uusiin tehtäviin ja rooleihin Yhtiössä sekä vuonna 2016 koko organisaatiota koskeneet YT-neuvottelut, joiden seurauksena kirjattiin 1,5 miljoonan euron suuruinen kertaerä henkilöstökuuluihin.

Henkilöstökulut kasvoivat 30.9.2018 päättyneellä kaudella verrattuna edelliskauteen. 30.9.2018 päättyneellä jaksolla ne olivat 11 322 tuhatta euroa, kun 30.9.2017 päättyneellä jaksolla ne olivat 9 545 tuhatta euroa. Kasvua oli 18,6 prosenttia. Henkilöstökuluja kasvatti uusien yksiköiden avaaminen vuoden 2017 loppupuolella, S-Pankista siirtynyt henkilöstö sekä vuoden 2018 avattavien yksiköiden henkilöstön rekrytointi.

Liiketoiminnan muut kulut

Liiketoiminnan muut kulut olivat 25 470 tuhatta euroa 31.12.2017 päättyneellä tilikaudella 19 381 tuhatta euroa 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella ja 18 912 tuhatta euroa 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella. Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 31.12.2017 päättyneellä tilikaudella 6 089 tuhatta euroa eli 31,42 prosenttia verrattuna 31.12.2016 päättyneeseen tilikauteen, jolloin liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 469 tuhatta euroa eli 2,48 prosenttia verrattuna 31.12.2015 päättyneeseen tilikauteen.

Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvien IT-kulujen kasvu tarkastelujaksolla on johtunut monista projekteista, kuten lisääntyneen sääntelyn mukanaan tuomista hankkeista, esimerkiksi IFRS 9 ja MiFID II, mikä on lisännyt liiketoiminnan muita kustannuksia. OmaSp käynnisti kiinnitysluottopankkitoiminnan vuonna 2017, mikä vaikutti IT- ja projektikuluihin tarkastelu-kaudella. Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvät myös markkinointikulut, jotka ovat kasvaneet tarkasteluajanjaksolla muun muassa toteutettujen brändiuudistuksien vuoksi.

30.9.2018 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla liiketoiminnan muut kulut olivat 20 414 tuhatta euroa ja 30.9.2017 päättyneellä jaksolla 18 302 tuhatta euroa. Kasvua oli 2 112 tuhatta euroa, eli 11,5 prosenttia. Kasvua selittävät markkinoinnin ja IT-kehityksen kustannukset.

Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

Konsernin poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä olivat 2 504 tuhatta euroa 31.12.2017 päättyneellä tilikaudella, 2 065 tuhatta euroa 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella ja 1 715 tuhatta euroa 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella. Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä kulut kasvoivat 31.12.2017 päättyneellä tilikaudella 439 tuhatta euroa eli 21,26 prosenttia verrattuna 31.12.2016 päättyneeseen tilikauteen, jolloin poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä kasvoivat 350 tuhatta euroa eli 20,41 prosenttia verrattuna 31.12.2015 päättyneeseen tilikauteen.

30.9.2018 päättyneeltä yhdeksän kuukauden jaksolta poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä olivat 2 061 tuhatta euroa. Kasvua oli 693 tuhatta euroa eli 50,7 prosenttia verrattuna 30.9.2017 päättyneeseen jaksoon, jolloin poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä olivat 1 368 tuhatta euroa.

Muutoksiin tarkastelukaudella ovat vaikuttaneet tarkasteluajanjaksolla toteutetut omassa käytössä oleviin liikehuoneistoihin kohdistuneiden remonttien poistojen aloittamiset sekä aineettomien hyödykkeiden poistojen kasvaminen.

Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot, netto

Konsernin arvonalentumistappiot lainoista ja muista saamisista nettona olivat 2 600 tuhatta euroa 31.12.2017 päättyneellä tilikaudella, 4 197 tuhatta euroa 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella ja 3 594 tuhatta euroa

31.12.2015 päättyneellä tilikaudella. Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot nettona laskivat 31.12.2017 päättyneellä tilikaudella 1 597 tuhatta euroa eli 38,05 prosenttia verrattuna 31.12.2016 päättyneeseen tilikauteen, jolloin nettoarvonalentumistappiot rahoitusvaroista kasvoivat 603 tuhatta euroa eli 16,78 prosenttia verrattuna 31.12.2015 päättyneeseen tilikauteen.

Muutoksiin rahoitusvarojen arvonalentumistappioista nettona on vaikuttanut laskentatavan muutos johtuen IFRS 9 -standardin käyttöönotosta 1.1.2018. Arvonalentumismenettely on muuttunut vuoden 2018 alusta odotetun luottotappion laskennaksi. Avaavassa taseessa 1.1.2018 odotettavissa olevat luottotappiot olivat 10 956 tuhatta euroa. Odotettujen luottotappioiden muutos 30.9.2018 päättyneeltä yhdeksän kuukauden jaksolta oli 2 101 tuhatta euroa. Odotetut luottotappiot taseella 30.9.2018 olivat 13 057 tuhatta euroa.

30.9.2018 päättyneeltä yhdeksän kuukauden jaksolta rahoitusvarojen arvonalentumistappiot nettona olivat - 3 549 tuhatta euroa.

Tulos ennen veroja

Konsernin tulos ennen veroja oli 30 379 tuhatta euroa 31.12.2017 päättyneellä tilikaudella, 20 611 tuhatta euroa 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella ja 18 420 tuhatta euroa 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella. Tulos ennen veroja kasvoi 31.12.2017 päättyneellä tilikaudella 9 768 tuhatta euroa eli 47,39 prosenttia verrattuna 31.12.2016 päättyneeseen tilikauteen, jolloin tulos ennen veroja kasvoi 2 191 tuhatta euroa eli 11,89 prosenttia verrattuna 31.12.2015 päättyneeseen tilikauteen.

30.9.2018 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla tulos ennen veroja oli 20 460 tuhatta euroa, kun se 30.9.2017 päättyneellä jaksolla oli 19 910 tuhatta euroa. Kasvua oli 2,8 prosenttia.

Tuloverot

Konsernin tuloverot olivat 6 292 tuhatta euroa 31.12.2017 päättyneellä tilikaudella, 4 567 tuhatta euroa 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella ja 3 642 tuhatta euroa 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella. Tuloverot kasvoivat 31.12.2017 päättyneellä tilikaudella 1 725 tuhatta euroa eli 37,77 prosenttia verrattuna 31.12.2016 päättyneeseen tilikauteen, jolloin tuloverot kasvoivat 925 tuhatta euroa eli 25,40 prosenttia verrattuna 31.12.2015 päättyneeseen tilikauteen.

30.9.2018 ja 30.9.2017 päättyneillä yhdeksän kuukauden jaksoilla tuloverojen taso pysyi lähes samana; 30.9.2018 päättyneellä kaudella ne olivat 3 856 tuhatta euroa ja 30.9.2017 päättyneellä kaudella 3 869 tuhatta euroa.

Tilikauden tulos

Konsernin tilikauden tulos oli 24 087 tuhatta euroa 31.12.2017 päättyneellä tilikaudella, 16 044 tuhatta euroa 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella ja 14 778 tuhatta euroa 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella. Tilikauden tulos kasvoi 31.12.2017 päättyneellä tilikaudella 8 043 tuhatta euroa eli 50,13 prosenttia verrattuna 31.12.2016 päättyneeseen tilikauteen, jolloin tilikauden tulos kasvoi 1 266 tuhatta euroa eli 8,57 prosenttia verrattuna 31.12.2015 päättyneeseen tilikauteen.

Tilikauden tuloksiin tarkastuskauden aikana on vaikuttanut liiketoiminnan ja asiakasvolyyymien kasvu. Kannattavuus on parantunut, mikä johtuu kustannustehokkaasta organisaatiosta ja toiminnasta, maksukykyisiin hyvää palvelua arvostaviin asiakassegmentteihin keskittyminen sekä alhaiset luottotappiot. Suurimpana tekijänä alhaisille luottotappioille on ollut tarkka luotonantopolitiikka sekä keskittyminen hyvän maksukykyyn omaamiin asiakkaisiin. Tilikauden tuloksiin tarkastelukauden aikana on vaikuttanut myös kertaluonteiset erät, jotka ovat kuvattu edellä kohdassa ”*Taloudellisten tietojen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät*”.

30.9.2018 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla tilikauden tulos oli 16 603 tuhatta euroa ja 30.9.2017 päättyneellä kaudella 16 041 tuhatta euroa. Kasvua oli 3,5 %.

Maksuvalmius, vakavaraisuus ja pääoman lähteet

Yleiskatsaus

Konsernin oma pääoma oli 254,6 miljoonaa euroa 30.9.2018. Ensisijaisilla omilla varoilla laskettu Konsernin vakavaraisuus 30.9.2018 oli 16,6 prosenttia. Vuoden 2017 lopussa konsernin oma pääoma oli 241,5 miljoonaa

euroa ja ensisijaisilla omilla varoilla laskettu emoyhtiön vakavaraisuus 17,6 prosenttia. Vakavaraisuuslaskennan raportointitaso muuttui vuoden 2018 ensimmäisestä vuosineljänneksestä alkaen. Ennen raportointitason muutosta Yhtiö on raportoinut vakavaraisuuden vain emoyhtiön eli Oma Säästöpankki Oyj:n tasolla.

Suurin osa OmaSp:n varainhankinnasta on alle vuoden mittaista ja koostuu pääosin Yhtiön asiakkaiden tekemistä talletuksista ja Yhtiön liikkeeseen laskemista sijoitustodistuksista. Pitkäaikainen vieraan pääoman mukainen varainhankinta koostuu lähtökohtaisesti Yhtiön liikkeeseen laskemista joukkovelkakirjalainoista, sekä Euroopan Investointipankilta ja Pohjoismaiden investointipankilta (NIB) saadusta rahoituksesta ja muusta velkarahoituksesta. OmaSp on laskenut liikkeeseen senioriehtoisen 125 miljoonan euron kolmevuotisen joukkovelkakirjalainan keväällä 2017. Syksyllä 2017 OmaSp perusti kiinnitysluottopankkitoiminnan käynnistämisen yhteydessä 1,5 miljardin euron katetun joukkolainaohjelman ja on sen alla laskenut liikkeeseen 350 miljoonan euron määräisen viisivuotisen katetun joukkolainan, joka erääntyy vuonna 2022. Pankilla on osana varainhankintaa myös debentuurilainoja. Viimeisin debentuurilaina laskettiin liikkeelle vuonna 2017.

OmaSp:n likviditeettireservi koostuu tilivaroista sekä sijoitussalkussa olevista instrumenteista sekä pääsääntöisesti LCR-kriteerit täyttävistä joukkovelkakirjalainoista. Tilivaroja OmaSp allokoii keskuspankissa olevan Target2-tilin sekä Säästöpankkien Keskuspankissa olevan maksuliiketilin välillä täyttääkseen sekä viranomaisten velvoittamat likviditeettivaateet (LCR), että maksuliikenteen hoitamisen vaatimat varat. OmaSp julkaisee sijoitussalkun sisällön omaisuusluokittain neljästi vuodessa.

OmaSp:n vuoden 2019 rahoitustarpeet koostuvat pääasiassa lainakannan kasvusta, keväällä erääntyvän vakuudettoman joukkovelkakirjalainan jälleerahoituksesta sekä erääntyvistä sijoitustodistuksista. Tulevan vuoden rahoitustarpeet OmaSp pyrkii täyttämään laskelmalla liikkeeseen sijoitustodistuksia sekä olemalla aktiivinen joukkovelkakirjamarkkinoilla.

OmaSp:llä on 27.7.2017 vahvistettu luottoluokitusyhteisö Standard & Poors'in pitkäaikaisen varainhankinnan luottoluokitus BBB+ sekä lyhytaikaisen varainhankinnan luottoluokitus A-2 vakaila näkymillä. OmaSp:n katetun joukkolainaohjelman ja sen alla liikkeeseen lasketun katetun joukkolainan luottoluokitus on AAA.

Yhtiön Listautumisannissa saatavien nettovarojen arvioidaan olevan yhteensä noin 31,6 miljoonaa euroa (laskettu käyttämällä Alustavan Hintavälin keskikohtaa ja olettaen, että kaikki Uudet Osakkeet merkitään).

Vakavaraisuus ja vakavaraisuuden hallinta

OmaSp on määritellyt vakavaraisuuden hallintaprosessin, jonka tavoitteena on Yhtiön riskinkantokyvyn riittävyyden turvaaminen suhteessa toiminnan kaikkiin olennaisiin riskeihin. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi Yhtiö tunnistaa ja arvioi toimintaansa liittyvät riskit kattavasti ja mitoittaa riskinkantokykynsä vastaamaan Yhtiön riskien yhteismäärää. Vakavaraisuutensa turvaamiseksi Yhtiö asettaa riskiperusteiset pääomatavoitteet ja laatii pääomasuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi. Vakavaraisuuden hallintaprosessin tavoitteena on myös ylläpitää ja kehittää laadukasta riskienhallintaa.

Vakavaraisuuden hallintaprosessin kautta määritettävät sisäiset pääomatarpeet perustuvat vakavaraisuussääntelyn Pilari I:n pääomavaateisiin ja sen ulkopuolisiin riskeihin kuten rahoitustaseen korkoriskiin, sijoitussalkun markkinariskiin ja liiketoimintariskiin. Sisäisessä arviointiprosessissaan Yhtiö arvioi pääoman määrän, joka riittää kattamaan myös Pilari I:n ulkopuolisista riskeistä syntyvät odottamattomat tappiot.

Yhtiön hallitus vahvistaa yleiset vaatimukset vakavaraisuuden mittaus- ja arviointimenetelmille sekä yleiset periaatteet vakavaraisuuden hallintaprosessin järjestämisestä. Hallitus vahvistaa riskistrategiat ja määrittää tavoitetasot pääomalle, joka kattaa kaikki liiketoiminnasta ja ulkoisen toimintaympäristön muutoksista aiheutuvat olennaiset riskit. Yhtiö toimii strategiansa mukaisesti vähittäispankkitoiminnassa. Toimimalla vain tällä liiketoiminta-alueella Yhtiö kykenee pitämään toimintaansa sisältyvät riskit hallittavina ja toiminnan laatuun nähden pieninä. Yhtiön vakavaraisuuden hallinnasta vastaa Yhtiön hallitus, joka myös määrittelee toimintaan liittyvät riskirajat. Yhtiön hallitus käy vuosittain läpi Yhtiön vakavaraisuuden hallintaan liittyvät riskit, pääomasuunnitelman sekä riskeille asetetut rajat.

Yhtiö soveltaa vakavaraisuuslaskennassa luottoriskin laskentaan standardimenetelmää ja operatiivisen riskin osalta perusmenetelmää. Standardimenetelmässä vastuut jaetaan vastuuryhmiin ja vähittäissaamisten ryhmässä on määritelty luotonannon hajautukselle vaadittavat vähimmäisrajat. Markkinariskin pääomavaade lasketaan perusmenetelmällä valuuttaposiitiolle.

Yhtiön vakavaraisuuslaskennan raportointitaso muuttui vuoden 2018 ensimmäisestä kvartaalista alkaen konsernitaseiseksi. Tätä ennen vakavaraisuus raportoitiin vain emoyhtiö Oma Säästöpankki Oyj:n tasolla. Emoyhtiö Oma Säästöpankki Oyj muodostaa olennaisen osan Konsernista, ja täten Konsernin emoyhtiön luvut ovat olennaisilta osin vertailukelpoisia Konsernin lukujen kanssa. Ennen 31.3.2018 vakavaraisuusraportoinnissa tytär- ja osakkuusyritysten konsolidoinnin raja ei ylittynyt OmaSp:n yritysten kohdalla. Tytär- tai osakkuusyritys on konsolidoitava osaksi vakavaraisuusraportointia, kun yhtiön taseen loppusumma on yli 10 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma ylittää 10 prosenttia emo-pankin omasta pääomasta.

Yhtiö julkistaa vakavaraisuuslaskennan kannalta olennaiset tiedot vuosittain osana toimintakertomustaan ja tilinpäätöksen liitetietoja. Osavuosikatsauksissa ja puolivuotiskatsauksessa julkistetaan keskeiset vakavaraisuustiedot. Vakavaraisuuslaskennan luvut per 31.12.2017 eivät kaikilta osin vastaa vuodelta 2017 vahvistetussa tilinpäätöksessä esitettyjä lukuja, koska pankki on korjannut ydinpääomaa ja vakavaraisuuden tunnuslukuja henkilöstöannissa merkittyjen osakkeiden osalta vastaamaan vakavaraisuusasetuksen vaatimuksia. Henkilöstöannissa merkittyjä osakkeita ei lueta ydinpääomaan EU:n vakavaraisuusasetuksen (CRR) 28 artiklan 1 kohdan perusteella. Henkilöstöannissa merkittyjen osakkeiden osalta vakavaraisuuden tunnuslukuja on korjattu seuraavasti:

- Emoyhtiön ydinpääoma ennen vähennyksiä 31.12.2017 240,3 miljoonaa euroa (aikaisemmin 242,9 miljoonaa euroa)
- Emoyhtiön ydinpääoma (CET1) 31.12.2017 229,9 miljoonaa euroa (aikaisemmin 232,5 miljoonaa euroa)
- Emoyhtiön ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin 31.12.2017 17,6 % (aikaisemmin 17,8 %)
- Emoyhtiön ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin 31.12.2017 17,6 % (aikaisemmin 17,8 %)
- Emoyhtiön omat varat (TC) yhteensä suhteessa riskipainotettuihin eriin 31.12.2017 18,9% (aikaisemmin 19,1 %)
- Emoyhtiön vähimmäisomavaraisuusaste 31.12.2017 8,3 % (aikaisemmin 8,4 %)

Vuosina 2017, 2016 ja 2015 Yhtiön pääomarakenne oli vahva koostuen suurimmalta osin ydinpääomasta (CET1). Omat varat yhteensä (TC) olivat 31.12.2017 247,7 miljoonaa euroa, 31.12.2016 219,8 miljoonaa euroa ja 31.12.2015 208,8 miljoonaa euroa. Ensisijainen pääoma (T1) oli 31.12.2017 229,9 miljoonaa euroa, 31.12.2016 215,0 miljoonaa euroa ja 31.12.2015 200,6 miljoonaa euroa. Ensisijainen pääoma (T1) muodostui kokonaisuudessaan ydinpääomasta (CET1). Omat varat (TC) kasvoivat vuosina 2017, 2016 ja 2015 tilikausien voittojen johdosta. Toissijainen pääoma (T2) koostui debentuurilainoista ja oli 31.12.2017 17,8 miljoonaa euroa, 31.12.2016 4,8 miljoonaa euroa ja 31.12.2015 8,2 miljoonaa euroa. Toissijaisen pääoman (T2) kasvua vuodesta 2016 vuoteen 2017 selittää pitkälti OmaSp:n liikkeeseen laskema, nimellisarvoltaan 15 miljoonan euron suuruinen, debentuurilaina. Riskipainotetut erät (RWA) olivat 31.12.2017 1 309,7 miljoonaa euroa, 31.12.2016 1 153,1 miljoonaa euroa ja 31.12.2015 1 036,2 miljoonaa euroa. Merkittävin tekijä riskipainotettujen erien (RWA) nousuun vuosina 2017, 2016 ja 2015 oli lainakannan kasvu. Yhtiön vakavaraisuussuhde (TC) oli 31.12.2017 18,9 prosenttia ja 31.12.2016 19,1 prosenttia ja 31.12.2015 20,2 prosenttia. Ensisijaisen pääoman suhde (T1) ja ydinpääomasuhde (CET1) olivat molemmat 31.12.2017 17,6 prosenttia, 31.12.2016 18,6 prosenttia ja 31.12.2015 19,4 prosenttia.⁷⁶

Yhtiön pääomarakenne säilyi 30.9.2018 päättyneellä kaudella edelleen vahvana. Vakavaraisuuslaskennan luvut per 30.9.2018 ovat Konsernin lukuja ja aikaisempien kausien luvut ovat emoyhtiön. Yhtiön omat varat yhteensä (TC) olivat 30.9.2018 258,3 miljoonaa euroa, jossa kasvua vertailuajankohdan 31.12.2017 247,7 miljoonaa euroon oli 10,6 miljoonaa euroa. Ensisijainen pääoma (T1) oli 30.9.2018 244,0 miljoonaa euroa, kun se 31.12.2017 oli 229,9 miljoonaa euroa. Ensisijainen pääoma (T1) muodostui kokonaisuudessaan ydinpääomasta (CET1). Toissijainen pääoma (T2) oli 30.9.2018 14,3 miljoonaa euroa ja 31.12.2017 17,8 miljoonaa euroa koostuen debentuurilainoista. Omien varojen kasvu johtui pääosin konsernin positiivisesta tuloskehityksestä. Yhtiön vakavaraisuussuhde (TC) säilyi edelleen hyvällä tasolla ja oli 30.9.2018 päättyneellä kaudella 17,5 prosenttia. 31.12.2017 yhtiön vakavaraisuussuhde (TC) oli 18,9 prosenttia. Ensisijaisen pääoman suhde (T1) ja ydinpääomasuhde (CET1) olivat molemmat 30.9.2018 16,6 prosenttia, kun ne 31.12.2017 olivat 17,6 prosenttia. Merkittävin tekijä suhdelukujen muutokseen oli riskipainotettujen erien (RWA) kasvu lainakannan kasvun myötä. Riskipainotetut erät (RWA) olivat 30.9.2018 1 473,2 miljoonaa euroa, jossa kasvua 31.12.2017 1 309,7 miljoonaa euroon oli 12,5 prosenttia.

⁷⁶ 2015–2017 vakavaraisuusluvut ovat emoyhtiön FAS lukuja

Alla on kuvattu Yhtiön vakavaraisuuslaskelman pääerät sekä vähimmäisomavaraisuusaste:

Omat varat (tuhatta euroa)	1.1.–30.9. (Konserni)	1.1.–30.9. (Emoyhtiö)	1.1.–31.12. (Emoyhtiö)		
	2018	2017	2017	2016	2015
	(tilintarkastamaton)		(tilintarkastettu, ellei toisin mainita)		
Ydinpääoma ennen vähennyksiä	251 318	238 581	240 296 ^{(1) (2)}	219 821	203 567
Vähennykset ydinpääomasta	-7 336	-9 215	-10 383 ^{(1) (2)}	-4 820	-2 957
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	243 981	229 366	229 912 ^{(1) (2)}	215 001	200 610
Ensisijainen lisäpääoma ennen vähennyksiä	-	-	-	-	-
Vähennykset ensisijaisesta lisäpääomasta	-	-	-	-	-
Ensisijainen lisäpääoma (AT1) yhteensä	-	-	-	-	-
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1)	243 981	229 366	229 912 ^{(1) (2)}	215 001	200 610
Toissijainen pääoma ennen vähennyksiä	14 291	3 269	17 766	4 765	8 230
Vähennykset toissijaisesta pääomasta	-	-	-	-	-
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä	14 291	3 269	17 766	4 765	8 230
Omat varat (TC = T1 + T2) yhteensä	258 272	232 635	247 678 ^{(1) (2)}	219 766	208 840
Riskipainotetut erät yhteensä	1 473 199	1 237 000	1 309 739	1 153 138	1 036 219
josta luottoriskin osuus	1 358 198	1 122 518	1 193 120 ⁽¹⁾	1 039 867 ⁽¹⁾	930 278 ⁽¹⁾
josta vastuun arvonoi-kaisuriski (CVA) ..	4 115	3 668	7 104 ⁽¹⁾	3 756 ⁽¹⁾	5 823 ⁽¹⁾
josta markkinariskin osuus (valuutta kurssiriski)	-	21 182	-	19 883 ⁽¹⁾	20 892 ⁽¹⁾
josta operatiivisen riskin osuus	110 887	89 632	109 516 ⁽¹⁾	89 632 ⁽¹⁾	79 227 ⁽¹⁾
Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	16,56 %	18,54 %	17,55 % ^{(1) (2)}	18,64 %	19,36 %
Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	16,56 %	18,54 %	17,55 % ^{(1) (2)}	18,64 %	19,36 %
Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	17,53 %	18,81 %	18,91 % ^{(1) (2)}	19,06 %	20,15 %

1) Tilintarkastamaton

2) Luvut eivät vastaa vuoden 2017 tilinpäätöksessä esitettyjä lukuja, sillä Yhtiö on korjannut ydinpääomaa ja vakavaraisuuden tunnuslukuja. Henkilöstöannissa merkityt osakkeet eivät sisälly ydinpääomaan.

Vähimmäisomavaraisuusaste (tuhatta euroa)	1.1.–30.9. (Konserni)	1.1.–30.9. (Emoyhtiö)	1.1.–31.12. (Emoyhtiö)		
	2018	2017	2017	2016	2015
	(tilintarkastamaton)		(tilintarkastettu, ellei toisin mainittu)		
Ensisijainen pääoma	243 981	229 366	229 912 ^{(1) (2)}	215 001	200 610
Vähimmäisomavaraisuusasteen kokonaisvastuut	2 903 332	2 334 012	2 776 384	2 183 637	2 062 329
Vähimmäisomavaraisuusaste (%)	8,40 %	9,83 %	8,28 % ^{(1) (2)}	9,9 %	9,73 %

1) Tilintarkastamaton

2) Luvut eivät vastaa vuoden 2017 tilinpäätöksessä esitettyjä lukuja, sillä Yhtiö on korjannut ydinpääomaa ja vakavaraisuuden tunnuslukuja. Henkilöstöannissa merkityt osakkeet eivät sisälly ydinpääomaan.

Konsernin rahavirtalaskelma

Seuraavassa taulukossa esitetään tiivistetysti Konsernin rahavirtalaskelmatiedot ilmoitetulta ajanjaksolta.

(tuhatta euroa)	1–9/2018 (IFRS)	1–9/2017 (IFRS)	1.1.–31.12. (IFRS)		
	2018	2017	2017	2016	2015
	(tilintarkastamaton)		(tilintarkastettu)		(tilintarkastamaton)
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	-234 875	-3 171	276 252	-71 312	58 638
Investointien rahavirta yhteensä	-124	-794	-4 130	5 189	-2 919
Rahoitustoiminnan rahavirta yhteensä ..	-4 933	-6 452	-3 875	-8 471	-9 081
Rahavarojen nettomuutos	-239 932	-10 418	268 247	-74 594	46 639

Liiketoiminnan nettorahavirta

Liiketoiminnan nettorahavirta 30.9.2018 päättyneeltä yhdeksän kuukauden jaksolla oli -234 875 tuhatta euroa, ja se laski 231 704 tuhatta euroa verrattuna 30.9.2017 päättyneen yhdeksän kuukauden liiketoiminnan nettorahavirtaan, joka oli -3 171 tuhatta euroa. Muutos johtui pääasiassa Yhtiön lainakannan⁷⁷ kasvusta, jonka vaikutus oli -154 907 tuhatta euroa sekä saamistodistusten määrän kasvusta, jonka vaikutus oli -47 128 tuhatta euroa. Lainakannan kasvu muodostui yritysjärjestelyn myötä siirtyneestä lainakannasta sekä Yhtiön organisaatiosta kasvusta.

Liiketoiminnan nettorahavirta 31.12.2017 päättyneellä tilikaudella oli 276 252 tuhatta euroa, ja se kasvoi 347 564 tuhatta euroa verrattuna 31.12.2016 päättyneen tilikauden liiketoiminnan nettorahavirtaan, joka oli -71 312 tuhatta euroa. Kasvu johtui lähinnä Yhtiön liikkeeseen laskemasta 250 miljoonan euron arvoisesta katetusta joukkovelkakirjalainasta. Lisäksi Yhtiön velat yleisölle ja julkisyhteisöille kasvoivat muun muassa ostetun liiketoiminnan myötä noin 90 miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan nettorahavirta 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella oli -71 312 tuhatta euroa, ja se laski 129 950 tuhatta euroa verrattuna 31.12.2015 päättyneen tilikauden liiketoiminnan nettorahavirtaan, joka oli 58 638 tuhatta euroa. Lasku oli seurausta konsernin luotonannon lisääntymisestä sekä saamisten kotimaisilta luottolaitoksilta vähentymisestä. Yhtiön nettomääräinen luotonanto kasvoi 255,1 miljoonaa euroa vuodesta 2015, josta 83,7 miljoonaa syntyi kiinnitysluottojen siirtämisestä Aktia Hypoteekkipankin taseesta Yhtiön taseeseen. Yhtiö keräsi myös 110 miljoonaa euroa rahoitusta joukkovelkakirjalainalla kansainvälisiltä markkinoilta.

Investointien nettorahavirta

Investointien nettorahavirta 30.9.2018 päättyneeltä yhdeksän kuukauden jaksolla oli -124 tuhatta euroa, ja se kasvoi 670 tuhatta euroa verrattuna 30.9.2017 päättyneen yhdeksän kuukauden investointien nettorahavirtaan, joka oli -794 tuhatta euroa. Muutos johtui pääasiassa aineellisten ja aineettomien investointien määrän vähenemisestä 1 009 tuhatta euroa verrattuna edelliseen vuoteen. Kasvua tasoitti aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutuksista syntyneiden tuottojen väheneminen sekä lisääntyneet muut sijoitukset joiden yhteisvaikutus oli 339 tuhatta euroa.

Investointien nettorahavirta 31.12.2017 päättyneellä tilikaudella oli -4 130 tuhatta euroa, ja se laski 9 319 tuhatta euroa verrattuna 31.12.2016 päättyneen tilikauden investointien nettorahavirtaan, joka oli 5 189 tuhatta euroa. Muutos johtui lähinnä Aktia Hypoteekkipankin osakkeiden myynneistä sekä Visa European osakkeiden myynnistä Visa Inc.-yhtiölle vuonna 2016.

Investointien nettorahavirta 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella oli 5 189 tuhatta euroa, ja se kasvoi 8 108 tuhatta euroa verrattuna 31.12.2015 päättyneen tilikauden investointien nettorahavirtaan, joka oli -2 919 tuhatta euroa. Kasvu johtui pääosin Aktia Hypoteekkipankin osakkeiden myynneistä sekä Visa European osakkeiden myynnistä Visa Inc. yhtiölle vuonna 2016.

Rahoitustoiminnan nettorahavirta

Rahoitustoiminnan nettorahavirta 30.9.2018 päättyneeltä yhdeksän kuukauden jaksolla oli -4 933 tuhatta euroa, ja se kasvoi 1 519 tuhatta euroa verrattuna 30.9.2017 päättyneen yhdeksän kuukauden rahoitustoiminnan nettorahavirtaan, joka oli -6 452 tuhatta euroa. Muutos johtui pääasiassa debentuurilainojen takaisinmaksujen euromääräisestä laskusta sekä uudesta liikkeeseen lasketusta joukkovelkakirjalainasta. Eroa edelliseen vuoteen tasoitti kasvanut osingonjako, joka kasvoi 536 tuhatta euroa ollen 30.9.2018 päättyneellä yhdeksän kuukauden jaksolla 2 112 tuhatta euroa.

Rahoitustoiminnan nettorahavirta 31.12.2017 päättyneellä tilikaudella oli -3 875 tuhatta euroa, ja se kasvoi 4 596 tuhatta euroa verrattuna 31.12.2016 päättyneen tilikauden rahoitustoiminnan nettorahavirtaan, joka oli -8 471 tuhatta euroa. Muutos johtui lähinnä debentuurilainojen takaisinmaksujen euromäärän laskusta sekä muiden oman pääoman erien rahamääräisistä lisäyksistä.

Rahoitustoiminnan nettorahavirta 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella oli -8 471 tuhatta euroa, ja se kasvoi 610 tuhatta euroa verrattuna 31.12.2015 päättyneen tilikauden rahoitustoiminnan nettorahavirtaan, joka oli

---

⁷⁷ Lainakanta sisältää taseen erän "Lainat ja saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä"

-9 081 tuhatta euroa. Kasvu johtui pääosin siitä, että Konsernin velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähenivät 1 500 tuhatta euroa vähemmän kuin vuonna 2015.

Rahavarojen nettomuutos

Rahavarojen nettomuutos 30.9.2018 päättyneeltä yhdeksän kuukauden jaksolla oli -239 932 tuhatta euroa, ja se laski 229 514 tuhatta euroa verrattuna 30.9.2017 päättyneen yhdeksän kuukauden rahavarojen nettomuutokseen, joka oli -10 418 tuhatta euroa. Muutos johtui pääasiassa liiketoiminnan nettorahavirran laskusta, jonka vaikutus rahavarojen nettomuutokseen oli -231 704 tuhatta euroa.

Rahavarojen nettomuutos 31.12.2017 päättyneellä tilikaudella oli 268 247 tuhatta euroa, ja se kasvoi 342 841 tuhatta euroa verrattuna 31.12.2016 päättyneen tilikauden rahavarojen nettomuutokseen, joka oli -74 594 tuhatta euroa. Muutos johtui lähinnä liiketoiminnan rahavirran kasvusta, joka johtui lähinnä Yhtiön liikkeeseen laskemasta 250 miljoonan euron arvoisesta katetusta joukkovelkakirjalainasta. Lisäksi Yhtiön velat yleisölle ja julkisyhteisöille kasvoivat muun muassa ostetun liiketoiminnan myötä noin 90 miljoonaa euroa.

Rahavarojen nettomuutos 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella oli -74 594 tuhatta euroa, ja se laski 121 233 tuhatta euroa verrattuna 31.12.2015 päättyneen tilikauden rahavarojen nettomuutokseen, joka oli 46 639 tuhatta euroa. Muutos johtui pääosin liiketoiminnan rahavirran muutoksesta, joka oli seurausta Konsernin luotonannon lisääntymisestä sekä saamisten kotimaisilta luottolaitoksilta vähentymisestä. Yhtiön nettomääräinen luotonanto kasvoi 255,1 miljoonaa euroa vuodesta 2015, josta 83,7 miljoonaa syntyi kiinnitysluottojen siirtämisestä Aktia Hypoteekkipankin taseesta Yhtiön taseeseen. Yhtiö keräsi myös 110 miljoonaa euroa rahoitusta joukkovelkakirjalainalla.

Tasetietoja

(tuhatta euroa)	30.9. (IFRS)	30.9. (IFRS)	31.12. (IFRS)		
	2018 (tilintarkas- tamaton)	2017 (tilintarkas- tamaton)	2017 (tilintarkastettu)	2016	2015 (tilintarkas- tamaton)
Varat					
Käteiset varat	40 025	6 471	280 718	7 728	7 985
Tulosvaikutteisesti käypään arvoon ar- vostettavat rahoitusvarat	-	332	332	576	1 858
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta ¹⁾	59 155	53 582	58 394	61 958	139 482
Lainat ja saamiset yleisöltä ja julkisyhtei- söiltä.....	2 415 624	1 917 531	2 137 868	1 785 417	1 530 264
Johdannaiset.....	1 812	2 132	1 676	2 630	5 369
Sijoitusomaisuus	267 236	271 049	194 253	257 369	215 927
Osuudet pääomamenetelmällä yhdistel- tävissä yhtiöissä.....	175	-	-	-	-
Aineettomat hyödykkeet.....	5 288	4 858	6 515	4 315	3 433
Aineelliset hyödykkeet.....	16 915	16 607	17 348	17 396	17 479
Muut varat	34 403	17 804	28 337	12 144	9 239
Laskennallinen verosaaminen.....	1 438	1 180	1 240	1 347	1 416
Tuloverosaaminen.....	-125	-112	-112	-112	-125
Varat yhteensä.....	<u>2 841 945</u>	<u>2 291 432</u>	<u>2 726 567</u>	<u>2 150 768</u>	<u>1 932 328</u>
Velat					
Velat luottolaitoksille.....	59 629	34 062	35 993	34 257	36 916
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille.....	1 728 865	1 512 107	1 639 304	1 482 828	1 472 793
Johdannaiset.....	2 038	-	2 222	-	-
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	734 698	455 072	736 961	353 050	161 503
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla.....	25 000	12 800	28 000	17 600	24 488
Varaukset ja muut velat.....	16 772	19 630	22 042	24 623	19 282
Laskennallinen verovelka.....	19 977	19 465	19 119	17 339	147 514
Tuloverovelat	333	602	1 441	-	706
Velat yhteensä	<u>2 587 312</u>	<u>2 053 738</u>	<u>2 485 083</u>	<u>1 929 697</u>	<u>1 730 202</u>
Oma pääoma					

Osakepääoma.....	24 000	24 000	24 000	24 000	24 000
Rahastot.....	107 688	113 603	110 268	111 417	108 481
Kertyneet voittovarot	122 230	99 228	106 439	84 741	69 645
Määräysvallattomien omistajien osuus..	715	862	778	913	-
Oma pääoma yhteensä.....	<u>254 633</u>	<u>237 693</u>	<u>241 484</u>	<u>221 071</u>	<u>202 126</u>
Velat ja oma pääoma yhteensä.....	<u>2 841 945</u>	<u>2 291 432</u>	<u>2 726 567</u>	<u>2 150 768</u>	<u>1 932 328</u>

1) Oma Säästöpankki avasi TARGET2 -tilin Suomen pankissa syyskuussa 2017. OmaSp:n vähimmäisvarantalletus siirrettiin Suomen pankkiin lokakuussa 2017. Vuoden 2017 tilinpäätöksessä vähimmäisvarantalletus luettiin erään "Lainat ja saamiset luottolaitoksilta". 31.12.2017 ajankohdan luku on korjattu takautuvasti 30.9.2018 osavuositarkastuksessa ja siirretty taseen erään "Käteiset varat"

Varat

Käteiset varat

Käteiset varat muodostuvat pääasiassa kassasta sekä Target2-tilin varoista Suomen Pankissa.

Tilanteesta 30.9.2018 lähtien erään aikaisempina kausina luettu vähimmäisvarantalletus Suomen Pankissa on siirretty erään "Käteiset varat". Erän kokonaismäärä on 30.9.2018 17 527 tuhatta euroa. Oma Säästöpankki avasi TARGET2 -tilin Suomen pankissa syyskuussa 2017. OmaSp:n vähimmäisvarantalletus siirrettiin Suomen pankkiin lokakuussa 2017. Vuoden 2017 tilinpäätöksessä vähimmäisvarantalletus luettiin erään "Lainat ja saamiset luottolaitoksilta". 31.12.2017 ajankohdan luku on korjattu takautuvasti 30.9.2018 osavuositarkastuksessa ja siirretty taseen erään "Käteiset varat". Vähimmäisvarantalletus oli 31.12.2017 15 453 tuhatta euroa. OmaSp:n on huolehdittava siitä, että vähimmäisvarantovelvoite täyttyy pitoajanjaksolla keskimäärin. Vähimmäisvarantalletus TARGET2-tilillä on OmaSp:n käytävissä, jos pitojakson vähimmäisvarantovelvoite on täytetty tai se tullaan täyttämään ennen pitoperiodin päätöstä.

Käteiset varat olivat 40 025 tuhatta euroa 30.9.2018 ja ne laskivat 240 693 tuhatta euroa verrattuna 280 718 tuhanteen euroon 31.12.2017. Lasku johtui siitä, että 31.12.2017 tilanteessa on Target2-tilillä ollut talletettuna joulukuussa liikkeelle lasketusta joukkovelkakirjalainasta saadut varat.

Käteiset varat olivat 280 718 tuhatta euroa 31.12.2017 ja ne kasvoivat 272 990 tuhatta euroa verrattuna 7 728 tuhanteen euroon 31.12.2016. Kasvu selittää valtaosin joulukuussa 2017 liikkeeseen laskettu vakuudellinen joukkovelkakirjalaina, josta saadut varat oli talletettu Target2-tilille Suomen Pankissa.

Käteiset varat olivat 7 728 tuhatta euroa 31.12.2016 ja 7 985 tuhatta euroa 31.12.2015.

Lainat ja saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta

Erään lukeutuvat jaksotettuun hankintameno arvoistettavat lainat ja saamiset luottolaitoksilta, yleisöltä ja julkisyhteisöiltä. Saamiset luottolaitoksilta koostuvat vaadittaessa maksettavista talletuksista sekä vähimmäisvarantalletuksesta. Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä valtaosan muodostavat lainat, käytetyt tililuotot sekä korttiluotot.

Tilanteesta 30.9.2018 lähtien erään aikaisempina kausina luettu vähimmäisvarantalletus Suomen Pankissa on siirretty erään "Käteiset varat". Erän kokonaismäärä on 30.9.2018 17 527 tuhatta euroa (15 453 tuhatta euroa tilanteessa 31.12.2017). 31.12.2017 ajankohdan luku on korjattu takautuvasti 30.9.2018 osavuositarkastuksessa ja siirretty taseen erään "Käteiset varat".

Lainat ja saamiset luottolaitoksilta sekä yleisöltä ja julkisyhteisöiltä yhteensä olivat 2 474 779 tuhatta euroa 30.9.2018 ja ne kasvoivat 278 517 tuhatta euroa verrattuna 2 196 262 tuhanteen euroon 31.12.2017. Kasvu muodostui valtaosin pienyritysten lainoista sekä yksityishenkilöiden asuntolainoista ja kulutusluotoista.

IFRS 9 käyttöönoton yhteydessä erään ei kohdistunut uudelleen luokitteluja tai merkittäviä uudelleen arvostuksia.

Lainat ja saamiset luottolaitoksilta sekä yleisöltä ja julkisyhteisöiltä yhteensä olivat 2 196 262 tuhatta euroa 31.12.2017 ja ne kasvoivat 348 887 tuhatta euroa verrattuna 1 847 375 tuhanteen euroon 31.12.2016. Kasvu selittyi orgaanisen kasvun lisäksi suurelta osin S-Pankin PK-yritys- sekä maa- ja metsätalousliiketoiminnan ostamisesta sekä Aktia Hypoteekkipankin kiinnitysluottopankkiluottojen siirtämisestä konsernin taseeseen.

Lainat ja saamiset luottolaitoksilta sekä yleisöltä ja julkisyhteisöiltä yhteensä olivat 1 847 375 tuhatta euroa 31.12.2016 ja ne kasvoivat 177 629 tuhatta euroa verrattuna 1 669 746 tuhanteen euroon 31.12.2015. Luotonannon kasvusta lähes puolet johtui kiinnitysluottopankkiluottojen siirtämisestä Aktia Hypoteekkipankin taseesta Konsernin taseeseen.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Ennen IFRS 9 käyttöönottoa 1.1.2018 erä sisälsi strukturoiduista joukkovelkakirjalainoista ja kytkettyjä johdannaisia sisältävistä sijoituksista sekä johdannaissaamisista. IFRS 9 käyttöönoton myötä erän käyttö laajeni aikaisemmasta.

Uuden standardin käyttöönoton myötä Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat koostuvat vieraan pääoman ehtoista, oman pääomanehtoista instrumenteista sekä suojaavista johdannaisista.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjataan ne vieraan pääoman ehtoiset instrumentit, jotka eivät täytä IFRS 9 mukaista rahavirtakriteeriä tai joilla olisi pääasiassa tarkoitus käydä aktiivisesti kauppaa.

Suojaavat johdannaiset muodostuvat suojauslaskennan käypää arvoa suojaavista korkojohdannaisista ja muiden suojaavien johdannaisten osake- ja osakeindeksijohdannaisista sekä edellä mainittujen erien CVA- ja DVA-oikaisuista.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat olivat 37 788 tuhatta euroa 30.9.2018.

IFRS 9 käyttöönoton yhteydessä erään uudelleen luokiteltiin 38 455 tuhatta euroa Myytävissä olevista rahoitusvaroista. Uudelleen luokiteltu erä sisälsi oman pääoman ehtoisia instrumentteja ja sellaisia vieraan pääoman ehtoisia instrumentteja, jotka eivät täytä IFRS 9 -standardin mukaisia rahavirtakriteerejä.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat olivat 332 tuhatta euroa 31.12.2017 ja ne laskivat 244 tuhatta euroa verrattuna 576 tuhanteen euroon 31.12.2016. Lasku johtui vieraan pääoman ehtoisten instrumenttien ja johdannaisten erääntymisistä.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat olivat 576 tuhatta euroa 31.12.2016 ja ne laskivat 1 282 tuhatta euroa verrattuna 1 858 tuhanteen euroon 31.12.2015. Lasku johtui vieraan pääoman ehtoisten instrumenttien ja johdannaisten erääntymisistä.

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat, Uusi erä 1.1.2018 alkaen

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta erään sisältyy vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset silloin, kun sopimuksen mukaiset rahavirrat koostuvat vain pääomalyhennyksistä ja korkovirroista ja Yhtiö on luokitellut ne liiketoimintamalliin, jossa tavoitteena on toisaalta pitää rahoitusvara kerätäkseen sopimuksen mukaiset rahavirrat mutta myös mahdollisesti myydä rahoitusvarat ennen eräpäivää.

Erä otettiin käyttöön IFRS 9 käyttöönoton yhteydessä. Erään uudelleen luokiteltiin rahoitusvaroja "Myytävissä olevista rahoitusvaroista" 145 572 tuhatta euroa ja "Eräpäivään asti pidettävistä rahoitusvaroista" 1 989 tuhatta euroa. Uudelleen luokittelun yhteydessä erään kohdistui uudelleen arvostuksia aikaisemmin kirjaamattomista arvostusvoitoista käyvän arvon rahastosta yhteensä 562 tuhatta euroa. 1.1.2018 erän kirjanpitoarvo oli 148 123 tuhatta euroa.

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat olivat 222 337 tuhatta euroa 30.9.2018.

Eräpäivään asti pidettävät ja myytävissä olevat rahoitusvarat, 31.12.2017 asti

Eräpäivään asti pidettävät ja myytävissä olevat rahoitusvarat koostuvat saamistodistuksista, osakkeista ja osuuksista.

IFRS 9 käyttöönoton seurauksena "Myytävissä olevat rahoitusvarat" ja "Eräpäivään asti pidettävät rahoitusvarat" -erät lakkasivat. 31.12.2017 kirjanpitosaldon mukainen kokonaismäärä 186 016 tuhatta euroa uudelleen luokiteltiin Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta (147 561 tuhatta euroa) ja Käypään arvoon

tulosvaikutteiseksi (38 455 tuhatta euroa) -eriin kirjattavaksi. Uudelleenarvostuksia ei tehty IFRS 9 -standardin käyttöönoton yhteydessä.

Eräpäivään asti pidettävät ja myytävissä olevat rahoitusvarat olivat 186 016 tuhatta euroa 31.12.2017 ja ne laskivat 62 026 tuhatta euroa verrattuna 248 042 tuhanteen euroon 31.12.2016. Laskun syynä oli osakkeiden ja osuuksien määrän väheneminen, joka johtui sijoitussalkun ja sijoitusstrategian allokaatiomuutoksista.

Eräpäivään asti pidettävät ja myytävissä olevat rahoitusvarat olivat 248 042 tuhatta euroa 31.12.2016 ja ne kasvoivat 43 411 tuhatta euroa verrattuna 204 631 tuhanteen euroon 31.12.2015. Kasvun syynä oli saamisto-
distuksiin kohdistuvien sijoitusten määrän kasvu.

Sijoituskiinteistöt ja muut kuin rahoitusvarat

Sijoituskiinteistöt ovat Yhtiön sijoitustarkoituksessa omistamia kiinteistöjä. Muut kuin rahoitusvarat muodostuvat osakkeista ja osuuksista omistusyhteisyyksissä, aineettomista hyödykkeistä, aineellisista hyödykkeistä, muista varoista, siirtosaamisista ja maksetuista ennakosta ja laskennallisista verosaamisista.

Sijoituskiinteistöt ja muut kuin rahoitusvarat olivat 65 289 tuhatta euroa 30.9.2018.

Sijoituskiinteistöt ja muut kuin rahoitusvarat olivat 61 563 tuhatta euroa 31.12.2017 ja ne kasvoivat 17 145 tuhatta euroa verrattuna 44 418 tuhanteen euroon 31.12.2016. Kasvu johtui pitkälti osakkeiden avoimien myyntien saamisista 31.12.2017.

Sijoituskiinteistöt ja muut kuin rahoitusvarat olivat 44 418 tuhatta euroa 31.12.2016 ja ne kasvoivat 1 679 tuhatta euroa verrattuna 42 739 tuhanteen euroon 31.12.2015. Kasvun merkittävimmät syyt olivat kesken-
eräisten aineettomien hyödykkeiden kasvu sekä siirtosaamisten kasvaminen, kun taas sijoituskiinteistöjen määrä pieneni.

Velat

Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat muut rahoitusvelat

Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat muut rahoitusvelat muodostuvat veloista luottolaitoksille, veloista yleisölle ja julkisyhteisöille, yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista sekä veloista, joilla on huonompi etuoikeus. Näistä veloista merkittävin osa koostuu yleisön ja julkisyhteisöjen talletuksista sekä Yhtiön liikkeeseen laskemista joukkovelkakirjalainoista ja sijoitustodistuksista.

Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat muut rahoitusvelat olivat 2 548 192 tuhatta euroa 30.9.2018 ja ne kasvoivat 107 934 tuhatta euroa verrattuna 2 440 258 tuhanteen euroon 31.12.2017.

Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat muut rahoitusvelat olivat 2 440 258 tuhatta euroa 31.12.2017 ja ne kasvoivat 555 345 tuhatta euroa verrattuna 1 884 913 tuhanteen euroon 31.12.2016. Kasvu johtui osin S-Pankin PK-yritys- sekä maa- ja metsätalousliiketoimintakaupan myötä OmaSp:lle siirtyneistä talletuksista, talletuskannan orgaanisesta kasvusta sekä OmaSp:n liikkeeseen laskemista joukkovelkakirjalainoista ja sijoitustodistuksista.

Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat muut rahoitusvelat olivat 1 884 913 tuhatta euroa 31.12.2016 ja ne kasvoivat 193 904 tuhatta euroa verrattuna 1 691 009 tuhanteen euroon 31.12.2015. Kasvu johtui Yhtiön liik-
keeseen laskemasta joukkovelkakirjalainasta sekä sijoitustodistuksista.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvelat muodostuvat suojauslaskentaan liittyvistä johdannaishyödykkeistä ja muista kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä veloista Näitä ovat lähinnä käypää arvoa suojaavien korkojohdannaisten arvostuksesta aiheutuneet velat.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat suojaavat johdannaiset olivat 2 038 tuhatta euroa 30.9.2018 ja ne laskivat 184 tuhatta euroa verrattuna 2 222 tuhanteen euroon 31.12.2017.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat suojaavat johdannaiset olivat 2 222 tuhatta euroa 31.12.2017, kun 31.12.2016 käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia suojaavia johdannaisia ei ollut. Kasvu johtui joulukuussa 2017 liikkeeseen lasketun vakuudellisen joukkovelkakirjalainaa suojaavan johdannaisen negatiivisesta käyvästä arvosta tarkasteluhetkellä.

31.12.2015 ei ollut käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvelkoja.

Muut kuin rahoitusvelat

Muut kuin rahoitusvelat muodostuvat verovelosta, varauksista ja muista veloista. Muiden velkojen merkittävimmät erät ovat maksujenvälitys- ja korkovelat, saadut korkoennakot ja muut siirtovelat.

Muut kuin rahoitusvelat olivat 37 082 tuhatta euroa 30.9.2018 ja ne laskivat 5 521 tuhatta euroa verrattuna tilinpäätökseen 31.12.2017, jolloin ne olivat 42 603 tuhatta euroa.

Muut kuin rahoitusvelat olivat 42 603 tuhatta euroa tilinpäätöksessä 31.12.2017 ja ne laskivat 2 181 tuhatta euroa verrattuna 44 784 tuhanteen euroon 31.12.2016.

Muut kuin rahoitusvelat olivat 44 784 tuhatta euroa 31.12.2016 ja ne kasvoivat 5 591 tuhatta euroa verrattuna 39 193 tuhanteen euroon 31.12.2015.

Joukkovelkakirjalainat

Yhtiön liikkeeseen laskemien joukkovelkakirjalainojen kokonaismäärän kirjanpitoarvo oli 582 749 tuhatta euroa 30.9.2018. Joukkovelkakirjalainat koostuvat 30.9.2018 tilanteessa 110 miljoonan euron kolmevuotisesta joukkovelkakirjalainasta, joka erääntyy toukokuussa 2019, 125 miljoonan euron kolmevuotisesta joukkovelkakirjalainasta, joka erääntyy huhtikuussa 2020, sekä 350 miljoonan euron viisivuotisesta katetusta joukkolainasta, joka erääntyy joulukuussa 2022. Lisäksi Yhtiö on laskenut liikkeeseen 15 miljoonan euron debentuurilainan, joka erääntyy vuonna 2023 ja 10 miljoonan euron debentuurilainan, joka erääntyy vuonna 2019.

Konserniyhtiöiden väliset lainat

OmaSp on myöntänyt Koy Lappeenrannan Säästökeskukselle lainan, jonka käyttötarkoituksena on ollut kiinteistön perusparannus.

SAV-Rahoitus Oyj:lle myönnettyjen luottojen yhteismäärä on 30.9.2018 yhteensä 13 588 tuhatta euroa ja käytämättömien luottolimittien määrä puolestaan 1 412 tuhatta euroa. Varojen käyttötarkoitus on ollut SAV-Rahoituksen liiketoiminnan eli pääsääntöisesti yksityishenkilöiden välisen käytettyjen ajoneuvojen rahoittamisen kasvattaminen. OmaSp:n tytäryhtiöille myöntämät lainat on eliminoitu konsernintilinpäätöksessä esitettävistä luvuista.

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

(tuhatta euroa)	30.9.	30.9.	31.12.		
	(IFRS)	(IFRS)	(IFRS)		
	2018	2017	2017	2016	2015
	(tilintarkastamaton)	(tilintarkastamaton)	(tilintarkastettu)		(tilintarkastamaton)
Takaukset ja pantit.....	19 659	12 640	14 972	13 059	15 996
Muut kolmannen hyväksi annetut sitoumukset.....	415	521	471	624	875
Käyttämättömät luottojärjestelyt ...	201 188	156 974	188 634	116 822	112 832
Konsernin taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	221 261	170 135	204 077	130 505	129 703

Taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin kuuluvat asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset ja asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset. Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annettuja sitoumuksia ovat muun muassa takaukset ja niihin rinnastettavat takuusitoumukset. Sitoumukset on esitetty sen määrällisenä, mitä takaus tai takuusitoumus tilinpäätöshetkellä enintään vastaa. Asiakkaan hyväksi annettuja peruuttamattomia sitoumuksia ovat muun muassa sitovat luottolupaukset, myönnetty nostamattomat luotot

sekä käyttämättömät luottolimitit. Sitoumukset esitetään sen määräisinä, mitä niiden perusteella tilinpäätöshetkellä enintään voidaan joutua maksamaan.

Muut vastuusitoumukset

Yhtiöllä ei ole muita merkittäviä vastuusitoumuksia. Olemassa oleviin vastuusitoumuksiin kuuluu muun muassa myönnetty takaukset, asiakkaille myönnetty mutta nostamattomat luotot asiakkaiden puolesta asetetut vakuudet sekä vuokravastuusitoumuksia. Yhtiö on antanut sen liiketoimintaan liittyviä määrältään ja laadultaan tavanomaisia vakuuksia muun muassa markkinapaikoille liittyen osake- ja johdannaiskauppaan, Suomen Pankille maksuvalmiuslimiittiä varten sekä muutoin liittyen Yhtiön liiketoiminnassaan harjoittamaan valuuttakauppaan ja arvopaperilainaukseen. Sitoumusten koko ja taloudellinen riski eivät ole merkittäviä. Lisätietoja muista vastuusitoumuksista on saatavilla Yhtiön tilinpäätöksestä.

Taloudellisten riskien hallinnan kuvaus

OmaSp keskittyy vähittäispankkitoimintaan, erityisesti päivittäisasiain, säästämisen ja sijoittamisen sekä lainaamisen palveluihin. Yhtiön tuote- ja palveluvalikoimaa täydentävät yhteistyökumppaneina toimivien tuote- ja palveluyhtiöiden tuottamat tuotteet ja palvelut. Riskien- ja vakavaraisuuden hallintaprosessia sääntelevät luottolaitoslaki, suoraan sovellettava EU-lainsäädäntö sekä Finanssivalvonnan standardit, määräykset ja ohjeet. Vakavaraisuuden hallinnan tavoitteena on turvata Yhtiön riskinkantokyky ja varmistaa, että toimintaedellytykset eivät vaaranna pitkällä tähtäyksellä. Yhtiön strategiassa määritellään riskinkantokyvyn riskinottohalukkuuden tavoitteet ja tehdään muut riskienhallinnalliset linjaukset suhteessa liiketoimintatavoitteisiin.

Yhtiön kannalta olennaisimmat riskit ovat Yhtiön hallituksen arvion mukaan luottoriski, markkinariski sisältäen korko- ja hintariskin, rahoitusriski, kiinteistöriski sekä strategiset ja operatiiviset riskit. Muut taloudellisen hallinnan kannalta merkitykselliset riskit on kuvattu Yhtiön tilinpäätöksen liitteessä K1.

Luotto- ja vastapuoliriskit

Luottoriskien hallinnan tavoitteena on rajoittaa asiakasvastuista syntyvien riskien tulos- ja vakavaraisuusvaikutukset hyväksyttävälle tasolle. Yhtiön hallitus tekee suurimmat luottopäätökset. Hallitus on edelleen delegoinut luottovaltuuksia Yhtiön luottoryhmille ja muille nimetyille toimihenkilöille. Luottopäätökset tehdään Yhtiön hallituksen vahvistamien luotonanto-ohjeiden mukaisesti. Pääsääntönä on vähintään kahden päätöksentekijän periaate. Luottopäätökset perustuvat asiakkaan luottokelpoisuuteen ja maksukykyyn sekä muiden luoton myöntämiskriteereiden, kuten vakuusvaatimusten täyttymiseen.

Luotot on myönnetty pääosin turvaavin vakuuksin. Vakuudet arvostetaan varovaisesti käypään arvoon, ja niiden käypiä arvoja seurataan säännöllisesti sekä tilastoja että hyvää toimialuetuntemusta hyödyntämällä. Yhtiön hallitus on vahvistanut Yhtiölle ohjeet eri vakuusmuotojen arvostuksista ja niiden vakuusarvoista, joita vastaan luottoa voidaan myöntää. Hallituksen vahvistama liiketoimintastrategia ja luotonanto-ohjeet määrittelevät enimmäismäärät riskikeskittymille ja ohjaavat luotonannon suuntaamista asiakassektoreittain, toimialoitain ja luottokelpoisuusluokittain. Yhtiö on lisäksi käynnistänyt kiinnitysluottopankkitoiminnan loppuvuodesta 2017, ja tämän johdosta Yhtiö seuraa vakuuskelpoisten luottojen määrän kehitystä varmistaakseen jälleenrahoituksen katettujen joukkolainojen avulla. Yhtiön keskeisiä asiakasryhmiä ovat toimialueen henkilöasiakkaat ja PK-yritykset.

Yhtiön varainhankinnasta pääosa on myönnetty luottoina Yhtiön asiakkaille. Yhtiön lainakanta⁷⁸ oli vuoden 2017 lopussa 2 138 miljoonaa euroa (1 785 miljoonaa euroa) ja kasvoi 353 miljoonalla eurolla (19,8 prosenttia) vuoden 2016 lopun tilanteesta. Kasvusta lähes puolet koostui S-Pankista liiketoimintakaupalla hankitusta lainakannasta, jossa maataloudenharjoittajien osuus oli merkittävä. Henkilöasiakkaiden osuus lainakannasta on alentunut vuoden 2017 aikana. Taseessa olevista luotoista henkilöasiakkaiden osuus on 60 prosenttia (67 prosenttia), yritysasiakkaiden osuus on 21 prosenttia (19 prosenttia), asunto-osakeyhtiöiden osuus 8 prosenttia (7 prosenttia) ja maatalousyrittäjien ja muiden osuus on 11 prosenttia (7 prosenttia). Valtaosa, 63 prosenttia

⁷⁸ Lainakanta sisältää taseen erän "Lainat ja saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä"

(70 prosenttia) Yhtiön luotoista on myönnetty asuntovakuutta vastaan.⁷⁹ Syyskuun 2018 lopussa Yhtiön lainakanta oli yhteensä 2 416 miljoonaa euroa. Lainakannasta noin 58 prosenttia koostui yksityisasiakkaiden luotoista ja noin 42 prosenttia yritysasiakkaiden, taloyhtiöiden ja maatalousyrittäjien luotoista.⁸⁰

Luottoriskiä arvioidaan jatkuvasti seuraamalla mm. takaisinmaksussa esiintyviä viivästyksiä ja järjestämättömiä luottoja. Asiakaskohtaisia vastuiden ja vakuuksien määriä seurataan asiakasvastuuhenkilöiden taholta perustuen jatkuvaan maksukäyttäytymisen ja asiakkaiden toiminnan seuraamiseen. Hallitukselle raportoidaan kerran vuodessa 15 suurinta asiakaskokonaisuutta sekä järjestämättömien saamisten kokonaismäärä kuu-kausittain. Raportointi sisältää mm. riskien määrän ja kehityksen asiakaskokonaisuuksittain, toimialoittain ja luottokelpoisuusluokittain. Yhtiöllä ei ole asiakaskokonaisuuksia, joiden vastuut ylittäisivät luottolaitoslain aset-taman rajan 10 prosenttia Yhtiön omista varoista (ns. suuret asiakasriskit).

Yhtiön lainakantaan sisältyvät riskit ovat tehtyjen selvitysten perusteella Yhtiön vuositulostasoon ja riskinkan-tokykyyhin nähden alhaisella tasolla. Ongelmasaamia ja viivästyneitä maksuja seurataan säännöllisesti. Emo-yhtiön järjestämättömät saamiset sisältäen niihin liittyvät arvonalennukset olivat 27,4 miljoonaa euroa 30.9.2018 eli noin 1,14 prosenttia lainakannasta⁸¹. Erääntyneet saamiset (30–90 päivää) olivat vuoden 2017 lopussa 14,8 miljoonaa euroa (16,7 miljoonaa euroa vuoden 2016 lopussa) ja 12,9 miljoonaa euroa 30.9.2018. Ajankohdan 30.9.2018 luvut eivät sisällä cross default –ehdon täyttäviä luottoja ja tiettyjä lainanhoitajustollisia luottoja jotka EBA:n määräysten mukaan tulisi lukea järjestämättömiksi. Näin ollen luvut jäävät vertailukausia vastaavaa raporttia alhaisemmaksi. Tiedot eivät myöskään sisällä korttiluottoja.

Tietyissä olosuhteissa velallisen joutuessa taloudellisiin vaikeuksiin asiakkaalle annetaan myönnytys lainaeh-toihin lyhennysvapaan tai luoton uudelleenjärjestelyn muodossa ja tällä tavalla pyritään turvaamaan asiakkaan maksukyky ja välttämään mahdollisia luottotappioita. Lainanhoitajustojen myöntämisen edellytyksenä on, että asiakkaan taloudelliset vaikeudet ovat lyhytaikaisia ja tilapäisiä. Yhtiöllä oli 30.9.2018 lainanhoitajustollisia saamia yhteensä 69,9 miljoonaa euroa (89,2 miljoonaa euroa 30.9.2017).

Markkinariskit

Markkinariskillä tarkoitetaan korkojen ja markkinahintojen muutosten vaikutusta Yhtiön tulokseen ja omiin va-roihin. Kaupankäyntitoiminnassa korkojen muutos aiheuttaa markkinariskin toteutumisen arvopapereiden markkina-arvon muutoksena. Osakeriskillä tarkoitetaan mm. julkisesti noteerattavien osakkeiden ja rahasto-osuuksien kurssimuutosten aiheuttamaa tulosvaikutusta. Yhtiön tavoitteena arvopaperisijoituksissa on hankkia tuotto-riski-suhteeltaan kilpailukykyinen tuotto sijoitetulle pääomalle. Yhtiö sijoittaa arvopapereihin vain si-ten, että kurssimuutosten tulosvaikutus ei vaaranna Yhtiön vakavaraisuutta tai kannattavuutta.

Korkoriski

OmaSp:n liiketoiminta on vähittäispankkitoimintaa, johon olennaisena osana kuuluu korkoriski. Korkoriskiä syntyy rahoitustaseesta, joka koostuu anto- ja ottolainauksesta, markkinaehtoisesta jälleenrahoituksesta sekä sijoitus- ja likvideettisalkusta. Korkoriskillä tarkoitetaan korkotason muutosten vaikutusta Yhtiön tulokseen ja vakavaraisuuteen. Korkoriski aiheutuu saatavien ja velkojen toisistaan poikkeavista korkoperusteista sekä eri-aikaisista korontarkistus- tai erääntymisajankohdista. Yhtiön hallitus on myöntänyt toimivalle johdolle valtuudet suojaavien johdannaisten käyttöön.

Korkoriskiä pienentääkseen Yhtiö käyttää suojaavia johdannaissopimuksia. Yhtiön korkoriski raportoidaan säännöllisesti hallitukselle, joka on vahvistamissaan ohjeissa antanut enimmäismäärät Yhtiön korkoriskille. Yhtiö käyttää korkoriskin mittaamisessa taseanalyysia, joka mittaa termiinikorkojen yhden ja kahden prosent-tiyksikön muutosten vaikutusta tulevien 1–60 kk:n korkokatteen ennustukseen. Ennuste lasketaan raportointi-hetkellä markkinoilta saatavilla termiinikoroilla seuraaville viidelle vuodelle. Avoimen korkoriskin määrää mita-taan korkoherkkyydellä, joka huomioi edellä mainittujen korkoshokkien vaikutuksen korkokatteeseen tulevina vuosina. Yhtiö seuraa korkoriskin kehittymistä tämän lisäksi useilla erilaisilla skenaarioilla, joilla simuloidaan Yhtiön talletusten tai lainakannan muutoksia. Yhtiön korkoriski on vuoden 2018 ensimmäisen yhdeksän kuu-kauden aikana alentunut vuoden 2017 tasosta.

⁷⁹ Lainakannan jakauma emoyhtiön luvuilla

⁸⁰ Lainakannan jakauma emoyhtiön luvuilla

⁸¹ Lainakanta sisältää taseen erän "Lainat ja saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä"

Likviditeettiriski

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan Yhtiön kykyä vastata sitoumuksistaan. Likviditeettiriski voi aiheutua sisään tulevien ja ulos menevien kassavirtojen hallitsemattomuudesta tai ennakoimattomuudesta. Likviditeettiriskiksi voidaan määritellä myös tarvittavan jälleärahoituksen kustannusten hallitsematon nousu. Likviditeettiriski voidaan tarkemmin jakaa lyhyen aikavälin maksuvalmiusriskiin ja pitkän aikavälin rahoitusriskiin. Rahoitusriski on jälleärahoituksen saatavuuteen ja hintaan liittyvä riski, joka syntyy, kun saamisten ja velkojen maturiteetit poikkeavat toisistaan. Rahoitusriski syntyy myös, jos saatavat ja velat ovat liiaksi keskittyneet yksittäisille vastapuolille. Rahoitusriskiä arvioidaan maturiteettiluokittain kunkin luokan saatavien ja velkojen erotuksen suuruudella.

Likviditeettiriskiä hallitaan mm. pitämällä riittävästi likvidejä varoja maksuvalmiuden takaamiseksi. Rahoitusriskiä seurataan raportoimalla hallitukselle Yhtiön rahoitustilanteesta sekä maksuvalmiusasemasta. OmaSp hankkii tarvitsemansa jälleärahoituksen talletuksina omalta toimialueeltaan sekä muilla tarkoituksenmukaisilla keinoilla, kuten vakuudellisilla ja vakuudettomilla JVK-emissioilla ja sijoitustodistuksilla. Talletustiliehtojen mukaan merkittävä osa jälleärahoituksesta on avistaehtoista. Yhtiön tavoitteena on pidentää jälleärahoituksensa maturiteettia ja ylläpitää laajaa rahoitus pohjaa.

Yhtiön taseessa 31.12.2017 olevista luotoista 9,1 prosenttia (10,2 prosenttia) luottoaika on yli 20 vuotta. Vuoden 2018 aikana Yhtiön rahoitusasema on pysynyt vakaana. Yhtiö pitää maksuvalmiutensa hyvänä sijoittamalla likvidit varat pääosin jälkimarkkinakelpoisiin rahoitusinstrumentteihin. Yhtiön maksuvalmiusvaatimus – tunnusluku (LCR) oli 30.9.2018 138,6 prosenttia (31.12.2017 280,3 %).

Kiinteistöriski

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan kiinteistöomaisuuteen kohdistuvaa arvonalentumis-, tuotto- tai vahingoittumisriskiä. Kiinteistösijoitukset eivät kuulu Yhtiön ydinliiketoimintaan. Yhtiön kiinteistökohteet on vakuutettu pääosin täysarvovakuutuksilla. Yhtiön sijoituskiinteistöomaisuus on arvioitu ja tilinpäätöksessä arvostettu kauppahintamenetelmällä. Kiinteistöomaisuuden arvo on vähäinen verrattuna Yhtiön taseeseen ja Yhtiön omiin pääomiin eikä kiinteistöomaisuuden arvoihin tällä hetkellä kohdistu sellaisia arvonalentamistarpeita, joilla olisi olennaista vaikutusta Yhtiön lähivuosien tulokseen ja vakavaraisuuteen.

Yhtiön omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja kiinteistöyhtiöiden osakkeisiin sitoutunut pääoma oli 30.9.2018 15,0 miljoonaa euroa.

Operatiiviset riskit

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan menetyksiä, jotka voivat johtua sisäisistä puutteellisuuksista, järjestelmissä, prosesseissa ja henkilöstön toiminnassa tai ulkoisista liiketoimintaan vaikuttavista tekijöistä. Operatiivisten riskien toteutumista pyritään minimoimaan henkilöstön jatkuvalla kehittämisellä ja kattavilla toimintaohjeilla sekä sisäisen valvonnan toimenpiteillä mm. eriyttämällä mahdollisuuksien mukaan asioiden valmistelu, päätöksenteko, toimeenpano ja valvonta toisistaan. Yhtiö on varautunut erityisellä vakuutuksella pankkitoiminnassa mahdollisesti toteutuviin operatiivisiin riskeihin ja niistä aiheutuviin vahinkoihin.

Oikeudellisten riskien toteutumista osaltaan vähentävät laajasti käytössä olevat vakiomuotoiset sopimusehdot. Tietojärjestelmien toimintahäiriöistä aiheutuviin riskeihin on varauduttu jatkuvuussuunnittelulla. IT-järjestelmät ja sovellukset, laitteet ja verkko voivat olla alttiita luvattomalle käytölle, tietokoneviruksille ja muille haitallisille tekijöille, joiden hallitsemiseen hyödynnetään erilaisia tietoturvaohjelmistoja. Yhtiö laatii vuosittain kattavan riskikartoituksen, jossa käydään kattavasti läpi Yhtiön eri toiminnot ja niihin liittyvät operatiiviset ja strategiset riskit sekä arvioidaan niiden todennäköisyys ja mahdollinen vaikutus riskin toteutuessa. ja mahdollinen vaikutus riskin toteutuessa. Operatiivisia riskejä seurataan keräämällä tietoa Yhtiötä kohdanneista taloudellisista menetyksistä ja mahdollisista väärinkäytöksistä. Toimiva johto hyödyntää sisäisen valvonnan tuottamaa raportointia ohjeistuksen noudattamisesta sekä tietoja toimintaympäristön muutoksista.

Lähipiiriliiketoimet

Lähipiirillä tarkoitetaan OmaSp:ssä johtavassa asemassa olevia avainhenkilöitä ja näiden perheenjäseniä, tytäryhtiöitä, yhteisiä toimintoja sekä yhtiöitä, joissa johtavassa asemassa olevalla avainhenkilöllä on määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta ja yhteisöt, joilla on huomattava vaikutusvalta OmaSp:ssä. Avainhenkilöitä

ovat hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan varahenkilö sekä muu johtoryhmä. Lähipiirille myön-
netyissä lainoissa noudatetaan normaaleja luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoi-
hin.

Seuraavassa taulukossa esitetään tiedot OmaSp:n liiketoimista lähipiirin kanssa 31.12.2017, 31.12.2016,
31.12.2015 päättyneiltä tilikausilta sekä 30.9.2018 päättyneeltä yhdeksän kuukauden jaksolta. Kaikki taulukon
lukuihin sisältyvät liiketoimet on toteutettu markkinaehtoisesti.

(tuhatta euroa)	2017		2016		2015	
	Avainhen- kilöt ja heidän per- heenjäsenet	Muut lähipiiriin kuuluvat	Avainhen- kilöt ja heidän per- heenjäsenet	Muut lähipiiriin kuuluvat	Avainhen- kilöt ja heidän per- heenjäsenet	Muut lähipiiriin kuuluvat
Luotot.....	3 781	9 410	2 157	1 850	2 308	1 509
Talletukset.....	1 010	6 991	1 449	6 174	1 938	10 013
Takaukset	100	100	115	100	75	150
Saadut korot.....	18	252	15	10	19	8
Maksetut korot	1	6	1	-	-	11
Palvelupalkkiot.....	3	15	2	5	4	5

(tuhatta euroa)	1–9/2018		1–9/2017	
	Avainhenkilöt ja heidän perheen- jäsenet	Muut lähipiiriin kuuluvat	Avainhenkilöt ja heidän perheenjäse- net	Muut lähipiiriin kuuluvat
Luotot.....	4 859	15 996	2 837	7 644
Talletukset.....	1 157	3 562	1 159	7 016
Takaukset	100	100	100	100
Saadut korot.....	26	330	14	180
Maksetut korot	1	0	2	3
Palvelupalkkiot.....	3	12	2	12

Yhtiön johdon palkkiot sekä kannustinjärjestelmät on kuvattu kohdassa ”Yhtiön hallinto, johto ja tilintarkastajat
– Johdon palkkiot sekä kannustin- ja eläkejärjestelyt”. Toimitusjohtajan irtisanomisajan etuudet on kuvattu
kohdassa ”Yhtiön hallinto, johto ja tilintarkastajat – Hallitus ja johtoryhmä”.

Keskeiset konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

OmaSp:n Konsernitilinpäätös on laadittu EU:ssa hyväksytyjä kansainvälisiä IFRS-standardeja (International
kansainvälisiä IFRS-standardeja (International Financial Reporting Standards) sekä SIC-ja IFRIC-tulkintoja
noudattaen. Tilinpäätöksen liitetietojen laadinnassa on huomioitu myös suomalaisen kirjanpito- ja yhteisölain-
säädännön sekä viranomais määräysten täydentävät vaatimukset.

Seuraavassa esitellään OmaSp:n IFRS-standardien mukaiset, keskeiset tilinpäätösten laadintaperiaatteet.
Konsernitilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää Yhtiön johdon tekemiä arvioita ja
oletuksia, jotka vaikuttavat raportoituihin lukuihin. Nämä oletukset vaikuttavat taseen omaisuus- ja velkaeriin,
sekä tuloslaskelmalla esitettäviin liikevaihto- ja kustannuseriin. Arviot perustuvat aiempaan kokemukseen,
markkinatietoihin ja muihin kohtuullisena pidettäviin oletuksiin. Toteutuvat luvut voivat poiketa näistä arvi-
oista erilaisten oletusten ja olosuhteiden vuoksi. Yhtiön johto joutuu käyttämään harkintaa noudattaessaan
tilinpäätösten laatimisperiaatteita ja tekemään arvioita liittyen esimerkiksi liikearvon arvonalentumistestauksiin,
tuloveroihin ja varauksiin. Seuraavassa kuvauksessa käsitellään tilinpäätöksen laadintaperiaatteista sellaisia,
jotka Yhtiön johdon käsityksen mukaan ovat OmaSp:n taloudellisen tuloksen ja taloudellisen aseman kuva-
amisessa kaikkein keskeisimpiä. Kattava kuvaus laadintaperiaatteista on luettavissa OmaSp:n tilinpäätöksen
yhteydessä.

Tuloutusperiaatteet

Korkotuotot ja -kulut

Korkotuotot ja -kulut jaksotetaan efektiivisen koron menetelmällä sopimuksen juoksuajalle. Korkotuotot ja kulut kirjataan tuloslaskelmassa "Korkokatteeseen". Kun rahoitusvaroihin kuuluvasta sopimuksesta on kirjattu arvonalentumistappio, korkotuoton laskemisessa käytetään alkuperäistä efektiivistä korkoa, ja korko lasketaan arvonalennuksella vähennetylle lainan saldolle.

Palkkiotuotot ja -kulut

Palkkiotuotot ja -kulut kirjataan pääsääntöisesti suoriteperiaatteen mukaisesti palvelun tai toimenpiteen suorittamisen yhteydessä. Useampaa vuotta koskevista palkkioista tuloutetaan tilikaudelle kuuluva osuus.

Rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot

Rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuottoihin kirjataan myyntivoitot ja -tappiot sekä arvostusvoitot ja -tappiot ja osinkotuotot käypään arvoon tuloslaskelman kautta arvostettavista rahoitusvaroista ja -veloista, käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat rahoitusvarat ja -velat sekä sijoituskiinteistöjen nettotuotot. Osinkotuotot on kirjattu silloin, kun oikeus osinkoon on syntynyt. Lisäksi erään kirjataan valuuttatoiminnan nettotuotot sekä käyvän arvon suojauslaskennan nettotuotot.

Aineelliset hyödykkeet ja sijoituskiinteistöt

Yhtiön kiinteistöt jaetaan käyttötarkoituksen mukaan omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja sijoituskiinteistöihin. Sijoituskiinteistöjen tarkoituksena on tuottaa vuokratuloja tai pääomalle arvonnousua. Jos kiinteistöä käytetään sekä omassa että sijoituskäytössä, esitetään varat erikseen vain, jos ne voidaan myydä erikseen. Jako perustuu tällöin eri käytössä olevien neliömetrien suhteeseen. Mikäli nämä osat pystyttäisiin myymään erikseen, ne käsitellään kirjanpidossa erikseen käyttötarkoituksen mukaisesti. Jos osat eivät ole erikseen myytävissä, käsitellään kiinteistöä sijoituskiinteistönä vain, jos ainoastaan vähäinen osa kiinteistöstä on omassa tai henkilökunnan käytössä. Tarkastelu tehdään eri käyttötarkoituksissa olevien tilojen neliömetrien suhteessa. Jos osia ei voida myydä erikseen, luokitellaan tila suuremmissa käytössä olevan tilan käyttöön perustuen.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet kirjataan taseessa erään "Aineelliset hyödykkeet" ja sijoituskiinteistöt erään "Sijoitusomaisuus". Tuloslaskelmassa oman käytön kiinteistöön liittyvät tuotot kirjataan erään "Liiketoiminnan muut tuotot" ja kulut erään "Liiketoiminnan muut kulut". Poistot ja arvonalentumistappiot kirjataan kaikista aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä erään "Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä". Sijoituskiinteistöjen nettotuotot, mukaan lukien tehdyt poistot ja arvonalentumiset, sisältyvät erään "Rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot". Luovutuksista tai käytöstä poistamisesta aiheutuvat voitot tai tappiot kirjataan saatujen tuottojen ja tasearvon erotuksena. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja sijoituskiinteistöt arvostetaan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintamenuon. Poistot perustuvat arvioihin hyödykkeiden taloudellisista käyttöajoista. Maa-alueista ei tehdä poistoja. Hyödykkeeseen liittyvät alkuperäisen hankinnan jälkeen syntyvät menot aktivoidaan hyödykkeen kirjanpitoarvoon vain, jos on todennäköistä, että hyödykkeestä kertyy alun perin arvioitua suurempaa taloudellista hyötyä tai taloudellinen käyttöaika pitenee.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat pääosin seuraavat:

Rakennukset: 10–40 vuotta

Koneet ja kalusto: 5–8 vuotta

Muut aineelliset hyödykkeet: 3–10 vuotta

Aineettomat hyödykkeet

Konsernitilinpäätöksen merkittävimmät aineettomat hyödykkeet muodostuvat pankkiliiketoiminnassa käytetyistä tietojärjestelmistä sekä talletuksiin liittyvistä asiakassuhteista, jotka siirtyivät Yhtiölle, kun Joroisten Osuuspankin ja Pyhäselän Paikallisosuuspankin pankkiliiketoiminnot yhdisteltiin Oma Säästöpankki Oyj:n taseeseen 1.10.2015 alkaen.

Tietojärjestelmät ovat pääsääntöisesti Yhtiön yhteistyökumppanin Oy Samlink Ab:n tuottamia tietojärjestelmiä. Aineeton hyödyke kirjataan taseeseen, jos on todennäköistä, että omaisuuserästä johtuva odotettavissa oleva

taloudellinen hyöty koituu Yhtiön hyväksi ja omaisuuserän hankintameno on määritettävissä luotettavasti. Alkuperäinen arvostaminen tapahtuu hankintameno, joka käsittää ostohinnan sisältäen kaikki menot, jotka välittömästi johtuvat omaisuuserän saattamisesta valmiiksi sille aiottuun käyttötarkoitukseen. Hankintameno ei lueta hyödykkeen käytöstä ja henkilökunnan koulutuksesta aiheutuneita menoja eikä hallinnon menoja ja muita yhteisiä yleismenoja. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen aineeton hyödyke kirjataan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintameno.

Aineettomat hyödykkeet kirjataan taseen "Aineettomat hyödykkeet" -erään ja niistä tehtävät poistot kirjataan tuloslaskelman erään "Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä". Aineettomista hyödykkeiden hankintameno kirjataan poistoiksi hyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisesti. Aineettomien hyödykkeiden poistot aloitetaan siitä ajanhetkestä, jolloin hyödyke on valmis käytettäväksi. Aineettomien hyödykkeiden taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan vuosittain.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

Tietojärjestelmät: 3–5 vuotta

Talletuksiin liittyvät asiakassuhteet: 6 vuotta

Muut aineettomat hyödykkeet: 3–5 vuotta

Liiketoimintojen yhdistämisissä syntynyt liikearvo kirjataan määrään, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja aiemmin omistettu osuus yhteen laskettuina ylittävät hankitun nettovarallisuuden käyvän arvon. Liikearvoista ei kirjata poistoja, vaan ne testataan mahdollisen arvonalentumisen varalta vuosittain ja aina kun esiintyy jokin viite siitä, että arvo saattaa olla alentunut. Tätä tarkoitusta varten liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintameno vähennettynä arvonalentumisilla.

Varaukset

Varaus kirjataan, kun Yhtiöllä on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, velvoitteen täyttäminen on todennäköistä ja johto voi luotettavalla tavalla arvioida velvoitteen määrän. Jos osasta velvoitetta on varmuus saada korvausta kolmannelta osapuolelta, kirjataan korvaus erillisenä eränä. Varaukset tarkistetaan jokaisena raportointipäivänä ja oikaistaan tarvittaessa. Varaus arvostetaan sen määrän nykyarvoon, jota odotetaan velvoitteen täyttämiseksi.

Tuloverot

Konsernin tuloslaskelmaan kirjataan konserniin kuuluvien yhtiöiden tilikauden tulokseen perustuvat verot, aikaisempien tilikausien verojen oikaisu ja laskennallisten verojen muutos. Verot kirjataan tuloslaskelmaan, paitsi koskien erää, jotka liittyvät suoraan omaan pääomaan tai muihin laajan tuloksen kirjattuihin eriiin. Tällöin myös vero kirjataan kyseisiin eriiin. Tuloverot kirjataan vuoden arvioidun verotettavan tulon perusteella. Laskennalliset verot lasketaan kirjanpidon ja verotuksen välisistä veronalaisista väliaikaisista ja vähennyskelpoisista eroista. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää. Käyttämättömiin verotuksessa vahvistettuihin tappioihin perustuvat verosaamiset kirjataan, mikäli verotettavan tulon kertyminen on todennäköistä ja saaminen voidaan hyödyntää.

Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti vaatii Yhtiön johdolta tiettyjä arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat tilinpäätöksessä esitettyjen erien määrään ja liitteinä annettuihin tietoihin. Johdon keskeiset arviot koskevat tulevaisuutta ja raportointipäivän keskeisiä epävarmuustekijöitä. Ne liittyvät keskeisesti muun muassa käyvän arvon arviointiin, rahoitusvarojen, lainojen ja muiden saamisten sekä aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumisiin. Vaikka arviot perustuvat johdon tämänhetkiseen parhaaseen näkemykseen, on mahdollista, että toteumat poikkeavat tilinpäätöksessä käytetyistä arvioista.

Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Yhtiö käsittelee rahoitusvarojen arvonalentumiset 1.1.2018 alkaen IFRS 9:n mukaisesti. Uuden arvonalentumismallin mukaan on kirjattava arvonalentumista koskeva vähennyserä, joka perustuu odotettavissa oleviin luottotappioihin tulevaisuuden näkymät huomioiden, ei pelkästään toteutuneisiin luottotappioihin kuten IAS

39:n mukaan. Tämä koskee jaksotettuun hankintamenuun arvostettavia rahoitusvaroja, käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavia vieraan pääoman ehtoisia instrumentteja, luottositoumuksia ja tiettyjä takaussopimuksia. Odotettavissa oleva luottotappio lasketaan rahoitusvaran koko voimassaoloajalta silloin, kun rahoitusvaroihin liittyvä laiminlyönnin riski on raportointipäivänä lisääntynyt merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen. Muissa tapauksissa lasketaan odotettu tappio perustuen arvioon maksujen laiminlyönnille seuraavan 12 kuukauden kuluessa raportointipäivästä.

Yhtiö kirjaa odotettavissa olevaa luottotappiota varten tappiota koskevan vähennyserän rahoitusvaroihin kuuluvasta omaisuuserästä, joka on arvostettu jaksotettuun hankintamenuun tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta. Pankilla näitä ovat sijoitukset velkakirjoihin sekä lainat ja saamiset luottolaitoksilta, yleisöltä ja julkisyhteisöiltä. IFRS 9:n mukaan arvonalentumista ei kuitenkaan kirjata osakesijoituksista.

OmaSp arvostaa jokaisena raportointipäivänä rahoitusinstrumentin tappiota koskevan vähennyserän määrään, joka vastaa koko voimassaoloajalta odotettavissa olevia luottotappioita, paitsi seuraavissa tapauksissa tappiota koskeva vähennyserä arvostetaan määrään, joka vastaa 12 kuukaudelta odotettavissa olevia luottotappioita:

- Sijoitukset velkakirjoihin, joilla on alhainen luottoriski raportointipäivänä. Yhtiö arvioi velkakirjan luottoriskin olevan alhainen silloin kun sen ulkoinen luottoluokitus on vähintään 'investment-grade' tasolla.

Uusi IFRS 9:n mukainen rahoitusvarojen arvonalentumisen malli vaatii johdolta päätöksiä, arvioita ja oletuksia erityisesti seuraavissa aiheissa:

- laskentamallien valinta ja määrittely,
- arviointi, onko rahoitusinstrumenttiin liittyvä luottoriski lisääntynyt alkuperäisen kirjaamisen jälkeen merkittävästi, ja
- tulevaisuuden taloudellisia olosuhteita koskevien ennusteiden lisääminen odotettavissa oleviin luottotappioihin.

IFRS 9 rahoitusinstrumentit –standardin käyttöönottamisen vaikutuksia on kuvattu tarkemmin Yhtiön 31.12.2017 päättyneen tilikauden konsernitilinpäätöksen liitetiedossa K37.

Käyvän arvon arviointi

Johdon harkintaa käytetään myös tapauksissa, joissa rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään arvostusmenetelmien avulla. Jos käytettyjen arvostusmallien pohjaksi ei ole käytettävissä markkinoilta todennettavissa olevia syöttötietoja, on johdon arvioitava mitä muita syöttötietoja käyvän arvon laskemiseksi käytetään.

Johto arvioi, milloin se katsoo, että rahoitusinstrumenttien markkinat eivät ole toimivat. Lisäksi arvioitavaksi tulee, onko yksittäinen rahoitusinstrumentti aktiivisen kaupankäynnin kohteena ja onko markkinoilta saatava hintatieto luotettava indikaatio rahoitusinstrumentin käyvästä arvosta.

Määräysvallan ja huomattavan vaikutusvallan arviointi sijoituskohteissa

Johdon harkintaa ja arvioita tarvitaan myös määräysvallan määrittelyssä konserniin kuuluvien yhtiöiden osalta, joista Yhtiö omistaa alle 50 prosenttia äänivallasta tai joista Yhtiö omistaa yli 20 prosenttia äänivaltaisista osakkeista tai osuuksista. Tällöin tulee tarkasteltavaksi tosiasiallinen määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta ja onko olemassa sellaisia tekijöitä, jotka vähentävät tai kasvattavat Yhtiön todellista määräysvaltaa. OmaSp omistaa SAV-Rahoitus Oyj:n osakkeista 50,7 prosenttia. Yhtiön on katsottu käyttävän määräysvaltaa yhtiössä osakassopimukseen perustuen, minkä johdosta SAV-Rahoitus Oyj on yhdistelty konsernitilinpäätökseen tytäryrityksenä. OmaSp omistaa Nooa Säästöpankin osakkeista 21,9 prosenttia. OmaSp:llä ei kuitenkaan katsota olevan huomattavaa vaikutusvaltaa kyseisessä yhtiössä, koska OmaSp:llä ei ole edustusta yrityksen hallituksessa eikä OmaSp muutoinkaan voi käyttää kohteessa huomattavaa vaikutusvaltaa. Tästä johtuen OmaSp:n omistusosuutta Nooa Säästöpankista ei ole yhdistelty osaksi konsernia vaan osakkeet on luokiteltu Käypään arvoon tulosta vaikutteisesti kirjattaviksi (ennen 1.1.2018 Myytävissä olevat rahoitusvarat –ryhmään).

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit käyttöönotto 1.1.2018

OmaSp on 1.1.2018 ottanut käyttöön uuden IFRS 9 Rahoitusinstrumentit-standardin, joka käsittelee rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelua, arvostamista ja kirjaamista pois taseesta sekä uudistaa suojauslaskentaa koskevia sääntöjä ja tuo rahoitusvaroilta uuden arvonalentumismallin. OmaSp hyödyntää standardin salliman

poikkeuksen olla oikaisematta vuoden 2017 vertailutietoja, minkä vuoksi IFRS 9:n käyttöönotosta johtuvat oikaisut rahoitusvarojen kirjanpitoarvoihin on lähtökohtaisesti kirjattu suoraan kertyneisiin voittovaroihin 1.1.2018. IFRS 9 käyttöönotto vähensi omaa pääomaa 880 tuhannella eurolla. IFRS 9 siirtymän vaikutukset avaavaan taseeseen on kuvattu tarkemmin Esitteeseen sisällytetyn Konsernin 1.1.–30.9.2018 osavuositiedon liitetiedoissa K15.

Uudet standardit ja tulkinnat

IFRS 15 Myyntituotot

OmaSp on 1.1.2018 ottanut käyttöön uuden IFRS 15 Myyntituotot -standardin. IFRS 15 luo kattavan viitekehksen sen määrittämiseksi, voidaanko myyntituottoja tulouttaa, kuinka paljon ja milloin. IFRS 15:n mukaan yhteisön on kirjattava myyntituotot sellaisena rahamääränä, joka kuvastaa vastiketta, johon yhteisö odottaa olevansa oikeutettu kyseisiä tavaroita tai palveluja vastaan. OmaSp ei ole identifioinut merkittäviä muuttuvia vastikkeita tai merkittäviä oikeuksia, joita tulisi käsitellä erillisinä suoritevelvoitteina. Standardin käyttöönotolla ei ole ollut vaikutusta konsernin kirjattavien tuottojen määrään tai kirjaamisajankohtaan.

Myöhemmin käyttöön otettavat uudet standardit ja tulkinnat

IFRS 16 Vuokrasopimukset

Uusi IFRS 16 Vuokrasopimus -standardi tulee sovellettavaksi 1.1.2019 ja se korvaa IAS 17 -standardin. IFRS 16:n mukaan nykyinen luokittelu käyttö- ja rahoitusleasing vuokralle ottajien osalta korvataan mallilla, jossa kaikkien yli 12 kuukauden pitkien leasingsopimusten käsittämät varat ja velat kirjataan taseeseen oikeutena käyttää omaisuuserää ja tähän liittyvänä vuokrasopimusvelkana. Tämän hetkisen arvion mukaan uusi standardi tuo muutoksia Yhtiön vuokraamien ja vuokrattujen kiinteistöjen kirjaamiseen, mistä seuraa vaikutuksia taseeseen. Standardin tarkempia vaikutuksia arvioidaan vielä Yhtiössä.

YHTIÖN HALLINTO, JOHTO JA TILINTARKASTAJAT

Yleistä Yhtiön hallinnosta

Osakeyhtiölain ja Yhtiön yhtiöjärjestyksen mukaan Yhtiön hallinto ja valvonta on jaettu osakkeenomistajien, hallituksen ja toimitusjohtajan kesken.

Osakkeenomistajat osallistuvat Yhtiön hallintoon ja johtamiseen yhtiökokouksissa tehtävien päätösten kautta. Yleensä yhtiökokouksen kutsuu koolle hallitus. Lisäksi yhtiökokous on Osakeyhtiölain mukaan pidettävä, mikäli Yhtiön tilintarkastaja tai osakkeenomistajat, jotka edustavat vähintään yhtä kymmenesosaa kaikista Osakkeista, kirjallisesti vaativat yhtiökokouksen koollekutsumista tietyn asian käsittelemistä varten.

Yhtiön hallituksen ja toimitusjohtajan työosoite on Pohjoisranta 4 A 25 00170 Helsinki.

Osakkeenomistajien nimitystoimikunta

Yhtiön ylimääräinen yhtiökokous päätti 9.11.2018 lisätä Yhtiön yhtiöjärjestykseen määräyksen osakkeenomistajien nimitystoimikunnasta ("Nimitystoimikunta"). Nimitystoimikunnan tehtävänä on valmistella hallituksen jäsenten valintaa ja palkitsemista koskevat esitykset seuraavaa varsinaista yhtiökokousta ja tarvittaessa ylimääräistä yhtiökokousta varten.

Yhtiön viidellä suurimmalla osakkeenomistajalla on kullakin oikeus nimittää yksi edustaja Nimitystoimikuntaan. Jos osakkeenomistaja ei halua käyttää nimeämisoikeuttaan, oikeus siirtyy seuraavaksi suurimmalle osakkeenomistajalle, jolla muutoin ei olisi nimeämisoikeutta. Suurimmat osakkeenomistajat määrittävät Yhtiön osakeluetteloon rekisteröityjen omistusosuuksien perusteella yhtiökokousta edeltävän kesäkuun 1. päivänä (1.6.). Ylimääräinen yhtiökokous päätti nimitystoimikunnan perustamisen yhteydessä, että viisi suurinta osakkeenomistajaa pyydetään nimeämään ensimmäiset nimitystoimikunnan jäsenet 30.11.2018 mennessä.

Nimitystoimikunnan tulee antaa yhtiön hallitukselle ehdotuksensa hallituksen jäsenistä ja näiden palkkioista varsinaista yhtiökokousta edeltävän tammikuun loppuun mennessä. Ylimääräisen yhtiökokouksen ollessa kyseessä nimitystoimikunnan tulee vastaavalla tavalla antaa kyseinen ehdotuksensa hyvissä ajoin ennen yhtiökokousta ja soveltuva sääntely huomioiden.

Hallituksen puheenjohtaja toimii koollekutsujana ja osallistuu nimitystoimikunnan kokouksiin asiantuntijana. Nimitystoimikunta työskentelee yhtiökokouksen vahvistamaa työjärjestystä noudattaen.

Hallitus ja johtoryhmä

Hallitus

Hallituksella on yleinen vastuu Yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus on vahvistanut itselleen kirjallisen työjärjestyksen, jossa määritellään hallituksen käsiteltäväksi kuuluvat asiat. Hallitus vahvistaa Yhtiön strategiaa, organisaatiota, kirjanpitoa ja varainhoidon valvontaa koskevat periaatteet sekä nimittää Yhtiön toimitusjohtajan. Toimitusjohtaja vastaa Yhtiön strategian toteuttamisesta ja juoksevien asioiden hoitamisesta hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti.

Yhtiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi (5) ja enintään kahdeksan (8) varsinaista jäsentä ja enintään kaksi (2) varajäsentä. Hallituksen jäsenet valitaan toimikaudelle, joka päättyy vaalia seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Hallitus valitsee toimikaudekseen keskuudestaan puheenjohtajan ja yhdestä (1) kahteen (2) varapuheenjohtajaa.

Yhtiön hallitus hoitaa tarkastusvaliokunnan tehtävät. Yhtiön hallitus on 18.10.2018 päättänyt perustaa palkitsemisvaliokunnan. Palkitsemisvaliokunnan muodostavat vähintään kolme jäsentä, jotka hallitus valitsee keskuudestaan vuosittain. Hallitus määrittelee palkitsemisvaliokunnan tehtävät vahvistamassaan työjärjestyksessä. Palkitsemisvaliokunnan tehtäviin kuuluu toimitusjohtajan ja muun johdon palkkauksen ja muiden taloudellisten etuuksien valmistelu, Yhtiön palkitsemisjärjestelmiä koskevien asioiden valmistelu, toimitusjohtajan ja muun johdon palkitsemisen arviointi, huolehtiminen palkitsemisjärjestelmien tarkoituksenmukaisuudesta, toimitusjohtajan ja muun johdon nimitysasioiden valmistelu ja heidän seuraajiensa kartoittaminen sekä muun henkilöstön palkitsemisen ja organisaation kehittäminen. Palkitsemisvaliokunnan jäsenet ovat Jarmo Partanen, Jyrki Mäkyinen ja Heli Korpinen.

Hallituksessa on Esitteen päivämääränä 7 jäsentä. Hallitukseen kuuluvat Esitteen päivämääränä seuraavat henkilöt:

Nimi	Syntymävuosi	Asema	Hallituksessa vuodesta
Jarmo Partanen	1956	Hallituksen puheenjohtaja	2014
Jyrki Mäkyinen	1964	Hallituksen varapuheenjohtaja	2009
Aila Hemminki	1966	Hallituksen jäsen	2017
Aki Jaskari	1961	Hallituksen jäsen	2014
Timo Kokkala	1960	Hallituksen jäsen	2014
Heli Korpinen	1965	Hallituksen jäsen	2014
Jarmo Salmi	1963	Hallituksen jäsen	2014

Jarmo Partanen on ollut OmaSp:n hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2014 lähtien. Partanen on toiminut toimitusjohtajana ja hallituksen puheenjohtajana Etelä-Karjalan Säästöpankissa vuosina 2004–2014, toimitusjohtajana Someron Säästöpankissa vuosina 2003–2004, liiketoimintajohtajana Dynexco Oy:ssä vuosina 2001–2003, toimitusjohtajana Energiameklarit Oy:ssä vuosina 1998–2001, toimitusjohtajana Mäntsälän Osuuspankissa vuosina 1986–1998, aluemarkkinointipäällikkönä Osuuspankkien Keskusliitossa vuosina 1985–1986 ja nuorempana tutkijana / ekonomistina Osuuspankkien Keskuspankissa vuosina 1984–1985. Lisäksi Partanen on toiminut hallituksen jäsenenä Etelä-Karjalan Säästöpankkisäätiössä vuodesta 2015 lähtien. Partanen on aiemmin toiminut hallituksen puheenjohtajana Etelä-Karjalan Kauppakamarissa vuosina 2015–2017, hallituksen puheenjohtajana Sp-Koti Oy:ssä vuosina 2011–2014, pankkijohtokunnan jäsenenä Finanssialan Keskusliitossa vuosina 2015–2017, valtuuskunnan jäsenenä Keskuskauppakamarissa vuosina 2007–2017 sekä hallituksen jäsenenä Oy Samlink Ab:ssa vuosina 2008–2014 ja hallituksen varajäsenenä Säästöpankkiliitossa vuosina 2005–2014. Koulutukseltaan Partanen on filosofian maisteri ja hänellä on eMBA-tutkinto.

Jyrki Mäkyinen on ollut OmaSp:n hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 2014 lähtien ja toiminut hallituksen puheenjohtajana vuosina 2009–2014. Mäkyinen on toiminut yrittäjänä Oy HM Profiili Ab:ssa vuodesta 1992 ja Oy HM Profiili Ab:n myyntijohtajana vuosina 1992–2002 ja toimitusjohtajana vuodesta 2003 lähtien. Mäkyinen on toiminut konttorinjohtajana Martela Oy:ssä vuosina 1989–1991 ja aluevientipäällikkönä vuonna 1992. Lisäksi Mäkyinen on toiminut hallituksen puheenjohtajana Suomen Yrittäjät ry:ssä vuodesta 2014 lähtien, Etelä-Pohjanmaan Korkeakoulusäätiössä vuodesta 2010 lähtien sekä hallituksen jäsenenä Vakuutusyhtiö Fennia vuodesta 2017 lähtien, Seinäjoen koulutuskuntayhtymä Sedussa vuodesta 2017 lähtien, Yrittäjän Päivä-säätiössä vuodesta 2014 lähtien, UEAPME Aisbl:ssa vuodesta 2014 lähtien, Seinäjoen ammattikorkeakoulu Oy:ssä vuodesta 2013 lähtien ja Seinäjoen kaupungin kaupunginvaltuuston jäsenenä vuodesta 2004 lähtien. Hän on aiemmin toiminut hallituksen puheenjohtajana Etelä-Pohjanmaan yritysten alueellisen järjestössä vuosina 2008–2014 ja Frami Oy:ssä vuosina 2009–2013 sekä varapuheenjohtajana Suomen Yrittäjät ry:ssä vuosina 2010–2014, West Energy Oy:ssä vuosina 2009–2013 sekä Seinäjoen Ammattikorkeakoulun hallituksen jäsenenä vuosina 2009–2013. Koulutukseltaan Mäkyinen on ekonomi.

Aila Hemminki on ollut OmaSp:n hallituksen jäsen vuodesta 2017 lähtien. Hemminki on toiminut Hevihill Ky:n perustajana vuodesta 2008 lähtien ja Vauvatarvike Huvikumpu Ky:n perustajana ja kauppiana vuosina 1990–2008. Lisäksi Hemminki on toiminut hallituksen varajäsenenä Hemimotors Oy:ssä vuodesta 1999 lähtien ja hallituksen jäsenenä Kuortaneen Säästöpankkisäätiössä vuosina 2009–2017. Koulutukseltaan Hemminki on kauppatieteiden maisteri.

Aki Jaskari on ollut OmaSp:n hallituksen jäsen vuodesta 2014 lähtien. Jaskari on toiminut toimitusjohtajana Nerkoon Höyläämö Oy:ssä vuodesta 1985 lähtien. Lisäksi Jaskari on toiminut neuvottelukunnan jäsenenä Leppäkosken Sähkö Oy:ssä vuodesta 2001 lähtien ja alueneuvottelukunnan jäsenenä Pohjola Vakuutus Oy:ssä vuosina 2001–2015. Koulutukseltaan Jaskari on kauppatieteiden maisteri.

Timo Kokkala on ollut OmaSp:n hallituksen jäsen vuodesta 2014 lähtien. Kokkala on toiminut maatalousyrittäjänä vuodesta 1989 lähtien. Lisäksi Kokkala on toiminut hallituksen puheenjohtajana Hauhon Säästöpankissa vuosina 1998–2008 ja Kantasäästöpankki Oy:ssä vuosina 2009–2014, hallituksen jäsenenä Kantapankin Kiinteistöväylitys Oy:ssä vuosina 2009–2018 ja hallintoneuvoston jäsenenä Säästöpankkiliitossa vuosina 2012–2014. Koulutukseltaan Kokkala on maatalous- ja metsätieteiden maisteri.

Heli Korpinen on ollut OmaSp:n hallituksen jäsen vuodesta 2014 lähtien. Korpinen on toiminut lehtorina Saimaan Ammattikorkeakoulu Oy:ssä vuodesta 2016 lähtien, mitä ennen hän toimi Saimaan Ammattikorkeakoulu Oy:n koulutuspäällikkönä vuosina 2012–2015 ja lehtorina vuosina 2009–2011. Korpinen on myös toiminut opettajana Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymän, Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulussa vuosina 2007–2008,

mitä ennen hän toimi ICT-Centerissä yksikön päällikkönä vuosina 2006–2007, projektipäällikkönä vuosina 1999–2006 ja opettajana vuosina 1996–1999. Lisäksi Korpinen on toiminut hallituksen jäsenenä Kampusravintolat Oy:ssä vuodesta 2015 lähtien. Koulutukseltaan Korpinen on yhteiskuntatieteiden maisteri.

Jarmo Salmi on ollut OmaSp:n hallituksen jäsen vuodesta 2014 lähtien. Salmi on toiminut toimitusjohtajana Asianajotoimisto Jarmo Salmi Oy:ssä vuodesta 2014 lähtien ja asianajajana ja vastuunalaisena yhtiömiehenä Asianajotoimisto Lasse Salmi Ky:ssä vuosina 1991–2014. Lisäksi Salmi on toiminut hallituksen puheenjohtajana Kiinteistö Oy Kosken-Keskuksessa vuodesta 2014 lähtien ja hallituksen jäsenenä Suomen asianajajaliitossa vuosina 2012–2015. Koulutukseltaan Salmi on oikeustieteen kandidaatti.

Johtoryhmä

Konsernin johtoryhmään kuuluvat toimitusjohtaja ja muut hallituksen nimittämät jäsenet, ja johtoryhmään kuuluvat Esitteen päivämääränä seuraavat henkilöt:

Nimi	Syntymävuosi	Asema	Johtoryhmässä vuodesta
Pasi Sydänlammi	1974	Toimitusjohtaja Varatoimitusjohtaja, asiakasliiketoiminnan	2009
Pasi Turtio	1974	johtaja	2008
Helena Juutilainen	1958	Päälakimies	2017
Sarianna Liiri	1981	Talous- ja hallintojohtaja	2015
Kari-Mikael Markkanen	1973	Tietohallintojohtaja	2014
Minna Sillanpää	1970	Viestintäjohtaja	2017

Pasi Sydänlammi on toiminut OmaSp:n toimitusjohtajana vuodesta 2009 lähtien. Sydänlammi on toiminut Töysän Säästöpankkisäätiön asiamiehenä vuodesta 2009 lähtien, mitä ennen hän toimi OmaSp:n edeltäjässä Töysän Säästöpankissa toimitusjohtajana vuosina 2007–2009. Sydänlammi on toiminut toimitusjohtajana Lap-pajärven Osuuspankissa vuosina 2005–2007, pankinjohtajana Lammin Osuuspankissa vuosina 2004–2005, liiketoiminnan kehityspäällikkönä Säästöpankkiliitossa vuosina 2002–2003, liikkeenjohdon konsulttina ja projek-tinjohtajana Talent Partners Group:ssa vuosina 2001–2002 ja tilintarkastajana KPMG Oy Ab:ssa vuosina 2000–2001. Lisäksi Sydänlammi on toiminut hallituksen puheenjohtajana Suomen Lentopalloliitossa vuodesta 2014 lähtien, hallituksen jäsenenä SAV-rahoitus Oyj:ssä vuodesta 2016 lähtien, Seinäjoen Jalkapallokerho Oy SJK:ssa vuodesta 2016 lähtien, Kuortaneen Urheiluopistossa vuodesta 2016 lähtien, Oy Samlink Ab:ssa vuodesta 2015 lähtien sekä hallintoneuvoston jäsenenä Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Eterassa vuonna 2017. Sydänlammi on lisäksi aiemmin toiminut hallituksen puheenjohtajana Nooa Säästöpankki Oy:ssä vuosina 2012–2013 ja hallituksen jäsenenä Paikallispankkien PP-Laskenta Oy:ssä vuosina 2014–2015 sekä Säästö-pankkiliitossa vuosina 2010–2013. Koulutukseltaan Sydänlammi on hallintotieteiden maisteri ja hänellä on MBA-tutkinto. Sydänlammi on lisäksi suorittanut Harvard Business School Executive Education Advanced Management -ohjelman vuonna 2017.

Pasi Turtio on toiminut OmaSp:n varatoimitusjohtajana vuodesta 2009 lähtien ja asiakasliiketoiminnan johta-jana vuodesta 2018 lähtien. Turtio on toiminut Kuortaneen Säästöpankkisäätiön toimitusjohtajana vuodesta 2018 lähtien, mitä ennen hän toimi Kuortaneen Säästöpankkisäätiön asiamiehenä vuosina 2017–2018. Turtio on toiminut aluejohtajana OmaSp:ssä vuosina 2014–2017, johtajana OmaSp:ssä vuosina 2008–2014, pankin-johtajana Lammin Osuuspankissa vuosina 2005–2008, konttorinjohtajana Lammin Osuuspankissa vuosina 2001–2005 ja hankintajohtajana Liha Heinonen Oy:ssä vuosina 1998–2001. Koulutukseltaan Turtio on agrologi.

Helena Juutilainen on toiminut OmaSp:n päälakimiehenä vuodesta 2017 lähtien. Juutilainen on toiminut laki-miehenä Kuntien Tiera Oy:ssä vuosina 2010–2017 ja lakimiehenä Oy Samlink Ab:ssa vuosina 1998–2010. Lisäksi Juutilainen on toiminut hallituksen jäsenenä Vapaalan Hammaslääkäriasema Oy:ssä vuodesta 1995 lähtien ja hallituksen varajäsenenä Didac Oy:ssä vuodesta 2007 lähtien. Koulutukseltaan Juutilainen on oi-keustieteen kandidaatti ja varatuomari.

Sarianna Liiri on toiminut OmaSp:n talous- ja hallintojohtajana vuodesta 2018 lähtien, mitä ennen hän toimi hallintojohtajana vuosina 2015–2018 ja kehityspäällikkönä vuosina 2014–2015. Liiri on toiminut asiakkuus-päällikkönä Etelä-Karjalan Säästöpankissa vuosina 2006–2014. Liiri on ollut Etelä-Karjalan Kauppakamarin hallituksen jäsen vuodesta 2018 lähtien. Koulutukseltaan Liiri on kauppatieteiden maisteri.

Kari-Mikael Markkanen on toiminut OmaSp:n tietohallintojohtajana vuodesta 2014 lähtien. Markkanen on toiminut johtajana Tiera Oy:ssä vuosina 2010–2014, kehitysjohtajana Sitra Oy:ssä vuosina 2008–2011 ja osastopäällikkönä Oy Samlink Ab:ssa vuosina 2001–2008. Lisäksi Markkanen on toiminut hallituksen jäsenenä SAV-Rahoitus Oyj:ssä vuodesta 2017 lähtien, Paikallispankkien PP -laskenta Oy:ssä vuodesta 2014 lähtien ja Taltioni osuuskunnan hallituksen jäsenenä vuosina 2012–2016. Koulutukseltaan Markkanen on diplomi-insinööri ja hänellä on eEMBA-tutkinto.

Minna Sillanpää on toiminut OmaSp:n viestintäjohtajana vuodesta 2017 lähtien. Sillanpää on toiminut toimitusjohtajana Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ry:ssä vuosina 2009–2017, toimitusjohtajana E-P:n Yrittäjien Palvelu Oy:ssä vuosina 2009–2017, apulaisjohtajana Etelä-Pohjanmaan Kauppakamari ry:ssä vuosina 2007–2009, Division Manager -tehtävänimikkeellä Berner Oy:ssä vuosina 2000–2007 ja Export Manager / Division Manager -tehtävänimikkeellä Berner Oy:ssä vuosina 1996–2000. Lisäksi Sillanpää on toiminut Ilkka-Yhtymä Oyj:ssä nimitysvaliokunnan jäsenenä vuodesta 2016 lähtien, hallintoneuvoston varapuheenjohtajana vuodesta 2016 lähtien ja hallintoneuvoston jäsenenä vuodesta 2011 lähtien, pk-neuvottelukunnan jäsenenä Etelä-Pohjanmaan liitossa vuosina 2007–2017, Fennia Oyj:n Etelä-Pohjanmaan alueneuvottelukunnan jäsenenä vuosina 2010–2017, Elisa Oyj:n Pohjanmaan alueneuvottelukunnan jäsenenä vuosina 2010–2017, alueellisena puheenjohtajana työ- ja elinkeinoministeriön Työelämä 2020-hankkeessa vuosina 2013–2017, Into Seinäjoki Oy:n Komia markkinointiryhmän jäsenenä vuosina 2008–2016 ja Into Seinäjoki Oy:n Komia johtoryhmän jäsenenä vuosina 2009–2016, Työterveyslaitos Länsi-Suomen neuvottelukunnan puheenjohtajana vuosina 2010–2015, Nordea Oyj:n alueneuvottelukunnan jäsenenä vuosina 2012–2014 ja Finnvera Oyj:n alueneuvottelukunnan jäsenenä vuosina 2011–2013. Koulutukseltaan Sillanpää on Industrie- und Aussenhandelsassistent, Gross- und Aussenhandelskaufmann ja ulkomaankaupan yo-merkonomi.

Toimitusjohtaja

Yhtiön toimitusjohtajan valitsee hallitus. Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut Pasi Sydänlammi vuodesta 2009 lähtien. Toimitusjohtaja johtaa ja kehittää Yhtiön liiketoimintaa ja vastaa operatiivisesta hallinnosta hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Hän esittelee ja raportoi hallitukselle. Toimitusjohtaja hoitaa Yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien määräysten mukaisesti ja vastaa siitä, että Yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Toimitusjohtajan toimisopimus on toistaiseksi voimassa oleva, ja siihen sovelletaan molemminpuolista kolmen kuukauden irtisanomisaikaa. Yhtiön irtisanoessa tai purkaessa sopimuksen, toimitusjohtaja on mahdollisen irtisanomisajan palkan lisäksi oikeutettu irtisanomiskorvaukseen, joka vastaa tämän 24 kuukauden palkkaa. Korvaus maksetaan myös tilanteessa, jossa toimitusjohtajan tehtävät lakkaavat Yhtiön fuusion, jakautumisen, yrityskaupan tai muun sen kaltaisen syyn johdosta.

Corporate Governance

Yhtiön päätöksenteossa ja hallinnossa noudatetaan Osakeyhtiölakia, luottolaitostoiminnasta annettua lakia, säästöpankkilakia, Yhtiön yhtiöjärjestystä ja hallituksen työjärjestystä, Helsingin Pörssin sääntöjä, arvopaperimarkkinalainsäädäntöä sekä muita Yhtiöön soveltuvia säännöksiä. Yhtiö noudattaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n antamaa, 1.1.2016 voimaan tullutta Hallinnointikoodia, jota sovelletaan Helsingin Pörssin pörssiilistalle listattuihin yhtiöihin.

Tietoja hallituksen ja johtoryhmän jäsenistä ja toimitusjohtajasta

Esitteen päivämääränä kukaan Yhtiön hallituksen tai johtoryhmän jäsenistä tai toimitusjohtaja ei ole Euroopan komission asetuksen (EY) N:o 809/2004 liitteen I kohdan 14.1 mukaisesti Esitteen julkistamista edeltävän viiden vuoden aikana:

- saanut tuomiota petoksellisesta rikoksesta tai rikkomuksesta,
- toiminut johtavassa asemassa, kuten hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenenä tai kuulunut johtoon sellaisessa yhtiössä tai toiminut kommandiittiyhtiön vastuunalaisena yhtiömiehenä sellaisessa yhtiössä, joka on haettu konkurssiin, selvitystilaan tai saneeraukseen (lukuun ottamatta sellaisia vapaaehtoisia selvitystiloja, joihin on hakeuduttu yhtiön Osakeyhtiölain mukaisesti lakkauttamiseksi Suomessa), tai
- ollut oikeus- tai valvontaviranomaisen (mukaan lukien ammattialajärjestöt) syytteen tai seuraamuksen kohteena, eikä tuomioistuimien ole todennut, ettei kyseinen henkilö saa toimia minkään yhtiön hallinto-,

johto- tai valvontaelimen jäsenenä tai kieltänyt toimimasta minkään yhtiön johdossa tai hoitamasta minkään yhtiön liiketoimintaa.

Eturistiriidat

Suomalaisten yhtiöiden johtoa koskevista eturistiriidoista on säädetty Osakeyhtiölaissa. Osakeyhtiölain 6 luvun 4 §:n mukaan hallituksen jäsen ei saa osallistua hänen ja yhtiön välistä sopimusta koskevan asian käsittelyyn. Hän ei myöskään saa ottaa osaa yhtiön ja kolmannen henkilön välistä sopimusta koskevan asian käsittelyyn, mikäli hänellä on siitä odotettavissa olennaista etua, joka saattaa olla ristiriidassa yhtiön edun kanssa. Edellä mainittua säännöstä on vastaavasti sovellettava muuhun oikeustoimeen sekä oikeudenkäyntiin ja muuhun puhevallan käyttämiseen. Toimitusjohtajaan sovelletaan samoja säännöksiä.

Luottolaitoslaissa on asetettu yleisiä vaatimuksia luottolaitosten hallinto- ja ohjausjärjestelmille. Luottolaitoksen johtamisessa ja toiminnassa tehtävät on eriytettävä siten, että eturistiriidat, jotka voivat vaarantaa laitoksen johtamisen tehokkaasti ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti, vältetään.

Lähipiiriliiketoimet on kuvattu kohdassa ”*Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema – Lähipiiriliiketoimet*”.

Yhtiön tietojen mukaan Yhtiön hallituksen jäsenillä, johtoryhmän jäsenillä tai toimitusjohtajalla ei ole edellä mainittujen lisäksi eturistiriitoja heidän Yhtiöön liittyvien tehtäviensä ja heidän yksityisten etujensa tai muiden tehtäviensä välillä.

Hallituksen jäsenten ja johtoryhmän jäsenten välillä ei ole perhesuhteita.

Tämän Esitteen päivämääränä kaikki Yhtiön hallituksen jäsenet ovat riippumattomia Yhtiöstä ja kaikki hallituksen jäsenet paitsi Jarmo Partanen ovat riippumattomia Yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista. Jarmo Partanen on riippumaton Yhtiöstä, mutta hän ei ole riippumaton Yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista, koska hän on toiminut toimitusjohtajana ja hallituksen puheenjohtajana Etelä-Karjalan Säästöpankissa ja toimii tällä hetkellä Etelä-Karjalan Säästöpankkisäätiön hallituksen jäsenenä.

Johdon omistukset

Yhtiön hallituksen ja johtoryhmän jäsenten sekä toimitusjohtajan osakeomistukset Yhtiössä 30.9.2018 on esitetty seuraavassa taulukossa:

Nimi	Asema	Osakkeet	Osuus osakkeista %	Osuus äänistä % ¹
Pasi Sydänlammi	Toimitusjohtaja	62 750	0,25	0,25
Pasi Turtio	Varatoimitusjohtaja, asiakasliiketoiminnan johtaja	41 850	0,17	0,17
Sarianna Liiri	Talous- ja hallintojohtaja	20 900	0,08	0,08
Kari-Mikael Markkanen	Tietohallintojohtaja	20 900	0,08	0,08
Minna Sillanpää	Viestintäjohtaja	10 750	0,04	0,04
Helena Juutilainen	Päälakimies	10 000	0,04	0,04
Yhteensä		167 150	0,66	0,67

1) Yhtiöllä on yksi osakesarja ja jokainen osake tuottaa yhden äänen yhtiökokouksessa. Yhtiön hallussa on esitteen päivämääränä 11 700 osaketta, jotka eivät tuota äänioikeutta yhtiökokouksessa Yhtiön hallussa ollessaan

Johdon palkkiot sekä kannustin- ja eläkejärjestelyt

Hallitus

Osakeyhtiölain mukaisesti Yhtiön hallituksen jäsenten palkkioista päättävät osakkeenomistajat varsinaisessa yhtiökokouksessa. Yhtiön yhtiökokous päätti 14.4.2018 osana varsinaisessa yhtiökokouksessa päätettäviä asioita, että Yhtiön hallituksen päätoimisen puheenjohtajan korvaus on 24 053 euroa kuukaudessa. Hallituksen varapuheenjohtajan vuosipalkkio on 8 000 euroa ja hallituksen jäsenten vuosipalkkio 6 000 euroa. Kokouspalkkiona maksetaan hallituksen luottamushenkilöjäsenille 1 000 euroa kokouksesta. Matkakustannusten korvaukset maksetaan verohallinnon hyväksymällä tavalla ja suuruisina.

Seuraavassa taulukossa esitetään hallituksen jäsenille maksetut palkat tai vuosi- ja kokouspalkkiot ilmoitetuilta tilikausilta:

(tuhatta euroa)	1.1.–31.12.		
	2017	2016 (tilintarkastettu)	2015
Jarmo Partanen	303	290	267
Aila Hemminki	10	-	-
Aki Jaskari.....	16	17	18
Timo Kokkala	16	17	18
Heli Korpinen	15	16	15
Jyrki Mäkynen	17	19	17
Jarmo Salmi	16	16	18
Ari Yli-Kaatiala ¹⁾	6	17	18
Yhteensä	399	392	372

1) Hallituksen jäsen 22.4.2017 saakka

Hallituksen jäsenten palkkioissa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia 31.12.2017 jälkeen.

Yhtiö ei ole antanut takauksia tai muita vastuusitoumuksia hallituksen jäsenten puolesta.

Toimitusjohtaja ja muu johtoryhmä

Toimitusjohtajan ja johtoryhmän palkasta, palkkioista ja muista eduista päättää hallitus. Toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten palkkio muodostuu kuukausipalkasta ja bonuksesta.

Yhtiö maksaa toimitusjohtajalle vuosittain bonuspalkkaa, mikäli liiketoiminnan kehitys ja toteutuneet tulokset ovat riittävällä tasolla suhteessa hallituksen asettamiin tavoitteisiin. Toimitusjohtajan bonuspalkkaa määritettäessä huomioidaan muun muassa Hay-luokituksesta saatavat tiedot suoriteperusteisten palkanosien euromääräisistä tasoista ja huolehditaan, että toimitusjohtajan palkkaus myös tältä osin on kilpailukykyinen suhteessa toteutuneisiin tuloksiin. Yhtiön hallitus päättää johtoryhmän jäsenten bonuksesta, mikäli johtoryhmän jäsenille asetettujen tavoitteiden toteutuneet tulokset ovat riittävällä tasolla.

Yhtiön toimitusjohtajalle vuonna 2017 maksettu palkka, palkkiot ja luontaisedut olivat yhteensä 354,3 tuhatta euroa (vuonna 2016 354,3 tuhatta euroa ja vuonna 2015 307,9 tuhatta euroa). Toimitusjohtajan eläke-, tai muista vastaavista sitoumuksista johtuvien kulujen kokonaismäärä oli 103,6 tuhatta euroa vuonna 2017 (103,8 tuhatta euroa vuonna 2016 ja 90,0 tuhatta euroa vuonna 2015), johon sisältyi toimitusjohtajan lakisääteisen eläkevakuutuksen lisäksi Yhtiön hankkima vapaaehtoinen eläkevakuutus, jonka vuosikustannus vuonna 2017 oli 40,0 tuhatta euroa (40,0 tuhatta euroa vuonna 2016 ja 34,7 tuhatta euroa vuonna 2015). Vapaaehtoisen eläkevakuutuksen perusteella maksetaan vakuutusehtojen mukaan vakuutetun hakemuksesta vanhuuseläkettä vakuutetun ollessa 60 vuotta 1 kuukautta – 70 vuotta. Eläkkeen määrä lasketaan laskuperusteiden, vakuutusehtojen ja hinnaston mukaan kertyneen vakuutettukohtaisen vakuutussäästön perusteella. Vakuutetun kuollessa tai tullessa pysyvästi työkyvyttömäksi maksetaan vakuutusehtojen mukaan edunsaajalle kertakorvaus, joka on 100 prosenttia vakuutettukohtaisesta vakuutussäästöstä.

Alla olevassa taulukossa esitetään johtoryhmän jäsenten (pois lukien toimitusjohtaja) työsuhte-etuudet ilmoitetuilla tilikausilla:

(tuhatta euroa)	1.1.–31.12.		
	2017	2016 (tilintarkastettu)	2015
Palkat, palkkiot ja etuudet	553	411	363
Eläkekulut	113	87	79
Yhteensä	666	499	441

Johtoryhmän ja toimitusjohtajan palkkioissa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia 31.12.2017 jälkeen.

Palkitsemisjärjestelmät

Yhtiö noudattaa luottolaitostoiminnasta annetun lain 8 luvun palkitsemisjärjestelmiä koskevia vaatimuksia. Yhtiön hallitus on hyväksynyt Yhtiössä sovellettavien palkitsemisjärjestelmien yleiset periaatteet sekä valvoo ja arvioi niiden toimivuutta ja noudattamista.

OmaSp:ssä yksi palkitsemisen muodoista on henkilöstörahassto. Henkilöstörahasstolla tarkoitetaan Yhtiön henkilöstön omistamaa ja hallitsemaa rahastoa, jonka tarkoitus on Yhtiön sille suorittamien tulos- ja voittopalkkioerien ja muiden henkilöstörahasstolain mukaisten varojen hallinta. Henkilöstörahasston tarkoituksena on palkita koko henkilöstöä tavoitteiden saavuttamisesta sekä parantaa Yhtiön tuottavuutta ja kilpailukykyä sekä edistää työnantajan ja henkilöstön välistä yhteistoimintaa ja henkilöstön taloudellista osallistumista. Yhtiön hallitus päättää vuosittain henkilöstörahasstoon jaettavissa olevan voittopalkkioerän sekä sen jakamisen perusteena olevat tavoitteet. Henkilöstörahasston jäseneksi tulevat kaikki 6 kuukautta työsuhhteessa olleet OmaSp:läiset poislukien toimitusjohtaja ja johtoryhmän jäsenet. Henkilöstörahasston säännöt määrittävät sen, miten henkilöstörahassto jakaa voittopalkkion edelleen jäsenilleen. Henkilöstörahasston toimintaa säätelee henkilöstörahasstolaki.

Tilintarkastajat

Yhtiöjärjestyksen mukaan Yhtiölle on valittava vähintään yksi (1) ja enintään kaksi (2) tilintarkastajaa. Tilintarkastajien tulee olla Keskuskauppakamarin hyväksymiä tilintarkastajia tai tilintarkastusyhteisöjä. Jos valitaan vain yksi tilintarkastaja eikä tämä ole Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö, on valittava myös varatilintarkastaja. Tilintarkastajat valitaan tehtävänsä toistaiseksi. OmaSp:n tilintarkastajana toimii Juha-Pekka Mylén KHT-tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab:sta ja varatilintarkastajana KHT-tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab. KPMG Oy Ab:n y-tunnus on 1805485-9 ja osoite Töölönlahdenkatu 3 A, 00100 Helsinki, Suomi.

YHTIÖN OSAKKEET JA OSAKEPÄÄOMA

Yleistä Yhtiön osakkeista ja osakepääomasta

Esitteen päivämääränä Yhtiön osakepääoma oli 24 000 000,00 euroa. Tämän Esitteen päivämääränä Yhtiö on laskenut liikkeeseen 25 096 700 täysin maksettua Osaketta. Jokaisella Osakkeella on yksi ääni Yhtiön yhtiökokouksessa. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa. Yhtiöllä on yksi osakesarja. Osakkeet on liitetty arvo-osuusjärjestelmään 15.8.2018 alkaen (ISIN-tunnus FI4000306733). Yhtiön hallussa on 11 700 Yhtiön omaa Osaketta.

Yhtiö jättää Helsingin Pörssille listalleottohakemuksen Osakkeiden listaamiseksi Helsingin Pörssin pörssilistalle. Osakkeiden kaupankäynnin odotetaan alkavan Helsingin Pörssin Prelistalla arviolta 30.11.2018 ja Helsingin Pörssin pörssilistalla arviolta 4.12.2018 kaupankäyntitunnuksella OMASP.

Esitteen päivämääränä Yhtiön yhtiöjärjestyksessä on lunastuslauseke, joka Yhtiön 9.11.2018 pidetyn ylimääräisen yhtiökokouksen päätöksellä päätettiin poistaa yhtiöjärjestyksestä mahdollisena sille, että Listautumisannissa ensimmäisen kerran annettavat osakkeet ilmoitetaan rekisteröitäväksi. Lausekkeen poistaminen ilmoitetaan rekisteröitäväksi Kaupparekisteriin vasta Listautumisannissa sen toteutuessa annettavien Uusien Osakkeiden rekisteröitäväksi ilmoittamisen kanssa tai välittömästi sitä ennen. Jos Listautumisannissa sen toteutuessa annettavat Uudet Osakkeet ilmoitetaan rekisteröitäväksi useammassa kuin yhdessä erässä, ilmoitetaan yhtiöjärjestyksen lunastuslausekkeen poistaminen rekisteröitäväksi ensimmäisen tällaisen Uusien Osakkeiden rekisteröintiä koskevan ilmoituksen tekemisen yhteydessä tai välittömästi sitä ennen.

Muutokset Osakkeiden lukumäärässä ja osakepääomassa

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenveto Yhtiön osakepääoman sekä osakkeiden lukumäärän muutoksista 1.1.2015 alkaen tämän Esitteen päivämäärään asti.

Aika	Järjestely	Järjestelyssä annettujen osakkeiden lukumäärä	Osakkeiden lukumäärä järjestelyn jälkeen	Osakepääoma järjestelyn jälkeen (euroa)	Rekisteröity
11.4.2015	Osakeanti ¹	13 783	475 783	23 000 000,00	30.9.2015
11.4.2015	Osakeanti ²	15 177	490 960	24 000 000,00	30.9.2015
12.10.2017	Osakeanti ³	10 784	501 744	24 000 000,00	15.1.2018
22.2.2018	Osakeanti ⁴	190	501 934	24 000 000,00	14.6.2018
9.11.2018	Maksuton osakeanti ⁵	24 594 766	25 096 700	24 000 000,00	13.11.2018

1) Yhtiön varsinainen yhtiökokous päätti 11.4.2015 suunnatusta osakeannista Joroisten Osuuspankille Joroisten Osuuspankin luovuttaessa varsinaisen pankkiliiketoimintansa Yhtiölle.

2) Yhtiön varsinainen yhtiökokous päätti 11.4.2015 suunnatusta osakeannista Pyhäselän Paikallisosuuspankille Pyhäselän Paikallisosuuspankin luovuttaessa varsinaisen pankkiliiketoimintansa Yhtiölle.

3) Yhtiön hallitus päätti 12.10.2017 suunnatusta osakeannista Yhtiön johdolle sekä toimihenkilöille Yhtiöön sitouttamiseksi. Osakekohtainen merkintähinta annissa oli 239 euroa osakkeelta.

4) Yhtiön hallitus päätti 22.2.2018 suunnatusta osakeannista Yhtiön avainhenkilölle Yhtiöön sitouttamiseksi. Osakekohtainen merkintähinta annissa oli 264 euroa osakkeelta.

5) Yhtiön ylimääräinen yhtiökokous päätti 9.11.2018 osakkeiden jakamisesta eli osakkeiden lukumäärän lisäämisestä maksuttomalla osakeannilla, jossa kutakin osaketta kohti annettiin 49 uutta osaketta.

Yhtiön osakkeenomistajat

Yhtiön 14.11.2018 tilannetta osoittavan, Euroclear Finlandin ylläpitämän osakasluettelon mukaan Yhtiöllä on 145 osakkeenomistajaa. Yhtiön kymmenen suurinta osakkeenomistajaa 14.11.2018 on esitetty alla olevassa taulukossa.

Osakkeenomistaja	Osakkeiden lukumäärä	Osuus Osakkeista %	Osuus äänistä % ¹
Etelä-Karjalan Säästöpankkisäätiö	11 100 000	44,23	44,25
Parkanon Säästöpankkisäätiö	3 400 000	13,55	13,55
Töysän Säästöpankkisäätiö	3 000 000	11,95	11,96
Kuortaneen Säästöpankkisäätiö	2 000 000	7,97	7,97
Hauhon Säästöpankkisäätiö	1 680 000	6,69	6,70
Rengon Säästöpankkisäätiö	1 120 000	4,46	4,46

Suodenniemen Säästöpankkisäätiö.....	800 000	3,19	3,19
Pyhäselän Oma osuuskunta.....	758 850	3,02	3,03
Joroisten Oma osuuskunta.....	689 150	2,75	2,75
Pasi Sydänlammi.....	62 750	0,25	0,25
Muut osakkeenomistajat.....	485 950	1,94	1,89
Yhteensä.....	25 096 700	100,00	100,00

1) Yhtiöllä on yksi osakesarja ja jokainen osake tuottaa yhden äänen yhtiökokouksessa. Yhtiön hallussa on esitteen päivämääränä 11 700 osaketta, jotka eivät tuota äänioikeutta yhtiökokouksessa Yhtiön hallussa ollessaan.

Tämän Esitteen päivämääränä Yhtiön hallussa on 11 700 Yhtiön osaketta.

Esitteen päivämääränä Yhtiö ja tietyt Yhtiön osakkeenomistajat ovat Yhtiötä koskevan osakassopimuksen osapuolia. Osakassopimus sisältää tavanomaisia Yhtiön hallintoa, osakkeiden siirtoa sekä muita osapuolten oikeuksia ja velvollisuuksia koskevia määräyksiä. Osakassopimus päättyy, mikäli Listautumisanti toteutuu.

Yllä mainitun lisäksi Yhtiö ei ole tietoinen määräysvaltaa käyttävistä osakkeenomistajista eikä mistään Listautumisannin jälkeisistä tapahtumista tai järjestelyistä, jotka voivat tulevaisuudessa vaikuttaa määräysvallan käyttämiseen Yhtiössä.

Hallitukselle annetut valtuutukset

OmaSp:n varsinainen yhtiökokous valtuutti 14.4.2018 OmaSp:n hallituksen päättämään omien osakkeiden hankkimisesta.

Valtuutuksen perusteella omia osakkeita voidaan hankkia enintään 15 000 kappaletta niin, että hankittavista omista osakkeista maksetaan hankintahintana vähintään niiden alkuperäinen merkintähinta ja enintään 1,0 kertaa edellisen vahvistetun tilinpäätöksen pääoma per osake (P/B). Hankinta suunnataan sellaisille Yhtiön työntekijöille, jotka ovat henkilöstöannissa merkinneet Yhtiön osakkeita ja antiehtojen mukaan sitoutuneet tarjoamaan kyseiset osakkeet Yhtiön ostettavaksi, mikäli he eroavat OmaSp:n palveluksesta tai OmaSp irtisanoo tai purkaa heidän työsopimuksensa. Valtuutus on voimassa enintään 14.10.2019 saakka.

Yhtiökokous on myös 14.4.2018 valtuuttanut hallituksen ottamaan OmaSp:n omia osakkeita pantiksi enintään 15 000 kappaletta. Pantiksi voidaan ottaa OmaSp:n työntekijöiden henkilöstöannissa merkitsemiä osakkeita heidän yhtiöltä olevan lainan vakuudeksi. Valtuutus on voimassa enintään 14.10.2019 saakka.

Yhtiön 9.11.2018 pidetty ylimääräinen yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään uusien osakkeiden antamisesta. Valtuutuksen nojalla voidaan antaa uusia osakkeita yhteensä enintään 5 000 000 kappaletta yhdessä tai useammassa erässä. Valtuutus sisältää oikeuden poiketa osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta edellyttäen, että poikkeamiseen on Yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Hallitus on oikeutettu päättämään osakeannin ehdoista, mukaan lukien annettavien osakkeiden merkintähinnan määrittelyperusteista ja lopullisesta merkintähinnasta, sekä osakemerkintöjen hyväksymisestä, liikkeeseen laskettavien uusien osakkeiden allokoinnista sekä liikkeeseen laskettavien osakkeiden lopullisesta määrästä. Osakeannissa, joka tehdään Listautumisen yhteydessä, hallitus saa päättää myös uusien osakkeiden antamisesta hallituksen jäsenille, kun tämä tapahtuu samoin ehdoin, kuin osakkeiden antaminen muille samassa annissa merkitseville. Valtuutus sisältää lisäksi oikeuden päättää siitä, merkitäänkö osakkeen merkintähinta kokonaan tai osittain sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon taikka osakepääoman korotukseksi. Valtuutus on voimassa Yhtiön seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka, kuitenkin enintään 30.6.2019 asti.

Osakkeenomistajien oikeudet

Osakkeenomistajien merkintäetuoikeus

Osakeyhtiölain mukaan suomalaisten yhtiöiden olemassa olevilla osakkeenomistajilla on etuoikeus merkitä yhtiön osakkeita osakeomistustensa suhteessa, ellei antia koskevassa yhtiökokouksen päätöksessä toisin määrätä. Osakeyhtiölain mukaan päätös, jolla poiketaan osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta, on pätevä vain, mikäli osakkeenomistajat, joilla on vähintään kaksi kolmasosaa yhtiökokouksessa annetuista äänistä ja edustetuista osakkeista, ovat sitä kannattaneet. Osakkeenomistajalle kuuluvasta merkintäetuoikeudesta voidaan poiketa, jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Suunnattu anti voidaan toteuttaa myös vastikkeettomana osakeantina, mikäli tähän on yhtiön ja osakkeenomistajien puolesta erityisen painavat taloudelliset syyt.

Tietyt osakkeenomistajat, jotka asuvat tai joiden rekisteröity osoite on muussa maassa kuin Suomessa, eivät välttämättä voi käyttää osakeomistukseensa perustuvaa merkintäetuoikeuttaan, paitsi jos Osakkeet ja niihin liittyvät merkintäoikeudet on rekisteröity kyseisen valtion arvopaperilainsäädännön mukaisesti tai jos käytettävissä on poikkeus rekisteröinti- tai muista vastaavista vaatimuksista.

Yhtiökokoukset

Osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajat käyttävät yhtiökokouksissa päätösvaltaansa Yhtiön asioissa. Varsinainen yhtiökokous on pidettävä vuosittain hallituksen määräämänä päivänä kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä lukien.

Varsinainen yhtiökokous päättää muun muassa tilinpäätöksen vahvistamisesta, osinkojen jakamisesta ja hallituksen jäsenten ja tilintarkastajan valitsemisesta sekä heidän palkkioistaan. Varsinainen yhtiökokous päättää myös vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja toimitusjohtajalle.

Varsinaisen yhtiökokouksen lisäksi voidaan tarvittaessa pitää myös ylimääräisiä yhtiökokouksia. Päätettävästä asiasta riippuen voidaan soveltaa määräenemmistösäännöksiä Osakeyhtiölain mukaisesti. Osakeyhtiölain mukaan määräenemmistöä edellyttävään päätökseen tarvitaan kahden kolmasosan enemmistö annetuista äänistä ja yhtiökokouksessa edustetuista osakkeista. Muun muassa yhtiöjärjestyksen muuttamista, Yhtiön omien osakkeiden lunastusta ja ostamista sekä sulautumista ja jakautumista koskevat päätökset edellyttävät määräenemmistöä. Yhtiökokouksen päätösvaltaisuuden edellytykseksi ei Osakeyhtiölaissa tai Yhtiön yhtiöjärjestyksessä ole asetettu tiettyä osallistujamäärää.

Osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajalla on oikeus saada yhtiökokoukselle Osakeyhtiölain nojalla kuuluva asia yhtiökokouksen käsiteltäväksi, jos hän vaatii sitä kirjallisesti hallitukselta niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun. Jos osakkeenomistaja tai osakkeenomistajat, joilla on vähintään 10 prosenttia Osakkeista, tai Yhtiön tilintarkastaja vaativat tietyn asian käsittelemistä yhtiökokouksessa, on hallituksen kututtava viipymättä yhtiökokous koolle.

Osakeyhtiölain ja Yhtiön yhtiöjärjestyksen mukaan kutsu Yhtiön yhtiökokoukseen on toimitettava osakkeenomistajille aikaisintaan kolme kuukautta ja viimeistään kolme (3) viikkoa ennen kokousta, kuitenkin viimeistään yhdeksän (9) päivää ennen yhtiökokouksen täsmäytyspäivää. Yhtiön yhtiöjärjestyksen mukaan kutsu yhtiökokoukseen julkaistaan yhtiön internetsivuilla ja, hallituksen niin päättäessä, yhdessä tai useammassa hallituksen määräämässä valtakunnallisessa sanomalehdessä ja/tai osakkeenomistajille kirjallisesti. Osakkeenomistajan on voidakseen käyttää puhe- ja äänivaltaansa yhtiökokouksessa ilmoittauduttava kokouskutsussa ilmoitetulla tavalla ja viimeistään kokouskutsussa mainittuna päivänä, joka voi olla aikaisintaan kymmenen (10) päivää ennen yhtiökokousta.

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka on viimeistään kahdeksan arkipäivää ennen yhtiökokousta (yhtiökokouksen täsmäytyspäivä) merkitty Euroclear Finlandin ylläpitämään Yhtiön osakasluetteloon ja joka on ilmoittautunut yhtiökokoukseen viimeistään yhtiökokouskutsussa mainittuna päivänä, tai hallintarekisteröidyllä osakkeenomistajalla, joka on merkitty tilapäisesti Yhtiön osakasluetteloon yhtiökokoukseen osallistumista varten. Tilapäistä merkintää koskeva ilmoitus on tehtävä viimeistään yhtiökokouskutsussa ilmoitettavana ajankohtana, jonka on oltava yhtiökokouksen täsmäytyspäivän jälkeen. Hallintarekisteröidyn osakkeenomistajan katsotaan ilmoittautuneen yhtiökokoukseen osallistumista varten, jos hänet on ilmoitettu tilapäisesti merkittäväksi osakasluetteloon. Osakkeenomistaja voi osallistua yhtiökokoukseen itse tai valtuuttamansa asiamiehen välityksellä.

Osakkeenomistajalla voi olla useita asiamiehiä, jotka edustavat osakkeenomistajaa eri arvopaperitileillä olevilla Osakkeilla. Jos osakkeenomistaja osallistuu yhtiökokoukseen usean asiamiehen välityksellä, ilmoittautumisen yhteydessä on ilmoitettava Osakkeet, joiden perusteella kukin asiamies edustaa osakkeenomistajaa. Asiamiehen on esitettävä valtakirja tai muu asianmukainen todiste valtuutuksesta. Lisäksi osakkeenomistaja tai asiamies voi käyttää yhtiökokouksessa avustajaa.

Äänioikeus

Osakkeenomistaja saa osallistua yhtiökokoukseen ja käyttää siellä äänioikeuttaan joko henkilökohtaisesti tai valtuuttamansa asiamiehen välityksellä. Jos hallintarekisteröityjen osakkeiden omistaja haluaa osallistua yhtiökokoukseen ja käyttää äänioikeuttaan, hänen tulee rekisteröidä osakkeet tilapäisesti omiin nimiinsä Euroclear Finlandin ylläpitämään Yhtiön osakasluetteloon. Tilapäistä merkintää koskeva ilmoitus on tehtävä vii-

meistään yhtiökokouksessa ilmoitettuna ajankohtana, jonka on oltava yhtiökokouksen täsmäytyspäivän jälkeen. Yhtiökokouksen päätösvaltaisuuden edellytykseksi ei Osakeyhtiölaissa tai Yhtiön yhtiöjärjestyksessä ole asetettu tiettyä osallistujamäärää.

Yhtiökokouksessa päätökset tehdään yleensä yksinkertaisella äänen enemmistöllä. Kuitenkin eräät päätökset, kuten esimerkiksi yhtiöjärjestyksen muutokset, osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta poikkeaminen osakeannin yhteydessä ja eräissä tapauksissa päätökset Yhtiön sulautumisesta tai purkamisesta, edellyttävät vähintään kahden kolmasosan enemmistöä annetuista äänistä sekä yhtiökokouksessa edustetuista osakkeista. Lisäksi tietyt päätökset, kuten osakkeenomistajien omistusosuuksista poikkeava osakkeiden pakollinen lunastaminen yhtiölle, edellyttävät kaikkien osakkeenomistajien hyväksyntää.

Osingot ja muu voitonjako

Suomessa vallitsevan käytännön mukaan suomalaisten yhtiöiden osakkeille maksetaan osinkoja pääsääntöisesti vain kerran vuodessa ja osinkoa voidaan maksaa vasta yhtiökokouksen vahvistettua yhtiön tilinpäätöksen ja päätettyä osingonjaosta yhtiön hallituksen osingonjakoehdotuksen perusteella. Osakeyhtiölain mukaan osingonjako voi kuitenkin perustua myös kesken tilikauden tätä tarkoitusta varten laadittuun hyväksytyyn tilinpäätökseen. Yhtiökokous voi myös valtuuttaa hallituksen päättämään osingonjaosta. Päätös on voimassa enintään seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen alkuun asti. Osingonjako tai valtuutuksen myöntäminen hallitukselle edellyttää osakkeenomistajien enemmistöpäätöstä yhtiökokouksessa.

Yhtiökokouksen päättämän osingon määrä ei saa ylittää hallituksen osingonjakoehdotuksessa mainitsemaa määrää. Osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajat, jotka omistavat vähintään kymmenen prosenttia yhtiön osakkeista, voivat kuitenkin varsinaisessa yhtiökokouksessa osingonjakoehdotuksesta huolimatta vaatia, että määriteltujen jakokelpoisten varojen rajoissa osinkona on jaettava vähintään puolet edellisen tilikauden voitosta, josta vähennetään yhtiöjärjestyksen mahdollisen määräyksen mukainen jakamatta jätettävä määrä. Osakkeenomistajat voivat kuitenkin vaatia osinkoina enintään kahdeksan prosenttia yhtiön omasta pääomasta.

Osakeyhtiölain mukaan oma pääoma jaetaan sidottuun ja vapaaseen omaan pääomaan. Jaolla on merkitystä määritettäessä jakokelpoisten varojen määrää. Sidottu oma pääoma koostuu osakepääomasta, arvonkorotusrahastosta, käyvän arvon rahastosta ja uudelleenarvostusrahastosta. Myös ylikurssirahasto ja vararahasto kuuluvat sidottuun omaan pääomaan. Muut oman pääoman rahastot kuuluvat vapaaseen pääomaan. Osinko ei saa ylittää jakopäätöksen perusteena olevan yhtiön vahvistetun tilinpäätöksen osoittamia jakokelpoisia varoja, joista on vähennetty yhtiöjärjestyksen mahdollisen määräyksen mukainen jakamatta jätettävä määrä. Aiempien tilikausien tappiot ja aiemmin samalla tilikaudella jaetut osingot vähentävät jakokelpoisten varojen määrää. Yhtiön taloudellisessa asemassa edellisen tilinpäätöksen laatimisen jälkeen tapahtuneet merkittävät muutokset on otettava huomioon osingonjaosta päätettäessä. Jaettavan osingon määrä riippuu aina yhtiön maksukykyisyyden säilymisestä osingonjaon jälkeen. Osinkoa ei saa jakaa, jos jaosta päätettäessä tiedetään tai pitäisi tietää, että yhtiö on maksukyvytön tai että osingonjako aiheuttaa yhtiön maksukyvyttömyyden.

Osingot ja muut jako-osuudet maksetaan niille osakkeenomistajille tai heidän nimeämilleen henkilöille, jotka on merkitty osakasluetteloon osingonmaksun täsmäytyspäivänä. Osakasluetteloa ylläpitää Euroclear Finland asianomaisen tilinhoitajayhteisön välityksellä. Arvo-osuusjärjestelmässä osingot maksetaan osakkeenomistajille tilisiirtoina rekisteriin ilmoitetuille tileille. Kaikki Osakkeet tuottavat yhtäläiset oikeudet osinkoon ja muihin jako-osuuksiin (mukaan lukien Yhtiön varojen jako purkautumistilanteessa).

Omat osakkeet

Osakeyhtiölain mukaan yhtiö voi hankkia omia osakkeitaan. Omien osakkeiden hankkimisesta päättää yhtiökokous. Yhtiökokous voi myös määrääjäksi, enintään 18 kuukaudeksi yhtiökokouksen päätöksestä, valtuuttaa hallituksen päättämään omien osakkeiden hankinnasta vapaalla omalla pääomalla. Yhtiökokous voi päättää yhtiön omien osakkeiden suunnatusta hankinnasta, jolloin osakkeita ei hankita osakkeenomistajilta heidän osakeomistuksensa suhteessa. Suunnattuun hankintaan on oltava yhtiön osalta painavat taloudelliset syyt. Julkinen osakeyhtiö saa omistaa enintään 10 prosenttia omista osakkeistaan suoraan tai tytäryhtiöidensä kautta. Omat osakkeet eivät anna yhtiölle osakkeisiin perustuvia osinko- tai muita oikeuksia. Yhtiön hallussa on 11 700 Yhtiön omia osakkeita, jotka ovat tulleet Yhtiön haltuun, kun vuoden 2017 henkilöstöannissa tarjottuja osakkeita on palautunut Yhtiölle.

Osakkeiden luovutus

Myytäessä arvo-osuusjärjestelmässä olevia osakkeita kyseiset osakkeet siirretään tilisiirtona myyjän arvo-osuustililtä ostajan arvo-osuustilille. Myynti rekisteröidään ennakkokirjauksena siihen saakka, kunnes kauppa on selvitetty ja osakkeet maksettu, minkä jälkeen ostaja merkitään automaattisesti Yhtiön osakasluetteloon. Jos osakkeet ovat hallintarekisteröityjä, osakkeiden myynnistä ei tarvitse tehdä merkintää arvo-osuusjärjestelmään, ellei osakkeiden hallintarekisteröinnin hoitaja vaihdu myynnin seurauksena.

Lunastusoikeus ja -velvollisuus sekä velvollisuus tehdä julkinen ostotarjous

Osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistaja, jonka omistusoikeus ylittää 90 prosenttia yhtiön osakkeista ja äänistä, on oikeutettu lunastamaan yhtiön jäljellä olevat osakkeet muilta osakkeenomistajilta käypään hintaan. Osakeyhtiölaissa on annettu yksityiskohtaisia säännöksiä yllä mainittujen osake- ja äänimäärien laskemista koskien. Lisäksi osakkeenomistaja, jonka osakkeet voidaan edellä mainitulla tavalla lunastaa, on oikeutettu vaatimaan lunastamiseen oikeutetulta osakkeenomistajalta osakkeidensa lunastamista. Jos osakeomistus muodostaa lunastusoikeuden ja -velvollisuuden, yhtiön tulee välittömästi merkitä tämä Kaupparekisteriin. Keskuskauppakamarin lunastuslautakunta nimeää tarvittavan määrän välimiehiä ratkaisemaan lunastusta ja lunastushintaa koskevat kiistat. Lunastushinta määritellään välimiesmenettelyn aloittamista edeltävän käyvän markkinahinnan mukaan.

Arvopaperimarkkinalain mukaan osakkeenomistajan, jonka osuus kasvaa yli kolmeen kymmenesosaan tai yli puoleen yhtiön osakkeiden äänimäärästä sen jälkeen, kun yhtiön osake on otettu julkisen kaupankäynnin kohteeksi, on tehtävä julkinen ostotarjous kaikista yhtiön jäljellä olevista osakkeista ja osakkeisiin oikeuttavista arvopapereista käypään hintaan. Lisätietoja annetaan tämän Esitteen kohdassa ”*Suomen arvopaperimarkkinat – Yleistä Suomen arvopaperimarkkinoista*”.

Valuuttakontrolli

Ulkomaalaiset voivat hankkia suomalaisen osakeyhtiön osakkeita ilman erityistä valuuttakontrollilupaa. Ulkomaalaiset voivat myös vastaanottaa osinkoja ilman erityistä valuuttakontrollilupaa, mutta osinkoa jakava yhtiö joutuu pidättämään lähdeveron Suomesta siirrettävistä varoista, ellei soveltuvasta verosopimuksesta muuta johdu. Ulkomaalaiset, jotka ovat hankkineet suomalaisen osakeyhtiön osakkeita, voivat saada osakkeita rahastoannin yhteydessä tai osallistua uusmerkintään ilman erityistä valuuttakontrollilupaa. Ulkomaalaiset voivat myydä suomalaisen yhtiön osakkeita Suomessa, ja tällaisesta myynnistä saadut varat voidaan siirtää pois Suomesta missä tahansa vaihdettavassa valuutassa. Suomessa ei ole voimassa valuuttakontrollisäännöksiä, jotka rajoittaisivat suomalaisen yhtiön osakkeiden myymistä toiselle ulkomaalaiselle.

SUOMEN ARVOPAPERIMARKKINAT

Alla esitetty yhteenveto on yleisluonteinen kuvaus Suomen arvopaperimarkkinoista ja se perustuu tämän Esitteen päivämääränä Suomessa voimassaoleviin lakeihin. Yhteenveto ei ole tyhjentävä.

Yleistä Suomen arvopaperimarkkinoista

Suomen arvopaperimarkkinoita valvova viranomainen on Finanssivalvonta. Tärkein arvopaperimarkkinoita koskeva laki on Arvopaperimarkkinalaki, joka sisältää määräyksiä muun muassa yhtiöiden ja osakkeenomistajien tiedonantovelvollisuudesta, esitteistä sekä julkisista ostotarjouksista. Finanssivalvonta ja Helsingin Pörssi ovat antaneet tarkempaa sääntelyä Arvopaperimarkkinalain nojalla. Lisäksi Markkinoiden väärinkäyttöasetus sääntelee muun muassa sisäpiirikauppoja, sisäpiiritietojen laitonta ilmaisemista, markkinoiden manipulointia ja sisäpiiritiedon julkistamista. Finanssivalvonta valvoo näiden määräysten noudattamista.

Arvopaperimarkkinalaissa määritetään tiedonantovelvollisuuden vähimmäisvaatimukset suomalaisille yhtiöille, jotka hakevat listautumista Helsingin Pörssiin tai jotka tarjoavat arvopapereita yleisölle Suomessa. Annettujen tietojen on oltava riittäviä, jotta mahdollinen sijoittaja voi tehdä perustellun arvion tarjotuista arvopapereista, niiden liikkeellelaskijasta sekä seikoista, jotka voivat olennaisesti vaikuttaa arvopapereiden arvoon. Suomalaisella listatulla yhtiöllä on lisäksi velvollisuus säännöllisesti julkistaa taloudellista tietoa yhtiöstä sekä velvollisuus julkistaa kaikki sellaiset seikat, jotka ovat omiaan vaikuttamaan olennaisesti niiden arvopapereiden arvoon. Markkinoiden väärinkäyttöasetuksen mukaan julkisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin liikkeeseenlaskijalla on velvollisuus julkistaa mahdollisimman pian sisäpiiritieto, joka koskee suoraan kyseistä liikkeeseenlaskijaa. Liikkeeseenlaskija voi lykätä sisäpiiritiedon julkistamista, jos kaikki asetuksen mukaiset edellytykset täyttyvät. Julkistettavien tietojen on annettava sijoittajalle riittävät tiedot perustellun arvion tekemiseksi arvopaperista ja sen liikkeeseenlaskijasta.

Osakkeenomistajan on ilman aiheutonta viivytystä annettava ilmoitus suomalaiselle listatulle yhtiölle ja Finanssivalvonnalle, kun hänen ääni- tai omistusosuutensa saavuttaa, ylittää tai vähenee alle 5, 10, 15, 20, 25, 30, 50, 66,67 (2/3) tai 90 prosentin kyseisen listatun suomalaisen yhtiön äänimäärästä tai osakkeiden kokonaisuudesta Arvopaperimarkkinalain mukaisesti laskettuna tai milloin osakkeenomistajalla on oikeus saada rahoitusvälineen perusteella osakkeita määrä, joka saavuttaa tai ylittää taikka vähenee alle kyseisten rajojen. Rahoitusvälineenä pidetään myös rahoitusvälineitä, jonka arvo määräytyy yhtiön osakkeen perusteella ja jolla on samanlainen taloudellinen vaikutus kuin rahoitusvälineellä, joka oikeuttaa saamaan yhtiön osakkeita. Liputusilmoitus on tehtävä riippumatta siitä, toteutetaanko rahoitusvälineen kohde-etuus fyysisesti luovuttaen vai nettoarvon tilityksenä. Yhtiön saatua tiedon siitä, että osakkeenomistajan ääni- tai omistusosuus on saavuttanut, ylittänyt tai vähentynyt alle jonkin edellä mainitun rajan, yhtiön tulee ilman aiheutonta viivytystä julkistaa tätä koskeva tieto internetsivuillaan sekä toimittaa se keskeisille tiedotusvälineille, Finanssivalvonnalle ja Helsingin Pörssille. Jos osakkeenomistaja on rikkonut velvollisuksiensa omistus- tai ääniosuuden ilmoittamisesta, Finanssivalvonta voi painavasta syystä kieltää osakkeenomistajaa käyttämästä äänioikeutta ja olemasta edustettuna yhtiökokouksessa niillä osakkeilla, joita rikkomus koskee.

Osakkeenomistajan, jonka omistusoikeus nousee Arvopaperimarkkinalain määrittämällä tavalla yli 30 prosentin tai yli 50 prosentin yhtiön yhteenlasketusta, osakkeiden tuottamasta äänimäärästä sen jälkeen, kun yhtiön osake on otettu kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle, on Arvopaperimarkkinalain mukaan tehtävä käypään hintaan julkinen ostotarjous kaikista jäljellä olevista yhtiön liikkeeseen laskemista osakkeista ja sen osakkeisiin oikeuttavista arvopapereista. Jos edellä tarkoitettujen rajojen ylitykseen johtaneet arvopaperit on hankittu julkisella ostotarjouksella, joka on tehty kaikista kohdeyhtiön osakkeista ja osakkeisiin oikeuttavista arvopapereista, tai muutoin tällaisen julkisen ostotarjouksen voimassaoloaikana, velvollisuutta tehdä ostotarjous ei synny. Jos yhtiössä on kaksi tai useampia osakkeenomistajia, joiden ääniosuudet ylittävät edellä kuvatun rajan, velvollisuus tehdä ostotarjous syntyy vain osakkeenomistajalle, jolla on korkein ääniosuus. Jos osakkeenomistajan ääniosuuden ylittyminen johtuu yksinomaan kohdeyhtiön tai toisen osakkeenomistajan toimenpiteistä, ei osakkeenomistajalle synny tarjousvelvollisuutta ennen kuin osakkeenomistaja hankkii tai merkitsee lisää kohdeyhtiön osakkeita tai muutoin kasvattaa ääniosuuttaan kohdeyhtiössä. Jos edellä kuvatun ääniosuuden ylittyminen johtuu siitä, että osakkeenomistajat toimivat yksissä tuumin tehdessään vapaaehtoisen ostotarjouksen, ei velvollisuutta tehdä ostotarjousta synny, jos yksissä tuumin toimiminen rajoittuu yksinomaan julkisen ostotarjouksen tekemiseen. Velvollisuutta tehdä ostotarjous ei ole, jos osakkeenomistaja tai muu osakkeenomistajan kanssa yksissä tuumin toimiva henkilö luopuu edellä kuvatun rajan ylittävästä ääniosuudestaan kuukauden kuluessa rajan ylityksestä edellyttäen, että osakkeenomistaja julkistaa tiedon luopumisaikeestaan eikä käytä äänivaltaansa tänä aikana. Osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajalla, jonka omistamat osakkeet edustavat yli 90 prosenttia kaikista yhtiön osakkeista ja osakkeisiin liittyvistä äänistä, on oikeus lunastaa muiden osakkeenomistajien osakkeet käypään hintaan. Lisäksi vähemmistöosakkeenomistaja, jonka

osakkeet lunastamiseen oikeutettu osakkeenomistaja voi edellä mainitulla tavalla lunastaa Osakeyhtiölain nojalla, on oikeutettu vaatimaan lunastamiseen oikeutetulta osakkeenomistajalta osakkeidensa lunastamista. Edellä mainittujen osake- ja äänimäärien laskemisesta on annettu yksityiskohtaisia säännöksiä.

Arvopaperimarkkinain mukaan suomalaisen listatun yhtiön on suoraan tai epäsuorasti kuuluttava riippumattomaan, elinkeinoelämää laajasti edustavaan Suomessa perustettuun toimielimeen, joka on antanut hyvän arvopaperimarkkinatavan noudattamisen edistämiseksi suosituksen kohdeyhtiön johdon toiminnasta julkisessa ostotarjouksessa ja määräsvallan ylläpitämistä koskevista sopimusperusteisista rakenteista ("**Ostotarjouskoodi**"). Mikäli listattu yhtiö ei ole sitoutunut noudattamaan Ostotarjouskoodia, sen on Arvopaperimarkkinain mukaan annettava tähän perustelut.

Lyhyet nettopositiot Helsingin Pörssissä kaupankäynnin kohteena olevissa osakkeissa on ilmoitettava Finanssivalvonnalle lyhyeksimyynnistä ja tietyistä luottoriskinvaihtosopimuksiin liittyvistä kysymyksistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen ((EU) 236/2012) mukaisesti. Lyhyiden nettopositioiden ilmoitusvelvollisuus koskee kaikkia sijoittajia ja markkinatoimijoita. Kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla otetun yhtiön osakkeita koskeva lyhyt nettopositio on ilmoitettava, kun positio saavuttaa, ylittää tai alittaa 0,2 prosenttia kohdeyhtiön liikkeeseen lasketusta osakepääomasta. Uusi ilmoitus on tehtävä kynnysarvon ylitymisen jälkeen 0,1 prosenttiyksikön välein. Finanssivalvonta julkistaa ilmoitetut lyhyet nettopositiot verkkosivustollaan, jos lyhyt nettopositio saavuttaa, ylittää tai alittaa 0,5 prosenttia kohdeyhtiön liikkeeseen lasketusta osakepääomasta.

Rikoslaisissa (39/1889, muutoksineen) on kriminalisoitu sisäpiiritiedon väärinkäyttö, sisäpiiritiedon laitton ilmaiseminen, markkinoiden manipulointi ja tiedottamisrikos. Markkinoiden väärinkäyttöasetuksessa, Arvopaperimarkkinalaissa ja laissa Finanssivalvonnasta (878/2008, muutoksineen) on annettu Finanssivalvonnalle oikeus määrätä hallinnollisia sanktioita siltä osin, kun kyseessä oleva teko ei kuulu rikoslain soveltamisalaan. Finanssivalvonta voi antaa esimerkiksi julkisen varoituksen tai määrätä hallinnollisia seuraamuksia tai rahallisia sanktioita julkistamisvaatimuksia, julkista ostotarjousta, sisäpiirirekisteriä tai markkinoiden väärinkäyttöä koskevien säännösten rikkomisesta. Helsingin Pörssin kurinpitolautakunta voi antaa yhtiölle varoituksen tai muistutuksen tai määrätä kurinpitomaksun tai määrätä yhtiön poistettavaksi pörssilistalta.

Kaupankäynti ja kauppohen selvitys Helsingin Pörssissä

Osakekaupankäynti Helsingin Pörssissä tapahtuu automatisoidussa täsmäytysjärjestelmässä. Helsingin Pörssi käyttää osakekaupassa INET-kaupankäyntijärjestelmää, joka on toimeksiantopohjainen järjestelmä, jossa toimeksiannot täsmäytetään kaupoiksi, kun hinta- ja määrätiedot sekä muut ehdot täsmäävät. INET-kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäyntipäivä koostuu pääasiassa kaupankäyntiä edeltävästä vaiheesta, varsinaisesta kaupankäynnistä ja kaupankäynnin jälkeisestä vaiheesta.

Osakkeiden osalta kaupankäyntiä edeltävä vaihe alkaa kello 9.00 ja päättyy kello 9.45, jolloin toimeksiantoja voidaan tallentaa, muuttaa tai poistaa edellisen kaupankäyntipäivän hintoihin perustuen. Päivän avaushuutokauppa ja jatkuva kaupankäynti tapahtuvat kello 9.45 ja 18.30 välisenä aikana. Päivän avaus alkaa kello 9.45 ja päättyy kello 10.00. Päivän avaukseen siirretään automaattisesti kaupankäyntiä edeltävän vaiheen aikana tallennetut tarjoukset sekä järjestelmässä jo olevat useamman päivän voimassa olevat tarjoukset. Jatkuva kaupankäynti alkaa välittömästi päivän avauksen päätyttyä kello 10.00, jolloin ensimmäisen osakkeen avauskurssi määrätään, minkä jälkeen jatkuva kaupankäynti kyseisellä osakkeella alkaa. Noin kymmenen minuutin kuluttua kaikkien osakkeiden avauskurssit on määrätty, ja markkinoiden kysyntään ja tarjontaan perustuva kaupankäynti jatkuu kello 18.25 asti, jolloin alkaa päivän päätöshuutokauppa. Päätöshuutokauppa loppuu noin kello 18.30, jolloin päätöskurssit määritetään. Kaupankäynnin jälkeisen vaiheen aikana kello 18.30 ja 19:00 välillä voidaan tallentaa vain osakkeiden sopimuskauppoja jälkipörssikauppoina päivän kaupankäynnissä määrättyneeseen hintaan.

Kaupat selvitetään ensisijaisesti määrittämällä ne keskusvastapuolen (esimerkiksi European Central Counterparty N.V.) järjestelmässä ja toteuttamalla ne Euroclear Finlandin järjestelmässä toisena (2.) pankkipäivänä kaupantekopäivästä (T + 2), elleivät osapuolet ole toisin sopineet.

Kaupankäynti arvopapereilla Helsingin Pörssissä ja kauppohen selvitys Euroclear Finlandissa tapahtuu euroissa, ja pienin mahdollinen hinnanmuutos (tick size) noteerauksissa riippuu osakkeen tikkivälitaulukosta ja on alimmillaan 0,0001 euroa. Hintatiedot tuotetaan ja julkaistaan ainoastaan euroissa.

Helsingin Pörssi on osa Nasdaq-konsernia. Nasdaq-konserni omistaa ja ylläpitää myös muun muassa Tukholman, Kööpenhaminan, Riian, Reykjavikin, Vilnan ja Tallinnan pörssijä. Nasdaq Nordic koostuu neljästä paikallisesta arvopaperipörssistä, jotka sijaitsevat Kööpenhaminassa, Helsingissä, Reykjavikissa ja Tukholmassa. Pörssit ovat erillisiä oikeushenkilöitä omissa maissaan, mistä johtuen jokaisella pörssillä on omat sääntönsä. Näihin neljään pörssiin listatut yhtiöt esitetään yhteisellä Pohjoismaisella listalla, jonka listausvaatimukset on harmonisoitu.

Arvo-osuusjärjestelmä

Yleistä

Kaikkien Euroopan unioniin sijoittautuneiden liikkeeseenlaskijoiden, jotka laskevat liikkeeseen tai ovat laske-neet liikkeeseen siirtokelpoisia arvopapereita, jotka otetaan kaupankäynnin kohteeksi tai joilla käydään kaup-paa kauppapaikoilla, on huolehdittava siitä, että tällaiset arvopaperit muutetaan arvo-osuusmuotoon. Liikkeeseenlaskijalla on oikeus valita arvopaperikeskus, jossa arvopaperit lasketaan liikkeeseen. Suomessa arvopa-perikeskuksena toimii tämän Esitteen päivämääränä Euroclear Finland. Euroclear Finland ylläpitää arvo-osuusrekisteriä sekä oman pääoman että vieraan pääoman ehtoista arvopapereista. Euroclear Finlandin rekisteröity osoite on Urho Kekkosen katu 5C, 00100 Helsinki.

Euroclear Finland pitää yhtiökohtaisia osakasluetteloita arvo-osuusjärjestelmään kuuluvien yhtiöiden osak-keenomistajista. Tilinhoitajilla, jollaisina voivat toimia muun muassa luottolaitokset ja sijoituspalveluyritykset, on oikeus tehdä kirjauksia arvo-osuusrekisteriin ja hallinnoida arvo-osuustilejä.

Kirjaamismenettely

Arvo-osuusjärjestelmään tehtäviä merkintöjä varten osakkeenomistajan on avattava arvo-osuustili jossakin ti-linhoitajassa tai sovittava omaisuudenhoitajan kanssa arvo-osuuksien säilyttämisestä omaisuudenhoitotilillä. Suomalainen osakkeenomistaja ei voi kirjata osakkeitaan hallintarekisteröidylle arvo-osuustilille suomalai-nessa arvo-osuusjärjestelmässä. Muun kuin suomalaisen osakkeenomistajan arvo-osuudet voidaan kirjata omaisuudenhoitotilille, jolloin arvo-osuudet rekisteröidään hallintarekisteröinnin hoitajan nimiin yhtiön osakas-luetteloon. Omaisuudenhoitotilin tulee sisältää tiedot hallintarekisteröinnin hoitajasta osakkeen tosiasiallisen omistajan sijaan sekä mainita siitä, että tili on omaisuudenhoitotili. Omaisuudenhoitotilille saadaan kirjata yh-den tai useamman asiakkaan lukuun hallittavia arvo-osuuksia. Lisäksi ulkomaalaisen yksityishenkilön, yhtei-sön tai säätiön omistamat osakkeet voidaan kirjata hallintarekisteröidylle omistajatilille, jolloin arvo-osuustili avataan tämän nimiin, mutta yhtiön osakasluetteloon merkitään hallintarekisteröinnin hoitaja.

Kaikki arvo-osuusjärjestelmään liitettyjen arvopapereiden siirrot toteutetaan tilisiirtoina tietojärjestelmässä. Ti-linhoitaja toimittaa säännöllisin väliajoin vähintään neljä kertaa vuodessa tilinhaltijalle ilmoituksen, josta ilme-nevät tilille tehdyt edellisen ilmoituksen jälkeiset kirjaukset Arvo-osuustilin haltijat saavat myös vuosi-ilmoituk-sen omistuksistaan jokaisen kalenterivuoden päättyessä.

Jokaiselle arvo-osuustilille on merkittävä määriteltyjä tietoja tilinhaltijasta ja muista tilille kirjattuihin arvo-osuuk-siin kohdistuvien oikeuksien haltijoista sekä tietoja tilinhoitajasta, jonka hoidossa arvo-osuustili on. Vaadittavat tiedot sisältävät myös tilille kirjattujen arvo-osuuksien lajin ja määrän sekä tiliin ja sille kirjattuihin arvo-osuuksiin kohdistuvat oikeudet ja rajoitukset. Euroclear Finland ja tilinhoitajat ovat velvollisia pitämään saamansa tiedot luottamuksellisina. Yhtiöllä on kuitenkin Osakeyhtiölain mukaan velvollisuus pitää osakasluettelo jokaisen näh-tävänä yhtiön pääkonttorissa tai, yhtiön osakkeiden kuuluessa arvo-osuusjärjestelmään, arvopaperikeskuksen toimipaikassa Suomessa. Finanssivalvonnalla on myös pyynnöstä oikeus saada määrättyjä tietoja myös hal-lintarekisteröityjen osakkeiden omistajista.

Kukin tilinhoitaja on vastuussa virheistä ja puutteista kirjaustoiminnassa sekä salassapitovelvollisuuden rikko-misesta. Mikäli tilinhaltijalle on aiheutunut vahinkoa virheellisestä kirjauksesta taikka muusta virheestä tai vir-heestä kirjattuun osakkeeseen liittyvien oikeuksien muutoksen tai poiston yhteydessä, eikä asianomainen ti-linhoitaja kykene suorittamaan vahingosta täysimääräistä korvausta, tilinomistaja on oikeutettu saamaan kor-vauksen lakisääteisestä kirjausrahastosta. Kirjausrahaston pääoman on oltava vähintään 0,0048 prosenttia arvo-osuusjärjestelmässä viiden viimeksi kuluneen vuoden aikana säilytettävänä olleiden arvo-osuuksien yh-teenlasketun käyvän arvon keskiarvosta mutta kuitenkin vähintään 20 miljoonaa euroa. Samalle vahingonkär-sijälle maksetaan kirjausrahaston varoista korvauksena vahingonkäräjän samalta tilinhoitajalta olevan kor-vaussaatavan määrä, kuitenkin enintään 25 000 euroa. Kirjausrahaston korvausvelvollisuus on rajoitettu sa-maan vahinkotapahtumaan liittyvissä vahingoissa 10 miljoonaan euroon.

Osakkeiden säilyttäminen ja hallintarekisteröinti

Muu kuin suomalainen osakkeenomistaja voi valtuuttaa tilinhoitajan (tai määrätyn muun Euroclear Finlandin hyväksymän suomalaisen tai ulkomaisen yhteisön) toimimaan puolestaan hallintarekisteröinnin hoitajana. Hallintarekisteröityjen osakkeiden nojalla ei voida käyttää muita omistajalle liikkeeseenlaskijaa kohtaan arvosuuden omistajana kuuluvia oikeuksia kuin oikeutta nostaa varoja, muuntaa tai vaihtaa arvo-osuus ja osallistua osake- tai muuhun arvo-osuusantiin. Hallintarekisteröityjen osakkeiden omistajan on yhtiökokouksiin osallistumista varten haettava osakkeiden merkitsemistä tilapäisesti osakasluetteloon. Pyyntö tilapäisestä merkitsemisestä osakasluetteloon tulee tehdä viimeistään yhtiökokouskutsussa ilmoitettavana ajankohtana, joka on yhtiökokouksen täsmäytyspäivän jälkeen. Tilapäinen merkitseminen edellyttää, että hallintarekisteröityjen osakkeiden omistajalla on oikeus osakkeiden perusteella tulla rekisteröidyksi yhtiön osakasluetteloon täsmäytyspäivänä. Hallintarekisteröityjen osakkeiden omistajan, joka on ilmoitettu tilapäisesti merkittäväksi osakasluetteloon, katsotaan ilmoittautuneen kokoukseen.

Hallintarekisteröinnin hoitajan on pyynnöstä ilmoitettava Finanssivalvonnalle sekä asianomaiselle yhtiölle niimiensä rekisteröityjen osakkeiden todellisen osakkeenomistajan henkilöllisyys, mikäli se on tiedossa, sekä tämän omistamien osakkeiden määrän. Mikäli todellisen osakkeenomistajan henkilöllisyys ei ole tiedossa, hallintarekisteröinnin hoitajan on ilmoitettava vastaavat tiedot todellisen osakkeenomistajan edustajana toimivasta tahosta ja toimitettava edustajan kirjallinen vakuutus siitä, että osakkeiden todellinen osakkeenomistaja ei ole suomalainen luonnollinen henkilö tai suomalainen oikeushenkilö.

Sijoittajien korvausrahasto ja talletussuojarahasto

Sijoituspalvelulaissa (747/2012, muutoksineen) säädetään sijoittajien korvausrahastosta. Kyseisen lain mukaan sijoittajat jaetaan ammattimaisiin ja ei-ammattimaisiin sijoittajiin. Sijoittajien korvausrahastosta ei korvata ammattimaisten sijoittajien tappioita. Ammattimaisen sijoittajan määritelmään kuuluvat yritykset ja julkiset yhteisöt, joita voidaan pitää arvopaperimarkkinat ja niiden riskit tuntevina tahoina. Sijoittaja voi myös kirjallisesti ilmoittautua arvopaperimarkkinoihin liittyvän ammattitaitonsa ja kokemuksensa johdosta ammattimaiseksi sijoittajaksi; luonnolliset henkilöt oletetaan yleensä kuitenkin ei-ammattimaisiksi sijoittajiksi.

Sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten tulee kuulua korvausrahastoon. Vaatimus jäsenyydestä ei koske sellaista sijoituspalveluyritystä, joka tarjoaa sijoituspalveluna yksinomaan toimeksiantojen välittämistä tai sijoitusneuvontaa tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestämistä ja jolla ei ole hallussaan tai hallinnoitavana asiakasvaroja. Korvausrahasto turvaa selvien ja riidattomien saatavien maksun tapauksessa, jossa sijoituspalveluyritys tai luottolaitos on asetettu konkurssiin, yrityssaneerausmenettelyyn tai on muutoin kuin tilapäisesti kykenemätön vastaamaan maksuvelvoitteistaan määrätyn ajanjakson aikana. Korvausrahastosta korvataan vain ei-ammattimaisten sijoittajien saatavia. Korvausrahaston pätevien saatavien perusteella maksama korvauksen määrä on 90 prosenttia sijoittajan kultakin sijoituspalveluyritykseltä tai luottolaitokselta olevan saatavan määrästä, kuitenkin enintään 20 000 euroa. Rahastosta ei korvata osakkeen arvonalentumisesta johtuvia tappioita tai virheelliseksi osoittautuneista sijoituspäätöksistä syntyneitä tappioita. Sijoittajat ovat siten edelleen vastuussa sijoituspäätöksiensä seurauksista. Rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain (1195/2014, muutoksineen) mukaan talletuspankkien on kuuluttava talletussuojarahastoon, jonka tarkoituksena on turvata talletuspankissa tilillä olevien tai tilille vielä kirjaamattomien maksunvälityksessä olevien saatavien maksu, jos talletuspankki on muutoin kuin tilapäisesti maksukyvytön. Talletuspankin asiakkaille voidaan korvata saatavat talletussuojarahastosta 100 000 euroon asti. Sijoittajan varat voidaan turvata joko talletussuojarahastolla tai korvausrahastolla. Sijoittajan varat eivät kuitenkaan ole korvattavissa kummastakin rahastosta yhtä aikaa.

VEROTUS SUOMESSA

Alla esitetty yhteenveto perustuu tämän Esitteen päivämääränä Suomessa voimassa olevaan verolainsäädäntöön ja vallitsevaan oikeus- ja verotuskäytäntöön. Muutokset verolainsäädännössä ja sen tulkinnassa saattavat vaikuttaa verotukseen ja muutoksilla voi olla myös takautuva vaikutus. Yhteenveto ei ole tyhjentävä, eikä siinä oteta huomioon tai käsitellä minkään muun maan kuin Suomen verolainsäädäntöä. Tarjottavien Osakkeiden merkitsemistä harkitsevien sijoittajien tulee kääntyä veroasiantuntijan puoleen saadakseen tietoja Listautumisannin sekä Tarjottavien Osakkeiden merkitsemiseen, omistamiseen ja luovuttamiseen liittyvistä veroseuraamuksista Suomessa tai ulkomailla. Sijoittajien tulee kääntyä veroasiantuntijan puoleen heidän yksilöllisiin olosuhteisiinsa soveltuvien suomalaisten tai ulkomaisten veroseuraamusten selvittämiseksi.

Tausta

Seuraavassa kuvauksessa käsitellään olennaisia Suomen verolainsäädäntöön perustuvia tulo- ja varainsiirtoveroseuraamuksia, joilla saattaa olla merkitystä Listautumisannin kannalta. Alla oleva kuvaus soveltuu Suomessa yleisesti ja rajoitetusti verovelvollisiin luonnollisiin henkilöihin sekä osakeyhtiöihin, ja siinä käsitellään Tarjottaville Osakkeille jaettavaan osinkoon sekä Tarjottavien Osakkeiden myynnistä saatavaan luovutusvoittoon soveltuvaa Suomen kansallista verolainsäädäntöä.

Seuraavassa kuvauksessa ei käsitellä Yhtiön verotusta eikä verokohtelua sellaisten osakkeenomistajien osalta, joihin voi soveltua muun muassa erilaisia yritysjärjestelyitä, ulkomaisia väliyhteisöjä, liiketoimintaa harjoittamattomia yhteisöjä, tuloverosta vapautettuja yhteisöjä tai avoimia yhtiöitä taikka kommandiittiyhtiöitä koskevia erityisiä verosäännöksiä. Tässä kuvauksessa ei myöskään käsitellä Suomen perintö- tai lahjavero-seuraamuksia.

Tämä kuvaus perustuu seuraaviin tämän Esitteen päivämääränä voimassaoleviin lakeihin:

- tuloverolakiin (1535/1992, muutoksineen, "**Tuloverolaki**");
- lakiin elinkeinotulon verottamisesta (360/1968, muutoksineen, "**Elinkeinotuloverolaki**");
- lakiin rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta (627/1978, muutoksineen);
- varainsiirtoverolakiin (931/1996, muutoksineen); ja
- verotusmenettelystä annettuun lakiin (1558/1995, muutoksineen, "**Verotusmenettelylaki**").

Lisäksi seuraavassa kuvauksessa on otettu huomioon asiaankuuluva oikeuskäytäntö sekä veroviranomaisten päätökset ja lausunnot, jotka ovat voimassa ja saatavilla tämän Esitteen päivämääränä.

Seuraava kuvaus voi muuttua voimassaolevan lainsäädännön, oikeuskäytännön sekä veroviranomaisten päätösten ja lausuntojen muutosten johdosta. Muutokset saattavat vaikuttaa verotukseen myös takautuvasti, minkä vuoksi muutoksilla voi olla vaikutuksia alla esitettäviin veroseuraamuksiin.

Yleistä verotuksesta

Verovelvollisen verovelvollisuusasema määrittää Suomen verotusoikeuden laajuuden. Suomessa yleisesti verovelvollisia ja rajoitetusti verovelvollisia kohdellaan verotuksessa eri tavoin. Suomessa yleisesti verovelvolliset ovat Suomessa verovelvollisia maailmanlaajuisista tuloistaan. Rajoitetusti verovelvollisia verotetaan vain suomalaisista lähteistä saadusta tulosta. Lisäksi rajoitetusti verovelvollisen Suomessa sijaitsevasta kiinteään toimipaikkaan liittyviä tuloja verotetaan Suomessa. Suomea sitovat verosopimukset voivat kuitenkin rajoittaa Suomen verolainsäädännön soveltumista sekä rajoitetusti verovelvollisen suomalaisesta lähteestä saaman tulon verottamista Suomessa.

Luonnollisen henkilön katsotaan yleensä olevan Suomessa yleisesti verovelvollinen silloin, kun hän oleskelee Suomessa jatkuvasti yli kuuden kuukauden ajan tai hänellä on Suomessa varsinainen asunto ja koti. Ulkomaille muuttanutta Suomen kansalaista pidetään kuitenkin Suomessa yleisesti verovelvollisena muuttovuoden ja kolmen seuraavan vuoden ajan, jollei hän näytä toteen, ettei hänellä ole kyseisenä verovuonna ollut olennaisia siteitä Suomeen.

Ansiotulota verotetaan progressiivisen veroasteikon mukaan. Pääomatuloon sovellettava pääomatuloverokanta on 30 prosenttia. Kuitenkin jos Suomessa yleisesti verovelvollisen luonnollisen henkilön pääomatulot ovat yli 30 000 euroa kalenterivuodessa, pääomatuloverokanta on 34 prosenttia 30 000 euroa ylittävältä osalta. Suomen lain mukaisesti perustetut yhtiöt ovat Suomessa yleisesti verovelvollisia ja siten Suomessa yhteisöverovelvollisia maailmanlaajuisista tuloistaan. Lisäksi rajoitetusti verovelvolliset yhtiöt ovat Suomessa yhteisöverovelvollisia Suomessa sijaitseviin kiinteisiin toimipaikkoihin liittyvistä tuloistaan. Yhteisöverokanta on tämän Esitteen päivämääränä 20 prosenttia.

Suomalaisen yhteisön verotettava tulo määritetään erikseen elinkeinotoiminnan, muun toiminnan ja maatalouden tulolähteiden osalta (joista viimeisintä ei käsitellä lainkaan tässä yhteenvedossa). Rajanvetoa omaisuuden ja tulon kuulumiselle elinkeinotoiminnan tai muun toiminnan tulolähteisiin ei käsitellä tässä yhteydessä. Elinkeinotoiminnan ja muun toiminnan tulo verotetaan kumpikin yhteisöverokannan mukaan. Suomen valtiovarainministeriö julkaisi 26.10.2018 muokatun luonnoksen hallituksen esitykseksi yhteisöjen tulolähteiden poistamisesta. Hallituksen esitysluonnoksen mukaan yhteisöjen verotettava tulo laskettaisiin elinkeinotulon verotamisesta annetun lain mukaan lukuun ottamatta maatalouden tuloa. Yhteisöillä ei pääsääntöisesti olisi tuloverolain mukaan verotettavaa muun toiminnan tulolähdettä. Eduskunnalle annettava hallituksen esitys saattaa poiketa esitysluonnoksesta.

Seuraavassa kuvauksessa on yhteenvedo tietyistä Osakkeiden hankintaan, omistamiseen ja luovuttamiseen liittyvistä veroseuraamuksista Suomessa yleisesti ja rajoitetusti verovelvollisille osakkeenomistajille.

Suomessa yleisesti verovelvollisten Henkilöstöantiin osallistuvien työntekijöiden verotus

Tuloverolain mukaan työnantaja voi tarjota uusia osakkeita työntekijälle enintään 10 prosentin alennuksella ilman, että siitä syntyy verotettavaa etuutta. Alennus on osakkeiden (tuloverolaissa säädetyin tavoin määritellyn) käyvän arvon ja uusien osakkeiden merkintähinnan välinen erotus. Suomen verotuskäytännössä tarjoushinta listautumisannissa on tyypillisesti hyväksyty osakkeiden käyväksi arvoksi, ja näin ollen tarjoushinnan perusteella lasketun 10 prosentin alennuksen ei pitäisi ylittää Suomen verolakien mukaista verottoman alennuksen enimmäismäärää. Työnantajan tarjoamien osakkeiden tulee olla uusia liikkeeseen laskettuja osakkeita ja osakkeita tulee tarjota henkilöstön enemmistölle, jotta anti täyttää yllä mainitun verovapautuksen edellytykset.

Alennus, joka ylittää 10 prosenttia merkintähinnasta (tai mikä tahansa alennus vanhojen osakkeiden myyntihinnasta) voidaan katsoa verotettavaksi ansiotuloksi, josta toimitetaan ennakonpidätys kuten palkasta. Tulo verotetaan ansiotulona sinä vuonna, jona työntekijälle myönnettiin verovapausrajan ylittävä alennus.

Henkilöstöannissa annettava alennus on pääsääntöisesti vapautettu sosiaaliturva- ja eläkevakuutusmaksuista. Työntekijän sairaanhoitomaksu on kuitenkin maksettava edun mahdollisesta veronalaisesta osasta. Täysimääräiset sosiaaliturvamaksut tulevat yleensä maksettaviksi, jos osakkeita ei tarjota henkilöstön enemmistölle ja verovapaus ei siksi sovellu.

Lisätietoa Henkilöstöantiin osallistuvien Suomessa yleisesti verovelvollisten työntekijöiden osinkojen verottamisesta ja Henkilöstöannissa merkittyjen osakkeiden myynnistä saatavista luovutusvoitoista on kappaleissa ”– Osinkojen ja vapaan oman pääoman rahastosta tapahtuvan varojenjaon verotus – Yleisesti verovelvolliset luonnolliset henkilöt” ja ”– Luovutusvoittojen verotus – Yleisesti verovelvolliset luonnolliset henkilöt”. On kuitenkin huomattava, että 10 prosentin verovapaata osaa merkintäalennuksesta ei sisällytetä osakkeiden hankintameno.

Kuten alla kohdassa ”– Suomen varainsiirtoverotus” mainitaan, varainsiirtoveroa ei Suomessa peritä uusien osakkeiden liikkeeseen laskemisen tai merkitsemisen yhteydessä.

Osinkojen ja vapaan oman pääoman rahastosta tapahtuvan varojenjaon verotus

Tuloverolaissa määritellyn julkisesti noteeratun yhtiön (”Listattu yhtiö”) varojenjakoa vapaan oman pääoman rahastosta verotetaan osinkona. Näin ollen alla osingonjaon osalta kuvattu soveltuu myös varojen jakoon Yhtiön vapaan oman pääoman rahastosta.

Yleisesti verovelvolliset luonnolliset henkilöt

Osakkeenomistajan elinkeinotoiminnan tulolähteeseen kuulumattomien osakkeiden osalta luonnollisen henkilön Listatusta yhtiöstä saamista osingoista 85 prosenttia verotetaan pääomatulona 30 prosentin verokannan

mukaisesti (34 prosentin verokannan mukaisesti siltä osin kuin pääomatulojen yhteismäärä ylittää kalenterivuodessa 30 000 euroa) ja loput 15 prosenttia on verovapaata tuloa. Osakkeenomistajan elinkeinotoiminnan tulolähteeseen kuuluvien osakkeiden osalta luonnollisen henkilön Listatusta yhtiöstä saamista osingoista 85 prosenttia verotetaan osittain ansiotulona progressiivisen veroasteikon mukaan ja osittain pääomatulona 30 prosentin verokannan mukaan (34 prosentin verokannan mukaisesti siltä osin kuin pääomatulojen yhteismäärä ylittää 30 000 euroa kalenterivuodessa), ja loput 15 prosenttia on verovapaata tuloa.

Listatun yhtiön yleisesti verovelvollisille luonnollisille henkilöille jakamista osingoista on toimitettava ennakonpidätys. Tämän Esitteen päivämääränä ennakonpidätyksen suuruus on 25,5 prosenttia maksettavasta osingosta. Osinkoa jakavan yhtiön toimittaman ennakonpidätyksen määrä hyvitetään luonnollisen henkilön saaman osinkotulon lopullisessa verotuksessa. Suomessa yleisesti verovelvollisen luonnollisen henkilön on tarkistettava, että hänen verovuonna saamansa osinkotulot on raportoitu oikein esitetyillä veroilmoituksella. Mikäli osinkotulojen määrä tai toimitetun ennakonpidätyksen määrä on raportoitu esitetyillä veroilmoituksella virheellisesti, Suomessa yleisesti verovelvollisen luonnollisen henkilön on korjattava veroilmoitustaan tältä osin ja toimitettava korjattu veroilmoitus Suomen veroviranomaisille.

Suomalaisten osakeyhtiöiden saamat osingot

Listatun yhtiön jakamien osinkojen verotus riippuu muun muassa siitä, onko osinkoja vastaanottava suomalainen yhtiö Listattu yhtiö vai ei.

Osingot, jotka Listattu yhtiö saa toiselta Listatulta yhtiöltä, ovat lähtökohtaisesti verovapaata tuloa. Siinä tapauksessa, että osakkeet kuuluvat osakkeenomistajan sijoitusomaisuuteen, niistä saatavista osingoista 75 prosenttia on veronalaista tuloa ja 25 prosenttia verovapaata tuloa. Sijoitusomaisuutta voi olla vain raha-, vakuutus- ja eläkelaitoksilla.

Osingot, joita suomalainen muu kuin Listattu yhtiö saa Listatulta yhtiöltä, ovat verotettavaa tuloa, johon kohdistuu 20 prosentin yhteisövero. Jos muu kuin Listattu yhtiö kuitenkin omistaa välittömästi vähintään 10 prosenttia osinkoa jakavan Listatun yhtiön osakepääomasta, on tällaisista osakkeista saatava osinko verovapaata edellyttäen, että osakkeet eivät kuulu osakkeenomistajan sijoitusomaisuuteen.

Rajoitetusti verovelvolliset

Suomalaisen yhtiön Suomessa rajoitetusti verovelvolliselle maksamasta osingosta peritään pääsääntöisesti lähdevero. Osinkoa jakava yhtiö pidättää lähdeveron osingon maksamisen yhteydessä, eikä osingosta tarvitse maksaa muita veroja Suomessa. Lähdeveron määrä on 20 prosenttia, kun tulonsaaja on rajoitetusti verovelvollinen yhteisö, ja 30 prosenttia kaikille muille rajoitetusti verovelvollisille tulonsaajille, ellei soveltuvassa verosopimuksessa toisin määrätä.

Suomi on solminut useiden valtioiden kanssa verosopimuksia, joiden mukaan verosopimuksen soveltamisalaan kuuluville tahoille maksetuista osingoista pidätettävä lähdeveroprosentti on alempi kuin Suomen verolainsäädännössä säädetty. Seuraavassa on esitetty esimerkkejä lähdeveroprosenteista, joita Suomen ja maitten valtioiden välillä solmittujen verosopimusten perusteella sovelletaan yleensä portfolio-osakkeille maksettavaan osinkoon: Alankomaat 15 prosenttia, Belgia 15 prosenttia, Espanja 15 prosenttia, Irlanti 0 prosenttia, Italia 15 prosenttia, Itävalta 10 prosenttia, Japani 15 prosenttia, Kanada 15 prosenttia, Norja 15 prosenttia, Ranska 0 prosenttia, Ruotsi 15 prosenttia, Saksa 15 prosenttia, Sveitsi 10 prosenttia, Tanska 15 prosenttia, Yhdistynyt Kuningaskunta 0 prosenttia ja Yhdysvallat 15 prosenttia (0 prosenttia eräiden eläkerahastojen osalta). Luettelo ei ole tyhjentävä. Verosopimuksen mukainen lähdeveroprosentti on yleensä vielä alhaisempi, jos osakkeenomistaja on yhtiö, joka omistaa tietyn osuuden osinkoa jakavasta yhtiöstä (yleensä vähintään 10 tai 25 prosenttia osinkoa jakavan yhtiön osakepääomasta tai äänistä). Soveltuvan verosopimuksen mukaista alennettua lähdeveroprosenttia voidaan soveltaa, jos osingonsaaja on toimittanut osinkoa maksavalle yhtiölle voimassaolevan lähdeverokortin tai osingonsaajan kansallisuutta ja henkilöllisyyttä koskevat vaadittavat tiedot.

Kun suomalaisen yhtiön osakkeita säilytetään hallintarekisteröidyllä arvo-osuustilillä, osinkoja maksava suomalainen yhtiö maksaa osingot hallintarekisteröidylle arvo-osuustilille, josta omaisuudenhoitaja välittää maksetut osingot tosiasiallisille edunsaajille. Jos osakkeita säilytetään hallintarekisteröidyllä tilillä ja osinkoon oikeutettu henkilö on Suomessa rajoitetusti verovelvollinen ja asuu verosopimusvaltiossa, osingosta peritään soveltuvan verosopimuksen mukainen lähdevero. Veroprosentin on kuitenkin aina oltava vähintään 15 prosenttia ja maksajan on huolellisesti varmistettava verosopimuksen soveltuminen osingon tosiasialliseen edunsaajaan. Osingonsaaja voi ennen suorituksen maksamista esittää maksajalle selvityksen kotipaikastaan ja muista verosopimuksen soveltamisen edellytyksistä, jolloin hän voi saada hallintarekisteröidylle osakkeelle

maksettavan osingon sovellettavan verosopimuksen mukaisella alemmalla lähdeveroprosentilla. Tämä merkitsee sitä, että hallintarekisteröidyllä arvo-osuustilillä säilytetyille osakkeille maksettavista osingoista peritään soveltuvan verosopimuksen mukainen yli 15 prosentin tai 15 prosentin lähdevero ilman perusteellista selvitystä todellisesta osingonsaajasta. Tällainen menettely edellyttää kuitenkin, että ulkomainen omaisuudenhoitaja on merkitty Suomen veroviranomaisen pitämään rekisteriin ja että hänen kotipaikkansa on valtiossa, jonka kanssa Suomella on kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskeva verosopimus. Lisäksi edellytetään, että ulkomaisella omaisuudenhoitajalla on suomalaisen tilinhoitajan kanssa sopimus osakkeiden säilyttämisestä. Tällaisessa sopimuksessa ulkomaisen omaisuudenhoitajan on muun muassa sitouduttava ilmoittamaan osingonsaajan asuinvaltio tilinhoitajalle ja antamaan tarvittaessa lisätietoja veroviranomaisille. Mikäli mainitut kriteerit eivät täyty, hallintarekisteröidyille osakkeille maksettavista osingoista peritään 30 prosentin lähdevero.

Hallintarekisteröidystä osakkeesta saadun osingon verottamista koskevia määräyksiä ja niitä edellytyksiä, joilla osinkoon voisi soveltaa kansainvälisen sopimuksen määräyksiä, on esitetty muutettavaksi, mutta muutoksen yksityiskohdat ja voimaantuloaikataulu saattavat täsmentyä vuoden 2018 aikana.

Tietyt EU:n jäsenvaltioissa sijaitsevat ulkomaiset yhteisöt

Suomen verolainsäädännön mukaan lähdeveroa ei peritä osingoista, jotka maksetaan EU:n jäsenvaltiossa sijaitseville ja siellä tuloverovelvollisille emo-tytäryhtiödirektiivin (2011/96/EU, muutoksineen), 2 artiklan mukaisille ulkomaisille yhteisöille, jotka välittömästi omistavat vähintään 10 prosenttia osinkoa jakavan suomalaisen yhtiön pääomasta.

Tietyt Euroopan talousalueella sijaitsevat ulkomaiset yhteisöt

Tietyille Euroopan talousalueella asuville ulkomaisille yhteisöille maksetut osingot ovat joko täysin verovapaita tai niihin sovelletaan alennettua lähdeveroprosenttia riippuen siitä, miten osinkoa verotettaisiin, jos se maksettaisiin vastaavalle suomalaiselle yhteisölle.

Suomessa lähdeveroa ei peritä suomalaisen yhtiön rajoitetusti verovelvolliselle yhteisölle maksamista osingoista, jos (i) osinkoa saavan yhteisön kotipaikka on Euroopan talousalueella; (ii) neuvoston direktiivi 2011/16/EU hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta (muutoksineen, "**Virka-apudirektiivi**") tai jokin sopimus virka-avusta ja tietojenvaihdosta veroasioissa Euroopan talousalueella koskee osingonsaajan kotivaltiota; (iii) osinkoa saava yhteisö vastaa Tuloverolain 33 d §:n 4 momentissa tai Elinkeino- ja tuloverolain 6 a §:ssä tarkoitettua suomalaista yhteisöä; (iv) osinko olisi kokonaan verovapaa, jos se maksettaisiin vastaavalle suomalaiselle yhtiölle tai yhteisölle (katso "**Suomalaiset osakeyhtiöt**"); ja (v) osinkoa saava yhtiö antaa selvityksen (asuinvaltion veroviranomaisten antaman todistuksen muodossa), että lähdeveroa ei tosiasiallisesti voida kokonaisuudessaan hyvittää osingonsaajan asuinvaltiossa tapaukseen sovellettavan kaksinkertaisen verotuksen välttämistä tehdyn sopimuksen perusteella.

Mikäli osinkoa maksetaan ulkomaiselle yhteisölle, joka täyttää edellä kohdassa (iii) esitetyt edellytykset ja jonka kotipaikka on edellä kohdissa (i) ja (ii) esitetyt vaatimukset täyttävässä valtiossa, mutta maksettava osinko olisi ainoastaan osittain verovapaata, jos se maksettaisiin vastaavalle suomalaiselle yhteisölle (katso "**Suomalaiset osakeyhtiöt**"), maksettavasta osingosta peritään Suomessa lähdevero (katso "**Rajoitetusti verovelvolliset**"), mutta lähdeveroprosentti on tällaisten osinkojen osalta alennettu 15 prosenttiin (20 prosentin sijaan). Siten lukuun ottamatta emo-tytäryhtiödirektiivissä tarkoitettuja yhteisöjä, jotka täyttävät verovapauden edellytykset omistamalla välittömästi vähintään kymmenen prosenttia osinkoa jakavan suomalaisen yhtiön pääomasta (katso "**Tietyt EU:n jäsenvaltioissa sijaitsevat ulkomaiset yhteisöt**"), 15 prosentin lähdeverokantaa sovelletaan ulkomaiselle yhteisölle, joka täyttää edellä kohdassa (iii) esitetyt edellytykset ja jonka kotipaikka on edellä kohdissa (i) ja (ii) esitetyt vaatimukset täyttävässä valtiossa, maksettaviin osinkoihin, mikäli osinkoa jakavan suomalaisen yhtiön osakkeet kuuluvat osinkoa saavan yhtiön sijoitusomaisuuteen tai mikäli osinkoa saava yhtiö ei ole Listattu yhtiö. Sovellettavasta kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevasta sopimuksesta riippuen sovellettava lähdevero voi olla myös alempi kuin 15 prosenttia (katso "**Rajoitetusti verovelvolliset**").

Eräät Euroopan talousalueella asuvat ulkomaiset luonnolliset henkilöt

Edellä kuvatun lähdeverotuksen (katso "**Rajoitetusti verovelvolliset**") sijaan ulkomailta asuville rajoitetusti verovelvollisille luonnollisille henkilöille maksettavat osingot voidaan verottaa Verotusmenettelylain mukaisesti (eli vastaavasti kuin Suomessa yleisesti verovelvollisia verotetaan (katso "**Yleisesti verovelvolliset luonnolliset henkilöt**")) edellyttäen kuitenkin, että (i) osinkoa saavan henkilön kotipaikka on Euroopan talousalueella; (ii) Virka-apudirektiivi tai jokin sopimus virka-avusta ja tietojenvaihdosta veroasioissa Euroopan talousalueella

koskee osingon saajan kotivaltiota; ja (iii) osingon saaja antaa selvityksen (asuinvaltion veroviranomaisten antaman todistuksen muodossa), että lähdevero ei tosiasiaassa voida kokonaisuudessaan hyvittää asuinvaltiossa tilanteeseen soveltuvan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen perusteella.

Luovutusvoittojen verotus

Yleisesti verovelvolliset luonnolliset henkilöt

Osakkeenomistajan elinkeinotoiminnan tulolähteeseen kuulumattomien osakkeiden myynnistä syntyneitä luovutusvoittoja tai -tappiota kohdellaan Suomessa yleisesti verovelvollisen luonnollisen henkilön verotuksessa veronalaisena luovutusvoittona tai vähennyskelpoisena luovutustappiona. Tämän Esitteen päivämääränä luovutusvoittoja verotetaan pääomatulona 30 prosentin verokannan mukaan (34 prosentin verokannan mukaisesti siltä osin kuin pääomatulojen yhteismäärä ylittää 30 000 euroa kalenterivuodessa). Myyjän elinkeinotoiminnan tulolähteeseen kuuluvien osakkeiden myynnistä saatu voitto katsotaan myyjän elinkeinotuloksi, joka jaetaan Tuloverolain mukaan verotettavaksi ansiotulona progressiivisen veroasteikon mukaan ja pääomatulona 30 prosentin verokannan mukaan (34 prosentin verokannan mukaisesti siltä osin kuin pääomatulojen yhteismäärä ylittää 30 000 euroa kalenterivuodessa).

Osakkeenomistajan elinkeinotoiminnan tulolähteeseen kuulumattomien osakkeiden myynnistä vuonna 2016 ja sen jälkeen aiheutuvat luovutustappiot voidaan vähentää ensisijaisesti verovelvollisen luonnollisen henkilön luovutusvoitoista ja toissijaisesti puhtaasta pääomatulosta ennen muita pääomatuloista tehtäviä vähennyksiä samana ja viitenä luovutusta seuraavana verovuotena. Luovutustappiota ei oteta huomioon pääomatulojen alijäämää vahvistettaessa eikä sitä voida siten vähentää alijäämähyvityksen piiriin kuuluvan veron määrästä. Myyjien elinkeinotoiminnan tulolähteeseen kuuluvien osalta tappiot vähennetään jäljempänä kohdassa ”– *Suomalaiset osakeyhtiöt*” kuvatulla tavalla.

Edellä esitetystä huolimatta osakkeenomistajan elinkeinotoiminnan tulolähteeseen kuulumattoman omaisuuden myynnistä saama luovutusvoitto on kuitenkin verovapaata tuloa, jos yleisesti verovelvollisen luonnollisen henkilön myymän omaisuuden yhteenlasketut luovutushinnat ovat verovuonna enintään 1 000 euroa (lukuun ottamatta luovutusvoittoja sellaisesta omaisuudesta, jonka luovutus on Suomen verolainsäädännön nojalla verovapaata). Vastaavasti luovutustappio ei ole vähennyskelpoinen, jos verovuonna myydyn tällaisen omaisuuden yhteenlasketut hankintamenot ovat enintään 1 000 euroa (lukuun ottamatta luovutushintoja tai hankintamenoa sellaisesta omaisuudesta, jonka luovutus on Suomen verolainsäädännön nojalla verovapaata) ja kaiken yleisesti verovelvollisen luonnollisen henkilön verovuonna myymän omaisuuden luovutushinnat ovat samalla yhteensä enintään 1 000 euroa.

Luovutusvoitto tai -tappio lasketaan vähentämällä myyntihinnasta osakkeiden poistamatta olevan hankintameno-osa ja myynnistä aiheutuneet kulut. Vaihtoehtoisesti luonnollinen henkilö voi elinkeinotoiminnan tulolähteeseen kuulumattomien osakkeiden osalta käyttää todellisen hankintameno-osa vähentämisen sijasta ns. hankintameno-olettamaa, jonka suuruus on 20 prosenttia myyntihinnasta tai, jos osakkeet on omistettu vähintään kymmenen vuotta, 40 prosenttia myyntihinnasta. Mikäli hankintameno-olettamaa käytetään todellisen hankintameno-osa sijasta, myyntikustannusten katsotaan sisältyvän hankintameno-olettamaan, eikä niitä voida enää vähentää erikseen myyntihinnasta.

Suomessa yleisesti verovelvollisten luonnollisten henkilöiden on veroilmoituksessaan ilmoitettava tiedot verovuoden aikana tapahtuneista osakkeiden luovutuksista.

Suomalaiset osakeyhtiöt

Seuraavassa esitetty koskee vain sellaisia suomalaisia osakeyhtiöitä, joita verotetaan Elinkeino- ja tuloverolain nojalla. Osakkeista saatu luovutusvoitto on pääsääntöisesti osakeyhtiön veronalaista tuloa.

Osakkeet voivat kuulua osakeyhtiön käyttö-, vaihto-, sijoitus- tai rahoitusomaisuuteen. Osakkeiden luovutusten ja arvonalentumisten verotuskohtelu vaihtelee osakkeiden omaisuuslajista riippuen. Osakkeet voivat olla myös osakeyhtiön muun toiminnan tulolähteen omaisuutta. Luovutusvoittoihin, jotka kertyvät muun toiminnan tulolähteeseen kuuluvan omaisuuden luovutuksesta, sovelletaan tuloverolain säännöksiä.

Osakkeiden myyntihinta lasketaan pääsääntöisesti osaksi suomalaisen yhtiön elinkeinotoiminnan tulolähteen tuloa. Vastaavasti osakkeiden hankintahinta on vähennyskelpoinen meno kyseisen yhtiön verotuksessa luovutuksen yhteydessä. Suomalaisen osakeyhtiön saamat osakkeiden luovutusvoitot ovat kuitenkin verovapaita, mikäli tietyt Elinkeino- ja tuloverolaissa määritellyt edellytykset täyttyvät. Osakkeiden luovutusvoiton verovapautta

koskevien säännösten mukaan muun kuin pääomasijoitustoimintaa harjoittavan yhtiön saama luovutusvoitto elinkeinotoiminnan tulolähteen käyttöomaisuusosakkeista ei pääsääntöisesti ole verotettavaa elinkeinotuloa eikä luovutuksessa syntynyt tappio ole vastaavissa oloissa vähennyskelpoinen, jos muun muassa (i) myyjä on omistanut suoraan ja yhtäjaksoisesti vähintään vuoden ajan, joka on päättynyt enintään vuotta ennen luovutusta, vähintään 10 prosentin osuuden luovutettavan yhtiön osakepääomasta; (ii) osakeluovutuksen kohteena oleva yhtiö ei ole kiinteistö- tai asunto-osakeyhtiö taikka osakeyhtiö, jonka toiminta tosiasiallisesti käsittää pääasiallisesti kiinteistöjen omistamista tai hallintaa; ja (iii) luovutuksen kohteena oleva yhtiö on yleisesti verovelvollinen Suomessa tai sellainen toisessa EU:n jäsenvaltiossa sijaitseva yhtiö, jota tarkoitetaan emo-tytäryhtiödirektiivin (2011/96/EU, muutoksineen) 2 artiklassa tai yhtiö, jonka kotipaikka on sellaisessa valtiossa, jonka kanssa Suomi on solminut osinkoon soveltuvan kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevan verosopimuksen.

Jos myyvän yhtiön käyttöomaisuuteen kuuluvien (muiden kuin verovapaasti luovutettavien) osakkeiden luovutuksesta syntyy verotuksessa vähennyskelpoinen luovutustappio, se voidaan vähentää vain käyttöomaisuusosakkeiden luovutuksesta saaduista luovutusvoitoista verovuonna ja viitenä sitä seuraavana vuonna. Muiden kuin käyttöomaisuusosakkeiden luovutuksesta syntynyt vähennyskelpoinen luovutustappio voidaan vähentää verotettavasta tulosta verovuonna sekä kymmenenä seuraavana vuonna yleisten tappiontasasta koskevien säännösten mukaisesti.

Rajoitetusti verovelvolliset

Suomessa rajoitetusti verovelvolliset eivät pääsääntöisesti ole Suomessa verovelvollisia Listatun yhtiön osakkeiden myynnistä saamastaan luovutusvoitosta, paitsi jos rajoitetusti verovelvollisella katsotaan olevan Tulo-verolaissa ja soveltuvassa verosopimuksessa tarkoitettu kiinteä toimipaikka Suomessa ja osakkeet katsotaan kyseisen kiinteän toimipaikan omaisuudeksi. Suomessa rajoitetusti verovelvolliset saattavat olla Suomessa verovelvollisia Listatun yhtiön osakkeiden myynnistä saamastaan luovutusvoitosta, mikäli yli 50 prosenttia Listatun yhtiön varoista koostuu Suomessa sijaitsevista kiinteistöistä, ellei sovellettava verosopimus rajoita Suomen oikeutta verottaa luovutusvoittoja.

Suomen varainsiirtoverotus

Uusien osakkeiden liikkeeseenlaskusta ja merkinnästä ei peritä Suomessa varainsiirtoveroa.

Suomessa ei myöskään peritä varainsiirtoveroa suomalaisen yhtiön osakkeiden kaupoista, jos luovutus tapahtuu kiinteää rahavastiketta vastaan säännöllisesti toimivassa, yleisölle avoimena olevassa kaupankäynnissä säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä. Verovapauden edellytyksenä on, että luovutuksessa on välittäjänä tai osapuolena sijoituspalvelulaissa (747/2012, muutoksineen) tarkoitettu sijoituspalveluyritys, ulkomainen sijoituspalveluyritys tai muu kyseisessä laissa tarkoitettu sijoituspalvelun tarjoaja tai että luovutuksensaaja on hyväksytty kaupankäyntiosapuoleksi sillä markkinalla, jolla luovutus tapahtuu. Jos välittäjä tai kaupan toinen osapuoli ei ole suomalainen sijoituspalveluyritys tai luottolaitos taikka ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen tai luottolaitoksen Suomessa oleva sivuliike tai konttori, varainsiirtoveroa koskevan verovapauden edellytyksenä on lisäksi, että luovutuksensaaja antaa luovutuksesta varainsiirtoveroilmoituksen Suomen veroviranomaisille kahden kuukauden kuluessa luovutuksesta tai että välittäjä antaa luovutuksesta Verohallinnolle Verotusmenettelylain mukaisen vuosi-ilmoituksen.

Eräät erikseen määritellyt luovutukset, kuten pääomansijoitukset tai varojen jako tai sellaiset luovutukset, jossa vastike muodostuu kokonaan tai osittain työpanoksesta, eivät ole verovapauden piirissä. Lisäksi oikeuskäytännön perusteella, jos avainhenkilöiden kannustinjärjestelmän mukainen palkkio maksetaan rahana ja palkkion saaja veloitetaan ostamaan Listatun yhtiön osakkeita osalla rahapalkkiosta, osakehankinnan vastikkeen katsotaan muodostuvan osittain tai kokonaan työpanoksesta ja on näin ollen varainsiirtoveron alainen.

Verovapaus ei myöskään koske luovutusta, joka perustuu sellaiseen tarjoukseen, joka on tehty sen jälkeen, kun tarkoitettu kaupankäynti arvopaperilla on päättynyt, tai ennen kuin kaupankäynti on alkanut, jollei kyse ole listautumisen yhteydessä toteutettavaan osakeantiin välittömästi liittyvästä, yhdistettyyn osto- ja merkintätarjoukseen perustuvasta yhtiön vanhojen osakkeiden myynnistä, jossa luovutuksen kohde yksilöidään vasta kaupankäynnin alkamisen jälkeen ja kauppahinta vastaa uusista osakkeista suoritettavaa hintaa. Verovapaus ei myöskään koske luovutusta, joka tapahtuu Osakeyhtiölaissa säädetyn vähemmistöosakkeenomistajien lunastusvelvollisuuden täyttämiseksi (katso ”*Yhtiön Osakkeet ja osakepääoma – Lunastusoikeus ja -velvollisuus sekä velvollisuus tehdä julkinen ostotarjous*”).

Mikäli osakkeiden luovutus ei täytä edellä esitettyjä verovapaalle luovutukselle asetettuja vaatimuksia, ostajan on maksettava varainsiirtoveroa 1,6 prosenttia luovutushinnasta. Jos ostaja ei ole Suomessa yleisesti verovelvollinen tai ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa oleva sivukonttori tai ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön tai ETA-vaihtoehtoisrahastojen hoitajan Suomessa oleva sivuliike, myyjän on perittävä vero ostajalta ja suoritettava se Suomen veroviranomaisille. Mikäli välittäjänä on suomalainen sijoituspalveluyritys tai luottolaitos tai ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen tai luottolaitoksen Suomessa oleva sivuliike tai -konttori, on se velvollinen perimään varainsiirtoveron ostajalta ja tilittämään sen Suomen veroviranomaisille. Mikäli kumpikaan kaupan osapuolista ei ole Suomessa yleisesti verovelvollinen taikka ulkomaisen luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen tai rahastoyhtiön tai ETA-vaihtoehtoisrahastojen hoitajan suomalainen sivuliike tai -konttori, osakeluovutuksesta ei peritä varainsiirtoveroa, ellei siirron kohteena ole kiinteistöosakeyhtiön osakkeita. Varainsiirtoveroa ei ole suoritettava, jos veron määrä on vähemmän kuin 10 euroa.

LISTAUTUMISANNIN JÄRJESTÄMINEN

Järjestämissopimus

Yhtiön, Päämyyjän ja Järjestäjien odotetaan tekevän arviolta 29.11.2018 Listautumisannin koskevan järjestämissopimuksen ("**Järjestämissopimus**"). Järjestämissopimuksen mukaan Yhtiö sitoutuu laskemaan liikkeeseen ja Järjestäjät sitoutuvat myymään Tarjottavia Osakkeita Järjestäjien hankkimille merkitsijöille tai ostajille. Muut Myyjät eivät tule Järjestämissopimuksen osapuoliksi. Muut Myyjät ovat kuitenkin kukin antaneet osakemyyntisitoumuksen, joiden nojalla ne ovat sitoutuneet myymään Tarjottavia Osakkeita Listautumisannissa.

Järjestäjien velvollisuus täyttää Järjestämissopimuksen mukaiset velvollisuutensa edellyttää tiettyjen ehtojen täyttymistä. Tällaisia ehtoja ovat muun muassa se, että Yhtiön liiketoiminnassa ei ole tapahtunut olennaisen haitallisia muutoksia ja Osakkeet on hyväksytty listattaviksi Helsingin Pörssin pörssilistalle. Järjestäjillä on oikeus irtisanoa Järjestämissopimus tietyissä tilanteissa ennen Listautumista. Yhtiö sitoutuu korvaamaan Järjestäjille mahdolliset vahingot ja menetykset Listautumisannin yhteydessä, mukaan lukien soveltuvan arvopaperimarkkinasääntelyn mukaiset vastuut tietyissä tilanteissa. Lisäksi Yhtiön odotetaan antavan Järjestäjille markkinakäytännön mukaisia vakuutuksia ja sitoumuksia, jotka liittyvät muun muassa Yhtiön liiketoimintaan ja lainsäädännön noudattamiseen, Osakkeisiin ja Esitteen sisältöön.

Lisäosakeoptio

Päämyyjän odotetaan antavan vakauttamisjärjestäjänä toimivalle Danske Bankille ("**Vakauttamisjärjestäjä**") lisäosakeoptio, joka oikeuttaisi Vakauttamisjärjestäjän ostamaan enintään 675 000 lisäosaketta ("**Lisäosakkeet**") jos yhtään Myyntiosaketta ei myydä ja enintään 1 155 000 Lisäosaketta jos kaikki Myyntiosakkeet myydään, yksinomaan mahdollisten ylikysyntätilanteiden kattamiseksi Listautumisannin yhteydessä ("**Lisäosakeoptio**"). Lisäosakeoptio olisi käytettävissä 30 päivän ajan Osakkeiden kaupankäynnin alkamisesta Helsingin Pörssissä (arviolta 30.11.2018 ja 28.12.2018 välinen ajanjakso ("**Vakauttamisaika**"). Lisäosakkeet vastaisivat noin 3,9 prosenttia Osakkeista Osakeannin jälkeen olettaen, että kaikki Osakeannissa alustavasti tarjotut Uudet Osakkeet merkitään. Lisäosakkeet vastaavat kuitenkin aina enintään 15 prosenttia Tarjottavien Osakkeiden yhteismäärästä.

Vakauttaminen

Vakauttamisjärjestäjällä on oikeus, muttei velvollisuutta toteuttaa Vakauttamisaikana toimenpiteitä, jotka vakauttavat, ylläpitävät tai muuten vaikuttavat Osakkeiden hintaan. Vakauttamisjärjestäjä voi allokoida Tarjottavien Osakkeiden kokonaismäärää suuremman määrän Osakkeita, jolloin syntyy lyhyt positio. Lyhyt positio on katettu, mikäli se ei ylitä Lisäosakkeiden määrää. Vakauttamisjärjestäjä voi sulkea katetun lyhyen position käyttämällä Lisäosakeoptio ja/tai ostamalla Osakkeita markkinoilta. Määritettäessä sitä, miten katettu lyhyt positio suljetaan, Vakauttamisjärjestäjä voi ottaa huomioon muun muassa Osakkeiden markkinahinnan verrattuna Lopulliseen Merkintähintaan. Listautumisannin yhteydessä Vakauttamisjärjestäjä voi myös ostaa Osakkeita markkinoilta tai tehdä niitä koskevia ostotarjouksia Osakkeiden markkinahinnan vakauttamiseksi. Näiden toimenpiteiden tarkoituksena on tukea Osakkeiden markkinahintaa ja toimenpiteet saattavat nostaa tai ylläpitää Osakkeiden markkinahintaa markkinoilla itsenäisesti määräytyviin hintatasoihin nähden tai estää tai viivyttaa Osakkeiden markkinahinnan laskua. Vakauttamistoimenpiteitä ei kuitenkaan saa toteuttaa Lopullista Merkintähintaa korkeampaan hintaan. Vakauttamisjärjestäjällä ei ole velvollisuutta toteuttaa edellä kuvattuja toimenpiteitä ja se voi keskeyttää toimenpiteiden toteuttamisen milloin tahansa. Vakauttamisjärjestäjä tai Yhtiö Vakauttamisjärjestäjän puolesta julkistaa lainsäädännön tai muiden sovellettavien säännösten edellyttämät tiedot vakauttamisesta Vakauttamisajan kuluessa sekä Vakauttamisajan päätyttyä. Vakauttamistoimenpiteitä voidaan toteuttaa Helsingin Pörssissä Vakauttamisaikana.

Vakauttamistoimenpiteissä noudatetaan Markkinoiden Väärinkäyttöasetusta ja komission delegoitua asetusta (EU) 2016/1052 Markkinoiden Väärinkäyttöasetuksen täydentämisestä takaisinosto-ohjelmiin ja vakauttamistoimenpiteisiin sovellettavia edellytyksiä koskevilla teknisillä sääntelystandardeilla.

Vakauttamisjärjestäjän ja Päämyyjän odotetaan tekevän vakauttamiseen liittyvän Lisäosakeoptiota koskevan osakelainaussopimuksen Listautumisen yhteydessä. Osakelainaussopimuksen mukaan Vakauttamisjärjestäjä voisi ottaa Lisäosakkeiden enimmäismäärää vastaavan määrän Osakkeita lainaksi kattaakseen mahdolliset ylikysyntätilanteet Listautumisannin yhteydessä. Mikäli Vakauttamisjärjestäjä lainaa Osakkeita osakelainaussopimuksen mukaisesti, sen on palautettava yhtä suuri määrä Osakkeita Päämyyjälle.

Luovutusrajoitukset (Lock-up)

Yhtiön ja Päämyyjän odotetaan sopivan ja Muut Myyjät ovat sopineet, että ne eivät ilman Pääjärjestäjän antamaa etukäteistä kirjallista suostumusta ajanjaksolla, joka päättyy 180 päivän kuluttua Listautumisesta, laske liikkeeseen, tarjoa, panttaa, myy, sitoudu myymään, myy optio-oikeutta osakkeisiin tai oikeutta ostaa, osta mitään optio-oikeutta tai oikeutta myydä, luovuta optio-oikeutta tai warranttia ostaa, lainaa tai muutoin siirrä tai luovuta (tai julkista tällaista toimea) suoraan tai välillisesti omistamiaan Osakkeita tai arvopapereita, jotka oikeuttavat Osakkeisiin tai ovat muunnettavissa tai vaihdettavissa Osakkeiksi, tai tee mitään vaihtosopimusta tai muuta sopimusta, jolla Osakkeiden omistuksen taloudelliset vaikutukset siirtyvät kokonaan tai osittain riippumatta siitä, toteutetaanko tällainen sopimus Osakkeiden tai muiden arvopapereiden toimituksella, käteisellä tai muulla tavalla tai tee Yhtiön yhtiökokoukselle ehdotusta toteuttaa tällaista järjestelyä. Yhtiön luovutusrajoitukset eivät sovellu tässä Esitteessä kuvattuihin palkitsemis- tai kannustinjärjestelmiin ja Muiden Myyjien luovutusrajoituksille on tiettyjä soveltamiskoikkeuksia. Luovutusrajoitus ei koske Listautumisannin toteuttamiseen liittyviä toimenpiteitä. Jos Myyntiosakkeita ei myydä Listautumisannin yhteydessä, Myyjien luovutusrajoituksia ei sovelleta.

Yhtiön hallituksen ja johtoryhmän jäsenten odotetaan sopivan Yhtiön ja Myyjien luovutusrajoitussopimusta tietyn poikkeuksin vastaavan luovutusrajoitussopimuksen, joka päättyy 360 päivän kuluttua Listautumisesta.

Luovutusrajoitukset koskevat yhteensä noin 72,1 prosenttia Osakkeista Listautumisannin jälkeen ilman Lisäosakeoptiota ja Lisäosakeoption kanssa noin 68,2 prosenttia olettaen, että Myyjät myyvät enimmäismäärän Myyntiosakkeita ja että kaikki Osakeannissa alustavasti tarjotut Uudet Osakkeet merkitään. Olettaen, että Myyjät eivät myy Myyntiosakkeita, luovutusrajoitukset koskisivat noin 37,5 prosenttia Osakkeista Listautumisannin jälkeen ilman Lisäosakeoptiota ja Lisäosakeoption kanssa noin 35,2 prosenttia olettaen, että kaikki Osakeannissa alustavasti tarjotut Uudet Osakkeet merkitään.

Henkilöstöantiin osallistuvien luovutusrajoituksia on kuvattu jäljempänä kohdassa ”– *Osallistumisoikeus Henkilöstöantiin*”.

Palkkiot ja kulut

Yhtiö ja Myyjät maksavat Järjestäjille palkkion, joka määritellään Yhtiön osalta Uusista Osakkeista ja Myyjien osalta Myyntiosakkeista ja mahdollisista Lisäosakkeista saatavien bruttovarojen perusteella. Tämän lisäksi Yhtiö ja Myyjät voivat maksaa Järjestäjille harkinnanvaraisen onnistumispalkkion. Lisäksi Yhtiö on sitoutunut korvaamaan Järjestäjille tiettyjä kuluja.

Yhtiö maksaa Listautumisantiin liittyvinä palkkioina ja kuluina arviolta yhteensä noin 2,5 miljoonaa euroa. Uusien Osakkeiden liikkeeseen laskemisen tai merkinnän yhteydessä ei peritä varainsiirtoveroa Suomessa. Tilinhoitajat perivät hinnastonsa mukaisen maksun arvo-osuustilin ylläpitämisestä ja osakkeiden säilyttämisestä. Myyntiosakkeet myydään, kun kaupankäynti Osakkeilla alkaa Helsingin Pörssin Prelistalla, eikä näistä kaupoista odoteta maksettavan varainsiirtoveroa Suomessa. Mikäli varainsiirtovero tulisi perittäväksi, Myyjät maksavat Myyntiosakkeidensa kaupoista perittävän varainsiirtoveron. Muut kuin Suomessa yleisesti verovelvolliset Osakkeiden ostajat voivat olla velvollisia maksamaan Lopullisen Merkintähinnan lisäksi leimaveroa tai muita veroja tai maksuja niihin sovellettavien muiden kuin Suomen lakien ja käytäntöjen mukaisesti.

Listautumisantiin liittyvät intressit

Listautumisannin yhteydessä Järjestäjät ja/tai niiden lähipiiriin kuuluvat sijoittajat voivat ottaa osan Tarjottavista Osakkeista omaan lukuunsa ja tässä ominaisuudessaan pitää hallussaan, ostaa tai myydä omaan lukuunsa Tarjottavia Osakkeita, ja ne voivat tarjota tai myydä tällaisia arvopapereita muutoin kuin Listautumisannin yhteydessä kulloinkin sovellettavan lain mukaisesti. Järjestäjät eivät aio julkistaa kyseisten sijoitusten tai transaktioiden laajuutta, jollei laki tai määräys niitä siihen velvoita. Järjestäjät ja neuvonantajat saavat palkkion myös Listautumisannin yhteydessä tekemästään työstä.

Omistuksen laimentuminen

Uusien Osakkeiden liikkeeseen laskemisen seurauksena Listautumisannissa Osakkeiden määrä voi kasvaa 29 596 700 Osakkeeseen olettaen, että Yhtiö laskee liikkeeseen 4 500 000 Uutta Osaketta, mikä vastaa nykyisille osakkeenomistajille noin 15,2 prosentin laimentumista Osakkeiden lukumäärään ja noin 15,2 prosentin laimentumista osakkeiden tuottamien äänien määrään (laskettu huomioiden Yhtiön hallussa Esitteen

päivämääränä olevat 11 700 osaketta, jotka eivät tuota äänioikeutta yhtiökokouksessa ollessaan Yhtiön hallussa).

Tietoja jakelijoille

Yksinomaan tuotevalvontavaatimuksista johtuen, jotka sisältyvät (a) EU direktiiviin 2014/65/EU rahoitusvälineiden markkinoista, muutoksineen ("**MiFID II**"); (b) 9 ja 10 artikloihin komission delegoidussa direktiivissä (EU) 2017/593, joka täydentää MiFID II:ta sekä (c) paikallisiin implementointitoimenpiteisiin (yhdessä "**MiFID II Tuotevalvontavaatimukset**"), sekä kiistäen osan tai kaiken vastuun, joka "valmistajalla" (MiFID II Tuotevalvontavaatimuksista johtuen) voi muutoin asiaa koskien olla, Osakkeet ovat olleet tuotehyväksyntämenettelyn kohteena, jonka mukaan kukin niistä: (i) täyttää loppuasiakkaiden kohdemarkkinavaatimukset yksityissijoittajille sekä vaatimukset sijoittajille, jotka määritellään ammattimaisiksi asiakkaita ja hyväksyttäväksi vastapuoliksi, kuten on erikseen määritelty MiFID II:ssa ("**Positiivinen Kohdemarkkina**"), ja (ii) soveltuvat tarjottavaksi kaikkien jakelukanavien kautta, kuten on sallittu MiFID II:ssa "**Asianmukaiset Jakelukanavat**"). Jakelijoiden tulisi huomioida, että Osakkeiden hinta voi laskea ja sijoittajat saattavat menettää osan tai kaiken sijoituksestaan, osakkeet eivät tarjoa mitään taattua tuloa tai pääomasuojaa ja sijoittaminen Osakkeisiin on sopiva vain sijoittajille, jotka eivät tarvitse taattua tuloa tai pääomasuojaa (jotka joko yksin tai yhdessä asianmukaisen sijoitusneuvojan tai muun neuvonantajan kanssa) ovat kykeneviä arvioimaan kyseessä olevan sijoituksen edut ja riskit ja joilla on riittävät resurssit kantaakseen mahdollisesti koituvat tappiot. Sijoittaminen Osakkeisiin ei ole sopiva sijoittajille, jotka etsivät täyttä pääomasuojaa tai sijoittamansa summan täyttä takaisinmaksua tai joilla ei ole lainkaan riskinsietokykyä, tai sijoittajille, jotka edellyttävät täysin taattua tuloa tai täysin ennakoivaa tuottoprofilia ("**Negatiivinen Kohdemarkkina**", yhdessä Positiivisen Kohdemarkkinan kanssa, "**Kohdemarkkina-arviointi**").

Kohdemarkkina-arviointi ei rajoita tai vaikuta mihinkään sopimukseen, lakiin tai sääntelyyn perustuviin myyntirajoituksiin Listautumisannissa.

Epäselvyyksien välttämiseksi, Kohdemarkkina-arviointi ei ole: (a) sopivuuden tai asianmukaisuuden arviointi MiFID II:ta sovellettaessa tai (b) kenellekään sijoittajalle tai sijoittajaryhmälle suositus sijoittaa, tai ostaa tai tehdä mitään muita Osakkeisiin liittyviä toimenpiteitä.

Jokainen jakelija on velvollinen ottamaan vastuulleen oman Kohdemarkkina-arviointinsa liittyen Osakkeisiin ja päättämään asianmukaisista jakelukanavista.

NÄHTÄVILLÄ PIDETTÄVÄT ASIAKIRJAT

Seuraavien asiakirjojen jäljennökset ovat nähtävillä Esitteen voimassaoloaikana Yhtiön internetsivuilla www.omasp.fi/sijoittajat Listautumisanti -alisivulla sekä työaikana klo 9.00–16.00 Yhtiön toimipisteessä osoitteessa Valtakatu 32, 53100 Lappeenranta:

- Yhtiöjärjestys
- Tilintarkastetut Konsernitilinpäätökset ja niihin liittyvä tilintarkastuskertomus
- Yhtiön tilintarkastamaton osavuosikatsaus 30.9.2018 päättyneeltä yhdeksän kuukauden jaksolta mukaan lukien vertailutiedot 30.9.2017 päättyneeltä yhdeksän kuukauden jaksolta
- Esite
- Finanssivalvonnan päätös koskien Esitettä
- Tilintarkastajan lausunto koskien tulosennustetta

ESITTEESEEN VIITTAAMALLA SISÄLLYTETYT ASIAKIRJAT

Seuraavat asiakirjat on sisällytetty tähän Esitteeseen viittaamalla ja ne ovat saatavilla osoitteessa omasp.fi/sijoittajat Listautumisanti-alasivulla. Alla mainituissa OmaSp:n vuosikertomuksissa ja tasekirjassa esitettyjen muiden tietojen katsotaan olevan joko tarpeettomia sijoittajan kannalta tai ne löytyvät muualta Esitteestä.:

Asiakirja

Viittaamalla sisällytetyt tiedot

Yhtiön tilintarkastettu tilinpäätös 31.12.2015 päättyneeltä tilikaudelta sisältäen tilintarkastuskertomuksen

Tilinpäätös, s. 18-58

Tilintarkastuskertomus, s. 59

(Oma Säästöpankki Oyj tasekirja 2015)

Yhtiön tilintarkastettu konsernitilinpäätös 31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta sisältäen tilintarkastuskertomuksen

Konsernitilinpäätös, s. 39-100

Emoyhtiön tilinpäätös, s. 101-163

(Oma Säästöpankki Oyj vuosikertomus 2016)

Tilintarkastuskertomus, s. 164-165

LIITE A – MYYJÄT

Myyjän nimi	Osoite	Myytäväksi tarjottavien Osakkeiden määrä enintään
Etelä-Karjalan Säästöpankkisäätiö	Valtakatu 32 53100 Lappeenranta	814 225
Parkanon Säästöpankkisäätiö	Parkanontie 45 39100 Parkano	603 186
Töysän Säästöpankkisäätiö	Keskuskatu 14 62900 Alajärvi	532 223
Kuortaneen Säästöpankkisäätiö	Keskustie 40 63100 Kuortane	354 815
Hauhon Säästöpankkisäätiö	Sibeliuksenkatu 11 13100 Hämeenlinna	298 044
Rengon Säästöpankkisäätiö	Sibeliuksenkatu 11 13100 Hämeenlinna	198 696
Suodenniemen Säästöpankkisäätiö	Kauppakuja 2 38420 Sastamala	141 926
Pyhäselän Oma Osuuskunta	Länsikatu 15 80110 Joensuu	134 625
Joroisten Oma Osuuskunta	Mutalantie 1 79600 Joroinen	122 260

LIITE B – OMA SÄÄSTÖPANKKI OYJ:N YHTIÖJÄRJESTYS

1 §

Toiminimi ja kotipaikka

Yhtiön nimi on Oma Säästöpankki Oyj, ruotsiksi Oma Sparbank Abp ja englanniksi Oma Savings Bank Plc.

Yhtiön kotipaikka on Seinäjoki.

2 §

Toimiala

Yhtiö harjoittaa luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua talletuspankkitoimintaa. Yhtiö harjoittaa kiinnitysluottopankkitoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua kiinnitysluottopankkitoimintaa. Yhtiö voi laskea liikkeelle katettuja joukkolainoja. Lisäksi yhtiö tarjoaa sijoituspalvelulain mukaisia sijoituspalveluita. Yhtiö voi lisäksi emoyhtiönä hoitaa konserniyhtiöiden sekä osakkuusyhtiöiden yhteisiä tehtäviä, kuten hallinnollisia palveluita ja rahoitusta sekä voi ostaa, myydä, omistaa ja hallita kiinteistöjä, osakkeita ja muita arvopapereita. Yhtiön erityistarkoituksena on säästäväisyyden edistäminen. Yhtiötä valvoo ja tarkastaa Finanssivalvonta.

3 §

Arvo-osuusjärjestelmä

Yhtiön osakkeet kuuluvat arvo-osuusjärjestelmään.

4 §

Hallitus

Yhtiöllä on hallitus, johon kuuluu viidestä (5) kahdeksaan (8) varsinaista jäsentä ja enintään kaksi (2) varajäsentä. Hallituksen jäseneksi ei voida valita henkilöä, joka on valintahetkellä täyttänyt 63 vuotta. Hallituksen jäsenen toimikausi päättyy vaalia ensiksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja yhdestä (1) kahteen (2) varapuheenjohtajaa. Hallituksen kokous on päätösvaltainen, kun yli puolet hallituksen jäsenistä on läsnä. Hallitus edustaa pankkia ja johtaa sen toimintaa lain ja tämän yhtiöjärjestyksen mukaisesti.

5 §

Toimitusjohtaja

Yhtiöllä on toimitusjohtaja, jonka hallitus valitsee.

Toimitusjohtaja huolehtii yhtiön päivittäisestä johtamisesta hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti.

6 §

Nimitystoimikunta

Yhtiöllä on osakkeenomistajien edustajista koostuva nimitystoimikunta, joka valitaan vuosittain.

Nimitystoimikunnan tehtävänä on valmistella hallituksen jäsenten valintaa ja palkitsemista koskevat esitykset seuraavaa varsinaista yhtiökokousta ja tarvittaessa ylimääräistä yhtiökokousta varten.

Nimitystoimikunta koostuu osakkeiden lukumäärän mukaan laskettujen viiden suurimman osakkeenomistajan edustajista. Hallituksen puheenjohtaja toimii koollekutsujana ja osallistuu nimitystoimikunnan kokouksiin asiantuntijana.

Yhtiön viidellä suurimmalla osakkeenomistajalla on kullakin oikeus nimittää yksi edustaja nimitystoimikuntaan. Jos osakkeenomistaja ei halua käyttää nimeämisoikeuttaan, oikeus siirtyy seuraavaksi suurimmalle osakkeenomistajalle, jolla muutoin ei olisi nimeämisoikeutta. Suurimmat osakkeenomistajat määrittävät yhtiön osakkeenomistajaluetteloon rekisteröityjen omistusosuuksien perusteella yhtiökokousta edeltävän kesäkuun 1. päivänä (1.6.)

Nimitystoimikunnan tulee antaa yhtiön hallitukselle ehdotuksensa hallituksen jäsenistä ja näiden palkkioista varsinaista yhtiökokousta edeltävän tammikuun loppuun mennessä. Ylimääräisen yhtiökokouksen ollessa kyseessä nimitystoimikunnan tulee vastaavalla tavalla antaa kyseinen ehdotuksensa hyvissä ajoin ennen yhtiökokousta ja soveltuva sääntely huomioiden.

Nimitystoimikunta työskentelee yhtiökokouksen vahvistamaa työjärjestystä noudattaen.

7 §

Edustaminen

Yhtiötä edustavat

1. hallituksen jäsenet kaksi yhdessä;
2. hallituksen jäsen yhdessä toimitusjohtajan taikka yhtiön toimihenkilön kanssa, jolle hallitus on antanut oikeuden edustaa Yhtiötä;
3. toimitusjohtaja yhdessä Yhtiön toimihenkilön kanssa, jolle hallitus on antanut oikeuden edustaa yhtiötä; tai
4. kaksi sellaista Yhtiön toimihenkilöä yhdessä, joille hallitus on antanut oikeuden edustaa yhtiötä.

Prokuroiden antamisesta päättää hallitus.

8 §

Tilintarkastajat

Yhtiöllä on yksi (1) tilintarkastaja, jonka tulee olla Patentti- ja rekisterihallituksen tilintarkastajarekisteriin merkitty tilintarkastusyhteisö, jonka päävastuullinen tilintarkastaja on KHT-tilintarkastaja.

Tilintarkastajan toimikausi päättyy ensimmäisen vaalia seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

9 §

Tilikausi

Yhtiön tilikausi on kalenterivuosi.

10 §

Kokouskutsu

Kutsu yhtiökokoukseen julkaistaan yhtiön internetsivuilla ja, hallituksen niin päättäessä, yhdessä tai useammassa hallituksen määräämässä valtakunnallisessa sanomalehdessä ja/tai osakkeenomistajille kirjallisesti, aikaisintaan kolme (3) kuukautta ennen yhtiökokouksen täsmäytyspäivää ja viimeistään kolme viikkoa ennen yhtiökokousta, kuitenkin aina vähintään yhdeksän (9) päivää ennen osakeyhtiölaissa tarkoitettua yhtiökokouksen täsmäytyspäivää.

Yhtiökokoukset voidaan pitää yhtiön kotipaikan lisäksi Helsingissä.

11 §

Ilmoittautuminen yhtiökokoukseen

Osakkeenomistajan on voidakseen käyttää puhe- ja äänestysvaltaansa yhtiökokouksessa ilmoittauduttava kokouskutsussa ilmoitetulla tavalla ja viimeistään kokouskutsussa mainittuna päivänä, joka voi olla aikaisintaan kymmenen (10) päivää ennen kokousta.

12 §

Yhtiökokous

Varsinainen yhtiökokous pidetään vuosittain hallituksen määräämänä päivänä kuuden (6) kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä.

Kokouksessa on:

esitettävä

1. tilinpäätös ja konsernitilinpäätös sekä toimintakertomus;
  2. tilintarkastuskertomus;
- päätettävä
3. tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vahvistamisesta;
  4. toimenpiteistä, joihin vahvistetun taseen ja konsernitaseen osoittama voitto tai tappio antaa aihetta;
  5. vastuuvapaudesta hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle;
  6. hallituksen jäsenten ja tilintarkastajien palkkioista;
  7. hallituksen jäsenten ja tilintarkastajien määrä;
- valittava
8. hallituksen jäsenet;
  9. tilintarkastaja;
  10. muut kokouskutsussa mainitut asiat.

Jos yhtiökokouksessa suoritetaan äänestys, äänestystavan määrää yhtiökokouksen puheenjohtaja.

13 §

Välimiesmenettely

Osakeyhtiölain tai tämän yhtiöjärjestyksen soveltamiseen perustuvat riidat toisaalta yhtiön ja toisaalta hallituksen, hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan, tilintarkastajan tai osakkeenomistajan välillä ratkaistaan välimiesmenettelyssä noudattaen niin kuin osakeyhtiölaissa ja välimiesmenettelystä annetussa laissa on säädetty. Välimiesmenettelyn paikka on Helsinki, Suomi.

14 §

Lunastuslauseke

Jos yhtiön osake siirtyy muulle kuin yhtiön osakasluetteloon merkitylle osakkeenomistajalle, siirronsaajan on viipymättä ilmoitettava siitä yhtiön hallitukselle ja osakkeenomistajilla on oikeus lunastaa osake seuraavilla ehdoilla:

1. Lunastusoikeus koskee millä tahansa perusteella tapahtuneita osakkeiden saantoja.
2. Hallituksen tulee tiedottaa osakkeenomistajille osakkeen siirtymisestä kahden (2) viikon kuluessa siirtoilmoituksen vastaanottamispäivästä, sanottu päivä mukaan lukien. Tiedoksi antamisen tulee tapahtua samoin kuin kokouskutsun antamisen. Tiedon tulee sisältää siirtäjän ja siirronsaajan nimet, siirron tapahtumisen ajankohta, ilmoitus päivästä, jona ilmoitus osakkeen siirtymisestä hallitukselle tehtiin, sekä ilmoitus muistakin luovutusehdoista, joilla saattaa olla merkitystä asiaa harkittaessa sekä ilmoitus siirtyneiden osakkeiden lukumäärästä ja selvitys lunastushinnasta.
3. Lunastushinta on siirtäjän ja siirronsaajan sopima hinta, kuitenkin enintään osakkeiden aito käypä arvo. Siirron ollessa vastikkeeton lunastushinta on yhtiön tai, mikäli yhtiö on konsernin emoyhtiö, konsernin oman pääoman perusteella laskettu osakkeen arvo. Oman pääoman määränä käytetään viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaista tai sitä alhaisempaa, yhtiön tilintarkastajan vahvistaman laskelman mukaista omaa pääomaa.
4. Osakkeenomistajien tulee esittää lunastusvaatimuksensa kirjallisesti pankin hallitukselle kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa siitä päivästä, jolloin osakkeen siirtymisestä on hallitukselle ilmoitettu, sanottu päivä mukaan lukien.
5. Jos useat lunastukseen oikeutetut haluavat käyttää lunastusoikeuttaan, osakkeet on jaettava hallituksen toimesta lunastukseen halukkaiden kesken heidän omistamiensa osakkeiden mukaisessa suhteessa. Mikäli osakkeiden jako ei näin mene tasan, jaetaan ylijääneet osakkeet lunastusta haluavien kesken arvalla.

6. Lunastushinta on suoritettava yhtiölle tai siirronsaajalle käteisenä rahana, pankin varmentamalla shekillä tai tilisiirtona neljäntoista (14) päivän kuluessa siitä, kun lunastusvaatimus on hallitukselle esitetty.

7. Lunastusoikeutta ja lunastushinnan määrää koskevat erimielisyydet on käsiteltävä välimiesmenettelystä annetun lain mukaisessa välimiesmenettelyssä.

Tilinpäätöksen numeraalisen osion sisällysluettelo

KONSERNITILINPÄÄTÖS

- 47 Konsernin tuloslaskelma
- 48 Konsernin laaja tuloslaskelma
- 49 Konsernin tase
- 52 Konsernin oman pääoman muutoslaskelma
- 53 Konsernin rahavirtalaskelma

Konsernin liitetiedot

- 55 K1 Riskienhallinta
- 63 K2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitaseen liitetiedot

- 72 K3 Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu
- 74 K4 Käteiset varat
- 75 K5 Lainat ja saamiset
- 76 K6 Johdannaiset
- 77 K7 Sijoitusomaisuus
- 81 K8 Aineettomat hyödykkeet
- 83 K9 Aineelliset hyödykkeet
- 85 K10 Muut varat
- 86 K11 Verosaamiset ja -velat
- 89 K12 Velat yleisölle ja julkisyhteisöille ja velat luottolaitoksille
- 90 K13 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
- 91 K14 Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla
- 92 K15 Varaukset ja muut velat
- 93 K16 Oma pääoma

Konsernin tuloslaskelman liitetiedot

- 95 K17 Korkokate
- 96 K18 Palkkiotuotot ja -kulut
- 97 K19 Kaupankäynnin nettotuotot
- 98 K20 Sijoitustoiminnan nettotuotot
- 99 K21 Liiketoiminnan muut tuotot
- 100 K22 Henkilöstökulut
- 101 K23 Liiketoiminnan muut kulut
- 102 K24 Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä
- 103 K25 Arvonalentumistappiot lainoista ja muista varoista
- 104 K26 Tuloverot

Muut liitetiedot

- 105** K27 Annetut ja saadut vakuudet
- 106** K28 Taseen ulkopuoliset sitoumukset
- 107** K29 Eläkevelka
- 109** K30 Muut vuokravastuut
- 110** K31 Rahoitusvarojen ja -velkojen netotus
- 112** K32 Käyvät arvot arvostusmenetelmän mukaisesti
- 117** K33 Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt
- 118** K34 Lähipiiritiedot
- 119** K35 Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat
- 120** K36 Liiketoimintojen yhdistäminen
- 122** K37 Kuvaus IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardin käyttöönottamisesta ja vaikutuksista

OMA SÄÄSTÖPANKKI OYJ TILINPÄÄTÖS

- 128** Oma Säästöpankki Oyj – Tuloslaskelma
- 129** Oma Säästöpankki Oyj – Tase
- 132** Oma Säästöpankki Oyj – Rahoituslaskelma

Emoyhtiön liitetiedot

- 134** E1 Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Taseen liitetiedot

- 138** E2 Saamiset luottolaitoksilta
- 139** E3 Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
- 140** E4 Saamistodistukset
- 141** E5 Osakkeet ja osuudet
- 142** E6 Johdannaissopimukset
- 143** E7 Aineettomat hyödykkeet
- 144** E8 Aineelliset hyödykkeet
- 145** E9 Aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana
- 146** E10 Muut varat
- 147** E11 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot
- 148** E12 Velat luottolaitoksille
- 149** E13 Velat yleisölle ja julkisyhteisöille
- 150** E14 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
- 151** E15 Muut velat
- 152** E16 Varaukset
- 153** E17 Siirtovelat ja saadut ennakot
- 154** E18 Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla
- 155** E19 Laskennalliset verovelat ja -saamiset

- 156 E20 Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma
- 158 E21 Varojen ja velkojen erittely kotimaan ja ulkomaan rahan määräisiin
- 159 E22 Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot
- 162 E23 Oman pääoman muutokset tilikauden aikana
- 163 E24 Osakkeet ja osinko-oikeus

Tuloslaskelman liitetiedot

- 164 E25 Korkotuotot ja korkokulut
- 165 E26 Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista
- 166 E27 Palkkiotuotot ja palkkiokulut
- 167 E28 Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot
- 168 E29 Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot
- 169 E30 Suojauslaskennan nettotulos
- 170 E31 Sijoituskiinteistöjen nettotuotot
- 171 E32 Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut
- 172 E33 Henkilöstökulut
- 173 E34 Muut hallintokulut
- 174 E35 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä
- 175 E36 Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista sekä muista rahoitusvaroista
- 176 E37 Tuotot liiketoiminta-alueittain ja markkina-alueittain

Muut liitetiedot

- 177 E38 Eläkevastuut
- 178 E39 Vuokravastuut
- 179 E40 Taseen ulkopuoliset sitoumukset
- 180 E41 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt
- 181 E42 Henkilöstön lukumäärä keskimäärin
- 182 E43 Lähipiiritiedot
- 183 E44 Luottolaitoksen harjoittama notariaattitoiminta
- 184 E45 Tilintarkastajan palkkiot
- 185 E46 Pitkäaikaissäästäminen

Vakavaraisuutta koskevat liitetiedot (Pilari III)

- 186 E47 Omat varat erittäin
- 196 E48 Omaan pääomaan luettavien instrumenttien keskeiset ominaisuudet
- 196 E49 Omien varojen vähimmäismäärä
- 197 E50 Kokonaisvastuut riskipainoittain
- 198 E51 Kokonaisvastuiden keskimääräinen arvo tilikaudella vastuuryhmittäin
- 199 E52 Kokonaisvastuiden maturiteettijakauma vastuuryhmittäin
- 201 E53 Kokonaisvastuut vastuuryhmittäin vastapuolittain
- 203 E54 Merkityksellisten luottovastuiden maantieteellinen jakaantuminen
- 205 E55 Kokonaisvastuuarvot vastuuryhmittäin suojaavien vakuuksien mukaan jaettuna
- 207 E56 Varojen sidonnaisuuden aste
- 208 E57 Operatiivisen riskin laskelma
- 209 E58 Vähimmäisomavaraisuusaste
- 211 E59 Maksuvalmiusvaatimusta koskevat määrälliset tiedot

Konsernitilinpäätös

KONSERNIN TULOSLASKELMA

(1 000 euroa)	2017	2016	Liite
Korkotuotot	46 579	43 938	
Korkokulut	-7 262	-7 391	
Korkokate	39 317	36 547	K17
Palkkiotuotot	24 814	21 218	
Palkkiokulut	-3 569	-3 509	
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	21 245	17 709	K18
Kaupankäynnin nettotuotot	-211	134	K19
Sijoitustoiminnan nettotuotot	10 991	2 267	K20
Liiketoiminnan muut tuotot	2 748	3 682	K21
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	74 091	60 339	
Henkilöstökulut	-13 137	-14 085	K22
Liiketoiminnan muut kulut	-25 470	-19 381	K23
Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisesta ja aineettomista hyödykkeistä	-2 504	-2 065	K24
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-41 112	-35 531	
Arvonalentumistappiot lainoista ja muista saamisista, netto	-2 600	-4 197	K25
Tulos ennen veroja	30 379	20 611	
Tuloverot	-6 292	-4 567	K26
Tilikauden tulos	24 087	16 044	
Oma Säästöpankki Oyj osakkeenomistajien osuus	24 208	16 044	
Määräysvallattomien omistajien osuus	-120	-	
Yhteensä	24 087	16 044	

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

(1 000 euroa)	2017	2016
Tilikauden tulos	24 087	16 044
Muut laajan tuloksen erät tulos ennen veroja	-4 808	3 911
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi	-149	-456
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleenmäärittelyistä johtuvat voitot ja tappiot	-149	-321
Osuus osakkuusyritysten laajan tuloksen eristä	-	-135
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi	-4 659	4 368
Myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutos	-4 655	4 425
Rahavirtasuojauksen arvostuksenmuutokset	-4	-58
Tuloverot	962	-809
Eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi	30	64
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleenmäärittelyistä johtuvat voitot ja tappiot	30	64
Eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi	932	-874
Myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutos	931	-885
Rahavirtasuojauksen arvostuksenmuutokset	1	12
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	-3 846	3 102
Tilikauden laaja tulos	20 241	19 146
Emoyhtiön omistajien osuus	20 361	19 288
Määräysvallattomien omistajien osuus	-120	-142
Yhteensä	20 241	19 146

KONSERNIN TASE

(1 000 euroa)	31.12.2017	31.12.2016	Liite
Varat			
Käteiset varat	265 265	7 728	K4
Tulosvaikuttisesti käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat	332	576	
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	73 847	61 958	K5
Lainat ja saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 137 868	1 785 417	K5
Johdannaiset	1 676	2 630	K6
Sijoitusomaisuus	194 253	257 369	K7
Aineettomat hyödykkeet	6 515	4 315	K8
Aineelliset hyödykkeet	17 348	17 396	K9
Muut varat	28 337	12 144	K10
Laskennallinen verosaaminen	1 240	1 347	K11
Tuloverosaaminen	-112	-112	K11
Varat yhteensä	2 726 567	2 150 768	

(1 000 euroa)	31.12.2017	31.12.2016	Liite
Velat			
Velat luottolaitoksille	35 993	34 257	K12
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 639 304	1 482 828	K12
Johdannaiset	2 222	-	K6
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	736 961	353 050	K13
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	28 000	17 600	K14
Varaukset ja muut velat	22 042	24 623	K15
Laskennallinen verovelka	19 119	17 339	K11
Tuloverovelat	1 441	-	K11
Velat yhteensä	2 485 083	1 929 697	

(1 000 euroa)	31.12.2017	31.12.2016	Liite
Oma pääoma			K16
Osakepääoma	24 000	24 000	
Rahastot	110 268	111 417	
Kertyneet voittovarot	106 439	84 741	
Oma Säästöpankki Oyj osakkeenomistajien osuus	240 706	220 158	
Oma Säästöpankki Oyj osakkeenomistajien osuus	240 706	220 158	
Määräysvallattomien omistajien osuus	778	913	
Oma pääoma yhteensä	241 484	221 071	
Velat ja oma pääoma yhteensä	2 726 567	2 150 768	

Konsernin taseen ulkopuoliset sitoumukset**(1 000 euroa)****31.12.2017****31.12.2016****Liite K28****Taseen ulkopuoliset sitoumukset**

Takaukset ja pantit

14 972

13 059

Muut kolmannen hyväksi annetut sitoumukset

471

624

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset**15 443****13 683**

Käyttämättömät luotojärjestelyt

188 634

116 822

Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset**188 634****116 822****Konsernin taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä****204 077****130 505**

KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOSLASKELMA

Oman pääoman muutos (1 000 euroa)	Osa- pääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Käyvän arvon rahasto	Suojaus- instrumenttien rahasto	Muut rahastot	Rahastot yhteensä	Kertyneet voitto- varat	Emoyhtiön omistajien osuus yhteensä	Määräysval- lattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
1.1.2017	24 000	103 510	7 905	3	-	111 418	84 740	220 158	913	221 071
Laaja tulos	-	-	-	-	-	-	24 208	24 208	-120	24 088
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-3 727	-119	-3 846	-	-3 846
Muut laajan tuloksen erät	-	-	-3 724	-3	-	-	-	-	-	-
Laaja tulos yhteensä	-	-	-3 724	-	-	-3 724	24 089	20 362	-120	20 242
Liiketoimet omistajien kanssa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Omien osakkeiden hankinta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Omien osakkeiden myynti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-1 576	-1 576	-	-1 576
Osakepääoman lisäys	-	2 577	-	-	-	2 577	-	2 577	-	2 577
Rahavirran suojaukset	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Muut muutokset	-	-	-	-	-	-	-815	-815	-	-815
Tytäryhtiön hankinta, josta määräys- vallattomien omistajien osuus	-	-	-	-	-	-	-	-	-15	-15
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	-	2 577	-	-	-	2 577	-2 391	186	-15	171
Oma pääoma yhteensä 31.12.2017	24 000	106 087	4 181	-	-	110 268	106 438	240 706	778	241 484
1.1.2016	24 000	103 510	4 365	49	557	108 481	69 645	202 126	-	202 126
Laaja tulos	-	-	-	-	-	-	16 044	16 044	-	16 044
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	-393	3 101	-	3 101
Muut laajan tuloksen erät	-	-	3 540	-46	-	3 494	-	-	-	-
Laaja tulos yhteensä	-	-	3 540	-46	-	3 494	15 651	19 145	-	19 145
Liiketoimet omistajien kanssa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Omien osakkeiden hankinta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Omien osakkeiden myynti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-1 478	-1 478	-	-1 478
Osakepääoman lisäys	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rahavirran suojaukset	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Muut muutokset	-	-	-	-	-557	-557	922	365	-	365
Tytäryhtiön hankinta, josta määräys- vallattomien omistajien osuus	-	-	-	-	-	-	913	-	913	913
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	-	-	-	-	-557	-557	357	-1 113	913	-200
Oma pääoma yhteensä 31.12.2016	24 000	103 510	7 905	3	-	111 418	84 740	220 158	913	221 071

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

Konsernin rahavirtalaskelma (1 000 euroa)	2017	2016
Liiketoiminnan rahavirta		
Tilikauden tulos	24 087	16 044
Käyvän arvon muutokset	69	880
Poistot ja arvonalentumistappiot sijoituskiinteistöistä	317	472
Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	2 504	2 065
Käyttöomaisuuden myyntivoitot/tappiot	-57	754
Arvonalentumistappiot	2 596	3 610
Tuloverot	6 292	4 567
Arvonalentumistappioiden oikaisut	4	559
Muut oikaisut	-787	-124
Oikaisut tilikauden tulokseen	10 938	12 783
Liiketoiminnan rahavirta ennen saamisten ja velkojen muutoksia	35 025	28 827
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)		
Saamistodistukset	-2 882	-47 695
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	-1 176	3 288
Lainat ja saamiset asiakkailta	-349 626	-252 653
Johdannaiset ja suojauslaskenta	-48	162
Sijoitusomaisuus	60 508	2 255
Muut varat	-16 208	-2 667
Yhteensä	-309 432	-297 310
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)		
Velat luottolaitoksille	1 736	-7 964
Velat asiakkaille	154 509	11 904
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	383 911	191 547
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	15 200	-
Varaukset ja muut velat	-2 227	4 532
Yhteensä	553 129	200 019
Maksetut tuloverot	-2 470	-2 848
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	276 252	-71 312

Konsernin rahavirtalaskelma (1 000 euroa)
2017
2016
Investointien rahavirta

Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-5 329	-4 651
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	1 187	3 855
Eräpäivään asti pidettävien rahavarojen lisäykset	-	-
Eräpäivään asti pidettävien rahavarojen vähennykset	-	-
Eräpäivään asti pidettävien rahoitusvarojen vähennykset (+)	-	-
Muiden sijoitusten lisäykset	-76	5 985
Muiden sijoitusten vähennykset	-	-
Investoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	12	-
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden myynnit	-	-
Investointien rahavirta yhteensä	-4 206	5 189

Rahoitustoiminnan rahavirta

Velat, joilla huonompi etuoikeus, vähennykset	-4 800	-6 888
Muut oman pääoman erien rahamääräiset lisäykset	2 577	-105
Maksetut osingot	-1 576	-1 478
Rahoitustoiminnan rahavirta yhteensä	-3 799	-8 471

Rahavarojen nettomuutos
268 247 | **-74 594**
Rahavarat raportointikauden alussa
55 409 | **129 902**
Rahavarat raportointikauden lopussa
323 658 | **55 409**
Rahavarat muut järjestelyt
- | **-99**
Rahavarat muodostuvat seuraavista eristä:

Käteiset varat	265 265	7 728
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	58 393	47 681
Yhteensä	323 658	55 409

Saadut korot
39 645 | **43 118**
Maksetut korot
-5 941 | **-8 045**
Saadut osingot
966 | **960**

Konsernin liitetiedot

K1 RISKIENHALLINNAN LIITETIEDOT

Oma Säästöpankki keskittyy vähittäispankkitoimintaan, erityisesti päivittäisasiain, säästämisen ja sijoittamisen sekä lainaamisen palveluihin. Pankin tuote- ja palveluvalikoimaa täydentävät yhteistyökumppaneina toimivien tuote-yhtiöiden tuottamat tuotteet ja palvelut. Merkittävimmät tuote-yhtiöt ovat Sp-Henkivakuutus, Sp-Rahastoyhtiö, Nets, Automatia sekä AXA (Financial Assurance Company Limited). Riskien- ja vakavaraisuuden hallintaprosessia sääntelevät luottolaitoslaki, suoraan sovellettava EU-lainsäädäntö sekä Finanssivalvonnan standardit, määräykset ja ohjeet.

Vakavaraisuuden hallinnan tavoitteena on turvata pankin riskinkantokyky ja varmistaa, että toimintaedellytykset eivät vaaranna pitkällä tähtäyksellä. Pankin strategiassa määritellään riskinkantokyvyn riskinottohalukkuuden tavoitteet ja tehdään muut riskienhallinnalliset linjaukset suhteessa liiketoimintatavoitteisiin.

Olenneisimmat riskit ovat luottoriski, markkinariski sisältäen korko- ja hintariskin, rahoitusriski, kiinteistöriski sekä strategiset ja operatiiviset riskit. Kappaleessa esitetyt luvut ovat emoyhtiön lukuja.

VAKAVARAIKUUDEN HALLINTA

Vakavaraisuuden hallintaprosessin tavoitteena on arvioida, että pääoman määrä ja laatu ovat riittävät suhteessa pankin toiminnan luonteeseen, laajuuteen ja monimuotoisuuteen sekä riittävät kattamaan liiketoiminnan ja toimintaympäristön kaikki riskit. Tavoitteen saavuttamiseksi Oma Säästöpankki tunnistaa ja arvioi toimintaansa liittyvät riskit kattavasti ja mitoittaa riskinkantokykensä vastamaan kaikkien riskien yhteismäärää. Vakavaraisuuden hallintaprosessin kautta määritettävät sisäiset pääomatarpeet perustuvat vakavaraisuussäätelyn Pilari I:n mukaisiin pääomavaateisiin ja sen ulkopuolisiin riskeihin kuten rahoitustaseen korkoriskiin, sijoitussalkun markkinariskiin ja liiketoimintariskiin. Sisäisessä arviointiprosessissa pankki arvioi pääoman määrän,

joka riittää kattamaan myös Pilari I ulkopuolisista riskeistä syntyvät odottamattomat tappiot.

STRESSITESTIT

Osana vakavaraisuuden hallintaprosessia Oma Säästöpankki arvioi omaa riskiasemaansa ja pääoman riittävyyttä stressitesteillä. Pankki käyttää stressitestejä arvioidakseen, miten erilaiset poikkeuksellisen vakavat, mutta mahdolliset tilanteet voivat vaikuttaa tuloksentelekykyyn, vakavaraisuuteen ja pääomien riittävyyteen. Stressitestien avulla pyritään tunnistamaan pankin kannalta keskeisimmät riskit ja arvioimaan, miten haavoittuvainen pankki on näiden riskien toteutumisen suhteen. Vakavaraisuuden hallintaprosessin tavoitteena on myös ylläpitää ja kehittää laadukasta riskienhallintaa.

OMAT VARAT JA VAKAVARAIKUUSTUNNUSLUVUT

Vuoden 2017 lopussa Oma Säästöpankin pääomarakenne oli vahva ja koostui suurimmaksi osaksi ydinpääomasta (CET1).

Omat varat yhteensä olivat 250,3 miljoonaa euroa (2016 219,8 miljoonaa euroa), josta ydinpääoman osuus oli 232,5 miljoonaa euroa (215,0 miljoonaa euroa).

Ydinpääoman kasvu johtui katsauskauden voitosta. Toissijaisia pääomia (T2) oli 20,0 miljoonaa euroa (4,8 miljoonaa euroa), joka koostui katsauskaudella debentuurilainoista. Riskipainotetut erät olivat 1 309,7 miljoonaa euroa (1 153,1 miljoonaa euroa) josta merkittävin muutos riskipainotettujen erien nousussa oli luottokannan kasvu. Pankin vakavaraisuussuhde oli 19,11 % (19,06 %) ja ydinvakavaraisuussuhde oli 17,75 % (18,64 %).

LUOTTO- JA VASTAPUOLIRISKIT

Luottoriskien hallinnan tavoitteena on rajoittaa asiakasvastoista syntyvien riskien tulos- ja vakavaraisuusvaikutukset hyväksyttävälle tasolle. Pankin hallitus tekee suurimmat luottopäätökset. Hallitus on edelleen delegoinut luottovaltuuksia pankin luottoryhmille ja muille nimetyille toimihenkilöille. Luottopäätökset tehdään pankin hallituksen vahvistamien luotonanto-ohjeiden mukaisesti. Pääsääntönä on vähintään kahden päätöksentekijän periaate. Luottopäätökset perustuvat asiakkaan luottokelpoisuuteen ja maksukykyyn sekä muiden luoton myöntämiskriteereiden, kuten vakuusvaatimusten täyttymiseen. Luotot on myönnetty pääosin turvaavin vakuuksin. Vakuudet arvostetaan varovaisesti käypään arvoon, ja niiden käypiä arvoja seurataan säännöllisesti sekä tilastoja että hyvää toimialuetuntemusta hyödyntämällä. Pankin hallitus on vahvistanut pankille ohjeet eri vakuusmuotojen arvostuksista ja niiden vakuusarvoista, joita vastaan luottoa voidaan myöntää.

Hallituksen vahvistama liiketoimintastrategia ja luotonanto-ohjeet määrittelevät enimmäismäärät riskikeskittymille ja ohjaavat luotonannon suuntaamista asiakassektoreittain, toimialoittain

ja luottokelpoisuusluokittain. Pankki on lisäksi käynnistänyt kiinnitysluottopankkitoiminnan loppuvuodesta 2017, ja tämän johdosta pankki seuraa vakuuskelpoisten luottojen määrän kehitystä varmistaakseen jälleenrahoituksen katettujen joukkolainojen avulla. Pankin keskeisiä asiakasryhmiä ovat toimialueen henkilöasiakkaat, pienyritykset, maataloudenharjoittajat sekä asunto-osakeyhtiöt. Pankin varainhankinnasta pääosa on myönnetty luottoina pankin asiakkaille. Pankin luottokanta oli vuoden 2017 lopussa 2 117 miljoonaa euroa (1 768 miljoonaa euroa) ja kasvoi 349 miljoonalla eurolla (19,8 %) vuoden 2016 lopun tilanteesta. Kasvusta lähes puolet koostui S-Pankista liiketoimintakaupalla hankittua luottokannasta, jossa maataloudenharjoittajien osuus oli merkittävä. Henkilöasiakkaiden osuus luottokannasta on alentunut vuoden 2017 aikana. Taseessa olevista luotoista henkilöasiakkaiden osuus on 60 % (67 %), yritysasiakkaiden osuus on 21 % (19 %), asunto-osakeyhtiöiden osuus 8 % (7 %) ja maatalousyrittäjien ja muiden osuus on 11 % (7 %). Valtaosa, 63 % (70 %) pankin luotoista on myönnetty asuntovakuutta vastaan. Luotonannossa riskikeskittymiä syntyy tai voi syntyä esimerkiksi silloin, kun luottosalikko sisältää

LUOTTOKANTA ASIAKASRYHMITTÄIN

Luottosaldo (1 000 euroa)	2017	2016	Muutos
Yksityisasiakas	1 273 391	1 178 873	8,0 %
Yritys	443 718	330 054	34,4 %
Asuntoyhteisö	163 657	128 899	27,0 %
Maatalousasiakas	221 078	121 030	82,7 %
Muut	15 200	8 903	70,7 %
Yhteensä	2 117 044	1 767 759	19,8 %

suuria määriä luottoja ja muita vastuita:

- yksittäiselle vastapuolelle
- ryhmille, jotka muodostuvat yksittäisistä vastapuolista tai niihin sidoksissa olevista yhteisöistä
- tietyille toimialoille
- tiettyjä vakuuksia vastaan
- joiden maturiteetti on sama tai
- joissa tuote/instrumentti on sama

Luottoriskiä arvioidaan jatkuvasti seuraamalla mm. takaisinmaksussa esiintyviä viivästyksiä ja järjestämättömiä luottoja. Asiakaskohtaisia vastuiden ja vakuuksien määriä seurataan asiakasvastuuhenkilöiden taholta perustuen jatkuvaan maksukäyttäytymisen ja asiakkaiden toiminnan seuraamiseen. Hallitukselle raportoidaan kerran vuodessa 15 suurinta asiakaskokonaisuutta sekä järjestämättömien saamisten kokonaismäärä kuukausittain. Raportointi sisältää mm. riskien määrän ja kehityksen asiakaskokonaisuuksittain, toimialoitain ja luottokelpoisuusluokittain. Pankilla ei ole asiakaskokonaisuuksia, joiden vastuut ylittäisivät luottolaitoslain asettaman rajan 10 prosenttia pankin omista varoista (ns. suuret asiakasriskit). Pankin luottokantaan sisältyvät riskit ovat tehtyjen

selvitysten perusteella pankin vuositulostasoon ja riskinkantokykyyn nähden alhaisella tasolla. Ongelmasaamisia ja viivästyneitä maksuja seurataan säännöllisesti. Pankin järjestämättömät saamiset sisältäen niihin liittyvät arvonalennukset pysyivät edellisen vuoden tasolla ja olivat noin 1,0 % (1,1 %) luottokannasta. Erääntyneet saamiset (30–90 päivää) olivat vuoden lopussa 14,8 miljoonaa euroa (16,7 miljoonaa euroa). Tietyissä olosuhteissa velallisen joutuessa taloudellisiin vaikeuksiin asiakkaalle annetaan myönnytys lainaehtoihin lyhennysvapaaan tai luoton uudelleenjärjestelyn muodossa ja tällä tavalla pyritään turvaamaan asiakkaan maksukyky ja välttämään mahdollisia luottotappioita. Lainanhoitojoustojen myöntämisen edellytyksenä on, että asiakkaan taloudelliset vaikeudet ovat lyhytaikaisia ja tilapäisiä. Pankilla oli lainanhoitojoustollisia saamisia yhteensä 86,7 miljoonaa euroa (116,7 miljoonaa euroa).

LUOTTOKANNAN TOIMIALAJAKAUMA (P.L. HENKILÖASIAKKAAT)

Toimiala	2017	2016
Kiinteistöala	33,6 %	34,0 %
Maatalous, metsätalous, kalatalous	26,2 %	20,6 %
Kauppa	6,7 %	8,3 %
Rakentaminen	6,1 %	10,3 %
Teollisuus	5,1 %	4,6 %
Rahoitus- ja vakuutustoiminta	3,7 %	1,7 %
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	3,3 %	3,9 %
Kuljetus ja varastointi	3,1 %	4,1 %
Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	2,8 %	2,0 %
Taiteet, viihde ja virkistys	2,4 %	3,2 %
Muut toimialat yhteensä	6,8 %	7,4 %
Yhteensä	100,0 %	100,0 %

ERÄÄNTYNEET JA JÄRJESTÄMÄTTÖMÄT SAAMISET

Erääntyneet ja järjestämättömät saamiset (1 000 euroa)	2017	Osuus %	2016	Osuus %
Erääntyneet saamiset 30–90 päivää	14 838	0,7 %	16 729	0,9 %
Saamiset, jotka todennäköisesti jäävät maksamatta	2 898	0,1 %	372	0,0 %
Järjestämättömät saamiset 90–180 päivää	3 920	0,2 %	5 180	0,3 %
Järjestämättömät saamiset 181–1 vuosi	3 552	0,2 %	4 605	0,3 %
Järjestämättömät saamiset > 1 vuosi	9 969	0,5 %	8 529	0,5 %
Lainanhoitajastot	86 682	4,1 %	116 658	6,6 %

Pankki pyrkii estämään henkilöasiakkaiden yli-velkaantuneisuutta laskemalla asiakkaalle luottokelpoisuusluokan aina uutta luottoa myöntäessään. Luottokelpoisuusluokan muodostumiseen vaikuttavat maksuhäiriötiedot, pankkia kohtaan todettu sisäinen maksukäyttäytyminen sekä luoton

takaisinmaksukyky. Luottokelpoisuusluokan oikean määrittelyn vuoksi asiakkaan vastuisiin lasketaan myös muissa rahoituslaitoksissa olevat vastuut. Jos luottokelpoisuusluokka on huono, luoton myöntöä harkitaan erityisen tarkkaan, tai luotto jätetään kokonaan myöntämättä.

YKSITYISASIAKKaidEN LUOTTOKELPOISUUSLUOKAT

Luottoluokat (1 000 euroa)	2017	Osuus %	2016	Osuus %
AAA-A	788 991	62,0 %	755 185	64,1 %
B	341 166	26,8 %	293 088	24,9 %
C	98 085	7,7 %	90 154	7,6 %
D	45 149	3,5 %	40 445	3,4 %
Yksityisasiakkaat	1 273 391	100,0 %	1 178 873	100,0 %

Yritysiasiakkaille myönnettävissä luotoissa asiakasarvioinnin perusteena oleva tilinpäätösanalyysi, asiakkaan taloudellinen tila, maksukyky, kilpailuasema, hakemuksen luottoluokitus sekä tarjotut vakuudet muodostavat perustan luottopäätöksille ja luoton riskiperusteiselle hinnoittelulle. Lisäksi selvitetään rahoituksen kohteena olevan hankkeen vaikutusta asiakkaan taloudelliseen tilaan.

Lainojen ja muiden saamisten arvonalentumisia kirjataan sekä saamiskohtaisesti että saamisryhmäkohtaisesti. Arvonalentumiset lainoista tai muista saamisista kirjataan, jos ilmenee objektiivista näyttöä siitä, että lainan tai muun saamisen pääomasta tai koroista ei saada suoritusta eikä saamisen vakuus riitä kattamaan sen määrää. Objektiviisen näytön arviointi perustuu asiakkaan maksukykyyn ja vakuuden riittävyyden arviointiin. Vakuus arvostetaan siihen määrään, joka siitä todennäköisesti odotetaan saatavan realisointihetkellä. Saamisryhmäkohtaista arvonalentumista arvioitaessa lainat ja muut saamiset luokitellaan ryhmiin. Tämän jälkeen arvonalentumistappioiden tarvetta arvioidaan ryhmäkohtaisesti. Lainat ja

saatavat, joiden perintä on todettu mahdottomaksi, kirjataan luottotappioiksi. Vuoden 2018 alusta pankki siirtyy IFRS 9 -standardin mukaiseen odotetun luottotappion laskentaan (ECL).

Kauden aikana lainoihin ja saamisiin yhteenlasketut arvonalentumiset vähenivät 2,6 miljoonaan euroon (4,2 miljoonaa euroa). Näistä saamiskohtaisia arvonalennuksia oli yhteensä 1,4 miljoonaa euroa (2,9 miljoonaa euroa) ja saamisryhmäkohtaisia arvonalennuksia oli yhteensä 1,2 miljoonaa euroa (1,3 miljoonaa euroa). Arvonalentumiset luotoista ja muista saamisista olivat 0,12 % (0,24 %) luottokannasta. Lainojen ja muiden saamisten arvonalentumistappiot ja arvoltaan alentuneiden rahoitusvarojen kirjanpitoarvojen muutokset on esitetty liitetiedossa K5.

MARKKINARISKI

Markkinariskillä tarkoitetaan korkojen ja markkinahintojen muutosten vaikutusta pankin tulokseen ja omiin varoihin. Kaupankäyntitoiminnassa korkojen muutos aiheuttaa markkinariskin toteutumisen arvopapereiden markkina-arvon muutoksena. Osakeriskillä tarkoitetaan mm. julkisesti notee-

YRITYSTEN JA ASUNTO-OSAKEYHTIÖIDEN LUOTTOKELPOISUUSLUOKAT

Luottoluokka (1 000 euroa)	2017	Osuus %	2016	Osuus %
AAA	42 845	7,1 %	19 333	4,2 %
AA+	181 320	29,9 %	120 628	26,3 %
AA	67 298	11,1 %	41 803	9,1 %
A+	101 644	16,7 %	102 426	22,3 %
A	134 947	22,2 %	118 480	25,8 %
B	36 990	6,1 %	29 599	6,4 %
C	36 962	6,1 %	21 846	4,8 %
D tai luokittelematon	5 369	0,9 %	4 837	1,1 %
Yritykset ja asunto-osakeyhtiöt	607 376	100,0 %	458 953	100,0 %

rattavien osakkeiden ja rahasto-osuuksien kurssimuutosten aiheuttamaa tulosvaikutusta. Pankin tavoitteena arvopaperisijoituksissa on hankkia tuotto–riski-suhteeltaan kilpailukykyinen tuotto sijoitetulle pääomalle. Pankki sijoittaa arvopapereihin vain siten, että kurssimuutosten tulosvaikutus ei vaaranna pankin vakavaraisuutta tai kannattavuutta. Tilinpäätöshetkellä pankin laajaan tulokseen sisältyi myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutoksia yhteensä -4,7 (4,4) miljoonaa euroa.

Sijoitusten hajauttamisella vähennetään yksittäisistä sijoituksista aiheutuvaa keskittyneisyysriskiä. Pankki seuraa kuukausittain sijoitustarkoitukseen hankittujen arvopapereiden markkina-arvoja ja niiden transaktioihin liittyviä kassavirtoja. Hallitukselle raportoidaan säännöllisesti arvopaperisalkun sisältö ja taseasema. Arvopaperisalkkuun sisältyvää markkinariskiä arvioidaan suhteessa pankin tulokseen ja omiin varoihin. Markkinariskien mittaamiselle ja seurannalle on asetettu limiitit ja muut seurantarajat.

KORKORISKI

Oma Säästöpankin liiketoiminta on vähittäispankkitoimintaa, johon olennaisena osana kuuluu korkoriski. Korkoriskiä syntyy rahoitustaseesta, joka koostuu anto- ja ottolainauksesta, markkinaehtoisesta jälleenrahoituksesta sekä sijoitus- ja likvideettisalkusta. Korkoriskillä tarkoitetaan korkotason muutosten vaikutusta pankin tulokseen ja vakavaraisuuteen. Korkoriski aiheutuu saatavien ja velkojen toisistaan poikkeavista korkoperusteista sekä eriaikaisista korontarkistustai erääntymisajankohdista. Pankin hallitus on myöntänyt toimivalle johdolle valtuudet suojaavien johdannaisten käyttöön. Korkoriskiä pienentääkseen pankki käyttää suojaavia johdannaissovimuksia, joiden käytöstä on tehty tarkempaa selkoa kohdassa Johdannaissovimukset. Pankin korkoriski raportoidaan säännöllisesti hallitukselle, joka on vahvistamissaan ohjeissa antanut enimmäismäärät pankin korkoriskille. Pankki käyttää korkoriskin mittaamisessa taseanalyysia, joka mittaa termiinikorkojen yhden ja kahden prosenttiyksikön muutosten vaikutusta tulevien 1–60 kk:n korkokatteen ennustukseen. Ennuste lasketaan raportointihetkellä markkinoilta saatavilla termiinikoroilla seuraaville viidelle vuodelle. Avoimen korkoriskin määrää mitataan

(1 000 euroa)	31.12.2017		31.12.2016	
	Käypä arvo	Osuus %	Käypä arvo	Osuus %
Osakkeet	24 740	12,4 %	29 025	11,1 %
Joukkovelkakirjat	153 714	77,2 %	152 161	58,0 %
Korkorahastot	7 049	3,5 %	34 108	13,0 %
Yhdistelmärahastot	-	0,00 %	130	0,0 %
Osakerahastot	4 351	2,2 %	34 692	13,2 %
Hedgerahastot	-	0,0 %	2 263	0,9 %
Kiinteistöt	9 140	4,6 %	10 081	3,8 %
	198 994	100,0 %	262 460	100,0 %

korkoherkkyydellä, joka huomioi edellä mainittujen korkoshokkien vaikutuksen korkokatteeseen tulevina vuosina. Pankki seuraa korkoriskin kehittymistä tämän lisäksi useilla erilaisilla skenaarioilla, joilla simuloidaan pankin talletusten tai lainakannan muutoksia. Pankin korkoriski on vuoden 2017 aikana alentunut.

LIKVIDITEETTIRISKI

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan pankin kykyä vastata sitoumuksistaan. Likviditeettiriski voi aiheutua sisään tulevien ja ulos menevien kassavirtojen hallitsemattomuudesta tai ennakoimattomuudesta. Likviditeettiriskiksi voidaan määritellä myös tarvittavan jälleenaohituksen kustannusten hallitsematon nousu. Likviditeettiriski voidaan tarkemmin jakaa lyhyen aikavälin maksuvalmiusriskin ja pitkän aikavälin rahoitusriskiin. Rahoitusriski on jälleenaohituksen saatavuuteen ja hintaan liittyvä riski, joka syntyy, kun saamisten ja velkojen maturiteetit poikkeavat toisistaan. Rahoitusriski syntyy myös, jos saatavat ja velat ovat liiaksi keskittyneet yksittäisille vastapuolille. Rahoitusriskiä arvioidaan maturiteettiluokittain kunkin luokan saatavien ja velkojen erotuksen suuruudella.

Likviditeettiriskiä hallitaan mm. pitämällä riittävästi likvidejä varoja maksuvalmiuden takaamiseksi.

Rahoitusriskiä seurataan raportoimalla hallitukselle pankin rahoitusilanteesta sekä maksuvalmiusasemasta. Oma Säästöpankki Oyj hankkii tarvitsemansa jälleenaohituksen talletuksina omalta toimialueeltaan sekä muilla tarkoituksenmukaisilla keinoilla, kuten vakuudellisilla ja vakuudettomilla JVK-emissioilla ja sijoitustodistuksilla. Talletustiliehtojen mukaan merkittävä osa jälleenaohituksesta on avistaehtoista. Pankin tavoitteena on pidentää jälleenaohituksensa maturiteettia ja ylläpitää laajaa rahoituspohjaa. Pankin taseessa olevista luotoista 9,1 % (10,2 %) luottoaika on yli 20 vuotta. Vuoden 2017 aikana pankin rahoitusasema pysyi vakaana.

Pankki pitää maksuvalmiutensa hyvänä sijoittamalla likvidit varat pääosin jälkimarkkinakelpoisiin rahoitusinstrumentteihin. Pankin maksuvalmiusvaatimus (LCR) oli vuoden lopussa 280,3 prosenttia (111,3).

JOHDANNAISSOPIMUKSET

Pankki suojaa korollisia velkojaan korkojen muutoksia vastaan korkojohdannaisilla ja soveltaa niihin suojauslaskentaa koskevia määräyksiä sekä seuraa säännöllisesti suojausten tehokkuutta. Pankki seuraa kuukausittain johdannaisiin liittyviä riskejä kuten johdannaisten käyvän arvon muu-

PANKIN KORKOHERKKYYS 1 % MUUTOKSELLE

Korkoherkkyyksianalyysi

1 % muutos korkokäyrään (1 000 euroa)

	31.12.2017		31.12.2016	
	-1 % muutos	+1 % muutos	-1 % muutos	+1 % muutos
Muutos 1–12 kk	-1 163	6 113	-3 962	5 191
Muutos 13–24 kk	-1 906	13 902	-5 412	9 574

toksia verrattuna korkokäyrän muutoksiin sekä muutoksia pankin taseasemassa ja korkokatteen herkkyydessä koronmuutoksille.

KIINTEISTÖRISKI

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan kiinteistöomaisuuteen kohdistuvaa arvonalentumis-, tuotto- tai vahingoittumisriskiä. Kiinteistösijoitukset eivät kuulu pankin ydinliiketoimintaan. Pankin kiinteistökohteet on vakuutettu pääosin täysarvovakuutuksilla. Pankin sijoituskiinteistöomaisuus on arvioitu ja tilinpäätöksessä arvostettu kauppahintamenetelmällä. Kiinteistöomaisuuden arvo on vähäinen verrattuna pankin taseeseen ja pankin omiin pääomiin eikä kiinteistöomaisuuden arvoihin tällä hetkellä kohdistu sellaisia arvonalentamistarpeita, joilla olisi olennaista vaikutusta pankin lähivuosien tulokseen ja vakavaraisuuteen. Sijoituskiinteistöjen kirjanpitoarvot ja käyvät arvot on kuvattu liitetiedossa K16 Sijoitusomaisuus.

Pankin omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja kiinteistöyhtiöiden osakkeisiin sitoutunut pääoma oli tilinpäätöshetkellä 23,2 (24,3) miljoonaa euroa. Sijoituskiinteistöomaisuuteen sitoutunut pääoma väheni verrattuna edelliseen tilikauteen ja oli määrältään 8,2 (9,3) miljoonaa euroa, mikä on 0,3 (0,3) prosenttia pankin taseen loppusummasta.

STRATEGISET JA OPERATIIVISET RISKIT

Strategisella riskillä tarkoitetaan pankin toimintaympäristön kehitykseen nähden väärin valitusta liiketoimintastrategiasta syntyviä menetyksiä. Strategiset riskit pyritään minimoimaan päivittämällä strategiset ja vuositason suunnitelmat säännöllisesti. Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan menetyksiä, jotka voivat johtua sisäisistä puutteellisuuksista järjestelmissä, prosesseissa ja henkilöstön toiminnassa tai ulkoisista liiketoimintaan vaikuttavista tekijöistä. Operatiivisten riskien toteutumista pyritään minimoimaan henkilöstön jatkuvalla kehittämisellä ja kattavilla toimintaohjeilla sekä sisäisen valvonnan toimenpiteillä mm. eriyttämällä mahdollisuuksien mukaan asioiden valmistelu, päätöksenteko, toimeenpano ja valvonta toisistaan. Pankki on varautunut erityisellä vakuutuksella pankkitoiminnassa mahdollisesti toteutuviin operatiivisiin riskeihin ja niistä aiheutuviin vahinkoihin. Oikeudellisten riskien toteutumista osaltaan vähentävät laajasti käytössä olevat vakimuotoiset

sopimusehdot. Tietojärjestelmien toimintahäiriöistä aiheutuviin riskeihin on varauduttu jatkuvuussuunnittelulla. IT-järjestelmät ja sovellukset, laitteet ja verkko voivat olla alttiita luvattomalle käytölle, tietokoneviruksille ja muille haitallisille tekijöille, joiden hallitsemiseen hyödynnetään erilaisia tietoturvaohjelmistoja. Pankki laatii vuosittain kattavan riskikartoituksen, jossa käydään kattavasti läpi pankin eri toiminnot ja niihin liittyvät operatiiviset ja strategiset riskit sekä arvioidaan niiden todennäköisyys ja mahdollinen vaikutus riskin toteutuessa. Operatiivisia riskejä seurataan keräämällä tietoa pankkia kohdanneista taloudellisista menetyksistä ja mahdollisista väärinkäytöksistä. Toimiva johto hyödyntää sisäisen valvonnan tuottamaa raportointia ohjeistuksen noudattamisesta sekä tietoja toimintaympäristön muutoksista.

SISÄINEN TARKASTUS

Hallitus on asettanut pankille sisäisen tarkastuksen ja vahvistanut sisäiselle tarkastukselle tarkastussuunnitelman sekä raportointiperiaatteet. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on pankin toimintaorganisaation sisäisen valvonnan laajuuden ja riittävyyden arviointi sekä riskienhallintajärjestelmien toimivuuden valvonta ja arviointi. Sisäinen tarkastus raportoi havainnoistaan hallitukselle ja toimitusjohtajalle. Pankin hallitus käsittelee sisäisen tarkastuksen laatimat tarkastusyhteenvedot. Sisäinen tarkastus on toimintavuoden aikana ollut ulkoistettu Audit Partners Oy:lle.

Tammikuussa 2018 pankin sisäisen tarkastuksen päällikkönä aloitti Kristiina Lehtola. Samassa yhteydessä sopimus sisäisen tarkastuksen ulkoistamisesta Audit Partners Oy:n kanssa päättyi.

SISÄINEN VALVONTA

Pankin sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että pankissa eri tasoille asetetut päämäärät ja tavoitteet saavutetaan sovittuja ja asetettuja sisäisen valvonnan ohjeita noudattaen. Sisäinen valvonta on pankin sisältä käsin tapahtuvaa hallintoelinten ja organisaation itsensä hoitamaa tarkkailua ja kohdistuu ensisijaisesti toiminnan tilaan, laatuun ja tuloksiin. Sisäistä valvontaa suorittavat hallitus, toimitusjohtaja, esimiehet ja toimihenkilöt. Lisäksi toimihenkilöillä on velvollisuus ilmoittaa poikkeamista ja laittomuuksista ylemmälle organisaatiolle.

K2 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Konsernin emoyhtiö on Oma Säästöpankki Oyj, jonka kotipaikka on Seinäjoki. Pääkonttori on Lappeenrannassa osoitteessa Valtakatu 32, 53100 Lappeenranta. Tilinpäätös on saatavilla Pankin verkkosivuilta www.omasp.fi.

Oma Säästöpankki -konserni muodostuu emoyhtiöstä (Oma Säästöpankki Oyj) ja kahdesta tytäryhtiöstä, jotka ovat Koy Lappeenrannan Säästökeskus ja SAV-Rahoitus Oyj.

Hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 22.2.2018 tilikauden 1.1.–31.12.2017 tilinpäätöksen julkistettavaksi.

YLEISTÄ LAATIMISPERIAATTEISTA

Oma Säästöpankki Oyj:n (myöhemmin Pankki) konsernitilinpäätös on laadittu EU:ssa hyväksytyjä kansainvälisiä IFRS-standardeja (International Financial Reporting Standards) sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja noudattaen. Tilinpäätöksen liitetietojen laadinnassa on huomioitu myös suomalaisen kirjanpito- ja yhteisöläinsäädännön sekä viranomaismääräysten täydentävät vaatimukset.

Pankin konsernitilinpäätös (myöhemmin Konserni) esitetään tuhansissa euroissa, ellei toisin ole ilmoitettu. Liitetietojen luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa taulukossa tai laskelmassa esitetystä summasta. Konsernin ja siihen kuuluvien yritysten kirjanpito- ja toimintavaluutta on euro.

Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja, myytävissä olevia rahoitusvaroja, käyvän arvon suojauksen suojauskohteita (suojatun riskin osalta) ja käyvän arvon tai rahavirran suojauksessa käytettyjä suojaavia johdannaisia, jotka on arvostettu käypään arvoon.

YHDISTELYPERIAATTEET

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön ja sen tytäryritysten tilinpäätökset. Tytäryrityksiksi katsotaan ne yritykset, joissa Pankilla on määräysvalta. Pankilla on määräysvalta, kun se olemalla osallisena yrityksessä altistuu sijoituskohteen muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja se pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä sijoituskohdetta koskevaa valtaansa.

Konsernin keskinäinen omistus on eliminoitu hankintamenetelmällä. Luovutettu vastike, hankittu yhteisön yksilöitävissä olevat varat ja vastattavaksi otetut velat arvostetaan hankintahetkellä käypään arvoon. Mahdollinen liikearvo kirjataan määrään, jolla hankintameno ylittää Konsernin osuuden hankittujen varojen ja velkojen käyvästä arvosta hankintahetkellä. Hankintaan liittyvät menot on kirjattu kuluksi. Määräysvallattomien omistajien osuus on arvostettu määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien osuutta hankinnan kohteen yksilöitävissä olevasta nettovaurallisuudesta. Hankitut tytäryritykset sisällytetään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun Konserni on saanut määräysvallan, ja luovutetut tytäryritykset siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset ja velat, realisoitumattomat voitot sekä sisäinen voitonjako on eliminoitu konsernitilinpäätöksessä.

Realisoitumattomia tappioita ei eliminoida siinä tapauksessa, että tappio johtuu arvonalentumisesta. Tilikauden voiton tai tappion jakautuminen emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään erillisessä tuloslaskelmassa. Laajan tuloksen jakautuminen emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään laajan tuloslaskelman yhteydessä. Tilikauden voitto tai tappio ja laaja tulos kohdistetaan emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille, vaikka tämä johtaisi siihen, että määräysvallattomien omistajien osuudesta tulisi negatiivinen. Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus omasta pääomasta esitetään omana eränään taseessa oman pääoman osana.

Oma Säästöpankki omistaa SAV-Rahoitus Oyj:n osakkeista 49,75 %. Pankki on kuitenkin katsonut, että Pankki käyttää osakassopimukseen perustuen yhtiössä määräysvaltaa, joten SAV-Rahoitus yhdistellään konsernitilinpäätökseen tytäryrityksenä.

Osakkuusyrietyksiksi katsotaan sellaiset yritykset, joihin Konsernilla katsotaan olevan huomattava vaikutusvalta. Osakkuusyrietyksen kriteerit täyttyvät pääsääntöisesti silloin, kun Konserni omistaa 20–50 % yhtiön äänivallasta tai Konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta yhtiössä.

Pankki omistaa äänivallan perusteella 21,9 % Nooa Säästöpankki Oyj:stä, mutta koska Pan-

killä ei ole edustusta yrityksen hallituksessa eikä Pankki muutoinkaan voi käyttää kohteessa huomattavaa vaikutusvaltaa, on sijoitus luokiteltu myytävissä oleviin rahoitusvaroihin. Pankilla ei ole pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltäviä osakkuusyhtiöitä.

Yhteinen toiminto on järjestely, jossa kahdella tai useammalla osapuolella on sopimuksen tai yhtiöjärjestyksen perusteella yhteinen määräysvalta ja järjestelyyn liittyviä varoja koskevia oikeuksia ja velkoja koskevia velvoitteita. Konsernin tilinpäätökseen yhdistellään yhteisinä toimintoina alle 100 prosenttisesti omistettut keskinäiset kiinteistö-osakeyhtiöt. Konsernitiilinpäätös sisältää osuuden yhteisten toimintojen tuotoista, kuluista ja muun laajan tuloksen eristä sekä varoista ja veloista, siitä päivästä lähtien, jona yhteinen määräysvalta on syntynyt, siihen päivään saakka, kun se päättyy.

LIKEARVO

Liiketoimintojen yhdistämisissä syntyvä liikearvo kirjataan määrään, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja aiemmin omistettu osuus yhteen laskettuina ylittävät hankitun nettovarallisuuden käyvän arvon.

Liikearvosta ei kirjata poistoja, vaan se testataan mahdollisen arvonalentumisen varalta vähintään jokaisena raportointipäivänä ja aina kun esiintyy jokin viite siitä, että arvo saattaa olla alentunut. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon vähennettynä arvonalentumisilla.

RAHOITUSINSTRUMENTIT

Ulkomaan rahan määräiset erät

Euroalueeseen kuulumattomiin valuuttoihin sidotut ulkomaan rahan määräiset varat ja velat on muunnettu euroiksi Euroopan Keskuspankin noteeraamaan raportointipäivän keskikurssiin. Arvostuksen yhteydessä syntyneet kurssierot on kirjattu tuloslaskelmaan sijoitustoiminnan netto-tuottoihin.

Käteiset varat

Käteiset varat koostuvat kassasta, pankkisaamisista ja alle kolmen kuukauden lyhytaikaisista talletuksista.

Luokittelu ja kirjaaminen taseeseen

Rahoitusvarat ja -velat on luokiteltu alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä IAS 39 *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen* -standardin mukaisesti seuraaviin ryhmiin:

Rahoitusvarat

- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat
- Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset
- Lainat ja muut saamiset
- Myytävissä olevat rahoitusvarat

Rahoitusvelat

- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvelat
- Muut rahoitusvelat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat ja -velat

- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat muodostuvat strukturoiduista joukkovelkakirjalainoista ja kytkettyjä johdannaisia sisältävistä sijoituksista sekä johdannaisaamisista. Arvonmuutokset kirjataan tuloslaskelman erään tuotot kaupankäynnin nettotuotot.
- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvelat muodostuvat suojauslaskentaan liittyvistä johdannaisveloista. Oma Säästöpankilla ei ole raportointihetkellä johdannaisvelkoja.

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset

Eräpäivään asti pidettäviin sijoituksiin on luokiteltu saamistodistukset, joihin liittyvät maksusuoritukset ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia, jotka eräänntyvät määrättynä päivänä ja jotka Konsernilla on vakaa aikomus ja kyky pitää eräpäivään asti.

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset on arvostettu jaksotettuun hankintameno- tai arvonalentumistappiolla vähennettyyn hankintameno- tai arvonalentumisesta on ollut objektiivista näyttöä. Hankintameno- ja nimellisarvon välinen ero jaksotetaan korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi.

Lainat ja muut saamiset

Lainat ja muut saamiset -ryhmään on luokiteltu saamiset, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia eikä niitä noteerata julkisesti toimivilla markkinoilla. Lainoihin ja muihin saamisiin kirjataan saamiset luottolaitoksilta sekä saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä. Lainat ja muut saamiset arvostetaan arvonalentumistappioilla vähennettyyn jaksotettuun hankintamenuon.

Myytävissä olevat rahoitusvarat

Myytävissä oleviin rahoitusvaroihin on luokiteltu rahoitusvarat, joita ei ole luokiteltu yllä kuvattuihin rahoitusvarojen ryhmiin. Varat koostuvat pääosin saamistodistuksista ja oman pääoman ehtoista sijoituksista.

Myytävissä olevat rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon. Oman pääoman ehtoiset instrumentit, jolle ei ole toimivilla markkinoilla noteerattua hintaa ja joiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, on kuitenkin arvostettu hankintamenuon tai arvonalentumisella alennettuun hankintamenuon.

Myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutokset laskennallisilla veroilla oikaistuna kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään oman pääoman erään kuuluvassa Käyvän arvon rahastossa. Ulkomaan rahan määräisistä eristä johtuvia kurssivoittoja ja -tappioita ei kirjata käyvän arvon rahastoon vaan suoraan tulokseen. Käyvän arvon rahastoon kertyneet arvon muutokset siirretään omasta pääomasta tulosaikutteiksi luokittelun muutoksista johtuvina oikaisuna tuloslaskelmassa sijoitustoiminnan nettotuottoihin silloin, kun sijoitus myydään tai kun sen arvo on alentunut siten, että sijoituksesta tulee kirjata arvonalentumistappio.

Muut rahoitusvelat

Muihin rahoitusvelkoihin kirjataan velat luottolaitoksilta, velat yleisöltä ja julkisyhteisöiltä sekä yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat. Muut rahoitusvelat merkitään taseeseen jaksotettuun hankintamenuon efektiivisen koron menetelmällä lukuun ottamatta johdannaissopimuksia.

Rahoitusvarojen ja -velkojen netotus

Rahoitusvaroja tai -velkoja ei ole netotettu konsernin tilinpäätöksessä.

KÄYVÄN ARVON MÄÄRITTÄMINEN

Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutavassa tavanmukaisessa liiketoiminnassa.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritetään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla tai, jos toimivia markkinoita ei ole, yleisesti käytettyä arvostusmenetelmää käyttäen. Markkinoiden katsotaan olevat toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja säännönmukaisesti toistuvia, toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatransaktioita. Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään sen hetkistä ostokurssia.

Mikäli markkinoilla on vakiintunut arvostuskäytäntö rahoitusinstrumentille, jolle ei saada suoraan markkinahintaa, niin käypä arvo perustuu markkinoilla yleisesti käytettyyn markkinahinnan laskentamalliin ja mallin käyttämien syöttötietojen markkinanoteerauksiin.

Mikäli arvostuskäytäntö ei ole markkinoilla vakiintunut, käytetään markkina-arvon määrittämisessä asianomaiselle tuotteelle laadittua yleisesti käytettyä arvostusmallia. Arvostusmallit pohjautuvat yleisesti käytettyihin laskentamenetelmiin ja ne kattavat kaikki ne osatekijät, jotka markkinaosapuolet ottaisivat huomioon hintaa laskettaessa. Käyvän arvon määrittämisessä käytetään markkinatransaktioiden hintoja, diskontattuja rahavirtoja sekä toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa. Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon arviot luottoriskistä, käytettävistä diskonttauskoroista, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuudesta ja muista sellaisista tekijöistä, jotka vaikuttavat rahoitusinstrumentin käyvän arvon määrittämiseen.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kolmeen hierarkiatasoon sen mukaan, miten käypä arvo on määritetty:

Taso 1: Täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla noteeratut käyvät arvot.

Taso 2: Käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa varoille tai veloille joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti (esim. johdettuina hinnoista).

Taso 3: käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen varoille tai veloille syöttötietoja ja jotka eivät olennaisilta osin perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin.

Käypien arvojen hierarkian taso määritellään sijoituskohteen kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys arvioidaan kyseisen käypään arvoon arvostettavan erän suhteen kokonaisuudessaan. Siirron käyvän arvon hierarkiatasojen välillä katsotaan tapahtuneen siirron aiheuttaman tapahtuman tai olosuhteiden muutoksen toteutumispäivänä.

JOHDANNAISET JA SUOJAUSLASKENTA

Johdannaiset arvostetaan tilinpäätöksessä käypään arvoon ja arvonmuutokset kirjataan tulosvaiikutteisesti tai muihin laajan tuloksen eriin.

Konserni noudattaa sekä käyvänarvon että rahavirran suojauslaskentaa kirjanpidossaan. Käyvän arvon suojauksen kohteena on kiinteäkorkoinen ottolainaus ja rahavirran suojauksen kohteena vaihtuvakorkoisen antolainauksen tuleva korkovirta. Konserni soveltaa IAS 39 Suojauslaskennan "carve out" -mallia, joka mahdollistaa johdannaisten tai niiden osien yhdistelemisen ja käyttämisen suojausinstrumentteina.

Johdannaisia ei tehdä kaupankäyntitarkoituksessa. Suojaavien johdannaisten ja suojattavien instrumenttien välinen yhteys (suojaussuhde) ja suojauksen tehokkuus on dokumentoitu.

KÄYVÄN ARVON SUOJAUS

Käypää arvoa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelmassa erään "Kaupankäynnin nettotuotot". Käypää arvoa suojaattaessa myös suojattava kohde arvostetaan suojauksen ajan käypään arvoon, vaikka se muuten arvostettaisiin jaksotettuun hankintamenuun. Suojattavan kohteen käyvän arvon muutos kirjataan taseessa kyseisen tase-erän oikaisuksi ja tuloslaskelmassa erään "Kaupankäynnin nettotuotot". Suojaavien johdannaisten korot esitetään korkokulujen oikaisuna.

RAHAVIRRRAN SUOJAUS

Rahavirtaa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutoksen tehokas osuus kirjataan muihin laajan tuloksen erien kautta omassa pääomassa olevaan

käyvän arvon rahastoon. Käyvän arvon muutoksen tehoton osuus kirjataan suoraan tuloslaskelman erään "kaupankäynnin nettotuotot". "Kaupankäynnin nettotuottoihin" on kirjattu myös suojaavina instrumentteina käytettyjen korko-optioiden aika-arvon muutos, koska aika-arvo ei ole osa suojaavaa instrumenttia. Suojaavien johdannaisten korot sisältyvät korkotuottoihin tai -kuluihin.

Suojaavan johdannaisten arvostamisesta käyvän arvon rahastoon kertynyt arvonmuutos kirjataan tulokseen suojatun rahavirran oikaisuksi sitä mukaa, kun suojattu rahavirta tuloutuu. Rahavirran suojauksessa suojattavaa kohdetta ei arvosteta käypään arvoon.

Oma Säästöpankilla ei ole tilinpäätöshetkellä rahavirran suojausta.

OSAKEJOHDANNAISET

Osakejohdannaisia käytetään suojaamaan talletuksia, joiden tuotto on sidottu osakkeiden arvon muutokseen. Osakejohdannaisesta maksettu preemio sekä sen käyvän arvon muutos kirjataan taseen erään "johdannaissopimukset".

RAHOITUSVAROJEN ARVONALENTUMINEN

Muiden kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavien rahoitusvarojen arvonalentumistappiot kirjataan tuloslaskelmaan, jos on saatu objektiivista näyttöä rahoitusvarojen arvonalentumisesta. Objektiivinen näyttö arvioidaan jokaisen raportointikauden päättyessä.

LAINAT JA MUUT SAAMISET

Lainojen ja muiden saamisten arvonalentumista arvioidaan ensisijaisesti saamiskohtaisesti ja toissijaisesti saamisryhmäkohtaisesti. Arvonalentumistarvetta tarkastellaan objektiivisen näytön perusteella saamiskohtaisesti. Lisäksi merkittävät saamiset (suuret asiakasvastuut) arvioidaan yksilöllisesti riippumatta siitä, täyttyvätkö niiden kohdalla objektiivisen näytön kriteerit. Yksilöllisen tarkastelun lisäksi Pankki arvio saamisryhmäkohtaisesti indikaatioita arvonalentumisesta. Ryhmäkohtaisessa arvioinnissa huomioidaan myös ne erät, joista ei ole kirjattu arvonalentumista yksilöllisen tarkastelun perusteella.

Saamiskohtainen arvonalentumistappio on kirjattu lainoista ja muista saamisista, kun on ollut

objektiivista näyttöä siitä, että lainan tai muun saamisen pääomasta tai koroista ei saada suoritusta eikä saamisen vakuus riitä kattamaan sen määrää. Esimerkkejä objektiivisen näytön saamisen arvon alentumisesta ovat velallisen taloudelliset vaikeudet, sopimusehtojen rikkominen, kuten esimerkiksi lyhennyksen viivästyminen tai maksamatta jättäminen, velallisen konkurssi tai muu vastaava järjestely ja pankin velalliselle antama myönnytys, jota pankki ei muutoin harkitsisi antavansa.

Arvon alentumistappion määrä on määritetty saamisen kirjanpitoarvon ja arvioitujen, saamisesta kerrytettävissä olevien tulevien rahavirtojen nykyarvon erotuksena ottaen huomioon vakuuden käypä arvo. Arvon alentumista kirjattaessa vakuus on arvostettu määrään, joka siitä todennäköisesti odotetaan saatavan realisointihetkellä. Diskontauskorkona on käytetty saamisen alkuperäistä efektiivistä korkoa.

Lainojen ja muiden saamisten arvon alentumistappiot kirjataan taseeseen käyttäen vähennystiliä, joka oikaisee saamisen kirjanpitoarvoa.

Lainat ja muut saamiset on luokiteltu ryhmiin, joiden arvon alentumistappioiden tarvetta on arvioitu ryhmäkohtaisesti. Saamisryhmät on luokiteltu samankaltaisten luottoriskiominaisuuksien perusteella, jotta kyettäisiin arvioimaan ryhmäkohtaisten arvon alentumisten tarvetta niistä saamisista, joista ei ole vielä tunnistettu yksittäiseen saamiseen kohdistuvaa arvonalennusperustetta.

Lainat ja muut saamiset kirjataan pois taseesta, kun lainasta ei arvioida enää kertyvän suorituksia ja lopullinen tappio pystytään laskemaan. Taseesta pois kirjaamisen yhteydessä aiemmin kirjattu arvon alentuminen peruutetaan ja kirjataan lopullinen luottotappio.

ERÄPÄIVÄÄN ASTI PIDETTÄVÄT SIOITUKSET

Mikäli raportointipäivänä on havaittu objektiivista näyttöä siitä, että eräpäivään asti pidettäviin sijoituksiin luokitellun saamistodistuksen arvo on saattanut alentua, saamistodistukselle on tehty arvon alentumistarkastelu. Arvon alentumistappion määrä on määritetty hankintamenon ja arvioitujen, saamisesta kerrytettävissä olevien tulevien rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Diskontauskorkona on käytetty saamisen alkuperäistä efektiivistä korkoa. Havaittu arvon alentuminen

kirjataan tulosvaikutteisesti "Sijoitustoiminnan nettotuottoihin".

MYYTÄVISSÄ OLEVAT RAHOITUSVARAT

Mikäli raportointipäivänä havaitaan objektiivista näyttöä siitä, että myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokitellun arvopaperin arvo on saattanut alentua, arvopaperille tehdään arvon alentumistestaus. Jos tarkastelussa havaitaan arvon alentuneen, käyvän arvon rahastoon kertynyt tappio kirjataan tulosvaikutteisesti erään "Sijoitustoiminnan nettotuotot".

Esimerkkejä objektiivisen näytön saamisen arvon alentumisesta ovat liikkeeseen laskijan tai velallisen taloudelliset vaikeudet, sopimusehtojen rikkominen, velallisen konkurssi tai muu vastaava järjestely ja epäedulliset muutokset liikkeeseenlaskijan tai velallisen toimintaympäristössä.

Oman pääoman ehtoisen sijoituksen arvon alentumistappiona kirjataan hankintamenon ja raportointipäivän käyvän arvon erotus, vähennettynä kyseisestä rahoitusvarasta aikaisemmin tulosvaikutteisesti kirjatulla arvon alentumistappiolla. Myytävissä olevaksi luokiteltuun oman pääoman ehtoiseen instrumenttiin tehdyn sijoituksen tulosvaikutteisesti kirjattuja arvon alentumistappiota ei peruuteta tulosvaikutteisesti, vaan myöhempi arvonmuutos kirjataan muiden laajan tuloksen erien kautta käyvän arvon rahastoon.

Oman pääoman ehtoisen sijoituksen käyvän arvon lasku on merkittävä, kun se on yli 15 prosenttia alempi kuin instrumentin hankintameno ja pitkäaikainen, kun arvon alentuminen on kestänyt yhtäjaksoisesti yli 12 kuukautta ja arvonalennus on vähintään 15 prosenttia hankintamenosta.

Myytävissä olevien vieraan pääoman ehtoisten rahoitusinstrumenttien ja saamistodistusten osalta arvon alentumistappion määrä määritetään saamisen kirjanpitoarvon ja arvioitujen, saamisesta kerrytettävissä olevien tulevien rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Saamistodistusten arvon alentumistappion peruuntuminen kirjataan tulosvaikutteisesti. Käyvän arvon lasku, joka johtuu pelkästään riskittömän markkinakoron noususta, ei synnytä arvon alentumistappion kirjaamistarvetta.

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Konsernitilinpäätöksen merkittävimmät aineettomat hyödykkeet muodostuvat pankkiliiketoiminnassa käytetyistä tietojärjestelmistä sekä talle-

tuksiin liittyvistä asiakassuhteista, jotka siirtyivät Konsernille, kun Joroisten Osuuspankin ja Pyhäselän Paikallisosuuspankin pankkiliiketoiminnot yhdisteltiin Oma Säästöpankki Oyj:n taseeseen 1.10.2015 alkaen. Tietojärjestelmät ovat pääsääntöisesti Pankin yhteistyökumppanin Oy Samlink Ab:n tuottamia tietojärjestelmiä.

Aineeton hyödyke kirjataan taseeseen, jos on todennäköistä, että omaisuuserästä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu Konsernin hyväksi ja omaisuuserän hankintameno on määritettävissä luotettavasti.

Alkuperäinen arvostaminen tapahtuu hankintameno, joka käsittää ostohinnan sisältäen kaikki menot, jotka välittömästi johtuvat omaisuuserän saattamisesta valmiiksi sille aiottuun käyttötarkoitukseen. Hankintameno ei lueta hyödykkeen käytöstä ja henkilökunnan koulutuksesta aiheutuneita menoja eikä hallinnon menoja ja muita yhteisiä yleismenoja. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen aineeton hyödyke kirjataan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintameno.

Aineettomat hyödykkeet kirjataan taseen "Aineettomat hyödykkeet" -erään ja niistä tehtävät poistot kirjataan tuloslaskelman erään "Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä".

Aineettomista hyödykkeiden hankintameno kirjataan poistoiksi hyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisesti. Aineettomien hyödykkeiden poistot aloitetaan siitä ajankohdasta, jolloin hyödyke on valmis käytettäväksi. Aineettomien hyödykkeiden taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan vuosittain.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

Tietojärjestelmät	3–5 vuotta
Talletuksiin liittyvät asiakassuhteet	6 vuotta
Muut aineettomat hyödykkeet	3–5 vuotta

Liiketoimintojen yhdistämisissä syntynyt liikearvo kirjataan määrään, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja aiemmin omistettu osuus yhteen laskettuina ylittävät hankitun nettovarallisuuden käyvän arvon.

Liikearvoista ei kirjata poistoja, vaan ne testataan mahdollisen arvonalentumisen varalta vuosittain ja aina kun esiintyy jokin viite siitä, että arvo saattaa olla alentunut. Tätä tarkoitusta varten liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille. Liikear-

vo arvostetaan alkuperäiseen hankintameno vähennettynä arvonalentumisilla.

AINEELLISET HYÖDYKKEET JA SIJOITUSKIINTEISTÖT

Konsernin kiinteistöt jaetaan käyttötarkoituksen mukaan omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja sijoituskiinteistöihin. Sijoituskiinteistöjen tarkoituksena on tuottaa vuokratuloja tai pääomalle arvonnousua. Jos kiinteistöä käytetään sekä omassa että sijoituskäytössä, esitetään varat erikseen vain, jos ne voidaan myydä erikseen. Jako perustuu tällöin eri käytössä olevien neliömetrien suhteeseen.

Mikäli nämä osat pystyttäisiin myymään erikseen, ne käsitellään kirjanpidossa erikseen käyttötarkoituksen mukaisesti. Jos osat eivät ole erikseen myytävissä, käsitellään kiinteistöä sijoituskiinteistönä vain, jos ainoastaan vähäinen osa kiinteistöstä on omassa tai henkilökunnan käytössä. Tarkastelu tehdään eri käyttötarkoituksissa olevien tilojen neliömetrien suhteessa. Jos osia ei voida myydä erikseen, luokitellaan tila suuremman käytössä olevan tilan käyttöön perustuen.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet kirjataan taseessa erään "Aineelliset hyödykkeet" ja sijoituskiinteistöt erään "Sijoitusomaisuus". Tuloslaskelmassa oman käytön kiinteistöön liittyvät tuotot kirjataan erään "Liiketoiminnan muut tuotot" ja kulut erään "Liiketoiminnan muut kulut". Poistot ja arvonalentumistappiot kirjataan kaikista aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä erään "Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä". Sijoituskiinteistöjen nettotuotot, mukaan lukien tehdyt poistot ja arvonalentumiset, sisältyvät erään "Sijoitustoiminnan nettotuotot". Luovutuksista tai käytöstä poistamisesta aiheutuvat voitot tai tappiot kirjataan saatujen tuottojen ja tasearvon erotuksena.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja sijoituskiinteistöt arvostetaan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintameno. Poistot perustuvat arvioihin hyödykkeiden taloudellisista käyttöajoista. Maa-alueista ei tehdä poistoja. Hyödykkeeseen liittyvät alkuperäisen hankinnan jälkeen syntyvät menot aktivoidaan hyödykkeen kirjanpitoarvoon vain, jos on todennäköistä, että hyödykkeestä kertyy alun perin arvioitua suurempaa taloudellista hyötyä tai taloudellinen käyttöaika pitenee.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat pääosin

seuraavat:

Rakennukset	10–40 vuotta
Koneet ja kalusto	5–8 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	3–10 vuotta

VUOKRASOPIMUKSET

Konserni toimii vuokralle antajana IAS 17 Vuokrasopimukset -standardin mukaisella muulla vuokrasopimuksella omistamissaan asuin- ja liikehuoneistoissa. Vuokratuotot kirjataan tasaerinä tuloslaskelmaan eriin "Sijoitustoiminnan netto-tuotot" tai "Liiketoiminnan muut tuotot".

Konserni toimii vuokralle ottajana IAS 17 Vuokrasopimukset -standardin mukaisella muulla vuokrasopimuksella liiketoiminnassa käytössä olevia tiloja ja atk-laitteita. Vuokratulot kirjataan tasaisesti vuokrasopimuksen aikana tuloslaskelman "Liiketoiminnan muut kulut" -erään.

VARAUKSET

Varaus kirjataan, kun Konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, veloitteen täyttäminen on todennäköistä ja johto voi luotettavalla tavalla arvioida veloitteen määrän. Jos osasta veloitetta on varmuus saada korvausta kolmannelta osapuolelta, kirjataan korvaus erillisenä eränä. Varaukset tarkistetaan jokaisena raportointipäivänä ja oikaistaan tarvittaessa. Varaus arvostetaan sen määrän nykyarvoon, jota odotetaan veloitteen täyttämiseksi.

TYÖSUHDE-ETUUDET

Konsernin IAS 19 Työsuhde-etuudet -standardin piiriin kuuluvat työsuhde-etuudet koostuvat lyhytaikaisista työsuhde-etuuksista, työsuhteen päättämiseen liittyvistä etuuksista ja työsuhteen päättämisen jälkeisistä etuuksista.

Lyhytaikaisia työsuhde-etuuksia ovat esimerkiksi palkat ja luontaisedut, vuosilomat, tulospalkkiot ja lisävakuutukset, jotka odotetaan maksettavan kokonaisuudessaan 12 kuukauden kuluessa sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana työntekijät suorittavat asianomaisen työn.

Työsuhteen päättämiseen perustuvat etuudet koostuvat irtisanomiskorvauksista.

Työsuhteen päättämisen jälkeisiä etuuksia koskevat eläkejärjestelyt luokitellaan etuusperäisiksi ja maksupohjaisiksi järjestelyiksi. Etuusperäiset järjestelyt ovat pitkälti lisäläketurvan sisältäviä sopimuksia.

Maksuperusteisissa eläkejärjestelyissä Konserni maksaa kiinteitä eläkevakuutusmaksuja eläkevakuutusyhtiöille eikä tämän jälkeen ole juridista tai todellista velvollisuutta lisämaksujen suorittamiseen, jos eläkevakuutusyhtiö ei pysty suoriutumaan kyseisten etuuksien maksamisesta. Kulut kirjataan sen tilikauden kuluksi, jota maksu koskee.

Etuuspohjaisissa järjestelyissä Konsernille jää velvoitteita tilikauden maksujen jälkeen. Etuusperäisissä eläkejärjestelyissä velkaeränä esitetään järjestelystä johtuvien velvoitteiden nykyarvo raportointipäivänä vähennettynä järjestelyyn kuuluvien varojen käyvällä arvolla. Konserni käyttää ulkopuolista aktuaaria määrittämään työsuhteen päättämisen jälkeisistä etuuksista johtuvat velvoitteet.

TULOUTUSPERIAATTEET

Korkotuotot ja -kulut

Korkotuotot ja -kulut jaksotetaan efektiivisen koron menetelmällä sopimuksen juoksuajalle. Korkotuotot ja kulut kirjataan tuloslaskelmassa "Korkokatteeseen".

Kun rahoitusvaroihin kuuluvasta sopimuksesta on kirjattu arvonalentumistappio, korkotuoton laskemisessa käytetään alkuperäistä efektiivistä korkoa, ja korko lasketaan arvonalennuksella vähennetylle lainan saldolle.

Palkkiotuotot ja -kulut

Palkkiotuotot ja -kulut kirjataan pääsääntöisesti suoriteperiaatteen mukaisesti palvelun tai toimenpiteen suorittamisen yhteydessä. Useampaa vuotta koskevista palkkioista tuloutetaan tilikaudelle kuuluva osuus. Palkkioita, joiden katsotaan olevan kiinteä osa rahoitusinstrumentin efektiivistä korkoa, käsitellään efektiivisen koron oikaisuina. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusinstrumenttien palkkiot tuloutetaan kuitenkin instrumentin alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä.

Sijoitustoiminnan nettotuotot

Sijoitustoiminnan nettotuottoihin kirjataan myyntivoitot ja -tappiot sekä arvostusvoitot ja -tappiot ja osinkotuotot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusinstrumenteista sekä myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot ja sijoituskiinteistöjen nettotuotot. Osinkotuotot on kirjattu silloin, kun oikeus osinkoon on syntynyt.

Lisäksi erään kirjataan valuuttatoiminnan nettotuotot sekä käyvän arvon suojauslaskennan nettotuotot.

TULOVEROT

Konsernin tuloslaskelmaan kirjataan Konserniin kuuluvien yhtiöiden tilikauden tulokseen perustuvat verot, aikaisempien tilikausien verojen oikaisut ja laskennallisten verojen muutos. Verot kirjataan tuloslaskelmaan, paitsi koskien eriä, jotka liittyvät suoraan omaan pääomaan tai muihin laajan tuloksen kirjattuihin eriin. Tällöin myös vero kirjataan kyseisiin eriin. Tuloverot kirjataan vuoden arvioidun verotettavan tulon perusteella.

Laskennalliset verot lasketaan kirjanpidon ja verotuksen välisistä veronalaisista väliaikaisista ja vähennyskelpoisista eroista. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää. Käyttämättömiin verotuksessa vahvistettuihin tappioihin perustuvat verosaamiset kirjataan, mikäli verotettavan tulon kertyminen on todennäköistä ja saaminen voidaan hyödyntää.

TOIMINTASEGMENTIT

Oma Säästöpankin pankkiliiketoiminta muodostaa yhden IFRS 8 Toimintasegmentit -standardin mukaan määrittelyn segmentin. Pankin liiketoimintamalliin ja toiminnan luonteeseen perustuen koko konsernia käsitellään raportoitavana segmenttinä. Pankin ylimpänä päätöksentekijänä toimii pankin hallitus.

Pankkitoiminnan merkittävimmät tuottoerät ovat korkokate, palkkiotuotot ja sijoitustoiminnan tuotot. Merkittävimmät kuluerät ovat hallintokulut ja liiketoiminnan muut kulut. Pankin asiakkuudet muodostuvat suuresta määrästä asiakkuuksia, eikä yksittäisen asiakaskokonaisuuden määrä ylitä 10 prosenttia konsernin kokonaistuotoista. Pankki harjoittaa liiketoimintaa vain Suomen alueella.

JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET JA ARVIOIHIN LIITTYVÄT EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti vaatii Konsernin johdolta tiettyjä arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat tilinpäätöksessä esitettyjen erien määrään ja liitteinä annettuihin tietoi-

hin. Johdon keskeiset arviot koskevat tulevaisuutta ja raportointipäivän keskeisiä epävarmuustekijöitä. Ne liittyvät keskeisesti muun muassa käyvän arvon arviointiin, rahoitusvarojen, lainojen ja muiden saamisten sekä aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumisiin. Vaikka arviot perustuvat johdon tämänhetkiseen parhaaseen näkemykseen, on mahdollista, että toteumat poikkeavat tilinpäätöksessä käytetyistä arvioista.

Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Johto arvioi säännöllisesti rahoitusvarojen arvonalentumisen objektiivista näyttöä ja kirjaa tarvittaessa rahoitusvarojen arvonalentumiset. Lisäksi jokaisen raportointikauden loppuun mennessä johto arvioi myös muiden omaisuuserien kuin rahoitusvarojen arvonalentumisen.

Johto arvioi säännöllisesti onko lainojen ja saamisten arvonalentumiselle objektiivista näyttöä. Arvioiden perusteella Konserni tekee lainojen ja saamisten arvonalentumisia ja arvonalentumisten peruuttamisia tiettyjen kriteerien perusteella. Periaatteita kuvataan kappaleessa "Rahoitusvarojen arvonalentuminen".

Konsernissa arvioidaan ei-käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen arvonalentuminen jokaisen raportointikauden loppuun mennessä. Johto arvioi oman pääoman ehtoisten instrumenttien osalta, milloin arvonalentuminen katsotaan merkittäväksi tai pitkäaikaiseksi. Periaatteet kuvataan kappaleessa "Rahoitusvarojen arvonalentuminen".

Käyvän arvon arviointi

Johdon harkintaa käytetään myös tapauksissa, joissa rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään arvostusmenetelmien avulla. Jos käytettyjen arvostusmallien pohjaksi ei ole käytettävissä markkinoilta todennettavissa olevia syöttötietoja, on johdon arvioitava mitä muita syöttötietoja käyvän arvon laskemiseksi käytetään. Käyvän arvon määrittämisen periaatteita kuvataan tarkemmin laatimisperiaatteissa kohdassa "Käyvän arvon määrittäminen".

Johto arvioi, milloin se katsoo, että rahoitusinstrumenttien markkinat eivät ole toimivat. Lisäksi arvioitavaksi tulee, onko yksittäinen rahoitusinstrumentti aktiivisen kaupankäynnin kohteena ja onko markkinoilta saatava hintatieto luotettava indikaatio rahoitusinstrumentin käyvästä arvosta.

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvonalentuminen

Johto arvioi jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvonalentumisia. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvonalentumistestaus vaatii johdon harkintaa ja arviota hyödykkeen tulevaisuudessa kerryttämästä rahamäärästä, taloudellisesta vaikutusajasta ja käytettävästä diskonttauskorosta.

Liiketoimintojen yhdistäminen

Johdon harkintaa ja arvioita käytetään liiketoimintojen yhdistämisen yhteydessä luovutettujen osakkeiden vastaanotettujen varojen ja velkojen käypien arvojen määrittelyä.

Määräysvallan ja huomattavan vaikutusvallan arviointi sijoituskohteissa

Johdon harkintaa ja arvioita tarvitaan määräysvallan määrittelyssä konserniin kuuluvien yhtiöiden osalta, joista Konserni omistaa alle 50 % äänivallasta tai joista Konserni omistaa yli 20 % äänivaltaisista osakkeista tai osuuksista. Tällöin tulee tarkasteltavaksi tosiasiallinen määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta ja onko olemassa sellaisia tekijöitä, jotka vähentävät tai kasvattavat Konsernin todellista määräysvaltaa.

Oma Säästöpankki omistaa SAV-Rahoitus Oyj:n osakkeista 49,75 %. Pankin on katsottu käyttävän määräysvaltaa yhtiössä osakassopimukseen perustuen, minkä johdosta yhtiö on yhdistelty konserni-tilinpäätökseen tytäryrityksenä.

Oma Säästöpankki omistaa Nooa Säästöpankin osakkeista 21,9 %. Pankilla ei kuitenkaan katsota olevan huomattavaa vaikutusvaltaa kyseisessä yhtiössä, koska Pankilla ei ole edustusta yrityksen hallituksessa eikä Pankki muutoinkaan voi käyttää kohteessa huomattavaa vaikutusvaltaa. Tästä johtuen Nooa Säästöpankin osakkeet on luokiteltu "Myytavissä olevat rahoitusvarat" -ryhmään.

UUDET IFRS-STANDARDIT JA TULKINNAT, JOTKA EIVÄT VIELÄ OLE VOIMASSA

Oma Säästöpankki ei ole vielä soveltanut seuraavia, IASB:n jo julkistamia uusia tai uudistettuja standardeja ja tulkintoja. Konserni ottaa ne käyttöön kunkin standardin ja tulkinnan voimaantulopäivästä lähtien, tai mikäli voimaantulopäivä on muu kuin tilikauden ensimmäinen päivä, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta lukien.

Uusi IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardi (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)

IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* -standardi tulee sovellettavaksi 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla ja se korvaa IAS 39 *Rahoitusinstrumentit* -standardin. IFRS 9 käyttöönoton vaikutukset käytössä oleviin laadintaperiaatteisiin ja alustavat numeraaliset muutokset pankin taloudelliseen asemaan ja alustava siltalaskelma esitetään liitteessä K37.

Uusi IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)

IFRS 15 luo kattavan viitekehyksen sen määrittämiseksi, voidaanko myyntituottoja tulouttaa, kuinka paljon ja milloin. IFRS 15 korvaa voimassaolevan tuloutusta koskevan ohjeistuksen, mm. IAS 18:n Tuotot, IAS 11:n Pitkäaikaishankkeet sekä IFRIC 13:n Kanta-asiakasohjelmat. IFRS 15:n mukaan yhteisön on kirjattava myyntituotot sellaisena rahamääränä, joka kuvastaa vastiketta, johon yhteisö odottaa olevansa oikeutettu kyseisiä tavaroita tai palveluja vastaan. Oma Säästöpankki ei ole identifioinut merkittäviä muuttuvia vastikkeita tai merkittäviä oikeuksia, joita tulisi käsitellä erillisinä suoritevelvoitteina. Standardilla ei ole olemassa olevan olennaista vaikutusta Konsernin tuloslaskelmaan tai taloudelliseen asemaan.

Uusi IFRS 16 Vuokrasopimukset (sovellettava 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)

Standardin korvaa IAS 17 -standardin. IFRS 16:n mukaan nykyinen luokittelu käyttö- ja rahoitusleasingiin vuokralle ottajien osalta korvataan mallilla, jossa kaikkien yli 12 kuukautta pitkien leasing-sopimusten käsittämät varat ja velat kirjataan taseeseen oikeutena käyttää omaisuuserää ja tähän liittyvänä vuokrasopimusvelkana. Standardin vaikutuksia arvioidaan vielä Konsernissa.

Konserni arvioi, että muilla uusilla tai muutetuilla IFRS-standardeilla tai IFRIC-tulkintoilla ei tule olemaan olennaista vaikutusta konsernin tulokseen, taloudelliseen asemaan tai tietoihin.

Muilla julkistetuilla standardimuutoksilla ja tulkintoilla ei ole merkittävää vaikutusta Pankin konsernitilinpäätökseen.

K3 RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN LUOKITTELU

Varat 31.12.2017 (1 000 euroa)	Lainat ja saamiset	Eräpäivään asti pidettävät	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Suojaavat johdannaiset	Myytävässä olevat	Muut kuin rahoitus- varat	Kirjan- pitoarvo yhteensä	Käypä arvo
Käteiset varat	265 265	-	-	-	-	-	265 265	265 265
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat varat	-	-	332	-	-	-	332	332
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	73 847	-	-	-	-	-	73 847	73 847
Lainat ja saamiset asiakkailta	2 137 868	-	-	-	-	-	2 137 868	2 137 868
Johdannaiset	-	-	-	1 676	-	-	1 676	1 676
Sijoitusomaisuus	-	1 989	-	-	192 263	-	194 252	195 664
Saamistodistukset	-	1 989	-	-	150 647	-	152 636	152 636
Osakkeet ja osuudet	-	-	-	-	33 380	-	33 380	33 380
Sijoituskiinteistöt	-	-	-	-	8 236	-	8 236	9 648
Aineettomat hyödykkeet	-	-	-	-	-	6 515	6 515	6 515
Tuloverosaamiset	-	-	-	-	-	-112	-112	-112
Laskennalliset verosaamiset	-	-	-	-	-	1 240	1 240	1 240
Muut varat	-	-	-	-	-	45 684	45 684	45 684
Rahoitusvarat yhteensä	2 476 980	1 988	332	1 676	192 066	53 327	2 726 567	2 727 979

Velat 31.12.2017 (1 000 euroa)	Suojaavat johdannaiset	Muut rahoitus- velat	Muut kuin rahoitus- velat	Kirjan- pitoarvo yhteensä	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille	-	35 993	-	35 993	35 993
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-	1 639 304	-	1 639 304	1 639 304
Johdannaiset	2 222	-	-	2 222	2 222
Yliseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	736 961	-	736 961	736 961
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	-	28 000	-	28 000	28 000
Varaukset	-	-	313	313	313
Tuloverovelat	-	-	1 441	1 441	1 441
Laskennalliset verovelat	-	-	19 119	19 119	19 119
Muut velat	-	-	21 730	21 730	21 730
Rahoitusvelat yhteensä	2 222	2 440 258	42 603	2 485 083	2 485 083

**Varat 31.12.2016
(1 000 euroa)**

	Lainat ja saamiset	Eräpäivään asti pidettävät	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Suojaavat johdannaiset	Myytavissä olevat	Muut kuin rahoitusvarat	Kirjanpitoarvo yhteensä	Käypä arvo
Käteiset varat	7 728	-	-	-	-	-	7 728	7 728
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat varat	-	-	576	-	-	-	576	576
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	61 958	-	-	-	-	-	61 958	61 958
Lainat ja saamiset asiakkailta	1 785 417	-	-	-	-	-	1 785 417	1 785 417
Johdannaiset	-	-	-	2 630	-	-	2 630	2 630
Sijoitusomaisuus	-	1 988	-	-	246 054	9 327	257 369	259 712
Saamistodistukset	-	1 988	-	-	148 549	-	150 537	150 537
Osakkeet ja osuudet	-	-	-	-	97 505	-	97 505	97 505
Sijoituskiinteistöt	-	-	-	-	-	9 327	9 327	10 900
Aineettomat hyödykkeet	-	-	-	-	-	4 315	4 315	4 315
Tuloverosaamiset	-	-	-	-	-	-112	-112	-112
Laskennalliset verosaamiset	-	-	-	-	-	1 347	1 347	1 347
Muut varat	-	-	-	-	-	29 540	29 540	29 540
Rahoitusvarat yhteensä	1 855 103	1 988	576	2 630	246 054	44 417	2 150 768	2 153 111

**Velat 31.12.2016
(1 000 euroa)**

	Suojaavat johdannaiset	Muut rahoitusvelat	Muut kuin rahoitusvelat	Kirjanpitoarvo yhteensä	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille	-	34 257	-	34 257	34 257
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-	1 480 006	2 822	1 482 828	1 482 828
Johdannaiset	-	-	-	-	-
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	353 050	-	353 050	353 050
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	-	17 600	-	17 600	17 600
Varaukset	-	-	667	667	667
Tuloverovelat	-	-	-	-	-
Laskennalliset verovelat	-	-	17 339	17 339	17 339
Muut velat	-	-	23 956	23 956	23 956
Rahoitusvelat yhteensä	-	1 884 913	44 784	1 929 697	1 929 697

K4 KÄTEISET VARAT

(1 000 euroa)	31.12.2017	31.12.2016
Kassa	7 131	7 728
Suomen Pankin shekkitili	258 134	-
Käteiset varat yhteensä	265 265	7 728

K5 LAINAT JA SAAMISET

(1 000 euroa)	31.12.2017	31.12.2016
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta		
Talletukset	73 847	61 958
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta yhteensä	73 847	61 958
Lainat ja saamiset asiakkailta		
Lainat	2 078 443	1 728 683
Käytetyt tililuotot	37 425	37 885
Valtion varoista välitetyt lainat	507	770
Luottokortit	21 457	18 041
Pankkitakausaamiset	36	38
Lainat ja saamiset asiakkailta yhteensä	2 137 868	1 785 417
Lainat ja saamiset yhteensä	2 211 715	1 847 375

Arvon alentumistappiot lainoista ja muista saamisista	2017	2016
Arvon alentumistappiot 1.1.	8 334	6 411
+ Arvon alentumistappioiden lisäykset	2 620	3 657
- Arvon alentumistappioiden peruutukset	-2 157	-2 764
+/- Saamisryhmäkohtaisten arvon alentumistappioiden muutos	-76	1 030
Arvon alentumiset 31.12.	8 720	8 334
- Lopulliset luottotappiot	2 213	2 247
Luottotappiot 31.12.	2 213	2 247

K6 JOHDANNAISET

(1 000 euroa)

31.12.2017

31.12.2016

Varat

Suojaavat johdannaiset	1 676	2 630
Käypää arvoa suojaavat	1 470	2 630
Korkojohdannaiset	1 470	2 503
Osake- ja osakeindeksijohdannaiset	206	127
Rahavirtaa suojaavat	-	-
Johdannaisvarat yhteensä	1 676	2 630

Kohde-etuuksien nimellisarvot ja johdannaisten käyvät arvot 31.12.2017

Jäljellä oleva juoksu-aika

Käyvät arvot

	Alle 1 vuosi	1–5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Varat	Velat
Käyvän arvon suojaus	15 000	270 000	-	285 000	1 470	2 222
Korkojohdannaiset	15 000	270 000	-	285 000	1 470	2 222
Ostetut optiosopimukset	-	-	-	-	-	-
Koronvaihtosopimukset	15 000	270 000	-	285 000	1 470	2 222
Osake- ja indeksijohdannaiset	-	-	-	-	-	-
Rahavirran suojaus	-	-	-	-	-	-
Korkojohdannaiset	-	-	-	-	-	-
Ostetut optiosopimukset	-	-	-	-	-	-
Koronvaihtosopimukset	-	-	-	-	-	-
Muut suojaavat johdannaiset	23 422	44 767	-	68 189	206	-
Osake- ja osakeindeksijohdannaiset	23 422	44 767	-	68 189	206	-
Johdannaiset yhteensä	38 422	314 767	-	353 189	1 676	2 222

Kohde-etuuksien nimellisarvot ja johdannaisten käyvät arvot 31.12.2016

Jäljellä oleva juoksu-aika

Käyvät arvot

	Alle 1 vuosi	1–5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Varat
Käyvän arvon suojaus	30 658	77 260	-	107 918	2 630
Korkojohdannaiset	15 000	35 000	-	50 000	2 620
Ostetut optiosopimukset	-	-	-	-	-
Koronvaihtosopimukset	15 000	35 000	-	50 000	2 620
Osake- ja indeksijohdannaiset	15 658	42 260	-	57 918	10
Rahavirran suojaus	-	-	-	-	-
Korkojohdannaiset	-	-	-	-	-
Ostetut optiosopimukset	-	-	-	-	-
Koronvaihtosopimukset	-	-	-	-	-
Johdannaiset yhteensä	30 658	77 260	-	107 918	2 630

K7 SIOITUSOMAISSUUS

(1 000 euroa)	31.12.2017	31.12.2016
Myytavissä olevat rahoitusvarat		
Saamistodistukset	150 647	148 649
Osakkeet ja osuudet	33 380	97 405
Myytavissä olevat rahoitusvarat yhteensä	184 027	246 054
Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset		
Saamistodistukset	1 989	1 988
Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset yhteensä	1 989	1 988
Sijoituskiinteistöt	8 236	9 327
Sijoituskiinteistöt yhteensä	8 236	9 327
Sijoitusomaisuus yhteensä	194 253	257 369

Sijoituskiinteistöjen käypien arvojen on arvioitu olevan 9,6 miljoonaa euroa.

Myytavissä olevat rahoitusvarat ja eräpäivään asti pidettävät sijoitukset 31.12.2017 (1 000 euroa)

	Myytavissä olevat saamis- todistukset	Myytavissä olevat osakkeet ja osuudet			Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset	Kaikki yhteensä
		Käypään arvoon	Käypään arvoon	Hankinta- menoon		
31.12.2017					Jaksotettuun hankintamenoon	
Noteeratut						
Julkisyhteisöiltä	52 455	13 147	-	13 147	-	65 602
Muilta	95 661	11 891	-	11 891	1 989	109 541
Muut kuin nooteratut						
Julkisyhteisöiltä	-	-	-	-	-	-
Muilta	2 531	-	8 342	8 342	-	10 873
Yhteensä	150 647	25 038	8 342	33 380	1 989	186 016

Myytavissä olevat rahoitusvarat ja eräpäivään asti pidettävät sijoitukset 31.12.2016 (1 000 euroa)

	Myytavissä olevat saamis- todistukset	Myytavissä olevat osakkeet ja osuudet			Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset	Kaikki yhteensä
		Käypään arvoon	Käypään arvoon	Hankinta- menoon		
31.12.2016					Jaksotettuun hankintamenoon	
Noteeratut						
Julkisyhteisöiltä	-	-	-	-	1 988	1 988
Muilta	143 871	78 427	-	78 427	-	222 298
Muut kuin nooteratut						
Julkisyhteisöiltä	-	-	-	-	-	-
Muilta	4 778	-	18 978	18 978	-	23 756
Yhteensä	148 649	78 427	18 978	97 405	1 988	248 042

Myytävissä olevien rahoitusvarojen arvonalentumistappiot

	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	Kaikki yhteensä
Arvonalentumistappiot 1.1.2017	-	1 366	1 366
+ Arvonalentumistappioiden lisäykset	-	66	66
- Arvonalentumistappioiden peruutukset	-	-41	-41
Arvonalentumistappiot 31.12.2017	-	1 391	1 391

	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	Kaikki yhteensä
Arvonalentumistappiot 1.1.2016	-	1 333	1 333
+ Arvonalentumistappioiden lisäykset	-	52	52
- Arvonalentumistappioiden peruutukset	-	-19	-19
Arvonalentumistappiot 31.12.2016	-	1 366	1 366

Sijoituskiinteistöjen muutokset	2017	2016
Hankintameno 1.1.	13 863	16 099
+ Lisäykset	350	1 338
- Vähennykset	-542	-303
+/- Siirrot	-	-3 271
Hankintameno 31.12.	13 671	13 863
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-4 536	-4 803
+/- Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-42	-
- Poistot	-521	-233
- Arvonalentumiset	-	-
+/- Muut muutokset	-336	500
Kertyneet poistot ja arvonalentumistappiot 31.12.	-5 435	-4 536
Kirjanpitoarvo 1.1.	9 327	11 296
Kirjanpitoarvo 31.12.	8 236	9 327

K8 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

(1 000 euroa)	31.12.2017	31.12.2016
Muut aineettomat oikeudet	4 766	2 184
Tietojärjestelmät	665	808
Talletuksiin liittyvät asiakassuhteet	4 101	1 376
Keskeneräiset aineettomat hyödykkeet	727	1 177
Muut pitkävaikutteiset menot	68	-
Liikearvo	954	954
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	6 515	4 315

Aineettomien hyödykkeiden muutokset 2017	Muut pitkävaikutteiset menot	Keskeneräiset aineettomat hyödykkeet	Muut aineettomat oikeudet	Liikearvo
Hankintameno 1.1.	1 978	1 177	3 045	954
+ Lisäykset	-	-	3 000	-
+/- Siirrot	-	-450	-	-
Hankintameno 31.12.	1 978	727	6 045	954
Kertyneet poistot ja arvonalentumistappiot 1.1.	-1 909	-	-861	-
+/- Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-	-	-
- Poistot	-	-	-425	-
- Arvonalentumiset	-	-	-	-
+/- Muut muutokset	-	-	6	-
Kertyneet poistot ja arvonalentumistappiot 31.12.	-1 909	-	-1 280	-
Kirjanpitoarvo 1.1.	69	1 177	2 184	954
Kirjanpitoarvo 31.12.	69	727	4 765	954

Aineettomien hyödykkeiden muutokset 2016	Muut pitkävaikutteiset menot	Keskeneräiset aineettomat hyödykkeet	Muut aineettomat oikeudet	Liikearvo
Hankintameno 1.1.	-	316	3 073	454
+ Lisäykset	-	861	1 056	500
- Vähennykset	-	-	-82	-
+/- Siirrot	-	-	-1 002	-
Hankintameno 31.12.	-	1 177	3 045	954
Kertyneet poistot ja arvonalentumistappiot 1.1.	-	-	-410	-
+/- Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-	40	-
- Poistot	-	-	-400	-
- Arvonalentumiset	-	-	-	-
+/- Muut muutokset	-	-	-91	-
Kertyneet poistot ja arvonalentumistappiot 31.12.	-	-	-861	-
Kirjanpitoarvo 1.1.	-	316	2 662	454
Kirjanpitoarvo 31.12.	-	1 177	2 184	954

K9 AINEELLISET HYÖDYKKEET

(1 000 euroa)	31.12.2017	31.12.2016
Omassa käytössä olevat kiinteistöt	15 029	15 058
Maa- ja vesialueet	353	391
Rakennukset	14 676	14 668
Koneet ja kalusto	1 422	1 368
Muut aineelliset hyödykkeet	287	288
Keskeneräiset hankinnat	609	682
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	17 348	17 396

Omassa käytössä olevat kiinteistöt

Aineellisten hyödykkeiden muutokset 2017	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	408	22 360	9 419	288
+ Lisäykset	-	272	585	-
- Vähennykset	-37	-78	-76	-1
+/- Siirrot	-	1 236	-	-
Hankintameno 31.12.	371	23 790	9 928	287
Kertyneet poistot ja arvonalentumistappiot 1.1.	-18	-7 693	-8 052	-
+/- Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	37	73	-
- Poistot	-	-1 401	-527	-
- Arvonalentumiset	-	-57	-	-
+/- Muut muutokset	-	-	-	-
Kertyneet poistot ja arvonalentumistappiot 31.12.	-19	-9 114	-8 506	-
Kirjanpitoarvo 1.1.	402	14 667	1 367	288
Kirjanpitoarvo 31.12.	352	14 676	1 422	287

Omassa käytössä olevat kiinteistöt

Aineellisten hyödykkeiden muutokset 2016	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	419	23 052	8 864	273
+ Lisäykset	-	-	526	15
- Vähennykset	-11	-692	-2	-
+/- Siirrot	-	-	31	-
Hankintameno 31.12.	408	22 360	9 419	288
Kertyneet poistot ja arvonalentumistappiot 1.1.	-18	-8 050	-7 517	-
+/- Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	483	-	-
- Poistot	-	-416	-535	-
- Arvonalentumiset	-	-	-	-
+/- Muut muutokset	1	290	-	-
Kertyneet poistot ja arvonalentumistappiot 31.12.	-17	-7 693	-8 052	-
Kirjanpitoarvo 1.1.	402	15 003	1 347	273
Kirjanpitoarvo 31.12.	391	14 667	1 367	288

K10 MUUT VARAT

(1 000 euroa)	31.12.2017	31.12.2016
Maksujenvälityssaamiset	23	34
Siirtosaamiset	12 059	11 642
Korot	6 934	6 824
Muut ennakkomaksut	127	72
Muut siirtosaamiset	4 998	4 746
Muut	16 254	468
Muut varat yhteensä	28 337	12 144

Muut-erä sisältää emoyhtiön hallussa olleiden osakkeiden avoimien myyntien saamisia n. 15,6 miljoonaa euroa 31.12.2017.

K11 VEROSAAMISET JA -VELAT

(1 000 euroa)	31.12.2017	31.12.2016
Verosaamiset		
Tuloverosaamiset	-112	-112
Laskennalliset verosaamiset	1 240	1 347
Verosaamiset yhteensä	1 128	1 235
Verovelat		
Tuloverovelka	1 441	-
Laskennalliset verovelat	19 119	17 339
Verovelat yhteensä	20 560	17 339

Laskennalliset verosaamiset	1.1.2017	Kirjattu tulos- vaikutteisesti	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	31.12.2017
Myytävässä olevista rahoitusvaroista	368	-319	-	49
Rahavirran suojauksesta	3	-3	-	-
Aineellisista hyödykkeistä	190	136	-	326
Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä	34	87	-	121
Arvonalentumisista	212	-83	-	129
Vahvistetuista tappioista	480	60	-	540
Johdannaisista	60	15	-	75
Muista eristä	-	-	-	-
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	1 347	-156	-	1 240

Laskennalliset verovelat	1.1.2017	Kirjattu tulos- vaikutteisesti	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	31.12.2017
Verotuksellisista varauksista	14 609	2 485	-	17 094
Myytävässä olevista rahoitusvaroista	2 345	-1 250	-	1 095
Rahavirran suojauksesta	-	-	-	-
Aineettomista hyödykkeistä	-	-	-	-
Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä	-	-	-	-
Johdannaisista	-	-	-	-
Liiketoimintojen hankinnasta	385	545	-	930
Muista eristä	-	-	-	-
Laskennalliset verovelat yhteensä	17 339	1 780	-	19 119

Laskennalliset verosaamiset	1.1.2016	Kirjattu tulos- vaikutteisesti	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	31.12.2016
Myytävissä olevista rahoitusvaroista	410	-42	-	368
Rahavirran suojauksesta	49	-46	-	3
Aineellisista hyödykkeistä	540	-350	-	190
Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä	24	10	-	34
Arvonlentumisista	300	-88	-	212
Vahvistetuista tappioista	-	480	-	480
Johdannaisista	93	-33	-	60
Muista eristä	-	-	-	-
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	1 416	-69	-	1 347

Laskennalliset verovelat	1.1.2016	Kirjattu tulos- vaikutteisesti	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	31.12.2016
Verotuksellisista varauksista	12 622	1 987	-	14 609
Myytävissä olevista rahoitusvaroista	1 562	783	-	2 345
Rahavirran suojauksesta	-	-	-	-
Aineettomista hyödykkeistä	-	-	-	-
Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä	-	-	-	-
Johdannaisista	-	-	-	-
Liiketoimintojen hankinnasta	330	55	-	385
Muista eristä	-	-	-	-
Laskennalliset verovelat yhteensä	14 514	2 825	-	17 339

K12 VELAT YLEISÖLLE JA JULKISYHTEISÖILLE JA VELAT LUOTTOLAITOKSILLE

(1 000 euroa)	31.12.2017	31.12.2016
Velat luottolaitoksille	35 993	34 257
Vaadittaessa maksettavat	14 644	12 317
Muut kuin vaadittaessa maksettavat	21 349	21 940
Velat luottolaitoksille yhteensä	35 993	34 257
Velat yleisöille ja julkisyhteisöille		
Talletukset	1 639 422	1 479 278
Vaadittaessa maksettavat	1 420 786	1 212 975
Muut	218 636	266 303
Muut rahoitusvelat	479	728
Vaadittaessa maksettavat	-	-
Muut kuin vaadittaessa maksettavat	479	728
Ottolainauksen käyvän arvon muutos	-598	2 822
Velat yleisöille ja julkisyhteisöille yhteensä	1 639 304	1 482 828
Velat luottolaitoksille, yleisöille ja julkisyhteisöille yhteensä	1 675 350	1 517 085

K13 YLEISEEN LIIKKEESEEN LASKETUT VELKAKIRJAT

(1 000 euroa)

31.12.2017

31.12.2016

Joukkovelkakirjalainat	583 045	259 749
Sijoitustodistukset	153 916	93 301
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat yhteensä	736 961	353 050

Joukkovelkakirjalainojen maturiteetit	Nimellis-arvo	Korko	Liikkeelle-laskuvuosi	Eräpäivä	Kirjanpitoarvo	
					2017	2016
Oma Säästöpankki Oyj 24.4.2017	50 000	1,050 % / vaihtuva	2014	24.4.2017	-	49 982
Oma Säästöpankki Oyj 16.4.2018	100 000	0,930 % / vaihtuva	2015	16.4.2018	99 980	99 912
Oma Sp Oyj 6.5.2019	110 000	1,000 % / vaihtuva	2016	6.5.2019	109 916	109 854
Oma Sp Oyj 3.4.2020	125 000	0,880 % / vaihtuva	2017	3.4.2020	124 855	-
Oma Sp Oyj 12.12.2022	250 000	0,125 % / vaihtuva	2017	12.12.2022	248 294	-
					583 045	259 749

Nimellisarvoilla painotettu keskiporko 0,639 % (0,852 %)

Sijoitustodistuksien maturiteetit	Alle 3 kk	3–6 kk	6–9 kk	9–12 kk	Kirjanpitoarvo yhteensä
12/31/2017	90 978	56 949	5 988	-	153 916
12/31/2016	34 984	15 981	29 895	12 442	93 301

K14 VELAT, JOILLA ON HUONOMPI ETUOIKEUS KUIN MUILLA VELOILLA

(1 000 euroa)	31.12.2017	31.12.2016
Pääomalainat	200	-
Debentuurit	27 800	17 600
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla yhteensä	28 000	17 600

Velkojen yksilöintitiedot	31.12.2017	31.12.2016	Korko %	Eräpäivä
Säästöpankkien debentuurilaina I/2012	-	2 000	2,85 %	7.5.2017
Säästöpankkien debentuurilaina I/2013	2 800	5 600	2,35 %	15.5.2018
Oma Sp debentuurilaina I/2014	10 000	10 000	2,65 %	20.5.2019
Oma Sp debentuurilaina I/2017	15 000	-	1,25 %	1.2.2023
	27 800	17 600		

Omiin varoihin luettu määrä	31.12.2017	31.12.2016
Oma Sp debentuurilaina I/2014	2 766	4 765
Oma Sp debentuurilaina I/2017	15 000	-
Yhteensä	17 766	4 765

Ennenaikaisen takaisinmaksun ehdot:

Konserni pidättää itselleen kaikkien lainojen osalta oikeuden lunastaa laina joko kokonaan tai osittain takaisin ennen eräpäivää. Ennenaikainen takaisinmaksu on kuitenkin mahdollista ainoastaan Finanssivalvonnan luvalla, lukuun ottamatta vähäisiä lunastuksia, jotka pankki edelleen myy lyhyen ajan sisällä lunastuksesta.

Velkojen etuoikeutta ja velkojen mahdollista osakkeisiin vaihtamista koskevat määräykset:

Lainat on laskettu liikkeeseen velkakirjalain (622/47) 34 §:n mukaisena debentuurilainana. Lainoilla on liikkeeseenlaskijan muita velkasitoumuksia huonompi etuoikeus.

K15 VARAUKSET JA MUUT VELAT

(1 000 euroa)	31.12.2017	31.12.2016
Varaukset	313	427
Eläkevaraukset	313	427
Muut velat		
Maksujenvälitysvelat	14 909	14 539
Siirtovelat	6 463	6 087
Korkovelat	1 321	1 498
Saadut korkoennakot	1 359	134
Muut siirtovelat	3 716	4 387
Saadut ennakkomaksut	67	68
Muut	358	3 570
Varaukset ja muut velat yhteensä	22 042	24 623

Varausten muutokset	31.12.2017	31.12.2016
Varaukset 1.1.	427	190
Lisäys etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	-	237
Vähennys etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	-114	-
Varaukset 31.12.	313	427

Varaukset muodostuvat etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä, joita kuvataan tarkemmin liitetiedossa K29 Eläkevelka.

K16 OMA PÄÄOMA

(1 000 euroa)	31.12.2017	31.12.2016
Osakepääoma	24 000	24 000
Vapaat rahastot	110 268	111 417
Käyvän arvon rahasto	4 181	7 907
Käypään arvoon arvostamisesta	4 181	7 904
Rahavirran suojauksesta	-	3
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	106 087	103 510
Muut vapaat rahastot	-	-
Kertyneet voittovarot	106 439	84 741
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	82 231	68 696
Tilikauden voitto (tappio)	24 208	16 045
Emoyhtiön oma pääoma yhteensä	240 706	220 158
Oma Säästöpankki Oyj osakkeenomistajien osuus	240 706	220 158
Määräysvallattomien omistajien osuus	778	913
Oma pääoma yhteensä	241 484	221 071

Erittely käyvän arvon rahastosta	2017	2016
Käyvän arvon rahasto 1.1.	7 907	4 365
Käyvän arvon muutos, osakkeet ja osuudet	-3 629	3 445
Käyvän arvon muutos, muut rahoitusinstrumentit	-1 029	3
Laskennalliset verot	932	-825
Siirrot erien välillä	-	919
Käyvän arvon rahasto 31.12.	4 181	7 907

Erittely rahavirran suojauksen muutoksista	2017	2016
Rahavirran suojaus 1.1.	3	49
Laskennalliset verot	-	-46
Siirrot erien välillä	-3	0
Rahavirran suojaus 31.12.	-	49

Osakkeiden lukumäärä on 501 744 kpl ja osakkeen äänimäärä 1 ääni / osake.
Osakkeella ei ole nimellisarvoa.

	Omistus 31.12.2017		Omistus 31.12.2016	
	Osakkeiden lukumäärä	Osuus osakkeista, %	Osakkeiden lukumäärä	Osuus osakkeista, %
Etelä-Karjalan Säästöpankkisäätiö	222 000	44,2	222 000	45,2
Parkanon Säästöpankkisäätiö	68 000	13,6	68 000	13,9
Töysän Säästöpankkisäätiö	60 000	12,0	60 000	12,2
Kuortaneen Säästöpankkisäätiö	40 000	8,0	40 000	8,1
Hauhon Säästöpankkisäätiö	33 600	6,7	33 600	6,8
Rengon Säästöpankkisäätiö	22 400	4,5	22 400	4,6
Suodenniemen Säästöpankkisäätiö	16 000	3,2	16 000	3,3
Pyhäselän Oma Osuuskunta	15 177	3,0	15 177	3,1
Joroisten Oma Osuuskunta	13 783	2,7	13 783	2,8
Pasi Sydänlammi, toimitusjohtaja	1 255	0,3	-	-
10 suurinta omistajaa	492 215	98,1	490 960	100,0
Muut, henkilöstö	9 529	1,9	-	-
Yhteensä	501 744	100,0	490 960	100,0

Henkilöstöanti järjestettiin 13.–31.11.2017. Osakkeen merkintähinta oli 239 euroa/osake ja annissa merkittiin yhteensä 10 784 osaketta. Hallitus hyväksyi tehdyt, kokonaisuudessaan maksetut merkinnät 22.12.2017 ja uudet osakkeet merkittiin kaupparekisteriin 15.1.2018. Merkintämaksut, yhteensä 2,58 miljoonaa euroa, merkittiin antiehtojen mukaisesti kokonaisuudessaan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

Yhtiössä ei ole eri osakelajeja, kaikilla osakkeilla on yhtäläiset oikeudet. Henkilöstöannissa merkityt osakkeet tuottavat antiehtojen mukaisesti osakkeenomistajan oikeudet siitä päivästä lukien, kun osakkeet on rekisteröity kaupparekisteriin.

Kaikilla osakkeilla on yhtäläinen osinko-oikeus.

Hallituksella ei ole voimassa olevia uusmerkintä-, vaihtovelkakirjalaina- tai optiovaltuuksia.

Vapaat rahastot

Käyvän arvon rahastoon sisältyy myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutos laskennal-

lisella verolla vähennettynä. Muutos voi olla joko positiivinen tai negatiivinen. Rahastoon merkityt erät siirretään tuloslaskelmaan, kun myytävissä olevasta arvopaperista luovutaan tai kirjataan arvonalentuminen. Rahastoon voidaan kirjata myös rahavirran suojaussuhteessa olevien korkojohdannaisien tehokkaaksi todennettu laskennallisilla veroilla oikaistu arvonmuutosnetto. Arvonmuutokset realisoituvat tuloslaskelmaan sille tilikaudelle, jona suojauksen kohteena olevat rahavirrat toteutuvat. Sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon on edellisinä vuosina kirjattu se osuus tilikauden voitosta, jota ei ole jaettu voitonjakona omistajille.

Kertyneet voittovarot

Kertyneet voittovarot ovat konserniyritysten aiemmilta tilikausilta kertyneitä varoja, joita ei ole siirretty oman pääoman rahastoihin tai jaettu voitonjakona omistajille. Kertyneet voittovarot sisältävät konserniyhtiöiden erillistilinpäätöksiin sisältyvät vapaaehtoiset varaukset ja poistoeron laskennallisella verovelalla vähennettynä. Vuonna 2017 jaettiin osinkoon oikeutetuille osakkeille osinkona 3,21 euroa/osake, yhteensä 1,58 miljoonaa euroa.

K17 KORKOKATE

(1 000 euroa)	2017	2016
Korkotuotot		
Saamisista luottolaitoksilta	-	2
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöltä	42 272	38 790
Saamistodistuksista	2 361	2 211
Johdannaisista	1 344	2 432
Muut korkotuotot	602	503
Korkotuotot yhteensä	46 579	43 938
Korkokulut		
Veloista luottolaitoksille	-486	-457
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille	-2 531	-4 033
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	-3 084	-2 292
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-394	-526
Johdannaisista	-	-7
Muut korkokulut	-767	-76
Korkokulut yhteensä	-7 262	-7 391
Korkokate	39 317	36 547

K18 PALKKIOTUOTOT JA -KULUT

(1 000 euroa)	2017	2016
Palkkiotuotot		
Luotonannosta	7 754	6 602
Talletuksista	238	773
Kortti- ja maksuliikenteestä	11 233	8 932
Arvopapereiden välittämisestä	117	108
Rahastoista	2 374	1 946
Lainopillisista tehtävistä	728	678
Välitetystä toiminnasta	1 303	1 264
Takausten myöntämisestä	463	336
Muut palkkiotuotot	602	579
Palkkiotuotot yhteensä	24 814	21 218
Palkkiokulut		
Kortti- ja maksuliikenteestä	-3 056	-3 054
Arvopapereista	-74	-55
Muut palkkiokulut	-439	-400
Palkkiokulut yhteensä	-3 569	-3 509
Palkkiotuotot ja kulut, netto	21 245	17 709

K19 KAUPANKÄYNNIN NETTOTUOTOT

(1 000 euroa)	2017	2016
Kaupankäynnin nettotuotot		
Kaupankäyntivaroista ja -veloista	34	131
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-194	18
Suojauslaskennan nettotuotot	-51	-15
Kaupankäynnin nettotuotot yhteensä	-211	134

K20 SIOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTOT

(1 000 euroa)

2017

2016

Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot

Saamistodistuksista

Myyntivoitot ja -tappiot

-161

3

Käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siirretty arvostusero

2 166

901

Saamistodistuksista yhteensä

2 005

904

Osakkeista ja osuuksista

Myyntivoitot ja -tappiot

-68

-103

Arvonalentumiset

-

-52

Käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siirretty arvostusero

8 249

1 262

Käyvän arvon rahastosta siirretty arvostustappio

-888

-58

Käyvän arvon rahastosta siirretty arvostusvoitto

9 138

1 320

Osinkotuotot

972

956

Osakkeista ja osuuksista yhteensä

9 154

2 063

Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot yhteensä

11 159

2 967

Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

Vuokratuotot

930

960

Myyntivoitot ja -tappiot

53

-439

Muut tuotot sijoituskiinteistöistä

10

352

Vastike- ja hoitokulut

-831

-1 097

Poistot ja arvonalentumiset sijoituskiinteistöistä

-317

-472

Vuokrakulut sijoituskiinteistöistä

-12

-4

Sijoituskiinteistöjen nettotuotot yhteensä

-168

-700

Sijoitustoiminnan nettotulos

10 991

2 267

Sijoitustoiminnan nettotuloksen kasvu johtuu pankin hallussa olleiden oman pääoman ehtoisten sijoitusten realisoinnilla. Realisoinnin seurauksena aikaisemmin käyvän arvon rahastoon kirjattu arvostusvoitto siirtyi tulosvaikutteiseksi.

K21 LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

(1 000 euroa)	2017	2016
Vuokratuotot oman käytön kiinteistöistä	59	61
Pankkitoiminnan muut tuotot	2 648	3 615
Muut	41	6
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	2 748	3 682

2016 liiketoiminnan muihin tuottoihin sisältyi kertaluonteisena eränä Visa-osakkeiden kaupasta saatu myyntivoitto, noin 2,0 miljoonaa euroa.

K22 HENKILÖSTÖKULUT

(1 000 euroa)	2017	2016
Palkat ja palkkiot	-10 794	-11 192
Muut henkilösivukulut	-439	-638
Eläkekulut	-1 905	-2 255
Maksupohjaiset järjestelyt	-2 093	-2 073
Etuuspohjaiset järjestelyt	263	51
Muut kiinteät työsuhteen päättymisen jälkeiset edut	-75	-233
Henkilöstökulut yhteensä	-13 137	-14 085

Henkilöstön lukumäärä	2017	2016
Kokoaikaiset (Sisältää SAV:n.)	206	208
Osa-aikaiset	12	6
Määräaikaiset	38	32
Yhteensä	256	246

Tiedot lähipiirin työsuhde-etuuksista ja lainoista esitetään liitetiedossa K34 Lähipiiritiedot.

K23 LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

(1 000 euroa)	2017	2016
Muut hallintokulut		
Muut henkilöstökulut	-1 726	-1 035
Toimistokulut	-1 758	-1 335
Tietohallintokulut	-11 069	-8 302
Yhteyskulut	-1 075	-916
Markkinointikulut	-2 431	-1 690
Edustuskulut	-179	-143
Muut hallintokulut yhteensä	-18 238	-13 421
Muut liiketoiminnan kulut		
Vuokratulot	-535	-1 388
Kulut oman käytön kiinteistöistä	-1 294	-1 251
Myyntitappiot oman käytön kiinteistöistä	-37	-320
Muut	-5 365	-3 001
Muut liiketoiminnan kulut yhteensä	-7 231	-5 960
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	-25 470	-19 381

Tietohallintakulujen 2,7 miljoonan euron kasvu vertailuvuodesta johtuu vuoden aikana käyttöön otettujen uusien IT-järjestelmien käyttöönoton ja kehittämisen kustannuksilla. S-Pankin siirto oli mitattava ICT-projekti. Lisäksi Kiinnitysluottopankkitoiminnan käynnistäminen edellytti tietojärjestelmien

kehittämistä. Myös lisääntyneen sääntelyn mukanaan tuomat hankkeet kuten IFRS 9 ja MiFiD II lisäsivät tietohallintokustannuksia. Markkinointikulujen kasvu johtui vuoden aikana toteutetusta visuaalisen ilmeen päivityksestä ja pankin panostuksesta valtakunnalliseen näkyvyyteen.

Tilintarkastajan palkkiot	2017	2016
Ernst & Young Oy		
Lakisääteinen tilintarkastus	-	32
Tilintarkastuslain 1 §:n 1 mom. 2 kohdassa tarkoitetut toimeksiannot	-	1
Muut palvelut	-	1
Yhteensä	-	34
KPMG Oy Ab		
Lakisääteinen tilintarkastus (Lukuun lisätty SAV ja Säästökeskus)	71	46
Tilintarkastuslain 1 §:n 1 mom. 2 kohdassa tarkoitetut toimeksiannot	1	-
Muut palvelut	48	41
Yhteensä	120	87

K24 POISTOT JA ARVONALENTUMISTAPPIOT AINEELLISISTA
JA AINEETTOMISTA HYÖDYKKEISTÄ

(1 000 euroa)	2017	2016
Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä		
Rakennuksista	-603	-410
Koneista ja kalustosta	-507	-510
Aineettomista hyödykkeistä	-510	-660
Poistot muista pitkävaikutteisista hyödykkeistä	-395	-
Poistot osakehuoneistojen aktivoituista menoista	-36	-160
Arvonalentumiset omassa käytössä olevat kiinteistöt	-453	-325
Poistot ja arvonalentumistappiot yhteensä	-2 504	-2 065

K25 ARVONALENTUMISTAPPIOT LAINOISTA JA MUISTA SAAMISISTA

(1 000 euroa)	2017	2016
Toteutuneet luottotappiot	-2 329	-2 498
Palautukset toteutuneista luottotappioista	115	251
Saamiskohtaisten arvonalentumisten lisäys	-1 231	-1 412
Saamiskohtaisten arvonalentumisten peruutus	768	491
Ryhmäkohtaisten arvonalentumisten muutos	76	-1 030
Saamisten arvonalentumiset yhteensä	-2 600	-4 197

K26 TULOVEROT

(1 000 euroa)	2017	2016
Tilikauden tuloverot	-3 597	-2 129
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-3 571	-2 115
Muut välittömät verot	-26	-14
Edellisten tilikausien verot	-314	-
Edellisten tilikausien verot	-314	-
Laskennallisen verosaamisen muutos	48	-396
Laskennallisen verovelan muutos	-2 430	-2 042
Tuloverot yhteensä	-6 292	-4 567
Tuloveroprosentti kotimaassa	20 %	20 %
Kirjanpidon tulos ennen veroja	30 379	20 611
Verokannan mukainen osuus tuloksesta	-6 076	-4 122
+ Tuloslaskelman verovapaat tuotot	228	127
- Tuloslaskelman vähennyskelpottomat kulut	-98	-413
- Tulokseen sisältyvät veronalaiset tuotot	46	-122
+ Tulokseen sisältyvät vähennyskelpoiset kulut	6	-
+ Aiempien vuosien vahvistettujen tappioiden käyttö	-	-
- Tappioista kirjaamatta jätetyt laskennalliset verosaamiset	-84	-38
+/- Aikaisempien tilikausien verot	-314	-
Tuloslaskelman verot	-6 292	-4 567

K27 ANNETUT JA SAADUT VAKUUDET

(1 000 euroa)

31.12.2017

31.12.2016

Annetut vakuudet

Omien velkojen ja sitoumusten puolesta annetut

-

-

Muut annetut vakuudet

-

-

Annetut vakuudet yhteensä

-

-

Saadut vakuudet

Kiinteistövakuudet

1 985 382

1 678 186

Käteinen vakuus

4 307

3 145

Saadut takaukset

50 129

29 288

Muut

22 412

13 644

Saadut vakuudet yhteensä

2 062 230

1 724 263

K28 TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKSET

(1 000 euroa)	31.12.2017	31.12.2016
Takaukset	14 972	12 434
Luottolupaukset	188 634	116 822
Muut	471	624
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	204 077	129 880

K29 ELÄKEVELKA

(1 000 euroa)	31.12.2017	31.12.2016
Kulut tuloslaskelmassa	24	59
Kauden työsuoritukseen perustuva meno	29	49
Nettokorko	-5	10
Uudelleen määrittämisestä johtuvat erät	150	321
Tilikauden laaja tulos	174	380

	2017	2016
Velvoitteen nykyarvo 1.1.	3 087	2 778
Kauden työsuoritukseen perustuva meno	29	49
Korkokulu	51	65
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) / tappiot (+) kokemusperäisistä muutoksista	-56	54
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) / tappiot (+) taloudellisten oletusten muutoksista	140	298
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) / tappiot (+) väestötilastollisten oletusten muutoksista	-	-
Maksetut etuudet	-215	-157
Hankinnat/myynti	-	-
Velvoitteen nykyarvo 31.12.	3 036	3 087

	2017	2016
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo 1.1.	2 660	2 588
Korkotuotot	46	55
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto pl. korkokuluun/-tuottoon kuuluva erä	-65	31
Maksetut etuudet	-215	-157
Hankinnat/myynti	-	-
Järjestelyyn suoritettavat maksut	297	143
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo 31.12.	2 723	2 660

	2017	2016
Veloitteen nykyarvo	3 036	3 087
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	2 723	2 660
Taseessa oleva velka 31.12.	313	427

	2017	2016
Taseessa oleva velka 1.1.	427	190
Kulut tuloslaskelmassa	51	59
Järjestelyyn suoritettut maksut	-297	-143
Uudelleenmäärittämiset muun laajan tuloksen erissä	132	321
Hankinnat/myynti	-	-
Taseessa oleva velka 31.12.	313	427

Vakuutusmatemaattiset oletukset	1-12/2017	1-12/2016
Diskonntauskorko, %	1,55 %	1,70 %
Palkankehitys, %	2,00 %	2,00 %
Eläkkeiden nousu, %	1,95 %	1,75 %
Inflaatio, %	1,70 %	1,50 %

Veloitteiden painotettuun keskiarvoon perustuva duraatio on 14,5 vuotta.

Konserni arvioi maksavansa etuus pohjaisiin eläkejärjestelyihinsä vuonna 2018 noin 287 000 euroa.

Lakisääteisen eläketurvan lisäksi Oma Säästöpankillla on etuus pohjaisia eläkejärjestelyjä

johdolle ja tietyille johtavassa asemassa oleville avainhenkilöille sekä sellaisille työntekijöille, jotka olivat Säästöpankkien eläkekassan jäseniä sen lopettaessa toimintansa 31.12.1992. Näissä järjestelyissä eläkeikä on 60–65 vuotta ja eläkkeen määrä 60 % eläkepalkasta.

K30 MUUT VUOKRAVASTUUT

Konserni vuokralle ottajana, maksettavat vähimmäisvuokrat (1 000 euroa)	2017	2016
Alle 1 vuosi	838	616
1–5 vuotta	1 330	1 305
Yli 5 vuotta	467	651
Yhteensä	2 635	2 572

Konserni on ottanut vuokralle pääasiassa liiketoiminnassa käytössä olevia tiloja sekä atk-laitteita. Edelleenvuokraussopimuksista odotettavat vähimmäisvuokrat. Vuokrakulut omassa käytössä olevista kiinteistöistä liiketoiminnan muissa kuluissa.

Konserni vuokralle antajana, saatavat vähimmäisvuokrat (1 000 euroa)	2017	2016
Alle 1 vuosi	227	306
1–5 vuotta	144	277
Yli 5 vuotta	-	-
Yhteensä	371	577

Konserni on antanut vuokralle omistamiaan asuin- ja liikehuoneistoja.

K31 RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN NETOTUS

Rahoitusvarat 31.12.2017

	Rahamäärät, joita ei ole netotettu taseessa			Nettomäärä
	Rahoitusinstrumentit	Saatu arvopaperivakuus	Saatu käteisvakuus	
Johdannaisvarat	1 676	-	1 000	676
Rahoitusvarat yhteensä	1 676	-	1 000	676

Rahoitusvelat 31.12.2017

	Rahamäärät, joita ei ole netotettu taseessa			Nettomäärä
	Rahoitusinstrumentit	Annettu arvopaperivakuus	Annettu käteisvakuus	
Johdannaisvelat	2 222	-	-	2 222
Rahoitusvelat yhteensä	2 222	-	-	2 222

Rahoitusvarat 31.12.2016

	Rahamäärät, joita ei ole netotettu taseessa			Nettomäärä
	Rahoitusinstrumentit	Saatu arvopaperivakuus	Saatu käteisvaluutus	
Johdannaisvarat	2 630	-	2 000	630
Rahoitusvarat yhteensä	2 630	-	2 000	630

Rahoitusvelat 31.12.2016

	Rahamäärät, joita ei ole netotettu taseessa			Nettomäärä
	Rahoitusinstrumentit	Annettu arvopaperivakuus	Annettu käteisvaluutus	
Johdannaisvelat	-	-	-	-
Rahoitusvelat yhteensä	-	-	-	-

K32 KÄYVÄT ARVOT ARVOSTUSMENETELMÄN MUKAISESTI

Rahoitusinstrumenttien käypien arvojen määrittely kuvataan liitteen K2 Laadintaperiaatteet kappaleessa "Käyvän arvon määrittäminen".

Myytavissä olevien rahoitusvarojen Osakkeet ja osuudet erään sisältyvät Oma Säästöpankin toiminnan kannalta välttämättömien yhtiöiden

osakkeet. Tällaisia omistuksia ovat Oy Samlink Ab:n ja Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n osakkeet, jotka arvostetaan tilinpäätöksessä hankintamenuon vähennettynä arvonalentumisilla (taso 3).

Toistuvasti käypään arvoon arvostetut erät

Rahoitusvarat 31.12.2017	Kirjanpitoarvo	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Käypä arvo
Käypään arvoon tulosvaiikutteisesti arvostettavat	332	-	-	332	332
Johdannaiset	1 676	-	1 470	206	1 676
Myytavissä olevat rahoitusvarat	184 027	158 183	1 007	24 837	184 027
Rahoitusvarat yhteensä	186 035	158 183	2 477	25 375	186 035

Rahoitusvelat 31.12.2017	Kirjanpitoarvo	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Käypä arvo
Johdannaiset	2 222	-	-	2 222	2 222
Rahoitusvelat yhteensä	2 222	-	-	2 222	2 222

Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat

Rahoitusvarat 31.12.2016	Kirjanpitoarvo	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Käypä arvo
Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset	1 989	1 989	-	-	1 989
Lainat ja muut saamiset	84	-	-	84	84
Rahoitusvarat yhteensä	2 073	1 989	-	84	2 073

Rahoitusvelat 31.12.2016	Kirjanpitoarvo	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Käypä arvo
Muut rahoitusvelat	784 731	473 129	153 916	157 686	784 731
Rahoitusvelat yhteensä	784 731	-	153 916	157 686	784 731

Toistuvasti käypään arvoon arvostetut erät

Rahoitusvarat 31.12.2016	Kirjanpitoarvo	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat	576	-	-	576
Johdannaiset	2 630	-	2 620	10
Myytavissä olevat rahoitusvarat	246 054	224 292	-	21 762
Rahoitusvarat yhteensä	249 260	224 292	2 620	22 348

Rahoitusvelat 31.12.2016

Johdannaiset	-	-	-	-
Rahoitusvelat yhteensä	-	-	-	-

Jaksotettuun hankintamenoan arvostettavat

Rahoitusvarat 31.12.2016	Kirjanpitoarvo	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset	1 988	1 988	-	-
Lainat ja muut saamiset	281	-	-	281
Rahoitusvarat yhteensä	2 269	1 988	-	281

Rahoitusvelat 31.12.2016

Muut rahoitusvelat	390 614	-	93 301	297 313
Rahoitusvelat yhteensä	390 614	-	93 301	297 313

Tasolle 3 luokiteltujen sijoitusten tapahtumat 2017

Tuloksen kautta käypään arvoon arvostettavat 2017

Kirjanpitoarvo 1.1.2017	576
+ Hankinnat	-
- Myynnit	-
- Vuoden aikana erääntyneet	-200
+/- Tuloslaskelmaan kirjatut realisoituneet arvomuutokset	-10
+/- Tuloslaskelmaan kirjatut realisoitumattomat arvomuutokset	-34
+ Siirrot tasolle 3	-
- Siirrot tasolle 1 ja 2	-
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	332

Johdannaiset 2017

Kirjanpitoarvo 1.1.2017	10
+ Hankinnat	238
- Myynnit	-
- Vuoden aikana erääntyneet	-190
+/- Tuloslaskelmaan kirjatut realisoituneet arvomuutokset	-
+/- Tuloslaskelmaan kirjatut realisoitumattomat arvomuutokset	167
+/- Laajan tuloksen eriin kirjatut arvomuutokset	-
+ Siirrot tasolle 3	-
- Siirrot tasolle 1 ja 2	-
+/- Cva-oikaisu	-19
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	207

Myytävissä olevat rahoitusvarat 2017

Kirjanpitoarvo 1.1.2017	28 280
+ Hankinnat	3 229
- Myynnit	-6 632
- Vuoden aikana erääntyneet	-597
+/- Tuloslaskelmaan kirjatut realisoituneet arvomuutokset	88
+/- Tuloslaskelmaan kirjatut realisoitumattomat arvomuutokset	-161
+/- Laajan tuloksen eriin kirjatut arvomuutokset	886
+ Siirrot tasolle 3	-
- Siirrot tasolle 1 ja 2	-256
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	24 837

Tasolle 3 luokiteltujen sijoitusten tapahtumat 2016

Tuloksen kautta käypään arvoon arvostettavat 2016

Kirjanpitoarvo 1.1.2016	1 858
+ Hankinnat	-
- Myynnit	-
- Vuoden aikana erääntyneet	-1 249
+/- Tuloslaskelmaan kirjatut realisoituneet arvomuutokset	13
+/- Tuloslaskelmaan kirjatut realisoitumattomat arvomuutokset	-46
+ Siirrot tasolle 3	-
- Siirrot tasolle 1 ja 2	-
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	576

Johdannaiset 2016

Kirjanpitoarvo 1.1.2016	574
+ Hankinnat	214
- Myynnit	-
- Vuoden aikana erääntyneet	-290
+/- Tuloslaskelmaan kirjatut realisoituneet arvomuutokset	-
+/- Tuloslaskelmaan kirjatut realisoitumattomat arvomuutokset	-510
+/- Laajan tuloksen eriin kirjatut arvomuutokset	-
+ Siirrot tasolle 3	-
- Siirrot tasolle 1 ja 2	-
+/- Cva-oikaisu	22
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	10

Myytäväissä olevat rahoitusvarat 2016

Kirjanpitoarvo 1.1.2016	31 562
+ Hankinnat	1 899
- Myynnit	-9 153
- Vuoden aikana erääntyneet	-191
+/- Tuloslaskelmaan kirjatut realisoituneet arvomuutokset	-375
+/- Tuloslaskelmaan kirjatut realisoitumattomat arvomuutokset	-2
+/- Laajan tuloksen eriin kirjatut arvomuutokset	3
+ Siirrot tasolle 3	-
- Siirrot tasolle 1 ja 2	-1 981
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	21 762

Herkkyyshanalyysi tasolle 3 kuuluville rahoitusvaroille 2017

Osakkeet ja osuudet	Oletettu muutos	Kirjanpitoarvo	Mahdollinen tulosvaikutus oletuksin	
			Positiivinen	Negatiivinen
Myytavissä olevat rahoitusvarat	+/- 15 %	19 125	2 869	-2 869
Yhteensä		19 125	2 869	-2 869

Korkoinstrumentit	Oletettu muutos	Markkina-arvo	Mahdollinen tulosvaikutus oletuksin	
			Positiivinen	Negatiivinen
Myytavissä olevat rahoitusvarat	+/- 15 %	5 712	857	-857
Yhteensä		5 712	857	-857

Herkkyyshanalyysi tasolle 3 kuuluville rahoitusvaroille 2016

Osakkeet ja osuudet	Oletettu muutos	Kirjanpito-arvo	Mahdollinen tulosvaikutus oletuksin	
			Positiivinen	Negatiivinen
Myytavissä olevat rahoitusvarat	+/- 15 %	20 324 239	3 048 636	-3 048 636
Yhteensä		20 324 239	3 048 636	-3 048 636

Korkoinstrumentit	Oletettu muutos	Markkina-arvo	Mahdollinen tulosvaikutus oletuksin	
			Positiivinen	Negatiivinen
Myytavissä olevat rahoitusvarat	+/- 15 %	100 080	15 012	-15 012
Yhteensä		100 080	15 012	-15 012

K33 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVÄT YHTEISÖT

Oma Säästöpankki -konserni muodostuu emoyhtiöstä (Oma Säästöpankki Oyj), sen kokonaan omistamasta kiinteistöosakeyhtiöstä (Koy Lappeenrannan Säästökeskus) sekä 49,75 % omistamasta SAV-Rahoitus Oyj:stä.

Oma Säästöpankki -konserniin yhdistellyt tytäryritykset:

	Kotipaikka	Konsernin omistusosuus	
		31.12.2017	31.12.2016
Kiinteistö Oy Lappeenrannan Säästökeskus	Lappeenranta	100 %	100 %
SAV-Rahoitus Oyj	Helsinki	49,75 %	48,95 %

Osakkuusyrietykset:

Osakkuusyrietyksiksi katsotaan sellaiset yritykset, joihin konsernilla katsotaan olevan huomattava vaikutusvalta. Se syntyy pääsääntöisesti silloin kun konserni omistaa 20–50 % yhtiön äänivallasta tai konsernilla on muuten huomattava vaikutusvalta yhtiössä. Oma Säästöpankki Oyj omistaa äänivallan perusteella 21,9 % Nooa Säästöpankki Oyj:stä, mutta koska pankilla ei ole edustusta yrityksen hallituksessa eikä pankki muutoinkaan voi käyttää kohteessa huomattavaa vaikutusvaltaa, on sijoitus luokiteltu myytävissä oleviin rahoitusvaroihin. Konsernissa ei ole pää-omaosuusmenetelmällä yhdisteltäviä osakkuusyrietyksiä.

K34 LÄHIPIIRITIEDOT

Lähipiirillä tarkoitetaan Oma Säästöpankissa johtavassa asemassa olevia avainhenkilöitä ja näiden perheenjäseniä, tytäryhtiöitä, yhteisiä toimintoja sekä yhtiöitä, joissa johtavassa asemassa olevalla avainhenkilöllä on määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta ja yhteisöt, joilla on huomattava

vaikutusvalta Oma Säästöpankki Oyj:ssä. Avainhenkilöitä ovat hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan varahenkilö sekä muu johtoryhmä. Lähipiirille myönnettyissä lainoissa noudatetaan normaaleja luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin.

Johtoon kuuluvien avainhenkilöiden saama korvaus

Avainhenkilöiden saamat korvaukset 2017	Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja	Hallitus	Muu johtoryhmä
Palkat ja palkkiot	544	449	665
Maksupohjaiset eläkejärjestelyt	53	17	-
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	-	-	-

Avainhenkilöiden saamat korvaukset 2016	Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja	Hallitus	Muu johtoryhmä
Palkat ja palkkiot	539	390	635
Maksupohjaiset eläkejärjestelyt	53	14	13
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	-	-	9

Liiketapahtumat lähipiirin kanssa

	2017		2016	
	Avainhenkilöt ja heidän perheenjäsenet	Muut lähipiiriin kuuluvat	Avainhenkilöt ja heidän perheenjäsenet	Muut lähipiiriin kuuluvat
Luotot	3 781	9 410	2 157	1 850
Talletukset	1 010	6 991	1 449	6 174
Takaukset	100	100	115	100
Saadut korot	18	252	15	10
Maksetut korot	1	6	1	-
Palvelupalkkiot	3	15	2	5

Luotot ja takaukset on myönnetty ehdoin, joita sovelletaan vastaaviin asiakasluottoihin ja takauksiin.

K35 TILINPÄÄTÖSPÄIVÄN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Pankin hallituksen tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat pankin taloudelliseen asemaan tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

K36 LIIKETOIMINTOJEN YHDISTÄMINEN

Tilikauden 2017 hankinnat

Oma Säästöpankki Oyj ja S-Pankki Oy sopivat S-Pankin Pk-yritys- sekä maa- ja metsätalousliiketoiminnan siirtymisestä Oma Säästöpankki Oyj:lle 27.4.2017. Liiketoiminta siirrettiin Oma Säästöpankin hallintaan 30.11.2017. Lehdistötiedote kaupasta julkistettiin 27.4.2017.

Liiketoimintakaupan yhteydessä Oma Säästöpankille siirtyi S-Pankista 15 työntekijää.

Liiketoimintakaupassa hankitut yksilöitävissä olevat asiakassuhteet on arvostettu hankinnan yhteydessä käypään arvoon ja asiakassuhteissa muodostuva aineeton hyödyke kirjataan tasapois- toina kulksi arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Asiakassuhteiden taloudellinen vaikutusajaksi on arvioitu 6 vuotta perustuen siirtyvien lainojen ja saamisten maturiteettiin.

Hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen arvot (1 000 euroa)	Kirjattu arvo	Liite
Lainat ja saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	146 913	K15
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	84 163	K22
Varaukset ja muut velat	105	K25
Hankittu nettovarallisuus	62 643	
Luovutettu vastike	65 643	
Asiakassuhteille allokoitava hankintameno	3 000	K8

Tilikauden 2016 hankinnat

Oma Säästöpankki ja Elite Varainhoito Oyj ostivat yhdessä 97,7 % SAV-Rahoitus Oyj:stä 16.12.2016. Oma Säästöpankin omistus yhtiöstä 31.12.2016 on 48,97 %. Oma Säästöpankki ja Elite Varainhoito Oyj tarjoutuivat ostamaan kaupan ulkopuolelle jääviltä SAV-Rahoituksen omistajilta näiden osakkeet samoin ehdoin.

Oma Säästöpankin osuus kokonaiskauppahinnasta, 1,4 miljoonaa euroa, maksettiin käteisvaroitusta. SAV-Rahoitus yhdistellään konsernintilinpäätökseen tytäryhtiönä pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Yhdistelyn seurauksena konsernille syntyi 0,5 miljoonaa euroa liikearvoa.

Hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen arvot (1 000 euroa)	Kirjattu arvo
Varat yhteensä	7 044
Laskennalliset verosaamiset vahvistetuista tappioista	480
Velat yhteensä	5 630
Nettovarallisuus	1 893
Määräysvallattomien omistajien osuus	-966
Hankittu nettovarallisuus	927
Luovutettu vastike	1 426
Liikearvo	500

K37 KUVAUS IFRS 9 RAHOITUSINSTRUMENTIT -STANDARDIN KÄYTTÖÖNOTTAMISESTA JA VAIKUTUKSISTA

Uusi IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* -standardi (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)

IFRS 9 käsittelee rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelua, arvostamista ja kirjaamista pois taseesta sekä uudistaa suojauslaskentaa koskevia sääntöjä ja tuo rahoitusvaroille uuden arvonalentumismallin. Oma Säästöpankki on analysoinut rahoitusvaroja ja -velkoja, ja uuden standardin käyttöönotolla 1.1.2018 odotetaan olevan seuraavanlainen vaikutus aihealueittain:

1. RAHOITUSVAROJEN LUOKITTELU JA ARVOSTAMINEN

IFRS 9:n mukaan rahoitusvarojen luokittelu ja arvostaminen rahoitusvaroihin kuuluvien velkainstrumenttien luokittelu perustuu yhteisön liiketoimintamalliin ja sopimuksen mukaisen rahavirtojen luonteeseen. IFRS 9 sisältää kolme luokittelukategoriaa: jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat, käypään arvoon muiden laajan tuloksen kautta arvostettavat sekä käypään arvoon tuloksen kautta arvostettavat rahoitusvarat. Tällä muutoksella poistetaan nykyiset IAS 39 -mukaiset rahoitusvarojen luokat; eräpäivään saakka pidettävät, lainat ja saamiset ja myytävissä olevat sijoitukset.

IFRS 9:n mukaan vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon efektiivisen koron menetelmällä silloin kun sopimuksen mukaiset rahavirrat sisältävät vain pääomalyhennyksiä ja korkovirtoja ja yhteisö on luokitellut sen liiketoimintamalliin, jossa tavoitteena on kerätä sopimuksen mukaiset rahavirrat sen elinkaaren ajalta. Vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset arvostetaan käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta silloin kun sopimuksen mukaiset rahavirrat sisältävät vain pääomalyhennyksiä ja korkovirtoja ja yhteisö on luokitellut sen liiketoimintamalliin, jossa tavoitteena on toisaalta pitää se kerätäkseen sopimuksen mukaiset rahavirrat mutta myös mahdollisesti myydä se ennen eräpäivää. Muissa tapauksissa velkakirjasijoitus kirjataan käypään arvoon tulosvaikutteisesti.

IFRS 9:n mukaan lähtökohtana on, että oman pääoman ehtoiset sijoitukset arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti, mutta yhteisöjen on

mahdollista tehdä sijoituskohtaisesti peruuttamaton valinta siitä, että sijoitus arvostetaan käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta.

Rahoitusvarat luokitellaan johonkin näistä edellä mainituista luokittelukategorioista alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä. IFRS 9:n mukaan rahoitusvaroihin liittyviä kytkettyjä johdannaisia ei enää eroteta pääsopimuksesta vaan koko sopimus arvostetaan käypään arvoon tuloksen kautta kirjattavaksi.

Liiketoimintamallien arviointi

Oma Säästöpankki määrittää liiketoimintamallin tavoitteen portfoliokohtaisesti, jonka mukaisesti liiketoimintaa hallinnoidaan ja raportoidaan johdolle. Määrittämisessä pankki käyttää lähtökohtana pankin hyväksymää sijoitus- ja luotonantopolitiikka, jonka mukaan pankilla tulee olla hallussa rahoitusvaroja likviditeettiaseman turvaamiseksi ja hallinnoi sopimukseen perustuvaa tuottoa ja mittareita, joita käytetään salkun markkinariskien mittaamiseen.

Arviointi koostuvatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yksinomaan pääoman ja koron maksuista

Tätä arviointia varten ”pääoma” määritetään rahoitusvaran käyväksi arvoksi alkuperäisessä kirjaamisessa ja ”korko” määritetään kattavan rahan aika-arvon, avoimeen pääomaan liittyvän luottoriskin tietyn periodin ajalla, muut lainausriskin kustannukset (likviditeetti ja hallinnolliset kustannukset) sekä tuottomarginaali.

Tehdessään arviota siitä koostuvatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yksinomaan pääoman ja koron maksuista Oma Säästöpankki tarkastelee instrumentin sopimuksellisia ehtoja. Tämä sisältää arvion mm. siitä sisältääkö rahoitusvara sellaisia sopimuksellisia ehtoja, jotka voivat muuttaa sopimuksellisten rahavirtojen ajoitusta tai määrää niin että testin ehdot eivät täyty. Oma Säästöpankki huomioi mm. seuraavia seikkoja:

- ehdolliset tapahtumat, jotka voivat muuttaa rahavirtojen ajoitusta ja määrää
- vipuvaikutteiset ominaisuudet
- takaisinmaksuehdot ja jatko-optiot

- ehdot, jotka rajoittavat pankin saamisoikeutta rahoitusvaran rahavirtoihin
- ominaisuudet, jotka muuttavat rahan aika-arvoa, esim. säännöllinen korkojen uudelleenhinnoittelu

Kaikissa Oma Säästöpankin myöntämässä vähittäispankki- ja yrityslainoissa on ennenaikainen takaisinmaksuominaisuus. Tämä ominaisuus kuitenkin täyttää kriteerit, kun ennenaikaisesti takaisinmaksettava määrä merkittävilta osin kattaa auki olevan maksamattoman pääoman ja korot, mikä voi myös sisältää kohtuullisen korvauksen sopimuksen ennenaikaisesta päättämisestä johtuen.

Lisäksi, jos rahoitusvara hankitaan tai lasketaan liikkeelle yli- tai alihintaan, takaisinmaksettava määrä merkittävilta osin kattaa sopimuksen mukaisen pääoman sekä kertyneen koron ja sopimuksen mukaisen koron ja takaisinmaksuominaisuuden käypä arvo on vähäinen alkuperäisessä kirjaamisessa.

Muutoksien vaikutukset

Uuden standardin ei odoteta vaikuttavan konsernin rahoitusvarojen luokitteluun ja arvostamiseen merkittävästi.

- Pankilla ei ole ollut kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä rahoitusvaroja ja olemassa olevat johdannaiset on tehty suojaustarkoituksessa ja niihin sovelletaan suojauslaskennan kirjausperiaatteita suojaustyyppin mukaisesti.
- Lainat ja saamiset luottolaitoksilta, yleisöltä ja julkisyhteisöiltä, jotka on luokiteltu lainat ja saamiset luokkaan ja arvostettu jaksotettuun hankintamenoona IAS 39:n mukaisesti, tullaan myös IFRS 9:n mukaan arvostamaan jaksotettuun hankintamenoona.
- Velkakirjasijoitukset jotka on luokiteltu eräpäivään saakka pidettäviksi ja arvostettu jaksotettuun hankintamenoona IAS 39:n mukaan. Nämä sijoitukset tullaan uudelleen luokittelemaan IFRS 9 mukaan käypään arvoon muiden laajan tuloksien erien kautta ja sisällyttämään liiketoimintaluokkaan, jossa tavoite on pitää sijoitus rahavirtojen keräämiseksi ja myymi-

seksi. Tähän liittyvä käyvän arvon oikaisu on vähäinen.

- Velkakirjasijoitukset jotka on luokiteltu myytävissä oleviksi ja arvostettu käypään arvoon laajan tuloksen erien kautta IAS 39:n mukaan tullaan luokittelemaan liiketoimintaluokkaan, jossa tavoite on pitää sijoitus rahavirtojen keräämiseksi ja myymistä varten ja se arvostetaan käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta siltä osin, kun sijoitus läpäisee rahavirta testin. Sijoitukset jotka eivät läpäise rahavirta testiä siirtymähetkellä on luokiteltu käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin.
- Rahastosijoitukset jotka on luokiteltu myytävissä oleviksi ja arvostettu käypään arvoon IAS 39:n mukaan eivät kuitenkaan läpäise rahavirta testiä, ja näin ollen on siirrettävä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin.
- Suorat osakesijoitukset Oma Säästöpankki on luokitellut myytävissä oleviksi ja arvostanut käypään arvoon IAS 39:n mukaan. IFRS 9 siirtymässä pankki on näiden osalta tehnyt valinnan luokitella ne käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin

Oma Säästöpankki on arvioinut siirtymävaikutuksen 1.1.2018 olevan rahoitusvarojen osalta yhteensä noin 2,2 miljoona euroa huomioiden rahoitusvarojen uudelleenarvostukset, uudelleenluokittelusta johtuva käyvän arvon rahaston siirto ja laskennallinen verovelka. Erä kirjataan pienentämään pankin omaa pääomaa. Muutoksien euromääräiset arviot voivat vielä muuttua vuoden 2018 aikana.

2. RAHOITUSVELKOJEN LUOKITTELU JA ARVOSTAMINEN

Rahoitusvelkojen kirjanpitokäsittely ei muutu, sillä uudet vaatimukset vaikuttavat vain käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi nimenomaisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen kirjanpitokäsittelyyn, eikä konsernilla ole tällaisia velkoja. Taseesta pois kirjaamista koskevat

säännöt on siirretty muuttumattomina standardista IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen.

3. RAHOITUSVAROJEN ARVONALENTUMINEN

Uuden arvonalentumismallin mukaan on kirjattava arvonalentumista koskeva vähennyserä, joka perustuu odotettavissa oleviin luottotappioihin tulevaisuuden näkymät huomioiden, ei pelkästään toteutuneisiin luottotappioihin kuten IAS 39:n mukaan. Tämä koskee jaksotettuun hankintameno- arvoistettavia rahoitusvaroja, käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavia vieraan pääoman ehtoisia instrumentteja, luottositoumuksia ja tiettyjä takaussopimuksia. Odotettavissa oleva luottotappio lasketaan rahoitusvaran koko voimassaoloajalta silloin, kun rahoitusvaroihin liittyvä laiminlyönninriski on raportointipäivänä lisääntynyt merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen. Muissa tapauksissa lasketaan odotettu tappio perustuen arvioon maksujen laiminlyönnille seuraavan 12 kuukauden kuluessa raportointipäivästä.

Pankki kirjaa odotettavissa olevaa luottotappiota varten tappiota koskevan vähennyserän rahoitusvaroihin kuuluvasta omaisuuserästä joka on arvostettu jaksotettuun hankintameno- tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta. Pankilla näitä ovat sijoitukset velkakirjoihin sekä lainat ja saamiset luottolaitoksilta, yleisöltä ja julkisyhteisöiltä. IFRS 9:n mukaan arvonalentumista ei kuitenkaan kirjata osakesijoituksista.

Pankki arvostaa jokaisena raportointipäivänä rahoitusinstrumentin tappiota koskeva vähennyserä määrään, joka vastaa koko voimassaoloajalta odotettavissa olevia luottotappioita, paitsi seuraavissa tapauksissa tappiota koskeva vähennyserä arvostetaan määrään, joka vastaa 12 kuukaudelta odotettavissa olevia luottotappioita:

- Sijoitukset velkakirjoihin, joilla on alhainen luottoriski raportointipäivänä. Pankki arvioi velkakirjan luottoriskin olevan alhainen silloin kun sen ulkoinen luottoluokitus on vähintään 'investment-grade' tasolla.

Uusi IFRS 9:n mukainen rahoitusvarojen arvonalentumisen malli vaatii johdolta päätöksiä, arvioita ja oletuksia erityisesti seuraavissa aiheissa:

- Laskentamallien valinta ja määrittely,
- Arvioida onko rahoitusinstrumenttiin liittyvä luottoriski lisääntynyt alkuperäisen kirjaamisen jälkeen merkittävästi, ja
- tulevaisuuden taloudellisia olosuhteita koskevien ennusteiden lisääminen odotettavissa oleviin luottotappioihin.

Odotetun luottotappion laskeminen

Odotettavissa olevat luottotappiot ovat todennäköisyyksillä painotettuja luottotappioita, jotka arvostetaan seuraavasti:

- *rahoitusinstrumentit joka eivät ole arvoltaan alentuneet raportointipäivänä:* kaikkien maksuvajauksen nykyarvo, eli niiden rahavirtojen, jotka yhteisö on sopimuksen mukaan oikeutettu saamaan, ja niiden rahavirtojen, jotka yhteisö odottaa saavansa, välillä;
- *rahoitusinstrumentit joka ovat arvoltaan alentuneet raportointipäivänä:* bruttomääräisen kirjanpitoarvon ja arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotus,
- *nostamaton luottositoumus:* sopimukseen perustuvat rahavirrat, jotka yhteisö on oikeutettu saamaan, jos luottositoumuksen haltija nostaa lainan ja rahavirrat, jotka yhteisö odottaa saavansa, jos laina nostetaan.

Määrittäminen laiminlyönnille

Pankki on määrittänyt laiminlyönnin IFRS 9:n mukaan tapahtuvan seuraavissa tilanteissa:

- Asiakkaan maksut ovat 90 pv myöhässä,
- Laina on perinnässä tai järjestämätön,
- asiakas on konkurssissa tai velkasaneeraus- sa tai
- asiakkaan lainoista 20 % tai enemmän täyttää edelliset laiminlyönnin ehdot, jonka seurauksena asiakkaan kaikki lainat tulkitaan laiminlyödyiksi.

Tämä määritelmä on yhdenmukainen siihen jota pankki soveltaa valvojan raportoinnissa. Arvioides-

saan sitä, milloin velallinen on laiminlyönnin tilassa pankki huomioi laadullisia indikaattoreita, kuten lainaehtojen rikkoontumiset ja määrällisiä indikaattoreita kuten rästipäivien määrää sekä käyttämällä sisäisiä ja ulkoisia tietolähteitä velallisen taloudellisesta asemasta.

Luottoriskin merkittävä kasvu

Arvioitaessa onko rahoitusinstrumenttiin liittyvä luottoriski kasvanut merkittävästi, on käytettävä rahoitusinstrumentin odotettavissa olevana voimassaoloaikana toteutuvien laiminlyöntien riskin muutosta. Arvioinnissa verrataan toisiinsa rahoitusinstrumenttiin kohdistuvan laiminlyönnin riskiä raportointipäivänä ja kyseiseen rahoitusinstrumenttiin kohdistuvan laiminlyönnin riskiä alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä. Luottoriskin merkittävä kasvu tarkoittaa lainan siirtymistä vaiheesta 1 vaiheeseen 2. Pankin käyttämät indikaattorit tilasiirtymäarvioinnissa ovat sekä määrällisiä että laadullisia.

Indikaattorit luottoriskin merkittävän kasvun arvioimiselle vaihtelevat hiukan eri portfolioiden välillä mutta suurimpien lainasaamisten (henkilö- ja yritysasiakkaiden luotot) osalta pankki käyttää indikaattoreina mm. muutoksia käyttäytymisscoring- ja rating -luokitteluisissa sekä tiettyjä laadullisia indikaattoreita kuten lainanhoitojoustomerkintää, tarkkailulistalle joutumista sekä 30 päivän maksujen viivästymistä.

Pankki on automatisoinut tilasiirtymäarvioinnin, joka perustuu lainatyyppiin mukaan; henkilöasiakkaiden käyttäytymisscoring -arvojen ja yrityslainojen rating -arvojen sekä laadullisten indikaattoreiden arvoihin. Lainakohtaisia tilasiirtymiä seurataan säännönmukaisesti.

Lainaehtojen muuttaminen

Lainaehtojen muutuskäsittely voi tapahtua tilanteissa, jossa asiakas on taloudellisissa vaikeuksissa, jolloin luoton ehtoja voidaan muuttaa tavoitteena minimoida laiminlyönnin riski. Lainaehtojen muutokset voivat sisältää maturiteetin pidentämisen, muutokset korko- ja pääomamaksuissa tai muutoksia vakuusjärjestelyissä tai kovenanteissa. Pankin

luottopolitiikan mukaan näitä lainanhoitojoustojärjestelyitä tehdään asiakaskohtaisesti ja lainanhoitojoustojärjestelyn piirissä ovat sekä henkilö- että yritysasiakkaat.

Lainanhoitojoustojärjestely tai odotus siihen joutumisesta on laadullinen indikaattori lainan laiminlyönnille ja lainanhoitojoustot ovat relevantteja arvioitaessa onko lainan luottoriski kasvanut merkittävästi.

Odotetun luottotappio (ECL) -mallin syöttötiedot

Oma Säästöpankki on rakentanut ECL-mallit, jotka perustuvat pankin historialliseen laina- ja maksukäyttäytymisdataan. Pankki on jakanut luottotyypit seitsemään eri segmenttiin niiden luonteen ja riskiominaisuuksien mukaisesti.

- Asunto- ja kulutusluotot
- Asunto-osakeyhtiöiden luotot
- Luotolliset tilit
- Luottokortit
- Maatalousyrittäjien luotot
- Opintolainat
- Yrityslainat

Henkilöasiakasluotot ja yritysluotot ovat merkittävimmät pankin liiketoiminnalle ja niiden osalta pankki arvostaa luottotappion vähennyserän käyttäen kaavaa $EAD \times PD \times LGD$. Pohjana parametrien määrittämisessä pankki käyttää asiakkaiden historiallista maksukäyttäytymisdataa.

Yritysluottojen osalta ECL-parametrien määrittämisessä pankki on käyttänyt yrityksen määritettyjä rating muutoksia kuvaavaan siirtymämatriisiin perustuvaa tilastollista mallia. Luottokelpoisuus luokitus (rating) on ulkopuolisen osapuolen tuottama arvo.

Pienempien lainasegmenttien osalta Oma Säästöpankki soveltaa ECL parametrien määrittämisessä yksinkertaista tappiosuhde -mallia.

Joukkovelkakirjasijoitusten osalta pankki arvostaa luottotappion vähennyserän käyttäen kaavaa $EAD \times PD \times LGD$. PD-arvojen syöttötietolähteenä käytetään markkinatietokannasta saatavaa lainakohtaista dataa. Tämän lisäksi pankki soveltaa alhaisen luottoriskin poikkeusta sellaisiin velkakirja-

sijoituksiin, joiden luottoluokitus on raportointipäivänä vähintään investment grade –tasolla. Näissä tapauksissa luottotappion vähennyserä lasketaan määrään joka vastaa 12 kuukauden odotettavissa olevia luottotappioita.

EAD-parametri edustaa lainapääoman määrää raportointihetkellä (exposure at default). Oma Säästöpankki huomioi EAD parametrin arvossa lainan kirjanpitoarvon ohella, yksittäiseen lainaan kohdistuvat lyhennykset maksusuunnitelman mukaisesti. Joihinkin rahoitusinstrumentteihin sisältyy kuitenkin sekä laina että sitoumus nostamattomaan osuuteen. Nostamaton osuus huomioidaan EAD:ssa koko myönnetyn limiitin osalta.

Oma Säästöpankin johto seuraa säännöllisin luottotappion vähennyserän määrää jokaisessa segmentissä varmentaa, että malli kuvastaa oikein luottotappion määrää ja tarvittaessa tarkentaa laskentaparametreja harkintansa mukaan.

Muutoksen vaikutus

Merkittävin IFRS 9:n siirtymän vaikutus Oma Säästöpankin IFRS tilinpäätökseen on uuden arvonalentumismallin käyttöönotolla. Luottotappion määrä tulee kasvamaan ja aiheuttaa myös aikaisempaa enemmän volatilisuuksi tuloslaskelmaan niiden rahoitusinstrumenttien osalta, jotka ovat IFRS 9:n arvonalentumismallin piirissä.

Oma Säästöpankki on arvioinut, että IFRS 9 käyttöönoton seurauksena 1.1.2018 lainoihin ja saamiin asiakkailta kohdistuva luottotappion lisäyksen kasvu olisi noin 38 % ja että odotettavissa olevien luottotappioiden kokonaismäärä kyseisen erän osalta olisi noin 12,2 miljoonaa euroa. Yhteismäärä koostuu tasaisesti eri luottosegmenteistä ja kokonaan uutena ovat taseen ulkopuolisista luottositoumuksista ja -limiiteistä kirjattava odotettavissa oleva luottotappio. Muutos kirjataan pienentämään pankin omaa pääomaa.

4. TASEESTA POIS KIRJAAMINEN JA EHTOJEN MUUTOKSET

Kun jaksotettuun hankintamenuun arvostettavaan rahoitusvaraan tai -velkaan tehdään muutos ilman että tämä johtaa varan tai velan kirjaamiseen pois taseesta, esimerkiksi kun lainat neuvotellaan uudelleen eivätkä muutokset ole ”huomattavia”, tulee IFRS 9:n mukaan kirjata tulosvaikutteinen voitto tai tappio. Voitto tai tappio määritetään siten, että se on alkuperäisten sopimukseen perustuvien rahavirtojen ja alkuperäisellä efektiivisellä korolla diskontattujen muutettujen rahavirtojen välinen erotus. IAS 39:n mukaan tämä ero on voitu jaksottaa muutetun velan jäljellä olevalle juoksuajalle laskemalla efektiivinen korko uudelleen. Pankki ei odota, että tällä muutoksella on vaikutusta tuleviin tilinpäätöksiin.

5. SUOJAUSLASKENTA

Pankki voi IFRS 9:n käyttöönoton yhteydessä tehdä laadintaperiaatevalinnan ja jatkaa suojauslaskennan soveltamista IAS 39:n periaatteiden mukaisesti eikä soveltaa IFRS 9:n mukaisia periaatteita. Pankki on päättänyt jatkaa IAS 39:n soveltamista olemassa oleviin suojaussuhteisiin, mutta esittää tilinpäätöksen liitteet laajennettuna kuten IFRS 9 muutti IFRS 7 liitetietovaatimuksia suojauslaskennasta. Laadintaperiaatevalinta ei koske uusia liitetietovaatimuksia.

6. LIITETIEDOT

Uusi standardi sisältää myös aiempaa laajempia liitetietovaatimuksia sekä muutoksia esittämistapaan. Näillä odotetaan olevan vaikutusta konsernin tilinpäätöksessä esitettävien tietojen luonteseen ja laajuuteen erityisesti uuden standardin käyttöönottovuotena.

7. SIIRTYMÄ

Oma Säästöpankki ottaa standardin käyttöön 1.1.2018 alkavalla tilikaudella. Uusia sääntöjä sovelletaan takautuvasti 1.1.2018 alkaen siten, että hyödynnetään standardin sallimat käytännön apukeinot. Pankki hyödyntää myös standardin salliman poikkeuksen olla oikaisematta vuoden 2017 vertailutietoja, minkä vuoksi IFRS 9:n käyttöönotosta johtuvat oikaisut rahoitusvarojen kirjanpitoarvoihin on lähtökohtaisesti kirjattu suoraan kertyneisiin voittovaroihin 1.1.2018.

Vaikutuksen yhteismäärä omaan pääomaan arvioidaan olevan yhteensä noin 1,9 miljoonaa euroa, jonka vaikutus vakavaraisuussuhteeseen (TC) arvioidaan olevan noin -0,15 %. Pankki ei hyödynnä viranomaisten antamaa mahdollisuutta viivästyttää IFRS 9:n mukaisen luottotappioerän täysimääräistä huomioimista Pilari III:n mukaisessa vakavaraisuuden laskemisessa. Luottotappioerästä johtuva omien pääomien vähentyminen huomioidaan vakavaraisuuslaskennassa täysimääräisesti alkaen 1.1.2018.

IFRS 9 käyttöönoton vaikutuksien arviot voivat vielä muuttua ennen 2018 avaavan taseen julkistamista, johtuen laskennassa käytettävien mallien, parametrien ja käytettävän datan muutoksien vuoksi. Oma Säästöpankki jatkaa tuloksien validoimista vuoden 2018 aikana.

Oma Säästöpankki Oyj tilinpäätös

OMA SÄÄSTÖPANKKI OYJ TULOSLASKELMA

(1 000 euroa)	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016	Liite
Korkotuotot	46 179	43 907	E25
Korkokulut	-7 232	-7 382	E25
Korkokate	38 947	36 526	
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	972	960	E26
Palkkiotuotot	24 218	21 220	E27
Palkkiokulut	-3 453	-3 538	E27
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	-238	-14	E28
Myytävisissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot	10 186	2 010	E29
Suojauslaskennan nettotulos	-51	-15	E30
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	-647	-989	E31
Liiketoiminnan muut tuotot	1 580	3 682	E32
Hallintokulut	-30 154	-27 876	
Henkilöstökulut	-12 823	-14 136	E33
Muut hallintokulut	-17 330	-13 740	E34
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-1 746	-2 808	E35
Liiketoiminnan muut kulut	-6 662	-5 744	E32
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista saamisista	-2 337	-4 170	E36
Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot	-24	-28	E36
Liikevoitto	30 592	19 217	
Tilinpäätössiirrot	-12 424	-9 935	
Tuloverot	-3 911	-2 130	
Varsinaisen toiminnan voitto (tappio) verojen jälkeen	14 258	7 153	
Tilikauden voitto (tappio)	14 258	7 153	

OMA SÄÄSTÖPANKKI OYJ TASE

VASTAAVAA

(1 000 euroa)	31.12.2017	31.12.2016	Liite
Käteiset varat	265 265	7 728	
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	106 868	92 817	
Saamiset luottolaitoksilta	73 806	61 701	E2
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 137 579	1 785 106	E3
Saamistodistukset	46 100	58 296	E4
Julkisyhteisöiltä	2 281	4 681	
Muilta	43 819	53 615	
Osakkeet ja osuudet	34 850	98 952	E5
Johdannaissopimukset	1 898	2 930	E6
Aineettomat hyödykkeet	8 271	4 820	E7
Aineelliset hyödykkeet	23 788	25 691	
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	9 140	10 081	E8
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	12 995	13 992	E8
Muut aineelliset hyödykkeet	1 653	1 618	
Muut varat	15 915	406	E10
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	11 670	11 211	E11
Laskennalliset verosaamiset	316	635	E19
Vastaavaa yhteensä	2 726 325	2 150 294	

VASTATTAVAA

(1 000 euroa)	31.12.2017	31.12.2016	Liite
Vieras pääoma			
Velat luottolaitoksille	35 993	34 257	E12
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 639 357	1 483 044	E13
Talletukset	1 638 877	1 482 316	
Muut velat	479	728	
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	736 961	353 050	E14
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	2 222	-	E6
Muut velat	15 220	17 934	E15
Siirtovelat ja saadut ennakot	7 709	6 053	E17
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	27 800	17 600	E18
Laskennalliset verovelat	1 095	2 345	E19
Vieras pääoma yhteensä	2 466 357	1 914 283	
Tilinpäätössiirtojen kertymä			
Vapaaehtoiset varaukset	85 470	73 046	E16
Tilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä	85 470	73 046	
Oma pääoma			E23
Osakepääoma	24 000	24 000	E24
Muut sidotut rahastot	4 181	7 907	
Käyvän arvon rahasto	4 181	7 907	
Vapaat rahastot	106 087	103 510	
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	106 087	103 510	
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	25 972	20 395	
Tilikauden voitto (tappio)	14 258	7 153	
Oma pääoma yhteensä	174 497	162 964	
Vastattavaa yhteensä	2 726 325	2 150 294	

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKSET

(1 000 euroa)	31.12.2017	31.12.2016
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	15 443	13 059
Takaukset ja pantit	14 972	12 434
Muut	471	624
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	189 855	117 436
Muut	189 855	117 436

OMA SÄÄSTÖPANKKI OYJ RAHOITUSLASKELMA

(1 000 euroa)	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Liiketoiminnan rahavirta		
Varsinaisen toiminnan voitto verojen jälkeen	14 258	7 153
Tilikauden oikaisut	18 420	17 487
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-312 038	-299 115
Saamistodistukset	-2 882	-47 695
Saamiset luottolaitoksilta	-1 176	3 288
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-352 472	-254 358
Osakkeet ja osuudet	60 508	2 255
Muut varat	-16 016	-2 605
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	543 121	205 530
Velat luottolaitoksille	1 736	-2 659
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	159 732	11 973
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	383 911	191 547
Muut velat	-2 259	4 669
Maksetut tuloverot	-2 470	-2 848
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	261 291	-71 794
Investointien rahavirta		
Investoinnit osakkeisiin ja osuuksiin, lisäykset	-36	-
Investoinnit osakkeisiin ja osuuksiin, vähennykset	-	5 985
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-5 178	-4 431
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	1 187	3 855
Investointien rahavirta yhteensä	-4 027	5 410

(1 000 euroa)

1.1.–31.12.2017

1.1.–31.12.2016

Rahoituksen rahavirta

Velat, joilla on huonompi etuoikeus, lisäykset	15 000	-
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	-4 800	-6 888
Maksetut osingot	-1 576	-1 478
Muut oman pääoman erien rahamääräiset lisäykset	2 577	-
Rahoituksen rahavirta yhteensä	11 201	-8 366

Rahavarojen nettomuutos

Rahavarojen nettomuutos	268 465	-74 750
Rahavarat tilikauden alussa	55 152	129 902
Rahavarat tilikauden lopussa	323 617	55 152

Rahavarat muodostuvat seuraavista tase-eristä:

Käteiset varat	265 265	7 728
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	58 353	47 424
Yhteensä	323 617	55 152

Lisätiedot rahoituslaskelmaan:

Saadut korot	45 952	43 085
Maksetut korot	6 202	8 022
Saadut osingot	972	960

Tilikauden oikaisut:

Tilinpäätössiirrot	12 424	9 935
Tuloslaskelman verot	3 911	2 130
Käyvän arvon muutokset	69	880
Poistot ja arvonalentumiset aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä	2 520	3 697
Muut oikaisut	-503	845
Yhteensä	18 420	17 487

Emoyhtiön liitetiedot

E1 TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Emoyhtiö Oma Säästöpankki Oyj laatii erillistilin-päätöksensä kirjanpito- ja luottolaitoslain sää-nösten, valtiovarainministeriön luottolaitoksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä anta-man asetuksen (698/2014) sekä Finanssivalvonnan Määräykset ja ohjeet 2/2016 Rahoitussektorin kir-janpito, tilinpäätös ja toimintakertomus mukaisesti.

ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

Euroalueeseen kuulumattomiin valuuttoihin sidotut ulkomaan rahan määräiset varat ja velat on muunnettu euroiksi Euroopan Keskuspankin noteeraamaan tilinpäätöspäivän päätöskurssiin. Arvostuksessa syntyneet kurssierot on kirjattu tu-loslaskelmassa valuuttatoiminnan nettotuottoihin.

RAHOITUSINSTRUMENTIT

Luokittelu

Rahoitusvarat on tilinpäätöksessä luokiteltu Finans-sivalvonnan määräykset ja ohjeet 2/2016 Rahoitus-sektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus mukaisesti neljään arvostusluokkaan:

- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat
- Myytävissä olevat rahoitusvarat
- Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset
- Lainat ja muut saamiset

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin ra-hoitusvaroihin on luokiteltu yhdistelmäinstrumen-tit, jotka sisältävät kytketyn johdannaisen, jota ei ole erotettu pääsopimuksesta sekä muut käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat. Lisäksi tähän luokkaan on luokiteltu johdannaiset, jotka on tehty suojaamistarkoituksessa.

Eräpäivään asti pidettäviin sijoituksiin on luoki-teltu saamistodistukset, joihin liittyvät maksusuori-tukset ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia, jotka erääntyvät määrätynä päivänä ja jotka pankilla on vakaa aikomus ja kyky pitää eräpäivään asti.

Lainat ja muut saamiset ryhmään on luokiteltu saamiset, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai

määritettävissä olevia eikä niitä noteerata julkisesti toimivilla markkinoilla.

Myytävissä oleviin rahoitusvaroihin on luokiteltu rahoitusvarat, joita ei ole luokiteltu edellä kuvattui-hin arvostusluokkiin.

Rahoitusvarojen ostot ja myynnit on kirjattu kirjanpitoon kaupantekopäivän mukaisesti ja ne sisältyvät tase-eriin Saamistodistukset ja Osakkeet ja osuudet.

Rahoitusvelat jaetaan kahteen arvostusluokkaan:

- Kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin rahoitusvelkoihin
- Muihin rahoitusvelkoihin

Pankilla ei ole kaupankäyntitarkoituksessa pidet-täviä rahoitusvelkoja. Kaikki rahoitusvelat on siten luokiteltu Muihin rahoitusvelkoihin.

Arvostaminen

Rahoitusvarat on merkitty taseeseen joko käypään arvoon tai jaksotettuun hankintamenuon. Johdan-naissopimuksia lukuun ottamatta rahoitusvelat on merkitty taseeseen jaksotettuun hankintamenuon.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin luokiteltujen erien käyvän arvon muutokset on kirjattu suoraan tuloslaskelman erään Arvopaperikaupan tuotot.

Myytävissä olevat rahoitusvarat on arvostettu käypään arvoon. Niiden käyvän arvon muutok-set laskennallisilla veroilla oikaistuna on kirjattu omaan pääomaan muodostettuun käyvän arvon rahastoon. Ulkomaan rahan määräisistä eristä johtuvia kurssivoittoja ja -tappioita ei kirjata käyvän arvon rahastoon vaan suoraan tulokseen. Käyvän arvon rahastoon kertynyt arvonmuutos kirjataan tulokseen, kun myytävissä oleviin rahoitusvaroihin kuuluva omaisuuserä myydään tai muuten kirjataan pois taseesta.

Julkisesti noteerattujen osakkeiden käypänä arvona on pidetty vuoden viimeistä ostokurssia. Muiden kuin julkisesti noteerattujen osakkeiden käypänä arvona on pidetty niiden hankintamenuo silloin, kuin käypää arvoa ei ole voitu luotettavasti määritellä. Saamistodistusten käypänä arvona on pidetty vuoden viimeistä ostokurssia, jos saamisto-

distuksella on julkinen hintanoteeraus tai sen puuttuessa saatavan pääoma- ja korkovirran markkina-korolla diskontattua nykyarvoa tai arvoa, joka on laskettu muuta yleisesti hyväksyttyä arvostusmallia tai -menetelmää käyttäen.

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset sekä lainat ja muut saamiset on arvostettu jaksotettuun hankintamenuon tai arvonalentumistappiolla vähennettyyn hankintamenuon, jos arvonalentumisesta on ollut objektiivista näyttöä.

Tytär- ja omistusyhteisyritysten osakkeet ja osuudet on kirjattu hankintamenuon tai arvonalentumistappiolla vähennettyyn hankintamenuon, jos arvonalentumisen on todettu olevan merkittävä tai pitkäaikainen.

JOHDANNAISSOPIMUKSET JA SUOJAUSLASKENTA

Johdannaissopimukset on tilinpäätöksessä arvostettu käypään arvoon ja arvomuutokset on kirjattu taseeseen ja tuloslaskelmaan.

Pankki suojaa korkoriskiään sekä käyvän arvon että rahavirran muutoksilta ja soveltaa niihin suojauslaskentaa. Käyvän arvon suojauksen kohteena on kiinteäkorkoinen ottolainaus ja rahavirran suojauksen kohteena vaihtuvakorkoisen antolainauksen tuleva korkovirta.

Käypää arvoa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutos on kirjattu tuloslaskelmassa erään Suojauslaskennan nettotulos. Käypää arvoa suojaattaessa myös suojattava kohde on suojauksen ajan arvostettu käypään arvoon, vaikka se muuten arvostettaisiin jaksotettuun hankintamenuon. Suojattavan kohteen käyvän arvon muutos on kirjattu taseessa kyseisen tase-erän oikaisuksi ja tuloslaskelmassa erään Suojauslaskennan nettotulos. Suojaavien johdannaisten korkokulut esitetään korkokuluissa ja tuotot korkotuotoissa.

Rahavirtaa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutoksen tehokas osuus on kirjattu laskennallisilla veroilla oikaistuna omassa pääomassa olevaan käyvän arvon rahastoon. Käyvän arvon muutoksen tehoton osuus on kirjattu suoraan tuloslaskelman erään Arvopaperikaupan tuotot. Arvopaperikaupan tuottoihin on kirjattu myös suo-

jaavina instrumentteina käytettyjen korko-optioiden aika-arvon muutos, koska aika-arvo ei ole osa suojaavaa instrumenttia. Suojaavien johdannaisten korkokulut esitetään korkokuluissa ja tuotot korkotuotoissa.

Pankki suojaa korkoriskiään käyvän arvon muutoksilta ja soveltaa siihen käyvän arvon suojausta. Suojauksen kohteena on kiinteäkorkoinen ottolainaus. Käypää arvoa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutos on kirjattu tuloslaskelmassa erään Suojauslaskennan nettotulos. Käypää arvoa suojaattaessa myös suojattava kohde on suojauksen ajan arvostettu käypään arvoon, vaikka se muuten arvostettaisiin jaksotettuun hankintamenuon. Suojattavan kohteen käyvän arvon muutos on kirjattu taseessa kyseisen tase-erän oikaisuksi ja tuloslaskelmassa erään Suojauslaskennan nettotulos. Suojaavien johdannaisten korkokulut esitetään korkokuluissa ja tuotot korkotuotoissa.

Pankki suojaa korkoriskiään tulevan korkovirran muutoksilta ja soveltaa siihen rahavirran suojausta. Suojauksen kohteena on vaihtuvakorkoisen antolainauksen tuleva korkovirta. Rahavirtaa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutoksen tehokas osuus on kirjattu laskennallisilla veroilla oikaistuna omassa pääomassa olevaan käyvän arvon rahastoon. Käyvän arvon muutoksen tehoton osuus on kirjattu suoraan tuloslaskelman erään Arvopaperikaupan tuotot. Suojaavien johdannaisten korkokulut esitetään korkokuluissa ja tuotot korkotuotoissa.

Suojaavan johdannaisten arvostamisesta käyvän arvon rahastoon kertynyt arvomuutos kirjataan tulokseen suojatun rahavirran oikaisuksi sitä mukaa, kun suojattu rahavirta tuloutuu. Rahavirtaa suojaattaessa suojattavaa kohdetta ei arvosteta käypään arvoon.

Pankki käyttää osakeoptioita suojatakseen osaketalletuksiin liittyvää osakeriskiä käyvän arvon muutoksilta ja soveltaa siihen käyvän arvon suojausta.

AINEELLISET JA AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet on jaettu käyttötarkoituksen perusteella omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja sijoituskiinteistöihin. Jaon lähtökohtana ovat olleet käytetyt neliömetrit.

Kiinteistöt on merkitty taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintameno määräisinä. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintamenoon. Pankki ei sovelta luottolaitoslain 12 luvun 8§:n mahdollisuutta arvostaa sijoituskiinteistöt käypään arvoon.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien tasearvot perustuvat hyödykkeiden arvoon suhteessa varsinaisen liiketoiminnan tulonodotuksiin.

Sijoituskiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden kirjanpitoarvon ja sitä pysyvästi alemman todennäköisen luovutushinnan ero, mikäli se on olennainen, on kirjattu arvonalentumistappiona kuluksi sijoituskiinteistöjen nettotuottoihin. Mahdolliset arvonalentumisten peruutukset kirjataan saman erän oikaisuiksi.

Pankin keskeiset sijoituskiinteistökohteet on arvioitu kiinteistökohtaisesti kauppahinta- tai tuottoarvomenetelmää käyttäen. Tuottoarvomenetelmän arviot perustuvat kiinteistökohteesta saatavissa olevan nettovuokratuoton määrään ja kiinteistömarkkinoiden tuottovaateeseen. Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on ilmoitettu liitetiedossa E8.

TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

Poistoero ja verotusperusteiset varaukset

Poistoeroon on kirjattu tehtyjen ja suunnitelmanmukaisten poistojen erotus.

Verotusperusteisia varauksia, mm. luottotappiovarauksia, käytetään pankin tilinpäätös- ja verosuunnittelussa. Verotusperusteisten varausten määrä tai muutos eivät siten kuvaa pankin riskejä.

Pankin tilinpäätöksessä tilinpäätössiirtojen kertymä esitetään siihen liittyvää laskennallista verovelkaa vähentämättä.

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKSET

Taseen ulkopuolisina sitoumuksina esitetään asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut

sitoumukset ja asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annettuja sitoumuksia ovat mm. takaukset ja niihin rinnastettavat takuusitoumukset. Sitoumukset esitetään sen määräisenä, mitä takaus tai takuusitoutumus tilinpäätöshetkellä enintään vastaa.

Asiakkaan hyväksi annettuja peruuttamattomia sitoumuksia ovat mm. sitovat luottolupaukset, myönnetty nostamattomat luotot sekä käyttämättömät luottolimiitit. Sitoumukset esitetään sen määräisinä, mitä niiden perusteella tilinpäätöshetkellä enintään voidaan joutua maksamaan.

KORKOTUOTOT JA -KULUT

Korkotuottoihin ja -kuluihin on kirjattu kaikki korollisista varoista ja veloista aiheutuvat korkotuotot ja -kulut. Korot on kirjattu suoriteperusteella lukuun ottamatta viivästyskorkoja, jotka on kirjattu, kun maksu on saatu. Korot on jaksotettu efektiivisen koron menetelmää käyttäen.

Korkotuottoina tai -kuluina on käsitelty myös saamisten ja velkojen hankintahinnan ja nimellisarvon erotus, joka on jaksotettu saamisen tai velan juoksuajalle efektiivisen koron menetelmällä. Vastaaerä on kirjattu saamisen tai velan muutokseksi.

Korkotuottoa on kerrytetty myös arvoltaan alentuneen saamisen kirjanpidossa jäljellä olevalle saldolle sopimuksen alkuperäisellä efektiivisellä korolla.

RAHOITUSVAROJEN ARVONALENTUMISTAPPIOT

Lainat ja muut saamiset

Arvonalentumistappioihin on kirjattu arvonalentumiset lainoista ja muista saamisista, kun on ollut objektiivista näyttöä siitä, että lainan tai muun saamisen pääomasta tai koroista ei saada suoritusta eikä saamisen vakuus riitä kattamaan sen määrää. Objektiivisen näytön arviointi perustuu asiakkaan maksukyvyttömyyden ja vakuuden riittävyuden arviointiin. Arvonalentumista kirjattaessa vakuus on arvostettu määrään, joka siitä todennäköisesti odotetaan saatavan realisointihetkellä. Arvonalentumistappion määrä on määritetty saamisen kirjanpitoarvon ja arviotujen, saamisesta kerrytettävissä olevien tulevien rahavirtojen nykyarvon erotuksena ottaen huomioon vakuuden käypä arvo. Diskont-

tauskorkona on käytetty saamisen alkuperäistä efektiivistä korkoa.

Lainat ja muut saamiset on luokiteltu ryhmiin, joiden arvonalentumistappioiden tarvetta on arvioitu ryhmäkohtaisesti. Saamisryhmät on luokiteltu samankaltaisten luottoriskiominaisuuksien perusteella, jotta kyettäisiin arvioimaan ryhmäkohtaisten arvonalentumisten tarvetta niistä saamisista, joista ei ole vielä tunnistettu yksittäiseen saamiseen kohdistuvaa arvonalennusperustetta.

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset

Mikäli tilinpäätöspäivänä on havaittu objektiivista näyttöä siitä, että eräpäivään asti pidettäviin sijoituksiin luokitellun saamistodistuksen arvo on saattanut alentua, saamistodistukselle on tehty arvonalentumistarkastelu.

Jos tarkastelussa on havaittu arvon alentuneen, esim. liikkeeseenlaskijan luottoriski on kasvanut, arvon arvonalennus on kirjattu tulosvaikutteisesti erään Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot. Arvonalentumistappion määrä on määritetty saamisen kirjanpitoarvon ja arvioitujen, saamisesta kerrytettävissä olevien tulevien rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Diskonttauskorkona on käytetty saamisen alkuperäistä efektiivistä korkoa.

Myytävissä olevat rahoitusvarat

Mikäli tilinpäätöspäivänä on havaittu objektiivista näyttöä siitä, että myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokitellun arvopaperin arvo on saattanut alentua, arvopaperille on tehty arvonalentumistarkastelu. Jos tarkastelussa on havaittu arvon alentuneen, esim. liikkeeseenlaskijan luottoriski on kasvanut tai osakkeen arvo on laskenut merkittävästi tai pitkäaikaisesti alle hankintamenon ja pankki arvioi, että se ei saa sijoittamiaan varoja takaisin, käyvän arvon rahastoon kertynyt tappio on kirjattu tulosvaikutteisesti erään Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot.

Saamistodistusten osalta arvonalentumistappion määrä on määritetty saamisen kirjanpitoarvon ja arvioitujen, saamisesta kerrytettävissä olevien tulevien rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Diskonttauskorkona on käytetty saamisen alkuperäistä efektiivistä korkoa. Saamistodistusten arvonalentumistappion peruuntuminen kirjataan tulosvaikutteisesti. Osakkeiden ja osuuksien arvonalentumistappion määrää on arvioitu niiden kirjanpitoarvon

ja sen arvon, jonka pankki arvioi jäävän saamatta, erotuksena. Osakkeiden tai osuuksien arvonalentumistappiota ei voida peruuttaa tulosvaikutteisesti, vaan arvomuutos kirjataan käyvän arvon rahastoon.

POISTOPERIAATTEET

Rakennusten ja muiden kuluvien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenot poistetaan taloudellisen pitoajan perusteella ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan tasapoistoin. Poistoajat ovat rakennusten ja rakennelmien osalta 10–40 vuotta ja koneiden ja kaluston osalta 5–8 vuotta. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Tietokoneohjelmistojen kehittämismenot sekä lisenssit aktivoidaan Aineettomiin oikeuksiin ja poistetaan 3–5 vuodessa. Pitkävaikutteiset menot poistetaan vaikutusaikanaan 3–5 vuodessa.

MUUT KUIN VARSINAISEN TOIMINNAN TUOTOT JA KULUT SEKÄ PAKOLLISET VARAUKSET

Pankissa ei ole kirjattu muita kuin varsinaisen toiminnan tuottoja ja kuluja. Jos vastaisen menon ja menetyksen täsmällistä määrää tai toteutumisaikaa ei tiedetä, se merkitään pankin taseen pakollisiin varauksiin.

VEROT

Pankin tilinpäätöksessä tuloverot on kirjattu verotettavan tulon perusteella laskettuna. Käyvän arvon rahastoon sisältyvästä positiivisesta arvomuutoksesta on taseeseen merkitty laskennallinen verovelka ja negatiivisesta arvomuutoksesta laskennallinen verosaaminen. Lisäksi käyvän arvon rahastosta tulokseen siirretystä negatiivisesta arvomuutoksesta on kirjattu laskennallinen verosaaminen. Muita laskennallisia veroja ei yhtiötasolla ole kirjattu.

RAHAVARAT

Rahoituslaskelman rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta. Rahoituslaskelma on laadittu epäsuoraa menetelmää käyttäen.

E2 SAAMISET LUOTTOLAITOKSILTA

(1 000 euroa)	2017	2016
Vaadittaessa maksettavat	58 353	47 424
Keskusrahailaitokselta	41 741	45 379
Kotimaisilta luottolaitoksilta	16 611	2 045
Muut	15 453	14 277
Vähimmäisvarantalletus	15 453	14 277
Yhteensä	73 806	61 701

E3 SAAMISET YLEISÖLTÄ JA JULKISYHTEISÖILTÄ

(1 000 euroa)	2017	2016
Yritykset ja asuntoyhteisöt	569 483	425 720
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	6 371	1 063
Julkisyhteisöt	229	206
Kotitaloudet	1 553 013	1 350 277
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	8 483	7 841
Yhteensä	2 137 579	1 785 106
- joista saamiset, joilla on huonompi etuoikeus velallisen muilla veloilla	184	381

Tilikauden aikana kirjatut arvonalentumistappiot

(1 000 euroa)	2017	2016
Arvonalentumistappiot tilikauden alussa	8 447	6 481
+ tilikauden aikana kirjatut saamiskohtaiset arvonalentumistappiot	2 596	3 700
+/- tilikauden aikana kirjatut ryhmäkohtaiset arvonalentumistappiot	-76	1 030
- tilikauden aikana peruutetut saamiskohtaiset arvonalentumistappiot	-768	-491
- aikaisemmin kirjattu saamiskohtainen arvonalentumistappio	-1 389	-2 273
Arvonalentumistappiot tilikauden lopussa	8 810	8 447
Saamisista tilikaudelle kirjattujen lopullisten luottotappioiden määrä	1 791	2 106

Järjestämättömien saamisten määrä

(1 000 euroa)	2017	2016
Järjestämättömät saamiset	16 228	14 454

E4 SAAMISTODISTUKSET

(1 000 euroa)

	2017		2016	
	Yhteensä	Joista keskuspankki- rahoitukseen oikeuttavia saamistodistuksia	Yhteensä	Joista keskuspankki- rahoitukseen oikeuttavia saamistodistuksia
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät saamistodistukset	332	-	576	-
Muut	332	-	576	-
Myytavissä olevat saamistodistukset	150 647	104 879	148 549	90 830
Julkisesti noteeratut	148 116	104 879	143 871	90 830
Muut	2 531	-	4 678	-
Eräpäivään asti pidettävät saamistodistukset	1 989	1 989	1 988	1 988
Julkisesti noteeratut	1 989	1 989	1 988	1 988
Yhteensä	152 968	106 868	151 113	92 817
- joista saamiset, joilla on huonompi etuoikeus velallisen muilla veloilla	3 605	-	3 027	-

E5 OSAKKEET JA OSUUDET

(1 000 euroa)	2017	2016
Myytavissä olevat osakkeet ja osuudet	34 850	98 952
Julkisesti noteeratut	13 147	78 427
Muut	21 703	20 524
Osakkeet ja osuudet yhteensä	34 850	98 952
- joista luottolaitoksissa	12 321	16 259
- joista muissa yrityksissä	22 530	82 692

Rahoitusvarat	2017	2016
Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset	1 989	1 988
Lainat ja muut saamiset	2 211 384	1 846 807
Myytavissä olevat rahoitusvarat	185 497	247 501
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	2 230	3 506
Yhteensä	2 401 101	2 099 802

E6 JOHDANNAISSOPIMUKSET

Johdannaissopimusten nimellisarvot (1 000 euroa)

Jäljellä oleva maturiteetti	2017			
	alle 1 vuosi	1–5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä
Suojaavat johdannaissopimukset	38 422	314 767	-	353 189
Käyvän arvon suojaus	38 422	314 767	-	353 189
Korkojohdannaiset	15 000	270 000	-	285 000
Koronvaihtosopimukset	15 000	270 000	-	285 000
Osakejohdannaiset	23 422	44 767	-	68 189

Johdannaissopimusten nimellisarvot (1 000 euroa)

Jäljellä oleva maturiteetti	2016			
	alle 1 vuosi	1–5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä
Suojaavat johdannaissopimukset	30 658	77 260	-	107 918
Käyvän arvon suojaus	30 658	77 260	-	107 918
Korkojohdannaiset	15 000	35 000	-	50 000
Koronvaihtosopimukset	15 000	35 000	-	50 000
Osakejohdannaiset	15 658	42 260	-	57 918

Johdannaissopimusten käyvät arvot (1 000 euroa)

	2017		2016	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat
Suojaavat johdannaissopimukset	1 898	2 222	2 930	-
Käyvän arvon suojaus	1 898	2 222	2 930	-
Korkojohdannaiset	1 556	2 222	2 803	-
Koronvaihtosopimukset	1 556	2 222	2 803	-
Osakejohdannaiset	342	-	127	-
Yhteensä	1 898	2 222	2 930	-

Suojausinstrumentin suojattavasta riskistä johtuva voitto- tai tappio

	2017	2016
Suojattavan kohteen arvonmuutos	-1 035	2 217

E7 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

(1 000 euroa)	2017	2016
Liikearvo	3 000	-
Muut aineettomat hyödykkeet	5 271	4 820
Yhteensä	8 271	4 820

Aineettomat hyödykkeet	2017	2016
Hankintameno 1.1.	11 050	9 050
+ tilikauden lisäykset	4 234	2 794
- tilikauden vähennykset	-81	-793
Hankintameno 31.12.	15 203	11 050
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-6 230	-6 093
+/- vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot	26	537
- tilikauden poistot	-728	-651
- tilikauden arvonalentumiset	-	-23
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-6 932	-6 230
Kirjanpitoarvo 31.12.	8 271	4 820
Kirjanpitoarvo 1.1.	4 820	2 957

E8 AINEELLISET HYÖDYKKEET

(1 000 euroa)	2017		2016	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Maa- ja vesialueet				
Omassa käytössä	352	-	390	-
Sijoituskäytössä	161	161	553	553
Yhteensä	513	161	943	553
Rakennukset				
Omassa käytössä	636	-	713	-
Sijoituskäytössä	465	465	687	700
Yhteensä	1 102	465	1 400	700
Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet				
Omassa käytössä	12 007	-	12 889	-
Sijoituskäytössä	8 513	9 648	8 841	10 970
Yhteensä	20 519	9 648	21 730	10 970
Muut aineelliset hyödykkeet	1 653	-	1 618	-
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	23 788	-	25 691	-

Sijoituskiinteistöt on arvostettu hankintamenuon.

E9 AINEELLISTEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET TILIKAUDEN AIKANA

(1 000 euroa)

2017

	Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistö-osakkeet	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	13 202	17 784	9 389	40 375
+ tilikauden lisäykset	3	10	553	566
- tilikauden vähennykset	-803	-22	-587	-1 412
+/- siirrot erien välillä	371	-371	-	-
Hankintameno 31.12.	12 773	17 401	9 356	39 527
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-3 121	-3 792	-7 772	-14 684
+/- vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot	177	-13	569	733
- tilikauden poistot	-82	-92	-500	-674
- tilikauden arvonalentumiset	-608	-509	-	-1 117
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-3 634	-4 406	-7 702	-15 742
Kertyneet arvonorotukset 1.1.	-	-	-	-
+/- tilikauden arvonorotukset ja niiden peruutukset	-	-	-	-
Kirjanpitoarvo 31.12.	9 140	12 995	1 653	23 788
Kirjanpitoarvo 1.1.	10 081	13 992	1 618	25 691

(1 000 euroa)

2016

	Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistö-osakkeet	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	15 298	19 134	9 103	43 535
+ tilikauden lisäykset	16	108	553	677
- tilikauden vähennykset	-2 112	-1 458	-266	-3 836
+/- siirrot erien välillä	-	-	-	-
Hankintameno 31.12.	13 202	17 784	9 389	40 375
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-2 379	-2 038	-7 517	-11 935
+/- vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot	17	-	256	273
- tilikauden poistot	-107	-121	-510	-738
- tilikauden arvonalentumiset	-653	-1 632	-	-2 285
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-3 121	-3 792	-7 772	-14 684
Kertyneet arvonorotukset 1.1.	-	4	-	4
+/- tilikauden arvonorotukset ja niiden peruutukset	-	-4	-	-4
Kirjanpitoarvo 31.12.	10 081	13 992	1 618	25 691
Kirjanpitoarvo 1.1.	12 920	17 099	1 586	31 605

E10 MUUT VARAT

(1 000 euroa)	2017	2016
Maksujenvälityssaamiset	23	34
Arvopapereiden myyntisaamiset	15 571	3
Muut	321	370
Yhteensä	15 915	406

E11 SIIRTOSAAMISET JA MAKSETUT ENNAKOT

(1 000 euroa)	2017	2016
Korot	6 794	6 690
Muut	4 876	4 521
Yhteensä	11 670	11 211

E12 VELAT LUOTTOLAITOKSILLE

(1 000 euroa)	2017	2016
Luottolaitoksille	35 993	34 257
Vaadittaessa maksettavat	14 644	12 317
Muut	21 349	21 940
Yhteensä	35 993	34 257

E13 VELAT YLEISÖLLE JA JULKISYHTEISÖILLE

(1 000 euroa)	2017	2016
Talletukset	1 638 877	1 482 316
Vaadittaessa maksettavat	1 420 241	1 216 013
Muut	218 636	266 303
Muut velat	479	728
Muut	479	728
Yhteensä	1 639 357	1 483 044

E14 YLEISEEN LIIKKEESEEN LASKETUT VELKAKIRJAT

(1 000 euroa)

	2017		2016	
	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo
Sijoitustodistukset	153 916	154 000	93 301	93 500
Joukkovelkakirjalainat	583 045	585 000	259 749	353 500
Yhteensä	736 961	739 000	353 050	447 000

E15 MUUT VELAT

(1 000 euroa)	2017	2016
Maksujenvälitysvelat	14 637	14 239
Varaukset	-	240
Muut	584	3 454
Yhteensä	15 220	17 934

E16 VARAUKSET

(1 000 euroa)	2017	2016
Pakolliset varaukset	-	240
Muut varaukset	85 470	73 046
Yhteensä	85 470	73 286

Erittely pakollisiin varauksiin merkityistä eristä

(1 000 euroa)	Kirjanpitoarvo 1.1.2017	Lisäykset	Vähennykset	Kirjanpitoarvo 31.12.2017
Eläkevaraukset	240	-	-240	-
Yhteensä	240	-	-240	-

E17 SIIRTOVELAT JA SAADUT ENNAKOT

(1 000 euroa)	2017	2016
Korot	2 645	1 600
Muut	5 064	4 453
Yhteensä	7 709	6 053

E18 VELAT, JOILLA ON HUONOMPI ETUOIKEUS KUIN MUILLA VELOILLA

Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla ja joiden kirjanpitoarvo ylittää 10 % näistä velkojen yhteismäärästä

Velan yksilöintitiedot (1 000 euroa)	Kirjanpitoarvo 2017	Kirjanpitoarvo 2016	Korko %	Eräpäivä
Säästöpankkien debentuurilaina I/2012		2 000	2,85	7.5.2017
Säästöpankkien debentuurilaina I/2013	2 800	5 600	2,35	15.5.2018
Oma Säästöpankki Oyj debentuurilaina I/2014	10 000	10 000	2,65	20.5.2019
Oma Säästöpankki Oyj debentuurilaina I/2017	15 000		1,25	1.2.2023
Yhteensä	27 800	17 600		

Velan yksilöintitiedot (1 000 euroa)	Omiin varoihin luettu määrä 2017	Omiin varoihin luettu määrä 2016
Oma Säästöpankki Oyj debentuurilaina I/2014	2 766	4 765
Oma Säästöpankki Oyj debentuurilaina I/2017	15 000	-
Yhteensä	17 766	4 765

Kaikki ilmoitetut velat ovat euromääräisiä. Ilmoitetut velat luetaan vakavaraisuuslaskennassa luottolaitoksen alempiin toissijaisiin omiin varoihin.

Ennenaikaisen takaisinmaksun ehdot:

Pankki pidättää itselleen kaikkien lainojen osalta oikeuden lunastaa laina joko kokonaan tai osittain takaisin ennen eräpäivää. Ennenaikainen takaisinmaksu on kuitenkin mahdollista ainoastaan Finanssivalvonnan luvalla, lukuun ottamatta vähäisiä

lunastuksia, jotka pankki edelleen myy lyhyen ajan sisällä lunastuksesta.

Velkojen etuoikeutta ja velkojen mahdollista osakkeisiin vaihtamista koskevat määräykset:

Lainat on laskettu liikkeeseen velkakirjalain (622/47) 34 §:n mukaisena debentuurilainana. Lainoilla on liikkeeseenlaskijan muita velkasitoumuksia huonompi etuoikeus.

E19 LASKENNALLISET VEROVELAT JA -SAAMISET

(1 000 euroa)	2017	2016
Arvostamisesta johtuvat laskennalliset verosaamiset	49	368
Arvostamisesta johtuvat laskennalliset verovelat	1 095	2 345
Muista väliaikaisista eroista lasketut verosaamiset	267	267
Käyvän arvon rahastosta johtuva laskennallisten verovelkojen määrä	1 095	2 345

Laskennalliset verovelat ja -saamiset on kirjattu käyvän arvon rahastoon kirjatuista myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutoksista sekä laskennallinen verosaaminen käyvän arvon rahastosta arvonalentumistappiona tulokseen siirretystä negatiivisesta arvonmuutoksesta ja toiminnalle välttämättömiin osakkeisiin tehdyistä arvonalentumisista. Muilta osin laskennallisia verovelkoja ja -saamisia ei ole kirjattu pankin taseeseen.

E20 RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN MATUREETTIJAKAUMA

Rahoitusvarat

(1 000 euroa)

2017

	alle 3 kk	3–12 kk	1–5 vuotta	5–10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	-	804	27 016	79 047	-	106 868
Saamiset luottolaitoksilta	58 353	15 453	-	-	-	73 806
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	63 835	263 544	721 130	570 516	518 553	2 137 579
Saamistodistukset	332	2 301	24 756	18 711	-	46 100
Johdannaissopimukset	61	168	1 669	-	-	1 898
Yhteensä	122 581	282 271	774 571	668 274	518 553	2 366 250

(1 000 euroa)

2016

	alle 3 kk	3–12 kk	1–5 vuotta	5–10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	-	609	44 075	48 134	-	92 817
Saamiset luottolaitoksilta	47 424	14 277	-	-	-	61 701
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	54 351	216 061	606 922	468 723	439 048	1 785 106
Saamistodistukset	-	4 743	31 038	22 514	-	58 296
Johdannaissopimukset	75	2	2 853	-	-	2 930
Yhteensä	101 850	235 692	684 889	539 371	439 048	2 000 851

Rahoitusvelat

(1 000 euroa)

2017

	alle 3 kk	3–12 kk	1–5 vuotta	5–10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	14 860	3 383	17 751	-	-	35 993
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 449 440	142 001	47 436	479	-	1 639 357
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	22 999	230 897	483 065	-	-	736 961
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-	2 800	10 000	15 000	-	27 800
Johdannaissopimukset	-	-	2 222	-	-	2 222
Yhteensä	1 487 298	379 081	560 475	15 479	-	2 442 333

(1 000 euroa)

2016

	alle 3 kk	3–12 kk	1–5 vuotta	5–10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	12 322	617	16 882	4 436	-	34 257
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 253 410	164 920	63 986	728	-	1 483 044
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	143 284	209 767	-	-	353 050
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-	4 800	12 800	-	-	17 600
Johdannaissopimukset	-	-	-	-	-	-
Yhteensä	1 265 732	313 621	303 435	5 164	-	1 887 951

Vaadittaessa maksettavat saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä:

Muut kuin määräaikaistalletukset sekä luotolliset tilit on ilmoitettu luokassa alle 3 kk.

E21 VAROJEN JA VELKOJEN ERITTELY KOTIMAAN JA ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISIIN

(1 000 euroa)	2017		2016	
	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Varat				
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	106 868	-	92 817	-
Saamiset luottolaitoksilta	73 806	-	61 701	-
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 137 579	-	1 785 106	-
Saamistodistukset	46 100	-	58 296	-
Johdannaissopimukset	1 898	-	2 930	-
Muu omaisuus	358 931	1 144	148 532	912
Yhteensä	2 725 181	1 144	2 149 382	912

(1 000 euroa)	2017		2016	
	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Velat				
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	35 993	-	34 257	-
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 639 357	-	1 483 044	-
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	736 961	-	353 050	-
Johdannaissopimukset	2 222	-	-	-
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	27 800	-	17 600	-
Muut velat	16 315	-	20 279	-
Siirtovelat ja saadut ennakot	7 709	-	6 053	-
Yhteensä	2 466 357	-	1 914 283	-

E22 RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KÄYVÄT ARVOT JA KIRJANPITOARVOT SEKÄ KÄYVÄN ARVON HIERARKIA

Rahoitusvarojen käyvät arvot on ensisijaisesti määritelty käyttäen noteerattuja markkinahintoja. Jos noteerattua markkinahintaa ei ole ollut saatavissa, arvostamisessa on käytetty markkinakorolla diskontattua nykyarvoa tai muuta yleisesti hyväksyttyä arvostusmallia tai -menetelmää. Muiden rahoitusvarojen käypänä arvona on käytetty kirjanpitoarvoa. Rahoitusvelkojen käypänä arvona on käytetty kirjanpitoarvoa.

(1 000 euroa)	2017		2016	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Rahoitusvarat				
Käteiset varat	265 265	265 265	7 728	7 728
Saamiset luottolaitoksilta	73 806	73 806	61 701	61 701
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 137 579	2 137 579	1 785 106	1 785 106
Saamistodistukset	152 968	153 530	151 113	151 780
Osakkeet ja osuudet	34 850	36 241	98 952	100 318
Johdannaissopimukset	1 898	1 898	2 930	2 930
Yhteensä	2 666 365	2 668 318	2 107 531	2 109 563

(1 000 euroa)	2017		2016	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Rahoitusvelat				
Velat luottolaitoksille	35 993	35 993	34 257	34 257
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 639 357	1 639 357	1 483 044	1 483 044
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	736 961	736 961	353 050	353 050
Pidettävät velat	2 222	2 222	-	-
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	27 800	27 800	17 600	17 600
Yhteensä	2 442 333	2 442 333	1 887 951	1 887 951

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit

(1 000 euroa)

2017

	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
	158 183	2 563	20 169	180 915
Kauden aikana realisoitumattomat voitot ja tappiot, taso 3	-	-	-34	-

(1 000 euroa)

2016

	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
	224 292	-	3 449	227 742
Kauden aikana realisoitumattomat voitot ja tappiot, taso 3	-	-	-46	-

Käypä arvo ja suoraan tuloslaskelmaan merkityt arvomuutokset sekä käyvän arvon rahastoon merkityt muutokset kustakin käypään arvoon merkittyjen rahoitusvälineiden ryhmästä

(1 000 euroa)

2017

	Käypäarvo	Arvonmuutos tuloslaskelma	Käyvänarvonrahasto
Myytavissä olevat rahoitusvarat	185 497	-1 511	5 226
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät varat	332	32	-
Yhteensä	185 829	-1 479	5 226

(1 000 euroa)

2016

	Käypäarvo	Arvonmuutos tuloslaskelma	Käyvänarvonrahasto
Myytavissä olevat rahoitusvarat	247 501	-1 384	9 884
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät varat	576	-231	-
Yhteensä	248 077	-1 615	9 884

Käyvän arvon rahaston muutokset tilikauden aikana

(1 000 euroa)

2017

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tilikauden lopus
Rahavirran suojauksesta	-	-	-	-
Käypään arvoon arvostamisesta	9 884	13 458	-18 116	5 226
Yhteensä	9 884	13 458	-18 116	5 226

(1 000 euroa)

2016

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tilikauden lopus
Rahavirran suojauksesta	-244	-	244	-
Käypään arvoon arvostamisesta	5 764	16 946	-12 826	9 884
Yhteensä	5 520	16 946	-12 582	9 884

E23 OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET TILIKAUDEN AIKANA

(1 000 euroa)	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tilikauden lopussa
Osakepääoma	20 700	-	-	20 700
Osakepääomaan siirretty luottotappiovaraus	3 300	-	-	3 300
Muut sidotut rahastot	7 907	11 877	-15 603	4 181
Käyvän arvon rahasto	7 907	11 877	-15 603	4 181
Käypään arvoon arvostamisesta	7 907	11 877	-15 603	4 181
Vapaat rahastot	103 510	2 577	-	106 087
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	103 510	2 577	-	106 087
Edellisten tilikausien voitto	20 395	12 729	-7 153	25 972
Tilikauden voitto	7 153	13 928	-6 823	14 258
Oma pääoma yhteensä	162 964	41 112	-29 579	174 497

(1 000 euroa)	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tilikauden lopussa
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	5 846	6 993	-9 896	2 942
josta laskennalliset verot	-1 461	1 905	-1 179	-736
Saamistodistukset	2 061	4 884	-5 707	1 239
josta laskennalliset verot	-515	985	-780	-310
Käyvän arvon rahasto yhteensä	7 907	11 877	-15 603	4 181

E24 OSAKKEET JA OSINKO-OIKEUS

Osakkeiden lukumäärä on 501 744 kpl ja osakkeen äänimäärä 1 ääni / osake.
Osakkeella ei ole nimellisarvoa.

	Omistus 31.12.2017		Omistus 31.12.2016	
	Osakkeiden lukumäärä	Osuus osakkeista, %	Osakkeiden lukumäärä	Osuus osakkeista, %
Etelä-Karjalan Säästöpankkisäätiö	222 000	44,2	222 000	45,2
Parkanon Säästöpankkisäätiö	68 000	13,6	68 000	13,9
Töysän Säästöpankkisäätiö	60 000	12,0	60 000	12,2
Kuortaneen Säästöpankkisäätiö	40 000	8,0	40 000	8,1
Hauhon Säästöpankkisäätiö	33 600	6,7	33 600	6,8
Rengon Säästöpankkisäätiö	22 400	4,5	22 400	4,6
Suodenniemen Säästöpankkisäätiö	16 000	3,2	16 000	3,3
Pyhäselän Oma Osuuskunta	15 177	3,0	15 177	3,1
Joroisten Oma Osuuskunta	13 783	2,7	13 783	2,8
Pasi Sydänlammi, toimitusjohtaja	1 255	0,3	-	-
10 suurinta omistajaa	492 215	98,1	490 960	100,0
Muut, henkilöstö	9 529	1,9	-	-
Yhteensä	501 744	100,0	490 960	100,0

Henkilöstöanti järjestettiin 13.–31.11.2017. Osakkeen merkintähinta oli 239 euroa/ osake ja annissa merkittiin yhteensä 10 784 osaketta. Hallitus hyväksyi tehdyt, kokonaisuudessaan maksetut merkinnät 22.12.2017 ja uudet osakkeet merkittiin kaupparekisteriin 15.1.2018. Merkintämaksut, yhteensä 2,58 miljoonaa euroa, merkittiin antiehtojen mukaisesti kokonaisuudessaan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

Yhtiössä ei ole eri osakelajeja, kaikilla osakkeilla on yhtäläiset oikeudet. Henkilöstöannissa merkityt osakkeet tuottavat antiehtojen mukaisesti osakkeenomistajan oikeudet siitä päivästä lukien, kun osakkeet on rekisteröity kaupparekisteriin.

Kaikilla osakkeilla on yhtäläinen osinko-oikeus.

Hallituksella ei ole voimassa olevia uusmerkintä-, vaihtovelkakirjalaina- tai optiovaltuuksia.

E25 KORKOTUOTOT JA KORKOKULUT

(1 000 euroa)	2017	2016
Korkotuotot		
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavista saamistodistuksista	846	651
Saamisista luottolaitoksilta	-	1
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	41 874	38 759
Saamistodistuksista	1 515	1 561
Johdannaissopimuksista	1 213	2 432
Rahoitusvelkojen negatiivista korkokuluista	131	-
Muut korkotuotot	601	503
Yhteensä	46 179	43 907
Korkotuotot arvoltaan alentuneista luotoista ja muista saamisista	287	235
Korkokulut		
Veloista luottolaitoksille	-178	-457
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille	-2 531	-4 021
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	-3 084	-2 291
Johdannaissopimuksista ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä veloista	-	-7
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-394	-526
Negatiiviset korkotuotot rahoitusvaroista	-307	-
Muut korkokulut	-737	-78
Yhteensä	-7 232	-7 382

E26 TUOTOT OMAN PÄÄOMAN EHTOISISTA Sijoituksista

(1 000 euroa)	2017	2016
Myytävissä olevista rahoitusvaroista saadut osinkotuotot	972	960
Yhteensä	972	960

E27 PALKKIOTUOTOT JA PALKKIOKULUT

(1 000 euroa)	2017	2016
Palkkiotuotot		
Luotonannosta	7 155	6 574
Ottolainauksesta	1 119	773
Maksuliikenteestä	10 355	8 985
OmaisuuDENhoidosta	1 082	1 006
Välitetystä toiminnasta	3 679	3 238
Takausten myöntämisestä	463	336
Muut palkkiotuotot	365	308
Yhteensä	24 218	21 220
Palkkiokulut		
Maksetut toimitusmaksut	-1 145	-1 136
Muut	-2 309	-2 402
Yhteensä	-3 453	-3 538

E28 ARVOPAPERIKAUPAN JA VALUUTTATOIMINNAN NETTOTUOTOT

(1 000 euroa)

2017

	Myyntivoitot ja -tappiot (netto)	Käyvän arvon muutokset (netto)	Yhteensä
Saamistodistuksista	-	-44	-44
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	-	-44	-44
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-194	-	-194
Tuloslaskelmaerä yhteensä	-194	-44	-238

(1 000 euroa)

2016

	Myyntivoitot ja -tappiot (netto)	Käyvän arvon muutokset (netto)	Yhteensä
Saamistodistuksista	-	-32	-32
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	-	-32	-32
Valuuttatoiminnan nettotuotot	18	-	18
Tuloslaskelmaerä yhteensä	18	-32	-14

E29 MYYTÄVISSÄ OLEVIEN RAHOITUSVAROJEN NETTOTUOTOT

(1 000 euroa)

2017

	Myyntivoitot ja -tappiot (netto)	Arvonalentumiset	Siirrot käyvän arvon rahastosta	Yhteensä
Saamistodistuksista	-161	-	2 166	2 005
Osakkeista ja osuuksista	-68	-	8 249	8 182
Yhteensä	-229	-	10 415	10 186

(1 000 euroa)

2016

	Myyntivoitot ja -tappiot (netto)	Arvonalentumiset	Siirrot käyvän arvon rahastosta	Yhteensä
Saamistodistuksista	3	-	901	903
Osakkeista ja osuuksista	-104	-52	1 263	1 107
Yhteensä	-101	-52	2 163	2 010

E30 SUOJAUSLASKENNAN NETTOTULOS

(1 000 euroa)	2017	2016
Suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutos	-5 465	-2 164
Suojattavien kohteiden käyvän arvon muutos	5 414	2 149
Yhteensä	-51	-15

E31 SIOITUSKIINTEISTÖJEN NETTOTUOTOT

(1 000 euroa)	2017	2016
Vuokratuotot	930	968
Vuokrakulut	-1	-4
Suunnitelman mukaiset poistot	-166	-214
Myyntivoitot ja -tappiot (netto)	53	-439
Arvon alentumistappiot	-608	-676
Muut tuotot	4	349
Muut kulut	-858	-974
Yhteensä	-647	-989

E32 LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT JA KULUT

(1 000 euroa)	2017	2016
Liiketoiminnan muut tuotot		
Vuokratuotot omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta	59	61
Luovutusvoitot omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta	41	6
Muut tuotot	1 480	3 615
Yhteensä	1 580	3 682
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokrakulut	-1 140	-1 070
Kulut omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta	-1 296	-1 386
Omassa käytössä olevan kiinteistöomaisuuden luovutustappiot	-37	-320
Vakuusrahastomaksut	-1 062	-969
Muut kulut	-3 127	-1 999
Yhteensä	-6 662	-5 744

E33 HENKILÖSTÖKULUT

(1 000 euroa)	2017	2016
Palkat ja palkkiot	-10 285	-11 192
Henkilösivukulut	-2 538	-2 944
Eläkekulut	-2 108	-2 306
Muut henkilösivukulut	-430	-638
Yhteensä	-12 823	-14 136

E34 MUUT HALLINTOKULUT

(1 000 euroa)	2017	2016
Muut henkilöstökulut	-1 675	-1 035
Toimistokulut	-1 673	-1 335
Atk-kulut	-10 406	-8 621
Yhteyskulut	-1 051	-916
Edustus- ja markkinointikulut	-2 526	-1 833
Yhteensä	-17 330	-13 740

E35 POISTOT JA ARVONALENTUMISET AINEELLISISTA
JA AINEETTOMISTA HYÖDYKKEISTÄ

(1 000 euroa)	2017	2016
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 236	-1 176
Aineelliset hyödykkeet	-592	-631
Aineettomat hyödykkeet	-644	-544
Arvonalentumiset ja niiden peruutukset	-509	-1 632
Aineelliset hyödykkeet	-509	-1 632
Yhteensä	-1 746	-2 808

E36 ARVONALENTUMISTAPPIOT LUOTOISTA JA MUISTA SITOUUKSISTA SEKÄ MUISTA RAHOITUSVAROISTA

Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista

(1 000 euroa)	2017	2016
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-2 337	-3 898
Sopimuskohtaiset arvonalentumistappiot	-3 263	-3 610
Ryhmäkohtaiset arvonalentumistappiot	-200	-1 050
Arvonalentumisten peruutukset ja palautukset (-)	1 127	762
Takauksista ja muista taseen ulkopuolisista eristä	-	-272
Sopimuskohtaiset arvonalentumistappiot	-	-272
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista yhteensä	-2 337	-4 170

Muiden rahoitusvarojen arvonalentumiset

(1 000 euroa)	2017	2016
Osakkeista ja -osuuksista	-24	-28
Arvonalentumistappiot muista rahoitusvaroista yhteensä	-24	-28
Arvonalentumistappiot rahoitusvaroista yhteensä	-2 361	-4 197
Korkotuotot arvoltaan alentuneista luotoista ja muista saamisista	287	235

E37 TUOTOT LIIKETOIMINTA-ALUEITTAIN JA MARKKINA-ALUEITTAIN

(1 000 euroa)	2017	2016
Pankkitoiminnan tuotot	74 968	63 380

Tuottojen, liikevoiton, varojen ja velkojen jakautumista liiketoiminta-alueittain ei ole ilmoitettu, koska jaolla ei ole olennaista merkitystä. Pankki harjoittaa liiketoimintaa vain Suomessa. Tuotot on esitetty eliminoimattomina.

E38 ELÄKEVASTUUT

Henkilöstön eläketurva on järjestetty eläkevakuutusyhtiön Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Etera:n kautta eikä kattamatonta eläkevastuuta ole. Eläkevastuu, jota ei ole siirretty vakuutuslaitoksen kannettavaksi.

E39 VUOKRAVASTUUT

Ei-peruutettavissa olevien vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat.

(1 000 euroa)	2017	2016
Yhden vuoden kuluessa	838	616
Yli vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluessa	1 330	1 305
Yli viiden vuoden kuluessa	467	651
Yhteensä	2 635	2 572

E40 TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKUKSET

(1 000 euroa)	2017	2016
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset		
Takaukset	14 972	12 434
Muut asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	471	624
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	189 855	117 436
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	205 298	130 494

E41 MUUT TASEEN ULKOPUOLISET JÄRJESTELYT

Pankki kuuluu Oy Samlink Ab:n arvonlisäverovelvollisuusryhmään.

(1 000 euroa)	2017	2016
Arvonlisäveron ryhmäkisteröintiin liittyvä yhteisvastuumäärä	757	699

E42 HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ KESKIMÄÄRIN

Henkilömäärä keskimäärin tilikauden aikana	2017	2016
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö	201	208
Vakinainen osa-aikainen henkilöstö	11	6
Määräaikainen henkilöstö	38	32
Yhteensä	250	246

E43 LÄHIPIIRITIEDOT

Lähipiirillä tarkoitetaan Oma Säästöpankissa johtavassa asemassa olevia avainhenkilöitä ja näiden perheenjäseniä, tytäryhtiöitä, yhteisiä toimintoja sekä yhtiöitä, joissa johtavassa asemassa olevalla avainhenkilöllä on määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta ja yhteisöt, joilla on huomattava vai-

kutusvalta Oma Säästöpankki Oyj:ssä. Avainhenkilöitä ovat hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan varahenkilö sekä muu johtoryhmä. Lähipiirille myönnettyissä lainoissa noudatetaan normaaleja luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin.

Avainhenkilöiden saamat korvaukset 2017	Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja	Hallitus	Muu johtoryhmä
Palkat ja palkkiot	544	449	665
Maksupohjaiset eläkejärjestelyt	53	17	-
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	-	-	-

Avainhenkilöiden saamat korvaukset 2016	Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja	Hallitus	Muu johtoryhmä
Palkat ja palkkiot	539	390	635
Maksupohjaiset eläkejärjestelyt	53	14	13
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	-	-	9

Liiketapahtumat lähipiirin kanssa

	2017		2016	
	Avainhenkilöt ja heidän perheenjäsenet	Muut lähipiiriin kuuluvat	Avainhenkilöt ja heidän perheenjäsenet	Muut lähipiiriin kuuluvat
Luotot	3 781	9 410	2 157	1 850
Talletukset	1 010	6 991	1 449	6 174
Takaukset	100	100	115	100
Saadut korot	18	252	15	10
Maksetut korot	1	6	1	-
Palvelupalkkiot	3	15	2	5

Luotot ja takaukset on myönnetty ehdoin, joita sovelletaan vastaaviin asiakasluottoihin ja takauksiin.

E44 LUOTTOLAITOKSEN HARJOITTAMA NOTARIAATTITOIMINTA

Pankki tarjosi vuonna 2017 sijoituspalvelulain 11§:n mukaista toimeksiantojen välittämistä ja toteuttamista, kaupankäyntiä omaan lukuun, omaisuudenhoitoa ja sijoitusneuvontaa ja rahoitusvälineiden säilytys- ja hoitopalvelua sekä tallelokeropalvelua ja niihin liittyviä palveluja.

Pankissa ei hoideta ns. täyden palvelun omaisuudenhoitoa.

E45 TILINTARKASTAJAN PALKKIOT

(1 000 euroa)

2017

2016

KPMG Oy Ab

Tilintarkastajan palkkiot toimeksiantoryhmittäin:

Tilintarkastus

65

46

Tilintarkastuslain 1§:n 1 mom. 2 kohdassa tarkoitetut toimeksiannot

1

-

Muut palvelut

48

41

Yhteensä

114

88

Ernst & Young Oy

Tilintarkastajan palkkiot toimeksiantoryhmittäin:

Tilintarkastus

-

32

Tilintarkastuslain 1§:n 1 mom. 2 kohdassa tarkoitetut toimeksiannot

-

1

Muut palvelut

-

1

Yhteensä

-

34

E46 PITKÄAIKAISSÄÄSTÄMINEN

	2017		2016	
	1 000 EUR	Lkm	1 000 EUR	Lkm
Säästövarat yhteensä	266	17	246	17
Talletukset yhteensä	159	17	208	17
PS-tilit	159	17	173	16
PS-talletukset	-	-	34	1
Asiakasvarat yhteensä	107	-	39	-
Osakkeet	43	-	13	-
Rahastot	64	-	26	-

Oma Säästöpankki Oyj:n vakavaraisuutta koskevat liitetiedot (Pilari III)

E47 OMAT VARAT ERITTÄIN

	(1 000 euroa)	(A) MÄÄRÄ JULKISTAMISPÄIVÄNÄ PANKKI	(B) ASETUKSEN (EU) N:o 575/2013 ARTIKLA, JOHON VIITATAAN	(C) MÄÄRÄT, JOIHIN SOVELLETAAN ASETUSTA (EU) N:o 575/2013 EDELTÄ- NYTTÄ KOHTELUA, TAI ASETUKSESSA (EU) N:o 575/2013 SÄÄDETTY JÄLJEL- LE JÄÄVÄ MÄÄRÄ
	Ydinpääoma (CET1): instrumentit ja rahastot			
1	Pääomainstrumentit ja niihin liittyvät ylikurssirahastot	24 000	26 artiklan 1 kohta, 27, 28 ja 29 artikla, EPV:n luettelo 26 artiklan 3 kohta	
	josta: osakepääoma	24 000		
2	Kertyneet voittovarot	25 972	26 artiklan 1 kohdan c alakohta	
3	Kertyneet muun laajan tuloksen erät (ja muut rahastot, kattaa myös realisoitumattomat voitot ja tappiot sovellettavien tilinpäätösstandardien nojalla)	110 268	26 artikla 1 kohta	
3a	Yleisten pankkiriskien rahasto	68 376	26 artikla 1 kohta f alakohta	
4	Asetuksen 484 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu ehdot täyttävien erien määrä ja siihen liittyvät ylikurssirahastot, jotka poistetaan asteittain CET1:stä		483 artiklan 2 kohta	
	Julkisen sektorin pääomasijoitukset, joiden sallitaan jatkua 1.tammikuuta 2018 asti		483 artiklan 2 kohta	
5	Vähemmistöosuudet (määrä, joka voidaan sisällyttää konsolidoituun ydinpääomaan (CET1))		84, 479 ja 480 artikla	
5a	Riippumattoman tahon tarkastamat kesken tilikauden kertyneet voitot, joista on vähennetty kaikki ennakotavissa olevat kulut tai osingot	12 146	26 artiklan 2 kohta	
6	Ydinpääoma (CET1) ennen lakisääteisiä oikaisuja	240 761		0
	Ydinpääoma (CET1):lakisäätöiset oikaisut			
7	Muut arvonokaisut (negatiivinen määrä)		34 artikla, 105 artikla	

8	Aineettomat hyödykkeet (joista on vähennetty niihin liittyvät verovelat) (negatiivinen määrä)	-8 271	36 artiklan 1 kohdan b alakohta, 37 artikla, 472 artiklan 4 kohta	
10	Tulevista veronalaisista voitoista riippuvat laskennalliset verosaamiset, lukuun ottamatta niitä, jotka syntyvät väliaikaisten erojen seurauksena, (joista on vähennetty niihin liittyvät verovelat, jos 38 artiklan 3 kohdan ehdot täyttyvät) (negatiivinen määrä)		36 artiklan 1 kohdan c alakohta, 38 artikla, 472 artiklan 5 kohta	
11	Käyvän arvon rahastoon sisältyvät erät, jotka liittyvät rahavirtojen suojauksista saatuihin voittoihin tai tappioihin		33 artiklan 1 kohdan a alakohta	
12	Odotettujen tappioiden yhteismäärän laskennasta saatavat negatiiviset määrät		36 artiklan 1 kohdan d alakohta, 40 artikla, 159 artikla, 472 artiklan 6 kohta	
13	Kaikki oman pääoman lisäykset, jotka johtuvat arvopaperistetuista omaisuuseristä (negatiivinen määrä)		32 artiklan 1 kohta	
14	Käypään arvoon arvostettuihin velkoihin liittyvät voitot tai tappiot, jotka aiheutuvat laitoksen oman luottokelpoisuuden muutoksesta		33 artiklan b kohta	
15	Etuuspohjaisen eläkerahaston varat (negatiivinen määrä)		36 artiklan 1 kohdan e alakohta, 41 artikla, 472 artiklan 7 kohta	
16	Laitoksen suorat ja välilliset omistussuudet omista ydinpääoman (CET1) instrumenteista (negatiivinen määrä)		36 artiklan 1 kohdan f alakohta, 42 artikla, 472 artiklan 8 kohta	
17	Omistussuudet finanssialan yhteisöjen ydinpääoman (CET1) instrumenteista, kun näillä yhteisöillä on laitoksen kanssa keskinäinen ristiinominen, jolla pyritään lisäämään keinotekoisesti laitoksen omia varoja (negatiivinen määrä)		36 artiklan 1 kohdan g alakohta, 44 artikla, 472 artiklan 9 kohta	
18	Suorat ja välilliset omistussuudet, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen ydinpääoman (CET1) instrumenteista, kun laitoksella ei ole merkittävää sijoitusta näissä yhteisöissä (määrä, joka ylittää 10 prosentin raja-arvon ja josta on vähennetty hyväksyttävät lyhyet positiot) (negatiivinen määrä)		36 artiklan 1 kohdan h alakohta, 43, 45 ja 46 artikla, 49 artiklan 2 ja 3 kohta, 79 artikla, 472 artiklan 10 kohta	
19	Suorat, välilliset ja synteettiset omistussuudet, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen ydinpääoman (CET1) instrumenteista, kun laitoksella on merkittävä sijoitus näissä yhteisöissä (määrä, joka ylittää 10 prosentin raja-arvon ja josta on vähennetty hyväksyttävät lyhyet positiot) (negatiivinen määrä)		36 artiklan 1 kohdan i alakohta, 43, 45 ja 47 artikla, 48 artiklan 1 kohdan b alakohta, 49 artiklan 1-3 kohta, 79 ja 470 artikla, 472 artiklan 11 kohta	

21	Väli aikaisten erojen seurauksena syntyvät laskennalliset verosaamiset (määrä, joka ylittää 10 prosentin raja-arvon ja josta on vähennetty siihen liittyvät verovelat, jos 38 artiklan 3 kohdan ehdot täyttyvät) (negatiivinen määrä)		36 artiklan 1 kohdan c alakohta, 38 artikla, 48 artiklan 1 kohdan a alakohta, 470 artikla, 472 artiklan 5 kohta	
22	Määrä, joka ylittää 15 prosentin raja-arvon (negatiivinen määrä)		48 artiklan 1 kohta	
23	josta: suorat ja välilliset omistussuodattimet, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen ydinpääoman (CET1) instrumenteista, kun laitoksella on merkittävä sijoitus näissä yhteisöissä		36 artiklan 1 kohdan i alakohta, 48 artiklan 1 kohdan b alakohta, 470 artikla, 472 artiklan 11 kohta	
26	Ydinpääomaan (CET1) tehtävät lakisääteiset oikaisut, jotka koskevat määrää, joihin sovelletaan vakavaraisuusasetusta edeltänyttä kohtelua			
26a	Realisoitumattomiin voittoihin ja tappioihin liittyvät lakisääteiset oikaisut 467 ja 468 artiklan mukaisesti			
	josta: ...realisoitumattoman tappion suodatin 1		467 artikla	
	josta: ...realisoitumattoman voiton suodatin 1		468 artikla	
26b	Määrä, joka vähennetään ydinpääomasta (CET1) tai lisätään siihen niiden ylimääräisten suodattimien ja vähennysten johdosta, joita edellytettiin ennen vakavaraisuusasetusta		481 artikla	
27	Ensisijaisesta lisäpääomasta (AT1) tehtävät vähennykset, jotka ylittävät laitoksen ensisijaisen lisäpääoman (AT1) (negatiivinen määrä)		36 artiklan 1 kohdan j alakohta	
28	Ydinpääoman (CET1) tehtävät lakisääteiset oikaisut yhteensä	-8 271		0
29	Ydinpääoma (CET1)	232 490		0
	Ensisijainen lisäpääoma (AT1): instrumentit			
30	Pääomainstrumentit ja niihin liittyvät ylikurssirahastot		51 artikla, 52 artikla	
31	josta: luokitellaan sovellettavien tilinpäätösstandardien mukaisesti omaksi pääomaksi			
32	joista: luokitellaan sovellettavien tilinpäätösstandardien mukaiseksi velaksi			
33	Asetuksen 484 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu ehdot täyttävien erien määrä ja siihen liittyvät ylikurssirahastot, jotka poistetaan asteittain AT1:stä		486 artiklan 3 kohta	
	Julkisen sektorin pääomasijoitukset, joiden sallitaan jatkua 1. tammikuuta 2018 asti		486 artiklan 3 kohta	

34	Tytäryritysten liikkeeseen laskemat ja kolmansien hallussa olevat ehdot täyttävät ensisijainen pääoma (T1), joka sisältyy konsolidoituun ensisijaiseen lisäpääomaan (AT1) (mukaan lukien vähemmistöosuudet, joita ei sisällytetty riville 5)		85, 86 ja 480 artikla	
35	josta: tytäryritysten liikkeeseenlaskemat instrumentit, jotka poistetaan asteittain		486 artiklan 3 kohta	
36	Ensisijaisen lisäpääoma (AT1) ennen lakisääteisiä oikaisuja:	0		0
	Ensisijainen lisäpääoma (AT1): lakisääteiset oikaisut			
37	Laitoksen suorat ja välilliset omistusosuudet omista ensisijaisista lisäpääoman (AT1) instrumenteista (negatiivinen määrä)		52 artiklan 1 kohdan b alakohta, 56 artiklan a kohta, 57 artikla, 475 artiklan 2 kohta	
38	Omistusosuudet finanssialan yhteisöjen ensisijaisen lisäpääoman (AT1) instrumenteista, kun näillä yhteisöillä on laitoksen kanssa keskinäinen ristiinomistus, jolla pyritään lisäämään keinotekoisesti laitoksen omia varoja (negatiivinen määrä)		56 artiklan b kohta, 58 artikla, 475 artiklan 3 kohta	
39	Suorat ja välilliset omistusosuudet, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen ensisijaisen lisäpääoman (AT1) instrumenteista, kun laitoksella ei ole merkittävää sijoitusta näissä yhteisöissä (määrä, joka ylittää 10 prosentin raja-arvon ja josta on vähennetty hyväksyttävät lyhyet positiot) (negatiivinen määrä)		56 artiklan c alakohta, 59, 60 ja 79 artikla, 475 artiklan 4 kohta	
40	Suorat ja välilliset omistusosuudet, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen ensisijaisen lisäpääoman (AT1) instrumenteista, kun laitoksella on merkittävää sijoitus näissä yhteisöissä (määrä, joka ylittää 10 prosentin raja-arvon ja josta on vähennetty hyväksyttävät lyhyet positiot) (negatiivinen määrä)		56 artiklan d alakohta, 59, 60 ja 79 artikla, 475 artiklan 4 kohta	
41	Ensisijaiseen lisäpääomaan (AT1) tehtävät lakisääteiset oikaisut, jotka koskevat määriä, joihin sovelletaan vakavaraisuusasetusta edeltänyttä kohtelua ja siirtymäkauden kohtelua, ennen kuin ne poistetaan käytöstä asetuksen (EU) N:o 575/2013 mukaisesti (ts. vakavaraisuusasetuksen mukaiset jäljelle jäävät määrät)			
41a	Ensisijaisesta lisäpääomasta (AT1) vähennettävät jäljelle jäävät määrät, jotka liittyvät ydinpääomasta siirtymäkaudella tehtäviin vähennyksiin asetuksen (EU) N:o 575/2013 472 artiklan mukaisesti		472 artikla, 472 artiklan 3 kohdan a alakohta, 472 artiklan 4 ja 6 kohta, 472 artiklan 8 kohdan a alakohta, 472 artiklan 9 kohta, 472 artiklan 10 kohdan a alakohta, 472 artiklan 11 kohdan a alakohta	

	josta riveittäin tarkennettavat erät, esim. olennaiset tilikauden kesken kertyneet nettotappiot, aineettomat hyödykkeet, puutteelliset varaukset odotettuihin tappioihin jne.			
41b	Ensisijaisesta lisäpääomasta (AT1) vähennettävät jäljelle jäävät määrät, jotka liittyvät toissijaisesta pääomasta (T2) siirtymäkaudella tehtäviin vähennyksiin asetuksen (EU) N:o 575/2013 475 artiklan mukaisesti		477 artikla, 477 artiklan 3 kohta, 477 artiklan 4 kohdan a alakohta	
	josta riveittäin tarkennettavat erät, esim. keskinäiset ristiinostukset toissijaisen pääoman (T2) instrumenteista, suorat omistusosuudet, jotka laitoksella on muiden finanssialan yhteisöjen pääomasta, kun laitoksella ei ole merkittävää sijoitusta näissä yhteisöissä jne.			
41c	Määrä, joka vähennetään ensisijaisesta lisäpääomasta (AT1) tai lisätään siihen niiden ylimääräisten suodattimien ja vähennysten johdosta, joita edellytettiin ennen vakavaraisuusasetusta		467, 468 ja 481 artikla	
42	Toissijaisesta pääomasta (T2) tehtävät vähennykset, jotka ylittävät laitoksen toissijaisen pääoman (T2) (negatiivinen määrä)		56 artiklan e kohta	
43	Ensisijaisen lisäpääomaan (AT1) tehtävät lakisääteiset oikaisut yhteensä	0		0
44	Ensisijainen lisäpääoma (AT1)			0
45	Ensisijainen pääoma (T1=CET1+AT1)	232 490		0
	Toissijainen pääoma (T2): Instrumentit ja varaukset			
46	Pääomainstrumentit ja niihin liittyvät ylikurssirahastot	17 766	62 ja 63 artikla	
47	Asetuksen 484 artiklan 5 kohdassa tarkoitetut ehdot täyttävien erien määrä ja siihen liittyvät ylikurssirahastot, jotka poistetaan asteittain T2:sta	0	486 artiklan 4 kohta	
	Julkisen sektorin pääomasijoitukset, joiden sallitaan jatkua 1. tammikuuta 2018 asti		483 artiklan 4 kohta	
48	Tytäryritysten liikkeeseen laskemat ja kolmansien hallussa olevat ehdot täyttävät omien varojen instrumentit, jotka sisältyvät konsolidoituun toissijaiseen pääomaan (T2) (mukaan lukien vähemmistöosuudet ja ensisijaisen lisäpääoman (AT1) instrumentit, joita ei oel sisällytetty riville 5 tai 34)		87, 88 ja 480 artikla	
49	josta: tytäryritysten liikkeeseenlaskemat instrumentit, jotka poistetaan asteittain		486 artiklan 4 kohta	

50	Luottoriskioikaisu		62 artiklan c ja d kohta	
51	Toissijainen pääoma (T2) ennen lakisääteisiä oikaisuja	17 766		0
	Toissijainen pääoma (T2): lakisääteiset oikaisu			
52	Laitoksen suorat ja välilliset omistusosuudet omista toissijaisen pääoman (T2) instrumenteista ja etuoikeudeltaan huonommista lainoista (negatiivinen määrä)		63 artiklan b kohdan i alakohta, 66 artiklan a kohta, 67 artikla, 477 artiklan 2 kohta	
53	Omistusosuudet finanssialan yhteisöjen toissijaisen pääoman (T2) instrumenteista ja etuoikeudeltaan huonommista lainoista, kun näillä yhteisöillä on laitoksen kanssa keskinäinen ristiinominus, jolla pyritään lisäämään keinotekoisesti laitoksen omia varoja (negatiivinen määrä)		66 artiklan b kohta, 68 artikla, 477 artiklan 3 kohta	
54	Suorat ja välilliset omistusosuudet, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen toissijaisen pääoman (T2) instrumenteista ja etuoikeudeltaan huonommista lainoista, kun laitoksella ei ole merkittävää sijoitusta näissä yhteisöissä (määrä, joka ylittää 10 prosentin raja-arvon ja josta on vähennetty hyväksyttävät lyhyet positiot) (negatiivinen määrä)		66 artiklan c kohta, 69, 70 ja 79 artikla, 477 artiklan 4 kohta	
54a	Josta uusia omistusosuuksia, joihin ei sovelleta siirtymäjärjestelyä			
54b	Josta omistusosuuksia, jotka olivat olemassa jo ennen 1. tammikuuta 2013 ja joihin sovelletaan siirtymäjärjestelyä.			
55	Suorat ja välilliset omistusosuudet, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen toissijaisen pääoman (T2) instrumenteista ja etuoikeudeltaan huonommista lainoista, kun laitoksella on merkittävä sijoitus näissä yhteisöissä (määrä, josta on vähennetty hyväksyttävät lyhyet positiot) (negatiivinen määrä)		66 artiklan d kohta, 69 ja 79 artikla, 477 artiklan 4 kohta	
56	Toissijaisen pääomaan (T2) tehtävät lakisääteiset oikaisu, jotka koskevat määriä, joihin sovelletaan vakavaraisuusasetuksen edeltänyttä kohtelua ja siirtymäkauden kohtelua, ennen kuin ne poistetaan käytöstä asetuksen (EU) N:o 575/2013 mukaisesti (ts. vakavaraisuusasetuksen mukaiset jäljelle jäävät määrät)			
56a	Toissijaisesta pääomasta (T2) vähennettävät jäljelle jäävät määrät, jotka liittyvät ydinpääomasta siirtymäkaudella tehtäviin vähennyksiin asetuksen (EU) N:o 575/2013 472 artiklan mukaisesti		472 artikla, 472 artiklan 3 kohdan a alakohta, 472 artiklan 4 ja 6 kohta, 472 artiklan 8 kohdan a alakohta, 472 artiklan 9 kohta, 472 artiklan 10 kohdan a alakohta, 472 artiklan 11 kohdan a alakohta	

	josta riveittäin tarkennettavat erät, esim. olennaiset tilikauden kesken kertyneet nettotappiot, aineettomat hyödykkeet, puutteelliset varaukset odotettuihin tappioihin jne.			
56b	Toissijaisesta pääomasta (T2) vähennettävät jäljelle jäävät määrät, jotka liittyvät ensisijaisesta lisäpääomasta (AT1) siirtymäkaudella tehtäviin vähennyksiin asetuksen (EU) N:o 575/2013 475 artiklan mukaisesti		475 artikla, 475 artiklan 2 kohdan a alakohta, 475 artiklan 3 kohta, 475 artiklan 4 kohdan a alakohta	
	Josta riveittäin tarkennettavat erät, esim. ensisijaisen lisäpääoman (AT1) keskinäiset ristiinomistukset, suorat omistusosuudet, jotka laitoksella on muiden finanssialan yhteisöjen pääomasta, kun laitoksella ei ole merkittävää sijoitusta näissä yhteisöissä jne.			
56c	Määrä, joka vähennetään toissijaisesta pääomasta (T2) tai lisätään siihen niiden ylimääräisten suodattimien ja vähennysten johdosta, joita edellytettiin ennen vakavaraisuusasetusta		467, 468 ja 481 artikla	
57	Toissijaiseen pääomaan (T2) tehtävät laikisäänteiset oikaisut yhteensä	0		0
58	Toissijainen pääoma (T2)	17 766		0
59	Pääoma yhteensä (TC=T1+T2)	250 255		0
59a	Riskipainotetut varat, jotka koskevat määriä, joihin sovelletaan vakavaraisuusasetusta edeltänyttä kohtelua ja siirtymäkauden kohtelua, ennen kuin ne poistetaan käytöstä asetuksen (EU) N:o 575/2013 mukaisesti (ts. vakavaraisuusasetuksen mukaiset jäljelle jäävät määrät)			
60	Riskipainotetut varat yhteensä	1 309 739		
	Vakavaraisuussuhteet ja puskurit			
61	Ydinpääoma (CET1) (prosenttiosuutena kokonaisriskin määrästä)	17,75	92 artiklan 2 kohdan a alakohta, 465 artikla	
62	Ensisijainen pääoma (T1) (prosenttiosuutena kokonaisriskin määrästä)	17,75	92 artiklan 2 kohdan b alakohta, 465 artikla	
63	Kokonaispääoma (prosenttiosuutena kokonaisriskin määrästä)	19,11	92 artiklan 2 kohdan c alakohta	
	Vakavaraisuussuhteet ja puskurit			

72	Suorat ja välilliset omistusosuudet, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen pääomasta, kun laitoksella ei ole merkittävää sijoitusta näissä yhteisöissä (määrä, joka alittaa 10 prosentin raja-arvon ja josta on vähennetty hyväksyttävät lyhyet positiot)	7 108	36 artiklan 1 kohdan h alakohta, 45 ja 46 artikla 56 artiklan c kohta, 59 ja 60 artikla 66 artiklan c kohta, 69 ja 70 artikla	
73	Suorat ja välilliset omistusosuudet, jotka laitoksella on finanssialan yhteisöjen ydinpääoman (CET1) instrumenteista, kun laitoksella on merkittävä sijoitus näissä yhteisöissä (määrä, joka alittaa 10 prosentin raja-arvon ja josta on vähennetty hyväksyttävät lyhyet positiot)	15 358	36 artiklan 1 kohdan i alakohta, 45 ja 48 artikla	
	Ylärajat, joita sovelataan varauksen sisällyttämiseen toisijaiseen pääomaan (T2)			
76	Toisijaiseen pääomaan (T2) niiden riskien osalta sisällytetyt luottoriskikoinneukset, joihin sovelletaan standardimenetelmää (ennen ylärajan soveltamista)		62 artikla	
77	Yläraja, luottoriskikoinneuksien sisällyttämiselle toisijaiseen pääomaan, kun noudatetaan standardimenetelmää		62 artikla	
	Pääomainstrumentit, joihin sovelletaan asteittaisen poistamisen järjestelyjä (sovelletaan vain 1. tammikuuta 2013–1. tammikuuta 2022)			
80	Nykyinen yläraja ydinpääoman (CET1) instrumenteille, joihin sovelletaan asteittaisen poistamisen järjestelyjä		484 artiklan 3 kohta, 486 artiklan 2 ja 5 kohta	
81	Ydinpääomasta (CET1) ylärajan takia vähennetty määrä (ylärajan ylittävä määrä lunastusten ja erääntymisten jälkeen)		484 artiklan 3 kohta, 486 artiklan 2 ja 5 kohta	
82	Nykyinen yläraja ensisijaisen lisäpääoman (AT1) instrumenteille, joihin sovelletaan asteittaisen poistamisen järjestelyjä		484 artiklan 4 kohta, 486 artiklan 3 ja 5 kohta	
83	Ensisijaisesta lisäpääomasta (AT1) ylärajan takia vähennetty määrä (ylärajan ylittävä määrä lunastusten ja erääntymisten jälkeen)		484 artiklan 4 kohta, 486 artiklan 3 ja 5 kohta	
84	Nykyinen yläraja toisijaisen pääoman (T2) instrumenteille, joihin sovelletaan asteittaisen poistamisen järjestelyjä	0	484 artiklan 5 kohta, 486 artiklan 4 ja 5 kohta	
85	Toisijaisesta pääomasta (T2) ylärajan takia vähennetty määrä (ylärajan ylittävä määrä lunastusten ja erääntymisten jälkeen)		484 artiklan 5 kohta, 486 artiklan 4 ja 5 kohta	

E48 OMAAN PÄÄOMAAN LUETTAVIEN INSTRUMENTTIEN KESKEISET OMINAISUUDET

(1 000 euroa)

Kommission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 1423/2013		OMAD012523	OMAD026519	Osakepääoma
1	Liikkeeseenlaskija	Oma Säästöpankki Oyj	Oma Säästöpankki Oyj	
2	Yksilöllinen tunniste	FI4000282983	FI4000096854	N/A
3	Instrumenttiin sovellettava lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö	Suomen lainsäädäntö
4	Vakavaraisuusasetuksen säännöt siirtymäkaudella	T2	T2	CET1
5	Vakavaraisuusasetuksen säännöt siirtymäkauden jälkeen	N/A	N/A	CET1
6	Käytettävissä yksittäisen yrityksen tasolla tai konsolidoinnin perusteella / alakonsolidointiryhmän tasolla / yksittäisen yrityksen tasolla ja konsolidoinnin perusteella / alakonsolidointiryhmän tasolla	yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/ alakonsolidointiryhmän tasolla	yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella/ alakonsolidointiryhmän tasolla	yksittäinen yritys
7	Instrumentin laji	486 artiklan 4 kohta	486 artiklan 4 kohta	Osakeyhtiölaki, luku 3, osa 1, kohta 1 ja Asetus (EU) N:o 575/2013 artikla 28
8	Lakisääteiseen pääomaan kirjattu määrä	15 000	2 766	24 000
9	Instrumentin nimellinen määrä	15 000	10 000	N/A
9a	Liikkeeseenlaskuhinta	100 %	100 %	N/A
9b	Lunastushinta	100 %	100 %	N/A
10	Kirjanpidollinen luokittelu	Vastuu jaksotettu hankintameno	Vastuu jaksotettu hankintameno	osakkeenomistajien osuudet
11	Alkuperäinen liikkeeseenlaskupäivä	1.11.2017	20.5.2014	Jatkuva
12	Eräpäivätön vai päivätty	päivätty	päivätty	eräpäivätön
13	Alkuperäinen maturiteetti	1.2.2023	20.5.2019	ei maturiteettia
14	Liikkeeseenlaskijan toteuttama takaisinlunastus edellyttää valvontaviranomaisen enakkohyväksyntää	kyllä	kyllä	ei
15	Mahdollinen takaisinlunastuspäivä, ehdolliset takaisinlunastuspäivät ja lunastusmäärä	ei takaisinlunastusmahdollisuutta	ei takaisinlunastusmahdollisuutta	ei takaisinlunastusmahdollisuutta
16	Mahdolliset myöhemmät takaisinlunastuspäivät	ei takaisinlunastusmahdollisuutta	ei takaisinlunastusmahdollisuutta	ei takaisinlunastusmahdollisuutta
17	Kiinteä tai vaihtuva osinko/kuponki	kiinteä	kiinteä	
18	Kupongin korko ja siihen liittyvät indeksit	1,25 %	2,65 %	ei
19	Dividend stopper -lausekkeen olemassaolo	ei	ei	ei

20a	Täysin harkinnanvarainen, osittain harkinnanvarainen tai pakollinen (ajoituksen osalta)	pakollinen	pakollinen	täysin harkinnanvarainen
20b	Täysin harkinnanvarainen, osittain harkinnanvarainen tai pakollinen (määrän osalta)	pakollinen	pakollinen	täysin harkinnanvarainen
21	Step-up-ehdon tai muun lunastuskannustimen olemassaolo	ei	ei	ei
22	Ei-kumulatiivinen tai kumulatiivinen	ei-kumulatiivinen	ei-kumulatiivinen	ei-kumulatiivinen
23	Vaihdettava tai sidottu	sidottu	sidottu	sidottu
24	Jos instrumentti on vaihdettava, mitkä tekijät vaikuttavat ehtoon?	N/A	N/A	N/A
25	Jos instrumentti on vaihdettava, onko se vaihdettava kokonaisuudessaan vai osittain?	N/A	N/A	N/A
26	Jos instrumentti on vaihdettava, mikä on vaihtokurssi?	N/A	N/A	N/A
27	Jos instrumentti on vaihdettava, onko vaihto pakollinen vai valinnainen?	N/A	N/A	N/A
28	Jos instrumentti on vaihdettava, tarketta, minkälaiseen instrumenttiin se voidaan vaihtaa?	N/A	N/A	N/A
29	Jos instrumentti on vaihdettava, tarkenna, minkä liikkeeseenlaskijan instrumenttiin se voidaan vaihtaa?	N/A	N/A	N/A
30	Kirjanpitoarvon alentamisen ominaisuudet	ei	ei	ei
31	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on mahdollista, mitkä tekijät laukaisevat sen?	N/A	N/A	N/A
32	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on mahdollista, tehdäänkö se kokonaan vai osittain?	N/A	N/A	N/A
33	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on mahdollista, onko se pysyvää vai väliaikaista?	N/A	N/A	N/A
34	Jos kirjanpitoarvon alentaminen on väliaikaista, kuvaile kirjanpitoarvon korotuksen mekanismi	N/A	N/A	N/A
35	Hierarkkinen asema selvitystilassa (tarkenna instrumenttilaji, joka on välittömästi etuoikeudeltaan parempi)	Muut velat	Muut velat	"Debentuuri, osakepääoma"
36	Vaativuustenvastaiset ominaisuudet	kyllä	kyllä	ei
37	Tarkenna mahdolliset vaativuustenvastaiset ominaisuudet	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	Pääoma ei kokonaisuudessaan 5v. hallussa	N/A

E49 OMIEN VAROJEN VÄHIMMÄISMÄÄRÄ

Luotto- ja vastapuoliriski (1 000 euroa)	2017	2016
Vastuuryhmä	Omien varojen vähimmäismäärä	Omien varojen vähimmäismäärä
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta		
Saamiset aluehallinnolta tai paikallisviranomaisilta	4	4
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisilta laitoksilta	19	-
Saamiset laitoksilta	1 498	1 018
Saamiset yrityksiltä	23 274	15 961
Vähittäissaamiset	23 768	18 942
Kiinteistövakuudelliset saamiset	38 343	34 013
Maksukyvttömyystilassa olevat vastuut	1 415	1 232
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	295	151
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	846	5 410
Oman pääoman ehtoiset vastuut	3 711	4 050
Muut erät	2 277	2 409
Luottoriski yhteensä	95 450	83 189
Vastuun arvonokaisuriski (CVA)	568	300
Markkinariski (valuuttakurssiriski)	-	1 591
Operatiivinen riski	8 761	7 171
Omien varojen vähimmäismäärä yhteensä	104 779	92 251
Yleinen pääomapuskuri 2,5 %	32 743	28 828
Vastasyklinen puskuri yhteensä	53	129

E50 KOKONAISVASTUUT RISKIPAINOITTAIN

Luotto- ja vastapuoliriski (1 000 euroa)

Riskipaino (%)	2017	2016
0	436 283	156 788
10	36 841	18 901
20	90 209	58 199
35	1 376 393	1 244 708
50	47 985	25 647
75	512 384	415 530
100	413 883	343 362
150	2 813	2 021
250	15 358	15 308
Yhteensä	2 932 149	2 280 463

E51 KOKONAISVASTUIDEN KESKIMÄÄRÄINEN ARVO TILIKAUDELLA VASTUURYHMITTÄIN

Luotto- ja vastapuoliriski (1 000 euroa)

Vastuuryhmä	2017	2016
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	197 845	120 015
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	3 746	3 918
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisilta laitoksilta	3 298	-
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	9 741	-
Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta	-	-
Saamiset laitoksilta	120 756	93 444
Saamiset yrityksiltä	289 925	208 199
Vähittäisaamiset	445 533	401 380
Kiinteistövakuudelliset saamiset	1 325 281	1 185 865
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	16 428	15 435
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	-	-
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	35 050	14 179
Arvopaperistamispositiot	-	-
Saamiset laitoksilta ja yrityksiltä, joissa on käytettävissä lyhyen aikavälin luottoluokitusta	-	-
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	48 805	79 933
Oman pääoman ehtoiset vastuut	27 244	29 134
Muut erät	39 713	43 122
Yhteensä	2 563 366	2 194 625

E52 KOKONAISVASTUIDEN MATURETTEETTIJAKAUMA VASTUURYHMITÄIN

Luotto- ja vastapuoliriski (1 000 euroa)

2017

Vastuuryhmä	Yhteensä	alle 3 kk	3–12 kk	1–5 vuotta	5–10 vuotta	yli 10 vuotta
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	387 514	258 809	3 914	19 990	49 044	55 757
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	4 467	100	49	2 905	672	742
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisilta laitoksilta	4 206	-	-	-	3 012	1 194
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	18 360	603	212	6 822	7 169	3 554
Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta	-	-	-	-	-	-
Saamiset laitoksilta	105 231	74 767	1 778	10 942	1 535	16 209
Saamiset yrityksiltä	357 599	74 058	13 380	59 993	66 548	143 620
Vähittäissaamiset	512 384	24 431	18 428	62 824	110 945	295 757
Kiinteistövakuudelliset saamiset	1 418 660	21 213	22 194	134 260	268 371	972 622
Maksukyvyyttömyystilassa olevat vastuut	16 511	5 661	42	2 122	3 474	5 212
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	-	-	-	-	-	-
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	36 841	-	-	7 625	29 216	-
Arvopaperistamispositiot	-	-	-	-	-	-
Saamiset laitoksilta ja yrityksiltä, joissa on käytettävissä lyhyen aikavälin luottoluokitusta	-	-	-	-	-	-
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	11 400	-	-	-	-	11 400
Oman pääoman ehtoiset vastuut	23 350	-	-	-	-	23 350
Muut erät	35 625	28 102	-	44	-	7 480
Yhteensä	2 932 149	487 744	59 997	307 527	539 985	1 536 897

2016

Vastuuryhmä	Yhteensä	alle 3 kk	3-12 kk	1-5 vuotta	5-10 vuotta	yli 10 vuotta
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	129 501	1 043	1 940	34 479	41 936	50 104
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	3 782	100	2	2 777	26	877
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisilta laitoksilta	-	-	-	-	-	-
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	-	-	-	-	-	-
Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta	-	-	-	-	-	-
Saamiset laitoksilta	72 050	62 196	1 162	7 910	150	631
Saamiset yrityksiltä	225 461	20 600	12 032	54 037	54 833	83 958
Vähittäissaamiset	415 530	15 571	12 432	58 130	89 112	240 286
Kiinteistövakuudelliset saamiset	1 263 838	17 169	25 203	120 246	242 653	858 567
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	14 625	6 050	46	732	1 150	6 647
Eriyisen suureen riskiin liittyvät vastuut	-	-	-	-	-	-
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	18 901	-	-	7 192	11 709	-
Arvopaperistamispositiot	-	-	-	-	-	-
Saamiset laitoksilta ja yrityksiltä, joissa on käytettävissä lyhyen aikavälin luottoluokitusta	-	-	-	-	-	-
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	71 193	-	-	-	-	71 193
Oman pääoman ehtoiset vastuut	27 659	-	-	-	-	27 659
Muut erät	37 923	12 963	-	70	-	24 890
Yhteensä	2 280 463	135 693	52 816	285 572	441 569	1 364 812

E53 KOKONAISVASTUUT VASTUURYHMITÄIN VASTAPUOLITTAIN

Luotto- ja vastapuoliriski (1 000 euroa)

Vastuuryhmä	2017				
	Yhteensä	Yksityiset	Maatalous	Yritykset	Muut
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	387 514	59 286	852	10 887	316 489
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	4 467	-	55	1 012	3 401
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisilta laitoksilta	4 206	-	1 194	-	3 012
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	18 360	-	60	16 796	1 505
Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta	-	-	-	-	-
Saamiset laitoksilta	105 231	263	731	2 030	102 206
Saamiset yrityksiltä	357 599	7 936	23 682	193 463	132 518
Vähittäissaamiset	512 384	251 698	110 880	130 359	19 447
Kiinteistövuokaudelliset saamiset	1 418 660	1 046 834	93 495	192 629	85 702
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	16 511	7 382	1 813	7 179	136
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	36 841	-	-	-	36 841
Arvopaperistamispositiot	-	-	-	-	-
Saamiset laitoksilta ja yrityksiltä, joissa on käytettävissä lyhyen aikavälin luottoluokitusta	-	-	-	-	-
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	11 400	-	-	-	11 400
Oman pääoman ehtoiset vastuut	23 350	-	-	1 994	21 356
Muut erät	35 625	-	-	-	35 625
Yhteensä	2 932 149	1 373 400	232 762	556 349	769 638

2016

Vastuuryhmä	Yhteensä	Yksityiset	Maatalous	Yritykset	Muut
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	129 501	51 774	1 038	8 515	68 174
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	3 782	-	55	395	3 332
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisilta laitoksilta	-	-	-	-	-
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	-	-	-	-	-
Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta	-	-	-	-	-
Saamiset laitoksilta	72 050	266	-	60	71 723
Saamiset yrityksiltä	225 461	10 362	15 852	147 091	52 155
Vähittäissaamiset	415 530	226 058	55 911	113 575	19 986
Kiinteistövakuudelliset saamiset	1 263 838	967 235	55 607	153 524	87 473
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	14 625	8 649	1 307	4 539	131
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	-	-	-	-	-
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	18 901	-	-	-	18 901
Arvopaperistamispositiot	-	-	-	-	-
Saamiset laitoksilta ja yrityksiltä, joissa on käytettävissä lyhyen aikavälin luottoluokitusta	-	-	-	-	-
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	71 193	-	-	-	71 193
Oman pääoman ehtoiset vastuut	27 659	-	-	3 366	24 293
Muut erät	37 923	-	-	-	37 923
Yhteensä	2 280 463	1 264 344	129 769	431 066	455 285

E54 MERKITYKSELLISTEN LUOTTOVASTUIDEN MAANTIETEELLINEN JAKAANTUMINEN

Luotto- ja vastapuoliriski (1 000 euroa)

Vastuuryhmä	2017		
	Yhteensä	Suomi	Muut maat
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	387 514	337 518	49 996
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	4 467	4 413	55
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisilta laitoksilta	4 206	4 206	-
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	18 360	18 360	-
Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta	-	-	-
Saamiset laitoksilta	105 231	95 358	9 872
Saamiset yrityksiltä	357 599	330 991	26 608
Vähittäissaamiset	512 384	511 730	655
Kiinteistövakuudelliset saamiset	1 418 660	1 417 803	857
Maksukyvyyttömyytilassa olevat vastuut	16 511	16 511	-
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	-	-	-
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	36 841	2 090	34 750
Arvopaperistamispositiot	-	-	-
Saamiset laitoksilta ja yrityksiltä, joissa on käytettävissä lyhyen aikavälin luottoluokitusta	-	-	-
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	11 400	10 739	661
Oman pääoman ehtoiset vastuut	23 350	22 342	1 009
Muut erät	35 625	35 625	-
Yhteensä	2 932 149	2 807 686	124 464

2016

Vastuuryhmä	Yhteensä	Suomi	Muut maat
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	129 501	75 011	54 490
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	3 782	3 727	55
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisilta laitoksilta	-	-	-
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	-	-	-
Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta	-	-	-
Saamiset laitoksilta	72 050	70 407	1 643
Saamiset yrityksiltä	225 461	201 239	24 222
Vähittäissaamiset	415 530	414 838	692
Kiinteistövakuudelliset saamiset	1 263 838	1 263 069	770
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	14 625	14 625	-
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	-	-	-
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	18 901	-	18 901
Arvopaperistamispositiot	-	-	-
Saamiset laitoksilta ja yrityksiltä, joissa on käytettävissä lyhyen aikavälin luottoluokitusta	-	-	-
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	71 193	36 446	34 747
Oman pääoman ehtoiset vastuut	27 659	24 707	2 951
Muut erät	37 923	37 923	-
Yhteensä	2 280 463	2 141 993	138 470

E55 KOKONAISVASTUUARVOT VASTUURYHMITÄIN SUOJAAVIEN VAKUUKSIEN
MUKAAN JAETTUNA

Luotto- ja vastapuoliriski (1 000 euroa)

2017

Vastuuryhmä	Yhteensä	Rahoitus- vakuudet	Reaali- vakuudet	Takaukset	Muut
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	387 514	-	-	71 138	-
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	4 467	-	-	2 204	-
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisilta laitoksilta	4 206	-	-	1 194	-
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	18 360	-	-	18 360	-
Saamiset laitoksilta	105 231	-	-	3 464	-
Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta	-	-	-	-	-
Saamiset yrityksiltä	357 599	5 847	-	5 169	-
Vähittäissaamiset	512 384	9 719	-	-	-
Kiinteistövakuudelliset saamiset	1 418 660	-	1 418 660	-	-
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	16 511	110	13 712	-	-
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	-	-	-	-	-
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	36 841	-	-	-	-
Arvopaperistamispositiot	-	-	-	-	-
Saamiset laitoksilta ja yrityksiltä, joissa on käytettävissä lyhyen aikavälin luottoluokitusta	-	-	-	-	-
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	11 400	-	-	-	-
Oman pääoman ehtoiset vastuut*	23 350	-	-	-	-
Muut erät	35 625	-	-	-	-
Yhteensä	2 932 149	15 677	1 432 373	101 529	-

*) Luottojohdannaisia ei käytetä suojaamiseen

2016

Vastuuryhmä	Yhteensä	Rahoitus- vakuudet	Reaali- vakuudet	Takaukset	Muut
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	129 501	-	-	-	-
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	3 782	-	-	-	-
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisilta laitoksilta	-	-	-	-	-
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	-	-	-	-	-
Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta	-	-	-	-	-
Saamiset laitoksilta	72 050	-	-	-	-
Saamiset yrityksiltä	225 461	957	-	4 097	89
Vähittäissaamiset	415 530	10 180	-	64 073	278
Kiinteistövakuudelliset saamiset	1 263 838	-	1 263 508	-	-
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	14 625	108	-	380	8
Eriyisen suureen riskiin liittyvät vastuut	-	-	-	-	-
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	18 901	-	-	-	-
Arvopaperistamispositiot	-	-	-	-	-
Saamiset laitoksilta ja yrityksiltä, joissa on käytettävissä lyhyen aikavälin luottoluokitusta	-	-	-	-	-
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	71 193	-	-	-	-
Oman pääoman ehtoiset vastuut*	27 659	-	-	-	-
Muut erät	37 923	-	-	-	-
Yhteensä	2 280 463	11 245	1 263 508	68 550	375

*) Luottojohdannaisia ei käytetä suojaamiseen

E56 VAROJEN SIDONNAISUUDEN ASTE

	Sidottujen varojen kirjanpitoarvo	Sidottujen varojen käypä arvo	Sitomattomien varojen kirjanpitoarvo	Sitomattomien varojen käypä arvo
Laitoksen varat	373 427	-	2 352 897	-
Oman pääoman ehtoiset rahoitusvälineet	-	-	25 038	25 071
Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit	-	-	154 178	154 740
Muut varat	373 427	-	2 173 682	-
Sidotut varat/saadut vakuudet ja niihin liittyvät velat 31.12.2017		Vakuussidonnaisia omaisuuseriä vastaan saatu rahoitus (velat), ehdolliset velat tai lainatut arvopaperit	Varat, saadut vakuudet ja vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit, paitsi vakuuskäytössä olevat katetut joukkolainat ja omaisuusva- kuudelliset arvopaperit	
Tiettyjen rahoitusvelkojen kirjanpitoarvo		-		373 427

E57 OPERATIIVISEN RISKIN LASKELMA

(1 000 euroa)	2017	2016	2015	Omien varojen vähimmäismäärä
Bruttotuotot yhteensä	63 211	60 216	51 799	-
Tuottoindikaattori	9 482	9 032	7 770	8 761

(1 000 euroa)	2016	2015	2014	Omien varojen vähimmäismäärä
Bruttotuotot yhteensä	60 216	51 799	31 397	-
Tuottoindikaattori	9 032	7 770	4 710	7 171

Tuottoindikaattori lasketaan EU:n vakavaraisuusasetuksen N:o 575/2013 mukaisen perusmenetelmän mukaisesti.

Omien varojen vähimmäismäärä = positiivisten vuotuisten tuottoindikaattorien summa / niiden vuosien lukumäärällä, joina tuottoindikaattori on ollut positiivinen.

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan sitä tappionvaaraa, joka pankeille saattaa aiheutua riittämättömistä tai puutteellisista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä.

E58 VÄHIMMÄISOMAVARAISUUSASTE

Yhteenvedo vähimmäisomavaraisuusasteen kokonaisvastuiden täsmäyttämistä tilinpäätöksessä julkistettavaan taseeseen

(1 000 euroa)	2017	2016
Tilinpäätöksessä julkistettu taseen loppusumma	2 726 325	2 150 294
Oikaisut liittyen yksiköihin, jotka konsolidoidaan laskennallisesti, mutta ovat säännellyn konsolidoinnin ulkopuolella	-	-
Rahoitusjohdannaisiin liittyvät oikaisut	6 337	4 495
Arvopapereilla toteutettaviin rahoitustoimiin liittyvät oikaisut	-	-
Taseen ulkopuolisiin eriin liittyvät oikaisut	57 804	38 488
Muut oikaisut	-14 081	-9 640
Vähimmäisomavaraisuusasteen kokonaisvastuut	2 776 384	2 183 637
Vähimmäisomavaraisuusasteen vastuiden arvo		
Taseen ulkopuoliset vastuut (pl johdannaiset, arvopapereilla toteutettavat rahoitustoimet)		
Taseen vastuut (pl johdannaiset, arvopapereilla toteutettavat rahoitustoimet ja fidusiaariset varat, mutta ml vakuudet)	2 715 459	2 141 495
(Ensisijaisen pääoman lakisääteiset oikaisut)	-8 271	-4 820
Taseen vastuut yhteensä (pl johdannaiset, arvopapereilla toteutettavat rahoitustoimet ja fidusiaariset varat)	2 707 188	2 136 675
Johdannaiset		
Johdannaiset: markkina-arvo	5 055	3 979
Johdannaiset: korotetun käyvän arvon menetelmä	6 337	4 495
Johdannaiset: alkuperäisen hankinta-arvon menetelmä	-	-
Johdannaiset yhteensä	11 392	8 474
Muut taseen ulkopuoliset vastuut		
Taseen ulkopuoliset vastuut nimellismäärältään	205 298	130 494
(Luottovasta-arvokertoimiin liittyvät mukautukset)	-147 494	-92 006
Muut taseen ulkopuoliset vastuut	57 804	38 488

Vakavaraisuusasetuksen kohtien 429 (7) ja (14) mukaiset vapautukset

(Konsernin sisäisten vastuiden vapauttaminen (solo peruste) Vakavaraisuusasetuksen (EU) No 575/2013 kohdan 429(7) mukaisesti)

(Vastuiden vapauttaminen Vakavaraisuusasetuksen (EU) No 575/2013 kohdan 429 (14) mukaisesti)

(1 000 euroa)	2017	2016
Pääoma ja kokonaisvastuut		
Ensisijainen pääoma	232 490	215 001
Kokonaisvastuut	2 776 384	2 183 637
Vähimmäisomavaraisuusaste		
Vähimmäisomavaraisuusaste	8,37 %	9,85 %
Taseen vastuiden jaottelu (pl johdannaiset, arvopapereilla toteutettavat rahoitustoimet ja vapautetut vastuut)		
Taseen vastuut yhteensä (pl johdannaiset, arvopapereilla toteutettavat rahoitustoimet ja vapautetut vastuut), joista:	2 715 459	2 141 495
Kaupankäyntivarastoon kuuluvat erät		
Kaupankäyntivaraston ulkopuoliset vastuut, joista:	2 715 459	2 141 495
Katetut joukkovelkakirjat	36 841	18 901
Valtiovastuiksi katsotut vastuut	383 835	127 359
Aluehallintojen, kansainvälisten kehityspankkien, kansainvälisten organisaatioiden, julkisyhteisöjen ja julkisoikeudellisten laitosten vastuut, joita ei katsota valtiovastuiksi	4 334	3 632
Laitokset	93 538	63 514
Kiinteistövakuudelliset vastuut	1 383 757	1 235 134
Vähittäisvastuut	417 312	338 436
Saamiset yrityksiltä	287 254	203 184
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	16 450	14 560
Muut vastuut (kuten oman pääoman ehtoiset vastuut ja muut vastuut, jotka eivät koske luottovelvoitetta)	70 375	136 775

Vähimmäisomavaraisuudessa taseen loppusumman lisäksi huomioidaan taseen ulkopuoliset ja rahoitusjohdannaiset. Näin laskien Oma Säästöpankki Oyj:n kokonaisvastuiksi muodostuu 2 766,38 miljoonaa euroa, joka suhteutetaan ensisijaiseen omaan pääomaan.

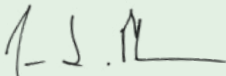
E59 MAKSUVALMIUSVAATIMUSTA KOSKEVAT MÄÄRÄLLISET TIEDOT

Konsolidoinnin soveltamisala yksittäinen	Painottamaton arvo yhteensä (keskiarvo)	Painotettu arvo yhteensä (keskiarvo)			
		Valuutta ja yksiköt (1 000 euroa)			
Vuosineljännes, joka päättyy (PP. kuukausi VVVV)		31. marraskuu 2017	30. kesäkuu 2017	30. syyskuu 2017	31. joulukuu 2017
Keskiarvojen laskennassa käytettyjen tietopisteiden määrä		12	12	12	12
Oikaistu arvo yhteensä					
21 Maksuvalmiuspuskuri		106 176	115 480	124 822	152 116
22 Käteisen nettoulosvirtaukset yhteensä		92 424	99 741	107 646	116 623
23 Maksuvalmiusvaatimukset (%)		132,47 %	123,26 %	124,82 %	138,06 %

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Helsingissä 22. päivänä helmikuuta 2018

OMA SÄÄSTÖPANKKI OYJ:N HALLITUS

Jarmo Partanen
puheenjohtaja

Jyrki Mäkynen
varapuheenjohtaja

Aila Hemminki

Aki Jaskari

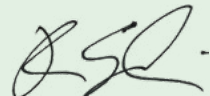
Timo Kokkala

Heli Korpinen

Jarmo Salmi

Pasi Sydänlammi
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Lappeenrannassa 22. päivänä helmikuuta 2018

KHT Juha-Pekka Mylén

Tilintarkastuskertomus

Oma Säästöpankki Oyj:n yhtiökokoukselle

TILINPÄÄTÖKSEN TILINTARKASTUS

Lausunto

Olen tilintarkastanut Oma Säästöpankki Oyj:n (y-tunnus 2231936-2) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2017. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaateista, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonani esitän, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti,
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntoni on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olen suorittanut tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiani kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olen riippumaton emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamani tilintarkastusta ja olen täyttänyt muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuudet.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietoni ja käsitykseni mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa K23.

Käsitykseni mukaan olen hankkinut lausuntoni perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olenaisuus

Tarkastuksen laajuuteen on vaikuttanut soveltamani olenaisuus. Olenaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaani ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olenaisuuden taso perustuu arviooni sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olen ottanut huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestäni olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintani mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessani siitä annettavaa lausuntoa, en anna näistä seikoista erillistä lausuntoa. EU-asetuksen 537/2014

10 artiklan 2 c -kohdan mukaiset merkittävät olennaisen virheellisuuden riskit sisältyvät alla kuvattuihin tilintarkastuksen kannalta keskeisiin seikkoihin.

Olen ottanut tilintarkastuksessa huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on

sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riski.

TILINTARKASTUKSEN KANNALTA KESKEISET SEIKAT

Saamiset asiakkailta - arvostus Tilinpäätöksen liitteet K2, K5, K25

- Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä, yhteensä 2 138 milj. euroa, on Oma Säästöpankki-konsernin taseen merkittävin erä muodostaen 78 % taseen loppusummasta.
- Lainojen ja muiden saamisten arvonalentumisia kirjataan saamiskohtaisesti ja saamisryhmä-kohtaisesti. Merkittävät saamiset arvioidaan yksilöllisesti. Muiden saamisten arvonalentumistarvetta arvioidaan saamiskohtaisesti objektiivisen näytön perusteella. Saamis-kohtainen arvonalentuminen kirjataan silloin, kun on saatu objektiivista näyttöä siitä, että saamista ei saada perityksi täysimääräisesti. Ryhmäkohtaisten arvonalentumisten määrittäminen perustuu Oma Säästöpankki Oyj:n käyttämään laskentamalliin.
- Saamisten arvostamiseen liittyy johdon harkintaa, joka koskee erityisesti vakuuksien arvostamista ja arvonalentumisten määrää sekä kirjausten ajankohtaa.
- Tasearvon merkittävydestä ja arvostamiseen liittyvästä johdon harkinnasta johtuen saamisten arvostaminen on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka.

Sijoitusomaisuuden arvostus Tilinpäätöksen liitteet K2, K3, K7, K32

- Sijoitusomaisuuden tasearvo on 194,3 milj. euroa, josta käypään arvoon arvostettavia rahoitusvaroja on 184,0 milj. euroa eli 7 % Oma Säästöpankki-konsernin taseesta.
- Sijoituskiinteistöjen tasearvo on 8,4 milj. euroa ja ne arvostetaan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintamenuun.
- Rahoitusinstrumenttien käypä arvo määritellään toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla tai jos toimivia markkinoita ei ole, pankin arvostusmenetelmiä käyttäen. Käyvän arvon sekä sijoituskiinteistöjen arvonalentumisten määrittämiseen liittyy harkinnanvaraisuutta erityisesti niiden sijoitusten osalta, joiden markkina-arvoa ei saada julkisista markkinanoteerauksista.

KUINKA KYSEISIÄ SEIKKOJA KÄSITELTIIN TILINTARKASTUKSESSA

- Olemme arvioineet luotonannon ohjeistuksen noudattamista ja saamisten kirjaamis- ja arvostusperiaatteiden asianmukaisuutta sekä testanneet lainasaamisten ja vakuuksien arvostamiseen sekä arvonalentumisten kirjaamiseen ja valvontaan liittyviä kontrolleja
- Olemme muodostaneet käsityksen keskeisistä luotonantoon liittyvistä kontrolleista ja tietojärjestelmistä saatujen varmennusraporttien avulla.
- Luottojen tarkastuksessa olemme hyödyntäneet data-analyysijä.
- Lisäksi olemme arvioineet saamia ja arvonalentumisia koskevien tilinpäätöksen liitetietojen asianmukaisuutta.

- Olemme arvioineet Oma Säästöpankin käyttämien arvostusperiaatteiden asianmukaisuutta sekä soveltuvan tilinpäätösnormiston noudattamista.
- Tarkastustoimenpiteisiin on sisällynyt muun muassa käypään arvoon arvostettavien rahoitusvarojen arvostukseen liittyvien kontrollien testausta sekä sijoituskiinteistöjen tasearvojen arviointia.
- Tilinpäätöstarkastuksen yhteydessä olemme verranneet sijoitusomaisuuden arvostamisessa käytettyjä käyppiä arvoja markkinanoteerauksiin ja muihin ulkopuolisiin hintalähteisiin.
- Lisäksi olemme arvioineet sijoitusomaisuutta koskevien tilinpäätöksen liitetietojen oikeellisuutta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviin tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenani on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntoni. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytän ammatillista harkintaa ja säilytän ammatillisen skeptisyyden koko tilintar-

kastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistan ja arvioin väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelen ja suoritan näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankin lausuntoni perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostan käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäkseni suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta en siinä tarkoituksessa, että pystyisin antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioin sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teen johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teen hankkimani tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätökseni on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, minun täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessa lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntoni. Johtopäätökseni perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai

konserni pysty jatkamaan toimintaansa.

- Arvioin tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistä, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvausta tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Hankin tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevista taloudellisesta informaatiosta pystyäkseen antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastaan konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaan tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoin hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistan tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annan hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olen noudattanut riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoin niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteeni, ja soveltuvissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätän, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaan kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa totean, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituvaa yleinen etu.

MUUT RAPORTOINTIVELVOITTEET

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olen toiminut yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana 9.4.2016 alkaen yhtäjaksoisesti 2 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja vuosikertomukseen sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomusta. Tilinpäätöstä koskeva lausuntoni ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenani on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessä arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimani tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenani on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonani esitän, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teen ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttöön saamaani muuhun informaatioon kohdistamani työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, minun on raportoitava tästä seikasta. Minulla ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 22. helmikuuta 2018

Juha-Pekka Mylén
KHT

Oma Säästöpankki Oyj Konserni

Osavuosisikatsaus 30.9.2018

omasp
Lähellä ja läsnä

Sisällysluettelo

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS	1
KESKEISET TAPAHTUMAT HEINÄ-SYYSKUUSSA	1
MERKITTÄVÄT TAPAHTUMAT TILIKAUDELLA 2018	2
TOIMINTAYMPÄRISTÖ	3
TALOUSTIEDOT	4
KONSERNIN TUNNUSLUVUT	6
VAKAVARAISUUS JA RISKIASEMA	7
MAHDOLLISET MUUTOKSET IT-JÄRJESTELMISSÄ	9
OLENNAISET TAPAHTUMAT KATSAUSPÄIVÄN JÄLKEEN	9
NÄKYMÄT TILIKAUDELLE 2018	10
TALOUDELLISET TAVOITTEET	10
OMA SÄÄSTÖPANKKI -KONSERNIN OSAVUOSIKATSAUS	11
Konsernin lyhennetty tuloslaskelma	11
Konsernin lyhennetty laaja tuloslaskelma	12
Konsernin lyhennetty tase	13
Konsernin taseen ulkopuoliset sitoumukset	14
Konsernin lyhennetty rahavirtalaskelma	15
Konsernin lyhennetty oman pääoman muutoslaskelma	17
OSAVUOSIKATSAUKSEN LIITTEET	18
TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT	55

Tässä osavuosisikatsauksessa on korjattu ydinpääomaa ja vakavaraisuuden tunnuslukujen laskentaa henkilöstöannissa merkittyjen osakkeiden osalta. Korjattu osavuosisikatsaus on julkistettu 15.11.2018.

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

”Julkistamme ensimmäistä kertaa pankin Q3 tuloksen. Pankin hyvä ja vahva tekeminen jatkuu odotustemme mukaisesti. Vauhtimme on poikkeuksellisen kovaa suhteessa markkiinaan. Alkuvuoden tuloksemme ennen veroja kasvoi viime vuoden vastaavasta ajankohdasta ollen 20,5 miljoonaa euroa. Korkokate ja palkkiotuotot, keskeiset tulolähteemme, kehittyivät edelleen suotuisasti. Korkokatteemme kasvoi 25 % ollen 35,9 miljoonaa euroa. Palkkiotuotot puolestaan kasvoivat 20,9 % ollen 19,4 miljoonaa euroa. Luottojen kysyntä jatkui hyvänä ja kortti- ja maksuliikenteen palkkiot kasvoivat. Liiketoiminnan kulut kasvoivat vertailukaudesta 15,7 % ollen 33,8 miljoonaa euroa. Pankin investointipäätökset näkyivät odotetusti kasvuna henkilöstö-, markkinointi- ja IT-kehityksen kustannuksissa. Taseen loppusumma kasvoi vertailukauden, syyskuun 2017, lopun tilanteesta noin 550 miljoonaa euroa eli 24 % päätyen 2,84 miljardiin euroon.”

Pasi Sydänlammi

toimitusjohtaja

KESKEISET TAPAHTUMAT HEINÄ-SYYSKUUSSA

- Oma Säästöpankin hallitus päätti kokouksessaan 9.8.2018 käynnistää selvitystyön arvioidakseen mahdollista listautumista Helsingin Pörssin päälistalle
- Pankki tiedotti elokuussa avaavansa uuden konttorin Ouluun vuoden 2018 aikana.
- Pankki osti 31.8.2018 25 % osuuden PP-Laskenta Oy:stä Oy Samlink Ab:lta. PP-Laskenta Oy tuottaa pankille kirjanpidon, palkanlaskennan ja viranomaisraportoinnin palveluja.
- Pankki toteutti brändiuudistuksen maksukorteissaan ja uuden ilmeen mukaiset Oma Säästöpankin maksukortit laskettiin liikkeelle elokuussa.
- Pankki tiedotti heinäkuussa laajentavansa Jyväskylän konttorin toimintoja kesällä 2019 osana uuden liiketilan hankintaa Jyväskylän ydinkeskustasta.
- Pankki allekirjoitti syyskuussa sopimukset koskien uusien Seinäjoelle vuonna 2019 valmistuvien toimitilojen hankintaa. Sopimusten kauppahinta oli yhteensä 2,3 miljoonaa euroa.

MERKITTÄVÄT TAPAHTUMAT TILIKAUDELLA 2018

- Pankki toteutti vuoden 2018 alussa organisaatiouudistuksen varmistamaan pankin kehittymisen ja kasvun myös jatkossa. Organisaatiouudistuksen yhteydessä pankkiin muodostettiin Yrityspankki.
- Henkilöstön kehittäminen on ollut yksi pankin toiminnan kehittämisen painopistealueista viime vuosina. Ensimmäisestä Tampereen yliopiston kanssa yhteistyössä toteutetusta OmaSp Master -koulutusohjelmasta valmistui helmikuussa 2018 13 pankin asiantuntijaa ja esimiestä.
- Pankin uusien OmaKonttori- ja OmaVahvistus-sovellusten käyttöönotto kevään ja kesän 2018 aikana monipuolistivat pankin asiakaspalvelua digitaalisissa kanavissa. OmaKonttori-sovelluksella voidaan lähettää viestejä sekä soittaa ääni- ja videopuheluita asiakkaan valitsemalle pankkineuvojalle. Sovelluksen kautta asiakkaan on mahdollista hoitaa pankkiasiointi henkilökohtaisesti saman pankkineuvojan kanssa kuin konttorissakin.
- Pankki allekirjoitti 1.6.2018 sopimuksen Euroopan Investointipankin kanssa suomalaisille Pk-yrityksille kohdistetusta lainasopimuksesta.
- Kesäkuussa 2018 pankki laski liikkeelle 100 miljoonan euron katettu joukkovelkakirjalaina osana joukkovelkakirjalainaohjelmaa. Lainan liikkeeseenlasku on joulukuussa 2017 liikkeeseenlasketun joukkovelkakirjalainan korotus, joka on tehty Oma Säästöpankin 1 500 000 000 euron joukkovelkakirjalainaohjelman alla.
- Pankin omistusosuus SAV-Rahoituksessa kasvoi kesäkuussa ja oli 30.6.2018 raportointihetkestä lähtien 50,7%.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Oma Säästöpankki toimii Suomessa vakaassa ja suotuisassa toimintaympäristössä, jossa sen toimintaa sääntelee Euroopan pankkiunionin yhteinen sääntely. Suomen bruttokansantuote (BKT) kääntyi vuodesta 2015 lähtien voimakkaaseen kasvuun, nousten 2,1 prosenttia vuonna 2016 ja 3,0 prosenttia vuonna 2017. BKT:n kasvun ennakoitaan jatkuvan ja olevan keskimäärin 1,8 prosenttia vuodessa myös vuosina 2018–2020¹. Pankin näemyksen mukaan liiketoimintaympäristö on Suomessa myös kotitalouksien velkaantumisen ja asuntojen hintojen osalta vakaa. Asuntojen hinnat ovat kehittyneet Suomessa tasaisesti kasvaen 1,8 prosenttia vuodessa aikavälillä 2008–2017² ja asuntojen hinnat suhteessa kotitalouksien käytettävissä oleviin tuloihin ovat laskeneet samalla ajanjaksolla keskimäärin 0,5 prosenttia³.

Asiakaskäyttäytymisen nopea muutos ja digitaalisten palveluiden käytön lisääntyminen eri osa-alueilla ovat asettaneet omat haasteensa finanssialan kyvylle vastata onnistuneesti asiakkaiden odotuksiin. Finanssialan (FA) tutkimuksen mukaan henkilökohtaista palvelua odottaa neuvontapalveluissa lähes puolet asiakkaista. Kasvava määrä asiakkaita odottaa palvelua arki-iltaisina ja reilu neljännes myös lauantaisin. Tiedot käyvät ilmi Finanssialan tuottamasta tutkimuksesta ”Säästäminen, Luotonkäyttö ja maksutavat 2017”. Oma Säästöpankki on pyrkinyt vastaamaan näihin haasteisiin uusilla digitaalisilla palveluillaan kuten OmaVahvistus-tunnuslukusovellus sekä OmaKonttori-sovellus. Omakonttori sovelluksella asiakas pystyy tapaamaan kasvatusten oman pankkineuvojan kanssa älypuhelimella ja hoitamaan pankkiasiansa ilman konttorikäyntiä. Oma Säästöpankki on kyennyt onnistuneesti vastaamaan muuttuneen toimintaympäristön asettamiin haasteisiin. Oma Säästöpankki on muuttanut palveluajkojaan vastaamaan asiakkaiden odotuksia, ja lähes kaikki kaupunkikonttorit palvelevat asiakkaita myös arki-iltaisina. Tapaamisia järjestetään enenevässä määrin asiakkaan toiveiden mukaisesti myös asiakkaan luona, asiakkaan haluamana ajankohtana.

---

¹ Lähde: IMF

² Lähde: Eurostat

³ Lähde: Eurostat (asuntojen hinnat) ja OECD (kotitalouksien käytettävissä olevat tulot määriteltynä bruttomääräisinä käytettävissä olevina vuosituloina, joihin on lisätty nettomuutos eläkevaroissa, joihin kotitalous on oikeutettu)

TALOUSTIEDOT

Tuloksen erissä on vertailukautena käytetty ajankohtaa 1.1.-30.9.2017 ja taseen ja vaka-
varaisuuden vertailukautena ajankohtaa 31.12.2017.

Tulos

Oma Säästöpankki -konsernin voitto ennen veroja oli 20,5 miljoonaa euroa (19,9).

Korkokate kasvoi 25,0 % päätyen 35,9 miljoonaan euroon (28,7). Korkokatteen suotuisaan
kehitykseen vaikutti luottokannan kasvusta seuraava korkotuottojen kasvaminen.

Palkkiotuotot (nettomääräisenä) kasvoivat 20,9 % edellisen vuoden vastaavasta ajankoh-
dasta ollen 19,4 miljoonaa euroa (16,0). Palkkiotuottojen kasvuun vaikutti luotonannon
kasvun lisäksi kortti- ja maksuliikenteen palkkioiden kasvu.

Liiketoiminnan tuotot yhteensä olivat 57,8 miljoonaa euroa (50,0), jossa kasvua oli 15,7 %.
Liiketoiminnan tuottojen kasvu kokonaisuudessaan johtui liiketoiminnan kasvusta ja osin
myös joulukuussa 2017 toteutetusta S-Pankin pk-yritys- sekä maa- ja metsätalousliiketo-
iminnan liiketoiminnan ostosta seuranneesta asiakasvolyymien ja liiketoiminnan kasvusta.

Liiketoiminnan kulut yhteensä olivat 33,8 miljoonaa euroa (29,2). Kulut kasvoivat vertailu-
kaudesta 15,7 %. Merkittävä osa kasvusta koostui henkilöstökulujen 1,8 miljoonan euron
sekä liiketoiminnan muiden kulujen 2,1 miljoonan euron lisäyksestä. Liiketoiminnan mui-
den kulujen kasvua selittävät markkinoinnin ja IT-kehityksen kustannukset. konsernin
kulu-tuotto –suhde oli 58,5 % (58,5 %), joka oli samalla tasolla kuin vuonna 2017, johtuen
sekä liiketoiminnan tuottojen, että kulujen kasvusta vuoden 2018 aikana.

Henkilöstökuluja kasvattivat perustettavien uusien konttoreiden henkilöstön rekrytoinnit
sekä osin myös S-Pankin kanssa tehdyn liiketoimintakaupan yhteydessä Oma Säästöpan-
kin palvelukseen siirtyneet työntekijät. Oma Säästöpankki avasi uuden konttorin Jyväskylä-
lään marraskuussa 2017 ja pankki on julkistanut avaavansa uudet konttorit Helsinkiin, Tur-
kuun ja Ouluun loppuvuoden 2018 sekä alkuvuoden 2019 aikana. Henkilöstökuluja kasvat-
tivat pääosin uusiin avattaviin yksiköihin tehdyt rekrytoinnit. Vuoden 2018 henkilöstön kes-
kimääräinen lukumäärä oli 287 (266) raportointikauden lopussa.

Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot pitävät sisällään IFRS 9 Rahoitusinstrumentit –
standardin mukaan lasketut odotettavissa olevat luottotappiot, ja lopulliset luottotappiot

sekä luottotappioiden peruutukset asiakkaille myönnettyistä lainoista. Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot olivat kauden aikana yhteensä 3,5 miljoonaa euroa (0,8). Rahoitusvarojen arvonalentumistappioista toteutuneiden luottotappioiden, netto-osuus oli 1,4 miljoonaa euroa (1,7).

Tase

Konsernin taseen loppusumma oli 2 841,9 miljoonaa euroa (2 726,6). Tase kasvoi 4,2 % ja taseen keskeiset erät ovat kehittyneet 31.12.2017 ajankohtaan seuraavasti:

Luotonanto

Konsernin luotonannon kokonaismäärä katsauskauden lopussa oli 2 415,6 miljoonaa euroa (2 137,9), jossa kasvua oli 277,8 miljoonaa euroa eli 13,0 %. Kasvu muodostui valtaosin pienyritysten lainoista sekä yksityishenkilöiden asuntolainoista ja kulutusluotoista.

Talletukset

Konsernin varainhankinnasta valtaosa muodostui yleisöltä vastaanotetuista talletuksista. Talletusten määrä katsauskauden lopussa oli 1 728,9 miljoonaa euroa (1 639,3). Talletukset kasvoivat tarkastelukauden aikana 89,6 miljoonaa euroa eli 5,5 %.

Muu varainhankinta

Muu varainhankinta koostuu liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista, sijoitustodistuksista, debentuurilainoista sekä lainoista Pohjoismaiden investointipankilta ja Euroopan Investointipankilta. Näiden määrä kauden lopussa oli 819,3 miljoonaa euroa (801,0). Muun varainhankinnan määrä kasvoi 18,4 miljoonaa euroa eli 2,3 %.

KONSERNIN TUNNUSLUVUT

Konsernin tunnusluvut (1 000 euroa)	1-9/2018*	1-9/2017	1-12/2017
Liikevaihto	65 804	57 972	84 921
Korkokate	35 925	28 744	39 317
% liikevaihdosta	54,6 %	49,6 %	46,3 %
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	57 806	49 959	74 091
Liiketoiminnan kulut yhteensä	- 33 797	- 29 215	- 41 112
Kulu-tuottosuhde	58,5 %	58,5 %	55,5 %
Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot, netto	- 3 549	- 835	- 2 600
Tulos ennen veroja	20 460	19 910	30 379
% liikevaihdosta	31,1 %	34,3 %	35,8 %
Tilikauden tulos	16 603	16 041	24 087
Taseen loppusumma	2 841 945	2 291 432	2 726 567
Oma pääoma	254 633	237 693	241 484
Kokonaispääoman tuotto, ROA %	0,8 %	1,0 %	1,0 %
Oman pääoman tuotto, ROE %	8,9 %	9,3 %	10,4 %
Osakekohtainen tulos (EPS), euro	32,92	32,74	49,22
Osakkeiden lukumäärä keskimäärin (poislukien omat osakkeet)	501 816	490 960	491 859
Osakkeiden määrä kauden lopussa (poislukien omat osakkeet)	501 825	490 960	501 744
Omavaraisuusaste	9,0 %	10,4 %	8,9 %
Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)**	17,5% ¹⁾	18,8 %	18,9% ¹⁾
Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)**	16,6% ¹⁾	18,5 %	17,6% ¹⁾
Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)**	16,6% ¹⁾	18,5 %	17,6% ¹⁾
Maksuvalmiusvaatimus (LCR) %***	138,6 %	107,9 %	280,3 %
Henkilöstön lukumäärä keskimäärin	287	266	256

Tunnuslukujen laskentaperiaatteet ovat luettavissa osavuositarkastuksen sivulta 53-54.

* Rahoitusinstrumentit -standardin käyttöönotto 1.1.2018. Vertailuvuoden lukuja ei ole laskettu uudelleen.

** 1-9/2018 kauden vakavaraisuuden tunnusluku laskettuna konsernista. Vertailuvuosien tiedot laskettu emoyhtiöstä.

*** Maksuvalmiusvaatimuksen tunnusluku laskettuna emoyhtiöstä.

1) Korjatun osavuositarkastuksen mukainen luku. Pankki on korjannut ydinpääomaa ja vakavaraisuuden tunnuslukuja henkilöstöannissa merkittyjen osakkeiden osalta.

VAKAVARAISUUS JA RISKIASEMA

Oma Säästöpankki -konserni soveltaa vakavaraisuuslaskennassa luottoriskin laskentaan standardimenetelmää ja operatiivisen riskin osalta perusmenetelmää. Standardimenetelmässä vastuut jaetaan vastuuryhmiin ja vähittäissaamisten ryhmässä on määritelty luotonannon hajautukselle vaadittavat vähimmäisrajat. Oma Säästöpankki -konserni julkistaa vakavaraisuuslaskennan kannalta olennaiset tiedot vuosittain osana toimintakertomustaan ja tilinpäätöksen liitetietoja. Osavuosikatsauksessa julkistetaan keskeiset vakavaraisuustiedot. Vakavaraisuuden ja riskien hallinnasta sekä riskeistä kerrotaan tarkemmin Oma Säästöpankin tilinpäätöksessä 31.12.2017.

Finanssivalvonta on asettanut 29.6.2018 kaikille luottolaitoksille rakenteellisen järjestelmäriskin perusteella lisäpääomavaatimuksen. Oma Säästöpankki Oyj:lle on määrätty konsolidoidulla ydinpääomalla katettava 1 %:n lisäpääomavaatimus (järjestelmäriskipuskuri). Päätös tulee voimaan 1.7.2019.

Vakavaraisuuslaskennan raportointitaso muuttui vuoden 2018 ensimmäisestä kvartaalista alkaen. Osavuosikatsauksessa 30.9.2018 vakavaraisuus raportoidaan Oma Säästöpankki -konsernin tasolla, kun vertailukausien luvut raportoitiin emoyhtiö Oma Säästöpankki Oyj:n tasolla. Oma Säästöpankki Oyj muodostaa olennaisen osan konsernista, ja täten konsernin ja emoyhtiön luvut ovat olennaisilta osin vertailukelpoisia keskenään. Vakavaraisuuslaskennan luvut 30.9.2018 ja 31.12.2017 eivät kaikilta osin vastaa osavuosikatsauksessa ja vahvistetussa tilinpäätöksessä esitettyjä lukuja, koska pankki on korjannut ydinpääoman ja vakavaraisuuden tunnuslukujen laskentaa henkilöstöannissa merkittyjen osakkeiden osalta vastaamaan vakavaraisuusasetuksen vaatimuksia. Henkilöstöannissa merkityjä osakkeita ei lueta ydinpääomaan EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisesti.

Oma Säästöpankki -konsernin omat varat (TC) yhteensä olivat 258,3 miljoonaa euroa (247,7), kun omien varojen kokonaispääomavaatimus oli 154,8 miljoonaa euroa (137,6). Kokonaispääomavaatimus sisältää vähimmäispääomavaateen (8 %) lisäksi myös kiinteän pääomapuskurin (2,5 %) sekä vastasyklisen pääomapuskurin. Ensisijainen pääoma (T1) oli 244,0 miljoonaa euroa (229,9), joka oli kokonaisuudessaan ydinpääomaa (CET1). Toisijainen pääoma (T2) oli 14,3 miljoonaa euroa (17,8) koostuen debentuurilainoista. Omien varojen kasvu johtui pääosin konsernin positiivisesta tuloskehityksestä.

Oma Säästöpankki -konsernin vakavaraisuussuhde (TC) säilyi edelleen hyvällä tasolla ja oli kauden lopussa 17,5 % (18,9). Ensisijaisen pääoman suhde (T1) ja ydinpääoman (CET1) suhde riskipainotettuihin eriin oli 16,6 % (17,6). Merkittävin tekijä suhdelukujen

muutokseen oli riskipainotettujen erien kasvu luottokannan kasvun myötä. Vähimmäisomavaraisuusaste oli kauden lopussa 8,4 % (8,3). Oma Säästöpankki -konsernin vakavaraisuuden yhteenveto esitetään liitetiedossa K14.

MAHDOLLISET MUUTOKSET IT-JÄRJESTELMISSÄ

Oma Säästöpankki on yhdessä muiden Samlinkin omistajien kanssa selvittänyt vaihtoehtoja Samlinkin peruspankkijärjestelmän uudistamiseksi. Oma Säästöpankki on kartoittanut uudistuksen tarvetta ja toteuttamisvaihtoehtoja parantaakseen kilpailukykyä ja alentaakseen IT-kuluja. Mahdollinen uudistushanke on osavuosikatsauksen raportointihetkellä edelleen suunnittelu- ja neuvotteluvaiheessa eikä päätöksiä toistaiseksi ole tehty uudistushankkeen toteuttamisesta tai sen aikataulusta. Pankki on kuitenkin tunnistanut potentiaaliset päävaihtoehdot uudistushankkeen toteuttamiselle. Huomioiden suunnittelu- ja neuvotteluvaiheeseen käytetty aika ja neuvottelujen eteneminen viime viikkoina on kuitenkin mahdollista, että päätös saatetaan tehdä nopealla aikataululla olettaen, että kaikki osapuolet pääsevät yhteisymmärrykseen muun muassa uudistuksen toteuttamistavasta, aikataulusta ja kustannuksista.

Toteutuessaan uudistushanke olisi merkittävä hanke, jonka kustannukset pankin osalta olisivat suuruusluokaltaan noin 20–30 miljoonaa euroa jaksottuen useammalle vuodelle. Toisaalta pankki arvioi, että investoinnin kokonaiskustannuksen vastapainoksi syntyisi säästöjä sekä suoraan että välillisesti, jonka seurauksena pankin kokonaiskulutaso ei muuttuisi merkittävästi. Uudistuksen kustannuksia on raportointihetkellä olevien tietojen mukaan tarkoitus jakaa hankkeeseen osallistuvien pankkien kesken ja Oma Säästöpankki aktivoisi investoinnin kustannukset taseeseensa ja poistoja tehtäisiin vähintään 10 vuotta. Mahdollisesti toteutettavan uudistuksen yksityiskohdat ovat avoimina, eikä pankilla ole vielä yksityiskohtaista tietoa hankkeen toteutusaikataulusta, kustannuksen lopullisesta määrästä ja josta tai mahdollisten säästöjen suuruusluokasta ja esitetyt arviot voivat muuttua. Pankin tavoitteena kuitenkin on kattaa kaikki, tai vähintään valtaosa, mahdollisen uudistushankkeen kuluista säästöinä. Ja muilla mahdollisen uudistuksen yhteydessä syntyvillä tuloilla.

OLENNAISET TAPAHTUMAT KATSAUSPÄIVÄN JÄLKEEN

Oma Säästöpankki ja Pohjoismaiden Investointipankki (NIB) allekirjoittivat 18.10.2018 sopimuksen 35 miljoonan euron lainaohjelmasta pienten ja keskisuurten yritysten, pienten midcap-yritysten sekä ympäristöprojektien rahoittamiseen. Ohjelman laina-aika on seitsemän vuotta. Kyseessä on Oma Säästöpankin ja NIB:n toinen yhdessä järjestämä lainaohjelma. Lehdistötiedote lainaohjelmasta julkistettiin 18.10.2018.

Oma Säästöpankki on julkistanut avaavansa uudet yksiköt Helsinkiin ja Ouluun loppuvuoden 2018 aikana sekä Turkuun uuden laajennetun yksikön alkuvuoden 2019 aikana.

Ulkopuolelta tulevien vaatimusten vuoksi pankki purki tilinumerosarjojen päällekkäisyyksiä lokakuun loppupuolella. Projekti oli mittava toteutustyö ja iso muutos pankin asiakkaille. Tilinumeroiden yhtenäistämisen myötä pankki pystyy kehittämään palvelujaan tulevaisuudessa entistä paremmin.

NÄKYMÄT TILIKAUDELLE 2018

Pankki arvioi, että tilikauden 2018 tulos ennen veroja ilman rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuottoja kasvaa edelliseen vuoteen verrattuna. Tilikauden 2017 aikana Oma Säästöpankin tuloksessa korostuivat rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot, joiden vaikutus tulokseen oli 10,8 miljoonaa euroa. Tulos ennen veroja ilman rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuottoja oli 19,6 miljoonaa euroa vuonna 2017.

TALOUDELLISET TAVOITTEET

Oma Säästöpankin hallitus on vahvistanut syyskuussa 2018 seuraavat taloudelliset tavoitteet:

- **Kasvu:** 10–15 prosentin vuotuinen liiketoiminnan kokonaistuottojen kasvu nykyisissä vallitsevissa markkinaolosuhteissa
- **Kannattavuus:** Kulu-tuotto -suhde alle 55 prosenttia
- **Oman pääoman tuotto (ROE):** Oman pääoman tuotto (ROE) yli 10 prosenttia pitkällä tähtäimellä
- **Vakavaraisuus:** Ydinpääomasuhde (CET1) vähintään 16 prosenttia

OMA SÄÄSTÖPANKKI -KONSERNIN OSAVUOSIKATSAUS

Konsernin lyhennetty tuloslaskelma

Konsernin tuloslaskelma (1 000 euroa)	1-9/2018	1-9/2017	2018 Q3	2017 Q3	1-12/2017	Liite
Korkotuotot	40 961	34 157	14 313	11 604	46 579	
Korkokulut	- 5 036	- 5 414	- 1 493	- 1 543	- 7 262	
Korkokate	35 925	28 744	12 820	10 063	39 317	K8
Palkkiotuotot	22 336	18 622	7 390	6 338	24 814	
Palkkiokulut	- 2 963	- 2 598	- 1 073	- 986	- 3 569	
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	19 374	16 023	6 317	5 352	21 245	K9
Rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot	832	2 905	540	335	10 780	K10
Liiketoiminnan muut tuotot	1 675	2 288	129	406	2 748	
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	57 806	49 959	19 806	16 154	74 091	
Henkilöstökulut	- 11 322	- 9 545	- 3 728	- 3 096	- 13 137	
Liiketoiminnan muut kulut	- 20 414	- 18 302	- 6 228	- 5 721	- 25 470	
Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	- 2 061	- 1 368	- 722	- 450	- 2 504	
Liiketoiminnan kulut yhteensä	- 33 797	- 29 215	- 10 678	- 9 266	- 41 112	
Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot, netto	- 3 549	- 835	- 1 737	- 583	- 2 600	K11
Tulos ennen veroja	20 460	19 910	7 391	6 305	30 379	
Tuloverot	- 3 856	- 3 869	- 1 402	- 1 254	- 6 292	
Tilikauden tulos	16 603	16 041	5 988	5 052	24 087	
Josta:						
Oma Säästöpankki Oyj osakkeenomistajien osuus	16 520	16 076	5 954	5 077	24 208	
Määräysvallattomien omistajien osuus	83	- 36	35	- 27	- 120	
Yhteensä	16 603	16 041	5 988	5 052	24 087	
Osakekohtainen tulos (EPS), euroa	32,92	32,74	11,86	10,34	49,22	

1-9/2018 lukuihin vaikuttaa IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardin käyttöönotto 1.1.2018. Vertailuvuoden lukuja ei ole laskettu uudelleen.

Konsernin lyhennetty laaja tuloslaskelma

Konsernin laaja tuloslaskelma (1 000 euroa)	1-9/2018	1-9/2017	2018 Q3	2017 Q3	1-12/2017
Tilikauden tulos	16 603	16 041	5 988	5 052	24 087
Muut laajan tuloksen erät ennen veroja	- 630	2 732	- 1 149	1 649	- 4 808
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi	9	-	5	- 18	- 149
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleenmäärittämisestä johtuvat voitot ja tappiot	9	-	5	- 18	- 149
Osuus osakkuusyhtiöiden laajan tuloksen eristä	-	-	-	-	-
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi	- 639	2 732	- 1 155	1 667	- 4 659
Käypään arvoon arvostamisesta	- 639	2 735	- 1 155	1 670	- 4 655
Rahavirran suojauksesta	-	3	-	3	4
Tuloverot	126	- 546	230	- 329	962
Eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi	- 2	-	- 1	4	30
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleenmäärittämisestä johtuvat voitot ja tappiot	- 2	-	- 1	4	30
Eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi	128	- 546	231	- 443	932
Käypään arvoon arvostamisesta	128	- 547	231	- 444	931
Rahavirran suojauksesta	-	1	-	1	1
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	- 504	2 187	- 919	1 321	- 3 846
Tilikauden laaja tulos	16 100	18 227	5 070	6 372	20 241
Emoyhtiön omistajien osuus	16 017	18 263	5 035	6 398	20 361
Määräysvallattomien osuus	83	- 36	35	- 27	- 120
Yhteensä	16 100	18 227	6 070	6 372	20 241

Konsernin lyhennetty tase

Varat (1 000 euroa)	30.9.2018	31.12.2017	30.9.2017	Liite
Käteiset varat	40 025	280 718	6 471	
Tulosvaikuttisesti käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat	-	332	332	
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	59 155	58 394	53 582	K3
Lainat ja saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 415 624	2 137 868	1 917 531	K3
Johdannaiset	1 812	1 676	2 132	K4
Sijoitusomaisuus	267 236	194 253	271 049	K5
Osuudet pääomamenetelmällä yhdisteltävissä yhtiöissä	175	-	-	
Aineettomat hyödykkeet	5 288	6 515	4 858	
Aineelliset hyödykkeet	16 915	17 348	16 607	
Muut varat	34 403	28 337	17 804	
Laskennalliset verosaamiset	1 313	1 128	1 067	
Varat yhteensä	2 841 945	2 726 567	2 291 432	
Velat (1 000 euroa)	30.9.2018	31.12.2017	30.9.2017	Liite
Velat luottolaitoksille	59 629	35 993	34 062	K6
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 728 865	1 639 304	1 512 107	K6
Johdannaiset	2 038	2 222	-	K4
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	734 698	736 961	455 072	K7
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	25 000	28 000	12 800	
Varaukset ja muut velat	16 772	22 042	19 630	
Laskennalliset verovelat	19 977	19 119	19 465	
Tuloverovelat	333	1 441	602	
Velat yhteensä	2 587 312	2 485 083	2 053 738	
Oma pääoma (1 000 euroa)	30.9.2018	31.12.2017	30.9.2017	
Osakepääoma	24 000	24 000	24 000	
Rahastot	107 688	110 268	113 603	
Kertyneet voittovarot	122 230	106 439	99 228	
Oma pääoma emoyhtiön omistajien osuus yhteensä	253 919	240 706	236 831	
Oma Säästöpankki Oyj osakkeenomistajien osuus	253 919	240 706	236 831	
Määräysvallattomien omistajien osuus	715	778	862	
Oma pääoma yhteensä	254 633	241 484	237 693	
Velat ja oma pääoma yhteensä	2 841 945	2 726 567	2 291 432	

Konsernin taseen ulkopuoliset sitoumukset

Taseen ulkopuoliset sitoumukset (1 000 euroa)	30.9.2018	31.12.2017	30.9.2017
Takaukset ja pantit	19 659	14 972	12 640
Muut kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	415	471	521
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	20 073	15 443	13 161
Käyttämättömät luotonjärjestelyt	201 188	188 634	156 974
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	201 188	188 634	156 974
Konsernin taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	221 261	204 077	170 135

Konsernin lyhennetty rahavirtalaskelma

Rahavirtalaskelma (1 000 euroa)	1-9/2018	1-9/2017	1-12/2017
Liiketoiminnan rahavirta			
Tilikauden tulos	16 603	16 041	24 087
Oikaisut tilikauden tulokseen	9 497	5 896	10 938
Käyvän arvon muutokset	- 213	- 223	69
Poistot ja arvonalentumistappiot sijoituskiinteistöistä	9	325	317
Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	2 061	1 368	2 504
Käyttöomaisuuden myyntivoitot/tappiot	402	- 57	- 57
Arvonalentumistappiot	3 549	1 088	2 596
Tuloverot	3 856	3 869	6 292
Arvonalentumistappioiden oikaisut	-	- 254	4
Muut oikaisut	- 168	- 221	- 787
Liiketoiminnan rahavirta ennen saamisten ja velkojen muutoksia	26 101	21 936	35 025
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)			
Saamistodistukset	- 69 611	- 22 483	- 2 882
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta		- 785	- 1 176
Lainat ja saamiset asiakkailta	- 282 456	- 127 549	- 349 626
Johdannaiset ja suojauslaskenta	16	- 48	- 48
Sijoitusomaisuus	- 4 134	11 264	60 508
Muut varat	- 5 992	- 5 674	- 16 208
Yhteensä	- 362 177	- 145 275	- 309 432
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)			
Velat luottolaitoksille	23 636	- 5 581	1 736
Velat asiakkaille	89 779	30 240	154 509
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	- 2 263	102 022	383 911
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-	-	15 200
Varaukset ja muut velat	- 5 990	- 4 993	- 2 227
Yhteensä	105 162	121 689	553 129
Maksetut tuloverot	- 3 960	- 1 521	- 2 470
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	- 234 875	- 3 171	276 252
Investointien rahavirta	1-9/2018	1-9/2017	1-12/2017
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	- 552	- 1 561	- 5 317
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	603	767	1 187
Yhteisyritysten hankinta	- 175	-	-
Investointien rahavirta yhteensä	- 124	- 794	- 4 130

Rahoitustoiminnan rahavirta

Velat, joilla huonompi etuoikeus, lisäykset	200	-	-
Velat, joilla huonompi etuoikeus, vähennykset	- 3 000	- 4 800	- 4 800
Määräysvallattomien omistajien osuuksien hankinta ¹	- 45	- 76	- 76
Muut oman pääoman erien rahamääräiset lisäykset	24	-	2 577
Maksetut osingot	- 2 112	- 1 576	- 1 576
Rahoitustoiminnan rahavirta yhteensä	- 4 933	- 6 452	- 3 875

Rahavarojen nettomuutos

- 239 932 - 10 418 268 247

Rahavarat raportointikauden alussa	339 111	55 409	55 409
Rahavarat raportointikauden lopussa	99 180	44 991	323 658

Rahavarat muodostuvat seuraavista eristä:

Käteiset varat	40 025	6 471	280 718
Rahavarat muut järjestelyt ²	-	-	15 453
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	59 155	38 521	58 393
Yhteensä	99 180	44 991	339 111

Saadut korot	32 217	27 261	39 645
Maksetut korot	- 1 882	- 2 330	- 5 941
Saadut osingot	985	929	966

¹ Vuoden 2017 tilinpäätöksessä julkaistussa rahavirtalaskelmassa esitettiin -76 tuhannen euron erä Investointien rahavirrassa kohdassa Muiden sijoitusten lisäykset. Kyseinen erä on korjattu tässä rahavirtalaskelmassa Rahoituksen rahavirtoihin kohtaan Määräysvallattomien omistajien osuuksien hankinnat.

² Oma Säästöpankki avasi TARGET2 –tilin Suomen pankissa syyskuussa 2017. Pankin vähimmäisvarantotalletus siirrettiin Suomen pankkiin lokakuussa 2017. Vuoden 2017 tilinpäätöksessä vähimmäisvarantotalletus luettiin erään "Lainat ja saamiset luottolaitoksilta". 31.12.2017 ajankohdan luku on korjattu takautuvasti 30.9.2018 osavuositarkastuksessa ja siirretty taseen erään "Käteiset varat" Rahavirtalaskelmassa tämä erä huomioidaan kohdassa "Rahavarat muut järjestelyt".

Konsernin lyhennetty oman pääoman muutoslaskelma

Oman pääoman muutos (1 000 euroa)	Osakepääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Käyvän arvon rahasto	Suojausinstru menttien rahasto	Muut rahastot	Rahastot yhteensä	Kertyneet voittovarot	Emoyhtiön omistajien osuus yhteensä	Määräysvallatt omien osustajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma Pääoma 31.12.2017	24 000	106 087	4 181	0	0	110 268	106 439	240 706	778	241 484
IFRS9:n siirtymän vaikutus 1.1.2018	-	-	2 181	-	-	2 181	1 432	749	131	880
Oma pääoma 1.1.2018	24 000	106 087	1 999	0	0	108 086	107 871	239 957	647	240 604
Laaja tulos	-	-	-	-	-	-	16 520	16 520	83	16 603
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	7	504	-	504
Muut laajan tuloksen erät	-	-	511	-	-	511	-	-	-	-
Laaja tulos yhteensä	-	-	511	-	-	511	16 527	16 017	83	16 100
Liiketoimet omistajien kanssa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Omien osakkeiden hankinta	-	-	-	-	-	-	26	26	-	26
Osakepääoman lisäys	-	50	-	-	-	50	-	50	-	50
Osingonjako/Voitonjako	-	-	-	-	-	-	2 112	2 112	-	2 112
Määräysvallattomien omistajien osuuksien hankinta	-	-	62	-	-	62	30	33	15	17
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	-	50	62	-	-	112	2 168	2 056	15	2 071
Oma pääoma yhteensä 30.9.2018	24 000	106 137	1 551	0	0	107 688	122 230	253 919	715	254 633

Oman pääoman muutos (1 000 euroa)	Osakepääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Käyvän arvon rahasto	Suojausinstru menttien rahasto	Muut rahastot	Rahastot yhteensä	Kertyneet voittovarot	Emoyhtiön omistajien osuus yhteensä	Määräysvallatt omien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2017	24 000	103 510	7 905	3	0	111 418	84 740	220 158	913	221 071
Laaja tulos	-	-	-	-	-	-	16 076	16 076	36	16 041
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	2 185	-	2 185
Muut laajan tuloksen erät	-	-	2 188	3	-	2 185	-	-	-	-
Laaja tulos yhteensä	-	-	2 188	3	-	2 185	16 076	18 262	36	18 227
Liiketoimet omistajien kanssa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Voitonjako	-	-	-	-	-	-	1 576	1 576	-	1 576
Muut muutokset	-	-	-	-	-	-	13	13	-	13
Työryhtiön hankinta, josta määräysvallattomien omistajien osuus	-	-	-	-	-	-	-	-	14	14
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	-	-	-	-	-	-	1 589	1 589	-	-
Oma pääoma yhteensä 30.9.2017	24 000	103 510	10 093	-	0	113 603	99 228	236 831	862	237 693

OSAVUOSIKATSAUKSEN LIITTEET

K1	Laatimisperiaatteet
K2	Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu
K3	Lainat ja saamiset
K4	Johdannaiset ja suojauslaskenta
K5	Sijoitusomaisuus
K6	Velat yleisölle ja julkisyhteisöille ja velat luottolaitoksille
K7	Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
K8	Korkokate
K9	Palkkiotuotot ja -kulut
K10	Rahoitusvarojen ja velkojen nettotuotot
K11	Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot
K12	Käyvät arvot arvostusmenetelmän mukaisesti
K13	Lähipiiritiedot
K14	Vakavaraisuuden yhteenveto
K15	IFRS9 siirtymän vaikutukset avaavaan taseeseen
K16	Olennot tapahtumat puolivuosisikatsauspäivän jälkeen

K1 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernin emoyhtiö on Oma Säästöpankki Oyj, jonka kotipaikka on Seinäjoki ja pääkonttori Lappeenrannassa, Valtakatu 32, 53100 Lappeenranta. Jäljennös tilinpäätöksestä ja osavuosikatsaus on saatavilla pankin verkkosivuilta www.omasp.fi.

Oma Säästöpankki -konserni muodostuu emoyhtiöstä (Oma Säästöpankki Oyj) ja sen kahdesta tytäryhtiöstä (Koy Lappeenrannan Säästökeskus ja SAV-Rahoitus Oyj) sekä yhdestä yhteisyrityksestä PP-Laskenta Oy:stä.

Tämä osavuosikatsaus on Oma Säästöpankki -konsernin ensimmäinen IAS 34 -standardin mukaan laadittu osavuosikatsaus kolmannelta kvartaalilta. Lisäksi konserni on julkaissut kuluvalle tilikaudella puolivuositiedotuksen. Tämän johdosta taulukoissa ja vertailutietoina ei esitetä ensimmäisen kvartaalin osalta lukuja.

Hallitus on hyväksynyt osavuositiedotuksen ajalta 1.1.–30.9.2018 kokouksessaan 4.11.2018

1.1 Yleistä laatimisperiaatteista

Osavuositiedotus on laadittu IAS 34 *Osavuositiedotukset* -standardin mukaisesti. Osavuositiedotuksen laatimisperiaatteet ovat samat kuin vuoden 2017 tilinpäätöksessä lukuun ottamatta IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* -standardin käyttöönotosta aiheutuvia muutoksia.

IFRS 9 korvaa IAS 39 *Rahoitusinstrumentit -kirjaaminen ja arvostaminen* -standardin. IFRS 9:n käyttöönoton seurauksena tehdyt muutokset laatimisperiaatteisiin on esitetty osana osavuositiedotusta.

Oma Säästöpankki osti 31.8.2018 25 % osuuden PP-Laskenta Oy:stä Oy Samlink Ab:lta. Sijoitus yhdistellään konserniin yhteisyrityksenä pääomaosuusmenetelmällä.

IFRS 9 -standardin lisäksi konserni otti käyttöönsä IFRS 15 *Myyntituotot asiakassopimuksista* -standardin, joka korvasi tuloutusta koskevan ohjeistuksen, muun muassa IAS 18:n *Tuotot*, IAS 11:n *Pitkäaikaishankkeet* sekä IFRIC 13:n *Kanta-asiakasohjelmat*. Standardin käyttöönotolla ei ole ollut vaikutusta Oma Säästöpankki -konsernin kirjattavien tuottojen määrään tai kirjaamisajankohtaan.

Osavuositiedotuksen luvut esitetään tuhansissa euroissa, ellei toisin ole ilmoitettu. Liitetietojen luvut ovat pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa taulukossa tai laskelmassa esitetystä summasta. Konsernin ja siihen kuuluvien yritysten

1.2 IFRS 9:n käyttöönoton muutokset tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden Rahoitusinstrumentit –kappaleeseen

1.2.1 Rahoitusvarojen luokittelu ja arvostaminen

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä arvostetaan rahoitusvaroihin kuuluva erä käypään arvoon. Jos kyseessä on muu kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava erä, siihen lisätään tai siitä vähennetään erän hankkimisesta välittömästi johtuvat transaktiomenot.

Välittömästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen rahoitusvarasta kirjataan odotettavissa olevia luottotappioita koskeva vähennyserä, jos rahoitusvara arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun tai käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta.

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä rahoitusvarat luokitellaan johonkin kolmesta seuraavasta erästä:

- jaksotettuun hankintamenuun arvostettavat,
- käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat tai
- käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat.

Rahoitusvarojen luokittelu ja arvostaminen velkainstrumenttien osalta perustuu Oma Säästöpankin liiketoimintamalliin ja sopimusten mukaisten rahavirtojen luonteeseen.

1.2.2 Jaksotettuun hankintamenuun arvostettavat rahoitusvarat

Rahoitusvarat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun silloin, kun sopimuksen mukaiset rahavirrat koostuvat vain pääomalyhennyksistä ja korkovirroista ja Oma Säästöpankki on luokitellut sen liiketoimintamalliin, jossa tavoitteena on kerätä sopimuksen mukaiset rahavirrat sopimuksen elinkaaren ajalta.

1.2.3 Käypään arvoon muiden laajan tuloksen kautta arvostettavat rahoitusvarat

Rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta silloin, kun sopimuksen mukaiset rahavirrat koostuvat vain pääomalyhennyksistä ja korkovirroista ja Oma Säästöpankki on luokitellut ne liiketoimintamalliin, jossa tavoitteena on toisaalta pitää rahoitusvara kerätäkseen sopimuksen mukaiset rahavirrat mutta myös mahdollisesti myydä rahoitusvarat ennen eräpäivää.

1.2.4 Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat

Rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti, ellei niitä arvosteta IFRS 9:n mukaisesti jaksotettuun hankintamenuun tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjataan pääsääntöisesti sellaiset rahoitusvarat, joiden liiketoimintamallina on käydä aktiivisesti kauppaa ja jotka on hankittu ansaintatarkoituksessa lyhyellä aikavälillä.

1.3 Oman pääoman ehtoiset instrumentit

Oman pääoman ehtoiset sijoitukset arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti, ellei pankki tee sijoituskohtaisesti peruuttamatonta valintaa siitä, että sijoitus arvostetaan käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta.

Oma Säästöpankilla ei ole käypään arvoon muiden laajan tuloksen kautta arvostettavia oman pääoman ehtoisia sijoituksia.

1.4 Liiketoimintamallien arviointi

Oma Säästöpankki määrittää liiketoimintamallin tavoitteen portfoliokohtaisesti perustuen siihen, miten liiketoimintaa hallinnoidaan ja raportoidaan johdolle. Määrityksessä pankki käyttää lähtökohtana pankin johdon hyväksymää sijoitus- ja luotonantopolitiikkaa.

Liiketoimintamalli kuvaa portfoliokohtaista ansaintamallia, jonka tarkoituksena on joko kerätä pelkästään sopimukseen perustuvia rahavirtoja, kerätä sopimukseen perustuvia rahavirtoja sekä rahoitusvarojen myynnistä saatavia rahavirtoja tai kerätä rahoitusvarojen kaupankäynnistä muodostuvia rahavirtoja.

1.5 Rahavirtatestaus

Mikäli liiketoimintamalli on muu kuin kaupankäynti, Oma Säästöpankki arvioi perustuvatko sopimukseen liittyvät rahavirrat yksinomaan pääoman ja koron maksuihin (nk. SPPI-testi). Mikäli rahavirtakriteeri ei täyty, kirjataan rahoitusvara käypään arvoon tulosvaikutteisesti.

Tehdessään arviota siitä, koostuvatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yksinomaan pääoman ja koron maksuista, Oma Säästöpankki tarkastelee instrumentin sopimusehtoja. Tämä sisältää arvion muun muassa siitä, sisältääkö rahoitusvara sellaisia sopimusehtoja, jotka voivat muuttaa rahavirtojen ajoitusta tai määrää niin, että SPPI-testin ehdot eivät täyty.

Oma Säästöpankin myöntämissä vähittäispankki- ja yrityslainoissa on ennenaikainen takaisinmaksuominaisuus. Tämä ominaisuus kuitenkin täyttää rahavirtatestauksen kriteerit,

sillä ennenaikaisesti takaisinmaksettavan lainan yhteydessä pankilla on mahdollisuus periä kohtuullinen korvaus ennenaikaisesta sopimuksen päättämisestä.

1.6 Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Arvonalentumista koskeva vähennyserä, odotettavissa oleva luottotappio (ECL), lasketaan kaikista jaksotettuun hankintamenuon arvostettavista ja käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista tase-eristä sekä taseen ulkopuolisista luottositoumuksista ja takaussopimuksista.

Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavista rahoitusvaroista kirjataan odotettavissa olevaa tappiota koskeva vähennyserä kirjanpitoarvon vähennykseksi erilliselle tilille. Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta arvostettavista rahoitusvaroista kirjataan odotettavissa oleva luottotappio käyvän arvon rahastoon muun laajan tuloksen eriin. Taseen ulkopuolisten erien osalta odotettavissa oleva luottotappio kirjataan varaukseksi.

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan rahoitusvaran koko voimassaoloajalta silloin, kun rahoitusvaraan liittyvä laiminlyönninriski on raportointipäivänä lisääntynyt merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen. Muissa tapauksissa lasketaan odotettavissa oleva luottotappiotappio perustuen arvioon maksujen laiminlyönnille seuraavan 12 kuukauden kuluessa raportointipäivästä.

Odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan jokaisena raportointipäivältä ja ne kuvastavat:

- vinoutumatonta ja todennäköisyyksillä painotettua rahamäärää, joka määritetään arvioimalla mahdollisten tulevien vaihtelualue,
- rahan aika-arvoa ja
- järkevää ja perusteltavissa olevaa informaatiota, joka on raportointipäivänä saatavissa ilman kohtuuttomia kustannuksia tai ponnisteluja, ja joka koskee toteutuneita tapahtumia, vallitsevia olosuhteita ja ennusteita tulevista taloudellisista olosuhteista.

Laskennassa mukana olevat rahoitusvarat luokitellaan kolmeen eri vaiheeseen, jotka kuvastavat rahoitusvarojen laadun heikentymistä alkuperäiseen kirjaamiseen.

Vaihe 1: Sopimukset, joiden luottoriski ei ole kasvanut alkuperäisestä kirjaamisesta ja joille lasketaan 12 kuukauden ECL.

Vaihe 2: Sopimukset, joiden luottoriski on kasvanut merkittävästi alkuperäisestä kirjaamisesta ja joille lasketaan koko voimassaolon ECL.

Vaihe 3: Laiminlyödyt sopimukset, joille lasketaan koko voimassaolon ECL.

1.6.1 Luottoriskin merkittävä kasvu

Arvioitaessa onko rahoitusinstrumenttiin liittyvä luottoriski kasvanut merkittävästi, tarkastellaan rahoitusinstrumentin odotettavissa olevana voimassaoloaikana toteutuvien laiminlyöntien riskin muutosta. Tätä arviointia tehtäessä verrataan toisiinsa rahoitusinstrumenttiin kohdistuvan laiminlyönnin riskiä raportointipäivänä ja kyseiseen rahoitusinstrumenttiin kohdistuvan laiminlyönnin riskiä alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä. Luottoriskin merkittävä kasvu johtaa lainan siirtämiseen vaiheesta 1 vaiheeseen 2. Pankin käyttämät indikaattorit tilasiirtymäarvioinnissa ovat sekä määrällisiä että laadullisia.

Indikaattorit luottoriskin merkittävän kasvun arvioimiselle vaihtelevat eri portfolioiden välillä, mutta suurimpien lainasaamisten (henkilö- ja yritysasiakkaiden luotot) osalta pankki käyttää indikaattoreina muun muassa muutoksia käyttäytymisscoring- ja rating -luokittelussa sekä tiettyjä laadullisia indikaattoreita kuten lainanhoitojousterkintää, tarkkailulistalle joutumista sekä sopimukseen perustuvien maksujen vähintään 30 päivän viivästymistä.

Oma Säästöpankki on automatisoinut tilasiirtymäarvioinnin, joka perustuu lainatyyppin mukaan henkilöasiakkaiden käyttäytymisscoring -arvojen ja yrityslainojen rating -arvojen muutoksiin sekä laadullisiin indikaattoreihin. Lainakohtaisia tilasiirtymiä seurataan säännöllisin väliajoin.

1.6.2 Määritelmä laiminlyönnille

Oma Säästöpankki on määrittänyt IFRS 9:n mukaisen laiminlyönnin tapahtuvan seuraavissa tilanteissa:

- Sopimukseen perustuvat maksut ovat 90 päivää myöhässä,
- Laina on perinnässä tai järjestämätön,
- Asiakas on velkasaneerauksessa tai konkurssissa tai
- Asiakkaan lainoista 20 % tai enemmän täyttää edelliset laiminlyönnin ehdot, jonka seurauksena asiakkaan kaikki lainat tulkitaan laiminlyödyiksi.

Määritelmä on yhdenmukainen siihen, jota pankki soveltaa viranomaisraportoinnissa. Arvioidessaan sitä, milloin velallinen on laiminlyönnin tilassa pankki huomioi laadullisia indikaattoreita, kuten lainaehtojen rikkoontumisia ja määrällisiä indikaattoreita kuten rästipäivien määrää käyttämällä sisäisiä ja ulkoisia tietolähteitä velallisen taloudellisesta asemasta.

1.6.3 Odotettavissa olevan luottotappion laskentaparametrit ja syöttötiedot

Henkilöasiakasluotot ja yritysluotot ovat merkittävimmät Oma säästöpankin liiketoiminnalle ja niiden osalta pankki arvostaa luottotappion vähennyserän käyttäen kaavaa $EAD \cdot PD \cdot LGD$ (vastuun määrä maksukyvyttömyyshetkellä * maksukyvyttömyyden todennäköisyys * tappio-osuus). Pohjana parametrien määrittämisessä pankki käyttää asiakkaiden historiallista maksukäyttäytymisdataa.

Yritysluottojen osalta ECL-parametrien määrittämisessä pankki on käyttänyt rating -muutoksia kuvaamaan siirtymämatriisiin perustuvaa tilastollista mallia. Luottokelpoisuusluokitus (rating) on ulkopuolisen osapuolen tuottama arvo.

Pienempien segmenttien osalta Oma Säästöpankki soveltaa ECL -parametrien määrittämisessä yksinkertaista tappiosuhdemallia.

Joukkovelkakirjasijoitusten osalta pankki arvostaa luottotappion vähennyserän käyttäen kaavaa $EAD \cdot PD \cdot LGD$. PD-arvojen syöttötietolähteenä käytetään markkinatietokannasta saatavaa lainakohtaista dataa. Tämän lisäksi pankki soveltaa alhaisen luottoriskin poikkeusta sellaisiin velkakirjasijoituksiin, joiden luottoluokitus on raportointipäivänä vähintään *investment grade* -tasolla. Näissä tapauksissa luottotappion vähennyserä lasketaan määrään, joka vastaa 12 kuukauden odotettavissa olevia luottotappioita.

EAD-parametri (exposure at default) edustaa vastuun määrää raportointihetkellä. Oma Säästöpankki huomioi EAD -parametrin arvossa lainan kirjanpitoarvon ohella yksittäiseen lainaan kohdistuvat lyhennykset maksusuunnitelman mukaisesti. Joihinkin rahoitusinstrumentteihin sisältyvät kuitenkin sekä lainan pääoma, että sitoumus nostamattomaan osuuteen. Nostamaton osuus huomioidaan EAD:ssa koko myönnetyn limiitin osalta.

Oma Säästöpankin johto seuraa säännöllisesti luottotappion vähennyserän määrän kehitystä jokaisessa segmentissä varmenttaakseen, että malli kuvastaa oikein odotettavissa olevan luottotappion määrää. Tarvittaessa johto tarkentaa laskentaparametreja.

1.6.4 Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttaminen

Kun jaksotettuun hankintamenoan arvostettavaan rahoitusvaraan tai -velkaan tehdään muutos ilman että tämä johtaa varan tai velan kirjaamiseen pois taseesta, kirjataan tulosvaikutteinen voitto tai tappio. Voitto tai tappio määritetään siten, että se on alkuperäisten sopimukseen perustuvien rahavirtojen ja alkuperäisellä sopimusehtojen mukaisella korolla diskontattujen muutettujen rahavirtojen välinen erotus.

Esimerkkinä tällaisesta tilanteesta ovat asiakkaalle myönnetyn lainan lyhennyssuunnitelman muutokset tai lyhennysvapaan myöntäminen. Asiakkaan heikentyneestä maksukyvyystä johtuvat muutokset lainaehtoihin käsitellään luottoriskin kasvuna.

Huomattavien lainaehtojen muutoksien yhteydessä laina kirjataan pois taseesta ja tilalle kirjataan uusi laina. Mikäli taseesta pois kirjatun lainan luottoriski on ollut merkittävästi kasvanut, uusi laina kirjataan taseeseen arvoltaan alentuneena.

1.7 Lopullisen luottotappion kirjaaminen

Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta, kun lainasta ei arvioida enää kertyvän suorituksia ja lopullinen luottotappio pystytään laskemaan. Taseesta pois kirjaamisen yhteydessä aiemmin kirjattu odotettavissa oleva luottotappio peruutetaan ja kirjataan lopullinen luottotappio. Jos lainasta ei ole kirjattu lopullista luottotappiota, lainat kirjataan pois taseesta, kun niiden perintätoimenpiteet on suoritettu loppuun tai kun lainan ehtoja muutetaan merkittävästi esimerkiksi uudelleenrahoituksen yhteydessä.

1.8 Rahoitusvelkojen luokittelu ja arvostaminen

Rahoitusvelkojen kirjanpitokäsittely ei muutu IFRS 9:n käyttöönoton seurauksena, sillä uudet vaatimukset vaikuttavat vain käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi nimenomaisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen kirjanpitokäsittelyyn, eikä konsernilla ole tällaisia velkoja. Taseesta pois kirjaamista koskevat säännöt vastaavat aiemmin sovellettuja IAS 39 Rahoitusinstrumentit -standardin vaatimuksia.

1.9 Johdannaiset ja suojauslaskenta

Pankki noudattaa suojauslaskennassa IFRS 9 standardin säännöstä, joka antaa mahdollisuuden jatkaa IAS 39 -standardin mukaisen portfoliosuojauslaskennan soveltamista.

1.10 Tarkennus laadintaperiaatteiden tuloutusperiaatteisiin

1.10.1 Korkotuotot ja -kulut

Korkotuotot ja -kulut jaksotetaan efektiivisen koron menetelmällä sopimuksen juoksuajalle. Korkotuotot ja kulut kirjataan tuloslaskelmassa ”Korkokatteeseen”.

Kun rahoitusvaroihin kuuluvasta sopimuksesta on kirjattu arvonalentumistappio, korkotuoton laskemisessa käytetään alkuperäistä efektiivistä korkoa, ja korko lasketaan arvonalennuksella vähennetylle lainan saldolle.

1.10.2 Palkkiotuotot ja -kulut

Palkkiotuotot ja -kulut kirjataan pääsääntöisesti suoriteperiaatteen mukaisesti palvelun tai toimenpiteen suorittamisen yhteydessä. Useampaa vuotta koskevista palkkioista tuloutetaan tilikaudelle kuuluva osuus.

1.11 Johdon harkintaa edellyttävät tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät epävarmuustekijät

Tämän osavuositarkastuksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti on vaatinut konsernin johdolta tiettyjä arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat osavuositarkastuksessa esitettyjen erien määrään ja liitteinä annettuihin tietoihin. Johdon keskeiset arviot koskevat tulevaisuutta ja raportointipäivän keskeisiä epävarmuustekijöitä. Ne liittyvät keskeisesti muun muassa käyvän arvon arviointiin, rahoitusvarojen, lainojen ja muiden saamisten sekä aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumisiin. Vaikka arviot perustuvat johdon tämänhetkiseen parhaaseen näkemykseen, on mahdollista, että toteumat poikkeavat osavuositarkastuksessa käytetyistä arvioista.

Johdon harkintaa edellyttävissä laatimisperiaatteissa ja arvioihin sisältyvissä epävarmuustekijöissä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia vuoden 2017 tilinpäätökseen verrattuna lukuun ottamatta arvioita, joita on tehty IFRS 9:n mukaan odotettavissa olevia luottotappioita kirjattaessa. Mallia on sovellettu 1. tammikuuta 2018 lähtien.

1.12 Uudet standardit ja tulkinnat, jotka eivät ole vielä voimassa

Uusi IFRS 16 *Vuokrasopimukset* (sovellettava 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardin korvaa IAS 17 standardin ja IFRIC 4 Miten määritellään, sisältääkö järjestely vuokrasopimuksen. IFRS 16 -standardi edellyttää vuokralle ottajilta vuokrasopimusten merkitsemistä taseeseen vuokranmaksuvelvoitteena sekä siihen liittyvänä omaisuus-eränä. Taseeseen merkitseminen muistuttaa paljon IAS 17:n mukaista rahoitusleasingin

kirjanpitokäsittelyä. Taseeseen merkitsemisestä on kaksi helpotusta, jotka koskevat lyhytaikaisia enintään 12 kuukautta kestäviä vuokrasopimuksia sekä arvoltaan enintään noin USD 5 000 olevia hyödykkeitä. Vuokralle antajien kirjanpitokäsittely tulee säilymään suurelta osin nykyisen IAS 17:n mukaisena. Standardin vaikutuksia arvioidaan vielä konsernissa.

Muilla julkistetuilla standardimuutoksilla ja tulkinnoilla ei ole merkittävää vaikutusta Pankin konsernitilinpäätökseen.

K2 Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu

Varat 30.9.2018 (1 000 euroa)	Jaksoitettu hankintameno	Käypään arvoon laajan tuloksen kautta kirjattavat	Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat	Johdannaiset, suojauslaskennassa	Kirjanpitoarvo yhteensä	Käypä arvo
Käteiset varat	40 025	-	-	-	40 025	40 025
Saamiset luottolaitoksilta	59 155	-	-	-	59 155	59 155
Saamiset asiakkailta	2 415 540	-	84	-	2 415 624	2 415 624
Johdannaiset, suojauslaskennassa	-	-	-	1 812	1 812	1 812
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	-	222 337	184	-	222 521	222 521
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	-	-	37 520	-	37 520	37 520
Varat yhteensä	2 514 720	222 337	37 788	1 812	2 776 656	2 776 656
Sijoituskiinteistöt						
Muut kuin rahoitusvarat					7 371	9 006
Varat 30.9.2018	2 514 720	222 337	37 788	1 812	2 841 945	2 843 581

Velat 30.9.2018 (1 000 euroa)	Muut velat	Johdannaiset, suojauslaskennassa	Kirjanpitoarvo yhteensä	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille	59 629	-	59 629	59 629
Velat asiakkaille	1 728 865	-	1 728 865	1 728 865
Johdannaiset, suojauslaskennassa	-	2 038	2 038	2 038
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	734 698	-	734 698	734 698
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	25 000	-	25 000	25 000
Velat yhteensä	2 548 192	2 038	2 550 230	2 550 230
Muut kuin rahoitusvelat			37 082	37 082
Velat 30.9.2018	2 548 192	2 038	2 587 312	2 587 312

OMA SÄÄSTÖPANKKI OYJ -KONSERNIN OSAVUOSIKATSAUS 1.1.-30.9.2018

Varat 30.9.2017 (1 000 euroa)	Lainat ja saamiset	Eräpäivään asti pidettävät	Käypään arvoon tulos-vaikuttaisesti kirjattavat	Johdannaiset, suojauslaskennassa	Myytävissä olevat	Kirjanpitoarvo yhteensä	Käypä arvo
Käteiset varat	6 471	-	-	-	-	6 471	6 471
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat varat	-	-	332	-	-	332	332
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	53 582	-	-	-	-	53 582	53 582
Lainat ja saamiset asiakkailta	1 917 531	-	-	-	-	1 917 531	1 917 531
Johdannaiset	-	-	-	2 132	-	2 132	2 132
Sijoitusomaisuus	-	1 989	-	-	269 060	271 049	273 206
Saamistodistukset	-	1 989	-	-	171 632	173 621	173 621
Osakkeet ja osuudet	-	-	-	-	88 655	88 655	88 655
Sijoituskiinteistöt	-	-	-	-	8 772	8 772	10 930
Rahoitusvarat yhteensä	1 977 584	1 989	332	2 132	269 060	2 251 096	2 253 254
Muut kuin rahoitusvarat						40 336	40 336
Varat 30.9.2018	1 977 584	1 989	332	2 132	269 060	2 291 432	2 293 589

Velat 30.9.2017 (1 000 euroa)	Johdannaiset, suojauslaskennassa	Muut rahoitusvelat	Kirjanpitoarvo yhteensä	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille	-	34 062	34 062	34 062
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-	1 512 107	1 512 107	1 512 107
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	455 072	455 072	455 072
Velat, joilla on huomompi etuoikeus	-	12 800	12 800	12 800
Rahoitusvelat yhteensä	-	2 014 041	2 014 041	2 014 041
Muut kuin rahoitusvelat	-	-	39 697	39 697
Velat 30.9.2018	-	2 014 041	2 053 738	2 053 738

K3 Lainat ja saamiset

Lainat ja saamiset (1 000 euroa)	30.9.2018	31.12.2017	30.9.2017
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta			
Vaadittaessa maksettavat	59 155	58 394	38 521
Vähimmäisvarantalletus	-	-	15 062
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	59 155	58 394	53 582
Lainat ja saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä			
Lainat	2 337 918	2 078 443	1 855 249
Käytetyt tililuotot	53 667	37 425	40 504
Valtion varoista välitetyt lainat	388	507	595
Luottokortit	23 623	21 457	21 129
Pankkitakaussaamiset	27	36	54
Lainat ja saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä yhteensä	2 415 624	2 137 868	1 917 531
Lainat ja saamiset yhteensä	2 474 779	2 196 262	1 971 113
IAS 39 Arvon alentumistappiot lainoista ja muista saamisista	1-9/2018	1-12/2017	1-9/2017
Arvon alentumistappiot kauden alussa	n/a	8 334	8 334
+ Arvon alentumistappiot lainoista ja muista saamisista	n/a	1 231	949
- Arvon alentumistappioiden peruutukset	n/a	- 768	- 1 567
+/- Saamisryhmäkohtaisten arvon alentumistappioiden muutos	n/a	- 76	230
Arvon alentumiset kauden lopussa	n/a	8 720	7 945

Oma Säästöpankki avasi TARGET2 –tilin Suomen pankissa syyskuussa 2017. Vähimmäisvarantalletus Suomen Pankissa siirtyi palveluntarjoajalta pankin omaan hoitoon lokakuussa 2017. Vuoden 2017 tilinpäätöksessä vähimmäisvarantalletus luettiin erään "Lainat ja saamiset luottolaitoksilta". 31.12.2017 ajankohdan luku on korjattu takautuvasti 30.9.2018 osavuositarkastuksessa ja siirretty taseen erään "Käteiset varat".

IFRS 9 Odotettavissa olevat luottotappiot - muutokset luottotappiovarauksessa

Saamiset luottolaitoksilta, jaksotettuun hankintamenoön (1 000 euroa)

	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Odotettavissa olevat luottotappiot 1.1.2018	1	12	-	13
Siirrot vaiheeseen 1	1	-	12	-
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-
Uudet saamistodistukset	153	-	-	153
Erääntyneet saamistodistukset	-	0	-	-
Toteutuneiden luottotappioiden vaikutus	-	-	-	-
Toteutuneiden luottotappioiden palautusten vaikutus	-	-	-	-
Luottoriskin muutoksen vaikutus	5	-	-	5
Laskentamallin muutosten vaikutus	-	-	-	-
Manuaalisten korjausten vaikutus	-	-	-	-
Odotettavissa olevat luottotappiot 30.9.2018	160	-	-	160

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä, jaksotettuun hankintamenoön (1 000 euroa)

	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Odotettavissa olevat luottotappiot 1.1.2018	1 001	1 658	7 090	9 749
Siirrot vaiheeseen 1	43	-	236	-
Siirrot vaiheeseen 2	-	104	249	-
Siirrot vaiheeseen 3	-	15	68	2 732
Uudet saamistodistukset	800	436	216	1 452
Erääntyneet saamistodistukset	-	216	-	1 743
Toteutuneiden luottotappioiden vaikutus	-	0	0	-
Toteutuneiden luottotappioiden palautusten vaikutus	-	-	-	-
Luottoriskin muutoksen vaikutus	-	55	-	1 174
Laskentamallin muutosten vaikutus	-	-	-	-
Manuaalisten korjausten vaikutus	-	-	-	-
Odotettavissa olevat luottotappiot 30.9.2018	1 455	1 840	8 333	11 628

Taseen ulkopuoliset erät (1 000 euroa)

	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Odotettavissa olevat luottotappiot 1.1.2018	295	331	84	710
Siirrot vaiheeseen 1	30	-	42	-
Siirrot vaiheeseen 2	-	3	5	-
Siirrot vaiheeseen 3	-	1	0	1
Uudet saamistodistukset	257	95	51	403
Erääntyneet saamistodistukset	-	143	-	144
Toteutuneiden luottotappioiden vaikutus	-	-	-	-
Toteutuneiden luottotappioiden palautusten vaikutus	-	-	-	-
Luottoriskin muutoksen vaikutus	0	-	44	1
Laskentamallin muutosten vaikutus	-	-	-	-
Manuaalisten korjausten vaikutus	-	-	-	-
Odotettavissa olevat luottotappiot 30.9.2018	436	201	89	726

K4 Johdannaiset

Varat (1 000 euroa)	30.9.2018	31.12.2017	30.9.2017
Käypää arvoa suojaavat			
Korkojohdannaiset	996	1 470	1 727
Muut suojaavat johdannaiset			
Osake- ja osakeindeksijohdannaiset	816	206	405
Johdannaisvarat yhteensä	1 812	1 676	2 132
Velat (1 000 euroa)	30.9.2018	31.12.2017	30.9.2017
Käypää arvoa suojaavat			
Korkojohdannaiset	2 038	2 222	-
Johdannaisvelat yhteensä	2 038	2 222	-
Suojatun kohteen arvonmuutos / Käyvän arvon suojaus	816	598	1 860
Suojatun kohteen arvonmuutos / Muut suojaavat johdannaiset	- 190	437	- 206

Kohde-etuuksien nimellisarvot ja johdannaisten käyvät arvot 30.9.2018	Nimellisarvot / Jäljellä oleva juoksuaika				Käyvät arvot	
	Alle 1 v	1-5 v	Yli 5v	Yhteensä	Varat	Velat
Käyvän arvon suojaus	5 000	365 000	-	370 000	996	2 038
Korkojohdannaiset	5 000	365 000	-	370 000	1 056	2 210
Cva- ja Dva-oikaisut	-	-	-	-	- 60	- 171
Muut suojaavat johdannaiset	31 677	40 566	-	72 242	816	-
Osake- ja osakeindeksijohdannaiset	31 677	40 566	-	72 242	953	-
Cva- ja Dva-oikaisut	-	-	-	-	- 137	-
Johdannaiset yhteensä	36 677	405 566	-	442 242	1 812	2 038

Kohde-etuuksien nimellisarvot ja johdannaisten käyvät arvot 30.9.2017	Nimellisarvot / Jäljellä oleva juoksuaika				Käyvät arvot	
	Alle 1 v	1-5 v	Yli 5v	Yhteensä	Varat	Velat
Käyvän arvon suojaus	15 000	20 000	-	35 000	1 727	-
Korkojohdannaiset	15 000	20 000	-	35 000	1 851	-
Cva- ja Dva-oikaisut	-	-	-	-	- 124	-
Muut suojaavat johdannaiset	10 289	57 900	-	68 189	405	-
Osake- ja osakeindeksijohdannaiset	10 289	57 900	-	68 189	574	-
Cva- ja Dva-oikaisut	-	-	-	-	- 169	-
Johdannaiset yhteensä	25 289	77 900	-	103 189	2 132	-

K5 Sijoitusomaisuus

Sijoitusomaisuus (1 000 euroa)	30.9.2018	31.12.2017	30.9.2017
IFRS 9, 1.1.2018 alkaen			
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat			
Saamistodistukset	184	n/a	n/a
Osakkeet ja osuudet	37 345	n/a	n/a
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat yhteensä	37 529	n/a	n/a
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat			
Saamistodistukset	222 337	n/a	n/a
Osakkeet ja osuudet	-	n/a	n/a
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat yhteensä	222 337	n/a	n/a
IAS 39, 31.12.2017 asti			
Myytavissä olevat rahoitusvarat			
Saamistodistukset	n/a	150 647	171 632
Osakkeet ja osuudet	n/a	33 380	88 655
Myytavissä olevat rahoitusvarat yhteensä	n/a	184 027	260 287
Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset			
Saamistodistukset	n/a	1 989	1 989
Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset yhteensä	n/a	1 989	1 989
Sijoituskiinteistöt	7 371	8 236	8 772
Sijoituskiinteistöt yhteensä	7 371	8 236	8 772
Sijoitusomaisuus yhteensä	267 236	194 253	271 049
Sijoituskiinteistöjen muutokset (1 000 euroa)			
	1-9/2018	1-12/2017	1-9/2017
Hankintameno 1.1.	13 671	13 863	13 863
+ Lisäykset	36	350	312
- Vähennykset	- 942	- 542	- 742
+/- Siirrot	49	0	-
Hankintameno kauden lopussa	12 814	13 671	13 433
Kertyneet poistot ja arvonalentumistappiot 1.1.	- 5 435	- 4 536	- 4 536
+ Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	101	42	201
- Poistot	- 312	- 521	- 325
+/- Muut muutokset	201	336	-
Kertyneet poistot ja arvonalentumistappiot kauden lopussa	- 5 444	- 5 435	- 4 660
Kirjanpitoarvo 1.1.	8 236	9 327	9 327
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	7 371	8 236	8 772

IFRS 9 Odotettavissa olevat luottotappiot - muutokset luottotappiovarauksessa

Saamistodistukset, jaksotettuun hankintamenoön (1 000 euroa)

	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Odotettavissa olevat luottotappiot 1.1.2018	84	11	-	95
Siirrot vaiheeseen 1	1	-	7	-
Siirrot vaiheeseen 2	-	1	9	-
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-
Uudet saamistodistukset	17	4	-	21
Eräänntyneet saamistodistukset	-	35	-	1
Toteutuneiden luottotappioiden vaikutus	-	-	-	-
Toteutuneiden luottotappioiden palautusten vaikutus	-	-	-	-
Luottoriskin muutoksen vaikutus	-	1	-	1
Laskentamallin muutosten vaikutus	-	-	-	-
Manuaalisten korjausten vaikutus	-	-	-	-
Odotettavissa olevat luottotappiot 30.9.2018	66	15	-	81

Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset, jaksotettuun hankintamenoön (1 000 euroa)

	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Odotettavissa olevat luottotappiot 1.1.2018	389	-	-	389
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 2	-	1	9	-
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-
Uudet saamistodistukset	136	9	-	146
Eräänntyneet saamistodistukset	-	-	-	-
Toteutuneiden luottotappioiden vaikutus	-	-	-	-
Toteutuneiden luottotappioiden palautusten vaikutus	-	-	-	-
Luottoriskin muutoksen vaikutus	-	80	-	-
Laskentamallin muutosten vaikutus	-	-	-	-
Manuaalisten korjausten vaikutus	-	-	-	-
Odotettavissa olevat luottotappiot 30.9.2018	444	18	-	462

OMA SÄÄSTÖPANKKI OYJ -KONSERNIN OSAVUOSIKATSAUS 1.1.-30.9.2018

	30.9.2018				Vieraan pääoman ehdotiset				Kaikki yhteensä
	Käyvän arvon rahaston kautta arvostettavat	Tulosvaikuttisesti arvostettavat	Jaksoitettavaan hankintamenoon arvostettavat	Yhteensä	Käyvän arvon rahaston kautta arvostettavat	Tulosvaikuttisesti arvostettavat	Jaksoitettavaan hankintamenoon arvostettavat	Yhteensä	
Noteeratut									
Julkisyhteisöiltä	-	-	-	-	99 387	-	-	99 387	99 387
Muilta	-	15 955	-	15 955	120 868	-	-	120 868	136 821
Muut	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Muilla	-	21 390	-	21 390	2 082	184	-	2 266	23 658
Yhteensä	-	37 345	-	37 345	222 337	184	-	222 521	259 865

Myytävässä olevat rahoitusvarat ja eräpäivään asti pidettävät sijoitukset (1 000 euroa)

	Myytävässä olevat saamistodistukset		Myytävässä olevat osakkeet ja osuudet		Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset		Kaikki yhteensä
	Käypään arvoon	Käypään arvoon	Käypään arvoon	Hankinta-menoon	Jaksoitettuun hankintamenoon	Jaksoitettuun hankintamenoon	
Noteeratut							
Julkisyhteisöiltä	62 227	-	-	-	-	62 227	62 227
Muilta	106 325	68 528	68 528	-	1 989	176 842	176 842
Muut kuin noteratut	-	-	-	-	-	-	-
Muilla	3 080	11 761	11 761	8 366	-	23 207	23 207
Yhteensä	171 632	80 289	80 289	8 366	1 989	262 276	262 276

K6 Velat yleisölle ja julkisyhteisöille ja velat luottolaitoksille

(1 000 euroa)	30.9.2018	31.12.2017	30.9.2017
Velat luottolaitoksille			
Vaadittaessa maksettavat	14 454	14 644	12 149
Muut kuin vaadittaessa maksettavat	45 175	21 349	21 913
Velat luottolaitoksille yhteensä	59 629	35 993	34 062
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille			
Talletukset	1 729 353	1 639 422	1 509 558
Vaadittaessa maksettavat	1 539 975	1 420 786	1 275 737
Muut	189 377	218 636	233 821
Muut rahoitusvelat	328	479	689
Muut kuin vaadittaessa maksettavat	328	479	689
Ottolainauksen käyvän arvon muutos	- 816	- 598	1 860
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille yhteensä	1 728 865	1 639 304	1 512 107
Velat luottolaitoksille, yleisölle ja julkisyhteisöille yhteensä	1 788 494	1 675 298	1 546 169

K7 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat (1 000 euroa)	30.9.2018	31.12.2017	30.9.2017
Joukkovelkakirjalainat	582 749	583 045	334 703
Sijoitustodistukset	151 949	153 916	120 370
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat yhteen	734 698	736 961	455 072

Joukkovelkakirjalainojen maturiteetit	Nimellisarvo	Korko	Liikkeellelasku vuosi	Eräpäivä	30.9.2018	31.12.2017	30.9.2017
Oma Säästöpankki Oyj 16.4.2018	100 000	0,930 % / vaihtuva	2015	16.4.2018	-	99 980	99 963
Oma Sp Oyj 6.5.2019	110 000	1,000 % / vaihtuva	2016	6.5.2019	109 963	109 916	109 900
Oma Sp Oyj 3.4.2020	125 000	0,880 % / vaihtuva	2017	3.4.2020	124 903	124 855	124 839
Oma Sp Oyj 12.12.2022 *	350 000	0,125 % / vaihtuva	2017	12.12.2022	347 883	248 294	-
					582 749	583 045	334 703

*Joukkovelkakirjalainan toinen erä 100 miljoonaa euroa laskettiin liikkeeseen kesäkuussa 2018.

Sijoitustodistuksien maturiteetit	Alle 3kk	3 - 6 kk	6-9 kk	9-12 kk	Kirjanpitoarvo
30.9.2018	91 984	59 965	-	-	151 949
31.12.2017	90 978	56 949	5 988	-	153 916
30.9.2017	52 463	45 953	21 953	-	120 370

K8 Korkokate

Korkokate (1 000 euroa)	1-9/2018	1-9/2017	1-12/2017
Korkotuotot			
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöltä	37 260	30 989	42 272
Saamistodistuksista	1 633	1 753	2 361
Johdannaisista	1 496	977	1 344
Muut korkotuotot	572	438	602
Korkotuotot yhteensä	40 961	34 157	46 579
Korkokulut			
Veloista luottolaitoksille	- 557	- 357	- 486
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille	- 1 735	- 1 974	- 2 531
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	- 2 373	- 2 357	- 3 084
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	- 363	- 292	- 394
Muut korkokulut	- 7	- 435	- 767
Korkokulut yhteensä	- 5 036	- 5 414	- 7 262
Korkokate	35 925	28 744	39 317

K9 Palkkiotuotot ja -kulut

Palkkiotuotot ja -kulut (1 000 euroa)	1-9/2018	1-9/2017	1-12/2017
Palkkiotuotot			
Luotonannosta	8 637	5 775	7 754
Talletuksista	100	201	238
Kortti- ja maksuliikenteestä	9 112	8 468	11 233
Arvopapereiden välittämisestä	80	87	117
Rahastoista	1 865	1 800	2 374
Lainopillisista tehtävistä	534	502	728
Välitetystä toiminnasta	962	969	1 303
Takausten myöntämisestä	450	332	463
Muut palkkiotuotot	597	488	602
Palkkiotuotot yhteensä	22 336	18 622	24 814
Palkkiokulut			
Kortti- ja maksuliikenteestä	- 2 135	- 2 258	- 3 056
Arvopapereista	- 47	- 46	- 74
Muut palkkiokulut	- 781	- 295	- 439
Palkkiokulut yhteensä	- 2 963	- 2 598	- 3 569
Palkkiotuotot ja kulut, netto	19 374	16 023	21 245

K10 Rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot

IFRS 9, 1.1.2018 alkaen (1 000 euroa)	1-9/2018	1-9/2017	1-12/2017
Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot			
Saamistodistuksista			
Myyntivoitot ja -tappiot	- 116	n/a	n/a
Arvostusvoitot ja -tappiot	- 99	n/a	n/a
Saamistodistuksista yhteensä	- 215	n/a	n/a
Osakkeista ja osuuksista			
Osinkotuotot	1 275	n/a	n/a
Myyntivoitot ja -tappiot	- 77	n/a	n/a
Arvostusvoitot ja -tappiot	209	n/a	n/a
Osakkeista ja osuuksista yhteensä	1 407	n/a	n/a
Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot yhteensä	1 192	n/a	n/a
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot			
Saamistodistuksista			
Myyntivoitot ja -tappiot	2	n/a	n/a
Käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siirretty arvostusero	161	n/a	n/a
Saamistodistuksista yhteensä	163	n/a	n/a
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot yhteensä	163	n/a	n/a
IAS 39, 31.12.2017 asti (1 000 euroa)	1-9/2018	1-9/2017	1-12/2017
Myytäväissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot			
Saamistodistuksista			
Myyntivoitot ja -tappiot	n/a -	58	- 161
Käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siirretty arvostusero	n/a	454	2 166
Saamistodistuksista yhteensä	n/a	396	2 005
Osakkeista ja osuuksista			
Myyntivoitot ja -tappiot	n/a	72	- 68
Arvon alentumiset	n/a	-	-
Käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siirretty arvostusero	n/a	1 876	8 249
Käyvän arvon rahastosta siirretty arvostustappio	n/a -	623	- 888
Käyvän arvon rahastosta siirretty arvostusvoitto	n/a	2 499	9 138
Osinkotuotot	n/a	936	972
Osakkeista ja osuuksista yhteensä	n/a	2 883	9 154
Myytäväissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot yhteensä	n/a	3 279	11 159

Sijoituskiinteistöjen nettotuotot (1 000 euroa)	1-9/2018	1-9/2017	1-12/2017
Vuokra- ja osinkotuotot	621	705	930
Myyntivoitot ja -tappiot	- 402	53	53
Muut tuotot sijoituskiinteistöistä	6	8	10
Vastike- ja hoitokulut	- 692	- 598	- 831
Poistot ja arvonalentumiset sijoituskiinteistöistä	- 9	- 325	- 317
Vuokrakulut sijoituskiinteistöistä	- 1	- 1	- 12
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot yhteensä	- 478	- 159	- 168
Valuuttatoiminnan nettotuotot	29	- 187	- 194
Suojauslaskennan nettotuotot	- 270	9	- 51
Kaupankäynnin nettotuotot	197	- 37	34
Rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot yhteensä	832	2 905	10 780

K11 Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot

(1 000 euroa)	1-9/2018	1-9/2017	1-12/2017
IFRS 9, 1.1.2018 alkaen			
ECL saamisista asiakkailta ja taseen ulkopuolisista eristä	- 1 878	n/a	n/a
ECL vieraan pääoman ehtoisista sijoituksista	- 224	n/a	n/a
IFRS 9 mukaiset odotettavissa olevat luottotappiot yhteensä	- 2 102	n/a	n/a
IAS 39, 1.1.2018 asti			
Saamiskohtaisten arvonalentumisten lisäys	n/a	- 949	- 1 231
Saamiskohtaisten arvonalentumisten peruutus	n/a	1 567	768
Ryhmäkohtaisten arvonalentumisten muutos	n/a	230	76
IAS 39 mukaiset arvonalennukset yhteensä	n/a	848	- 386
Lopulliset luottotappiot			
Lopulliset luottotappiot	- 1 522	- 1 782	- 2 329
Palautukset lopullisista luottotappioista	74	100	115
Toteutuneet luottotappiot yhteensä	- 1 447	- 1 683	- 2 213
Saamisten arvonalentumiset yhteensä	- 3 549	- 835	- 2 600

K12 Käyvät arvot arvostusmenetelmän mukaisesti

Rahoitusinstrumenttien käypien arvojen määrittely kuvataan vuoden 2017 tilinpäätöksen liitteessä K2 Laadintaperiaatteet kappaleessa "Käyvän arvon määrittäminen".

Tasolle 3 kirjatut oman pääoman ehtoiset sijoitukset pitävät sisällään Oma Säästöpankin toiminnan kannalta välttämättömien yhtiöiden osakkeet. Tällaisia omistuksia ovat Oy Samlink Ab:n ja Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n osakkeet, jotka arvostetaan tilinpäätöksessä hankintamenoon (taso 3).

30.9.2018

Toistuvasti käypään arvoon arvostetut erät 30.9.2018

Rahoitusvarat (1 000 euroa)	Kirjanpitoarvo	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat				
Oman pääoman ehtoiset	37 520	15 952	1 367	20 200
Vieraan pääoman ehtoiset	268	184	-	84
Johdannaiset	1 812	816	996	-
Käypään arvoon laajan tuloksen erien kautta arvostettavat				
Vieraan pääoman ehtoiset	222 337	219 046	-	3 291
Rahoitusvarat yhteensä	261 936	235 998	2 362	23 575

Rahoitusvelat (1 000 euroa)	Kirjanpitoarvo	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Johdannaiset	2 038	-	2 038	-
Rahoitusvelat yhteensä	2 038	-	2 038	-

Jaksotettuun hankintamenoan arvostettavat 30.9.2018

Rahoitusvelat (1 000 euroa)	Kirjanpitoarvo	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Muut rahoitusvelat	799 673	472 787	151 949	174 937
Rahoitusvelat yhteensä	799 673	472 787	151 949	174 937

Tasolle 3 luokiteltujen sijoitusten tapahtumat 2018

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat (1 000 euroa)	Oman pääoman ehtoiset	Vieraan pääoman ehtoiset	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	-	332	332
+/- IFRS 9 -siirtymän vaikutus	19 119	386	19 505
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	19 119	718	19 837
+ Hankinnat	1 181	-	1 181
- Myynnit	- 66	-	- 66
- Vuoden aikana erääntyneet	-	- 532	- 532
+/- Tuloslaskelmaan kirjatut realisoituneet arvonmuutokset	- 54	- 100	- 154
+/- Tuloslaskelmaan kirjatut realisoitumattomat arvonmuutokset	20	- 1	19
+ Siirrot tasolle 3	-	-	-
- Siirrot tasolle 1 ja 2	-	-	-
Kirjanpitoarvo 30.9.2018	20 200	84	20 284

Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat (1 000 euroa)	Oman pääoman ehtoiset	Vieraan pääoman ehtoiset	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	19 119	5 712	24 831
+/- IFRS 9 -siirtymän vaikutus	- 19 119	- 4 963	- 24 082
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	-	749	749
+ Hankinnat	-	2 991	2 991
- Myynnit	-	- 6	- 6
- Vuoden aikana erääntyneet	-	- 451	- 451
+/- Tuloslaskelmaan kirjatut realisoituneet arvonmuutokset	-	-	-
+/- Tuloslaskelmaan kirjatut realisoitumattomat arvonmuutokset	-	-	-
+/- Laajan tuloksen eriin kirjatut arvonmuutokset	-	8	8
+ Siirrot tasolle 3	-	-	-
- Siirrot tasolle 1 ja 2	-	-	-
Kirjanpitoarvo 30.9.2018	-	3 291	3 291

Herkkyysanalyysi tasolle 3 kuuluville rahoitusvaroille 30.9.2018 (1 000 euroa)

			Mahdollinen tulosvaikutus omaan pääomaan	
Oman pääoman ehtoiset	Oletettu muutos	Kirjanpitoarvo	Positiivinen	Negatiivinen
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	+/- 15%	20 200	3 030	- 3 030
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	+/- 15 %	-	-	-
Yhteensä		20 200	3 030	- 3 030

			Mahdollinen tulosvaikutus omaan pääomaan	
Vieraan pääoman ehtoiset	Oletettu muutos	Markkina-arvo	Positiivinen	Negatiivinen
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	+/- 15%	84	13	- 13
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	+/- 15 %	3 291	494	- 494
Yhteensä		3 375	506	- 506

			Mahdollinen tulosvaikutus omaan pääomaan	
	Oletettu muutos	Markkina-arvo	Positiivinen	Negatiivinen
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	+/- 15%	20 284	3 043	- 3 043
Käypäänarvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	+/- 15 %	3 291	494	- 494
Yhteensä		23 575	3 536	- 3 536

30.9.2017

Toistuvasti käypään arvoon arvostetut erät 30.9.2017

Rahoitusvarat	Kirjanpitoarvo	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat	332	-	-	332
Johdannaiset	2 132	405	1 727	-
Myytävissä olevat rahoitusvarat	260 287	234 897	841	24 549
Rahoitusvarat yhteensä	262 751	235 302	2 568	24 881

Rahoitusvelat	Kirjanpitoarvo	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Johdannaiset	-	-	-	-
Rahoitusvelat yhteensä	-	-	-	-

Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat 30.9.2017

Rahoitusvarat	Kirjanpitoarvo	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset	1 989	1 989	-	-
Lainat ja muut saamiset	84	-	-	84
Rahoitusvarat yhteensä	2 073	1 989	-	84

Rahoitusvelat	Kirjanpitoarvo	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Muut rahoitusvelat	487 841	124 839	120 370	242 632
Rahoitusvelat yhteensä	487 841	124 839	120 370	242 632

Tasolle 3 luokiteltujen sijoitusten tapahtumat 2017

Tuloksen kautta käypään arvoon arvostettavat	2017
Kirjanpitoarvo 1.1.2017	576
+ Hankinnat	-
- Myynnit	-
- Vuoden aikana erääntyneet	200
+/- Tuloslaskelmaan kirjatut realisoituneet arvonmuutokset	11
+/- Tuloslaskelmaan kirjatut realisoitumattomat arvonmuutokset	34
+Siirrot tasolle 3	-
-Siirrot tasolle 1 ja 2	-
Kirjanpitoarvo 30.9.2017	332

Myytävissä olevat rahoitusvarat	2017
Kirjanpitoarvo 1.1.2017	21 762
+ Hankinnat	3 360
- Myynnit	99
- Vuoden aikana erääntyneet	192
+/- Tuloslaskelmaan kirjatut realisoituneet arvonmuutokset	42
+/- Tuloslaskelmaan kirjatut realisoitumattomat arvonmuutokset	950
+/- Laajan tuloksen eriin kirjatut arvonmuutokset	883
+Siirrot tasolle 3	-
-Siirrot tasolle 1 ja 2	256
Kirjanpitoarvo 30.9.2017	24 549

Herkkyysanalyysi tasolle 3 kuuluvilla rahoitusvaroilla 30.9.2017

Osakkeet ja osuudet	Oletettu muutos	Kirjanpitoarvo	Mahdollinen tulosvaikutus omaan pääomaan		
			Positiivinen		Negatiivinen
Myytävissä olevat rahoitusvarat	+/- 15 %	19 294	2 894	-	2 894
Yhteensä		19 294	2 894	-	2 894

Korkoinstrumentit	Oletettu muutos	Markkina-arvo	Mahdollinen tulosvaikutus omaan pääomaan		
			Positiivinen		Negatiivinen
Myytävissä olevat rahoitusvarat	+/- 15 %	5 672	851	-	851
Yhteensä		5 672	851	-	851

K13 Lähipiiritiedot

Lähipiirillä tarkoitetaan Oma Säästöpankissa johtavassa asemassa olevia avainhenkilöitä ja näiden perheenjäseniä, tytäryhtiöitä, yhteisiä toimintoja sekä yhtiöitä, joissa johtavassa asemassa olevalla avainhenkilöllä on määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta ja yhteisöt, joilla on huomattava vaikutusvalta Oma Säästöpankki Oyj:ssä. Avainhenkilöitä ovat hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan varahenkilö sekä pankin johtoryhmän ja laajennetun johtoryhmän jäsenet. Lähipiirille myönnettyissä lainoissa noudatetaan normaaleja luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin.

Lähipiiritiedoissa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia 31.12.2017 jälkeen.

Avainhenkilöiden saamat korvaukset 01-09/2018

	Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja	Hallitus	Muu johtoryhmä
Palkat ja palkkiot	457	272	627
Maksupohjaiset eläkejärjestelyt	136	-	-
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	-	-	-

Avainhenkilöiden saamat korvaukset 01-09/2017

	Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja	Hallitus	Muu johtoryhmä
Palkat ja palkkiot	426	318	492
Maksupohjaiset eläkejärjestelyt	53	17	-
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	-	-	-

	30.9.2018		30.9.2017	
	Avainhenkilöt ja heidän perheenjäsenet	Muut lähipiiriin kuuluvat	Avainhenkilöt ja heidän perheenjäsenet	Muut lähipiiriin kuuluvat
Luotot	4 859	15 996	2 837	7 644
Talletukset	1 157	3 562	1 159	7 016
Takaukset	100	100	100	100
Saadut korot	26	330	14	180
Maksetut korot	1	0	2	3
Palvelupalkkiot	3	12	2	12

K14 Vakavaraisuuden yhteenveto

Vakavaraisuuslaskennan raportointitaso muuttui vuoden 2018 alkupuoliskosta alkaen. Osavuosikatsauksessa 30.9.2018 vakavaraisuus raportoidaan Oma Säästöpankki -konsernin tasolla, kun vertailukausien luvut raportoitiin emoyhtiö Oma Säästöpankki Oyj:n tasolla. Oma Säästöpankki -konserni julkistaa vakavaraisuuslaskennan kannalta olennaiset tiedot vuosittain osana toimintakertomustaan ja tilinpäätöksen liitetietoja. Osavuosikatsauksessa 30.9.2018 julkistetaan keskeiset vakavaraisuustiedot. Vakavaraisuuden ja riskien hallinnasta kerrotaan tarkemmin Oma Säästöpankin tilinpäätöksessä 31.12.2017. Vakavaraisuuslaskennan luvut 30.9.2018 ja 31.12.2017 eivät kaikilta osin vastaa osavuosikatsauksessa ja vahvistetussa tilinpäätöksessä esitettyjä lukuja, koska pankki on korjannut ydinpääoman ja vakavaraisuuden tunnuslukujen laskentaa henkilöstöannissa merkittyjen osakkeiden osalta.

OMA SÄÄSTÖPANKKI OYJ -KONSERNIN OSAVUOSIKATSAUS 1.1.-30.9.2018

Vakavaraisuuslaskelman pääerät (1 000 euroa)	Konserni 30.9.2018*	Emo 31.12.2017**	Emo 30.9.2017**
Ydinpääoma ennen vähennyksiä	251 318 ¹⁾	240 296 ¹⁾	238 581
Vähennykset ydinpääomasta	-7 336	-10 383	-9 215
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	243 981 ¹⁾	229 912¹⁾	229 366
Ensisijainen lisäpääoma ennen vähennyksiä	0	0	0
Vähennykset ensisijaisesta lisäpääomasta	0	0	0
Ensisijainen lisäpääoma (AT1) yhteensä	0	0	0
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1) yhteensä	243 981 ¹⁾	229 912¹⁾	229 366
Toissijainen pääoma ennen vähennyksiä	14 291	17 766	3 269
Vähennykset toissijaisesta pääomasta	0	0	0
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä	14 291	17 766	3 269
Omat varat (TC = T1 + T2) yhteensä	258 272 ¹⁾	247 678¹⁾	232 635
Riskipainotetut erät			
Luotto- ja vastapuoliriski	1 358 198	1 193 120	1 122 518
Vastuun arvonoikaisuriski (CVA)	4 115	7 104	3 668
Markkinariski (valuuttariski)	0	0	21 182
Operatiivinen riski	110 887	109 516	89 632
Riskipainotetut erät yhteensä	1 473 199	1 309 739	1 237 000
Luottolaitoslain mukainen kiinteä pääomapuskuri (2,5 %)	36 830	32 743	30 925
Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	16,56% ¹⁾	17,55% ¹⁾	18,54 %
Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	16,56% ¹⁾	17,55% ¹⁾	18,54 %
Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	17,53% ¹⁾	18,91% ¹⁾	18,81 %
Vähimmäisomavaraisuusaste			
Ensisijainen pääoma	243 981 ¹⁾	229 912 ¹⁾	229 366
Vastuiden kokonaismäärä	2 903 332	2 776 384	2 334 012
Vähimmäisomavaraisuusaste, %	8,4% ¹⁾	8,28% ¹⁾	9,83 %

* Tiedot laskettu konsernista.

** Tiedot laskettu emoyhtiöstä.

1) Korjatun osavuositarkastuksen mukainen luku. Pankki on korjannut ydinpääomaa ja vakavaraisuuden tunnuslukuja henkilöstöannissa merkittyjen osakkeiden osalta.

K15 IFRS9 siirtymän vaikutukset avaavaan taseeseen

Oma Säästöpankki otti IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardin käyttöön 1.1.2018. Aikaisempien tilikausien vertailutietoja ei oikaistu, minkä vuoksi standardin käyttöönotosta johtuvat oikaisut rahoitusvarojen kirjanpitoarvoihin on kirjattu avaavan taseen omaan pääomaan. Standardin mukaiset tilinpäätöksen laadintaperiaatteet on esitetty osavuositarkastuksen liitteessä K1 Laadintaperiaatteet.

Uudelleenluokittelun ja uudelleenarvostuksen vaikutukset oman pääoman eriin

	31.12.2017	Muutos	1.1.2018
Käyvän arvon rahasto	4 181		
Uudelleenarvostus			
Odotettavissa olevat luottotappiot		484	
Saamistodistukset, eräpäivään asti pidettävistä siirrettyjen arvostuksesta		562	
Uudelleenluokittelu			
Käyvän arvon rahaston siirto		- 3 773	
Laskennallisen veron muutos		545	
Käyvän arvon rahasto yhteensä	4 181	- 2 181	1 999
Edellisten tilikausien voitto (-tappio)	106 439		
Uudelleenarvostus		-	
Arvon alentumisten purku 31.12.2017			
IAS 39 tehdyt arvonalentumiset		7 587	
IAS 39 saamisryhmäkohtaiset arvonalentumiset		1 222	
Arvon alentumisten purku yhteensä 31.12.2017		8 810	
Odotettavissa olevat luottotappiot			
IFRS 9 odotettavissa olevat luottotappiot antolainaus		- 9 762	
IFRS 9 odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenuun luokiteltavat		-	
IFRS 9 odotettavissa olevat luottotappiot käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta luokiteltavat		- 484	
IFRS 9 taseen ulkopuoliset erät		- 710	
Odotettavissa olevat luottotappiot yhteensä		- 10 956	
Uudelleenluokittelu			
Käyvän arvon rahaston siirto		3 773	
Uudelleenluokittelu yhteensä		3 773	
Laskennallisen veron muutos		- 325	
Edellisten tilikausien voitto (-tappio)	106 439	1 301	107 740
Oma pääoma yhteensä *	240 706	- 747	239 959
Määräysvallattomien omistajien osuus	778	- 133	645
Konserni yhteensä	241 484	- 880	240 604

* Oma pääoma per 1.1.2018 sisältäen myös oman pääoman muut erät. Laskelmassa on kuvattu IFRS 9 -siirtymän vaikutus käyvän arvon rahastoon ja edellisten tilikausien voittoon (-tappioon).

* 31.12.2017 vakavaraisuus on raportoitu emoyhtiön tasolla.

Uudelleenluokittelun ja uudelleenarvostuksen vaikutukset rahoitusvarojen ja -velkojen tase-eriin

Rahoitusvarat	IAS 39 kirjanpitoarvo 31.12.2017		Uudelleen luokittelu	Uudelleen arvostus	IFRS 9 kirjanpitoarvo 1.1.2018
Jaksotettu hankintameno					
Käteiset varat					
Tase 31.12.2017	265 265				
Uudelleenarvostus	-	-	-	-	
Tase 1.1.2018	265 265	-	-	-	265 265
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta					
Tase 31.12.2017	73 847				
Uudelleenarvostus	-	-	-	-	
Tase 1.1.2018	73 847	-	-	-	73 847
Lainat ja saamiset yleisöltä					
Tase 31.12.2017	2 137 868				
Uudelleenarvostus	-	-	-	711	
Tase 1.1.2018	2 137 868	-	-	711	2 137 158
Sijoitukset					
Tase 31.12.2017	1 989				
Luokittelu - laajan tuloksen kautta arvostettaviin	-	-	1 989	-	
Uudelleenarvostus	-	-	-	-	
Tase 1.1.2018	1 989	-	1 989	-	-
Muut varat *	29 465			521	29 985
	29 465			521	29 985
Jaksotettu hankintameno yhteensä	2 508 433	-	1 989	-	190
					2 506 255
Myytävissä olevat rahoitusvarat					
Sijoitukset					
Tase 31.12.2017	184 027				
Luokittelu - Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta (oman pääoman ehtoiset)	-	-	-	-	
Luokittelu - Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta (vieraan pääoman ehtoiset)	-	-	145 572	-	
Luokittelu - Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	-	38 455	-	
Luokittelu - jaksotettu hankintameno	-	-	-	-	
Tase 1.1.2018	184 027	-	184 027	-	-
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta (vieraan pääoman ehtoiset)					
Sijoitukset					
Tase 31.12.2017	-				
Luokittelu - myytävissä olevista rahoitusvaroista	-		145 572	-	145 572
Luokittelu - eräpäivään asti pidettävistä rahoitusvaroista	-		1 989	562	2 551
Tase 1.1.2018	-	-	147 561	562	148 123
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta yhteensä	184 027	-	36 467	562	148 123

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti				
Johdannaisinstrumentit	1 676			1 676
Sijoitukset	332			332
Tase 31.12.2017	2 008			2 008
Luokittelu - myytävissä olevista rahoitusvaroista		38 455		38 455
Tase 1.1.2018	2 008	38 455	-	40 463
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti yhteensä				
	2 008	38 455	-	40 463
<hr/>				
Rahoitusvarat yhteensä	2 694 469	-	0	373
				2 694 841

Rahoitusvelat	IAS 39 kirjanpitoarvo 31.12.2017	Uudelleen luokittelu	Uudelleen arvostus	IFRS 9 kirjanpitoarvo 1.1.2018
Jaksotettu hankintameno				
Velat luottolaitoksille	35 993	-	-	35 993
Velat yleisölle	1 639 304	-	-	1 639 304
Liikkeeseen lasketut velkakirjat	764 961	-	-	764 961
Muut velat	42 602	-	807*	43 408
Tase 1.1.2018	2 482 860	-	807	2 483 667
Jaksotettu hankintameno yhteensä	2 482 860	-	807	2 483 667
<i>* Erässä on esitetty taseen ulkopuolisista eristä kirjattu odotettavissa oleva luottotappio.</i>				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti				
Liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	-	-	-
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvelat	-	-	-	-
Johdannaisinstrumentit	2 222	-	-	2 222
Tase 1.1.2018	2 222	-	-	2 222
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti yhteensä	2 222	-	-	2 222
<hr/>				
Rahoitusvelat yhteensä	2 485 083	-	807	2 485 890

OMA SÄÄSTÖPANKKI OYJ -KONSERNIN OSAVUOSIKATSAUS 1.1.-30.9.2018

	Luokittelu IAS 39	Luokittelu IFRS 9	Kirjanpitoarvo IAS 39 30.12.2017	Kirjanpitoarvo IFRS 9 1.1.2018
Käteiset varat	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettu hankintameno	265 265	265 265
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettu hankintameno	73 847	73 847
Lainat ja saamiset yleisöltä	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettu hankintameno	2 137 869	2 137 158
Johdannaisinstrumentit	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	1 676	1 676

Sijoitukset	Myytavissä olevat rahoitusvarat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	38 456	38 456
Sijoitukset	Myytavissä olevat rahoitusvarat	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	145 572	145 572
Sijoitukset	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	332	332
Sijoitukset	Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	1 989	2 552
Sijoitukset	Myytavissä olevat rahoitusvarat	Jaksotettu hankintameno	-	-
Muut varat			29 465	29 986

Varat yhteensä * **2 694 469** **2 694 841**

* Taulukossa esitetyt verosaamiset ja muut varat sisältyvät Varat yhteensä -lukuun.

	Luokittelu IAS 39	Luokittelu IFRS 9	Kirjanpitoarvo IAS 39 30.12.2017	Kirjanpitoarvo IFRS 9 1.1.2018
Velat luottolaitoksille	Muut rahoitusvelat	Jaksotettu hankintameno	35 994	35 994
Velat yleisölle	Muut rahoitusvelat	Jaksotettu hankintameno	1 639 305	1 639 305
Liikkeeseen lasketut velkakirjat	Muut rahoitusvelat	Jaksotettu hankintameno	764 961	764 961
Johdannaisinstrumentit	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	2 223	2 223
Muut velat			42 602	43 409

Velat yhteensä * **2 485 083** **2 485 890**

* Taulukossa esitetyt verovelat ja muut velat sisältyvät Velat yhteensä -lukuun.

K16 Olennaiset tapahtumat puolivuositiedotuspäivän jälkeen

Oma Säästöpankki ja Pohjoismaiden Investointipankki (NIB) allekirjoittivat 18.10.2018 sopimuksen 35 miljoonan euron lainaohjelmasta pienten ja keskisuurten yritysten, pienten midcap-yritysten sekä ympäristöprojektien rahoittamiseen. Ohjelman laina-aika on seitsemän vuotta. Kyseessä on Oma Säästöpankin ja NIB:n toinen yhdessä järjestämä lainaohjelma. Lehdistötiedote lainaohjelmasta julkistettiin 18.10.2018.

Oma Säästöpankki on julkistanut avaavansa uudet yksiköt Helsinkiin ja Ouluun loppuvuoden 2018 aikana sekä Turkuun uuden laajennetun yksikön alkuvuoden 2019 aikana.

Ulkopuolelta tulevien vaatimusten vuoksi pankki purki tilinumerosarjojen päällekkäisyyksiä lokakuun loppupuolella. Projekti oli mittava toteutustyö ja iso muutos pankin asiakkaille. Tilinumeroiden yhtenäistämisen myötä pankki pystyy kehittämään palvelujaan tulevaisuudessa entistä paremmin.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Liikevaihto	=	Korkotuotot, Palkkiotuotot, Rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot, Liiketoiminnan muut tuotot	
Liiketoiminnan nettotuotot yhteensä	=	Korkokate, Palkkiotuotot ja -kulut netto, Rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot, Liiketoiminnan muut tuotot	
Liiketoiminnan kulut yhteensä	=	Henkilöstökulut, Liiketoiminnan muut kulut, Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	
Maksuvalmiusvaatimus (LCR)	=	Maksuvalmiuspuskurin riittävyys suhteessa nettomääräiseen käteisen ja vakuuksien nettoulosvirtaukseen 30 päivän ajan vakavassa stressitilanteessa	
Kulut/tuotot-suhde, %	=	$\frac{\text{Liiketoiminnan kulut yhteensä}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$	x100
Oman pääoman tuotto, ROE %	=	$\frac{\text{Liikevoitto/-tappio - Tuloverot}}{\text{Oma pääoma (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$	x100
Koko pääoman tuotto, ROA %	=	$\frac{\text{Liikevoitto/-tappio - Tuloverot}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$	x100
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$	x100
Vakavaraisuussuhde, (TC) %	=	$\frac{\text{Omat varat yhteensä (TC)}}{\text{Riskipainotetut erät yhteensä (RWA)}} \times 100$	x100
Ydinpääomasuhde, (CET1) %	=	$\frac{\text{Ydinpääoma (CET1)}}{\text{Riskipainotetut erät yhteensä (RWA)}} \times 100$	x100
Ensisijaisen pääoman suhde, (T1) %	=	$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (T1)}}{\text{Riskipainotetut erät yhteensä (RWA)}} \times 100$	x100

$$\text{Osakekohtainen tulos (EPS), EUR} = \frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden lukumäärän keskimäärin}}$$

omasäsp
Lähellä ja läsnä

Oma Säästöpankki Oyj
Valtakatu 32, 53100 Lappeenranta
puh. 020 764 0600
omasp.fi

KPMG Oy Ab
Töölönlahdenkatu 3 A
PO Box 1037
00101 Helsinki, FINLAND

Telephone +358 20 760 3000
www.kpmg.fi

Riippumattoman tilintarkastajan raportti Oma Säästöpankki Oyj:n konsernin lyhennetyin osavuositarkastuksen yleisluonteisesta tarkastuksesta

Oma Säästöpankki Oyj:n hallitukselle

Johdanto

Olen tarkastanut yleisluonteisesti Oma Säästöpankki Oyj:n konsernin lyhennetyin osavuositarkastuksen, joka sisältää konsernin lyhennetyin taseen 30.9.2018, konsernin lyhennetyin tuloslaskelman, konsernin lyhennetyin laajan tuloslaskelman, lyhennetyin laskelman konsernin oman pääoman muutoksista, konsernin lyhennetyin rahavirtalaskelman 30.9.2018 päättyneeltä yhdeksän kuukauden jaksolta sekä tietyt selittävät liitetiedot. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat konsernin osavuositarkastuksen laatimisesta IAS 34 "Osavuositarkastukset" standardin mukaisesti. Velvollisuuteni on esittää suorittamani yleisluonteisen tarkastuksen perusteella johtopäätös konsernin osavuositarkastuksesta.

Yleisluonteisen tarkastuksen laajuus

Yleisluonteinen tarkastus on suoritettu kansainvälisen yleisluonteista tarkastusta koskevan standardin ISRE 2410 "Yhteisön tilintarkastajan suorittama osavuosi-informaation yleisluonteinen tarkastus" mukaisesti. Yleisluonteiseen tarkastukseen kuuluu tiedustelujen tekemistä pääasiallisesti talouteen ja kirjanpitoon liittyvistä asioista vastaaville henkilöille sekä analyyttisiä toimenpiteitä ja muita yleisluonteisen tarkastuksen toimenpiteitä. Yleisluonteinen tarkastus on laajuudeltaan huomattavasti suppeampi kuin ISA-standardien mukaisesti suoritettava tilintarkastus, ja siksi en pysty sen perusteella varmistumaan siitä, että saan tietooni kaikki sellaiset merkittävät seikat, jotka ehkä tunnistettaisiin tilintarkastuksessa. Näin ollen en anna tilintarkastuskertomusta.

Johtopäätös

Yleisluonteisen tarkastuksen perusteella tietooni ei ole tullut mitään, mikä antaisi minulle syyn uskoa, ettei Oma Säästöpankki Oyj:n konsernin lyhennettyä osavuositarkastusta 30.9.2018 päättyneeltä yhdeksän kuukauden jaksolta ole laadittu kaikilta olennaisilta osiltaan IAS 34 "Osavuositarkastukset" standardin mukaisesti.

Helsinki 16. marraskuuta 2018

Juha-Pekka Mylén
KHT

LIITE D – TILINTARKASTAJAN LAUSUNTO ESITTEESEEN SISÄLTYVÄSTÄ
TULOSENNUSTEESTA

KPMG Oy Ab
Töölönlahdenkatu 3 A
PL 1037
00101 HELSINKI

Puhelin 020 760 3000
www.kpmg.fi

TILINTARKASTAJAN RAPORTTI ESITTEESEEN SISÄLTYVÄSTÄ TULOSENNUSTEESTA

Oma Säästöpankki Oyj:n hallitukselle esitteeseen liitettäväksi

Annan komission asetuksen (EY) N:o 809/2004 liitteen 1 kohdassa 13.2 tarkoitetun lausuntoni Oma Säästöpankki Oyj:n 16. marraskuuta 2018 päivätyn esitteen kohtaan *Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema – Tulevaisuuden näkymät* sisältyvästä vuoden 2018 tulosennusteesta. Esitteeseen sisältyy Oma Säästöpankki Oyj:n hallituksen kokoama tulosennuste, jonka mukaan ”Yhtiö arvioi, että tilikauden 2018 tulos ennen veroja ilman rahoitusvarojen ja –velkojen nettotuottoja kasvaa edelliseen vuoteen verrattuna”.

Hallituksen vastuu

Oma Säästöpankki Oyj:n hallitus vastaa tulosennusteiden kokoamisesta sekä niiden keskeisten oletusten määrittämisestä, joihin tulosennuste perustuu komission asetuksen (EY) N:o 809/2004 mukaisesti.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Tilintarkastajan tulee antaa lausuntonsa siitä, että tulosennuste on asianmukaisesti koottu esitettyjen tietojen perusteella, ja että tulosennusteen kokoamisessa on noudatettu liikkeeseenlaskijan tilinpäätöksen laatimisperiaatteita. Olen suorittanut työni KHT-yhdistyksen ohjeen ”Tulosennuste ja -arvio -ohje tilintarkastajalle” mukaisesti. En ole suorittanut esitteeseen sisältyvän tulosennusteen tai sen kokoamisen yhteydessä käytettyjen tietojen ja oletusten tilintarkastusta tai yleisluonteista tarkastusta.

Olen suunnitellut ja suorittanut työni siten, että olen saanut tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa evidenssiä saadakseni kohtuullisen varmuuden siitä, että tulosennuste on asianmukaisesti koottu esitettyjen tietojen perusteella ja että kokoamisessa on noudatettu liikkeeseenlaskijan tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

Lausunto

Lausuntonani esitän, että käsitykseni mukaan tulosennuste on asianmukaisesti koottu esitettyjen tietojen perusteella, ja että tulosennusteen kokoamisessa on noudatettu liikkeeseenlaskijan konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

Varaumat ja raportin luovuttamista koskeva rajoitus

Tulevaisuuden toteutuma saattaa poiketa ennakoidusta tulosennusteesta, koska tulevaisuutta koskevat oletukset eivät useinkaan toteudu odotetulla tavalla ja poikkeamat saattavat olla olennaisia.

Tämä raportti on annettu liitettäväksi ainoastaan komission asetuksen (EY) N:o 809/2004 mukaiseen esitteeseen.

Helsingissä 16. marraskuuta 2018

Juha-Pekka Mylén
KHT

YHTIÖ

Oma Säästöpankki Oyj
Valtakatu 32
53100 Lappeenranta

PÄÄJÄRJESTÄJÄ

Danske Bank A/S, Suomen sivuliike
Televisiokatu 1
00075 Helsinki

JÄRJESTÄJÄ

Carnegie Investment Bank AB, Suomen sivukonttori
Eteläesplanadi 22 A
00130 Helsinki

YHTIÖN OIKEUDELLINEN NEUVONANTAJA

Borenius Asianajotoimisto Oy
Eteläesplanadi 2
00130 Helsinki

JÄRJESTÄJIEN OIKEUDELLINEN NEUVONANTAJA

Asianajotoimisto Castrén & Snellman Oy
Eteläesplanadi 14
00130 Helsinki

YHTIÖN TILINTARKASTAJA

KHT Juha-Pekka Mylén
KPMG Oy Ab
Töölönlahdenkatu 3 A
00100 Helsinki